Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque électronique suisse

LVCIANI
SAMOSATENI
OPERVM

Tomus IIII.

Cum

GILBERTI COGNATI

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſq; DIALOGI adjectas, caſtigatiores & ditiores deprehendes.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK BASEL

BASILEAE.

MUSEUM
REM. FAESCH
BASEL.

DEORVM Dialogi.

ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΟΥΣ

IOVIS ET GANYMEDIS.

Iacobo Micyllo interprete.

IVPITER.

ΑΓ. ὦ Γανυμηδες, ἥκομεν γὰρ ἔνθα ἔδει, φίλησόν με καὶ σύ, ὅπως εἰδῇς ἀκριβῶς καμπύλον με ἔχοντα, οὐδ' ὄνυχας ὀξεῖς, οὐ πτερὰ, οἷος ἐφαινόμην σοι πρώην ἐν λευκῷ Γα. ἄνθρωπε, οὐκ ἀετὸς ἄρτι ἦσθα, κἀκ παλαιᾶς ἁρπάσας με ἀπὸ μέσου τῶν προβάτων; πῶς οὖν τὰ μὲν πτερὰ ἐκρύπτου, σὺ δ' ἄνθρωπος ἀνεφαίνου; Ζ. ἀλλ' ὅτι ἄνθρωπος, ὃν ὁρᾷς, ὦ μειράκιον, ὅτι ἀετός. οὐ πάντων βασιλεὺς τῶν θεῶν οὗτός εἰμι, πρὸς τὸν καιρὸν ἀλλάξας ἐμαυτόν. Γα. τί φῄς; σὺ γὰρ ὁ Πὰν ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύριγγα οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα;

GE ô Ganymedes (peruenimus.n. quò oportebat) ô ſeculare me ià: vt videas non ampliùs roſtrũ aduncũ me habere, neq; vngues acutos, neq; alas, qualis videbar tibi modò cùm vò lucris eſſe apparebã. GAN. Mi homo, annon aquila modò fuiſti, ac deuolans raptũ ſti me à medio ouili? Quò pacto igitur alæ illæ ablatæ tibi ſunt, tu verò ipſe aliud quiſpiã ſubitò appares? IVP. Sed neq; homo quẽ vides, adoleſcentule, neq; aquila, ſed omnium rex deorũ ego ipſe ſum, qui meipſum ad tẽpus ita trãsformaui. GA. Quid ais tu? Pan ille es? deinde quomodo fiſtulã nõ habes, neq; cor-

ρατα, οὐδὲ λάσιος ἐς τὰ σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον ἡγῇ θεόν; Γα. ναί. καὶ θύομέν γε αὐτῷ ἔνορχιν τράγον ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἄγοντες, ἔνθα ἔκεινται. σὺ δὲ ἀνδραποδίσης τις ἔναί μοι δοκᾶς. Ζ. ἀνί μοι, Διὸς δὲ οὐκ ἤκουσας ὄνομα, οὐδὲ βωμὸν εἶδες. ἐν τῷ Γαργάρῳ τῷ ὄντι, καὶ βροντῶντος, καὶ ἀστραπὰς ποιοῦντος; Γα. σὺ, ὦ βέλτιστε, φὴς εἶναι, ὃς πρώην διατέιχιας ἡμῖν τὴν πόλιν χάλαζαν, ὁ οἰκεῖν ὑπὲρ ἄνω λόγῳ, ὁ ποιῶν τὸν ψόφον, ᾧ τὸν κεραυνὸν ὁ πατὴρ ἔθυσεν; ἔπειτά τι ἀδικήσαντά με ἀνήρπασας, ὦ βασιλεῦ θεῶν; τὰ δὲ πρόβατα ἴσως οἱ λύκοι διηρπάκασιν ἤδη, ἐρήμοις ἐπιπεσόντες. Ζ. ἔτι γὰρ μέλει σοι τῶν παλαιῶν ἀθανάτῳ γεγενημένῳ, καὶ ἐνταῦθα σωσομένῳ μεθ' ἡμῶν; Γα. τί λέγεις; ὑπὲρ κατάξεις με ἤδη ἐς τὴν Ἶδην τὴμερον; Ζ. οὐδαμῶς ἐπεὶ μάτην ἀετὸς ἂν εἴην ἀντὶ θεοῦ γεγενημένος. Γα. οὐκοῦν

mua neq; hirſutus es crura? IVP. *Solum enim illum exiſtimas Deum?* GA. *Etiam: atq; adeò ſacrificamus ipſi; coleatum hircum ad ſpeluncam agentes, in qua ipſe poſitus eſt. Tu verò* [b] *plagiarius quiſpiam videris mihi eſſe.* IVP. *Dic mihi, Iouis verò nomen non audiſti? neque etiam* [c] *aram vidiſti illius in Gargaro, pluentis ſcilicet atq; tonantis, & fulgura facientis?* GAN. *Tu te, optime vir, ais eſſe, qui paulò antè effudiſti nobis copioſè grandinem, qui habitare ſupra nos dicebaris, faciens ſtrepitum, cui arietem pater ſacrificauit? Denique quidnam improbè tentantem me ſurſum rapuiſti rex Deorum? Iam verò & oues fortaſsis lupi diripuerunt, deſertas illas inuadendo.* IVP. *Adhuc enim cura eſt tibi ouium, immortali facto, & hîc conuerſaturo nobiſcum?* GAN. *Quid dicis? An non deduces me tandem in Idam hodie?* IVP. *Nequaquam, quoniam fruſtra aquila fuiſſem pro deo factus.* GAN. *Igitur*

οὐκοῦν ἐπὶ ζητήσει με ὁ πατὴρ, καὶ ἀγανακτήσει μὴ εὑρίσκων, κἀγὼ πληγὰς ὕστερον λήψομαι, καταλιπὼν τὸ ποίμνιον. Ζ. πῦ γὰρ ἐκεῖνόν ὄψεται σε; Γα. μηδαμῶς. πολλοῦ γὰρ ἤδη αὐτόν. ἀπ' ἀπάξεις με, ὑπισχνοῦμαί σοι καὶ ἄλλον παρ' αὐτοῦ κριὸν τυθήσεσθαι λύτρα ὑπὲρ ἐμοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν τριετῆ τὸν μέγαν, ὃς ἡγεῖται πρὸς τῶν νομέων. Ζ. ὡς ἀφιλῆς ὁ παῖς ὅδε, καὶ ἁπλοϊκὸς, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, παῖς ἔτι. ἀλλ' ὦ Γανυμήδους, ἐκεῖνα μὲν πάντα χαίρειν ἔα, καὶ ἐπὶ λάθρα αὐτῶν, καὶ ποιμνίου, καὶ τῆς Ἴδης. σὺ δὲ (ἤδη γὰρ ἐπουράνιος εἶ) πολλὰ εὖ ποιήσεις ἐντεῦθεν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν πατρίδα, καὶ ἀντὶ μὲν τυροῦ καὶ γάλακτος ἀμβροσίαν ἔδῃ, καὶ νέκταρ πίῃ. τοῦτο μέν τοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἡμῖν αὐτὸς παρίξεις ἐγχέων, τὸ δὲ μέγιστον, οὐκέτι ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀθάνατος γενήσῃ· καὶ ἄστρα σου φαίνοντι ποιήσω λαμπρότερον, καὶ ὅλως εὐ-

λαίμων

Igitur inquiret me pater, & indignabitur non inueniens, verberaq; postea capiam, relinquens ouile IVP. *Vbi ille videbit te?* GAN. *Nec quaquam desidero verò iam ipsum. Quòd si verò dimittes me, promitto tibi, & alium hircum ab ipso immolatũ iri, redemptionis preciũ pro me videlicet. Habemus autem triennem illũ, & magnũ, qui præit cæteris in pascua.* IVP. *Quàm simplex hic puer est, & minimè malus: atque idipsum solum, puer adhuc. Verùm, ô Ganymedes, illa quidem omnia valere sine, & obliuiscere ipsorum ouilis videlicet, & Idæ. Tu autẽ iam enim cœlestis es) multa benefacies hinc & patri & patriæ. Ac pro lacte quidem & caseo Ambrosiam edas, & Nectar bibas. Hoc tamẽ & alijs nobis ipse infundendo præbebis. Quod autem maximum est, non amplius homo, sed immortalis eris, atque etiam sydus tuum apparere faciam pulcherrimum: & omnino fe-*

δαίμων ἴσῃ. Γα. ἢν δὲ παίζειν ἐπιθυμήσω, τίς συμπαίξεται μοι; ἐν γὰρ τῇ Ἰδῃ πολλοὶ ἡλικιῶται ἦμεν. Ζ. ἔχεις μὲν ταῦτα τὸν συμπαίζοντά σοι τοῦτον ἔρωτα, καὶ ἀστραγάλους μάλα πολλούς. θάρρει μόνον, καὶ φαιδρὸς ἴσθι, καὶ μηδὲν ἐπιπόθει τῶν κάτω. Γα. τί δὲ ὑμῖν χρήσιμος ἂν γένοιμην; ἢ ποιμαίνειν δοκῶ καὶ ταῦτα; Ζ. οὔκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ ἐπὶ τῆς νέκταρος τραπέζης, καὶ ἐπὶ μιᾶς τῆς συμποσίου. Γα. τοῦτο μὲν εὐχαριτόν. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ ἐγχέαι τὸ γάλα, καὶ ἀναδῆσαι τὸ κισσύβιον. Ζ. ἰδοὺ πάλιν οὗτος γάλακτος μνημονεύει, καὶ ἀνθρώποις διακονήσεσθαι φῆσιν. ταυτὶ δ' ὑμᾶς ἄνω, καὶ πίνομεν, ὥσπερ ἔφην, τὸ νέκταρ. Γα. ἥδιον, ὦ Ζεῦ, τοῦ γάλακτος; Ζ. ἆρα μετ' ὀλίγον, καὶ γευσάμενος οὐκ ἔτι ποθήσεις τὸ γάλα. Γα. κοιμήσομαι δῆτα τῆς νυκτὸς, ἢ μετὰ τοῦ ἡλικιώτου ἔρωτος; Ζ. οὐκ. ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε ἀνήρπασα, ὡς ἅμα

lixeris. GAN. *Si verò ludere cupiam, quis colludet mecum? in Ida enim multi coætanei eramus.* IVP. *Habebis & hic colluſorem tibi hunc Cupidinem, & aſtragalos valde multos. Confide ſolùm, & lætus ſis, & nihil deſideres inferiorum.* GAN. *Quid verò vobis vtilis ero? An oues paſcere oportebit & hîc?* IVP. *Non ſed miniſtrabis vinum, & ad nectar paulò pòſt ordinaberis, & procurabis conuiuium.* GAN. *Hoc quidem non difficile. ſcio enim vt oporteat effundere lac, & coronare poculum paſtorale.* IVP. *Vide, rurſus hic lactis meminit, & hominibus ſe miniſtrare putat. Hoc verò cœlum eſt, & bibimus) quemadmodum dixi) nectar.* GAN. *Dulcius, ô Iupiter, lacte?* IVP. *Scies poſt puſillum: & cùm guſtaueris, non ampliùs deſiderabis lac.* GAN. *Porrò vbi dormiam nocte? An cum coætaneo Cupidine?* IVP. *Non, ſed ob hoc te rapui vt ſimul*

ἅμα καθεύδοιμεν. Γα. μόνος γὰρ οὐκ ἂν δυναίμην, ἀλλ' ἥδιόν σοι καθεύδοιμι μετ' ἐμοῦ; Ζ. ναὶ μεταλαβὼν τοιούτου; οἷος εἶ σύ, Γανυμήδης, οὕτω καλός. Γα. τί γάρ σε πρὸς τὸν ὕπνον ὠφελήσει τὸ καλὸν εἶναι; Ζ. ἔχει τι θελκτήριον καὶ τοῦτο, καὶ μᾶλλον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὴν ὁ γε πατὴρ ἤχθετό μοι συγκαθεύδοντι, καὶ διηγεῖτο ἑωθεν, ὡς ἀφεῖλον αὐτῷ τὸν ὕπνον στρεφόμενος, καὶ λακτίζων, καί τι φθεγγόμενος μεταξὺ ὁπότε καθεύδοιμι, ὥστε παρὰ τὴν μητέρα ἐπιμπέμπειν μοι μιμνησόμενον τὰ ποιά. ὥρα δή σοι, ἀφ' οὗ, ὡς φῂς, ἀνήρπασάς με, καταθεῖναι αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἢ πράγματα ἕξεις ἀγρυπνῶν. ἐνοχλήσω γάρ σε σωτιχῶς στρεφόμενος. Ζ. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιστον ποιήσεις, ἂς ἀγρυπνήσαιμι μετὰ σοῦ. φιλῶν γὰρ διατελέσω πολλάκις, καὶ περιπλεύσομαι. Γα. αὐτὸς ἂν ἐθέλῃς, ἐγὼ

simul dormiremus. GAN. *Solus enim non possis, sed suauiùs dormire mecum?* IVPIT. *Profectò, cum tali qualis es tu Ganymedes, sic pulcher.* GAN. *Quid enim te ad somnium iuuabit pulchritudo?* IVP. *Habet quoddam incitamentum suiue, & facilius inducit ipsum.* GAN. *Atqui pater meus indignabatur mihi condormienti, & narrabat manè quomodo turbarem ipsius somnum, volutatus per lectum, calcitrans, & aliquid loquens interea quando dormirem: quapropter ad matrem remittebat me dormiturum sæpiusculè. Quare si ob hoc, vt ais, rapuisti me, tempus tibi est vt me denuò in terram deponas, vel molestia afficieris nihil dormiendo. Turbabo enim te continuè, huc atque illuc me reuoluens.* IVPIT. *Atqui hoc ipsum suauissimum mihi feceris, si tecum vigilare cogas. Osculabor enim interea te eò sæpiùs, & amplectar.* GAN. *Ipse videris, ego*

ἠλοιμέθμεα, ἵν' καλαυλῆν-τ&. Ζ. ἀσόμεθα τότε τί πρακτέον· νῦν δὲ ἄπαγε αὐτὸν, ὦ Ερμῆ, καὶ ποιοῦντα τῆς ἀθανασίας, ἄχρι οἰνοχοήσαντα ἡμῖν, διδάξας πρότερον ὡς χρὴ ὀρέγειν τὸν ἀλφον.

verò dormiãte deosculante. IVP. *Videbimus tunc quid agendum. Nunc verò abhuc ipsum, Mercuri, & postea-quam de immortalitate biberit, duc vt ministret nobis, docens priùs quemadmodum oporteat porrigere scyphum.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AGE. ô Ganym.] *Ganymedes fuit Troïs regis Dardanorum filius, & ob admirandam pulchritudinem à Ioue in forma aquilæ raptus, quem Iupiter pincernam suum fecit, amota Hebe Iunonis filia, eò quòd dum Ioui apud Aethiopas comessanti ministraret, cadens, corporis sui obscœna omnibus superis monstrauit. Xenophon in Sympoſia docet, Ganymedem in cœlum à Ioue perlatum, non corporis, sed animi gratia, etsi Iouem putgam Lucianus. Silius Italicus ad Ganymedis & Europæ fabulas respicit, quum sic loquentem voluptatem introduxit lib. 15.*

Illa ego sum, verti superum quæ sæpe parentem
Nunc auis in formam, nunc torua in cornua tauri.

b Plagiarius.] *Qui liberum hominem pro seruo vendit, vel seruum alienum tanquam suum. Xenoph.* ἀνδραποδίσας ἐμὲ τὸν ἐπιτηδεῖον λαμβάνοντας δ' ὁμιλίας μισθὸν ἀφ' ὧν ἀναγκαῖον αὐτοῖς εἶναι ἀφθονίαν, παρ' ὧν καὶ λέγουσιν τὸ μισθὸν, id est, *suæ libertatis venditores vocat*, &c. *c* Aram vidisti in Gargaro.] *Graeci Iouem ὄμβριον venerati sunt, vt testatur Strabo, & Pausanias: & ὕσιον, vt Arrianus & Phurnutus, Latini* Pluuium *verterunt. Tibullus:*

Arida nec pluuio supplicat herba Ioui.

Seneca lib. natur. quæst. 4. hoc carmen Ouidio tribuit. d Sydus

dus tuum.] *Aquarium notas, quem Ganymedem esse perhibent. Licet ὕστερον κυρίως sit, non ἀστὴρ, aquarius.*

ΗΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΣ. *IVNONIS ET Iouis.*

Iacobo Micyllo interprete.

IVNO.

Ἐξ οὗ τὸ μειράκιον τοῦτο, ὦ Ζεῦ, τὸ φρύγιον ἀφ' τῆς Ἴδης ἁρπάσας, δεῦρο ἀνήγαγες, ἐλαφρόν μοι ποιήσας τὸν νοῦν. Ζ. καὶ τοῦδε γάρ, ὦ Ἥρα, ἕνεκα τυγχάνεις, ἅμα ἐπειδὴ οὕτω σὺ ἀνυπόπτως ἔχῃς πρὸς ἐμέ. ἐγὼ δὲ ὤμην τοῖς γυναιξὶ μόναις χαλεπὸν εἶναι, ὁπόσῳ ἂν, ὁμιλῆσαι ἐμοί. Ηρ. οὐδ' ἐκεῖνα μὲν εὖ ποιεῖς, οὐδὲ πρέπουτα σαυτῷ, ὃς ἁπάντων θεῶν δεσπότης ὤν, ἀπολιπὼν ἐμὲ τὴν νόμῳ γαμετήν, ἐπὶ τὴν γῆν κάτεισι μοιχεύσων, χρυσὸν ἢ ταῦρον γενόμενος. πάλαι δὲ ἐκείνας μέν σοι ἔξεστιν ἐρᾶν μέν, τὸ δὲ Ἰλιάδην τουτὶ παιδίον ἁρπάσας, ἀνέ-

EX quo adolescentulũ hunc Iupiter, Phrygium istum dico, ab Ida raptum huc adduxisti, minùs aduertis mihi animum. IVP. Etiam ob hunc, Iuno, zeloτypa iam es, simplicem adeò, & minimè molestum? Ego verò putabam mulieribus solis difficilem te esse quæcunq; conuersantur mecum. IVN. Neque illa quidem rectè facis, nec conuenientia tibi ipsi, qui omnium deorum dominus existens, relinquens me legitimam vxorem, in terram descendis, ibiq; adulteria exereces in aurum vel taurum conuersus. Veruntamen illæ mulieres tibi in terra manent: ideo autẽ hoc puero rapto, etiam in cœlum subuolâsti,

ἀνίκλης, ὦ γενναιότατε θεῶν, καὶ σωοικεῖ νῦν ἐπὶ λιφαλῷ μοι ἐπαχθεὶς, οἰνοχοῦν δὲ τῷ λόχῳ. ὅτως ἀπόρρης οἰνοχάων; μὴ ἀπηγορεύκασιν ἄρα ἤδη Ηβη καὶ ὁ Ηφαιστος, ἀλλ' ἀκονύμφοι; σὺ δὲ καὶ τῶν κυλίκα οὐκ ἄν ἄλλως λάβοις παρ' αὐτῆς, ἢ φιλήσᾳς πρότερον αὐτὸν, ἁπάντων ὁρώντων, καὶ τὸ φίλημα ἐκεῖνο ἄλειφον τὸ νικητήριος. καὶ δὴ γοῦν οὐδὲ λιψῶν πολλάκις ἀπὸ τῆς πιείης, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπογευσάμενος μόνον, ἔδωκας ἐκείνῳ. καὶ πιόντι ἁρπάσας τὸν κύλικα, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιες, καὶ ἔνθα προσέμοσι τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα καὶ φιλῇς. πρόλεω δὲ βασιλεὺς, καὶ ἁπάντων πατὴρ, ἀφεθέμενος τῶν ἀγκίδα, καὶ τὸν κεραυνὸν, ἐπάθηξε ἀσφαλείζον μετ' αὐτῶν, πώγωνα τηλικοῦτον καθαμμένος. πάντα σοὶ ἀρῶ ταῦτα, ὅτι μὴ οἶδα λανθάνειν. Ζ. καὶ τί δεινὸν,

Deorum generoſiſſime: & nunc ille nobiſcum habitat, ante oculos mihi adductus quaſi æmulus, ſcilicet vt pocillaretur tibi, ſic enim aiunt. Itáne verò carebas pocillatoribus? aut defeſſi adeò ſunt & [a] Hebe & Vulcanus miniſtrando? Tu verò etiam calicem non aliter ab eo accipis, quàm ſimul & oſculatus fueris ipſum antea, omnibus aſpicientibus: & deoſculatio iſta ſuauior tibi eſt ipſo [b] Nectare. Atque ob idſæpenumerò neque ſitiens petis bibere. Interdum autem etiam vbi degustâſti ſolùm, porrigere ipſi ſolet: deinde bibente ipſo arripis calicem, & quantum in illo reliquum reſtat, omne ebibis, ea etiam parte, vnde ipſe bibit, & vbi applicuit labia, vt & bibas ſimul & oſculeris. Nuper verò rex ille atque omnium pater, depoſitis ægide ac fulmine, ſediſti talis ludendo cum illo, barbam ipſe tantam & tam promiſſam habens. Omnia igitur video hæc: quare ne te putes latere. IVP. *At quid*

μὸν, ὦ Ἥρα, μειράκιον ὅτω καλὸν μεταξὺ πίνοντα καταγελᾶν, καὶ κλάσαι, ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, καὶ τῷ νέκταρι; ἔμγοιγε. ἐπιτρέψω οὖν σοι ἅπαξ φιλῆσαί σε, εἰκέτι μέμψῃ μοι, πρτιμότερον τὸ νέκταρ τοῦ φιλήματος εἶναι. Ηρα. παῦ, Ἥραστον εὐζηλότυπον. ἐγὼ δὲ μὴ ὅτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προσφυσικέναι τῷ μαλθακῷ τούτῳ φρυγὶ ὅτως ἐκτυφλυμένῳ. Ζ. μὴ μοι λοιδορεῖ, ὦ γυναικάτα, τοῖς παιδικοῖς. οὗτοι γὰρ ὁ θηλυδρίας, ὁ βάρβαρος, ὁ μαλθακὸς, ἡδίων καὶ ποθεινότερος. ἢ βούλομαι δὲ ἀπεῖν, μή σε παροξύνω ἐπιπλέον. Ηρα. ἆρ' οὐκ ἐχαμύσατο αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα. μέμνησο γάρ, οἷα μοι δρᾷ τὸν οἰνοχόον τοῦτον ἐμπαροινεῖς. Ζ. οὐκ, ἀπὰ τοῦ Ηφαίστου ἔδει τὸν σὸν υἱὸν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλαίοντα, ἐκ τῆς καμίνου ἥκοντα, ἔτι τῶν σπινθήρων ἀναπλεων, ἄρτι τὸν πυ-

quid adeò graue hoc, ô Iuno, adoleſcentem adeò pulchrum inter bibendum deoſculari, oblectarique vero que illo, & oſculo videlicet, & nectare? Quid ſi igitur vel ſemel commietam ipſi quò & te oſculetur? non ampliùs accuſabis me quòd oſculum illius præſtantius nectare puto. IVN. Padiconum verba hæc ſunt. Ego verò non ita inſaniuero, vt labia mea applicem molliculo iſti Phrygi, adeóque effœminato. IVP. Ne conuicieris, generoſiſſima tu, amores meos. nam mulieroſus, & barbarus & molliculus iſte, ſuauior & deſiderabilior, nolo autem dicere ampliùs ne te magis irritem. IVN. Vtinam verò & in vxorem illum duxiſſet mei gratia. Memineris igitur qualibus mihi propter egregium iſtum pocilatorem temulenter inſultas. IVP. Imò verò Vulcanum iſtum filium tuum oportebat nobis pocillari, claudicantem videliçet, & à fornace venientem, plenum adhuc fauillis, depo-

πυρράγραν ἀφτιβέμβρον, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν δακτύλων λαμβάνειν ἡμᾶς τὸν κύλικα, καὶ ἐπὶ ἀπαφιγμένος φιλῆσαι μιταξύ, ὅν οὐδ' ἂν ἡ μήτηρ σὺ ἑκόντος φιλήσειας, τοσοῦτο ἀσβόλῳ καταλελειμμένον τὸ πρόσωπον ὑπ' αὐτῶν ταῦτα. οὐ γὰρ καὶ πρὸ πολλοῦ ὁ οἰνοχόος ἱκανὸς ἐμπρῆσαι τῷ συμποσίῳ τῶν θεῶν. ὁ Γανυμήδης δὲ καταπιμπλίς αὖθις ἐς τὸν Ἴδην καθαρὸς γὰρ, καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπισταμένως ὀρέγειν τὸ ἔκπωμα. καὶ ὃ σὺ λυπεῖ μάλιστα, καὶ φιλεῖ ἥδιον ἢ νέκταρ. Ηρα. νὴ τὸν καὶ χωλὸς, ὦ Ζεῦ, ὁ Ηφαιστος, καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἀναλγεῖς δὲ οὗς κύλικος, καὶ ἀσβόλῃ μεμὺς ὄσῃ. καὶ ναυτιᾷς ὁρῶν αὐτὸν, ἐξόντα τὸν καλὸν μομφίλλιον τοῦτον ἐκ Ἴδης ἀνήνεγκεν. πολλὰ δ' οὐχ ὁρᾷς ταῦτα, οὐδ' οἱ σπινθῆρες, οὐδ' ἡ καπνὸς ἀπέτρεπον σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' αὐτοῦ. Ζ. λυπεῖς, ὦ Ηρα, σαυτὴν δὴν ἄκλο, κἀμοὶ ἐπιτάνδε τὸ ἔρωτα ἦλος

depoſito paulò antè forcipe, & ab illis ipſis digitis accipere nos calicem, attractumq́ ipſum interea oſculari: quem neque mater tua libenter oſculata fueris, præ fuligine quaſi tota illius exuſta facie. Nimirum ſuauia hæc, adeóque multum etiam pocillator iſte coboneſtat deorum conuiuium, nónne? Ganymedes autem hic iterum in Idam hinc ablegandus eſt? quippe purus ac candidus eſt, & digitos habet roſeos: etiam ſcitè porrigit poculum: & quod te omnium mordet maximè, oſculatur dulcius ipſo nectare. IVN. *Nunc tibi & claudus, ô Iupiter, Vulcanus eſt, & refertus fuligine, atq́ nauſea afficeris cùm aſpicis ipſum, ex quo formoſum & capillatum iſtum Ida enutrijt. Olim autem non videbas iſta, neq́ tum fauillæ, neque fornax ipſa abſterrebat te, quò minus biberes illo porrigente.* IVP. *Aegritudine, Iuno, te ipſam officis, nihil aliud, & mihi amorem*

ζηλοτυπῶ. εἰ δ' ἄχθῃ παρὰ παιδὸς ὡραίου δεχομένη τὸ ἔκπωμα, σοὶ μὲν ὁ υἱὸς οἰνοχοείτω. σὺ δέ, ὦ Γανύμηδες, ἐμοὶ μόνῳ ἀναδίδου τὸν ὑδρίσκα, καὶ ἐφ' ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, καὶ ὅτι πλήρη ὀρέγῃς, καὶ αὖθις ὁπότι παρ' ἐμοῦ ἀπολαμβάνοις. τί τοῦτο δακρύεις; μὴ δείδιθι· οὐ μάξεται γάρ, ἢν τις σοι λυπήρ ἐθέλῃ.

eò magis incendis, quia zelotypa es. Quòd si verò grauaris à puero formoso accipere poculum, tibi quidem filius miniſtret potum. Tu verò Ganymedes mihi ſoli imple calicem, & cùm quolibet bis oſculare me, & cùm plenũ porrigis, & cùm rurſum à me illum accipis. Quid ita lachrymaris? Ne metue. Malum enim feret, ſiquis tibi moleſtus eſſe voluerit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HEBE.] *Dea pubertatis ac iuuentutis, & vt Heſiod. in Theogon. ſcribit, vxor Herculis ex Iunone & Ioue prognata.*

b Nectare.] Νέκταρ, *à* νὶ *particula, quæ priuationem ſignificat, &* κτείνω, *interficio. Potus eſt Deorum, de quo Hom. Il. a. Erat item vini nomen in Lydiæ Olympo ex fauis permixtis, & floribus odoratis concinnati, vide in Chil. Eraſm. Nectaris flos.*

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΚΑΙ ἜΡΩΤΟΣ. *VENERIS ET Cupidinis.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

VENVS.

Ὦ τέκνον Ἔρως, ὅρᾳ, οἷα ποιεῖς. ὃ τὰ ἐν τῇ γῇ πλήττω, ὑπὸ σοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἀναπείθεις, καθ' αὑτοὺς ἕκαστοι ἀμύλως ἐρᾶσθαι ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅς τ' ἐμὲ

CVpido gnate, vide quæ facis flagitia. Nõ iã de his loquor, quæ te impulſore mortales in terra, vel in ſe quiſq; vel inuicẽ alij in alios faciunt: verùm de his ago, quæ apud ſuperos quoq; deſignas, qui quidem

a Iouem

Δία πολυμορφον ἐπιδεικνύ-
ς, ἀπάτων ἐς ὅ,τι ἄν σοι ἐπὶ
τ καιρὸν δοκῇ. τὴν σεληνὴν δὲ
καθαιρεῖς ἐκ τ οὐρανοῦ, ἢ ἥλιον
ὑπὸ τῆς Κλυμένης βραδύνειν
ἐνίοτε ἀναγκάζεις ἐπιτιθησο-
μένην ἢ ἐπαοιδάς. ἃ μὴ γὰρ ἐς
ἐμὲ τὴν μητέρα ὑβρίζεις, θαρ-
ρῶν ποιεῖς. ἀπὸ σὺ, ὦ τολμη-
ρότατε, καὶ τὴν Ῥέαν αὐτὴν
γραῦν ἤδη, καὶ μητέρα θεοῦ-
των θεῶν, ἀνέπεισας παύσα-
σθαι, καὶ τὸ φρύγιον μειράκιον
ἐκεῖνο ποθεῖν. καὶ νεῶν ἐκείνη μὲ
μνημονεύειν σοῦ, καὶ ζωζαμένη τὸς
λέοντας, παραλαβοῦσα καὶ τὸς Κο
ρύβαντας, ἅτε μάνικὸς καὶ αὐ-
τὸς ὄντας, ἄνω καὶ κάτω τὴν Ι
δαίαν περιπολοῦσιν. ἢ μὴ ὁλολύ-
ζουσα ἐπὶ τῷ Ἄττῃ, οἱ Κορύβαντες
ὄν, ὃν μὴ αὐτὴ τιμωρὸν ξίφει τ πῶ-
λον. ὁ δὲ μὴ αὐτὸς τὴν μόμβον, ἣν σὺ
μιμῇ ἀπὸ τ ὀρῶν. ὁ δὲ κύκλῳ
τῷ λίρατι, ὁ δὲ ἐπιβομβεῖ τῷ
τυμπάνῳ, ἢ ἐπικυμβεῖ τῷ κυμ-
βάλῳ καὶ ὅλως, θόρυβος καὶ μα-
νία τὰ ἐν τῇ ἰδῃ ἅπαντά ἐστι.
Διὸ δὴ τοίνυν ἅπαντα δι-

[a] Iouem ipsum cogis variis assumere formas, in quodcunq; tibi pro tempore visum fuerit, eũ vertens. Tum Lunã è cœlo deuocas. Quin & Solẽ aliquoties cõpellis lentum apud Clymenẽ cessare; aurigandi muneris oblitum: nam quicquid iniuriæ in me matrẽ etiam cõmittis, audacter ac tanquam tutò facis. Verũ tu quidẽ, ô deorum omniũ cõfidentissimè, [b] Rheã insuper ipsam iã annũ, præterea deorum tam multorum parentem, eò pepulisti, vt pulsionẽ adamet, atq; in Phrygium illum adolescentulum depereat: ac tua iam opera insanit, iunctis q; leonibus, adhibitis itẽ Corybantibus, (quippe qui & ipsi furore quodam sunt afflati) per Idã montẽm sursum ac deorsum oberrat, ipsa quidẽm Attis amore eiulans: cæterũ Corybantũ alius saum ipse penem ense desecat, alius demissa coma p montes fertur insanus, alius cornu canit, alius tympano tonat, alius cymbalo perstrepit: breuiter, omnis vndequaq; Ida tumultus atq; insaniæ plena est. Proinde cũcta timeo: me-

tuo

ἀφ' τὸ τοιοῦδε, ἢ τὸ μέγα σε κα-
κὸν τεκοῦσα, μὴ ἀφροσυνᾶσαι
ποτὲ ἡ Ῥέα, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι ἐμ
αὐτῇ δόξα, διακόσαι τοὺς Κορυ-
βαντας συναβόντας σε ὀφεί-
σασθαι, ἢ θηρίοις λέουσι παρα-
βαλεῖν. ταῦτα ἦ δεινὰ ὑποπτεύ-
οντά σε ὁρῶσα. Ερ. θάρρει
μῆτερ, ἐπεὶ καὶ τοῖς λέουσιν αὐ-
τοῖς ἤδη ξυνήθης εἰμὶ καὶ πολ-
λάκις ἐπαναβὰς ἐπὶ τὰ νῶ-
τα, καὶ τῆς κόμης λαβόμενος,
ἱππιοχῶ αὐτούς. οἱ δὲ σαίνουσί
με, καὶ τὼ χεῖρα ἀνέχόμενοι.
ἐς τὸ στόμα σπεύδοντί μοι. αὐτὰ μὲν
γοῦν ἡ Ῥέα, πότε ἂν ἐκείνη σχο-
λὴν ἀγάγοι ἐπ' ἐμοί, ὅλον ὅσον
ἐν τῷ Ἄτλαντι τί ἐγὼ ἀδι-
κῶ, δεικνὺς τὰ καλὰ οἷά ἐστιν;
ὑμεῖς δὲ μὴ ἐφίεσθε τῶν κα-
λῶν, μὴ τοίνυν ἐμοὶ αἰτιᾶσθε
τούτων. ἢ θέλεις σύ, ὦ μῆτερ,
αὐτὰ μηκέτι ἐρᾷν, μήτε σὲ
τοῦ Ἄρεως, μήτ' ἐκεῖνον
σέ; Αφρο. ὡς δεινὰς εἶ, καὶ
ἐραστὰς ἁπάντων. ἀλλὰ μεμ-
νῆσθαι

tuo ne tale quid accidat, quandoquidem te produxi, vt si quando resipiscat Rhea, vel potiùs si pergat insanire, Corybantibus imperet, vt te correptum discerpant, aut leonibus obijciant. Hic me solicitat metus, quòd videam tibi periculum imminere. CVP. Ocioso animo esto mater: siquidem leonibus etiam ipsis iam familiaris sum factus, ita vt sæpenumerò conscensis eorum tergis, prehensáque iuba, equitis ritu insidens illos agitem. At verò illi interim mihi caudis abblandiuntur, ac manum ori insertam receptant, lábuntque: deinde mihi reddunt innocuã. Porrò Rheæ ipsi quando tandem vacauerit vt me vlciscatur, quum in Atte sit tota? Postremò quid ego pecco, quum res pulchras, vt sunt, offero ac demonstro? Vos ne appetite res pulchras, quare his de rebus ne in me crimen conferte. Num vis ipsa tu mater vti ne quæ tu posthac Martem ames, neque ille te? VEN. Vt es peruicax, & nulla in re non superas? Attamen

μου ποτὲ τῶν λόγων. *men horum quæ dixi, alias quando memineris.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Eluſdem ferè argumenti Dialogus ſequitur Veneris quoque & Cupidinis, quem poëtæ Martis & Veneris filium, atque ingentis potentiæ amoris eſſe deum voluerunt. Pingitur imberbis, alatus, cæcus, & facem geſtans atque ſagittas, de eo extant carmina Marulli & Pij pontificis.

a IOVEM ipſum cogis varias aſſumere formas.] *Eraſmus noſter Chiliad. 1, Centuria 3, adagio primo: Aut regem aut fatuum naſci oportet: Quis nepos, inquit, quis balatro vnquam nugatius eſt nugatius, aut nequius nequam fuit, quàm Iupiter, cui regnum mundi dederunt poëtæ. Technis fallit vxorem, nunc cygnus, nunc taurus, nunc aurum factus, inſidias ſtruit mulierculis. Subornat Ganymedes, ac cœlum nobis implet. Hactenus Eraſmus. Amoris impatientia ſe vertit in cuculum, in aquilam, in olorem & Satyrum, in Amphytrionem, in ignem, in paſtorem, in ſerpentem, vt ſcribit Ouid. in 6. Metamorph.* b Rheam.] *Hoc nomine Cybele vocata eſt. Hanc poëtæ Iouis, & aliorum plurium deorum matrem dixerunt, eiq́ne quadrigam à quatuor leonibus tractam aſſignauerunt & capiti eius turritam coronam & ſceptrum manibus addiderunt. Et cùm incederet, ſacerdotes dicti Galli & Corybantes, ſacro correpti furore, præcedebant cymbala pulſantes, alios item ad ſimilem agentes rabiem.*

ΑΠΟΛ-

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ. *APOLLINIS ET Mercurij.*

Eodem interprete.

APOLLO.

Τί γελᾷς, ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι γελοιότατα, ὦ Απολλον, ἑώρων. Απ. ἆρα καὶ ἐμοὶ ἔνεστιν ἅ καὶ αὐτὸς ἀκούσας ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ Ἀφροδίτη ξυνὼν τῷ Ἄρει κατείληπται, καὶ ὁ Ἥφαιστος ἔδησεν αὐτοὺς ξυλλαβών. Απ. πῶς; ἡδύ γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. ἐκ πολλοῦ, οἶμαι, ταῦτα ἀδίκως ἐθέρουν αὐτούς. καὶ νῦν μὲν ὑμῖν ἀφανῆ διαμαχησάμενοι, ἐπὶ γάμου ἀπιόντων ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος, ὁ μὲν Ἄρης εὐθὺς ἀπῄει ὡς ἐπὶ Θρᾴκης, καθορᾷ δὲ αὐτὸν ὁ Ἥλιος, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἥφαιστον. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τῆς λέχους, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν, καὶ ἐνδὺς ἐγχειρίλωτος τῶν ἀρμάτων, περιπλέκεται μὲν αὐτοῖς τὰ δεσμά, ἐφέστηκε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἥφαιστος. ἐκάνη μὲν ἦν (τύχῃ γὰρ

QVid rides, Mercuri? MER. Quoniam maximè ridicula, Apollo, vidi. APOL. Dic igitur, vt & ipse auditis illis tecum ridere possim. MER. Venus cum Marte concumbens deprehensa est, ac Vulcanus comprehensos illos vinculis constrinxit. APOL. Quomodo? Suaue enim quiddam dicere videris. MER. Longo iam tempore, opinor, cognitis his quis agebantur, expiscatus est illos, & lecto occultis quibusdam vinculis circumdato, abiens ad fornacem opus faciebat. Post hæc Mars ingreditur secretò, vt quidem ipse putabat. Videt autem ipsum ex alto Sol, & rem ad Vulcanum defert. vbi igitur lectum conscendissent, & in opere essent, & iam intra retia tenerentur, circumuoluuntur ipsis quidem vincula, astat autem Vulcanus. Illa igitur (nam & fortè tum

γυμνὴ ἦσ) οὐκ ἔχων ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδουμένη. ὁ δὲ Ἄρης τὰ μὲν πρῶτα διαφυγεῖν ἐπειρᾶτο, καὶ ἄπιστ' ἐρρώετο τὰ δεσμά. ἔπειτα δὲ σαφῶς ἐν ἀφύκτῳ ἑχόμενον ἑαυτὸν, ἱκέτευε. Απ. τί οὖν; ἀπέλυσεν αὐτοὺς ὁ Ἥφαιστος; Ερ. οὐ δῆτα· ἀλλὰ ξυγκαλέσας τοὺς θεοὺς, ἐπεδείκνυτο τὴν μοιχείαν αὐτοῖς. οἱ δὲ γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω νεύοντες, ξυνδεδεμένοι ἐρυθριῶσι καὶ τὸ θέαμα ἥδιστον ἐμοὶ ἔδοξε, μόνον σχεδὸν αὐτὸ γιγνόμενον τὸ ἔργον. Απ. ὁ δὲ χαλκεὺς ἐπᾶν ὀρθὸς ἀνεβάτα καὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ γάμου; Ερ. μὰ Δί', ὅς γε καὶ ἐπιγελᾷ αὐτοῖς ἐφεστώς. ἐγὼ μέντοι, εἰ χρὴ τἀληθῆ εἰπεῖν, ἐφθόνουν τῷ Ἄρει, μὴ μόνον μοι χοῦντι τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλὰ καὶ δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Απ. ἀλλὰ καὶ δεῖσθαι ἂν ὑπέμενες ἐπὶ τούτῳ; Ερ.

nuda erat) pudore affecta, non habebat quò se tegeret. Mars verò ab initio fugere tentabat, sperabátque se vincula illa disrupturum esse: cæterùm posteaquam intellexit se vndique captum teneri, neque effugere quoquam posse, supplicare cœpit. APOL. Quid igitur? soluitne ipsos Vulcanus? MER. Nondum, sed conuocatis dijs spectandum ipsis exhibuit adulterium. Illi autem nudi ambo, & colligati mutuò, inclinatis deorsum capitibus erubescebant. Atq; adeò spectaculum hoc dulcissimum mihi visum est, cùm tantùm non ipsum opus exhiberent. APOL. At faber ille ánnon pudore afficitur etiam ipse cùm spectandam ita exhibet coniugij sui turpitudinẽ? MER. Non per Iouem, quippe qui etiam arrideat ipsis astans. Ego verò, si opus est verum dicere, inuidebam Marti, non solùm quòd cum formosissima dea adulterium exercuisset, sed etiam quòd colligatus cum ipsa vnà esset. APOL. Proinde & tu ligari hoc pacto sustineres?

MER.

Ερ. σὺ δ' ἐκ ἄρ', ὦ Ἄπολλον; ἴδε μόνον ἐπιλθών. ἐπαινέσω μαι γάρ σε, ἢν μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς ὀφθῇς ἰδών.

MER. *Tu verò non, Apollo? Aspice modò & accedens (collaudabo enim te) si non eadem ipse quoq; optabis vbi videris.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Martis & Veneris concubitus ab homero Odyss. 8 & Ouid. Metam. 4. narratur. Luciano in Demonacte.

MARINI DIALOGI.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Γαλατείας. — DORIDIS ET Galatæ.

Erasmo Roterodamo interprete.

DORIS.

Καλὸν ἐραστὴν, ὦ Γαλάτεια, φασί τινα τὸν Σικελὸν τοῦτον ποιμένα ἐπιμεμηνέναι σοι. Γα. μὴ γέλα Δωρί· Ποσειδῶνος γάρ ἐστιν, οἷός ἐστιν ἄρα ἦ. Δω. τί οὖν, εἰ καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ παῖς ἦν ἄγριος οὕτω καὶ λάσιος ἐφαίνετο, ἢ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος; οἴει τὸ γοῦν ἐνήσειν ἄρά τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν; Γα. δῆλον τὸ

Formosum amatorem, Galatea, nempe Siculum istum pastorem aiunt amore tui deperire. GALA. *Ne ride* [a] *Doris: etenim qualis qualis est, Neptuno patre progenitus est.* DOR. *Quid tum postea, si vel Ioue ipso sit progenitus, quum vsq; adeò agrestis atque hispidus appareat, quódque est omnium deformosissimum, vnoculus? An verò credis genus illi quicquam profuturum ad formam?* GAL. *Ne isthuc*

λάσιον αὐτ', καὶ ὡς φὴς ἄγριον, ἄμορφόν ὄντ' ἀνδρῶδές γάρ. ὅ τι ὀφθαλμὸς ἐπιπρέπει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἐνδεέστερον ὁρῶν, εἰ καὶ δύο ἦν. Δω. ἔοικας, ὦ Γαλάτεια, οὐκ ἐρασθὴ, ἀλλ' ἐράσμιόν ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα, ἐπαινέσας αὐτόν. Γα. οὐκ ἐρῶμεν, ἀλλὰ τὸ θράσος γε ὀνειδίσαιμ' ἂν τοῦδε οὐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκεῖτε ὑπὸ φθόνου αὐτὸ ποιεῖν, ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ σκοπιᾶς παίζοντας ὑμᾶς ἰδὼν ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ἐν τοῖς πρόποσι τῆς Αἴτνης, καθὸ μεταξὺ τῶν ὄρους καὶ τῆς θαλάττης ἀγχιαλὸς ἁρμηνεύεται, ὑμᾶς μὲν οὐδὲ πρόσβλεψον, ἐγὼ δ' ἐξ ἁπασῶν ἐκλαμπρίστη ἔδοξα ἧ μόνῃ ἐμοὶ ἐπέσχε τὸν ὀφθαλμόν. ταῦτα ὑμᾶς ἀνιᾷ δῆγμα γὰρ ὡς ἀμείνων εἰμὶ, καὶ ἀξιέρασ⟨τ⟩ος, ὑμᾶς δὲ παρώφθητε. Δω. εἰ ποιμένι μὲν ἐνδιᾶ καλὴ πλὴν ὄψιν

quidē ipsum, quòd hispidus est atq; agrestis, vt tu vocas, illum deformat: quin virile magis est. Porrò oculus media in fronte, decet etiam, quo quidem nihilo segnius cernit, quàm si duo forent. DOR. Videris Galatea non amantem habere [b] Polyphemum, sed illum potiùs adamare: sic eum prædicas. GAL. Equidem haud adamo, sed tamen insignem insultandi opprobrandiq; petulantiā ferre non queo. Ac mihi nimirum inuidentiā quadam istuc facere videmini, propterea quòd ille quum fortè aliquando gregem paſceret suum, nosq; è littorali specula in littore ludentes cerneret in prominentibus Actnæ pedibus, quà videlicet inter montem & mare littus sese in longum porrigit, vos ne aspexerit quidem: at ego omnium vna visa sim formosissima, eóque in vnam me conieceriit oculum. Eares vos malè habet: nam argumentum est me forma præstantiorem esse, ac digniorem quæ amer: vos contrà fastiditas esse. DOR. An istud tibi putas inuiden-

ὄψιν ἔδοξας, ἐπίφθονον οἶδ γενέσθαι; καίτοι τί ἄλλο ἐν σοὶ ἐπαινέσαι ἔχων, ἢ τὸ λευκὸν μόνον; καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι ξυνήθης ὢν τυρῷ καὶ γάλακτι πάντα ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπὰν τοίνυν ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἀμφιλύκων μαθὼν οἷα τυγχάνεις οὖσα τὴν ὄψιν, ἀπὸ πέτρας τινὸς ἐς πο τὴν γαλήνην ἄνω, ἐπικύψασα ἐς τὸ ὕδωρ, ἴδῃ σεαυτὴν ὀλίγον ἄλλο, ἢ χόαν λευκὴν ἀκεραίως. οὐκ ἐπαινέσεται τοῦτο, ἢν μὴ ἐπιπρίῃ αὐτῷ καὶ τὸ ἐρυθρημα. Γα. καὶ μὴν ἐγὼ μὴ ἀκράτως λευκὴν, ὅμως ἐρασθήσομαι τοῦ χρώματος ἔχω. ὑμῶν δὲ οὐκ ἔστιν ὅστις ἢ ποιμὴν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τάττα, ἄμα, καὶ μουσικός ἐστι. Δω. σιώπα, ὦ Γαλάτεια, ἵνα μὴ αὐτοῦ ἄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρώην ἐπὶ σέ. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον ἄν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε, νὴ αὐτὴ ἡ νυκτὸς, οἷα λυρίου ἐλάφου

uidendum videri, si primùm pastori, deinde luſco formoſa viſa ſis? quanquam quid aliud ille potuit in te probare, præter candorem? Is illi placet opinor, quòd caſeo & lacti aſſueuerit: proinde quicquid his ſit ſimile, id protinus pulcbrum iudicat. Alioqui vbi libebit ſcire quа ſis facie de ſcopulo quopiam in aquâ, ſi quando tranquilla ſteterit, deſpectans, temetipſam contemplare: videbis aliud nihil niſi perpetuum candorem. verùm is quidem non probatur, niſi rubor admixtus illi, decus illi iunxerit. GAL. Atqui ego illa immodicè candida, tamen eiuſmodi habeo amantem: quum interim è vobis nulla ſit, quam vel paſtor, vel nauta, vel portitor aliquis miretur. cæterùm Polyphemus (vt alia ne dicam) etiam canendi peritus eſt. DOR. Tace, ô Galatea: audiuimus illum canentem, quum nuper pruriret in te: ſed ô ſancta Venus, aſſinum rudere dixiſſes. nam lyræ corpus ſimillimum erat cer-

φυγυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν κέρατα, ὥσπερ ἦσαν. ξυνθεὶς δὲ αὐτὰ, καὶ ἐναλψας τὰ νεῦρα, δεῖ κόσμου περιστρέψας, ἐμελῴδει ἄμουσόν τι, καὶ ἀπωδὸν, ἅμα μὲν αὐτὸς βοῶν, ἅμα δὲ ἡ λύρα ὑπῄχει. ὥστε δὲ κατέχειν τὸν γέλωτα ἐχωλύθημεν, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ ἐκείνῳ ἄσματι. ἡμεῖς γὲ ἠχὼ, δεῖ ἀφκείνησθαι αὐτῷ ἤθελον, ἕτω λαλὴ καὶ βρυχωμένῳ, ἀπ' ἰσχυρᾶς, ἀφανέσι μιμουμένη τραχεῖαν ᾠδὴν, καὶ καταγέλαστον. ἔφερε δὲ ὁ ἐφέρας καὶ ἐπὶ ταῖς ἀγκάλαις ἀθυρμάτιον, ἔρκτα σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὐτῷ προσεοικότα. τίς ἂν ἄρ φθονήσαι σοι, ὦ Γαλάτεια, τοιαύτα ἐρασοῦ; Γαλ. οὐκοῦν σὺ, Δωρὶ, δεῖξον ἡμῖν τὸν σαυτοῦ, καλόν γε δηλονότι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ λιγαείσαν ἄμεινον ἐπισαλπίζοντα. Δω. ἀλλ' ἐρασὴς μὲν οὐδεὶς ἔστι μοι, οὐδ' ἀκούομαι ἐπέρασος εἶναι.

uino capiti oſsibus renudato: tum cornua perinde quaſi cubiti prominebant, ijs iunctis inductisque fidibus, quas ne collope quidem circumtorquebat. agreſte quiddam & abſonum cantillabat, quum aliud interim ipſe voce caneret, aliud lyra ſuccineret: ita vt temperare nobis nequiuerimus quin rideremus amatoriam illam cantionem. Nam Echo ne reſpondere quidem illi voluit balanti, quum ſit adeò garrula: imò puduiſſet ſi viſa fuiſſet ſtridulum illius & ridiculum cantum imitari. Ad hæc geſtabat in vlnis amaſius iſte delicias ſuas, vrſi catulum pilis hirtum, ipſi non diſſimilem. Quis autem non inuideat tibi amicum iſtum Galatea? GAL. Quin tu igitur Dori tuum ipſius amicum nobis commonſtra, qui meo ſit formoſior, quiq; doctiùs ac meliùs vel voce canat, vel cithara. DOR. *Mihi quidem nullus eſt amator, neq; me hoc nomine iacto, quaſi ſim vehementer amabilis: veruntamen iſtiuſ-*

ξένα. τοιοῦτος δή, οἷος ὁ Πολύφημος, λιναύδρας ἀποζών, ὥσπερ ὁ τράγος ὠμοφαγος, ὡς φασι, καὶ σιτεύμενος τοὺς ἐπιδημοῦντας τῶν ξένων, οἱ γοῦν καὶ σὺ ἀντιτιθῇς αὐτοῦ.

istiusmodi amicum, qualis est Polyphemus, nempe taetus hircum olens, tum crudis victitans carnibus, & hospites, si qui appulerint, deuorans, tibi habeas, eumque tu mutuum ames.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MArini dei εὐάλιοι à Luciano vocantur, à quibusdam ἁλιάστιοι. Ingens horũ turba fuit quorum princeps Neptunus & eo antiquiores Nereus & Oceanus.

a DORIS.] *Nymphae nomen filiae Oceani & vxoris Nerei, Hesiod. in Theog. Interdum pro ipso mari accipitur. Virgil. 10. Eclog.*

Doris amara suam non intermisceat vndam.

b Polyphemus.] *Ex Cyclopibus vnus, Neptuni filius: socios aliquot Vlyssis interficiens ad saxum fregit & semiuiua adhuc membra deuorauit: excæcatur ab Vlysse. Hom. Odyss. Cic. lib. 5. Tusc. quæst. Virgil 3. Aen.* c Qua sis facie.] *Negat quidem Seruius ex mari effigiem vllo pacto posse reddi, sed Lucianus hic aliter sentit, & in Alcyone: Nonne vides, inquit, vt superiora sint serenitate conspicua, fluctibus autem sedatũ mare ac tranquillum, ὁμοιον, ὡς ἐπεῖν κατόπτρῳ: id est speculo (vt sic dicam) consimile. Theocritus in Bucoliasticis Idyllio sexto:*

ἓ γὰρ ἔμ᾽ ἐσιδεῖσθαι ἔχω, καλὸν ὄσσε λέγουσι
ἦ γὰρ πρὼ ἐς πόντον ἰοειδέα, ἦς δὲ γαλάνα,
καὶ καλὰ μὰν τὰ γιάλα, καλὰ δ᾽ ἐμὶν ἀμία χώρα, &c.

Quod est huiusmodi:

Nec tam sum forma turpis quàm dicor: in vnda
Nuper enim vidi ipse meos de littore vultus,
Cùm nulli flarent tranquilla per æquora venti

Hinc illud Maronis sumptum est:

—nuper me in littore vidi,

Quum placidum ventis ſtaret mare—.

Sed & nos ex Seneca paulò plura in Alcyone annotauimus.

d' O ſancta Venus.] *Amorum & libidinum fautrix & magiſtra: eas enim prima & inuenit & edocuit. Mantuanus de hac ita canit:*

Mater adulterij Venus eſt, ſtupriq; repertrix
Quin & luxuriæ nutrix, & mater amorum, *&c.*

ΖΕΦΥΡΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΟΥ.

ZEPHYRI ET NOTI.

Iacobo Micyllo interprete.

ZEPHYRVS.

ΟΥ πώποτε πομπὴν εἶδον μεγαλοπρεπεστέραν ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' οὗ ἐγώ εἰμι, καὶ πνέω· σὺ δὲ ἦν εἶδες, ὦ Νότε; Νό. τίνα ταύτην λέγεις, ὦ Ζέφυρε, τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ζέ. ἡδίστου θεάματος ἀπηλλάγης, οἷον οὐκ ἄλλο ἴδοις ἔτι. Νό. παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν γὰρ θάλατταν ἐργαζόμην, ἐπέπνευκα δέ τι καὶ μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσον παράλιον τῆς χώρας. ἐκεῖνα οὖν οἶδα, ἃ λέγεις. Ζέ. ἀπὸ τοῦ Σιδωνίου Ἀγήνορα εἶδες; Νό. ναὶ, τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. τί μήν; Ζέ. περὶ αὐτῆς ἐκείνης διηγήσομαί σοι.

NVnquã equidẽ pompam magnificentiorem vidi in mari, ex quo ego ſum & ſpiro: tu verò annon vidiſti Note? NOT. Quámnam hanc dicis, [a] Zephyre, pompã? aut quinã ſunt qui illã duxerunt? ZEPH. Suauiſſimo ſpectaculo caruiſti, & quale non facile aliud vnquã videris. NOT. Iuxta Rubrũ mare occupatus fui, afflaui autẽ & partem Indiæ nonnullam, quantũ videlicet eius terræ mari adiacet. proinde nihil eorum noui quæ tu dicis. ZEPH. Quid? Sidoniũ illum [b] Agenorem vidiſti? NOT. Etiam, Europæ patrẽ ſcilicet. Quid tũ? ZEPH. De illa ipſa narrabo tibi.

NOT.

Νό. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐρᾶσὴς ἐκ ποτὲ τῆς παιδός; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ὑπῳσάμην. Ζέ. οὐκοῦν τὸν μὲν ἔρωτα οἶσθα, τὰ μετὰ ταῦτα δ' ἤδη ἄκουε. ὁ μὲν Εὐρώπην καταληλύθει ἐπὶ τὸν ἠιόνα παίξων, τὰς ὁμηλικίστατα λας παραλαβών· ὁ Ζεὺς δὲ ταύρῳ ἀπάσας ἑαυτὸν, σοὶ παίζων αὐταῖς μάλιστα φανόμην λευκός τις γὰρ ὢν ἀπειβῶς, καὶ τὰ κέρατα ὑπαμεπὴς, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερον ἰσκίρτα οὖν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἠιόνος, καὶ ἐμυκᾶτο ἥδιστον, ὥστε τὸν Εὐρώπην ζηλῶσαι καὶ ἀναβλῶναι αὐτόν. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, ὁρμᾷ μὲν ὁ Ζεὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὴν θάλατταν, φέρων αὐτὴν, καὶ ἐνέχετο ἐμπεσών. ὁ δὲ παῦνυ ἐκπλαγεῖσα τῷ πράγματι, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἔχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀφαλθάνοι, τῇ ἑτέρᾳ δὲ ὑπερμωμένον τὸν πέπλον ἐπεῖχε. Νό. ἀδὺ τοῦτο θέαμα, ὦ Ζέφυρε, ἔδεις, καὶ ἐρωτικὸν, γυμνόμενον τὴν Δία, φέρουσα

NOT. *Num quòd Iupiter iã olim amare puellam cœpit? Nam hoc etiam pridẽ ſciui.* ZEPH. *Igitur quod ad amorẽ attinet, noſti: quæ verò poſtea conſecutá ſunt, ea nũc audi. Deſcenderat Europa ad littus ludendi gratia, aſſumptis ſecũ æqualibus ſuis. Iupiter autem in formã tauri aſsimulatus, ludebat vnà cum ipſis, pulcherrimus tum apparens. Nam & candidus erat, vt nihil ſuprà, & cornua habebat reflexa pulchrè, vultumq; præ ſe ferebat admodũ manſuetum ac placidum. Saltabat igitur & ipſe in littore, & mugiebat ſuauiſsimè, ita vt Europæ etiã cõſcendere ipſum iã ſuſtineret. Cæterùm vbi hoc factum eſt, citato curſu Iupiter quidem vnà cum illa in mare prorupit, atq; ibi, vti inciderat, natabat, illa verò admodum perculſa animo ex hac re, ſiniſtra apprehendit ac tenuit cornua, vt ne delaberetur: altera autem manu diffluentem vento veſtem continebat.*

NOT. *Dulce hoc ſpectaculum, Zephyre, vidiſti, & amatorium, natantem videlicet Iouem, & ferentem ſecum amo-*

τῷ ἀκαπωμύλῳ. Ζε. καὶ μὲν τὰ μετὰ ταῦτα ἰδίῳ πραττόμενα, ὦ Νότε. ἔτι γὰρ θάλαττα ὑφ' ἡμῶν ἀκύμων ἐγίγνετο, καὶ τῷ γαλήνῃ ἐπιστράφη μύνη, λείαν παρέχουσα ἑαυτήν. ἡμεῖς δὲ πάντα ἡσυχίαν ἄγοντα, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεαταὶ μόνον τῶν γιγνομένων παρηκολουθοῦμεν. Ἔρωτες δὲ παραπτόμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ὡς ἐνίοτε ἄκροις ταῖς ποσὶν ἐπιψαύειν τοῦ ὕδατος, ἀμύνοντες τὰς λαμπάδας φέροντες, ἦδον ἅμα ὑμέναιον. Νηρηίδες δὲ ἀναδῦσαι, παρέπλεον ἐπὶ τοῦ δελφίνων ἐπιπροτῶσαι, ἀμίγυμνοι αἱ πολλαί. τό, τε τῶν Τριτώνων γένος, ἔστι ἄλλο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τὴν θαλαττίαν, ἅπαντα περιεχόρευε τῷ πάσῃ. ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν ἐπιβὰς ἡνιόχου ἅρματος, παροχούμενός τε, καὶ τῷ Ἀμφιτρίτῃ ἔχων, πάσῃ γεγηθὼς, προοδοιπορῶν νηχομένῳ τῷ ἀδελφῷ. ἐπὶ πᾶσι δὲ τῷ Ἀφροδίτῃ

res suos. ZEPH. At verò quæ consecuta sunt, suauiora multò, & Note. Nam & mare statim compositis fluctibus quietum fuit, & tranquillitate vltrò attracta placidum ac planum seipsum præbuit. Nos autem omnes silentium agentes, nihil aliud quàm spectatores tantùm eorum quæ fiebant, quasi quidam comites sequebamur. Cupidines verò iuxtà volitantes, paulùm supra mare, ita vt interim summis pedibus contingerent aquam, accensas ferentes faces, Hymenæum cantabant. Nereides autem emersæ vndis, delphinum tergis insidentes obequitabant applaudentes, feminudæ pleræque. Prætereà & Tritonum genus, & si quid aliud marinarum aspectu metuendum non est, omnia illa circum puellã quasi choreã ducebant. Nam ipse quidem Neptunus conscenso curru, & quasi promunbus incedens, vnà cum Amphitrite lætus præibat, veluti viam aperiens natanti fratri. Supra omnes autem Venerem

duc

δίπλω δύο Τείτωνες ἔφερον, ἐπὶ κόγχης κατακειμένῳ, ἄνθη πανδαῖα ἐπιπάλλοντε τῇ Μύμφῃ, ταῦτα ἐκφοινίκης ἄχρι τῆς Κρήτης ἐφέρετο. ἐπεὶ δὲ ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲν ταῦρος οὐκέτι ἐφαίνετο, ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς ὁ Ζεὺς ἀνῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δίκταιον ἄντρον, ἐρυθριῶσάν τε καὶ κάτω ὁρῶσαν. ἐπῄσθετο γὰρ ἤδη, ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο. ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες, ἄλλος ἄλλο τοῦ παράγους μέρος διενεμόμεθα. Νό. ὦ μακαρία Ζέφυρε σὺ θεὰς ἐγὼ δὲ γρῦπας καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἑώρων.

duo Tritones vehebant in concha recubãtem, ac flores omnis generis aſpergentem ſponſæ. Atque hæc à Phœnicia vſq; in Cretam fiebant. Poſtquam autem in inſulam aſcendit, ipſe quidem taurus non ampliùs apparebat: Iupiter autem apprehẽſam manu Europam, in antrum Dictæum abduxit, erubeſcentem, atque oculos demittentem: intelligebat enim iam ob quam rem ita ducereturNos aũt incumbentes mari, alius aliam illius partem fluctibus agitabamus. Not. O beatum Zephyre te, qui iſthæc videris: ego verò interea Gryphas & Elephantos & nigros homines aſpiciebam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ZEPHYRVS.] *Ventus eſt tepidus & ſiccus, ab occaſu æquinoctiali aduerſus Eurum in vere ſpirans, quo flante terra hyemali frigore conſtricta aperitur, ac plantæ omnes germinare incipiunt. vnde Claudianus:*

—pater ô gratiſsime Veris
Quid mea laſciui regnas per prata volatu
Semper & aſſiduis irroras flatibus annum.

b Agenorem.] *Europa Agenoris regis Phœnicum filia, à Ioue ſub tauri ſpecie rapta, & in Cretam aucta dicitur. Atq;*

ex ea postea Ioui nati feruntur Minos, Rhadamanthus, & Sarpedon. Ouid. in fine 2. libri Metamorph. eandem fabulam exponit. Et Herodotus libro primo statim ab initio. Ab ea terr tiam mundi partem denominatam ferunt. Theocritus in Eu ropa siue Eidyllio 20. suo more hanc fabulam depingit: à qu Ouidius quædam sumpsisse videtur. Herod. lib. 4. ait, nesciri nec proditum esse à quoquam, vnde dicta sit Europa, nisi quòd ab Europa Tyria dictam referant. c Note.] *Notus seu Au ster ventus est meridionalis, exitialis & morbosus. Interdum pro omni vento meridionali capitur.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

μεταμόρφωσις Iouis in Taurum.

Indutus faciem tauri deus illę coruscus,
Auxerit pulchram, de grege Mercurij,
Hæc fuerat Cadmi soror, alto & Agenore nata,
Efficiunt fœdum vina Venusq; pecus.

NVNQVAM.] *οὔπω ποτε.* Tu verò non vidisti.] *ἐρώτησις.* Quámnam hanc dicis.] *ἀπορώτησις.* Iuxta ru brum mare.] *Causa τῆς ἀποκρίσεως.* Proinde nihil eo rum.] *Conclusio.* Quid? Sidonium illum.] *παρασκευή.* De illa ipsa narrabo.] *ὑποθεσις.* Quæ verò postea. *ἀξίωσις ad παρασκευήν.* Descenderat.] *Narratio.* Nam & candidus.] *ὑποτύπωσις.* At verò quæ consecuta sunt. *τὰ μετὰ ταῦτα.* Cupidines verò.] *Descriptio pompæ.* Postquam autem in Insulam.] *τοπογραφία.* Iupiter autem.] *τὰ ἐπεσθόμενα.* Nos autem incumbentes.] *παράληψις.* O beatum Zephyre.] *Conclusio.*

HANC

ΠΑΝΟΠΗΣ ΚΑΙ Γαλήνης.

PANOPES ET Galenes.

Iacobo Micyllo interprete.

PANOPE

Εἶδες, ὦ Γαληνή, χθὲς, οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον ἐν Θετταλίᾳ, διότι μὴ καὶ αὐτὴ ἐκλήθη εἰς τὸ συμπόσιον; Γα. ἀ ξυνδιῃτώμην ὑμῖν ἔγωγε: ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με, ὦ Πανόπη, ἀκυμαντεῖν ἐν τούτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δὲν ἐποίησεν ἡ Ἔρις μὴ παροῦσα; Πα. ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπεληλύθεσαν εἰς τὸν θάλαμον, ἅμα τῇ Ἀμφιτρίτῃ καὶ τῷ Ποσειδῶνι προπεμφθέντε. ἡ Ἔρις δ' ἐν τούτῳ λαθοῦσα πάντας (ἐξῆν δὲ ῥᾳδίως, τῶν μὲν πινόντων, ἐνίων δὲ προτόντων, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι κιθαρίζοντι, ἢ ταῖς Μούσαις ᾄδούσαις προσχόντων τὸν νοῦν) ἐνέβαλεν εἰς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι παγκαλὸν, χρυσοῦν ὅλον, ὦ Γαληνή. ἐπιγέγραπτο δὲ· Ἡ καλὴ λαβέτω.

VIdisti ne, Galene, heri qualia fecit Eris ad cœnam in Thessalia, propterea quòd non & ipsa vocata fuerat ad conuiuium? GAL. Haud conuiuata equidem vobiscum tum fui, nam me Neptunus iusserat tranquillum interea, a Panope, seruare pelagus. Sed quid fecit Eris, cùm præsens non adesset? PAN. b Thetis ac Peleus concesserant intrò in thalamum, deducentibus ipsos Amphitrite ac Neptuno. Interea autem Eris, clam cæteris omnibus (id quod facile illi tum fuit, alijs bibētibus, quibusdam autem applaudentibus vel Apollini citharam personanti, vel Musis ore modulantibus adhibendo animum) proiecit in conuiuiū pomum quoddam admodum pulchrum, atq; aureum, Galene, totum. Inscriptum autē erat his verbis: Formosa accipiat.

Dum

λυλινδούμενον ἦλθε, ὥσπερ ἐξ ἐπιτηδοῦ ἦκε ἔνθα Ἥρᾳ τε καὶ Ἀφροδίτῃ καὶ Ἀθηνᾷ ἐλάλουν, μικρὸν δὲ ὁ Ἑρμῆς ἀνελόμενος καὶ ἐπιλέξας τὰ γεγραμμένα, ἀπῆλθεν· ἡμεῖς δὲ ἀπεσιωπήσαμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρόντων; ἀλλ' ἀνεστενοῦμεν, ἐκάθητο καὶ αὐτὴ ἐφ' ᾧτινι τὸ μῆλον λήψεται. καὶ εἰ μὴ ἄρα ὁ Ζεὺς διέκρινεν αὐτὰς, καὶ ἄχει χείρων πρὸς χώρησε τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐκεῖνος, αὐτὸς μὲν ὁ πεινῶν, φησὶ, περὶ τούτου, διὰ δὲ ἐκείνας αὐτὰς διακάσας ἤξειν. ἀπῆλθε δὲ εἰς τὴν Ἰδαίαν, πρὸς τὴν Πειθὼ καὶ παῖδα, ὃς οἶδέ τι διαγνῶναι τῶν καλῶν, φιλόκαλος ὤν, καὶ οὐκ ἂν ἐκεῖνος κείναις κακῶς. Γα. τί οὖν ἂν θεαὶ, ὦ Πανόπη; Πα. τάμβος, οἶμαι, ἀπίασι πρὸς τὴν Ἰδαίαν. Γα. καὶ τίς ἔτι μετὰ μικρὸν, ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν κατάστασιν; Πα. ἤδη σοι, φημὶ, οὐκ ἄλλη κρατήσει, ἢ Ἀφροδίτης ἀγωνιζομένης, ἢν μή τι ταχὺ ὁ διαιτητὴς ἀμβλυώττῃ.

Dum igitur volutatur hoc, tanquam ex compositō iactū peruenit eò loci, vbi Iuno & Venus & Minerua accūsebant. Deinde vbi Mercurius sublato illo legit ea quibus illud inscriptum erat: nos quidem Nereides cum silentio sedebamus: (quid enim agendum erat illis præsentibus?) illæ verò inter se contendebāt, ac quælibet suū illud esse volebat. Et nisi Iupiter se ipsum interposuisset, etiam ad manus vsq; res hæc processisset. Verùm ille, ipse quidē, inquit, non ferā iudicium de hoc (tametsi illæ ipsum iudicare vellent) sed in Idā ad Priami filiū abite, qui & discenere nouit quænam formosior sit, vtpote elegantiæ studiosus & ipse: & non facilè, talis cū sit, iudicauerit malé. GAL. *Quid igitur ad hæc Deæ illæ, Panope?* PAN. *Hodie, arbitror, in Idam abeunt.* GAL. *Et quis veniet paulò pòst qui nobis renūciet eam quæ vicerit?* PAN. *At iam nunc tibi affirmo, quòd nulla alia vincet, veniente certamen Venere, nisi arbiter ipse omnino cæcutiat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a PANOPE.] *Nympha marina, vna ex Nereidibus. Virgil. 5. Aen.*

—eumq; imis sub fluctibus audijt omnis
Nereidum, Phorciq; chorus, Panopeaq; virgo, &c.

b Thetis.] *Dea & nympha maris, Nereis filia, mater Achillis & Pelei regis Thessaliæ vxor.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγηλικὸς, de pomo contentionis ab Eride tribus formosissimis deabus obiecto.

Hic narrat Panopes Erides pomumq;, dolumq;,
Vt lites illo mouerit atq; graues,
Priamides legitur iudex, malumq; reportat,
Blanda Venus: tantum cæca libido potest.

AVDIST'INE.] *ἐρώτησις αὐτὴ τῦ προοιμίυ.* Propterea quòd non.] *αἰτιολογία.* Haud conuiuata.] *ἄρνησις.* Sed quid fecit.] *παρατηδὲ ζηλική.* Thetis ac Peleus conciliarant.] *διήγησις.* Interea autem.] *occasio.* Id quòd facile.] *ὑποφώνησις.* Proiecit in conuiuium.] *τὸ πρόχθον ἐγόμενον.* Dum igitur.] *τὸ μέσον.* Ille verò.] *ἡ ἔκβασις.* Et nisi Iupiter.] *τὸ ἀνθηρούμενον κατὰ πλάσιν* Non feram iudicium.] *Recusat Iupiter iudicium.* Sed in Idam ad Priami filium abite.] *Iudicem alium constituit.* Quid igitur.] *Deæ ad iudicem abeunt.* At iam nunc tibi.] *τὸ μαίτερμα τῦ ἀνθρώπου.*

MORTVO-

MORTVORVM DIALOGI

ΣΙΜΥΛΟΥ ΚΑΙ Πολυστράτου.

SIMYLI ET Polystrati.

Eraſmo Roterodamo interprete.

SIMYLVS.

Ἥκεις ποτέ, ὦ Πολύστρατε, ἐς τὴν παρ' ἡμᾶς, ἔτη οἶμαι, οὐ πολὺ ἐλάττονα τῶν ἑκατὸν, βεβιωκώς. Πο. ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἐνενηκοντα, ὦ Σίμυλε. Σί. πῶς δὲ τὰ μετ' ἐμὲ ταῦτ' ἐβίωσε τεσσαράκοντα; ἐγὼ γὰρ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σου ὄντα, ἀπέθανον. Πο. ἀτρύπλισα, ἐμοὶ σοι παράδοξον ἴσως δόξει. Σί. παράδοξον, ἐ γέρων τις καὶ ἐσθενὴς, ἄτεκνός τε. πόσοι, ἔδοξας τοῖς ἐν τῷ βίῳ ἐμοὶ φίλοις. Πο. τὸ μὲν πρῶτον ἅπαντα ἐδοκοῦμεν, ἔτι καὶ παῖδες ὡραῖοι ἦσαν πολλοὶ, καὶ γυναῖκες ἀβρόταται, καὶ μύρα, καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ πρόπολοι ἐπὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σι. καινὰ

VEniſti tandē & tu Polyſtrate, ad nos, quum annos vixeris haud multò pauciores centū opinor. POL. *Nonaginta octo, Simyle.* SIM. *Sed quinam triginta iſtos annos egiſti, quibus mihi fueras ſuperſtes? Nam ipſe perij te fermè ſeptuagenario.* POL. *Quàm ſuauiſſimè profectò, etiam ſi hoc mirū tibi videbitur.* SIM. *Mirum verò, ſiquidem tibi primùm ſeni, deinde inualido, poſtremò etiam orbo quicquam poterat eſſe in vita ſuaue?* POL. *Principiò nihil erat quod non poſſem: prætereà pueri formoſi complures aderant, tum mulieres nitidiſſimæ, vnguenta, vinum mirè fragrans, poſtremò* [a] *menſæ vel Siculis illis lautiores.* SIM.

καινὰ ταῦτα. ἐγὼ γάρ σε πάνυ φαῦλόν ποτε ἐπιστάμην. Πο. ἀπ' ἀγαθῆς μοι, ὦ γύναι, παρ' ἄνδρων τάχα θ', καὶ ἔωθεν μὲν ὠθοῦντο ἐπὶ θύρας ἐφοίτων μάλα πολλοί. μετὰ δέ, παντοῖά μοι δῶρα πρόχοῦ ἅπαντα χόῳ τῆς γῆς πάλιν. Σί. ἐτυράννησας, ὦ Πολύσπαρτε, μετ' ἐμέ; Πο. ὄκ, ἀπ' ἐρασὰς εἶχον μυείους. Σί. ἐγέλασε. ἐρασὰς σὺ τηλικοῦτος ὤν, ὀδόντας τέτταρας ἔχων; Πο. νὴ Δία τοῦτο ἀείσους γε ἦν ἐν τῇ πόλει· καὶ γέροντα μὲ καὶ φαλακρὸν, ὡς ὁρᾷς, ὄντα, καὶ λημῶντα πρόσωπον, καὶ κορυζῶντα ἀπορρόου τὸ θέρος ἀπούοντα, καὶ μακάριον ὧν αὐτῶν ὅ τινα ἂν μόνον προέλιπον. Σί. μῶν καὶ σύ τινα, ὥσπερ ὁ Φάων τὴν Ἀφροδίτην, ἐκ Χίου διαπορθμεύσας, ἔτα σοὶ ἐξαμύσσουσαν ἔδοκει νέον ἔναι, καὶ καλὸν ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἀξίρασον; *Noua narras: nam ego te planè sordidum ac parcissimum esse sciebam.* POL. *Atqui, vir præclare,* [b] *ex alienis arcis opes mihi subscatebant. Tum diluculò protinus quamplurimi mortales ad fores meas ventitabant, simulq; ex omni rerum genere, quæ terrarum vbiuis pulcherrimæ reperiuntur, munera deportabantur.* SIMYL. *Num me defuncto regnum gessisti?* POL. *Minimè: verùm amantes habebam innumeros.* SIM. *Non possum non ridere. túne amantes, tantus natu quum esses, vixque tibi dentes supereſſent quatuor?* POL. *Habebam per Iouem equidem optimates ciuitatis: quumq; essem tum senex, tum caluus, sicuti vides, prætereà lippiens etiam, ac senio cæcutiens, postremò naribus mucosis, tamen cupidissimè mihi inseruiebant, adeò vt is felix videretur, quemcunque vel aspexissem modò.* SIM. *Num tu quoq; quemadmodum* [c] *Phaon ille, Venerem aliquam è* [d] *Chio transnexisti, vt ob id optanti tibi illa dederit rursum ad iuuentam redire, ac denuò formosum atque amabilem fieri?*

Πο. ὅτι, ἀπὸ τοιούτου ὢν, οἷος ἐπόθηκα λέγω. Σί. αἰνίγματα λέγεις. Πο. καὶ μὲν πρόδηλός γε ὁ ἔρως οὑτοσὶ πολὺς ὢν, ὁ παρὰ τοὺς ἀτέκνους καὶ πλουσίους γέροντας. Σί. νῦν μανθάνω σε τὸ λαμπρὸν, ὃ θαυμάσιε, ὅτι παρὰ τῆς χρυσῆς Ἀφροδίτης λέγεις. Πο. ἀτὰρ, ὦ Σίμυλε, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐραστῶν ἀπελαύομεν, μονονοχὶ προσκυνούμενοι ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐθρυπτόμην ἂν πολλάκις, καὶ ἀπέκλειον αὐτῶν τινὰς ἐνίοτε. οἱ δ' ἐμπαίουσι, καὶ ἁπαλοὺς ὑποβάπτουσιν ἐν τῇ περὶ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σί τέλος δ' ὄν, πῶς ἐβασκώσω περὶ τῶν κτημάτων; Πο. ἐς τὸ φανερὸν μὲν, ἕκαστον αὐτῶν κληρονόμον ἀπολιπεῖν ἔφασκον· ὁπότε δ' ἐπίσωτί τι, καὶ κολακωτικώτερόν μοι παρισκώπτων ἑαυτόν. πάσας δὲ τὰς ἀληθεῖς διαθήκας ἐκείνας ἔχων κατέλιπον, οἰμώξαν ἅπασι φράσας.

Σί.

POL. *Haudquaquam: quin magis quum talis essem, qualem dixi; tamen supra modũ adamabar.* SIM. *Aenigmata narras.* POL. *Atqui notissimus est hic amor, quum vulgo sit frequens, nempe erga senes orbos diuites.* SIM. *Nunc tua forma vnde tibi profecta fuerit, intelligo, vir egregie, nimirum ab aurea illa Venere.* POL. *Veruntamen non parùm multas commoditates ab amantibus tuli, Simyle, propemodum etiam adoratus ab illis. Porrò sæpiùs etiam quasi procax illis illudebam, excludens interdũ nonnullos eorum, interim illi inter sese decertabant, & in ambiendis primis apud me partibus alium alius anteire nitebatur* SIM. *Sed age, de facultatibus tuis quid tandẽ statueras?* POL. *Palàm quidem affirmabam, me vnumquenque illorum relicturum hæredem: idq; illi quum crederent futurum, certatim se quisque obsequentiorem atque adulantiorem præbebat. Cæterũm alteras illas veras tabulas, quas apud me seruaueram, reliqui, in quibus omnes illos* [f] *plorare iussi.*

SIM.

Σι. Τίνα δ' ἂν τελευταῖον τὸν κληρονόμον ἔσχον; ἦπου τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς γένους; Πο. ὁ μὰ Δί', ἀλλὰ νεώνητόν τινα τῶν μαργαριτῶν ὡραῖον Φρύγα. Σι. ἀμφὶ πόσα ἔτη, ὦ Πολυδεύκη; Πο. ὀχτὼ μάλιστα ἀμφὶ τὰ ἔτη. Σι. ἤδη μανθάνω ἃ τινά σοι ἐκεῖνον ἐχαρίζετο. Πο. πολὺ ἀλλὰ πολλῷ ἐκείνων ἀξιώτερον κληρονομεῖν, ἃ καὶ βάρβαρος ὢν, καὶ ἔλευθερος ὅμως ἦν καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστοι θεραπεύουσιν. ἐκεῖνον τοίνυν ἐκληρονόμουν ἄν, καὶ νῦν ἐν τοῖς εὐπατρίδαις ἀριθμεῖται, ὑπεξυρημένον μὲν τὸ γένειον, καὶ βαρβαρίζων, Κόδρου δ' εὐγενέστερον, καὶ Νιρέως κάλλιον, καὶ Ὀδυσσέως σωφρονέστερον ἡγούμενον εἶναι. Σί. οὔ μοι μέλει. καὶ στρατηγοίη ἐκεῖνος ἐμοῦ, ἂν λυπῇ. ἐκεῖνοι δὲ μὴ κληρονομείτωσαν μόνον.

SIM. *At postremæ illæ tabulæ quem pronunciabant hæredem? num è cognatis quempiam?* POL. *Non per iouem, imò nouitium quendā ex formosis illis adolescentulis, natione & Phrygem.* SIM. *Quot annos natum Polystrate?* POL. *Vigintiferme.* SIM. *Iam intelligo quibus obsequijs ille te demeruerit.* PO. *Attamen maliò illis dignior qui scriberetur hæres, etiam si* [h] *Barbarus erat ac perditus, quem iam ipsi etiā optimates colunt, captantq. Is igitur mihi extitit hæres, idq.* [i] *inter patricios numeratur, subraso mento, barbaro & cultu ac lingua: quin eum* [k] *Codro generosiorē,* [l] *Nireo formosiorem,* [m] *Vlysse prudentiorem esse prædicat.*

SIM. *Non laboro, vel totius Græciæ sit imperator, si libet, modò ne illi potiantur hæreditate.*

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a MENSAE Siculis lautiores.] *Ea semel de Siculorum delicijs in animos hominum impressa opinio, perpetuò inualuit, quibus olim nihil inquinatius, nec molli[illegible] Plato hanc dictionem vsurpauit πολιλυχῶν γ. Athenæus libro 12. copiosè de illis. Macrobius libro Saturnalium septimo: Modum eum seruat qui sui potens est, & in mensa Sicula vel Asiana. Hæ pro lautis & opiparis leguntur. Lucian. in Demosthenis encomio vocauit Syracusanas, immodicè lautas & opiparas. Syracusani enim opibus adfluentes, conuiuiorum luxui nimiùm indulgebant. b* Ex alienis arcis opes mihi subscatebant.] *Quibus rebus sibi comparauerit diuitias, exponit. c* Phaon.] *Phaonem à Venere iuuentuti restitutum, extat epistola Sapphus inter Ouidianas. Is trajectis viatoribus de ripa in ripam victum sibi quæstauit. Cumque semel Venerem, nulla promissa mercede transuexisset, ignorans quòd dea esset, ab ea vnguenti alabastrum dicitur accepisse mercedis loco, eoq; oblitus omnium formosissimus euasisse, eximiaque pulchritudine cùm alias mulieres Mityleneas, tum præcipuè Sappho poëtriam ad sui amorem allexisse. d* Chio.] *Insula matris Aegæi, quæ habet 28. milliaria in circuitu, vnde & laudatissima mastiche adfertur. & Homerus vates Chius est dictus. e* Aenigmata narras.] *obscurè loqueris. Nam ænigma authore Quintiliano, nihil aliud est quàm obscura allegoria. Scrupos veteres appellarunt. f* Plorare iussi.] *Ita autem Græcos loqui solitos, vt plorare iuberent eos quos à se contumeliosè dimitterent, notum est. Idem in Tragopodagra:* ἐγὼ δὲ τοῖς πᾶσιν οἰμώζειν λέγω. Id est, *sed omnibus illis nil nisi plorare impero. Idem in primò Necricorum dialogo:* σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ λέγε. Id est, *Tu verò plorare illos meo nomine iube. De hac autem Ipruegata voce fusiùs à nobis scriptum est in collectaneo Adagiorum. g* Phrygem.] Φρύξ *gentile, à Phrygia deductum, cuius fœmininum est Phrygia. Virg. 9. Aeneid.*

O' verè Phrygiæ, (neq; enim Phryges) ite per alta
Dindyma —. *Phrygia minoris Asiæ regio, Cariæ, Lydiæ,*

diæ, Mysiæ & Bithyniæ finitima. Cic. pro Luc. Flacco in testes Asiaticos: Asia vestra constat ex Phrygia, Mysia, Caria, Lydia. Vtrum igitur nostrum, an vestrum est hoc prouerbium: Phrygem plagis fieri solere meliorem? h Barbarus.] *Phryges pro barbaris habiti fuerunt. Ioan. Trezes in historia omnigena, ὡς βεβαρβάρωται πρὸς τοσοῦτον χρόνον τὸν Ἀχαιῶν: id est, & factus es barbarus tanto tempore apud Troianos commoratus. In Phrygia autem est Troia prouincia, cuius caput Ilium fuit, olim regia Priami. i* Inter patricios.] *Senatorum progenies, quibus plebeij opponebantur, ὁ πατρίκιος. k* Codro generosiorem.] *hinc ἀπὸ κόδρου, id est, Codriger us dicuntur, qui antiqua prosapiæ nobilitate illustres sunt, vt Themistius refert. Codrus enim singulari in patriam pietate præcipuè nobilis fuit. Nam quum Atticis bellum esset a Iuer'us Dores, praditumque esset oraculo, victoriam penes Athenienſem populum futuram, si rex illorum ab hostibus fuisset occisus: Codrus patriæ gloriam sua incolumitate chariorem habens, ignota specie hostem prouocauit, & interemptus est. hæc etiam apud Zenobium interpretati sumus. Hanc rem latè describit oratione aduersus Leocratem Lycurgus, & Velleius Paterculus. l* Nireo formosiorem.] *Erat omnium Græcorum qui ad Troiam nauigarunt speciosissimus: infra tamen Achillem, sed erat imbecillis. m* Vlysse prudentiorem.] *Fingitur ab Homero vir multa præditus prudentia & facundia: egregius bello, & laborum patientissimus.*

ΑΙΑΚΟΥ, ΠΡΩΤΕσιλάου, Μενελάου, καὶ Πάριδος.

AEACI, PROTEsilai, Menelai, ac Paridis.

Iacobo Micyllo interprete.

AEACVS.

Τί ἄγχεις, ὦ Πρωτεσίλαε, τὸν Ἑλένης πόσιν; Πρω. ὅτι διὰ τοῦτον, ὦ Αἰακέ,

QVamobrẽ, Protesilaë, in Helenã irruens, strangulas illã? PRO. Quia huius causa,

Αἰακὲ, ἀπόθανον, ἡμίτιλλε μὲν τὴν ἑαυτοῦ δόμον καταλιπὼν, χήραν τὴν νεόγαμον γυναῖκα. Αἰ. ἀτιᾶ τοίνυν τὸν Μενέλαον, ὅσις ὑμᾶς ὑπὲρ τοιαύτης γυναικὸς ἐπὶ Τροίαν ἤγαγεν. Προ. τί λέγεις, ἐκεῖνόν μοι αἰτιατέον. Με. οὐκ ἐμὲ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ τοῦ ξένου τὴν γυναῖκα, παρὰ πάντα τὰ δίκαια, ὤχετο ἁρπάσας. οὐτος γὰρ οὐ μόνα, ἀπ' ἐκείνου πάντων ἐκπέπωκέ τι καὶ βαρβάρων ἄξιος ἄχθεσθαι, τοσούτοις θανάτοις αἴτιος γεγενημένος. Προ. ἄμεινον ἔτω. οὐ τοίνυν ἀφήσω ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Πα. ἄδικα ποιῶν, ὦ Πρωτεσίλαε· καὶ ταῦτα, ὁμότεχνον ὄντα σοι. ἐρωτικὸς γὰρ κἀγὼ αὐτός εἰμι, κἀμοὶ ἔστιν αὐτῷ ἐνὼ κατέσχημαι. οἶδα δὲ, ὡς ἀκούσιόν τί ἐστι, καί τις ἡμᾶς δαίμων ἄγει, ἔνθα ἂν ἐθέλῃ, κἀδωάζειν ἐστίν, ἀντιτάξασθαι αὐτῷ. Προ. εὖ λέγεις ἔθελε οὖν μοι τὸν ἔρωτα τοῦτον λαβεῖν δυνατὸν ὦν.

Aeace, imperfecta quidem domo relicta, & vidua vxore, quam nuper duxi, reddita, mortuus sum. ÆAC. *Accusa igitur Menelaum, qui vos omnes pro tali coniuge recuperanda contra Troiam duxit.* MEN. *Nequaquam me, sed multò iustius Parim, qui hospiti mihi vxorem contra omne ius eripuit. Hic enim non modò abs te, verùm ab omnibus tum Græcis cũ Barbaris meritò strangulari debebat, vt qui tam multis mortis causa extiterit.* PROT. *Melius hoc. Proinde, malè nominate Pari, nunquam te dimittam è manibus.* PARIS. *Iniuriam adeónum facis Protesilaè idq; eò magis, quòd eandem tecum artem exerceo. Nam & amori etiam deditus ipse sum, & ab eo dè deo quasi vinctus teneor. Nosti autem quòd quædam sunt quæ inuitis nobis geruntur, & nescio quis deus nos ducit quocunq; ipsi placet, atque impossibile est illi repugnare.* PROT. *Rectè dicis. Vtinam igitur Cupidinem ipsum hîc comprehendere mihi liceat.*

ÆAC.

Αἰ. ἐγὼ σοὶ καὶ περὶ τῆ ἐρωτος ἀπολογήσομαι τὰ δίκαια. φύσει γὰρ αὐτὸς μὲν, τῆ ἐμῆ δοκῶ Πάριδι ἴσως γενέσθαι αἴτιος· τῆ θανάτε δὲ σοὶ οὐδεμίαν ἄλλον, ὦ Πρωτεσίλαε, ἢ σεαυτὸν, ὃς ἐκλαβόμενος τῆς νεογάμου γυναικὸς, ἐπεὶ προσῆλθε τῆ Τροίᾳ, οὕτω προπετῶς καὶ ἀπονενοημένως κατέπλευσας τῶν ἄλλων, δόξης ἐραθεὶς, δι' ἣν πρῶτος ἐν τῆ ἀποβάσει ἀνέβαινον. Πρω. οὐκοῦν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ σοὶ, ὦ Αἰακὲ, ἀπολογήσομαι δίκαια. οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, ἀλλ' ἡ μοῖρα, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς οὕτως ἐπικεκλῶσθαι. Αἰ. ὀρθῶς. τί οὖν τούτους αἰτιᾷ;

ÆAC. At ego etiam pro Cupidine tibi respondebo quæ iusta videntur. Sic enim ille dicet, sese quidem Paridi fuisse fortasis causam amandi: sed mortis causam tibi fuisse neminem alium, quàm teipsum, Protesilaë, qui clam vxore nuper ducta, posiquam appropinquabatis Troadi, ita omni contempto periculo, & velut desperatus ante reliquos omnes in littus exiliisti, gloriæ nimirum cupidus, propter quam & primus ingressu nauium occisus fuisti. PROT. Proinde & ego pro me ipso tibi, Aeace, respondeo multò iustiora quàm tu. Neque enim ego mihi horum causa fui, sed fatum, & quòd iam inde ab initio ita prædestinatum fuerat. ÆAC. Probè: quid ergo istos accusas?

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

De Proteſilao, primo Græcorum, interfecto.

Atridi eripiens Helenam Priameïa proles,
Amiſit regnum poſt duo luſtra ſuum.
Proteſilaus erat, cecidit qui primus Achiuûm:
Ardoris Paridis cauſa Cupido fuit.

QVAMOBREM.] *Inueſtigatio facti.* Quia huius,] *cauſæ redditio.* Accuſa igitur Menelaum.] *Culpam in Menelaum reïcit.* Multò iuſtius Paridem.] *Verior cauſa.* Hic enim.] ἀπαγχονᾷ, *ſtrangulatur Paris* Mortis cauſa extitit.] ὀδυρμός. Iniuriam adeónum.] *Ratio.* Idq; eò magis,] *confirmatio* μεταστατικὴ εἰς τὸ ἀναγκαῖον σφικῶς. Rectè dicis vtinam.] ἐπιχείρησις κῆ ἀρχή. At ego pro Cupidine reſpondebo.] ὑπόθεσις. Sic enim ille dicit.] ἀπολογία τῦ ἔρωτος πλάσα ῥηθεῖσα. Ita omni contempto.] τὸ κάλλος νύμφαι. Gloriæ nimirum.] τὸ κλεινότ. Proinde.] Ἐπίλογος μεταστατικὸς εἰς τὴν τῦ σφικῦ μοῖραν.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΙΑΚΟΥ, Πυθαγόρου κ) Σωκράτους.

MENIPPI ET Aeaci, Pythagoræ & Socratis.

Iacobo Micyllo interprete.

MENIPPVS.

ΠΡὸς τὸν Πλούτωνα, ὦ Αἰακὲ, φρασάτω μοι τὰ ἐν Ἅιδου πάντα. Αἰ. οὐ ῥᾴδιον, ὦ Μένιππε, ἅπαντα, ὅσα μεγάλη κεφαλαιώδη.

PEr Plutonem, ô Aeace, expone mihi quæſo hîc quæ apud inferos ſunt omnia. AEAC. Haud facilè, Menippe, omnia: verùm quæ ſummatim, & velu-

καὶ βλη, μάνθανε. οὗτοί μὲν ὅτι Κέρβερός ἐστιν, οἶσθα, καὶ τὴν πορθμέα τόνδε, ὃς σε διεπέρασεν, καὶ τὸν λίμνην, καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας ἐκεῖνον. Μέ. οἶδα ταῦτα, καὶ ὅτι πυλωρεῖ. καὶ τὸν βασιλέα εἶδον, καὶ τὰς Ἐρινύας. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς παλαιοὺς δείξον, καὶ μάλιστα τοὺς πρώτους αὐτῶν. Αἰ. οὗτος μέν Ἀγαμέμνων, οὗτος δ' Ἀχιλλεύς, οὗτος δ' Ἰδομενεύς πλησίον· ἔπειτα Ὀδυσσεύς, ἔπειτα Αἴας καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων. Μέ. βαβαὶ Ὁμηρε, οἷάδε τοι ῥαψῳδοῦμεν τὰ λιφάλαια χαμαὶ ἐρριμμένα, ἄκανθαι καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολύς, ἀμφὶ τὰ ὦτα ἀληθῶς λαφύσσοντα. οὗτος δέ, ὦ Αἰακίδη, τίς ἐστιν; Αἰ. Κῦρός ἐστιν. οὗτος ὁ Κροῖσος, καὶ παρ' αὐτὸν Σαρδανάπαλος. ὁ δ' ὑπὲρ τούτους Μίδας, ἐπὶ-

& veluti per capita indicari possunt, hæc accipe. *Hic* quidem quòd Cerberus sit, nosti. Deinde & portitorem hunc nosti, qui te traiecit: prætereà & lacum, [a] & Pyriphlegethontem iam vidisti cùm ingressus es. MEN. Noui hæc, & prætereà te quoq; quòd hîc in vestibulo sedes, atque aditum obseruas. Etiam regem ipsum vidi & Furias. Homines verò priscos quæso ostende, & maximè eos qui inter cæteros nobiliores fuêre. ÆAC. Hic quidē Agamemnon est, ille autem Achilles. [b] Rursum hic Idomeneus, qui propiùs assidet post hunc, Vlysses: deinceps Aiax, & Diomedes, & cæteri Græcorum præstantissimi. MEN. Papæ Homere, vt tibi Rhapsodiarum tuarum capita hùc mihi proiecta iacent, ignobilia atque obscura, cinis ac pulnis omnia, & nugæ meræ: denique (verè vt abs te dictum est) capita infirma & caduca. Sed hic, Aeace, quisnam est? ÆAC. Cyrus est, ille autem Crœsus, & iuxta ipsum Sardanapalus. Vltra hos autem Midas, & de-

ἐκεῖνος ὁ Ξέρξης. Μι. Ἔτα σὺ, ὦ μάθαρμα, ὁ Εὐφορβίων τις, ξυγνωσθεὶς μὴ τὸν Ἑλλήσποντον, ἀλλὰ καὶ τὰ ὄρη ταῦτα ἐπιθυμοῦντα; οἷός γε ἦν καὶ ὁ Κροῖσός ποτε; ἢ Σαρδανάπαλον ἄν, ὦ Αἰακέ, κατάξαι μοι δοκεῖς τῆς κόρης ἐπιτρίψαι. Α�ι. μηδαμῶς· ἀφελοίμην γὰρ αὐτῆς τὸ κρανίον, χυναικεῖον ὄν. Μέ. ἀλλ' ἐγὼ, ἂν ἀποπλήξωμαί γε πάντως ἀνδρογύνῳ ὄντι. Αἰ. βούλει δὲ ἐπιδείξω καὶ τὸν σοφόν; Μέ. νὴ Δία γε. Αἰ. πρῶτος οὗτός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. Μέ. χαῖρε, ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἀπόλλων, ἢ ὅ τι ἂν ἐθέλῃς. Πυ. νὴ, καὶ σύγε, ὦ Μένιππε. Μέ. οὐκ ἔστι χρυσοῦς ὁ μηρός σοι; Πυ. οὐ γὰρ ἀλλὰ φέρε ἴδω ἔστι δὲ εὐδιάλυτον πύραξ. Μέ. λυάμην, ὦ γαθὲ, ὡς οὐ τοῦτό σοι εὐδιάλυτον. Πυ. δὸς μόνον ἅπαξ πρὸς νεκροῖς δόγματα

inceps ille Xerxes. MEN. Et te, ô sceleste, tota exhorruit Græcia, iungentem pontibus Hellespontum, & per ipsos montes nauibus trajicere affectantem? Qualis verò & ipse Cræsus est? Cæterùm Sardanapalo quæso huic, Æace, permitte vt demulceam caput, inflicto colapho. ÆAC. Nequaquam: comminueres enim ipsi caluariam, mulieribris ac fragilis adeò cùm sit. MEN. At certè tamen amplexabor illum, vtpote semiuirum ac mulieroſum plané. ÆAC. Visne tibi ostendam & doctos illos? MEN. Per Iouem etiam. ÆAC. Primus en hic tibi Pythagoras est. MEN. Salue Euphorbe, siue Apollo, siue denique quodcunque voles. PYTHAG. Ita sanè, & tu vtique Menippe. MEN. Quid? an'non ampliùs aureum istud femur habes? PYTHAG. Non: sed age cedo si quid manducabile tibi habet pera ista. MEN. Fabas habet, quare nihil hic est quod tu manducare queas. PYTHAG. Da modò. Nam hic apud manes alia dogmata atq

τα (ἔμαθον γὰρ) ὡς ἀδρὰ ἦσαν, καὶ μεγάλοι καὶ λιπαροὶ τοκάδων ἐμβαλεῖν. Αἰ. οὗτος δὲ Σόλων, ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος, καὶ παρ' αὐτὸν Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ δὴ πάντα εἶναι, ὡς ὁρᾷς. Μέ. ἄλυποι οὗτοι, ὦ Αἰακὲ, μένοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ κατάπλεως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ τῶν φλυκτάνων ὅλος ἐξωθούμενος, τίς ἐστιν; Αἰ. Ἐμπεδοκλῆς, ὦ Μένιππε, ἐμέφθος ἀφ' Αἴτνης παρών. Μέ. ὦ χαλκόπους βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν εἰς τὰς κρατῆρας ἐνέβαλες; Ἐμ. μελαγχολία τις, ὦ Μένιππε. Μέ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία καὶ τῦφος, καὶ πολὺ λάμπρυνσα· ταῦτά σε ἀπολωβήσαντο αὐτὰς κρηπῖδας οὐκ ἄξιον ὄντα πλὴν ἀλλ' εὗρές σε τὸ σόφισμα ἄνησον· ἐφωράθης γάρ. ἦν δὲ θερμὸς ὁ Σωκράτης ἦ, ὦ Αἰακὲ, καὶ

ta atque instituta didici: nempe quòd nihil hîc inter se similes sunt fabæ & patrantium testiculi. Æ A C. Porrò hic Solon est, filius Execestidis. præterea ille Thales, & iuxta ipsos Pittacus, & cæteri illi: septem autem omnes sunt, vt vides. M E N. Læti hi sunt, Aeace, soli, atque alacres præter cæteros. Sed hic oppletus cinere, tanquam subcinericius panis aliquis, hic crebris pustulis quasi sufferuefactus, quisnam est? Æ A C. Empedocles, Menippe, semicoctus ab Aetna monte huc profectus. M E N. O' eripes optime, quid obsecro acciderat tibi, cur teipsum in crateres Aetnæ inijceres? E M. Insania quædam, Menippe. M E N. Non, per Iouem, sed inanis quædam gloriæ affectatio, & fastus, & multa dementia: hæc te conflagrare fecerunt vnà cum ipsis crepidis, cùm dignus minimè esses. Veruntamen nihil tibi commentum istud profuit. deprehensus enim es & ipse mortuus. Cæterùm Socrates ille, Aeace, vbi loco-

rum

πῶ ποτι ἄρά ἐσι; Αἰ. μετὰ Νέσορ & καὶ Παλαμήδους ἐκεῖν& λεγῶ τὰ ποιά. Μέ. ἔμοιγε βουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, ἄπου ἐνθάδε ἐσίν. Αἰ. ὁρᾷς τὸν φαλακρὸν; Μέ. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν, ὥστε πάντων ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αἰ. τὸν σιμὸν λέγω. Μέ. καὶ τοῦτ' ὅμοιον, σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. ἐμὲ ζητεῖς, ὦ Μένιππε; Μέ. καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες. Σω. τί δαὶ ἐν Ἀθήναις; Μέ. ποιοί τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι καὶ τὰ σχήματα αὐτὰ καὶ βαδίσματα ἀφιᾶσι τοιαῦτα, ἄκροι φιλόσοφοι μάλα πολλοί· τὰ δὲ ἄλλα ἰδόντι σοι, οἶμαι, οἷ& ἦκεν παρά σοι Αἰσχίν&, καὶ Πλάτων αὐτὸς, ὁ μὲν ἀκριβῶν μύρου, ὁ δὲ τὸς ἐν Σικελίᾳ τυράννους θεραπεύων ἐκμαθών. Σω. περὶ ἐμοῦ δὲ τί φρονοῦσιν; Μέ. ὠφελίμως, ὦ Σώκρατες, ἄνθρωπ& ἔ, τά γε τοιαῦτα. πάντω

rum tandem eſt? ÆAC. cum Neſtore ac Palamede ille plerúq; nugatur. MEN. Cuperem tamen videre ipſum, ſicubi locorum hic foret. ÆAC. Vidésne calvum illum? MEN. At omnes hic calui ſunt, quare omnium æquè notatio hæc fuerit. ÆAC. Simum iſtum dico. MEN. Etiam hac ſimile omnium eſt: nam & ſimi omnes ſunt. SOCR. Mĕne quæris, Menippe? MEN. Teipſum, Socrates. SOCR. Quo pacto res Athenis ſe habent? MEN. Multi iuniorum philoſophari ſe profitentur: ac habitum certè ipſum & inceſſum ſi quis aſpiciat, meri philoſophi videntur, admodum multi. Cæterùm autem vidiſti opinor qualis & Ariſtippus huc ad te venerit, & Plato ipſe, alter quidem olens vnguenta, alter autem in Sicilia tyrannis adulari doctus. SOCR. At de me quid ſentiunt? MEN. Beatus, Socrates, quiſpiam es, quod ad huiuſmodi res vtique pertinet.

τοῦ δὴ σε θαυμάσιον οἴονται ἄνδρα γεγονέναι, καὶ πάντα ἐπίστασθαι ταῦτα (πρέπει γὰρ, οἶμαι, τἀληθῆ λέγειν) ἄλλως ἀπόντα. Σω. καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, οἱ δὲ εἰρωνείαν ἔφασκον τὸ πρᾶγμα εἶναι. Μέ. τίνες δὲ οὗτοί εἰσιν, οἱ περί σε; Σω. Χαρμίδης, ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Μέ. εὖγε, ὦ Σώκρατες, ὅτι καὶ ἐνταῦθα μετὰ πολὺ σαυτὸν τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. τί γὰρ ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Μέ. μὰ Δί' ἐγώ· ἐπὶ Κροῖσον γὰρ καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν· ἔοικα γὰρ οὐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, ὁρῶν ἀνθρώπους μωρολογοῦντας. Αἰ. καὶ ἐγὼ ἤδη ἄπειμι, μὴ καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ ἀφανὴς ὤν· τὰ πολλὰ δ' ἐσόμεθα ὄψε, ὦ Μένιππε. Μέ. ἄπιθι, καὶ ταυτί γὰρ ἱκανὰ, ὦ Αἰακέ.

net. Omnes itaque te admirabilem fuisse virum existimant, atque omnia cognouisse hæc (decet enim vpiam verum hîc dicere) cùm nihil scires. SOCR. Et ipse dicebam hæc ad illos, sed illi tum simulationem quandam eam rem esse putabant. MEN. Sed quinam isti sunt circa te? SOC. Charmides, Menippe, & Phædrus, & Cliniæ filius ille. MEN. Euge Socrates, quoniam & hic artem tuam exerces, neque formosos istos negligis. SOC. Quid enim aliud quod quidem suauius sit, agerem? Sed huc propiùs nobiscum recumbe, si videtur. MEN. Non, per Iouem: ad Crœsum enim & Sardanapalum redeo, prope illos habitaturus. Videor quippe mihi non pauca habiturus ibi esse quæ rideam, quando plorantes illos audiam. ÆAC. Et ego quoque iam abeo, ne quis mortuorum clam nobis subducat sese. Pleraque autem alia videbis, Menippe, quando iterum conueniemus. MEN. Abeas licet: nam & hæc Aeace vidisse sufficit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Et Pyriphlegethontem.] *Pyriphlegethon fluuius inferorum, de quo Lucian. de Luctu.* b Rursum hic Idomeneus.] *Deucalionis filius, rex Cretensium, qui strenuè contra Troianos militauit. Tandem euersa Troia cùm patriam nauigare vellet, subitò oborta tempestate, pro salute sua superis vouit, si Neptunus incolumem illum domum reduceret, se illud, quodcunq; primùm occurreret, immolaturum. Contigit autem, vt eius filius primus illi fieret obuius, quem quum immolare vellet, ob immanitatem suam à ciuibus regno pulsus, fugit in Calabriam, vbi iuxta Salentinum promontorium, ciuitatem condidit. Virgil. 3. Aeneid.*

Et Salentinos obsedit milite campos
Lyctius Idomoneus, &c.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Αἰακὸς, Ἀδάμανθος, καὶ Μίνως.

Aeacus ostendit qui sunt in Ditis auerno
Obscuros manes, sulphureosq; locos.
Dein etiam bello fortes, multosq; sophorum;
Quorum aliquot ridet ipse Menippe miser.

Per Plutonem.] *ἀξίωσις.* Haud facilè.] *πρόσοχή, & κατάστασις.* Hic quidem.] *διεξοδικὴ ἀφήγησις.* Noui hæc.] *μισοξυλογία.* Homines verò.] *ἀξίωσις.* Agamemnon est.] *ἡ λέξις: commonstrat illi primùm duces, reges & imperatores.* Papæ Homere.] *θαυμασμός.* Ibi rhapsodiarũ.] *Homerus pater fabularũ.* Capita humi proiecta.] *ἀμβρώσεα κράατα capita sine robore, clausula frequens apud Homerum.* Deinde ille.] *ἀποστροφὴ ad Xerxem.* Cæterũm.] *Petitio de Sardanapalo, nequaquam recusatio.* Comminueres enim.] *σχῆμα.* Vis me tibi.] *Transitio ad doctos.* Aeripes optime.] id est, *Empedocles, qui se in Aetnam ex melancholiâ coniecit.* Inanis quædam.] *Ἀ causis.* Hæc te conflagrare.] *Alludit ad id, quòd Empedocles dicitur æreis crepidis*

vsus

vsus fuisse, vt est apud Diogenem. Simum istum.] ἔκφασις à notis vel signis. Mene quæris.] ἐρωτηματικόν. Quo pacto.] ἀποφατικόν. Beatus.] *Iudicium superorum de Socrate.* Sed quinam.] οἱ ἄνω περὶ τὸν Σωκράτην. Ad Crœsum.] *Redit ad Crœsum & Sardanapalum.* Video quippe.] ἐπιφωνήσεται τὸν Διάλογον.

ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΥ, Πλούτωνος & Περσεφόνης.

PROTESILAI, Plutonis & Proserpinæ.

Iacobo Micyllo interprete.

PROTESILAVS.

Ὦ Δέσποτα, καὶ βασιλεῦ, καὶ πάτερ Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ ὑπερίδητε δεησίων ἐρωτικῶν. Πλού. σὺ δὲ τίν' ἄλλη παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Πρω. ἐμὲ μὲν Πρωτεσίλαον, Ἰφίκλου, φυλάκην, συστρατιώτην τῶν Ἀχαιῶν, καὶ πρῶτον ἀποθανόντα ὑπ' Ἰλίῳ· δέομαι οὖν ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον ἀναβιῶναι πάλιν. Πλού. ἔστιν ἢ ἔρωτα, ὦ Πρωτεσίλαε, πάντων νεκρῶν ἐρῶσι, σπανίως δὲ ἄν αὐτῶν τύχῃ. Πρω. ἀπ' ἐκείνου, Ἀίδωνεύς, O Domine, ô rex, ô noster Iupiter, & tu Cereris filia, ne despicite preces amatorias. PLVT. Tu verò quid precaris à nobis, aut quis denique es? PROT. Equidem Protesilaus sum, filius Iphicli, patria Phylacensis, qui cum reliquis Græcis in expeditione ad Troiam profectus, ac primus omnium contra Ilium pugnando occisus sum. Precor autè, vt dimissus hinc, modicum temporis in vitâ redire denuò permittatur. PLVT. Hunc amorem, Protesilæ, omnes mortui amant: sed nullus tamen ipsorum potitur eo. PROT. At non vitam, ô

Pluto,

Λίθωνῦ, ἐρῶ ἔγωγε, τῆς γυναικὸς ἀλλ, ἐῶ νεόγαμον ἔτι ἐν θαλάμῳ καταλιπὼν, ὠχόμην ἀπλέων, ἔπειτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀμβάσει ἀπέθανον ὑπὸ τ Ἕκτορος. ὁ δὲ ἔρως τῆς γυναικὸς οὐ μετρίως με ἀνάλωσε, ὦ δέσποτα· καὶ βούλομαι μικρὸν ὀφθεὶς αὐτῇ, καταβλῶσα πάλιν. Πλού. οὐκ ἔπιθ', ὦ Πρωτεσίλαε, τὸ Λήθης ὕδωρ; Πρω. καὶ μάλα, ὦ δέσποτα. τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἐῶ. Πλού. ἀκοῦσον σύμφορον, ἀφίξεται γὰρ ἐκείνη ποτὲ, καὶ ὀλίγου σε ἀνιλθεῖν δεήσει. Πρω. ἀλλ' ὑφίεμαι τῶν διαβολῶν, ὦ Πλοῦτον. χρόνης δὲ καὶ αὐτὸς ἥξῃ, καὶ οἶσθα οἷον τὸ ἐρᾶν ἐστιν. Πλού. ἔπειτα τί σε ὀνήσει, μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρόμενον; Πρ. οἶμαι μέσην μοι ἐκείνην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς, ὥστε ἀνθ' ἑνὸς, δύο νεκροὺς λήψῃ μετ' ὀλίγον. Πλού. ἀθύμως γνίσθαι ταῦτα, δοκῶ ἐγώγε καὶ ἄπορον. Πρω. ἀναμνήσω σε, ὦ Πλοῦτον.

Pluto, tantopere amo, verùm equidē vxorem, quam nuper ductam, domi reliqui, atq; in bellum nauigando profectus sum: deinde infelix in egressu nauiū ab Hectore occisus sum. Amor itaq; iste vxoris nō mediocriter me, ô Domine, enecat: voloq; si vel paululū ab ipsa conspectus fuero, rursum huc descendere. PLVT. Non bibisti, Protesilaë, aquā Lethæam? PRO. Bibi equidē, sed hæc res præualuit pondere. PLVT. Igitur expecta: aduenietenim & illa quandoq;, neque nunc opus quicquam erit iterum ascendere te. PROT. Sed moram hanc ferre nequeo. Amâsti autem tu quoq; aliquando, ac nosti qualis res amor sit. PLVT. Et quid adeò iuuabit te vnum diem reuiuiscere, deinde autē paulò pòst eadē hæc lugere? PRO. Spero me etiā illā adductu-rū esse, vt huc ad vos sequatur me: quare pro vno mortuo paulò pòst duos recipies. PLV. Haud fas est ista fieri: neque etiam simile vnquam factum est. PROT. At ego in memoriam tibi reuocabo, Pluto.

Nam

Ορφεῖ γὰρ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τὴν Εὐρυδίκην γαμέτην ἀπέδοτε, καὶ τὴν ὁμογνῶ μου Ἄλκηστιν παρεπέμψατε, Ἡρακλεῖ χαριζόμενοι. Πλού. Θαυμάσας δ' ἄν τοιοῦτον γυμνὸν ὄντα, καὶ ἄμορφον, τῇ καλῇ σου ἐκείνῃ νύμφῃ φανῆναι; πῶς δὲ καὶ ἀναγνώσεται σε, ὃς οὐδὲ λαμπάδα φοβούμενος φοβεῖται γὰρ ἴσως αὐτὴν, καὶ φεύξεταί σε, καὶ μάτην ἴσῃ τοσαύτην ὁδὸν ἀνειληνυθώς. Περ. Ἀλλ', ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τοῦτ' ἴασαι, καὶ τὸν Ἑρμῆν κέλευσον, ἐπειδὰν ἐν τῷ φωτὶ ἤδη ὁ Πρωτεσίλαος ᾖ, καθικόμενον ἐν τῇ ῥάβδῳ, νεανίαν ἀνθὶς καλὸν ἀπεργάσασθαι αὐτὸν, οἷόν ποτε ἐκ τοῦ θαλάμου. Πλού. ἐπεὶ Περσεφόνῃ σοι δοκεῖ, ἀναγαγὼν τοῦτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μίμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν;

Nam [b] *Orpheo ob ipſam hanc cauſam Eurydicen vxorem reddidiſtis: & cognatam meam Alceſtin emiſiſtis, Herculi gratificantes.* PLVT. *Optaris autem, cum iſta nuda atque deformi caluaria, formoſæ illi ſponſæ tuæ in conſpectũ venire? Quo pacto autem illa etiam aſpiciat te, quæ ne dignoſcere quidem amplùs te poterit? Terrebitur enim, ſat ſcio, atque aufugiet, tuúq; fruſtra tantum iter exantlauerit.* PROSERPINA. *Proinde mi vir, tu iſti quoque rei medicinam aliquam adhibe, ac Mercurium iube, vt poſtquam ad lucem peruenerit Proteſilaus, contactum virga, mox in adoleſcentem formoſum conuertat illum, qualis videlicet antea fuit cùm ex ſponſæ thalamo prodiret.* PLVT. *Quoniam, Proſerpina, & tibi hoc videtur, age perductum hunc iterum ad ſuperos, Mercuri, ſponſum facito. Tu verò memineris, non amplius quàm vnum diem tibi permiſſum eſſe.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AB Hectore.] *Hector Priami Regis filius, Troianorum omnium præstantissimus & fortissimus: dictus, authore Platone, ab ἴχω, defendo, quòd vrbem contra hostium impetum tenuerit, patriamq; seruârit.* b Orpheo.] *Fabula de Eurydice vxore Orphei, satis ex quarto Georgicôn Virgilij nota est.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Τειρεσίου.

MENIPPI ET Tiresiæ.

Iacobo Micyllo interprete.

MENIPPVS.

Ω Τειρεσία, ἆρ' οὖν τυφλὸς εἶ, ἢ ἔστι σαφῶς γνῶναι ῥᾴδιον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὅμοια τὰ ὄμματα λευκά, μόνον δὲ οὐ χώρα αὐτῶν, τὰ δ' ἄλλα, ὡς ἔτ' ἂν ἐπᾶν ἴσχοις, τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς ὁ Λυγκεύς· ὅτι μὲν γὰρ μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφοτέρα ἠχεῖς, μόνος ἀνὴρ καὶ γυνὴ, τῶν ποιητῶν ἀκήκοας, ἀλλὰ πρὸς τῶν θεῶν διαφέρῃ μοι, ὁκοτέρου ἡδίου ἐστὶ τοῦ βίου, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικᾶς;

AN verò & [a] cæcus sis, Tiresia, non amplius cognitu facile est: nobis enim cunctis æquè sunt vacui oculi, ac solæ illorũ sedes relictæ: quod autem ad cætera attinet, non facilè dixeris, qui Phineus, aut qui Lynceus fuerit. At verò quòd vates fueris, & quòd vtrumq; solus teipsum perhibueris marem ac fœminam, auditis aliquando poëtis noui. Proinde per deos dic mihi, vtram vitã expertus es suauiorem, virum quãdo fuisti an cũ fœmina?

Ta.

TIRE.

Τε. ἀμείνων ἰῶ παραπολύ, ὦ Μένιππε, ὁ γυναικεῖος ἀπραγμονέστερος γάρ, καὶ ἀνοπόνους τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες ἔχουσι πολεμεῖν ἀνάγκην αὐτοῖς, ὅτε παρατάξειν ἐξάγεσθαι, ὅτε ἐν ἐκκλησίᾳ καθίζεσθαι, ὅτε ἐν δικαστηρίοις ἐξετάζεσθαι. Με. ἠκούσας, ὦ Τειρεσίας, τῆς Εὐριπίδου Μηδείας, οἷα εἶπεν, Οἰκτείρουσα τὸν γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας οὔσας, καὶ ἀμφόρου τόκου τινὰ τὸν ἐκ τῶν ὠδίνων πόνον ὑφισαμένας; ἀτὰρ ἐπί μοι (ὑπέμνησε γάρ με τὰ τῆς Μηδείας ἰαμβεῖα) καὶ ἔτεκες ποτὲ ὑπό τι γυνή ἦσθα; ἢ σάρα καὶ ἄχον ἀπέτιλας ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ; Τε. τί τοῦτο, ὦ Μένιππε, ἐρωτᾷς; Με. ὄφελον, ὦ Τειρεσία. πλὴν ἀπόκειναι, εἴ σοι ῥᾴδιον. Τε. ὐ σάρα μὲν οὖν ἔμελλον, οὐκ ἔτεκον δ' ὅμως. Με. ἱκανὸν τοῦτο. εἶχες γὰρ καὶ μήτραν ἔχου. ἐβουλόμην ἀλγῆσαι. Τε ἔσχον ἀπλῶς. Με. χρόνῳ δέ σοι ἡ μήτρα ἠφανίσθη, καὶ τὸ μόριον τὸ γυναικεῖον ἀπερράγη καὶ οἱ μαστοὶ

TIRE. *Potior multò fuit, Menippe, muliebris vita: expeditior enim, & dominātur quoq; viris mulieres: neq; ipsis necesse est in bellū proficisci, neq; ad propugnacula stare, neq; in cōcionibus dissidere, neq; in foro atq; iudicijs contēdere.* MEN. *Quid? án nō audîsti Tiresia Euripidis Medeam, qualia dixerit cùm mulierum genus deplorandò commemorat? quàm miseræ sint, & intolerabilem parturiendo laborem sustineant? Verùm dic mihi (cōmonefecerunt enim me versiculi isti Medeæ) peperistine etiā aliquandò cùm mulier esses: an verò sterilis & absq; semine vitam illam degisti?* TIR. *Quid hoc, Menippe, interrogas?* MEN. *Nihil acerbè, Tiresia: verùm respondè, si tibi molestum non est.* TIR. *Nō fui sterilis quidē, sed neq; peperi tamē.* MEN. *Sufficit hoc. Verum enim & vuluam habuisses, scire volebam,*

TIR. *Habui scilicet.* MEN. *Successu aūt temporis vuluáne illa euanuit, & membrum muliebre obturatum est, mamil-*

σθοὶ ἀπετάθησαν, καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀνεφύη, καὶ πώγωνα ἐξέφυσας; ἢ αὐτίκα ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τε. ἐχ ὁρῶ τί σοι βούλεται τὸ ἐρώτημα, δοκεῖς δ' ἔμοιγε ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' ὕτως ἐγένετο. Μέ. οὐ γὰρ ἀπιστῶ, ὦ Τειρεσία ζοῖς ζοιούτοις, ἀλλὰ θαυμάζειν τινὰ βλάπτα, μὴ ἐξεταζοντα ἔτι δυνατὰ ὄντα, εἴτε καὶ μὴ, παραδέχεσθαι; Τε. σὺ μὲν οὖν ἴσως τάχα οὐκ ἐθέλεις ὕτω γενέσθαι, ὑπόταν δὲ ἀκούσῃς, ὄρνια ἐκ γυναικῶν ἐγένοντό τινες, ἢ δένδρα, ἢ θηρία, οἷον Ἀηδόνα, ἢ οἷον Δάφνην, ἢ οἷον τὸν Λυκάονος θυγατέρα; Μέ. εἰ μὲν πολλάκις ἐντύχω, ἴσομαι δ', τί καὶ λέγουσι. σὺ δέ, ὦ βέλτιστε, ἐπότε γυνὴ ἦσθα, καὶ μάντις τότε, ὥσπερ καὶ ὕστερον, ἢ ἅμα ἀνὴρ καὶ μάντις ἔμαθες εἶναι; Τε. ὁρᾷς, ἀγνοεῖς τὰ περὶ ἐμοῦ ἅπαντα, ὡς

leꝛe iterum complanatæ, deinde virile ſuccreuit, & barbam produxiſti, an verò repentè ex muliere vir factus prodiiſti? TIR. Non video quid ſibi velit interrogatio hæc. Videris autem mihi pro dubio habere, factúmne hoc ita ſit, annón. MEN. Quid? ánnon dubitare, Tireſia, de huiuſcemodi rebus conuenit, ſed perinde ac fatuum aliquem, non perpenſis, fieríne poſſint, ánnon, protinus pro veris recipere? TIR. Tum tu igitur neque cætera credis hoc pacto contigiſſe, puta quum audieris vt quædam ex muleribus aues factæ ſint, aut arbores, aut feræ, Philomela videlicet, aut Daphne, aut Lyconis iſtius filia? MEN. Quòd ſi quando & in illas incidero, tum quid ipſæ dicant quoque, ſcibo: tu verò, ô optime, etquid cùm mulier eſſet, vaticinatus quoque es tum, quemadmodum & poſtea? an verò pariter & vir & vates didiciſti eſſe? TIR. Vides vt cuncta ea quæ de me feruntur, ignoras?

puta

ὡς ἢ διήνυσά τινα ἔριν τῶν θεῶν, ἢ ἐμὲ μὲν Ἥρα ἐπύρωσέ με, ὁ δὲ Ζεὺς παρεμυθήσατο τὴν μαντικὴν τέχνην συμφοράν. Μί, ἔτι ἴχνη, ὦ Τειρεσία, τῶν ψευδομάντεων; ἀεὶ καταλαμβάνεις τοὺς τοιούτους, ἔθος γάρ ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγειν.

puta quo pacto & litem quandam Deorum diremi, et Iuno visu me priuauit: Iupiter autem in solatium damni eius, vaticinandi artem mihi dedit? MEN. Adhúcne Tiresia mendacijs istis caperis? Sed facis hoc more vatum. Consuetum enim vobis hoc est, nihil iam sani dicere.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CAECVS sis Tiresia.] *Tiresias fuit Thebanus vates, captus luminibus, quòd Mineruam lauantem inspexisset. Fabulantur quoq; poëtæ, cum in fœminam è mare fuisse mutatum, de quo vide Ouid. 3. Metamorph. apud quem vtrumq; sexum expertus muliebrem pronunciat suauiorem.*

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ Η ΤΥΡΑΝΝΟΣ. CATAPLVS SIVE Tyrannus.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΛΩΘΟΣ, Ἑρμοῦ, Κυνίσκου, Μεγαπένθους, Μικύλλου, Πλουτίου, Τισιφόνης, Ῥαδαμάνθυος, Κλίνης & Λύχνου.

CHARONTIS, Clotho, Mercurij, Cyniſci, Megapenthi, Micylli, Diuitis, Tiſiphonis, Rhadamanthi, Lecti, & Lucernæ.

Petro Mosellano interprete.

ARGVMENTVM.

VTi suprà in Menippo, diuitum exitus ac pœnas descripsit recitato etiam decreto, quo animæ illorū in asinos migrare iubentur, ita hic sub Megapenthis persona, Tyrannorum vitam, mores, exitus, & quæ tandem post hanc vitam, animorum supplicia & cruciatus illos maneant, exponit: amplificatis etiam his antithesi quadam, dum sutorem Micyllū, & philosophum Cynisçum,

vtrunq; pauperem, alterum etiam virtuti ac sapientiæ deditum, cū illo cōponit. Illud videlicet innuens, quòd qui potentiā & diuitias sectantur, & vitā plerunq; pessimam atq; nequissimam agant, mortē quàm grauissimo animo patiantur. Cōtra aūt qui à rebus istis mundanis, ijsdemq; malorū omniū principijs & causis, animum remotū ac liberū habent, quiq; virtutē præ ijs quæ vulgus appetit & miratur, colunt, illos & mortem contēnere solere, neq; vllis cōscientię flagris facilè perterreri. Tractat aūt hęc pro more ac instituto suo, fabuloso rursum dramate quodā ficta vmbrarū transfretatione apud Acherontē: in qua dum & tyrannus hic traijciendus foret, mora cęteris, retinente ac mortem deprecante illo inijcitur. Quā rem Charonte atq; alijs grauiter ferētibus, tandem Mercurius collo attractū illum in nauē compellit, adiuuātibus ad id pauperibus illis Cynisco & Micyllo. Porrò vbi iam traiectum esset rursus apud Rhadamanthū eodem pacto iudicium subterfugere velle idem fingit: sed tamen & ibi in medium protractus, & à Cynisco accusatus, extremo tandem supplicio damnatur.

CHARON.

Ἴφι, ὦ Κλωθοῖ, τὸ μὲν σκάφος τῆς ἡμέρας πάλαι ὑπηρετεῖς, καὶ πρὸς ἀναγωγὴν ἤδη μάλα παρεσκευασμένον, ὅ, τε γὰρ ἄνεμος ἐκπέπνευκε, καὶ ὁ ἥλιος ὤρθωται, καὶ ἡ ὀθόνη παρακέκρεσται καὶ τῶν λοιπῶν ἅπάντων τετύπωται. λοιπόν τι ἐστὶν, ὅσον ἐπ' ἐμοί, τὸ ἀγκύριον

AGe verò, ô Clotho nauis quidē hæc iamdudum nos expectat parata, & ad nauigationem cōmodè admodū instructa, siquidē et sentinā exhausimus, & malū ereximus, tum & velum est passum, ac remi suo loco collocati omnes ita vt (quod in me est) obstet plane nihil quin anchora sub-

ειον ἀναπάσαντας ἀφπλᾶμ. ὁδὶ Ερμῆς βραδύεα, πάλαι παρεῖναι δίον. ἤδη γὰρ ἐπιβατῶν, ὡς ὁρᾷς, τὸ πορθμεῖον, πρὶς ἤδη τάμιτρον ἀναπλανύσαι διωάμενον, καὶ σχεδὸν ἀμφὶ βυλυτόν ἐσμεν, ἡμεῖς δὲ οὐδέπω οὐδ' ὀβολὸν ἐμπεπολήκαμεν, ἔτα ὁ Πλούτων, εὖ οἶδ', ὅτι ἐμὲ ῥαθυμεῖν ἐν τοῖς ἐπολύψεσθαι, καὶ ταῦτα παρ' ἄλλου οὗσης τῆς αἰτίας. ὁ δὲ καλὸς ἡμῖν ἡγεμὼν νεκρῶν, πομπὸς, ὥσπερ τις ἄλλος, καὶ αὐτὸς ἄνω τὸ ἐκ Λήθης ὕδωρ πεπωκὼς, ἀναπέπλευσε πρὸς ἡμᾶς ἐπιλήσας. καὶ ἴσως παλαίει μετὰ τῶν ἐφήβων, ἢ λιθαρεύεται, ἢ λόγους τινὰς διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τὸν λῆρον τὸν αὐτοῦ. ἢ τάχα που καὶ ἐλαιοπαίει ὑγρνάδας παρελθών. μία γὰρ αὐτῷ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν. ὁδὶ ὅμ ἐλαύνει πρὸς ἡμᾶς, καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμίσειας ἡμέτερος ὤν.

ra subtracta iam hinc soluamus. Verùm Mercurius, qui iam diu adesse debuisset, solus est in mora. Itaq; quum hodie iam ter traiecisse licuisset, vectoribus, vt vides, adhuc vacuum est nauigiũ & iam ad vesperam vergit dies: nos autem nondum ne obolum quidem demeruimus. Porrò Pluto, sat scio, me huius moræ auctorem suspicabitur, idq; quum apud alium sit negocij culpa. Ille autem bonus & egregius vmbrarum dux, quemadmodum & alius quispiam ex vmbris, hausto apud superos obliuionis fonte, ad nos redire oblitus est: & vt conijcio, cum ephebis luctatur, aut citharam pulsat, aut fabulas aliquas denarrat, scilicet quàm sit bellus mugator ostentans: vel etiam interim dum regreditur, inter viam furandi studio forsan occupatur. nam ex artibus quas profitetur, hæc vel præcipua est. Ad hunc ergo modum pro suo arbitrio liberè nobiscum agit, nihil etiam veritus quòd media ex parte est noster.

Κλω.

Κλω. τί δὲ οἶδας, ὦ Χάρων, εἴ τις ἀσχολία πρόσεστιν ἀνθρώπῳ, τὸν Διὸς ἐπὶ πλέον διηνεκῶς ἀπαιτοῦντα ἀφικέσθαι πρὸς τὰ ἄνω πράγματα; δυσπότης δὲ ἐκεῖνός ἐστιν. Χά. ἀλλ' οὐκ ὤκει, ὦ Κλωθοῖ, πέρα τοῦ μέτρου δυσπόλιον ἐοικὸς κτῆμα, ἐπεὶ ὅτ' ἡμεῖς ἦμεν ἐν αὐτὸν ἀπιέναι δέον κατέσχήκαμεν. ἀλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν αἰτίαν. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀποδόλιον μόνον, καὶ χοαὶ, καὶ πόπανα, καὶ ἐναγίσματα, τὰ δ' ἄλλα, ζόφος καὶ ὁμίχλη καὶ σκότος. ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ φασὶ πάντα, καὶ ἔτι ἀμβροσία πολλὴ, καὶ τὸ νέκταρ ἄφθονον, ὥστε μοι δοκεῖν παρ' ἐκείνοις βραδύπειραν εἶναι. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν ἀνίπταται, καθάπερ ἐκδιδρασκούσης τινὸς ἀφειδράσκων. ἐπειδὰν δὲ καιρὸς κατιέναι, σχολῇ καὶ βάδην, μόγις ποτὲ κατέρχεται. Κλω. μηκέτι χαλέπαινε, ὦ Χάρων.

CLOTHO. *At quid noſti, ô Charon, an negocio aliquo detineatur, Ioue videlicet poſtulante, vt in procurandis Superûm rebus plus quàm iuſtum tempus inſumat? Herus autem eſt & ille.* CHAR. *At non ita, vt vltra iuſtum modum communi mancipio debeat imperitare: quando nos, cùm abeundi tempus eſſet, ne vnquam quidem eum detinuimus. Sed ego rei cauſam propemodum coniecturis aſſequor: nempe apud nos malua tantùm eſt cum libamentis, & placentulæ, ſilicerniaq́: cætera verò caligo & nebula, tenebræq́: in cœlo autem, præterquam quòd clara ac lucida ſunt omnia, ambroſia multa pariter & nectar affatim ſuppetit, adeò vt mihi quoque hac nomine ſuauius lubentiusq́ apud illos cunctari videatur. quin & à nobis ſubuolare conſueuit, perinde ac ſi è carcere aliquo aufugeret. vbi verò deſcendendi fuerit tempus, lentè admodum & pedetentim vix tandem accedit.* CLOTHO. *Mitte iram iſtam ô Charon,*

ρον πλησίον γὰρ αὐτὸς οὗτος, ὡς ὁρᾷς, πομπάς τινας ἡμῖν ἄγων, μᾶλλον δέ, ὥσπερ τι ἀκόλουθον, ἀθρόους αὐτὰς τῇ ῥάβδῳ σοβῶν. ἀλλὰ τί τοῦτο; διαδεδεμένον τινὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἄλλον γελῶντα, ἕνα δέ τινα καὶ πέραν ἐξημμένον, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ὁρᾷ ἔχοντα, δριμὺ ἐνορῶντα. καὶ τὸν ἅπαντας ἐπισπεύδοντα. οὐχ ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν Ἑρμοῦν αὐτὸν ἱδρῶτι ῥεόμενον, καὶ τὼ πόδε λιπονυμένον, καὶ πνευστιῶντα. μιτὸν γὰρ ἄθματος αὐτῷ τὸ σῶμα; τί ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ; τίς ἡ σπουδή; τεταραγμένῳ γὰρ ὑμῖν ἔοικας. Ερ. τί δ' ἄλλο, ὦ Κλωθοῖ, ἢ τὸν ἀλιτήριον ἀπορράσαντα μεταδίωκον, ὀλίγου δεῖν λαπόντως ὑμῖν τὸ μέρος ἐλαύνω; Κλω. τίς δὲ οὗτος; ἢ τί βούλεται; Ερ. τοῦτο μὲν πρόδηλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον ἐβούλετο. ἴσθι δὲ βασιλεύς

ron, siquidem hic propè adest, complureis secum adducens: imò, vt cernis, densam turbam vèlut gregem virga præ se agit. Sed quid hoc? Vinctum hercle quendam in ipsis cõspicio, tum alium risu diffluentem, porrò alium quendam pera succinctum, ac baculum manu gestantem, asperumq; ac toruum quiddam obtuentem: deinque alijs, vt gradum addant, à tergo imminentem. An non & Mercurium ipsum vides sudore perfusum, pedibus puluere consperſis, tum & crebrò anhèlantem, adeò vt os ei suspirijs sit distentum? Quid hoc rei est, ô Mercuri? Hem, quæ est hæc trepidatio? Nobis certè vehementer perturbatus videre. MER. Quid aliud, ô Clotho, quàm quòd dum scelestum hunc aufugientem prosequor, penè ac

cidérit vt ego ad hanc nauem hodie non fuissem rediturus? CLOTH. At quinam est? aut qui sibi quærens, conatus est transfugere? MERC. Hoc quidem est vel cuiuis manifestum, quòd diutiùs viuere cogitauit. Est autem vel rex

ἀνήρ τις ἢ τύραννος, ἀφ' οὗ γὰρ τῆς εὐδυρμίας, καὶ ὧν ἀνακωχύει, πολλῆς τινος εὐδαιμονίας ἐκπεπτῶσθαι λέγων. ΚΛΩ. ἔθ' ὁ μάταιος ἀπιδίβασκεν, ὡς ἐπιβιῶναι δυνάμενος. ἐπιλειποψυχοῦντος ἤδη τοῦ ἐπιπλοκάμου αὐτῷ νήματος; ΕΡ. ἀπιδίβασκεν, λέγεις; ἆ γὰρ μὴ ὁ γενναιότατος οὗτος, ὁ τὸ ξύλον, σωήρχησέ μοι, καὶ συμπεφόντος αὐτὸν ἐτύσαμεν, μόγις ἂν ἐξελκύσαι ἡμᾶς δυνηθέν: ἀφ' οὗ γάρ μοι παρέδοσαν αὐτὸν ἡ Ἄτροπος, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀντέτεινε καὶ ἀντίσπα. καὶ τῷ πόδι ἀντερείδων πρὸς τοὔδαφος, ὑπανιστὰς ἀνέσχε. νῦν μέντοι καὶ ἐκύρτου, καὶ κατελιπάρει, ἀριθμῶν πρὸς ὀλίγον ἀξιῶν, καὶ πολλὰ δόσειν ὑπισχνούμενος. ἐγὼ δέ, ὅσπερ εἰκὸς, οὐκ ἀνίεν, ὁρῶν ἀδυνάτων ἐρείδοντα. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὸ ἤδη τὸ στόμιον ἦμεν, ἐμβάντες νηπὸς, ὡς ἔθος, ἀπαυθμῦντος τῷ Αἰακῷ, μικρόν τι λοιπὸν

quispiam, vel tyrannus, quàm tum ex eius eiulatu conijcere licuit. nam ingenti quadã ex felicitate se deiectum querebatur. CLOT. Et quum filum, quod ei erat innexum, iam defecisset, stultus tamen ille, quasi superuiuere, queat, aufugit? MER. Aufugit narras? Quòd si non generosissimus hic, qui baculum manu gestat, mihi fuisset auxilio, sicque ipsum comprehensum vinculis alligassemus, è nostris profectò manibus egregiè effugisset. [b] Etenim ex quo eum mihi tradidit Atropos, per omnem viam retrahere atq; obniti nunquam destitit. Quin pedibus solo oppositis ita se offirmauit, vt inter ducendum nobis non parũ negocij exhibuerit. Aliquoties autem supplicabat ac deprecabatur, ingentia daturum se pollicens, si vel paululùm dimitteretur. Ego verò cùm hominem ea quæ contingere non possent, ambire viderem. vt & me decuit, minimè dimisi. At vbi iam ad ipsum ostium vsq; peruenissemus, ipséq; vmbras, vt moris est, [c] Aeaco adnumerarem,

ξομψὸς αὐτὸς, πρὸς τὸ παρὰ σοῦ ἀδιληφῦς ὠιμφθὶν αὐτῷ σύμβολον λαθὼν, ὃν οἶδ' ὅπως ὁ πρισπατάραξ ἀπιὼν ἔχιδε, ἐνίδα ἔμ νικρὸς ἰδ ὧν λογισμῷ, καὶ Αἰακὸς ἀνατείνας τὰς ὀφρῦς, μὴ ἐπὶ πάντων, ὦ Ἑρμῆ, φησὶ. χρῶ τῇ ἰλιτικῇ τέχνῃ σοὶ ἀρκεῖ ἐν οὐρανῷ παιδιὰ, τὰ νικρῶν, ἃ ἀκριβῆ, μὴ δόλα μῶς λαθεῖν δυνάμενα. τὶ γὰρ ἐρᾷς, ὡς ὁρᾷς, πρὸς τοῖς χιλίοις ἔχει τὸ σύμβολον ἐγκεχαραγμένος σὺ δὲ μοι παρ' ἴσα ἥκεις ἄγων, ἃ μὴ τοῦτο φῄς, ὡς παραλιλόγισαί σε ἡ Ἄτροπος. ἐγὼ δὲ ἐρυθριάσας πρὸς τὸν λόγον, ταχέως ὑπεμνήσθην τῶν ἐμαυτῷ τοῦ τὸν ἕδλον, οἷς καὶ παρὰ περιβλέπων ἐλαμβάνετο ἕδλον, οἷς τῷ ἀπόδρασιν ἐθίωκον, ὡς ἔχον, τάχος καὶ τῷ ἄγεσθαι πρὸς τὸ φῶς. ἔπειτα δ' αὐθαίρετός μοι ὁ βέλτιστος οὕτως, καὶ ὥσπερ ἐκ ὕσπληγγος θέοντες, καταλαμβάνομαι αὐτὸν ἤδη ἐν

merarem, & ille vniuersas ad summam à sorore tua transmissam recenseret, perditissimus hic nescio quomodo clàm nobis aufugerat. Itaq; quum summæ vnus deesset, Aeacus adductis supercilijs: Non in omnibus, inquit, passim tu furandi artificium intende. Satis tibi sit, quòd eiusmodi ludos in cœlo reddere conceditur: vmbrarum autem res omnino sunt planæ, neque quicquam nos aliqua via fallere potest. Quatuor supra milte, vt vides, summa habet inscriptor, tu verò vno minùs adducis: nisi forsan excusas quòd te circumuenerit Atropos. Ad hunc ego sermonem rubore perfusus, quæ in via acciderant, in memoriam reuocare cœpi. Et cum oculis in orbem ductis, hunc nusquam cernerem facilè animo collegi eũ transfugisse. quare viam quæ

Ταινά-

recta ad Tænarum reducit, quàm potui celeriter remetior: hic autem optimus vir sua sponte me comitabatur. Itaq; velut è carceribus emissi, celeri cursu volantes ipsum iam in

Tænaro

Ταινάρῳ, παρὰ ὀσσύζον ἤλθι-
μεν διαφυγεῖν. Κλω. ἡμᾶς δ', ὦ
Χάρων, ὀλιγωρείαν ἔτι τῆ
Ἑρμῆ μαστιγιοῦσθαι ὀμεν. Χά.
τί οὖν ἔτι διατρίβομεν, ὡς οὐχ
ἱκανῶς ἡμῖν γεγενημένης
διατριβῆς; Κλω. εὖ λέγεις, ἐμ-
βαντέον. ἐγὼ δὲ παραλα-
βὼν τὸ βιβλίον, καὶ περὶ
πολὺ ἀναβάθραν καθιζόμενος,
ὡς ἕκαστος, ἐπιβαίνοντα ἕκα-
στον αὐτῶν διαγνώσομαι, τίς,
καὶ πόθεν, καὶ ὅν τινα τρόπον
τὸν τρόπον. σὺ δὲ παραλαμ-
βάνων τοὺς παῖδας, καὶ σωτίβα,
ὦ Ἑρμῆ σὺ δὲ τὰ νεογνὰ ταυ-
τὶ πρῶτα ἐμβαλῆ, τί γὰρ ἂν
καὶ ἀποκρίναιντό μοι; Ἑρ.
ἰδοὺ δέ σοι, ὦ πορθμεῦ, τὸν
ἀριθμόν. οὗτοι οἱ τριακόσιοι
μετὰ τῶν ἐκτιθεμένων. Χά.
βαβαὶ τῆς ὀναγείας, ὁμοφακίας
ἡμῖν νεηρὸς ἥκεις ἄγων. Ἑρ.
βέλτιον, ὦ Κλωθοῖ; τὰς ἀκμαί-
τους ἐπὶ τούτοις ἐμβιβασώμε-
θα; Κλω. τὰς γέροντας λέγεις;
ἄτοπα ποιεῖς. τί γάρ μοι δὰ πράγ-
ματα ἴσχειν, τὰ δὲ εὐκλεᾶ
ἄνδρα ἡμῖν ἀδιάβλητα ἐξετάσασθαι;

Tænaro deprehendimus. vſq; adeò parum abfuit quin effugiſſet. CLOT. *Et nos, ô Charon, Mercurium adhuc ignauiæ dãnamus?* CHAR. *Quid ergo diutiùs cunctamur, quaſi non ſatis ſit moratum?* CLOT. *Probè dicis, inſcendãt. Ego verò ſumpto in manus libello, ingredientes ſingulos, qui, & vnde nati, quoq; modo vita functi ſint, ex more dignoſcam. Tu aũt, ô Mercuri, ipſos excipe, & omnes ſuo ordine collocato. Verùm tu infantulos iſtos primùm inÿce. quid enim mihi interroganti quiuerint reſpondere?* MER. *En tibi, ô portitor, ſunt hi numero trecenti, præter eos qui à parentibus ſunt expoſiti.* CHAR. *Papæ, quæ eſt hæc ſoli fertilitas? egregius es vmbrarum ductor: vuas immaturas nobis adducis.* MER. *Vin' tu, ô Clotho, ab his indefletos introducamus?* CLOT. *Vetulos iſtos dicis? maximè. Quid enim attinet, quæ ante Euclidem hucuſque contingerũt, ſciſcitãdo ipſa mihi negocia faceſſam?*

Vos

οἱ ὑπὲρ ἑξήκοντα ὑμᾶς πάντα ἤδη. τί τοῦτο; οὐκ ἐπακούσεσθέ μου, βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν. ἀλλὰ τάχα καὶ τούτους ἀράμενον παραγαγεῖν. Ερ. ἰδοὺ πάλιν οὗτοι ἀλλᾶν ἑκοντὸν τεσσαράκοσιοι, ταχεῖς πάντων, καὶ πέπαλοι, καὶ κατ' ὥραν τετευχημένοι. Κλω. νὴ Δί', ἐπεὶ ἀσφαλῶς γε πάντων ἤδη εἰσί. τὰς θανατίας ἐπὶ τούτοις, ὦ Ερμῆ, φαράγγι. καὶ πρῶτόν μοι εἴπατε, ὅπως ἀποθανόντος ἕκαστος, μᾶλλον δὲ αὐτὰ πρὸς τὰ γεγραμμένα ὑμᾶς ἐπισκέψομαι. πολιμβύλας ἀποθανεῖν ἔδοξε χθὲς ἐν Μηδίᾳ τεττάρας ἐπὶ ἑβδομήκοντα, καὶ τὸν Ὀξυάρτου υἱὸν μετ' αὐτῶν Γωβάρεω. Ερ. Πάρεσι. Κλω. δι' ἔρωτα αὐτὸς ἀποθανεῖν ἔφασαν ἑαυτοῦ, καὶ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, ἀλλὰ τοῦ ἑταίρας, τοῦ Μεγαρόθεν. Ερ. ἔστοι πλησίον. Κλω. πῶς δὲ οἱ περὶ τῆς βασιλείας ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθανόντος; *Vos qui plus ſexaginta annos nati eſtis, adeſte. Sed qd hoc, ? Itán' eorũ aures annis ſunt obturatæ, vt me non exaudiant inclamantem? Forſan & hos ſublatos importare oportebit.* MER. *En duodequadraginta ſtaccidi omnes, & apprimè maturi, ac in ipſo planè tempore decerpti.* CLOT. *Per Iouem: quandoquidem iam omnes ſunt vuæ paſſæ. Saucios, ô Mercuri, nunc adducito. Vos quo mortis genere vitam clauſeritis, mihi primùm dicite. Sed cur nõ ipſamet, quæ cuiq; veſtrũm ſint inſcripta, inſpicio? Octoginta in prælio cadere heri apud Medos decretum erat, atque vnà cum his & Oxyartæ filium Gobarem.* MER. *Adſunt.* CLOT. *Præ amoris impatientia ſibi ipſi mortem conſciuêre ſeptem: in primis autem Theagenes philoſophus, propterea quòd ſcorto Megarenſi, cuius amore flagrabat, potiri non poſſet.* MER. *En tibi propè adſunt.* CLOT. *Porrò vbi illi qui de imperio certando, mutuis ſe cædibus cõfecêre?*

MER.

Ερ. παρεσόμεν. Κλω. ὁ δ' ἀνὴρ τῆ μοι χὴ ἐγωικὸς φόνευθείς; Ερ. ἰδοὺ σοι πλησίον. Κλω. τὸς ἐκ δικασηρίων δ' ἅπαντα παράγαγε, λέγω δὴ τὸς ἐκ τυμπάνε, καὶ τὸς ἀνισοκολοβισμένους οἵδ' ὑπὸ λησῶν ἀφηλανόντο ἐκκαίδεκα πῶ ἐσίν, ὦ Ερμῆ; Ερ. πάρεσίν οἵδε οἱ τραυματίαι, ἃ ὁρᾷς. τὰς δὲ γυναῖκας ἅμα βέλτ', παράγω; Κλω. μάλιστα, καὶ τὸς ἀφ' ναυαγίων γε· ἅμα γὰρ τεθνᾶσι, καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον, καὶ τὸς ἀφ' πυρετῦ δὲ, καὶ τέτες ἅμα, καὶ τὸν ἰατρὸν μετ' αὐτῶν Αγαθοκλέα. πῶ δ' ὁ φιλόσοφ Κυνίσκος, ὃν ἴδια τῆς Εκάτης τὸ δεῖπνον φαγόντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἰαταρσίων ὠὰ, καὶ πρὸς τέτοις γε σηπίαν ὠμὴν ἀρθαπάν; Κω. πάλαι σοι παρέσηκα, ὦ βελτίστη Κλωθοῖ. τί δέ μ' ἀδικήσαντα, τοσῦτον ἅπασας ἄνω τὸν χρόνον; σχιδὸν

MERCV. *Hîc adſtant.* CLOT. *At quem adulter, in hoc iuuante vxore, necî dedit, is vbi eſt?* MER. *Ecce tibi hic adeſt.* CLOT. *Quos iudicum ſententia capitis damnauit, tandem adſint, eos inquam qui carnificinam ſenſerunt, quíq; in crucem ſunt adacti. Tum ſexdecim illi qui à latronibus ſunt iugulati, vbi ſunt, ô Mercuri?* MER. *Adſunt ſaucij illi, quos vides. Mulieres porrò non & eas vnà vis adducit?* CLO. *Maximè, pariter & eos qui naufragio perierunt. Simul enim & eadem mortis ratione vitam exiuerunt. Sed & quos febris interemit, hos ſimul adducito. Tum Agathoclem medicum. Sed vbinam philoſophus Cyniſcus, quem Hecates cœna ac ouis luſtralibus, cumq; his ſepia cruda deuoratis vitam finire decretum erat?* CYN. *Iamdudum hîc tibi aſsiſto, ô tu præclariſsima Clotho. Verùm hoc interim mecum admiror, quónam iniuriæ genere maieſtatẽ tuam læſerim, quòd me tam lõgo tẽpore apud ſuperos errare permiſeris?*

Nam

σχεδὸν γὰρ ὅλον μοι τὸν ἄνθρακα ἐπέκλασας. καίτοι πολλάκις ἐπαράθλω τὸ νῦμα σφαλόμενος ἐλθεῖν, ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἄῤῥηκτον ἦν Κλω. ἔφορόν σε καὶ ἰατρὸν τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων ἀπολιμπάνομεν, ἀλλ' ἔμβαινε ἀγαθῇ τύχῃ. Κων. μὰ Δί', ἦν μὴ πρότερόν γε ζωγονῇ τὸν ἀνδριμέον ἐμβιβασώμεθα. δείδια γὰρ, μή σε παραπείσῃ δεόμενος. Κλω. φέρ' ἴδω τίς ὅστις. Ερ. Μεγαπένθης ὁ Λακύδου, τύραννος. Κλω. ἐπίβαινε σύ. Με. μηδαμῶς, ὦ δέσποινα Κλωθοῖ· ἀλλά μοι πρὸς ὀλίγον ἴσον ἀνελθεῖν, εἶτά σοι αὐτόματος ἥξω, καλοῦντος μηδενός. Κλω. τί δ' ἔστιν, οὗ χάριν ἀφικέσθαι θέλεις; Με. πλὴν οἰκίαν ἐκτετέλεσαι μοι πρότερον ἐπιτρίψομαι. ἀμείνων γὰρ ὁ δόμος καταλειφθείς. Κλω. λυπεῖς, ἀλλ' ἔμβαινε. Με.

Nam vniuersam colum ferè vni mihi adglomerâsti. Ipse certè quanquam filium ipsum dirumpere sæpe sum conatus, tamen quum nescio quomodo infragile esset, quod moliebar, efficere non potui. CLOT. *Equidem de humanorum peccatorum velut inspectorem ac medicum relinquebam. Iam autem quod felix faustumq; sit, inscende.* CYN. *Minimè gentium, priusquam vinctum hunc inscendere compulerimus. vereor enim, ne te precibus suis à sententia dimoueat.* CLOT. *Age, videam quis est.* MER. *Megapenthes Lacydæ filius, tyrannus.* CLOT. *Inscende tu.* MEGAP. *Nihil minus, ô regina Clotho, potiùs autem ad superos me remeare pauliſper ſinito. Quod ſi feceris demùò vltrò me huc recipiam, vel nullo vocante.* CLOT. *At quidnam est, cuius gratia tantopere in vitam redire gestis?* MEG. *Equidem domum semiperfectam relinqui, quam vt priùs per te liceat ad fastigium perducere, vehementer oro.* CLOTHO. *Nugas agis. quin mox inscendis?*

MEGA.

Μι. ὀ πολλὼ χρόνον, ὦ Μοῖρα, αὐτῶ. μίαν μοι ἡμέραν μᾶναι τλώθι ἡμίραν, ἄχρις ἄν τι ἐπισκήψω τῇ γυναικὶ περὶ τῶν χρημάτων, ἵνθα τὸν μίγαν ἔχον θησαυρὸν καζορωρυγμένον. Κλω. ἄραρεν, ἢν ἀν ζύχοις. Μι. ἀφελῆται ὄν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. ἢν ἀφελῆται, θάῤῥει τέτυγι ἕνικα, Μιγακλῆς γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνιψιὸς παραλήψεται. Μι. ἆν δ' ὕβρεως ὁ ἐχθρὸς, ὃν ἐπὸ ῥαθυμίας ἔγωγι ὐ πεπάτηκα; Κλω. ἐκεῖνος αὐτὸς, νὴ ἐπιβιώσεταί σοι ἔτι τὶ παράκουσα, καὶ μικρόν τι πρὸς, τὰς παλακίδας, καὶ τὼ ἱματία, καὶ τὸν χρυσὸν ὅλον σὺ παραλαβών. Μι. ἀδικεῖς, ὦ Κλωθοῖ, τὰμὰ ζοῖς πολιμιωτάτοις δωρούμενα. Κλω. σὺ γὰρ ὐχὶ Κυδιμάχῳ αὐτὰ ὄντα, ὃ γραικότατι παραλύφας, ἀφηρέινας τι αὐτὸν, καὶ τὰ παιδία ἔτι ἀμπνίοντι ἐπισφάξας; Μι. ἀμὰ νῦν ἐμὰ ἰῶ. Κλω. ἐκεῖν ἐξύκα σοι ὁ χρόνος ἤδη ἀ λυτέος.

ME G A. *Non multum temporis flagito, ô Parca: diem hûc saltem mihi apud superos agendum cõcede, quo tẽpusculo de pecunijs nostris vxori nonnihil iniungã, atq; vbi defossum thesaurum habuerim, demonstrem.* CLO. *Fruſtra laboras, stat sententia.* ME G. *Ergo tantum auri peribit?* CLO. *Quintu hac gratia animo es ocio, so. nam Megacles potietur tuus consobrinus.* ME G. *O insignem contumeliã. ille mihi inimicus, quem ego præsegnitia non occidi?* CLO. *Ille ipse, qui non modò non paulò plures quàm tu viuet annos, verùm & pellices tuas, & vestes, & quicquid est auri, nãciscetur.* ME G. *Præter æquum facis, ô Clotho, quòd hominibus inimicis, & hostiliter infestis meas fortunas attribuis.* CLO. *Quasi verò tu non eadẽ hac via quæ Cydimachi erãt, nactus essei, nõ solùm ipso occiso, sed & liberis eius in conspectu spirantis adhuc & palpitantis mactatis.* ME G. *Sed iam tum mea erant.* CLOT. *Itaque tui dominij tempus iam effluxit.*

ME G.

Μι. ἄκουσον, ὦ Κλωθοῖ, ἃ σοὶ ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος ἅπαξ βούλομαι. ὑμᾶς δὲ ἀποστῆναι πρὸς ὀλίγον. ἂν μὲ ἀφῇς ἀπελθεῖν· χιλιάδας σοι τάλαντα χρυσοῦ ἐπιδείξω λαμπρὸν ὑπισχνούμενος σήμερον. Κλω. ἔτι γὰρ χρυσὸν, ὦ γελοῖε, καὶ τάλαντα δοκεῖς μνήμης ἔχειν; Μι. καὶ τοὺς δύο κρατῆρας, εἰ βούλει, πωλήσω, οὓς ἐλαβον, ἀπεκτόνας Κλεόκριτον, ἑκόντας ἑκάτερον χρυσοῦ ἀπίφθου τάλαντα ἑκατόν. Κλω. ἔλαττε αὐτῆ, ἴσως γὰρ ἂν ἐπιμβήσοιτο ὑμῖν ἑκών. Μι. μαρτύρομαι ὑμᾶς, ἀτειλὲς μηδὲ τὸ τεῖχος, καὶ τὰ νεώρια. ἐξιτήλως γὰρ ἂν αὐτὰ, ἐπιβιοὺς αὖθις μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμείνων, ἄπιθι τεχνίτα. Μι. καὶ μὴν τοῦτόν γε πολύτροπον ἀγνοεῖτε ἀτῶ. Κλ. τὸ ποῖον; Μι. ὃς τοσοῦτον ἐπιβιώσας, μέχρις ἂν ὑπαγάγωμαι Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ἐπιθῶ τὸν φόρον, καὶ μνῆμα ἐμαυτῷ παμμέγιστον ἀναστήσας, ἐπι-

MEG. *Auscultа, ô Clotho, quæ tibi priuatim semotis arbitris dicere volo. vos hinc paulisper abscedite. Si me effugere permiseris, auri puri mille talenta me tibi hodie daturum repromitto.* CLOT. *Ridiculum caput, adhuc aurum & talenta habes in memoria?* MEGAP. *Sedenim, quando ita vis, duos cratêras addam, quos d occiso Cleocrito mihi vendicaui. Eorum vterque auri puri defecatiq; centum æquat talenta.* CL. *Corripite hominem: neque enim apparet eum sua sponte ingressurum.* MEGAP. *Testor vos, murus manet imperfectus, & nauium statio inchoata: quæ omnia, si quinque saltem dies amplius viuere licuisset, ad fastigium perduxissem.* CLOT. *Securus es, alius extruet.* MEGAP. *Atqui hoc saltem æquum postulare videor.* CLOT. *Quid hoc?* MEGAP. *Vt tantisper supereſſe liceat, dũ Pisides sub iugum imsero, & Lydis tributũ imperauero, dumq; mihi ipsi magnificentissimo monumento erecto,*

ἐπιγράψω ὁσάκις ἔπραξα μεγάλα καὶ στρατηγικὰ, πρὸ τοῦ βίου. Κλω. οὗτος, οὐκ ἔτι μίαν ἡμέραν αὐτῆς, ἀλλὰ σχεδὸν ἄκοσιν ἐτῶν δέκα τεθλιμμένοις. Με. καὶ μὴν ὑμῖν ἕτοιμος παρασχέσθαι τοῦ τάχους, καὶ τῆς ἐπανόδου. ἐὰν βούλησθε δέ, καὶ ἄντανδρον ὑμῖν ἀντ' ἐμαυτοῦ παραλείψω τὸν Ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μιαρὲ, ὃν ἥνυκε πολλάκις ὑπὲρ γῆς καταλιπεῖν; Με. πολλὰ ταῦτ' ἀνέχομαι. νυνὶ δ' ὁρῶ βέλτιον. Κλω. ἄξει καὶκεῖνός σοι μετ' ὀλίγον, ὑπὸ τῇ νυκὶ βασιλεύοντος ἀνερημένος. Με. ἐκεῖνο, ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀνάπτεις, ὦ Μοῖρά μοι α. Κλω. τὸ ποῖον; Με. ἐθέλω βέλομαι, τὰ μετ' ἐμὲ ὅν τινα ἔξει τρόπον. Κλω. ἄκουε, μᾶλλον γὰρ ἀνιάσει μαθών. τλὴ μὴ γυναῖκά σοι Μίδας ὁ δοῦλος ἕξει, καὶ πάλαι γε αὐτῷ ἐμοίχευσε. Με. ὁ δα-

inscripsero quæcunque in vi
ta gesti vel magna, vel egre
gij Imperatoris virtute di
gna. CLOT. *Quid? t*
non vnam postulas diem, se
fermè viginti annorum mo
ram. MEGAP. *At qu*
spōsores vobis exhibere sum
paratus, & tam breuis mo
ræ, & mei reditus. Quine
tiam, si cordi fuerit, obsiden
pro me relinquam Agape
tum. CLOT. *O scelestum*
eúmne, quem relinquere in
terris superstitem semper ti
bi in votis erat? MEGAP
Olim is erat animus: nun
autem, quod melius est, vi
deo. CLOT. *Veniet c*
ille tibi haud ita multò pòst
ab eo qui nunc regem agit
è medio sublatus. MEGA
PEN. *Cæterùm illud sal*
tem non negabis, ô Clothe
CLOT. *Quid hoc tandem*
est? MEGAP. *Equidem*
scire gestio, vt sese res me
habitura sit post me. CLO
Auscultà, tametsi vbi audieris, sat scio, animo magis angé
ris. Principiò vxore tua Midas seruus potietur, quam iam
antè quoque non semel constupraverat. MEGAPEN

Illén

λατάρατος, ὃν ἐγὼ πατρὶ ὁμῶς αὐτῇ, ἀφῆκα ἐλθόντα; Κλω. ἀ θυγάτηρ δὲ σὴ τῆς πανδήμου ἐγκαταλιχθήσεται. εἰκόνες δὲ καὶ ἀνδριάντες, οὓς ἡ πόλις ἀνέστησέ σοι πάλαι, πάντες ἀνατετραμμένοι γέλωτα παρέξουσι τοῖς θεωμένοις. Με. ἀπέ μοι, τί φίλων δὲ ἐδεῖς ἀγανακτᾷ τοῖς δρωμένοις; Κλω. τίς γὰρ ἔστω σοι φίλος, ἢ ἐκ τίνος αἰτίας δικαίας γενόμενος; ἀγνοεῖς ὅτι καὶ πάντων οἱ προκωμῳδοῦντες, καὶ τῶν λεγομένων καὶ πραττομένων ἕκαστα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ ἢ ἐλπίσι ταῦτ' ἔδρων, τῆς ἀρχῆς ὄντος φίλοι, καὶ πῶς ἢ ἐκείνου ἀφελίποντος; Με. καὶ μὴν ἐπηυχόμην ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπεύχετό μοι πάντα καὶ ἀγαθὰ, πρᾶγμα πολλαχοῦ ἕκαστος αὐτῷ ἕτοιμος, ἀεί τι ὀλόν τι ἔλεγε, καὶ ὅλως ὅρκος αὐτοῖς ἦν ἐγώ. Κλω. Εἰ-

Illéne ſceleroſus, quem equidem dum vxori gratificari ſtudeo, manumiſi? CLOT. At filia tua in pellicum gregem, eius qui iam tyrannidem exercet, adnumerabitur. Porrò imagines & ſtatuæ quas olim ciuitas tibi erexit, iam euerſæ omnes, ſpectantibus riſum mouent. MEGAP. Hoc mihi expedias velim: nullus amicorum meorum illis qui hoc faciunt obſiſtit? CLOT. At quisnam tibi amicus erat? aut ex qua cauſa iuſta quempiam tibi conciliâras? Neſcio, quòd qui vos velut deos adorant, & quæcunque vel feceritis, vel dixeritis, laudant: aut timore, aut certè ſui compendij ſpe ea omnia faciunt, nimirum imperij ipſius amici, ac interim tempori ſeruientes. MEGAP. Atqui ſiquando in conuiuijs ex more vinum libarent, magna voce omnia mihi bona precabantur, adeò vt ſi fieri poſſet, vnuſquiſque eorum etiam pro me mortem ſubire paratus eſſet. In ſumma, per nihil aliud quàm nomen meum iurabant. CLOT.

δειπνάρου παρ' ἐνίων αὐτῶν χθὲς ἀπανήγης ἀπέθανον. τὸ γὰρ τελευταῖόν σοι πιεῖν ἐνεχθὲν, ἱκανὸν λοιπὸν κατέπαυέ σε. Με. τοῦτ' ἄρα πικρόν τι ἦν θόμιον. τί βουλόμενος ἦ, ταῦτ' ἔπραξε; Κλω. πομπαί με ἀναπείνας, ἐμβλῶπα λέγον. Με. ἦν με νύγεται μάλιστα, ὦ Κλωθοῖ, διόπερ ἐπόθουν καὶ πρὸς ὀλίγον εἰς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί δὲ τοῦτό ἐστιν; ἔοικε γάρ τι πραμίγεσθαι ἔναι. Με. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, ἐπεὶ τάχιστά με ἀπεθανόντα εἶδε, περὶ δείλην ὀψίαν ἀνιλθὼν εἰς τὸ οἴκημα, ἔνθα ἐκείμην, σχολῆς ἔσης (οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφυλακῆ μοι) γλυκύτερον τὴν παρακοίτην μου (μὴ παλαιὴ, οἶμαι, συνοικονύκτα) ἐπισπασάμενος τὴν θύραν, ἐποίησε, καθάπερ οὐδενὸς ἔνδον παρόντος. ἔπειτα ἐπεὶ δὲ ἄλις ἔσχε τῆς ἐπιθυμίας, ἀπολιπὼν ἐμὲ, σὺ μεγάλοι, φησὶν, ὦ

Propterea ex cœna quam heri cum quodam eorum cœpisti, statim mortem oppetiisti. Nam poculum tibi postremo temperatum, huc te demisit. MEGAP. Hoc illud est, quòd amarum quiddam gustâram. Sed quid ex eo scelere sibi voluit? CLO. Nimis multa percunctaris, quum iamdudum inscendendi tempus fuisset. MEGAP. Vnus adhuc restat scrupulus, qui me omnium maximè solicitat, cuiúsque gratia in vitam vel tantillum respicere gestiebam. CLOT. Quid hoc tandem est? ingens enim aliquod fore apparet. MEGA. Carion famulus meus statim vt me mortuum aduertit, circa vesperam conclaue in quo iacebam, ingressus, cùm deserta omnia offendisset (neque enim quisquam mei curam gerebat) attractis foribus, tanquam nemo adesset, pellicem meam Glycerium subegit, cum qua, opinor, iam multò antè rem habere consueuerat. Postea verò cùm iam animum voluptate explêsset, oculis in me defixis:

Tu quia

ὦ μιαρὸν ἀνθρώπιον, πλήγας μοι πολλάκις οὐδὲν ἀδικοῦντι ἐνέτεινας· καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, παρέτιλλε τίλων δέ μου, καὶ κατέβαλλε τὴν κεφαλὴν, καὶ κατασπάσας με, καὶ εἰς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἄπιθι ἐπαπὼν, ὤχλε. ἐγὼ δὲ ἐνεπιμπράμην μὲν, οὐκ ἔχων δὲ ὅμως ὅ, τι καὶ δράσαιμι αὐτόν. αὖθις δὲ καὶ ψυχρὸς ὢν, καὶ μιαρὰ γραῦς παιδίσκη, ἐπὶ ψόφῳ, πεσόντων τινῶν, ἤθελε, σείλῳ χρίσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, ὠκύλλασα, καὶ τὸ νόμισμα ἐπικαταμάσσηται, ἅπερ ἐλάβομεν. Κλω. πολλοῦ ἀπατῶν, ἀπ' ἴμβυθι, μιαρὸς ἤδη σε ἀπαντᾷ ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Με. καὶ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τύραννος ψῆφον λαβεῖν; Κλω. κατὰ τύραννου μὲν οὐδείς, κατὰ νεκροῦ δὲ ὁ Ῥαδάμανθυς, οὗ αὐτίκα μάλα ὄψει δικαστοῦ, καὶ κατ' ἀξίαν ἐπιτιθέντα ἑκάστῳ τὰ δίκαια. τὸ νῦν δὲ ἔχον, μὴ διάτριβε.

Tu quidem, inquit, homuncio sceleste, sæpe mihi nihil conmerito verbera nō pauca inflixisti. Et cum dicto, comā mihi vellicabat, ac caput tuberibus opplebat. Tandem autem quum rictu ampliter diducto in me despuisset, ac vt in impiorum regionem face sserem iussisset, abiuit. Ibi ego, quanquam ira succendebar, tamen quia iam frigidus & exanguis eram, hominem vlciscī nō potui. Porrò sceleſta famula, cùm aduenientium quorundā stre pitum sensisset, scilicet vt me lugere videretur, oculis sputo inunctis, eiulando, nomenq; meū lugubri voce inclamando, abscedebat: quos si prehendero. CLOT. *Quin tu minis omissis celeriter insequndis? Iamdudum enim tempus, vt in iudicium cōcedas.* MEGAP. *At quis contra hominem regem pronunciare audebit?* CL. *Contra regē quidem nemo: verùm contra vmbram Rhadamanthus, quem in sententijs pro cuiusq; merito ferēdis mox æquissimum experieris. Quare in præsentia non ampliùs cunctare.*

Μι. Μᾶν ἰδιώτην με ποιήσῃ, ὦ Μοῖρα, τῶν πρώτων ἕνα, μᾶν ἄλλον ἀντὶ τοῦ πάλαι βασιλέως, ἀναβιῶναί με ἐᾷσιν μόνον. Κλω. Πᾶ δὲ τὸ ξύλον; ἦ σὺ ἦς, ὦ Ἑρμῆ σύριττ' αὐτοῦ ἄσω τὸ ποδός· ὁ γὰρ ἂν ἐμβαίνῃ ἐκών. Ερ. Ἴπτω νυνὶ βραπίτα. δίκης γὰρ ἦν σὺ πορθμεῦ, καὶ δέησα, καὶ ὅπως ἀσφαλῶς, ἀμίλλης πρὸς τὸν ἴσον διαδύσεσθαι. Μι. καὶ μὴν ἐν τῇ παιδείᾳ καθίξηθά μι δεῖ Κλω. ὅτι τί; Μι. ὅτι νὴ Δία τυραννῶν ἐλῶν, καὶ δορυφόρους εἶχον μυείους. Κλ. ἆρ' ὁ δικαίως σι πρίτιμος ὁ Καείων, οὕτως ἰσχνὸν ὄντα; μικρὰν δ' οὖν πλὴν τυραννίδα ἔξεις, γευσάμενος τοῦ ξύλου. Μι. Ὑλαμίσεα γὰρ Κυνίσκῳ ἐπανατείνασθαί μοι τὸ βάκτρον; οὐκ ἐγώ σι πρώην, ὅτι ἀλφθὸς ἄγαν, καὶ παχὺς ἦθα, καὶ ἐπιτιμητικὸς, μικρᾶ δεῖν προσπαλάσασα. Κλω. τοιγαροῦν μένε καὶ σύ, ὡς ἐσῶ προσπαλαυμένῳ. Μί. ἀπέ μοι, ὦ Κλωθοῖ, ἐμὲ δὲ

MERC. *Priuatum saltem, & vnum ex pauperibus istis facias licebit : imò pro rege seruum, modò reuiuiscere sinas.* CLOT. *Vbi is qui baculo armatus est? & tu Mercuri? Quin hominem correpto pede intrò trahitis? Neq; enim voluntarius inscenderit vnquam.* MERC. *Sequere nunc fugitiue, cape hūc portiuor vnà cum illo altero, atq; vt malo fortiter adalligetur cura.* MERC. *Atqui conuenit honestissimo me sedere loco.* CLO. *Quid ita verò?* MERCA. *Quòd rex fuerim, per Iouem, & satellites habuerim complures.* CLOT. *Et iniuria te vellicabat Carion, hominem sæuum adeò, ac intractabilem? Iam certè tyrannidē admodum acerbam experieris, nimirum huius gustato baculo.* MERCAP. *Et Cyniscus mihi baculum illidere audebit? Non ego te nuper, quòd liberiùs & asperiùs, quàm pro maiestate, obiurgasses, tantùm non cruci adfixi?* CLOT. *Propterea & tu nunc hîc manebis malo adstrictus.* MIC. *Dic mihi, ô Clotho, quando vobis*

φιλεῖς ὑμῖν λόγος; ἢ διότι πένης ἐμοί, διὰ τοῦτο καὶ τηλικοῦτον ἐμβῆναί με δεῖ; Κλω. σὺ δὲ τίς εἶ; Μί. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Κλω. εἶτα ἄχθη βραδύνοντος; οὐχ ὁρᾷς, ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπισχνεῖται δώσειν, ἀφιεὶς πρὸς ὀλίγον; θαῦμα γοῦν ἴσως μοι, εἰ μὴ ἀγαπητὴ καὶ σοὶ ἡ διατριβή. Μί. ἄκουσον, ὦ βελτίστη Μοιρῶν. οὐ πάνυ μοι ἡ τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη ἁρπαγὴ δωρεὰ, τὸ ὑπισχνεῖσθαι, ὅτι πλοῦτον ἐγὼ τὴν Οὖτιν καταδόμαι. ἄρα τε γοῦν πρῶτον, ἄρα τι πλουτῶν, οἱ αὐτοὶ ὀδόντες περιμένουσιν. ἆρα τι, εἰδ' ὁμοῖα τὰμὰ τοῖς τῶν πλουσίων· οὐ διαμίσγει γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι, φασίν. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, ὡς δοκῶμεν ἔνιοι δοκοῦντος παρὰ τὸν βίον, φοβερὸς ἅπασι, καὶ περίβλεπτος, ἀφειμένος χρυσοῦ τοσούτου, καὶ ἀργυρίου καὶ ἐσθῆτος, καὶ ἵππους καὶ δάπανα, καὶ παῖδας ὡραίους, καὶ

vobis mei nulla est cura, an quia pauper sum, propterea me postremum inscendere oportet? CLOT. Tu verò quis tandem es? MIC. Equidem sum Micyllus sutor. CLOT. Quid quòd tam grauiter fers moram? Nan vides quàm multa se daturũ polliceatur hic Tyrannus, si vel paulùm in vitam remittatur? Vnde mirari succurrit, cur non & tibi mora sit iucunda. MIC. Auscultarem pauçis Parcarum optima. Non admodum me delectat munus illud Cyclopis, videlicet in hunc modum polliceri:

Post omneis alios tandem ipse vorabitur Vtis.

Siue enim primũ deuoret, siue postremum, ijdem me dentes manent. Sedenim neque aliàs meæ res vt diuitum se habent. Nostra enim & illorum vita (quemadmodum aiunt) perpendiculo inter se-

se distant: quandoquidem tyrannus, qui in vita horrendus omnibus & suspiciendus videbatur, nunc auro, argento, vestibusq; exutus, tum & equis, cœnis, pueris floridis,

καὶ γυναῖκας εὐμόρφους, ἀπόντων ἐλύπει, καὶ ἀπρασώμενον αὐτῶν ἤχθιζον· ὃ γὰρ οἶδ' ὅπως, καθάπερ ἰξῷ τινι, προσέχεται τοῖς ζῳδίοις ἡ ψυχὴ, καὶ οὐκ εὐθέως ἀποσπᾶσθαι ῥᾴδιόν ἐστιν, ἅτε αὐτοῖς πάλαι προσπεφυκυῖα. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἄῤῥηκτός τις οὖσα ὁ δεσμὸς ἔοικεν, ᾧ δεδέσθαι ξυμβέβηκεν αὐτὰς, ἀμέλει μόλις ἀπάγει τις αὐτὰς μετὰ βίας, ἀνακωκυούσας, καὶ τἆλλα ὄντως θρασεῖς, δειλοὶ πρὸς ταῦτα ἐγένοντο πρὸς τὸν Ἅιδου φέρεσθαι δόξαν. ἐπισκέψασθαι γὰρ ἐς τὸ πέραν, ὥσπερ οἱ δυσέρωτες, καὶ πόῤῥωθεν ἀποβλέψαι τὰ ἐν τῷ φωτὶ βόλου), οἷα ὁμάδου ἐκεῖνον ἐποίει, καὶ παρὰ πολὺ ὁδὸν ἀπεδιῴκομεν, μόλις αὖθά σοι καταλιπαροῦν. ἐγὼ δέ, ἅτε μηδὲν ἔχων ἐνίσχυρον ἐν τῷ βίῳ, οὐκ ἄγρον, οὐ σωοικίαν, οὐ χρυσὸν, οὐ σκεῦος, οὐ δόξαν, οὐκ εἰκόνας, εὐκόπως οὕτως ἀπῆλθον, μᾶλλον δὲ μόνον οὐ ἀπο-

& mulieribus formosis post se relictis, eorum desiderio non iniuria cruciatur, ac à tot cõmodis se abstrahi fert grauiter: quibus, nescio quomodo, anima ipsa velut glutino hæret affixa, neq; se facilè sinit auelli, vt quæ eis iamdiu inhæserit: quin magis tanquam vinculum aliquod est infragile, cui ipsos illigari irretiriq; cõtingit, adeò vt vbi quispiã eos abducere parãrit, plorent. Ac cùm in cæteris sint feroces, in hac tamen via quæ ad inferos ducit, meticulosi deprehendũtur. Itaque subinde dant tenga, & ad ea quæ procul in luce apud superos geruntur, respicere gestiunt: sicut stultus hic faciebat, qui non solùm in itinere aufugere conabatur, verùm etiam hic mortem frustra deprecatur. At ego, vt qui in vita pignus haberem nullum, non agrũ, non domum magnificè extructam, non aurum, non supellectilem, non nominis gloriam, non imagines, ad mortem expeditus meritò eram. At statim vt mihi solùm innuit

ὁ Ἄτροπος ἐνωσί μοι, ἄσμενος ἀπορρίψας τὸν σμιλὸν καὶ τὸ λάβυμα, κρηπίδα τινὰ ἐν τοῖν χροῖν ἔχων, ἀναπηδήσας αὐθις ἀνυπόδητος, οὐδὲ τὸν μιλαντηείαν ἀφενιψάμενος, ἀπόμιλων, μᾶλλον δὲ ἀγόμιλος εἰς τὸ πρόσω ὁρῶν, οὐδὲν δὲ μετόπιν ἐπίστροφος, καὶ μιτικάλα. καὶ νὴ Δί᾽ ἤδη καλὰ τὰ παρ᾽ ὑμῖν πάντα ὁρῶ. τό, τι γὰρ ἐντιμίαν ἄπασιν εἶναι, καὶ μηδένα ζῶν πλησίον διαφέρειν, ὑπεράδικον ἐμοιγ᾽ ὄν δοκεῖ. ἥκιστα δέ, μηδ᾽ ἀπαιτεῖσθαι χρέα τοὺς ὀφείλοντας ἐνταῦθα, μηδὲ φόρους ὑποτελεῖν. τὸ δ᾽ μέγιστον, μηδὲ ῥιγοῦν τὸ χειμῶνος, μηδὲ νοσεῖν, μηθ᾽ ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων ῥαπίζεσθαι. ἁπλοῦν δὲ πᾶς, καὶ τὰ πράγματα εἰς τὔμπαλιν ἀνεστραμμένα. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες γελῶμεν, ἀνιῶνται δὲ καὶ

nuit Atropos, abiectis & subula, & loro geniculari, tantùm crepidam quandam manu portans volùtarius sequebar, vsq; adeò haud grauatim, vt dum præfestinandi studio subsulto, neque calceos subligârim, neque atramentum absterserim: imò verò præcurrebam, quæ ante me essent spectare gestiens. Neque enim à tergo mihi erat relictum quicquam, quod me vel conuertere, vel reuocare potuisset. Et per Iouem, quæcunque hic apud vos video, mirum quàm mihi placeant: nam pares honorum gradus hic dari, nec quenquam vicino præstare, res mihi omnium longè suauissima videtur. Deinde coniecturam facio, ne æs quidem alienum hic à creditoribus reposci, neque tributum cuiquam pendi, neque, quod omnium maximum est, hyberno tempore quenquam rigere, neque ægrotare, neque potentiores in humiliores pugnos ingerere. Postremò pace consistunt omnia, & in contrarium tota vitæ ratio versa. Siquidem nos pauperculi ridemus, discruciantur

καὶ οἱ μὲν ἥδονται οἱ πλούσιοι. Κλ. πάλαι οὖν σε, ὦ Μίκυλε, γελῶντα ἑώρων. τί δ' ἐστὶν ὅ σε μάλιστα ἐκίνει γελᾶν; Μι. ἄκουε, ὦ τιμιωτάτη μοι θεῶν. παροικῶν ἄνω τυράννου, πάνυ ἀκριβῶς ἑώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτοῦ, καί μοι ἐδόκει τότε εὐδαίμων τις εἶναι. ἔτι γὰρ πορφύρας τὸ ἄνθος ὁρῶν, ἐμαπάζεσθαι καὶ τῶν ἀκολουθούντων τὸ πλῆθος, καὶ χρυσὸν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα ἐκπώματα, καὶ τὰς ἐλίκας τὰς ἀργυρόποδας. ἔτι δὲ καὶ ἡνίκα ἂν τῶν σκευαζομένων εἰς τὸ δεῖπνον, ἀπεῖπον ἐμοί. ὡς τι ὑπεράνθρωπός τις ἀνὴρ, καὶ τρισόλβιος κατεφαίνετο, καὶ μονονουχὶ καλλίων, καὶ ὑψηλότερος ὅλῳ πήχει βασιλικῷ, ἐπαρώμενος τῇ τύχῃ, καὶ σιμὸς πρὸς πᾶσαν, καὶ ἑαυτὸν ἐξυπτιάζων, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐπτοίουν. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν, αὐτός τε παγγέλοιος ὤφθη

autem & plorant diuites. CLOT. Ergo quum iamdudum ridentem te conſpexerim, quid tandem ſit quod potiſsimùm tibi riſum mouerit, audire percupio. MI. Auſculta, dearum mihi maximè verenda. Cùm apud ſuperos propter tyrannum habitarem, quæ apud eum fierent, nimis quàm accuratè inſpectabam. Actum quidem feliciter ex æquo cum diis viuere mihi videbatur. Nam cùm purpuræ florem ſpectarem, & comitantium turbam numerarem, aurum ac pocula gemmis diſtincta mirarer, lectos agenteis pedibus ſuffultos ſtuperem: beatum planè hominem prædicabam. Ad hæc, eorum quæ in cœnam apparabantur, nidor ſæpe me prurire faciebat. Iam verò quum pro maieſtate in publicum prodiret, & ſe ipſe ſubinde erigens velut reſupinaret, obuijsque ſtuporem inijceret, cæteris mortalibus pulchrior, & fortunæ beneficio toto penè regio cubito ſublimior videbatur. Sed vbi iam vita functus eſſet, ipſe quidem iſtis delicijs exutus, ridiculo fuit omni-

θρῆνοι, ἀφθονάμῳ τῷ γυμνῷ· καίμαντ' ἔτι μᾶλλον κατιλίλωμ, οἷον κάθαρμα ἐτι θάπτῃ, ἀλλ' ἀνίσως τιμωρούμῳ αὐτῷ τῷ δυσαιμονίᾳ, καὶ μακαρίζων ἐπὶ τῷ αἵματι τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ θαλάττῃ χελιδόνων. ὁ μόνον δὲ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν Λαπεσιῶν Γνίφωνα ἰδὼν, κίνυντα καὶ μιταχινώσκοντα, ὅτι μὴ ἀπόλαυσι τῶν χρημάτων, ἀπ' ἄγους δ' αὐτῶν ἀπέθανε, τῷ ἀσώτῳ Ροδοχάρῃ τῷ οὐσίαν ἀφειπών (οὗτος γὰρ ἄγχιστα ἦν αὐτῷ γένους, καὶ πρῶτος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸν νόμον) οὐκ ἔχων ὅπως κατασκάψω τὸν γέλωτα· καὶ μᾶλιστα μνημονεύων, ὡς ὠχρὸς ἀεὶ, καὶ αὐχμηρὸς ἦν φροντίδος, τὸ μίτωπον ἀνάπλεως, καὶ μόνοις τοῖς δακτύλοις πλουτῶν, οἷς τάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο, κατὰ μικρὸν σμι-

omnibus: ego verò meam stultitiam multò magis ridebam, qui eiusmodi non hominem, sed hominis probrum, ad stuporem vsq; miratus fuissem, cuius felicitatem ex epularum tantùm nidore æstimâssem, quémque ob sanguinem qui Laconici maris testudinibus innascitur, beatum prædicâssem. Neque verò hic solùm mihi ludo fuit, verùm etiam cùm Gniphonem illum fœneratorem gementem viderem, & quòd pecunijs, dum licuisset, vsus non fuisset, propriam sortem deplorantem: imò quòd ne semel quidem illis à se gustatis, verùm luxu perdito Rhodochari relictis, è viuis excessisset (hic enim quia genere proximus erat, in hæreditatem lege vocabatur) hæc inquam cùm cernerem, risum sistere nullo modo potui, præsertim recordatus quàm in vita pallidus semper & squalidus obambulasset, & vultu præ curarum magnitudine tristi. Deinde quòd solis digitis opulentus fuisset, quibus talenta & milliones supputare consueuisset, ea paulatim & minu-

tatim

συμλέγωμεν τὰ μικρὸν ὀλίγον ἐκ-
λυθησόμενα πρὸς τοῦ μακα-
ρίτου Ροδοχάρους. ἀπὸ τί δὲ ἀ-
ναχωρήσομεν ἤδη; καὶ μιτυλὴν
γὰρ πλουτοῦντος, τὰ λοιπὰ γελα-
σόμενα, οἱμωζοντας αὐτοὺς ἀ-
φῶντος. Κλω. ἔμβαινε, ἵνα
καὶ ἀνιμῶνται ὁ πορθμεὺς τὸ
ἀγκύλιον. Χα. οὕτω ποῖ φέ-
ρει; πλέοντι ἤδη τὸ σκάφος.
αὐτοῦ μείνον, ἐς αὔριον ἔω-
θέν σε διαπορθμεύσομεν. Μί.
ἀδικεῖς, ὦ Χάρων, ἕωλον ἤ-
δη νεκρὸν ἀπολιμπάνων. ἀ-
μείλικτά σοι παρανό-
μως ἐπὶ τῷ Ραδαμάνθυϊ, οἵ
μοι τῶν κακῶν, ἤδη πλησίον,
ἐγὼ δὲ μόνος ἐνταῦθα περιλει-
λείψομαι. καίτοι τί ἂ δράσω;
μὴ κατ' αὐτοὺς; οὐ γὰρ δὴ δρᾷ-
μὴ ἀπαγορεύσας ἀφήνιον,
ἤδη τινὰ νήσους, ἄπλοός τε ἀεὶ τὸν
ὀβολὸν ἔχων τὰ πορθμεῖα κατα-
βαλεῖν. Κλω. τί δέ; περίμενον, ὦ Μίκυλε, ἢ θέμις ἔ-
στω σε διαπλεῖν. Μί. καὶ μὴν

ἴσως

tatim corradendo, quæ fortunatissimus Rhodochares haud ita multò pòst fuerat egregiè distracturus. Sed quid iam, non hinc soluimus? Etenim si quid reliquum est, hoc inter nauigandum ridebimus, quando & hos plorantes videre licebit. CLOT. Inscende tandem, vt anchoram portitor subtrahat. CH. Quid hic? quò fertur? Inibi opperire. Cras te prima luce trajiciemus. MIC. Iniquus es, ô Charon, qui me vmbram iam penè exoletam relinquis. Age age, vt lubet: equidem tibi diem dicã apud Rhadamanthum. Hei misero mihi, iam nauigant, at ego hîc solus relinquor. Atqui cur non ad eos natando contendo? Neque enim cùm iam antè sim mortuus, periculum est ne denuò submersus præfocari queam. Deinde, vt maximè nauigare liceat, ne ōbolus quidem est quo naulum reddam. CLOT. Quid hoc rei, ô Micylle? quin isthic manes? haud fas est Micyllum ista ratione transfretare. MIC. Et quid si citiùs

ἕως ὑμῶν καὶ πεκαταχθήσομαι. Κλω. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς πλοίαριόν τι ἀναλαβόμεν αὐτὸν, καὶ σύ, ὦ Ἑρμῆ, σύναρπασον. Χαρ. ποῦ νῦν λαβεῖν ἐστιν, ὅπου καθήμενος, ὡς ὁρᾷς. Ερ. ἐπὶ τοὺς ὤμους, ἐπὶ τοὺς ὤμους, τὸν τύραννον. Κλω. καλῶς ὁ Ἑρμῆς ὑπενόησεν. ἀνάβαινε οὖν, καὶ τὸν τύραννον τὸν ἀληθείᾳ καταπάτει. ἡμεῖς δ' ἐμπλεύσομεν. Κυ. ὦ Χάρων· καλῶς ἔχει σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν εἰπεῖν. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι δοῦναί σοι καταπλεύσας. πλέον γὰρ ἐμοῦ ὄντος τῆς πέρας, ὃν ὁρᾷς, καὶ τοῦτο τοῦ ξύλου· τἆλλα δέ, ὃν ἀντλεῖν ἐθέλῃς, ἕτοιμος καὶ πρόσκωπος ἄναυ. μέμψῃ δὲ οὐδέν, ἢν σὺν ῥᾳδίᾳ καὶ ταχυτέρου μοι ἀριθμὸν ἅπαξ μόνον. Χαρ. ἐρεῖς, καὶ τοι γε ἱκανὸν παρὰ σοῦ λαβεῖν. Κυ. ἦ καὶ ἐπιτιμῶσα λύσει; Χαρ.

citiùs quàm vos, ripam attigero? CLOTHO. Nequaquam: potiùs naue adacta eum recipiamus. Tu Mercuri, corripe hominem. CHARON. At vbi nunc sedebit, cùm, vt cernis, plena sint omnia? MERCV. Si videbitur, Tyranni humeris insidat. CLOT. Quàm hoc appositè Mercurio venit in mentem. Ascende ergo, atque scelesti huius dorsum fortiter proculca. Nos autem prosperiter nauigemus. CYNISCVS. Aequum fuerit, ô Charon, vt iam hic tibi, quod verum est, detegam. Equidem obolum quem pro traiectu debebo, soluere non potero, quando præter peram quam vides, & baculum, habeo planè nihil. Cæterùm si vel sentina sit exhaurienda, vel agendus remus, en tibi adsum paratus. Portò Charontem Cynisci non pœnitebit, dummodo agilem & firmum dederis remum. CHARON. Remiga. Nam à te vel hoc lucri facere, fuerit satis. CYNISCVS. Non & cantu remiges accendere profuerit?

CHA.

Χά. νὴ Δί', ὥσπερ ἀλλής πί-
λασμά τι τῶν ναυτικῶν. Κυ.
οἶδα κἀγὼ ταῦτα, ὦ Χάρων,
τῶν ναυτικῶν, ἀλλ' ὁρᾷς ἀν-
τιπαχοῦσιν οὗτοι λαμβάνοντες,
ὥστε ἡμῖν τὸ ᾆσμα ἐπιταραχ-
θήσεται. Πλὴ. οἴμοι τῶν κτη-
μάτων οἴμοι τῶν ἀγρῶν. ὀπόσοι
πλὴν οἰκίαν οἵαν ἀπέλιπον, ὃ&
τάλαντα ὁ κληρονόμος σπα-
νίως λαβών; αἰαῖ, τῶν γυναι-
κῶν μου παιδίων. τίς ἄρα τὰς ἀμ-
πέλους τρυγήσει, ἃς πέρυσιν
ἐφυτευσάμην; Ερ. Μίκυλλε,
σὺ δ' ὀλίγα οἰμώξας; καὶ μὴν
ἐ δίκαιος ἀδάκρυτα διαπλεῦσαί
τινα. Μί. ἄπαγε, οὐδ' ὅσον
ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξωμαι ὀπλο-
τῶν. Ερ. ὅμως ἂν μικρόν
τι πρὸς τὸ ἦθος ἐπισχάξοις.
Μι. οἰμώξομαι δίκην, ἐπειδή
σοι, ὦ Ερμῆ, δοκεῖ· οἴμοι τῶν
λαμπρημάτων, οἴμοι τῶν κρη-
πίδων τῶν παλαιῶν, ὁπόσοι
τῶν σαθρῶν ὑποδημάτων. ἀτ
ἔτι ὁ λαιὸς κλαίων ἔσθ' ὅτε ἐς
ἑσπέραν ἄσιτος διαμενῶ, ὀλί-
γῳ

CHARON. *Per Iouem, si quidem nauticam aliquam cantilenam tenes.* CYNIS. *Teneo, & quidem multas. Verùm, sicuti tute vides, obstrepunt hi plorando, sic vt cantus ipse interturbetur.* DIVES. *Hei mihi, quæ reliqui prædia.* ALIVS. *Heu quàm fertiles agros. Me miserum, qualem reliqui domum.* ALI. *Ve, ve infantulis meis.* AGRICO. *Quis nunc vuas decerpet è vitibus, quas hoc anno plantaui?* MERCVR. *Tu verò, Micylle, nihil ploras? Atqui fas non est quenquam citra lachrymas pernauigare.* MICYL. *Bona verba. Nam cùm secundo flatu nauigem, quid plorem non video.* MERCVR. *Attamen pro more paulisper ingemito.* MIC. *Quin hac gratia, quando ita vis, plorabo: Hei mihi, quot lora reliqui, hei crepidas antiquatas. Eheu marcidos calceos. Non ego infelix posthac à mane ad vesperam vsque sine cibo peragam, nec hyemit tempo-*

τὸ χαμῶν & ἀνυπόδητος τὴ νὺξ ἡμίγυμνος & πρινοκόπω, τὸς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ ψύχους συγκροτῶν. τίς ἄρα μου τὴν σμίλην ἕξει, καὶ τὸ λιθοτριβεῖον; ἱκανῶς τιθρυλήτεα, σχεδὸν δὲ ἤδη καὶ καταπεπλευκαμέν. Χά. ἄγε δὴ τὰ νομιζόμενα πρῶτον ἡμῖν ἀπόδοτε, καὶ σὺ Κλῶ. παρὰ πάντων ἤδη ἔχω, δὸς καὶ σὺ τὸν ὀβολὸν, ὦ Μίκυλε. Μί. πάλαι, ὦ Χάρων, ἢ κατ' ὐλατός, φασιν, ἤδη γράφεις, παρὰ Μικύλλου ἤδη τινὰ ὀβολὸν προσδοκῶν. ἀρχὴν δὲ οὔτε οἶδα, εἰ τετράγωνόν ἐστιν ὁ ὀβολὸς, ἢ στρογγυλον. Χά. ὦ καλῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπικερδοῦς τὴ μισθὸν ἀρβανίτι δ' ὅμως. ἐγὼ δ' ἵππους καὶ βοῦς καὶ λύκους, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μεταδέμι. σκαπλεῦσαι γὰρ ἐκεῖνα δεῖ. Κλ. ἄπαγε αὐτὸς, ὦ Ἑρμῆ, παραλαβών. ἐγὼ δ' αὐτὰ εἰς τὸ ἀντιπέρας ἀπλεύσομαι, Ἰνδοπάτην καὶ Ἡραμίθρην τὸς Σύρας διάξουσα. τεθνᾶσι γὰρ δὴ

tempore sine calceis & seminudus oberrabo, dentes præ frigoris acerbitate compladendo. Quis tandem meam habebit subulam? quis aciculam? Satin' lamentatum, ô Mercuri? Iam enim iam ripam fermè attigimus. CHARON. *Age verò prius naulum reddite. Tu redde. ab alijs omnibus habeo. Obolum redde, Micylle.* MIC. *Iocaris, ô Charon, aut, quemadmodum aiunt, in aqua scribis, qui à Micyllo obolum expectes. Ipse certè antequam huc venissem, quadrangulúsne esset obolus, an rotundus, ne noueram quidem.* CHARON. *Egregiam verò & quæstuosam nauigationem hodiernam. Abscedite tamen. Ego verò ad equos, boues & canes, reliquáque id genus animalia me recipiam: nam & ea trajicere oportet.* CLOT. *Mercuri, tu hos exceptos abduce. Equidem in aduersam ripam renauigabo, Indopaten & Heramithren aduectura; quandoquidem hi de*

διὰ πῶς ἀπαλλαγῶμεν, πρὶν γῆς ὅρων μαχόμενοι. Ερ. πεί-σομαι, ὦ οὗτοι, μᾶλλον δὲ πάντων ἑξῆς ἕπεσθέ μοι. Μί. Ηράκλεις τῆς ὄψεως, πῆ νυνὶ ὁ καλὸς Μίκυλλος; ἢ ὦ δαιμονᾶ τις ἐνταῦθα, ἢ καλλίων Φρυνίης Συμμίχη; πάντα γὰρ ἴσα, καὶ ὁμόχροα, καὶ ἐδεῖν ὅτι καλὸν, ὅτι καλλιον. ἀπ' ἄδου καὶ τὸ πριβώνιον, πρότερόν τινος ἄμορφον ὂν λευκὸν, ἰσότιμον γίγνεται τῇ πορφυρίδι τῇ βασιλέως. ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ τὸ τῶν αὐτῶν σκότῳ καταδύντα. Κυνίσκε, σὺ δὴ πῆ ποτε ἄρα ὢν τυγχάνεις; Κυ. ἐνταῦθα λέγω σοι Μίκυλλε, ἀπ' ἄκρα ἐλευθερίζοντες. Μί. οὔκουν λέγεις, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν. ἆρά μοι, ἐτελέσθης γὰρ, ὦ Κυνίσκε, τὰ Ελευσίνια οὐχ ὅμοια τοῖς ἐκεῖ τὰ ἐνθάδε σοι δοκεῖ; Κυ. νὴ λέγεις· ἰδοὺ δὲ πορεύεσθαι δαδοῦχός τις, φοβερόν τι καὶ ἀπαλλοτριωτικὸν προσβλέπων.

agrorum finibus rixandâ, mutuò se confecerunt. MEG. Heus vos, progrediamur. imò verò omnes vno agmine me sequimini. MIC. O' Hercules, quæ est hæc caligo? Vbi nunc formosus ille Megillus? Aut quónam indicio quis Phryne formosiorem Symmachen hîc dignosceret? Hîc enim paria & eiusdem coloris omnia, adeò vt nihil sit neque formosum, neque formosius. Quin palliastrum meum, quod antehac fœdum videbatur, æquè nunc est in precio, quàm ipsa regis purpura: nempe quòd ambo sint obscura, ac eisdem tenebris obducta. Tu autem Cynisce, vbi tandem es? CYN. En tibi Micylle hîc adsum: sed si commodum videtur, pariter eamus. MICYL. Probè dicis: dextram mihi injice. Dic mihi, quando Bleusinis sacris initiatus es, nô tibi hæc similia videntur illis quæ istic fiunt? CYNIS. Rectè confers. En adeò, quædam facem gestans accedit, obiuens terrificum quiddam & minabundum. An non est Erin-

βλέπω. Ἆρά πω Ἐρινὺς ἐστί; Μι. ἔοικεν ἀπὸ γοῦν τοῦ σχήματος. Ερ. παραλαμβανε τοῦτον, ὦ Τισιφόνη, τετταράκοντα ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τί χρὴ μὲν πάλαι γὰρ ὁ Ραδάμανθυς οὗτος ὑμᾶς προσμένει. Ρα. πρόσαγε αὐτούς, Ἐρινύ. σὺ δέ, ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ προσκάλει. Κυ. ὦ Ραδάμανθυ, πρὸς τοῦ πατρός, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι παρακαλῶ. Ρα. τίνος ἕνεκα; Κυ. πάντως βούλομαι κατηγορῆσαί τινος ἃ συνοίσεται μοι πονηρὰ φαίνεσθαι αὐτῷ πρὸς τὸν βίον. ἐκ ἂν ἀξιόπιστος ἄλλως λέγων, μὴ ἐκ πρότερον αὐτὸς φανῶ οἷός εἰμι, καὶ οἷόν τινα ἐβιωσα τρόπον. Ρα. τίς δὲ σύ; Κυ. Κυνίσκος, ὦ ἄριστε, τὴν γνώμην φιλόσοφος. Ρα. ἀτὰρ ἐλθὲ, καὶ πρῶτος ἐς τὴν δίκην καθίσθι. σὺ δὲ προσκάλει τοὺς κατηγόρους. Ερ. ἤ τις Κυνίσκου τουτὶ κατηγορεῖ, δεῦρο πρό-

est Erinnys? MICYLL. Apparet certè ex habitu. MERCVRIVS. Excipe hos, ô Tisiphone, supra mille quatuor. TISIP. Atqui iamdudum Rhadamanthus hic vos expectat. RHADAMAN. Adducite ipsos, ô Erinny. Tu verò Mercuri, vt est praeconis munus, editis nominibus singulos accersе. CYNIS. O Rhadamanthe, per patrem te obsecro, meam causam primùm omnium cognoscas. RHAD. Qua gratia? CYNIS. Omnino gestit animus accusare quendam de malis quae in vita me conscio comisit. Alioqui ni prius qui sim, & qua ratione vitae cursum transegerim, fiat manifestum, non dignus ero cui fides adhibeatur. RHAD. Quis ergo es? CYNIS. Cynicus sum, ô praeclare professione Philosophus. RHADA. Huc ades, & Tu verò accusatores accersi Cynici huius est accusator,

primùm ad iudicium assiste. sе. MERCVR. Si quis

πρόσιτε. οὐδεὶς προσέρχεται. Ρα. ἀλλ' οὐχ ἱκανὸν τοῦτο, ὦ Κυνίσκε. ἀπόδυθι δέ, ὅπως ἐπισκοπήσω σε ἀφ' ὧν σημάτων. Κυ. ποῦ γὰρ ἐγὼ σηματίας ἐγνώμην; Ρα. ὁπόσ' ἄν τις ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται πρὸς τὸν βίον, ταῦτ' ἔστιν αὐτῶν ἀφανῆ σήματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περιφέρει. Κυ. ἰδοὺ σοι γυμνὸς πρόκειμαι, ὅσα δύνασαι ἀνάζητει ταῦτα, ἄνπερ οἷός τε ᾖς, τὰ σήματα. Ρα. καθαρὸς ὡς ἐπίπαν ὄψει, πλὴν τέτρων τριῶν ἢ τετραίρων ἀμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀφ' ὧν σημάτων. καί σοι τί τοῦτο; ἴχνη μὲν καὶ σημεῖα τῶν ἐγκαυμάτων, ἃ οἶδα δ' ὅπως ἐξαλείφθαι, μᾶλλον δὲ ἐκκέκοπται. πῶς ταῦτα, ὦ Κυνίσκε, ἢ πῶς καθαρὸς ἐξ ἀρχῆς ἀνεφάνης; Κυ. ἐγώ σοι φράσω· πάσαι πονηρὸς δὲ ἀπαίδευσίαν ἐγνώμην, καὶ πολλὰ δὴ τοῦτο ἐμπολήσας σήματα· ἐπειδὴ τάχιστα φιλοσοφίᾳ ἠρξά-

huc prodeat. RHADAM. *Nullus accedit: quanquam hoc satis non est, ô Cyniſce, ſed veſtimenta detrahe, vt de te, notis tuis inſpectis, pronunciem.* CYNIS. *At vbi Cyniſcus notis eſſet inuſtus?* RHADAM. *Quot ſcelera quiſque veſtrûm in vita patrârit, tot notas, ſed quæ non facilè appareant, in anima circumfert.* CYNIS. *Et tibi nudus aſsiſto: quas notas quas dicis inueſtiges licebit.* RHADAM. *Hic per omnia eſt purus, præter treis quatuórve cicatrices admodum obliteratas, ac vixdum conſpicuas. At ad quid hoc? veſtigia certè, & inuſtionum ſigna. Verûm haud ſcio quomodo ſunt deleta, imò verò in totum excisa. Quid hæc, ô Cyniſce? aut qui denuò purus es factus?* CYNIS. *Equidem rem tibi indicabo. Olim cùm per imperitiam vitioſus eſſem, atque hoc nomine complureis commeruiſſem notas, ſapientiæ ſtudio me ipſe dedere cœpi: cuius*

ἀρξάμην, κατ' ὀλίγον ἀπαλ-
λάξας τὰς μηλίδας ἐκ τῆς ψυχῆς
ἀπηνσάμην. Πα. ἀγαθῇ γε
οὖσ', καὶ ἀννσιμωλάτῳ χρη-
σάμῃ τῷ φαρμάκῳ· ἀπ'
ἄπιθι ἐς τὰς Μακάρων νή-
σους, ἵν' ἀείσεις σωφρονοῦ-
σ', κατηγορήσεις γε πρότε-
ρον, οὗ φὴς τυράννου, ἄπιθι
πρόσκλητε. Μι. καὶ τόμοὶ, ὦ
Ραδάμαντυ, μικρὸν ὄν, καὶ
βραχείας τινὸς ἐξετάσεως
δεόμενον. πάλαι γάρ σοι πάρ-
ειμι, ὥστε ἐπισκόπει. Ρα.
τίς δ' ὢν τυγχάνεις; Μι. ὁ
σκυτοτόμος Μίκυλλος. Ρα.
εὖγε, ὦ Μίκυλλε. καθαρὸς ἀ-
κριβῶς καὶ ἀνεπίγραφος, ἄ-
πιθι καὶ σὺ παρὰ Κυνίσκον
τουτονὶ, τύραννον ἄγων πρό-
κλητε. Ερ. Μεγαπένθης
Λακύδου ἀκήτω. ποῖ σφίγγει
πρόσιθι, σὺ δὲ τύραννον πρό-
καλῶ. πρόβαλ' αὐτὸν, ὦ Τι-
σιφόνη, ἐς τὸ μέσον, ἐπὶ πρά-
γηλον ὡθοῦσ' σύ, ὦ Κυνίσκε,
κατηγόρει, καὶ διέλεγχε πάν-

ius beneficio haud ita mul-
tò pòst vniuersas maculas
ex animo abstersi. RHA-
DAM. Bono profectò &
præsentissimo es vsus reme-
dio. Sed iam hinc in Bea-
torum insulas abito (illic e-
nim inter optimos locum ha-
bebis) si priùs, Tyrannum
de quo dicis, accusâris. A-
lios aduoca, Mercuri. MIC.
Quod ad meam causam at-
tinet, parùm sanè est, & bre-
ui cognitione indiget. Iam
dudum enim hic tibi nudus
adsum: quare me introspi-
cias licebit. RHADAM.
At quis tandem es? MIC.
Sum Micyllus sutor. RHA-
DAM. Euge, ô Micylle,
purus es omnino, & ne pun-
ctulo quidem notatus. Con-
cede & tu ad hunc Cyniſ-
cum. Accerse nunc tyran-
num. MERCVR. Me-
gapēthes Lacydæ filius pro-
deat. Quorsum te agis?
Accede: te voco, tyranne.
Quin ipsum, ô Tisiphone,
in medium proïcis, capite in terram statuto? Bene ha-
bet. Tù nunc, ô Cyniſce accusa, & hominem de sceleribus

πλησίον γὰρ ἀνὴρ οὗτοσι. Κυ. τὸ μὲν ὅλον οὐδὲ λόγων ἦλθε, γνώσῃ γὰρ αὐτὸν αὐτίκα μάλα, οἷός ἐστιν, ἀπὸ τῶν σημάτων. ὅμως δὲ ἐμαυτὸς ἀποκαλύψω σοι τὸν ἄνδρα, μᾶλλον δὲ τὸν λόγον ἀφήσω φανερώτερον. ἔστοι γὰρ ὁ τυραννοκατάρατος, ὑπὸ μὲν ἰδιώτης ὢν πρᾶξιν, πρασιὰν ψεύδεσθαί μοι δοκῶ, ἐπεὶ δὲ τὸν θρασυτάτους προσεταιρόμενος, καὶ δορυφόρους σωματοφύλακας, ἐπανασὰς τὴν πόλιν τυραννικῶς κατέσχε, ἀφεῖτες μὲν ἀπέκτεινε πλείονας, ἢ μυρίους, τὰς δὲ οὐσίας ἁπάντων ἁρπάσας, καὶ πλοῦτον πρὸς τὸν ἀκρότατον ἀφικόμενος, οὐδεμίαν μὲν ἀπολαυστίας ἰδέαν παρέλιπεν. ἀπάσας δὲ ὡς μόνυχον ἤδη κατὰ τῶν ἀθλίων πολιτῶν ἐκκενώσας, παρθένους διαφθείρων, καὶ ἐφήβους κατασχὼν, καὶ πάντα πρόπορον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαροινῶν. καὶ ὑπερηφανίας μεστός, καὶ τύφου,

conuince. Iam enim hic tibi propter adest. CYN. Principiò quamuis in accusando ne verbis quidem opus fuisset, quandoquidem cuius monetæ sit, vel ab ipsis notis agnoscere potes, tamen quò res fiat sole clarior, & ipse tibi virum detegere, sermonéque depingere conabor. Ac flagitia quæ ter scelestus nebulo tantisper dum priuatam agebat vitam, peregit, equidem censeo prætermittenda. Sed vbi partim hominum perditissimorum atque audacissimorum, quos in hoc sibi conciliârat, fauore, partim sat llitum collecta manu, tyrannidem arripuit, plus sexcentos indicta causa trucidauit. Deinde cùm hac vita singulorum ciuium opes exhauriendo, diuitias summas corrasisset, nullam libidinis speciem intentatam reliquit. Quin genus omne cùm iniuriæ tum credulitatis in miseros ciues exercuit virgines vitiando, adolescentes stuprando: breuiter, modis omnibus in subditos debachando. Iam pro

fastu,

τύφῳ, καὶ ζοῦ πρὸς τὰς ἐντυγχάνοντας φρυαγμάτῳ, οὐκ ἂν κατ' ἀξίαν δικάσαιο ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν πλὴν ἐλάττω. ῥᾴδιον γοιῶν ἂν τις τὸν ἥλιον, ἢ τοῦτον ἀσπιδαμυκτὶ πεσόντα βλέψαι. οὐ μὴν καὶ τὸ τῶν δολαλσιῶν πρὸς ὁμότητα κακουργὸν αὐτοῦ τις ἂν διηγήσαιτο δικαίως, ὃς γε μηδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀπέσχετο; καὶ ταῦτα, ὅτι μὴ ἄκων τις ὑπ' αὐτοῦ διαβληθείη, αὐτίκα ἅπασι, προσκαλίζεσθε τοὺς ὑπ' αὐτοῦ συκοφαντουμένους μᾶλλον δ' ἀκούσεσθε, ὡς ὁρᾶτε, πάρεσι, καὶ συκοφαντοῦσιν ἄγχουσιν αὐτόν. οὗτοι πάντες, ὦ Ῥαδάμανθυ, πρὸς τοῦ ἀνιαρτέου τεθνᾶσιν. οἱ μὲν γυναικῶν εἵνεκα ὑμόφρων ἐπιβουλευθέντες, οἱ δὲ ἡίων πρὸς ὕβριν ἁπαγομένων ἀγανακτήσαντες, οἱ δ' ὅτι ἐπλούτουν, οἱ δ' ὅτι ἦσαν ἀξιοὶ καὶ σώφρονες, καὶ ἁλαμῶς ἐρίσκουσι τοῖς

faſtu, pro ſuperbia, próque eius in obuios omneis fremitu, ſupplicium factis dignum ſumere non poſsis, quando minoris periculo in ſolem quàm in hunc defixis oculis tueri licuiſſet. Porrò noua ſupplicia, & ad crudelitatem eius explendam recens inuenta, quis poterit recenſere, qui ne ab intima quidem familiaritate cõiunctis abſtinuerit? Quòd ſi ab eo interemptos huc aduocaris, facilè comperies haec haudquaquam ἀπὸ καλυμνίου confingi. Imò verò non vocati, & voluntarij, vt vides, hîc adſunt, ipſumq; circunſiſtentes malè vrgent. Hi omnes, ô Rhadamante, huius crudelitate vitam amiſerunt: quorum alij formoſarum vxorum gratia inſidijs ſunt circumuenti: alij, quòd liberorum ſuorum, quos ad iniuriam violenter abduce-

bat, nomine ſtomacharentur, ſunt trucidati: alij, quod opibus illorum inſidiaretur: porrò alij, quòd boni eſſent & prudentes, quibus haudquaquam cum illius factis con-

ἐπὶ βρωμείοις. Ρα. τί πρὸς ταῦτα φὴς, ὦ μιαρὲ σύ; Με. τὰς μὲν φόνους ἠργασμαι, οὓς λέγει· τὰ δ' ἄλλα πάντα, τὰς μοιχείας, καὶ τὰς τῶν ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν παρθένων, ταῦτα πάντα Κυ. εἶσιν ὑφ' ἡμῶν κατηγορούμενα. Κυ. ἀκήκοας καὶ τούτων, ὦ Ραδάμανθυ, πρὸς ἃ μάρτυρας. Ρα. τίνας τούτους λέγεις; Κυ. πάνυ πάλαιμοι, ὦ Ἑρμῆ, τὸν Λύχνον αὐτὸν, καὶ τὴν Κλίνην μαρτυρήσουσι γὰρ αὐτοῖς παρεμβόλοις, οἷα πράξαντι συμπέπραγε αὐτῷ. Βρ. ἡ Κλίνη, καὶ ὁ Λύχνος ὁ Μεγαπένθους παρὼν τυγχάνει ἐποίησε ταῦτα. Ρα. ἔπαιτι σφῶν ὑμεῖς, ἃ φασὶν Μεγαπένθη τοῦτον πεπρᾶχθαι σὺ δὲ Κλίνη λέγε. Κλίνη πάντα ἀληθῆ κατηγόρησε Κυνίσκου· ἐγὼ μέντοι ταῦτα αἰσχύνομαι, ὦ δέσποτα Ραδάμανθυ, ἀσχημόνως ἔχειν ταῦτα λέγειν, ἃ ὑπ' ἐμοῦ διεπράχθη. Ρα. σφόδρα μὲν οὖν καταμαρτυρεῖς, μόλις

venire poterat. RHAD. Quid ad hæc dicis, sacrilege? MEGAP. Cædes quas dicis, equidem perpetraui: cætera verò omnia, nempe adulteria, lasam puberum pudicitiam, virginum stupra, hæc omnia Cynisci falsò criminantur. CYNIS. Quin & horum testes proferam, ô Rhadamanthe. RHADAM. Quos eos dicis? CYNIS. Mercuri, eius mihi Lucernam aduoca, & Lectum. Hæc enim in medium progressa, quæ sese conscijs hic terscelestus patrárit, testabuntur. MERCV. Et Lectus & Lucerna Megapenthis huc adsint. Bene sanè quòd obsequuntur. RHADAM. Exponite ergo vos, quæ vobis testibus commiserit hic Magapenthes. Tu Lecte dic prior. LE. Vera planè sunt omnia de quibus à Cynisco accusatur: me tamen, ô here Rhadamanthe, hæc dicere sanè pudet: eiusmodi sunt, quæ supra me patrauit. RHADAM. Itaque eum testimonio tuo apertissimè

μὰλ' ἐπεῖν αὐτὰ ἀνάγκη. καὶ οὐ δὶ ὁ Λυχνὸς ἤδη μαρτύρια. ΛΥ. ἐγὼ τὰ μὲν ἡμέρας μὴν οὐκ οἶδα, ὁ δὲ παρῆν. τὰ δὲ τῶν νυκτῶν ἐποίει, καὶ ἔπασχεν, οὐκοῦν λέγειν. πολλὰ μὲν ἀπὸ ἰδιασάμενος καὶ πολλὰ, μὴ ἄρρητα, καὶ πάσχειν ὕβρεις ὑπερπεπαικότα, καὶ ὡς πολλάκις ἐκὼν τέλειον οὐκ ἴσχυον, ἀπαθλεῖσαι θέλων, ὁ δὲ καὶ πεσὼν ἐμοὶ τοῖς ἁλισκομένοις, καὶ τὸ φῶς μοι πάντα πρόσωπον καταμίαινεν. ΡΑ. ἄλις ἤδη τῶν μαρτύρων· ἀπὸ καὶ ἀπόδυθι τὴν πορφυρίδα, ἵνα μὴ τὸν ἀριθμὸν ἴδωμεν τῶν στιγμάτων. παπαὶ, ὅλον ἐστὶ φλεβίδιον καὶ καταγραφὴ, μᾶλλον δὲ ἀνάπλεώς ἐστιν ἀπὸ τῶν στιγμάτων. τίνα δὴν καταδίκην πρόπους; ἆρ' εἰς τὸν Πυριφλεγέθοντά ἐστιν ἐμβλητέος, ἢ πρὸς Κέρβερον; ΚΥ. μηδαμῶς, ἀλλ' εἰ θέλοις, ἐγώ σοι καινήν τινα καὶ πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπινοῶ.

simè damnas, cùm eius facinora ne dicere quidem sustineas. Et tu iam Lucerna da testimonium. LVCER. Equidem quæ interdiu sine facta, nescio: neque enim aderam. Verùm quæ noctu vel in alios fecit, vel ipse est passus, horreo dicere. Cæterùm nephanda multa, & quouis iniuriæ genere superiora sæpenumerò spectaui, adeò vt & ipsa quidem aliquoties extingui gestiens, oleum vltrò non adhiberim. At ille quò mihi lucem modis omnibus conspurcaret, etiam abominandis facinoribus me inuitam adhibuit. RHADAM Satis est testimoniorum. Sed purpuram hanc exue, vt & notarum numerum conspiciamus. Papæ hic totus est liuidus & insignis, imò præ cicatricum crebritate cæruleus. Nunc autem quo tormenti genere est puniendus? in Phlegethontémne inijciendus, an tradendus Cerbero? CYN. Minimè, sed si tibi est cordi, nouum quoddam supplicium, & hoc planè dignum indi-

ποθύσομαι. Πα. λέγε, ὡς ἐγώ σοι μεγίστῳ καὶ τούτῳ χάριν ἕξομαι. Κυ. ἴθ' ὦν, οἶμαι, ζῆς ἀπεθνόσκεσι πάντι. πίνειν τὸ Λήθης ὕδωρ. Ρα. πάνυ μὲν οὖν, Κυ. ἐκεῖν μόνος ἐξ ἁπάντων ἄποτος ἔσῃ. Εο. ἆρα τί δή; Κυ. χαλεπὸν ἔτος ὑφίξει τὸν δίκην μνημονεύων οἷος ὢν, καὶ ὅσην ἐδυνάσθης ἐν ζῆς ἄνω, καὶ ἀναπιμπλάμενος τὸν φυσῶν Ρα. τί λέγεις, καὶ μα ταδικάσθω, καὶ παρὰ τὸν Τάνταλον ἀπαχθεὶς ἀτοσοὶ δὴ δήσω, μεμνημένος ἅπερ ἔπραξε κατὰ τὸν βίον.

cabo. RHAD. *Die modò: namego tibi vel hoc nomine magnam habebo gratiam.* CYNIS. *Mos est, mi fallor, vt qui moriuntur, ex obliuionis fonte bibant.* RHAD. *Est quidem. Sed quid tum?* CYNIS. *Hic ergo solus à potu arceatur.* RHAD. *At qua gratia?* CYNIS. *Hac via graueis sanè & molestas dabit pœnas: videlicet cùm recordabitur & qui fuerit, quantáque apud superos potentia præualuerit: in primis autem vbi delicias illas suas in animo recolere cœperit.* RHAD. *Probè dicis. Itaque ad eum modum damnatus esto & ad Tantalum vinculis alligator, semperque in animis versato, quæ dum vixit, peregit iucundè.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ARTIBVS.] *Poëtæ Mercurium furem, & furum præsidem constituunt, vnde ὀξύχειρ, & manibus aduncis in dialogo Apollinis & Vulcani suprà dictus est.* b Etenim ex quo eum nubi tradidit Atropos.] *Vna ex tribus Parcis, Erebi & noctis filia, vt Cicero tradit. Dictam putant ab α & τρέπω quòd mors sit inexorabilis, & nulli parcat.* c Aeaco adnumeratem.] *Is vnus est inferorum iudex. Tres enim dicuntur esse: Rhadamanthus, Minos, Aeacus, omnes reges Cretenses, & ob iustitiam filij Iouis dicti: ob seueritatem autem, apud inferos esse*

esse existimati. d Occiso Cleocrito.] *Cleocritus apud Comicos taxatur vt mulierosus, & cinædus, & obscurus, & vt Cibeles filius. In Rheæ enim mysteriis molles tantùm interfunt. Hæc Suid.* e Quod scelera.] *Eorum animis, qui magnis se facinoribus, dum vitam agerent, obstrinxerunt, maculas inustas esse docet, Platonem videns, qui sic in Gorgia loquitur:* Ἀλλὰ πολλάκις τῷ μεγάλῳ βασάνῳ ἐπιλαβόμενος, ἣ ἄλλο ὁποτοῦν βασάνῳ ἱκανῷ ἐπιδείξαντι κατεῖδεν ἐδεὶ ὑγιὲς ὂν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ διεφθαρμένον, καὶ ἀνάδη μεστὸν ὑπὸ ἀκολασίας καὶ ἀδικίας. *Hoc attigit lib. in Ruff. 2. Claudianus:*

Quid demens manifesta negas? en pectus inustæ
Deformant maculæ——. *Solet autem is poëta divini illius hominis sententias mutuari.*

SEQVVNTVR ORATIONES,

quarum quædam adhuc inter mortuorum dialogos, quædam adhuc inter Saturnales epistolas priùs relatæ fuêre; nonnullæ quoq; Dramaticæ.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ.

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΚΡΑΤΩΝΟΣ.

DE SALTATIONE.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DEfendit hac oratione saltandi artem Lucianus contra Cratonem quendam, à quo studium eius rei reprehendebatur vt effœminatum ac molle, ac viro præsertim philosopho indignum. Colligit autẽ honestatẽ ac dignitatem artis primùm ab antiquitate, multis ac variis exemplis, ostendens quantũ in vsu saltandi studiũ veteribus fuerit, & quantopere eo omnes propè gentes iam inde ab initio delectatę sint, quibus itẽ laudibus eam artem cùm poëtæ tum alij quidã celebrârint, confutata interim tragœdiæ comœdiæq; præstantia, quarum certa-

mina atq; actiones Crato saltationibus antepoſuerat. Deinde & præſtantiam artis à difficultate commendat, docens multarũ ac variarũ rerum peritum, multisq; tũ ingenij tũ corporis dotibus ſaltatorem præditũ eſſe oportere. Inter quæ & effectum ac vim artis proſequitur: docens non oblectare tantùm eam, verùm & corporis agilitatem quandam decentẽ atq; vtilem inde comparari, roburq; & vires augeri. Deinde & animi quandã ſapientiam ac mores hominũ formari. Idq; exẽplis tũ philoſophorũi, tum barbarorũ quorundam amplificat. Poſtrèmò & vtia ſaltatorũ aliquot recẽſet, & p̃cipuè quantum noceat, aut aliàs, iſta vel in primis in hac arte cacozelia ſeu nimia affectatio, exemplis docet, quæ res & ipſa ad difficultatem artis confirmandam pertinet. Exordium ab occaſione ſumitur: à quo mox Cratonis reprehenſio ſequitur, qui ſtudiũ huius rei in Luciano reprehẽdit, à perſonæ qualitate, & modo rei: addita etiã amplificatione quadã à collatione, quam ante quã ad rẽ accedit, Lucianus ab inæqualitate refutat, ipſumq; Cratonẽ indignè & abſurdè facere oſtendit, qui rẽ nec viſam, nec cognitam, temerè reprehendat. Atq; ita ad argumẽtum, illo, auſcultandi operam pollicente, deſcendit.

LVCIANVS.

Πεὶ ζώνων, ὦ Κράτων, ἀπο νλίω τινα ταὐτὸν λατηγορίαν ἐν ποιῇ, οἶμαι, παρισκάσομέθος, καὶ κόρυκας ὀρχήσεως τε, καὶ αὐτὴ ὀρχησικῆς, καὶ ποιήσεως ἡμῶν γε, τ̃ χαρίεντων καὶ ζωῶν τ̃ θέᾳ, ὡς ἐπὶ φαύλῳ καὶ γυναικείῳ πράγματι μεγάλω σπουδὴν ποιησάμενον, ἄκουσον,

Oſteaquã [a] in Craton, [b] iam olim acerba quadam accuſatione adornata, ac diu multũmque meditata, in ius vocaſti cùm ſaltationes, tum ipſum ſaltandi artificium, inſuper autem & nos reos feciſti tali gaudentes ſpectaculo, quaſi in re frivola & muliebri multùm ponamus operæ: audi obſecro quantum

βλον τῆς ὀρθῆς διημάρτηκας, καὶ ὡς λίαν θαυμαστὸν τὸ μηδὲν τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν καθηγεμόνων καὶ συγγυμνάσιον ἔχοι, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς βίῳ ἀκμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ἀπ' ἀπειρίας αὐτὸ, καὶ τρυφερείας ἄξια ἐν ὑγρομικας. Κρά. ἀνὴρ δίκαιος ὦ, ὅ λῷστε, καὶ ταῦτα, παιδείας σώφρονος, καὶ φιλοσοφίας τὰ μέτρια ὠμιληκὼς, ἀφίμφ, ὦ Λυκῖνε, τὸ περὶ τὰ βελτίω σπουδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, μάθησαι καταγνύμφ, θηλυδρίαν ἄνθρωπον ὁρῶν ἐσθῆτι μαλακῇ, καὶ θωμασιν ἀπολάστοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γυναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ἅμα ἐρέμασι καὶ τιτίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ, καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἄκι-

quantum à recto aberraris, tum quemadmodum deceptus per imprudentiam, rem omnium in mortalium vita optimam innocenter accusaris. Et equidem venia tibi habenda est, si statim sub initium asperæ vitæ temet assuescens, & tantùm quod durum fuerat, bonum existimans, rerum ductus imperitia, ista accusatione digna censueris. CRAT. *Cùm vir sies, ô optime, & maximè disciplinis liberalibus innutritus, nec non in Philosophiæ studijs mediocriter versatus, posthabeas autem, ô Luciane, rerum optimarum exercitium, & priscorũ illorum conuictum, cæterùm sedere sustineas in theatro omnium posticas famas excipiens, & homine effœminatum spectans mollibus vestimentis indutum, ac cantilenis lasciuis & turpibus perstrepentem, tum prisci seculi mulierculas amatorias imitantem, nempe libidinosissimas Phædras, & Parthenopas, & Rhodopas, & hæc omnia cum pulsationibus, & lasciuis & obscœnis carminibus, & pedum strepitu: hæc inquam res est perquàm ridicula &*

qua

σι ἐλευθέρῳ ἀνδρί, καὶ οἵῳ δὶ πρέποντα. ὥστε ἐγωγε καὶ θόρυβον ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ σχολάζοις, οὐκ ἐδέησεν μόνον ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ λυπήθη, ἐπὶ Πλάτωνι καὶ Χρυσίππῳ καὶ Ἀριστοτέλει ἐπιλαθόμενος, λάθοιμι, τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πρὸς λυρικοῖς· καὶ ταῦτα μηδὲν ἄλλων ὄντων ἀκεραμάτων, καὶ θεαμάτων σπουδαίων, ἃ τούτων τις ἂν τοῖς λυπηροῖς, καὶ τῶν λιθάρων τὰ ἴννομα πρασμάντων, καὶ μάλιστα τῆς συμφυοῦς παραφόνιας, καὶ τῆς φαιδροτάτης λαμφοδίας, ἄνευ τῆς ἐναγανίας ἔνια ἀξιοῖ πολλοῦ ὦνεῖσθαι, ὦ γενναῖε, τῆς ἀφελείας δὲ λύσει πρὸς ταύτας ἐπιπλαγμένος, ἃ βέλει μὲν πανταχόσε ἐκκινεῖσθαι, καὶ τῆς τῶν σπουδαίων ἀγάπης ἐξιλάσθαι. καί τοι τό γε ἄμεινον ἐπανόρθωμα, οἶμαι, ἀρνύσει τὸ

quæ hominem ingenuum, qualem te esse conspicio, minimè deceat. Quare ego cùm certior factus essem huic tam turpite incumbere spectaculo, non tantùm me tui puduit, sed vehementer etiam diseruciatus sum animo, si Platonis & Chrysippi & Aristotelis oblitus, sederes non dissimilia cum ijs passus, quorum aures penna leuiter perfricantur: maximè verò, alijs innumeris disciplinis existentibus, & spectaculis grauibus & seriis, si quis omnino choraules exigat, ac citharœdos artificiosè canentes requirat. [d] Cùm primis verò, cùm grauem aliquam spectando tragœdiam, aut plenam hilaritatis comœdiam, non minorem voluptatem capere possis, de quarum palmario certamina quoque poëtis proponi solent. Multa itaque & accurata, ô generose, defensione apud eruditos tibi opus erit, si nolis per omnia videri excidisse, & è bonorum grege exactus esse. Atque istud mihi optimum factu videtur, vt his omnibus constanti ne

τὸ παρλάζῃ, καὶ μηδενὶ ἀρχὴν ὁμολογῆσαί τι δειλίας παραινῶ σοι. πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν ὅρα, ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τὸ πάλαι Λυδή τις, ἢ Βάκχην γυνόμενος. ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἴγκλημα ἂν μόνον, ἀπὰ ἡμῶν, ἐὰν μή σε, κατὰ τὸν Ὀδυσσέα τὸ λωτὸν ἐκπικάσαντος, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τελέως, ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ Σειρήνων καθεζομένων. καί σοι ἐκεῖναι μὲν τοῖς ὠσὶ μόνοις ἐπιβήσονται, καὶ δεῖ τοῦτο μηδὲν ἐλλιπὲς πρὸς τὸν παράπλουν αὐτῶν· σὺ δὲ καὶ τὰ ὀφθαλμῶν κοῖλα ὅλως ἀποπλῶσθαι. Λυ. παπαὶ, ὦ Κράτων, ὡς μέρχαρόν τινα ἕλκεις ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτοῦ λιμένα, πολὺ τόγε παράπλαγμα, πολὺ τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων ἀκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτῳ μοι δοκεῖς ἐρημνῶσαι, ὧν πέπονθα, παρ' ὅσον οἷς μὲν οὐ λωτὸς

ti negatione medearis, neque sub initium faceris aliquid tale de flagitiosè deliquisse. In reliquum verò caue, ne nobis ignorantibus ex viro quem olim egisti, in Lydam quampiam aut Baccham, amissa pristina facie transmuteris. Quæ in re non tibi solùm sed & nobis culpa imputanda foret, si non Vlyssis in morem à loto degustata abstractum, ad consueta literarum & Philosophiæ commercia & studia te reduceremus, priusquam omnino deceptus à Sirenibus in theatro excubantibus occuperis. Iam illæ solis insidiantur auribus, eamque ob rem hasce nauigio præterenntibus cera opus est. Cæterùm tu & ab oculis videre prorsus illarum præstigijs esse subactus. LVC. Papæ, ô Craton, quàm verè robustum in nos canem soluti loris concitâsti? Nisi quòd exemplum sumptum à Lotophagis, & comparationem tractam à Sirenibus, parùm scitè, atque adeò ineptissimè mihi induxisse videris ad ea quæ mihi acciderunt. Etenim

λωτῆ γευσαμένοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκούσασιν, ὄνειδος ἦν ἂν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως τὸ μὴ τίμιον. ἐμοὶ δὲ πρὸς τῷ τὰν ἡδονὴν παραπολὺ ἀθλίαν περιφυγόσα, καὶ τιν' ἀγαθὸν ἀπροσδόκητον. οὐ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἰκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν πρόσταμαι, ἀπ' ἐκ καὶ μηδὲν ὀκνοῦντα εἰπεῖν, μᾶλλον σωφρονέστερος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διακριτικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου αὐτὸ εἰπεῖν ἁρμόττον, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα, τερψάμενος νέατα, καὶ πλείονα εἰδώς. Κρον. Ἡράκλεις, ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας, ὃς οὐδὲ σχολὴν ἐπ' αὐτοῖς, ἀπὸ καὶ σεμνύνεσθαι ἔοικας. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μηδὲ ἰάσεως τινὰ ἡμῖν ἐπιφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶντας ἅττα καὶ κατάπτυστα. Λυ. ἀπὶ

nim ijs qui lotum degustauerant, ac Sirenas cantillantes audierant, exitio fuit manducationis & auditionis prolubium. Mihi verò præterquam quòd voluptatem spectando cepi mirificam & iucundissimam, etiam finis peruenustè cecidit. Neque enim in obliuionem rerum domesticarum, aut negotiorum præsentium incognitionem delapsus sum, sed si mihi ingenuè veritas fatenda est, longè sapientia excultior, ac in rebus humanis multò solertior atque prouidentior ex theatro regressus sum. Magis autem illud Homeri in præsentia adducere perpulchrum esse existimo, quòd is cui illud visum sit spectaculum, Multorum gnarus simul oblectatus abiuit. CRAT. O Dij immortales, Luciane, qualia pateris, quem istorum ne pudeat quidem, sed iactanter etiam laudi tibi ducere videris. Igitur quod hac in re grauissimum est, nullam spem curationis aut remedij nobis ostendisti, qui laudibus efferre audeas tam execranda & turpia. LVC.

Age

ἀπέ μοι, ὦ Κράτων, ταῦτ' ἤδη περὶ ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γιγνομένων ἰδίων πομπάκις αὐτὸς ἐπετίμας; ἢ ἀπείρατος ὢν τοῦ θεάματος, ὅμως σφόδρα αὐτὸ καὶ κατάπυστον, ὡς φῂς, νομίσας; ἢ μὲν δὴ ἄλλως, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γιγνόμενα· εἰ δὲ μή, ὅρα μὴ ἄτοπος ὢν ἐπιτίμησις ἔναγές σου δόξῃ, καὶ θρασεῖα, κατηγορῶν ὧν ἀγνοεῖς. Κρά. ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν λῶν, ἐν βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσων ἐν ταῖς γυναιξί, καὶ τοῖς μετὰ μειρακίοις ἐκείνοις θεατῆς, πρὸς τοιῶν τά τε πρόσωπα, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα, ὀλίθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ, ἀσθενῆ δάκρυα καταπλωμένῳ; Λυ. συγγνωστὸν σε ταῦτα, ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πιθοίμεθα, καὶ ὀλίγον πάρεσ' ἕνεκα παράσχοις ἑαυτὸν, ἀναπεισθεὶς τὸν ὀφθαλ-

Ago hoc mihi respondeo, Craton: [f] *istud de saltatione, tum ea quæ fieri in theatro consueuerunt, coràmne tibi visa sunt, vt ea ita crebrò probrosis dictis insecteris: aut an potiùs spectaculi prorsus expers atque ignarus, nihilo secus tamen illud vt turpe atque execrandum (vt ais) existimas? Quòd si enim aliquando ea præsens vidisti, iam nobis & tu hac stulta spectandi curiositate paria fecisti. Sin non, vide ne parùm modesta & nimis temeraria tua videatur esse insectatio, ea in crimen vocans, de quibus nihil habes comperti.* CRAT. *Ergo hoc mihi adhuc supererat, vt in tam profunda barba & cano capite sederem inter mulierculas, & insanientes illos spectatores, applaudens & præconijs ineptissimis acclamans homuncioni cuipiam perdito, nulla necessitate lachrymas profundenti?* LVC. *Est equidem hoc tibi ignoscendum, ô Craton: illud tamen pro certo exploratum habeo, si meis monitis morem gerens, tantum temp-*

sculi-

θαλμὸς, ἵν' οἶδα ὡς οὐκ ἀνάξιόν σοι ἔσται, μὴ ἐκ πολλῶν ἄλλων θεαμάτων ἐν ἐπιτηδείῳ καταλαμβάνων, ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα. Κραν. μὴ ὥρασιν ἄρα ἐκείνοις μέλλω, εἴ τι ζιζύφου ἀναισχυντότερον ἄλλο τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτον, ὡς νῦν γε καὶ σὺ ἤδη ἐλεῶ, τηλίκως ὑμῖν ἐμβεβαχχωμένον. Λυ. βάλε οὖν, ἀφίημι, ὦ ἑταῖρε, τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκούσομαί σου περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς ὁ τραγικὸς μόνος, ἅμα καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρώντων τὰς ψυχὰς, καλοῖς θεάμασιν ἐγγυμνάζων, καὶ ἀκούσιος ἀκοσμίας ἐνδιαφθείρων, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος

sculi spectandis saltationibus impertires, quantum vel periculo faciendo sufficeret, nihil tibi posthac rebus omnibus fore prius aut antiquius, quàm vt loco commodo occupato, seruire queas spectaculis, vnde exactè & videre, & clarè audire possis omnia. CRAT. Nunquam ego forma fiam amabilis, si quid tale vnquam prudens ac sciens fecero, semper autem membris hirsutis, & barba incompta atque horrida, vt me nunc tui ex animo miseret, omnibus modis insanientis. LVC. Vis ergo, ô amice, omissis blasphemijs atque conuicijs, arrectis auribus attentè mihi dare operam nonnihil super saltatione, eiusq; virtutibus differenti, tum quemadmodum non solùm oblectamento sit spectantibus, verumetiam emolumento: tum, quantis de rebus hominum animos commodè admoneat, & erudiat: præterea, quemadmodum spectantium mentes apiè componat, pulcherrimis exercens spectaculis, ac optimis præceptis imbuens: ad hæc communem quandam corporis & ani-

σθματος καὶ τῆς ἐπιδεικνυμένης; τὸ γὰρ μὴ μετὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμοῦ ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑ. Ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μωμένου ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, τῷ νόσον τῷ αὑτοῦ ἐπαινοῦντος. σὺ δέ, ὦ βέλτιστε, λῆρόν τινα καταδιδάσκειν με, ἕτοιμος φαίνεσθαι ταύτῃ λειτουργίαν ἐπιτελῶν, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακαθῆσθαι τῶν φαύλων μωμήσομαι. ὡς ἔμοιγε σιωπήσομαί σοι, καὶ λέξει ὁπόσα ἐθέλοις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος. ΛΥ. εὖγε, ὦ Κράτων, νῦν τοῦτο ἐδεόμην μάλιστα ἔσεσθαι γὰρ κατ' ὀλίγον, ἀλλ' ἐγώ σοι δόξω τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πάνυ ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, ὡς ὑπότερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν, ὀλίγον καὶ πρώην ἀρξά-

& animæ pulchritudinem oſtendens? Etenim quæ illi accedunt à Muſica & modulationibus, hæc inquam omnia facere, non dedecori aut vituperio, ſed illi potiùs laudi tribuenda ſunt. CR. Quanquam mihi in præſentia ocium non eſt inſanientem hominem auſcultandi, ſuum ipſius morbum laudibus efferentem: attamen ſi magis & manibus fabularum commentis me opplere tibi conſultum factu viſum eſt, paratus ſum in hoc tibi officiosè inſeruire, & aures præbere, vel ſine cera inutilia verba obaudire valens. Quare compreſſa voce hanc tibi operam dabo. Dic verò quodcunque animo tuo libitum fuerit, quaſi nemine auſcultante. LVC. Euge, ô Craton, iſtuc ipſum omnium maximè mihi egenti in optatis fuit. Paulò enim pòſt ipſa re comperies, num nugæ tibi cenſendæ ſint quæ in medium producturus ſum. Ac principio quidem illud planiſſimè mihi ignorare videre, quàm non nouitium inuentum ſit ſaltatio, neque heri

ἀρξάμενον, οἷον καὶ τὰ τῶν πα-
λαίων ἡμῶν, ἢ τῶν ἐκείνων,
ἀλλ' οἵ γε τὰληθέστατα ὀρχή-
σεως περὶ γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων
φασὶν ἅμα τοῖς ἄλλοις ὀρχήσασθαι τὸν ἀρχαῖον ἐκεῖνον ἔρω-
τα συναναφανῆναι. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς
ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμ-
πλοκὴ, καὶ εὔρυθμος αὐτῶν
κοινωνία, καὶ εὔτακτος ἁρμο-
νία, τῆς πρωτογόνου ἀρχήσεως
λείψανά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ
αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ
βέλτιον ἀεὶ προθύμως τυγ-
χάνουσα, μικρῷ ὕστερον εἰς τὸ ἀ-
κρότατον ἀφῖκται, καὶ γε-
γένηται ποικίλον τι, καὶ παναρ-
μόνιον καὶ πολύμουσον ἀγα-
θόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡ-
δεσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ
μὲν τοὺς Κορυβάντας, ἐν Κρήτῃ
δὲ τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κι-
νῆσαι. καὶ ὀ τὰ μύρια ὄνα-
το τοῦς

aut nuper natum & incæptum, puta apud maiores nostros, aut illorum: sed qui super saltationis ortu quàm verissima perscrutati sunt, affirmant illam vnà cum mundi ac omnium rerum generatione natam esse, & cum Amore deo illo vetustissimo in lucem prodiisse. Etenim ipsa [i] siderum chorea, & errantium cum non errantibus coniunctio, eorundemque modulata atque concinna participatio, & illa bella tam pulchrè instituta harmonia, primogenitæ saltationis argumenta fuêre, & indicia certissima. Ea verò temporis progressu subinde incrementis aucta maioribus, neque non additiones melioris inuenti sortita non modicas, summo nunc absoluta videtur esse fastigio, ac tot esse omnifariam varia, & omnibus modis concinna & congruens, tum bonum multiplicis ornatus & scientiæ. Hoc verò saltandi artificio aiunt Rheam potissimùm oblectatam, in Phrygia quidem [k] Corybantas, [l] in Creta autem Curetas saltare iussisse. Neq; verò modicum cœpit

τὸ τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σωτήρια ἀκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐκφυγὼν δι' τῶν αὐτῶν ὀρχήσεων τοὺς παρόντας ὀδόντας. ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ προβαλλομένων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πυδίζοντων ἐνθόρμιόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρητῶν οἱ μράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησταὶ ἐγίνοντο, οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτατοι. καὶ πρωτεῖον ἀξιοῦσθαι τοῦ, ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ ἀσχημονεῖν βούλομενος, ἀλλὰ λοσμῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε. καὶ ὅτως ἄρα ἐπίσημον ἦν, καὶ γνώριμον ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἐπίστανται περὶ αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι πολέμιοι ὄντες. ἐώρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τῶν

ex illorum arte compendiū. Quippe circumsaltantes Iouem illi seruârunt incolumem, ita vt Iupiter non grauatè fateatur salutis contributæ præmia se illis debere, per illorum saltationem patrios dentes effugiens. Porrò autem hæc saltatio ab armatis desaltabatur, gladios ad scuta collidentibus, ac bellicum quiddam & attonitum saltantibus. Mos verò inter Cretenses vt quisque maximè nobilitate præcellebat, summo studio hanc rem exercentes, præstantissimi saltatores reddebantur, non tantùm homines priuati, & humili loco orti, sed nobiliores quoque, & regij sanguinis, & primates in populo. [m] Homerus quoque Merionem non suggillare, verùm pulcherrimo laudis testimonio ornare volens, saltatorem nominauit. itaque in tantum claritudinis & notitiæ ob saltandi peritiam apud omnes venerat, vt hæc non Græci solùm de illo comperta tenerent, sed & Troianis hostibus non ignota foret. Videbãt enim, vt mea est opinio, eius in bel-

τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτῷ ἀσφάτητα, καὶ ἀῤῥυθμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φασὶ δὲ τὰ ἔπη ταῦτα ἃ δὴ πρὸς Μηριόνην, τάχα κἀγὼ ὀρχηστικόν τινα ἐόντα, Ἐγχεῖ ἐμὸν κατέπαυσε, καὶ οὔπω ἔ γε κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἠσκημένος ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως, οἶμαι, διὰ τοῦτο διέφευγε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀφιεμένας τ' ἀκοντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων ἔπεσον ἔχων, ἅτε αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένος, καὶ τέχνῃ τὸ πρᾶγμα ποιούμενος, ἐκανὸν ἡγοῦμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαφέροντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, τὰ εἴδη τὸ κάλλιστον αὐτῇ περιθέμενον, Πυῤῥίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυθανόμενος, μέγα ἔχαιρεν, οἶμαι, ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. διαφέρειν δὲ τὰ

lando agilitatem, & concinnum membrorum motum, quæ ex saltatione in vsum conuersa peculiariter possidebat. Versiculi Homeri ad hunc loquuntur modum:

Te citò Merione, quamuis saltare peritum,
Strauissem in dura confossum cuspide pugna.

Tametsi eundem non strauerat. vt enim in saltando semet magno studio exercuerat, sic facilè, vt opinor, effugiebat iacula in eum contorta atque emissa. Iam quanquam & alios complures ex heroibus enumerare possim eo ipso saltandi studio diligentissimè exercitatos, quiq; ex hac ipsa re artem fecerint: sufficere tamen suspicor vno à me producto Neoptolemo Achillis filio, qui vsqueadeò hoc præcelluit artificio, vt cùm speciem quoque saltandi pulcherrimam sibi adiecisset, Pyrrhichij nomen ab illo acceperit. Achilles quoque ipse his de filio suo mauditis, maiori gaudio suffusus est, vt ego existimo, quàm propter eius formæ præstantiam, & membrorum robur insuperabile. At

qui

φὼ Ἰλιον, τέως ἀνάλωτον ἦσαν, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ διαθέσει, ἢ εἰς ἔλαφον διατρίψει. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄειδοι ἐπὶ ὠδὴν ἐν δοκοῦσιν εἶναι, παρὰ Πολυδεύκους καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις ὑπὸ Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαντα μετὰ Μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτάκτως ἐμβαίνειν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. διαφέρουσι καὶ ἐκράτουν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς καὶ εὐρυθμίας ἡγεμένης, εἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν ἐπὶ μεῖον ὀρχήσει, ἢ ὁπλομαχίᾳ μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παύσωνται ἀπλήκτως, καὶ παύσηται ἐν ᾧ μέρει παύσωνται, ἐς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς

qui interea semper Ilion fuit inexpugnabile, donec illius saltatione captum concideret, & direptum solo æquaretur. o *Lacedæmonij quoq; qui Græcorum præstantissimi esse censebantur, cùm à Castore & Polluce Caryatissare perdidicissent, quæ saltationis species à Caryis vrbe Laconiæ ducta erat, omnia cum carminibus facere soliti sunt, adeò vt ad tibiarum quoque modulos & rhythmum, & moderatum pedis ingressum prælium committere illi genti moris fuerit. Ac primùm quidem conserendarum manuum signum Lacedæmonijs tibiâ dari solitum est: proinde de omnibus quoque reportant victoriam, musica & modulorum concinnitate illos ducente.* p *Videres itaq; illorũ ephebos nihilo minore cura saltationi, quàm armis exercendis dare operam. Vbi enim iam summis colluctatiõ sunt digitis, ac mutuis ictibus semet ceciderunt, quiescunt parumper, & omne illorum certamen in saltationem solutum*

αὐτὸς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κάθηται, ἐπαυλῶν, καὶ λυπῶν τὸ ποδί. οἱ δὲ κατὰ στίχον ἀμφὶ αὐλοῖς ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ καὶ μετ' ὀλίγον ἐρωτικά. ἆδεται Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ἆσμα, ὃ μιμοῦνται ὀρχούμενοι ἄδουσιν, Ἀφροδίσιος ἐπίκλησίς ἐστιν, καὶ Ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾀσμάτων (δύο γὰρ ᾄδεται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γάρ, φασίν, ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ λωμάσατε βίλτιον. τοῦτ' ἔστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἕνα χορεύοντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμον ποιούντων. καὶ ἄγεται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νικητικὰ

lutum conuertitur. Quorum in medio tibicen locatus est, tibiam incinens, ac pedibus instrepens. Cæterùm illi per ordinem alter alterum sequentes, omnigenas figuras corporis agilitate exprimunt ad rhythmum ingredientes, alias quidem bellicas, alias verò saltatorias, quæ Baccho & Veneri gratæ sunt. Quin etiam cantus quem inter saltandum modulantur, Veneris & cupidinum cognomento nobilitatus est, quasi vnà cum Venere & Cupidinibus cõmuni choreæ saltationi indulgerent. Et altera quidem cantilena (duæ enim canuntur) rationem quoque & præcepta saltandi in se complectitur. Procul, aiunt, ô pueri, promouete pedem, & saltate perfectiùs. Non disparia faciunt quibus Hormum saltare curæ est. Hormus autem genus saltationis est adolescentibus virginibusq; commune, alternatim ad choream dispositis, vt planè hormum, hoc est, segmentum referant. Solet aũt adolescens chorum ducere, more iuuenili saltans,

γικὰ ὀρχήματα, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ ἐπιστήμονος, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πεπλεγμένον. καὶ ἡ γυμνοποδία δὲ, αὐτοῖς ὁμοίως ὄρχησις ἦν· ἃ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης, ἐν τῇ ἀσπίδι ποιεῖται, καὶ τὸν χορὸν, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἔστησεν, ὡς ἀκηκοότι σοι παρείημι· καὶ τοὺς ὀρχησαμένους δὲ τοὺς δύο, ὃς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κοῦροι δ' ὀρχησταὶ θεοειδέες· ἐδίνευον, ὥς τι μάλιστον τοῦτο τῷ Ἡφαίστῳ ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσεως χαίρειν, ἁβρούς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τοῦτο αὐτὸ μάλιστα θαυμάζοντα ποιεῖ τὸν Ὀδυσσέα, καὶ τὰς παρ-

tans, quo posteà in adoriendis hostibus vsurus sit. Sequebatur hunc puella modestia quadã conspicua, quæ fœmineum saltum decenter admodum peragebat: vt hormum ex temperantia & fortitudine compositum rectè dicere possimus. Cæterùm quæ Homerus super Ariadne in clypeo memoriæ prodidit, deque choro quem illi Dædalus instituerat, ea, vt iam olim tibi lecta, præteribo silentio. Præterea duos illos saltatores, quos eodem in loco Poëta cybesteteras vocat, chorum ducentes. Rursus quæ in clypeo memorat, In medio q̃ duos iuuenes agitare choreas Cernere erat, tanquam rem omnium pulcherrimam saltationẽ Vulcanus clypeo addidisset. Etenim Phæacas saltatione, vt par erat, vehementer fuisse oblectatos, mirum videri non debet, cũm tantis affluerent delicijs, ac in omni rerum abundantia & fortunæ indulgentia vicitarent. Quare Homerus Vlyssem ex om-

μαρμαρυγὰς τ πολλῶν θεώμενον. ἐν μὲν γε Θετταλίᾳ τοσοῦτον ἐπίδωκε τῆς ὀρχήσεως ἡ ἄσκησις, ὥστε τὸς πρώτους, καὶ πρωτονιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαὶ, ἃς τοῖς ἀρχεισόμοις ἀνίστασαν. Προορχηστῆρα γάρ, φησι, προορχηστῆρα ἡ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλατίωνι τὰς εἰκόνας ὁ δῆμος, ἐν ὀρχησάμενος τὰν μάχαν, ἐπὶ λίγαν, ὅτι τελευταῖον ἁρμοστὴν ἐνέγκατο, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν, καταστησαμένων αὐτὰς, ὥς τι διάφορον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων, σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' ὅτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἐκεῖνο δὲ πάντων ἀκούσεσθε, ὅτι τὰς ἐξαγορεύσεις

nibus quæ viſenda apud Phæacas conſpexerat, hoc cũ primis admirantem teſtatur, agilesq; pedum motiones ſpectantem. Iam in Theſſalia eò vſque progreſſum eſt ſaltationis exercitium, vt populi præſides, & anteſignanos illorum, præſaltatores vocare non dubitârint. Cui rei etiamnum ſtatuarum inſcriptiones & tituli ſuo ſuffragantur teſtimonio, quas ijs qui in bello optimam nauaſſent operam, erexerunt. Prætulit, inquit, præſaltatorem ciuitas. Et iterum, Eilationi poſuit hanc imaginẽ populus, propterea quòd pugnam probè deſaltârit. Mitto illud, apud veteres nullas vnquam fuiſſe celebratas feſtiuitates aut ceremonias citra ſaltationem: quippe quas ab Orpheo & Muſæo, optimis tunc ſaltatoribus, conſtitutas fuiſſe ſatis certè conſtat, qui & hoc, vt cætera omnia, vel honeſtiſsimum quiddam legibus ſanxiſſe videntur, initiari cum rhythmo & ſaltatione. Quòd autem hoc ita ſe habeat, reticenda erant orgia, propter prophanos nondum initiatos. Illud autem omnes audiunt,

φθονῆσας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ ποιηταὶ ἐν Δήλῳ δὲ γε οὐδὲ ἀπὸ θυσίαν ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο. πάσαν χοροὶ συνεπόντων ἐν αὐλῷ καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν ἐξόπισθεν, ὑπορχούμενοι δὲ οἱ ἄνδρες παρεδίδοντο ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τύποις ἄσματα, ὑπορχήματα ἐκάλεσαν, καὶ ἐμπίπλασθαι τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τὰς Ἑλλάδας λέγω, ὅπου καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν ἥλιον, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, τῇ χεῖρα λύσαντες, ἀγόμεθα ἐντεῦθεν ἡμῶν ἐπὶ τὸν ὀχλοῦν ἀπ' ἐκείνου πρὸς τὴν ἀναστολὴν ἀνάντες, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται σχηματίζοντες ἑαυτούς. διὸ καὶ μιμεῖσθαι τὴν χορείαν ἔοικεν. καὶ τοῦτ' ἔστιν Ἰνδῶν καὶ ᾠδὴ, καὶ χοροὶ, καὶ θυσία. διὸ καὶ τούτοις

diunt, quòd ij qui linguæ vitio atque incontinentia mysteria prodidissent, plerique eos desaltasse dictitarent. Porrò autem in Delo nulla sacra peragebantur, quibus saltatio non fuisset adhibita, sed & cum illa & cum musica cuncta persoluebantur. Ingressi verò puerorum chori, tibia & cithara præcinentibus saltabant: quos subsecuti optimi, facto delectu choreis excipiebant. Itaque & cantilenas illiusmodi choreis conscriptas hyporchemata nominare consueuerunt, talibusque lyra impleta fuerat. Quid verò Græcorum gentes tibi commemorem, cùm Indi quoque posteaquam manè è strato surrexerint, Solem precibus venerati fuerint, non quemadmodum nos deosculata manu perfectam precationem esse arbitramur: verùm illi ad Orientem conuersi, saltatione Solem consalutant, sed cum silentio seipsos conformantes, dei choream imitari atque effingere conantur. Et hæc Indorum est precatio, & chori, & sacrificium. Duabus verò vi-

ζοις ἱλεοῦνται τὸν θεὸν ἢ ἀρχομένης καὶ λυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δὲ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ ποιοῦσι. καὶ οὐκ ἄν ἀφίκοιτο τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτην γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδήσαντες αὐτῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη) ἢ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο, καὶ ὡς σχήματι ἀπειλήσει, καὶ περικροβύσας τῇ ἀρχήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δέ, ἐπὶ τῷ Ἰνδικῷ, καὶ τῷ Αἰθιοπίαν διεξελαύνομεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τὸν λόγον. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, οὐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ

cibus ad hunc modum Deũ placare solent, nempe mane & vesperi. Atenim Aethiopes non aliâ quàm saltandi ratione illatis iam signis bellum ingrediuntur, nec quisquam Aethiopum vel sagittam excussam emitteret auulsam à capite, (hoc enim vice pharetræ vtuntur, radiorum instar tela capiti circumponentes) nisi priùs saltauerit, & saltatione hosti terrorem incusserit. Consentaneum verò esse opinor, postea quam totam Indiam & Aethiopiam peragrauimus, vt in vicinã Aegyptum oratione diuertamus. Etenim vetus illa fabula[s] Proteum Aegyptium nihil aliud quàm saltatorem fuisse eximium, mihi planè confirmare videtur, hominẽ effingendi imitandiq; peritum, quiq; semet in varias rerum facies demutare & transformare potuerit, vt modò in aquas tenues dilapsus abiret imitando, modò ignis celeritatem & vehementiam agilitate corporis, mox leonis immanitatem, ac pardalis

καὶ παραλλήλως θυμὸν, καὶ ἀγύρτην λόγημα, καὶ ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παράδοξότερον τὴν φύσιν αὐτῆς, διηγήσαιτο, ὡς γιγνομένης ταῦτα, ἅπερ ἐμιμεῖτο. ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν. ἴδοις τ' ἂν οἶμαι αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὠκέως μεταπιπτομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. ἀκάθαρτον δὲ καὶ τὴν Ἔμπουσαν, τὴν εἰς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, διαύτην τινὰ ἄνθρωπον εἶναι τὸ μῦθος παραδιδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μηδ' Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ ἀγχίστατοι αὐτῶν, ὡς πολεμικωτάτῃ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι (ἱερωσύνης δὲ τοῦτ' ὄνομα) ὀρχοῦνται σὺν ὁπλίταις τε ἅμα καὶ ἱεροπτάταις. Βιθυνὸς δὲ μῦθος

lis impetum, deinde arboris motum flexibilem: postremò in summa quicquid collibuisset, exprimeret. Cæterùm fabula eas Protei proprietates ad inusitatiorem opinionem detorquens eam ei⁊ius naturam fuisse commenta est, quasi ea ipsa quoque fieret, quæcunque saltandi artificio imitaretur. Qua facilitate & eos qui hodie saltationibus nauant operam, præditos esse animaduertimus, videasq; illos eodem tempore diuersissimis modis immutari, ac planè ipsius ⁊ Protei esse æmulos. Et si quid coniectura assequēdum est, & u Empusam suspicor (quæ & ipsa in varias rerum facies semet transfundere dicta est) non aliam quàm saltatricem fuisse, fabularum inuolucro significare voluisse homines. Ad hæc iustum esse opinor, ne Romanorum quidem saltationem præterire tacitam, quam nobilissimi quique illorum, quos vocant x Salios (est autem nomen sacerdotij) Martii deo bellicosissimo saltant grauissimè, & religiosissimè. Neque verò Bithynicæ fabulæ com-

μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀποδοκιμάζοντος, οἶμαι τὸν Πρίαπον, δαίμονα πολεμικὸν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τὸ ἔργον ποιησάμενον, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τῆς Ἄρεως, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ, καὶ πρὸς τῷ μηδέπω ἀνδρικὸν, καὶ πρότερον ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλεον ὀρχηστὴν ἀπεργάσασθαι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην αὐτὴν τῶν πολέμων ἀπολαμβάνειν τοῦ Ἄρεως, παρ' αὐτῆς λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ οἶμαί σε μὴ προειδέναι ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεῖνα πάντα ἐστίν. τριῶν γοῦν ὄντων τῶν γυμνικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐφεύροντο, ἀπ' αὐτῶν ἑκάστῳ ὀνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρῶ-

læ commentum ab Italorum inſtituto abhorret admodũ, perhibentium. Y *Priapum deum bellicoſum, vnum (vt opinor) ex Titanibus, aut Idæis Dactylis, illud opus factum, rebus militaribus inſtituendum fuiſſe, quẽ Mars à Iunone offerente acceptũ adhuc puerum, durum porrò, & rudem, & ſupra modum virilem, non priùs armorum peritum reddidit, quàm perfectum eundẽ ſaltatorem effeciſſet. Quamobrem & merces illi à Iunone deſtinata eſt, vt ab illo ſemper decimam partem ſpoliorum in bello partorum reciperet. Vt autem Dionyſiaca & Bacchica tibi expediam, opinor te non expectaturum vt audias, cuius tota actio nihil aliud quàm ſaltationem complectitur.* Z *Cùm itaque tria ſint celeberrimarum ſaltationum genera, Cordacis & Sicinnidis & Emmeliæ, Bacchi miniſtri Satyri his à ſe ipſis inuentis, de ſe cuique nomen indiderunt: & hac ſaltandi*

arte

χορῶν ὁ Διόνυσος, Τυρ-
ρηνοὺς καὶ Ινδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐ-
χειρώσατο, καὶ φίλον ἔτω μά-
χιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κα-
τωρχήσατο· ὅσι ὦ θαυμάσιε,
ὅρα μὴ ἀνόσιον ᾖ, κατηγο-
ρεῖν ἐπιτηδεύματος θεία τε
ἅμα καὶ μυστικά, καὶ τοσούτοις θεοῖς
ἱερὸν δεδομένα, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐ-
τῶν δρωμένα, καὶ τοσαύτην τέρ-
ψιν ἅμα καὶ παιδείαν ὠφέλι-
μον παρεχόμενα. θαυμάζω δὲ
σε καὶ ταῦτα, εἰδὼς Ομηρον καὶ
Ησίοδον μάλιστα ἐραστὴν ὄντα
σου (αὖθις γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιητὰς
ἐπάνειμι) πῶς ἀντιφθέγγηται
ἐκείνοις τολμᾷς, περὶ τῶν πάν-
των ὀρχήσεων ἐπαινέσεων. ὁ μὲν
γὰρ Ομηρος, τὰ ἥδιστα καὶ
καλλιστα καταλέγων, ὕπνον
καὶ φιλότητα καὶ μολπὴν
καὶ ὀρχήσεις, μόνα ταῦτα
ἀμύμονα ὠνόμασε, προ-
μαρτυράσας νὴ Δία, καὶ τὸ
ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἅπερ ἀμφό-
τερα

arte vtens Bacchus, Tyrrhenos & Indos & Lydos deuictos subiugauit, ac gentes adeò bellicosas ipsis saltem thyrsis desaltauit. Quocirca, ô admirande, vide ne parum pium aut religiosum sit, in crimen vocare exercitium adeò diuinum & mysticum & cui colendo tanti Dij nauârint operam, quodq; in illorum honorem & cultum totiès peragitur, insuper quod tantum oblectamentum simul atque institutionem adeò vtilem exhibere solet. Illud ego A demiror, non ignorans Homeri atque Hesiodi te amatorem esse maximum (iterum enim ad poëtas me conferã) qua fronte illis contradicere audeas, præ omnibus saltationem summè laudantibus. Siquidem Homerus cùm res mortalium longè iucundissimas iuxtà ac elegantissimas vno quasi fasce coniunctim efferret, nempe somnum, amorem, cantum, atque saltationem: B hanc tamen solam præclaro nobilitauit encomio, inculpata eadem nominata, ascribens per Iouem cantui dulcedinem, quæ vtraque

τερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεσι, καὶ ᾠδὴ γλυκερὰ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοᾷς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως; Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδοκε θεὸς πολεμήια ἔργα, Ἄλλο δ' ὀρχηστύν τι, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. Ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδὴ καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο λάμεσθαι. καὶ ἑτέρωθι ἀς δύο διηρημένας ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον καὶ ἀρετήν, ταῖς δὲ πόλεμος μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτιθεμένη φησί. ὁ δὲ Ἡσίοδος, ὃς παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀπ' ἰδίας αὐτὸς εὐθὺς ὀρχησαμένας τὰς Μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐγκώμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τοῦ πατρὸς τὸν βωμὸν περιεχο

que ſaltandi artificio adeſſe videmus, & dulces modulos; & ſaltationem inculpatam, quam vituperare cogitas. Rurſus alia in parte ſuæ Poëſeos ita inquit:

Iupiter hunc belli reddit virtute potentem,
At leuibus membris aliũ ſaltare peritum:
Eſt quem dulciſona ſuſtollit voce canendi.

Suauis profectò eſt vocum modulatio, quæ ſaltationi adiuncta eſt, ac munus quod à dijs immortalibus præſtari potuit, longè pulcherrimum. Ac mihi apparet Homerus omnes res mortalium in duo tantùm diuiſiſſe, nempe in bellum & pacem: cæterùm rebus belli cis tantùm hæc tanquam præſtantiſſima ſtudia pacis oppoſuiſſe. C At verò Heſiodus, qui non ab alio percenſente hoc auditu percepit, ſed ipſe ſtatim ſub auroræ exortum Muſas ſaltantes viderit, in carminis ſui initio de illis hoc ſummum & elegantiſſimum referre non eſt veritus encomium, nimirum eas circa fontem floridum mollibus ſaltare pedibus, iuxta patris aram agentes tripudium. At tu, ô generoſe,

νῶν, μονονυχὶ θεομαχῶν, ὑ-
βρίζεις εἰς τὴν ὀρχηστικήν. ὁ
Σωκράτης δέ, σοφώτατός γε ἀ-
νὴρ (ἄγε δὴ τοῦτο πρὸς
αὐτὸν λέγοντι τῷ Πυθίῳ) οὐ μό-
νον ἐπῄνει τὴν ὀρχηστικήν,
ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἄ-
ξιον, μίγιστον νόμων εὐρυθ-
μίᾳ καὶ εὐμουσίᾳ, καὶ κινή-
σεσι ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνῃ
τοῦ κινουμένου· καὶ οὐκ ᾐδέσθη γέ-
ρων ἀνὴρ, ἐν τῶν σπουδαιο-
τάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο
ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἐμοὶ γε
ἐκεῖνος περὶ ὀρχηστικὴν ὑ
μετρίως σπουδάσειαθαι, ὅς γε
καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ὤκνει μαν-
θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδα-
σκαλεῖα τῶν αὐληπρίδων ἐ-
φοίτα, καὶ παρ' ἑταίρας γυναι-
κὸς οὐκ ἀπηξίου σπουδαῖόν τι
ἀκοῦσαι, ὁ Ἀσπασίας. καίτοι
ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἔθ-
ρα τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω εἰς
τοσοῦτον καλὸν διηρθρωμέ-
νην· ἡμῖν δὲ τὸν νῦν ἐπὶ μέγιστον
προαγαγόντας αὐτὴν ἐθιάσατο,
οὗ

rosè, tantùm non cum Diis ipsis pugnans, saltationem conscindis contumelijs cõuicijs. Cæterùm D ipse Socrates, vir omnium sapientissimus, si Pythio hoc illum testimonio cohonestanti fides habenda est, non tantùm saltationem laudibus extulit, sed illam quoque discere non erubuit aut grauatus est, plurimùm tribuens venustæ concinnitati & elegantiæ, tum apto motui, neque non mouentis afformationi. Nec veritus est iam natu grandior saltationem inter seria habere disciplinas: videbaturq; non parùm huic rei perdiscendæ impensurus operæ; quem leuiora ac viliora perdiscere non piguit: sed tibicinarum quoque scholas frequentare solebat, neq; à meretrice muliere E Aspasiâ quiddam audire dedignatus est. Atqui ille artem non ita pridem natam vidit, necdum tanta elegantia & pulchritudinis accessione auctam & elatam. Qui si nunc eos quorum opera in summum vsque fastigium euecta est, spectaret,

sat

ἴσως οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφίμην, μόνῳ τῷ θεάματι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσέχων, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἂν ἄλλό τι πρὸ αὐτοῦ ἐδιδάξατο. δοκᾶς δέ μοι, ὅταν εὐμορφίαν καὶ παχυφόλιαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἴδιόν τι ἕκάστου ἦν. οἷον τραγικῇ μὲν ἐμμέλεια, εὐμορφικῇ δὲ ὁ κόρδαξ. ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτη, σικιννὶς τις προσλαμβανομένη. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προτίμησας τῆς ὀρχήσεως τὴν τραγῳδίαν, καὶ τὴν εὐμορφίαν, καὶ αὐλητὰς ἐυκλεῖς, καὶ κιθαρῳδίαν, ἀναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο σεμνὰ προσιόντα, φέρε νυνὶ, ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καί τοι τὸν μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν, μέρη δὲ τῆς τῆς ὀρχήσεως ὑπηρετικὰς καὶ ταῦτα. τὴν τραγῳδίαν δὲ ἐκ τοῦ σχήματος πρῶτον καταμάθωμεν, οἵά ἐστιν, ὡς ἐν ἀληθείᾳ ἅμα καὶ

sat scio illum omnibus reliquis posthabitis, hisce tantùm spectaculis operam daturum, neque pueros quicquam perinde atque saltationem docturum. Videris autem mihi laudans Comœdiam atque Tragœdiam, oblitus esse, in vtraque illarum proprium quoddam saltationis genus exerceri. ac tragicam quidem esse Emmeliam, comicam verò esse Cordaca. Nonnunquam vsurpari & tertiam, nempe Sicinnidem. Postea verò quàm in principio saltationi tragœdiam & comœdiam, tibicinasque & citharam ante ferre non dubitaris, tanquam ista in certamen veniant, atque per hoc grauia dicenda sint: age vicissim ista singulatim excutiamus, tibias autem & citharam relinquamus. Etenim & istæ saltationis partes sunt, ducendis choreis subseruientes. Porrò autem ipsam tragœdiam primùm ab habitu contemplemur, cuiusmodi sit, quàm tur-

pe &

καὶ φοβερὸν θέαμα, ὡς μῆκος ἄῤῥυθμον κακυμγῶ ἄνθρωπῶ, ἐμβάτας ὑψηλοῖς ἐποχούμνῳ, πρόσωπον ὑπὲρ λιφανῆς ἀνατεινόμνον ἐπικείμνῳ, καὶ σῶμα λιχνὸν κάμμιγμα, ὡς καταπτόμνῳ τοὺς θεατάς. ἰῶ λέγειν πεστρεμίσια καὶ πεγασρίσια, πεοὸς τῶν καὶ ἐπιτιχνήτων κακύτητα πεοποιόμνῳ, ὡς μὴ τὸ μῆκος ἡ ἀῤῥυτμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο. εἶτ' ἐνθλοθῶν αὐτὸς λιχρᾶγος, ἑαυτὸν ἀναπλῶν καὶ καταπλῶν, ἐνίοτε, καὶ σκευάθων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἴσχιστον, μιμολοθῆν τὰς συμφοράς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς κάθαιρον παρέχων ἑαυτόν· τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, πᾶν πολὺ ποτὲ γελοιοθοῖς· καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις ἢ Ἑκάβη ᾖ, φορητὸς ἂν ὁθός. ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ἐπιλαβόμνῳ αὐτῆ, καὶ μήτε τῶν λεοντῶν αὐθε-

pe & minimè iucundum ſpectaculum, homo longitudine deformi atque incompoſita exornatus, altis calceamentis ingrediens, caput larua minaci obductum habens, tum paramplo crehiantes, quaſi ſpectatores eſſet deuoraturus. Mitto adſcitia pectora, & ventres factitios, adiunctam & arte compoſitam corporis craſſitudinem, ne longitudine diſcors compoſitio in tenui corpuſculo magis reprehendenda veniat. Deinde indecora hiſtrionis vociferatio, iam ſeipſum inclamantis, iam verberantis, aliquando etiã iambicos verſiculos cantillantis, & quod turpiſſimum eſt, grauiſſimas calamitates modulantis, ac ſola voce ſemetipſum reprehendendũ exhibentis. Quippe alia priſcorum poëtarum induſtria inuenta ſunt. Et quamdiu quis Andromachen agit, aut Hecubam, tolerabilis eſt concio: vbi verò ipſe Hercules carmine lugubri in ſcenam ingreſſus eſt, ſui oblitus, neque leoninam,

ἀλλ' ὡδὶ ἐς, μήτε τὸν ῥόπαλον, ὃ περίκειται, σολοικίαν τὸ φρονοῦν ἀκότως φαίη ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνικάλεις τῇ ὀρχήσει, τὸ ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοιῶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν αὐγωπώσι. ἡ κωμῳδία δὲ, καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον, μὲν τοῦ θεάτου αὐτῇ γυμνάζεται, οἷα δάφνων καὶ τιβίων καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ τῆς ὀρχήσεως σχῆμα, ὡς μὲν εὔσημον καὶ ἁρμόττον, οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς εὐάλλεσον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐοικὸς, οὐ μιχθηνὸς δὲ, ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ συμμιμνικός. ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῆς βοῶντας. πάλαι μὲν γὰρ αὐτοί καὶ ᾖδον, καὶ ὠρχοῦντο. ἔπειτα δὲ

neque clauam quæ proponitur, veneratur: adeò vt sane mentis homo quispiam iure optimo talem actionem solœcismum vitiosum possit reprehendere. Iam quod cum primis quoque in saltatione damnâsti, viros histriones mulierum mores imitari, hoc equidem commune quoq; est & tragœdiæ & comœdiæ vitium. Etenim in vtraq; plures introducuntur mulieres quàm viri. Quinetiã Comœdia partem personarum omniũ maximè ridiculam, & oblectationis plenam huic tribuit, videlicet lampadum & tibicinarum & coquorum personas. Sedenim saltationis habitus quàm decens sit & modestus, quorsum attinet dicere, & cùm cæcis quoque ista sint perspicua? Larua ipsa pulcherrima, & subiectæ fabulæ respondens, non immanè hiat, vt illæ, sed saltationi per omnia conuenit. Habet enim permultos sub illa vociferantes. Olim verò ipsi quoque saltatores canebant, & vnà saltabant. Deinde

ἀκ ἐννοήσωμεν τὸ ἆθμα τῶν σωμάτων ἐπιτάραττον, ἄμεινον ἂν δόξειν ἅπασιν αὐλοῖς ὑπάρξαι. εἰ δὲ ὑποθέσεις κοιναὶ ἀμφοτέροις, καὶ ὅλῳ τινὶ διαφέρειν τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχήσεις, πολλῷ ὅτι ποικιλώτεραί εἰσι, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσι. ἃ δὲ μὴ ἔνεστι γένει ὀρχήσεως, ἐπάνειμι φημὶ ἐν ἀτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καταβῆναι. ἐῶ λέγειν, ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους ἀποικία, καὶ τοῦτο, ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προσέθηκεν. ἐθέλω δὲ σοι ἐντεῦθεν ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, πλημπόνων ὄντων, ὡς μὴ δόξαμεν ἀγνοίας ἢ ἁμαθίας παράσχωμαι. οὐ γὰρ

inde animaduertentes continuo motu grauari anhelitum, & per hunc turbari cantilenam, visum est factu longè consultius, vt alij saltantibus succinerent. Porrò autem argumenta vtrisque communia sunt: neque vlla in re à tragicis distinctim seperata sunt saltatoria, quàm quòd multipliciori varietate exornata sunt illa, maioriqúe studio perdiscenda, atque infinitas mutationes habentia. H Quòd autem saltationum nulla sunt certamina, hanc ego causam esse opinor, quòd certaminum auctoribus res maior & grauior visa sit esse saltatio, quàm vt de ea exactè pronunciari possit. Vt praterea ciuitatem in Italia Chalcidici generis præstantissimã, & hanc quemadmodum ornamentum aliquod certamini quod apud ipsos decertandum proponitur, adiecisse. Iam verò super ijs respondere tibi stat sententia, quæ oratione mihi omissa sunt, quæ non pauca esse video, ne quam ignorantiæ aut imperitiæ opinionem apud te incurram. Ne-

γάρ μὲ λέληθεν, ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, πολὺ πλείοσι διατριβαῖς τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἴδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἵα ἑκάστη, καὶ ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθείας ταῦτα τὴν ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρεῖχεν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν ἀπερόκαλόν τι καὶ ὄψιμαθὲς, καὶ ἐμαυτῷ ἄμαρτον οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο παύομαι. ἔπειτα δὲ καὶ ἐκεῖνό σοι ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρόκειται γραμματολογεῖν, ἀλλ' τοῦτο τὸν σκοπὸν ὑπισχνούμενος τοῦ λόγου, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην, τὰς γνωριμωτέρας αὐτῶν παρεισάμενος. ἀλλὰ τό γε

que mihi obſcurum eſt, complures ante nos de ſaltatione libellos conſcripſiſſe, ac omnem ſuam in ſcribendo operam & induſtriam in hoc poſuiſſe, vt omnia ſaltationis genera atque ſpecies numero comprehenderent, earundemque nomina percenſerent, tum cuiuſmodi vnaquæque illarum, aut quo auctore foret inuenta, quo inſtituto magnam multiplicis ſcientiæ opinionem ſibi adiuncturos exiſtimabant. Ergo verò hanc ambitioſam ſuper hiſce rebus contentionem, & ineptam, & ſeræ cognitionis & mihi ipſi in præſens minimè tempeſtiuam & accommodam eſſe arbitror, eamque ob rem illa ſupersedeo. Deinde & hoc te cogitare velim, ac tenere memoria, quòd neque in præſentia ſtatuerim omnem ſaltationem à prima ſtirpe repetitam velle indagare: neque hunc orationis meæ ſcopum eſſe propoſitum, ſaltationum nomina numero complecti velle, præter paucas illas quarum initiò memini, tanquam generoſioribus propoſitis. Verùm

hoc

τέλος ἐν τῷ παρόντι μοι λόγῳ φάλαινον τοῦ λόγου ζητοῦσι, νῦν νῦν ὀρχήσιν, καθισῶσαν ἐπανίσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ χρήσιμα περιλαβοῦσα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένην ἐς τοσοῦτον μέγεθος καὶ ἐπιδιδόναι, ἀπὸ μικρὰ κατὰ τὸν σιβασὸν μάλιστα. οὐ μὴν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι, ὥσπερ τινος ῥίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελειότατον καρπὸν, ὅσπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀκριτέλεσαι, τοῦτο νῦν ὁ παρὼν λόγος διεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαυσρίζειν, καὶ γίγαντον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἔτι προσήκοντα. ἐκ γὰρ ἐκείνου τὸ Φρύγιον ὄρχησεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτικὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων ποτάκις καὶ αὐλημα γλωττικὸν ὀρχουμένων, σφοδρὰ

hoc orationis meæ caput & summa futura est, vt eam saltandi rationem quæ nunc constituta in vsu versatur, laudibus illustrem: planumque faciam, quantum cùm voluptatis, tum fructus in se complectatur: & quàm non nuper primùm incepta, ad tantum venustatis & elegantiæ culmen & fastigium peruenerit, nec minus de se exhibens reuerentiæ. Quippe priores illæ, perinde vt radices & saltationis fundamenta fuerunt. Eius autem floridam venustatem, & fructum absolutissimum, qui nunc omnium perfectissimè cunctis augmentis ematuruit, illum nunc in præsens oratione nostra explicabimus, posthabita Thermaystride, & gruum saltatione, & alijs præsenti parùm conuenientibus. Sed ne Phrygiam quidem illam saltandi speciem aptam conuiuijs & compotationibus, & quæ tantùm ebrietate duce exerceri solet, hominibus rusticis sæpenumerò ad tibiam muliebriter saltantibus saltus duros

ὀρὰ καὶ λαμπρὰ πηδήματα, καὶ νεῶ ἔτι τῶς ἀγροικίας ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον· ἀπ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νεῶ ὀρχήσει κοινωνεῖ καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μὲν τινα ἤδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάνυ ἀναξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ εἴς τε τὸ πρεπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπιλαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέστερα, πρωτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα. καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως ἐσαῦτα. τὸ γὰρ, πάντα ἐπεξιόντα, μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπερόκαλον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ ἤσκῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, οἷς μετρίως τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, ὁ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν εὐμεταχειρίστων οὖσαν πλὴν τέχνην, ἀπὸ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀνωτάτω ἀφικνουμένην, ἀ μουσικῆς μόνον, ἀπὸ καὶ

& laboriosos, & quos etiam num agrestium studio relictos videmus, præ ignorantia obticui: sed quia à præsenti saltatione omnibus modis aliena est, nec quicquam cum illo commune habet: quandoquidem ipse quoque Plato in Legibus nonnullas illius species commendat, nonnullas verò in totum reprobat, diuidens eas iuxtà voluptatem & vtilitatem, exigens ex illis quæ sunt indecentiores, anteponens autem & admirans reliquas. Et de ipsa quidem saltandi ratione hæc dicta sufficiant. Etenim singulis persequendis orationem extendere, absurdum mihi videtur, & ineptum. Iam verò ea quæ saltatorem eximium habere oportet, tum qua ratione ijs quæ perdidicit rectè vti, quibusq; rebus artem possit assequi, tibi expediam, vt cognoscas quàm non ista ars omnino sit comprehensu facilis, & cuiusuis ingenio obuia & exposita. sed omnium disciplinarum exactissimè cognitarum admiculo excolenda sit, non musices tantùm, verùm etiam rhyth-

καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ δ' σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, δ τι φυσικῆς, καὶ δ' ἠθικῆς. τὴν γὰρ διαλεκτικὴν αὐτῆς ὡς περιττίαν, ἄκαιρον αὐτῇ νομίζουσιν. ὁμιλεῖ δὲ καὶ ῥητορικῆς ἀφίσταται, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει. καθ' ὅσον ἤθους τι καὶ παθῶν ἐπιδεικτική ἐστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες ἐφίενται. οὐκ ἀπέλαυται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τούτοις ἀρυθμίαν μάλιστα μιμεῖσθαι φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν ἐν δοκεῖν. πρὸ πάντων δὲ, Μνημοσύνῃ, καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς Πολύμνιαν, ἵλεων ἔχειν αὐτῇ πρόκειται, καὶ μεμνῆσθαι παρῶσαν ἁπάντων. κατὰ γάρ τοι τὸν Ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ, τά τ' ὄντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀπ' ἔμπροσθεν τῆς μνήμης αὐτῶν.

rhythmices & Geometrices, cum primis verò philosophiæ tuæ naturalis & moralis. Solùm verò Dialecticam illi tãquam superfluam & parùm commodam existimatum est. Neque verò abhorret à Rhetorica, sed & illius est particeps, quatenus mores atque affectus demonstrat, quorum indicandorum cupidi sunt etiã Rhetores. Sed nec à graphica exclusa est, & plastice: verùm harum in membris exprimendis concinnitatem magnopere imitari videtur, adeò vt ne Phidias quidem in tantum, aut Apelles in ea videtur præcellere. Ante omnia verò præsens & singularis in saltatore requiritur Memoria, eiusque filia Polymnia, vt omnium rerum callentissimè memor sit. Etenim iuxta Calchantem Homericum, saltatorem scire necesse est,

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

Ne quid rerum prorsus ignoret: sed memoriam habeat promptam, & expeditam. Caput

τῶν. καὶ τὸ μὴ διαφάλλεσθαι τὴν ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ὅτιν ἐπιστήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστική. καὶ ὅσπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τοῦτο καὶ τὸ τὴν ὀρχησιν ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γνῶναί τι τὰ δέοντα, καὶ ἁρμόττουσαι αὐτὰ ἁρμονίαν δὲ νῦν, τὴν σαφήνειαν τοῦ σχήματος λέγω. ἡ δὲ πᾶσα τῷ ὀρχουμένῳ ἐμπειρία, ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν, ὡς πόθεν, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε, καὶ μετ' ὀπτικῆς ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάους εὐθὺς, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, καὶ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν. τοῦτο γὰρ τῷ σχήματι πεπειρᾶσθαι ἡμῖν ἡ τοῦ ὀρχηστοῦ πολυμάθεια· καὶ τὰ δὴ μέσα μάλιστα ἴσως, ὁρᾶν δοκεῖ, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχην, Διὸς γένε-

autem argumenti est, imitationis atque demonstrationis scientia, ac rerum mente conceptarum explicatio, neque non obscurum perspicua declaratio. Et quod de Pericle literis ac memoriæ prodidit Thucydides, eum virum collaudans, hanc summam & clarissimam esse saltatoris laudem, nosse quid deceat, & idipsum explicare posse. Explicationem autem, habituum perspicuitatem ego dico. Cæterùm ad hanc rem potissimùm facere videtur omnis illa rerum priscarum historia, vt à me prædictum est, cum prompta memoria, tum decenti gesticulatione coniuncta demonstratio. Statim enim à Chao & prima terræ generatione facto exordio, cuncta illi ad vnguẽ cognita esse necesse est, vsque ad Cleopatræ Aegyptiæ tẽpora. Hæc enim seculorum internallo circumscripta est nobis multiplex illa saltatori paranda cognitio. Media omnia perfectissimè calleat, Cæli sectionem, Veneris partus, & Titanum pugnam, Iouis

γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολὴν, Κρόνου δόσιν, τὴν τῶν ἀδελφῶν ἐλεύθερον, ἔτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπὴν, ἀνθρώπου πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, ἔρωτος ἰσχὺν ἐκατέρου. καὶ μετὰ τοῦτα, Δήλου πλάνην, καὶ Λητοῦς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ τὸ μέσον ἐκ γῆς ἐνεγκόν μέρος πλῆσαι τῶν ἀετῶν. Δευκαλίωνα ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ τούτου ζωῆ βίου ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν, λείψανον τοῦ ἀνθρωπείου γένους φυλάξασαν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν. ἔτα ἰάχου σπαραγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς καὶ ὅσα Ἡφαίστου καὶ Ἐριχθονίου, πάντων ἕνεκα τὰ περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἀληθῆ δόθιον, καὶ πρῶτον ἐν Ἀρείῳ πάγῳ

uis incunabula & natiuitatem, Rheæ fraudulentam impoſturam, lapidis ſuppoſitionem, Saturni vincula, trium fratrum regna per ſortem diuiſa. Deinde Gigantum ſeditioſam rebellionem, ignem furto Promethei ſubtractum, hominum formationem, Promethei ſupplicium, amoris vtriuſque robur & violentiam. Poſt hæc Deli errationem, & Latonæ ex partu dolores, & Pythonis cædem, & Tityi inſidias ac mox, quemadmodum medium terræ aquilarũ volatu inuentum ſit. Ad hæc Deucalionem, ac magnum illud id ætatis naufragium, tum vnicam illam aream humani generis reliquas conſeruantem. Prætereà quemadmodum denuò ex lapidibus homines prognati ſunt. Mox Iachi dilaniationem, & Iunonis dolum & Semeles conflagrationem, & Bachi vtranque ſtirpem. Tum quæcunque de Minerua referuntur in fabulis, quæcunque de Vulcano, atque Erichthonio: ac diſceptationem illam de Attica, & primum in Areopa-

γο λείσιν, καὶ ὅλως πλὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν ἀξιαρήτως ἔχ, πλὴν Δήμητρος καὶ πλάνης, καὶ Κόρης ἥρπασιν, καὶ Κελεοῦ ξενίας, καὶ Τριπτολέμου γεωργίας, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίας, καὶ πλὴν Θεογόνης συμφορᾶς καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως καὶ Αἰγέως. ἔτι δὲ πλὴν Μηδείας ἐπιβουλῆς, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγῆς, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίονος, ἅττα ἐν Θράκῃ ἔπαθον καὶ ἔπραξαν. ἔτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ πρώτη δὲ τῆς Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ πλὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν διάβασις Ἀττικὰ γὰρ καὶ ταῦτα ἁπάντων ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων λέγειν.

go iudicium. In summa, totum illum sermonem Atticum fabulosis narrationibus refertissimum. Præcipuè tamen memoria teneas Cereris errorem, atque inuentam Proserpinam, & Celei hospitalitatem, & Triptolemi agriculturam, & vitium plantationem factam ab Icaro, & Brigorum ærumnas: præterea quæcunque de Borea, quæcunque de Orithyia, & Thesea & Aegea memoriæ prodita sunt. Adde his Medeæ susceptionem, eiusque denuò in Persas fugam, ac regis Erechthei filias, & natas Pandionis, tum quæcunque in Thracia perpessæ sunt, & fecerunt. Deinde non ignorandus est illi Acamas, non Phyllis, non primus raptus Helenæ, tum Castoris atque Pollucis aduersus vrbem expeditio, neque non mors Hippolyti, & Heraclidarum reditus. Iure enim & ista in fabulis Atticis censebuntur. Et hæc quidem ex rebus gestis Athenienſium sanè quàm pauca exempli gratia ex multis à me prætermissis percurri. Deinceps verò memoria quoque tenenda est

θορ. ἐξῆς δὲ Μεγάρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ παρφυρᾶς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ περὶ τὴν ἀπαγγελτικὴν ἀχαριστία, οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαιρὼν καὶ τὰ Θηβαϊκὰ, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεως ἀδόντος, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, ἐκ Κάδμου εἰς ὄφιν τροπὴ καὶ πρὸς λύραν τέλεσις, καὶ μανία ἐκ τειχοποιΐας, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἡ Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ εἰς τὸν πένθος σιγή, καὶ τὰ Πενθέως καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίπου πολλά, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή. ἔθ' ἡ Κόρινθος, πλήρης καὶ αὕτη μύθων, τόν τε Γλαῦκον καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα, καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βελλεροφόντην, καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίου μάχην καὶ Ποσειδῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα, τὸν Ἀθάμαντος μανίαν,

da est Megara, & Nisus, & Scylla, & crines purpurei, & Minois regis Cretensium discessus, ac erga bene de se meritam ingratitudo. Quibus posthea annectenda sunt cum Cithærone quæcunque Thebanis ciuibus acta sunt, & Labdacidarum ærumnæ, & Cadmi peregrinatio, & bouis procubitus, & dentes serpentini, & seminatorum ortus. Et rursus Cadmi in serpentem transmutatio, & ad lyram præcinentem murorum substructio, & murorum instauratoris insania, & vxoris eius, nempe Niobes sibi ac suis exitiosa iactantia, & in luctu silentium: tum quæcunque de Pentheo, quæcunque de Actæone, quæcunque de Oedipode, quæcunque de Hercule cum omnibus illius certaminibus literis prodita sunt, eiusq; liberorum per insaniam facta internecio. Deinde Corinthus, & ipsa plena fabulis, Glaucam & Creonta habens, & ante illos Bellerophontem, & Sthenebœam, Solisq; & Neptuni pugnam. Post hæc autẽ Athamãtis furen-

μανίαν, καὶ τῶν Νιφίλης παίδων ἐπὶ τὸ ἐμὸν τλῶ δόμιον φυγάδα, Ἰνῶς καὶ Μελικέρτης ὑποδοχὰν ἐπὶ τέκνοις, τὰ Πελοπιδῶν, καὶ Μυκηνῶν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἴναχος καὶ Ἰὼ, καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν ἔριον, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνονος καὶ σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία· καὶ ἔτι πρὸς τούτων ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν τοῦ Ἀδράστου ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν ταφόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μαιονίδης ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημονεύματα. καὶ πρὸς αὐτοῖς ἅπαντα τὰ Δανάης παρθένια, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προκείμενον. ὧν οἰκεία καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις,

furentem insaniam, ac Nubis liberorum in ariete fugam aërem, Inus & Melicertæ susceptionem. Ad hæc, neq; Pelopidarum facta saltatori negligēda sunt, neque Mycenæ, & quæcunq; in illis memorabiliter gesta sunt. Et ante illos Inachus & Io, & ipsius custos Argus, & Atreus, & Thyestes, & Aerope, & vellus aureum, & Pelopiæ nuptiæ, & Agamemnonis interfectio, & Clytæmnestræ supplicium. Iam adhuc ante illos septem principum aduersus Thebas expeditio, & generorum exulū Adrasti susceptio, & oraculum de illis proditum: præterea ducum in bello cæsorum interdicta sepultura, & propter hanc Antigones & Mœnecei miserabilis interitus. Insuper quæcūque feruntur in Nemea Hypsipyle & Archemorus saltatori monimenta cum primis necessaria. At etiam quæ ante illa tempora acciderunt, exactè callebit, Danaës virginitatem, Persei natiuitatem, certamen quod aduersus Gorgonas suscepit. Adde illis & Aethiopicam narrationem,

Cassio-

Καθιόπεια καὶ Ἀνδρομέδα καὶ Κηφεύς, ὃς καὶ ἄστροις ἀγκατέλιξε τῶν μετὰ ταῦτα πίστις. μαχαίνα δὲ τὰ ἀρχαῖα, τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναοῦ δόλοι τε, καὶ πλὼ ἐπιθάμιον ἐπίβουλή. ἐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαίμων ζειαῦτα παρίξεται, τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος & ἀντιρασλὴν Ζέφυρον. καὶ πλὼ ἀπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μειρακίου σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος & ἄνθος, καὶ πλὼ ἐν αὐτῷ ἀλάλσαμ ἐπιγραφὴν, καὶ πλὼ Τυνδάρεω ἀνάσασιν, καὶ πλὼ Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὀργὴν, ἔτι δὲ καὶ τὸν Πάριδος & ξενισμὸν, καὶ πλὼ Ἑλένης ἁρπαγὴν, μετὰ πλὼ ἐπὶ τῷ μήλῳ κρίσιν. νομίσειε γὰρ ἂν Σπαρτιατικὴν ἱστορίαν καὶ πλὼ Ἰλιακὴν σωζῆσθαι, πολλὴν οὖσαν, καὶ πολυπρόσωπον. καθ' ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δρᾶμα τῇ σκηνῇ προκέκτηται. καὶ μιμνῄσθαι δὲ τούτων ἀεί, μάλιστα δὲ τῆς ἁρπαγῆς

Caſsiopeam, & Andromedam, & Cepheum, quos inter aſtra annumerauit quoque hominum id ætatis credulitas. Quinetiam illa non ignorabit priſta facta Aegypti & Danai, & inſidias quibus petitæ ſunt nuptiæ. Non pauca verò eius generis ſuppeditabit & Lacedæmon, videlicet Hyacinthum, & Apollinis rituale Zephyrum, & pueri exitium à diſco illatum, enatumque ex illius ſanguine floſculum, & gementem in eodem inſcriptionem αι αι, & Tyndarum à morte reducem, & Iouis ob hoc ipſum aduerſus Aeſculapium excandeſcentiam. Præterea Paridis apud Menelaum hoſpitium, & Helenæ raptum poſt factũ propter pomum iudicium. Planè enim exiſtimet Spartanæ hiſtoria & Iliacam eſſe adiunctam, copioſam profectò & multiplicem. Itaque iuxta vnumquemque apud Troiam occiſorum fabula agenda ſcenæ proponitur. Conſentaneum verò eſt, vt horum ſubin-

γῆς ἀνθὺς, ἄχρι τῶν ἐν Ἕλλησι νόστων γεγραμμένων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος. ὧν οὐκ ἀμόρτια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστου δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. οὐκ ἀποδὰ δὲ καὶ τὰ μετὰ τούτων, ἀπὸ τῶν Λυκείων συγγραφῆς, Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένοις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία, καὶ ὅλως ἡ πᾶσα Ὀδυσσέως πλάνη, καὶ Κίρκη καὶ Τηλεγόνος, καὶ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δωρεά, καὶ τὰ ἄπτα μέχρι τῆς τῶν μνηστήρων τιμωρίας. καὶ μετὰ τούτων, ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβουλὴ, καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργὴ, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θατέρου ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἦλις τοῖς ὀρχεῖσθαι παρορμῶσι, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτίλον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τοὺς πρώτους τῶν Ὀλυμπίων ἀγωνιστάς. πολλὰ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθο-

subinde memor sit, cum primis verò eorum quæ mox à raptu vsque ad Græcorum procerum in patriam reditum peracta sunt. Neque Aeneæ erroris obliuiscatur, neque Didonis amoris. Inter quæ locum quoque habebunt quæ de Oreste circumferuntur fabulæ, tum qualia satis fidenter ausus est in Scythia. Sed nec illa quæ ante hac gesta sunt, inepta putabit. Achillis in Scyro cum virginibus conuersationem, Vlyssis insaniam, Philoctetæ à Græcis derelictionem. In summa, totam Vlyssean errationem, & Circen, & Telegonum, & Aeoli in ventos imperium, & ad procorum supplicia. Ante hæc verò quibus sycophantiis Palamedi perniciem machinatus est, & ira Nauplij, & Aiacis furentis insania, & alterius ad petras naufragium facientis exitium. Quin etiam Elis multas occasiones præbebit saltare conantibus: Oenomaum, Myrtilum, Saturnum, Iouem, primos Olympiarum athletas. Atqui nec Arcadia fabu-

larum

μυθολογία, Δάφνης φυγὴ, Καλλισθς θηρίωσις, Κενταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γονὰὶ, Ἀλφεθ ἔρως, καὶ Ὑφαλῶ ἀπλημία· ἀπὸ μὲν ἐς τλὼ Κρήτλω ἀφίκῃ τῷ λόγῳ, πάμπολλα μὲν κἂθεν ὁ ὄρχησις ἰρανίζιτα, τλὼ Εὐρώτλω τλὼ Πασιφάλω, τὸς ταύρους ἀμφοτέρους, τὸν Λαβύρινθον, τλὼ Ἀριάδλνω, τλὼ Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἴκαρον, τὸν Γλαῦκον, τλὼ Πολυίδλ μαντικλὼ, τὸν Τάλω, τὸν χαλκοῦν τῆς Κρήτης φυλάκων. μὲν ἐς Αἰτωλίαν μετίλθης, μὲν κἂκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνῃ, τλὼ Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τλὼ Ἀταλάντλω, τὸν Δαλὸν, καὶ ποταμὸν καὶ Ἡρακλέους πάλλω, καὶ Σειρλύων γένεσιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν· καὶ μετὰ τλὼ μανίαν, Ἀλκμάωνος οἴκησιν. ἔτα Νέσσον, καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ᾗ τλὼ ἐν Οἴτῃ πυρὰν. ἔχα καὶ Δράκῃ πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγκαῖα,

τὸν

larum expers est, Daphnes fugam, Callistus ferinam vitam, Centaurorum temulentiam, Panos parentes, Alphei amorem, & Hyphali peregrinationem exhibens. Iam si oratione in Cretam descenderit, permulta inde sumet saltatio, Europam, Pasiphaën, taurosque virosque, Labyrinthum, Ariadnen, Phædram, Androgeum, Dædalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinium, Talo, æneum Cretæ custodem. At si in Aetoliam diuerterit, habet & illic non pauca quæ mutuò sumet saltatio: Althæam, Meleagrum, Atalātem, Dalum, fluminis cum Hercule luctam, Sirenum procreationem, Echinadum retributionem, & post insaniam, Alcmæonis habitationem: deinde Nessum, & Deianiræ zelotypiam. cui applicanda est Herculis in Oeta monte pyra, & conflagratio. Habet etiam Thracia non parùm multa saltandi necessaria: nempe Or-

τὸν Ορφέα, τὸν ἐκείνου σπαραγμὸν, καὶ τὴν λύραν αὐτῆς ἐκφαλεῖν, τὴν ἐπιπλεύσασαν τῇ λύρᾳ, καὶ τὸν Αἷμον, καὶ τὴν Ροδόπην, καὶ τὴν Λυκόργου δίκην. καὶ Θεσσαλία δ' ἔτι πλείω παρέξεται, τὸν Πηλέα τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἄλκηστιν, τὸν τῶν πεντήκοντα νηῶν σύλλογον, τὴν Ἀργὼ, τὴν λάλον αὐτῆς πρῷραν, τὰ ἐν Λήμνῳ, τὴν Αἴσονος, τὸν Μηδείας ὕπνον, τὸν Ἀψύρτου σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ παράπλῳ γενόμενα, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρωτεσίλαον, καὶ τὴν Λαοδάμειαν. ἢν δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν ὑπεμβῇς, πολλὰ μυθικὰ δράματα, εὐθύς γὰρ Σάμος ὑποδύσεται, καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μίξει Περσῶν πλανηθεῖσα. καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τοῦ Ταντάλου φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐστίασις, καὶ ἡ Πέλοπος ἀφάνισις καὶ ἐλεφάντινος ὦμος αὐτοῦ. καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ὁ Ἠριδανὸς, καὶ Φαέθων, καὶ

pe Orpheum, & illius fa-ctam à mulierculis dilaniationem, eiusq; caput loquens, idemque vnà cum lyra natans. Prætereà Hæmum & Rhodopen, tum Lycurgi supplicium. Porrò Thessalia adhuc plura his subministrabit, Peliam, Iasonem, Alcestin, classem quinquaginta nauibus congregatam, Argo, & loquacem eius carinam. Insuper res in Lemno gestas, Aeetam, Medeæ somnium, Absyrti dilacerationem, tum omnia illa quæ inter nauigandum acciderunt. Post hæc autem Protesilaum & Laodamiam. Rursus si in Asiam postliminiò te contuleris, multam ibi inuenies fabularum copiam. Statim enim tibi occurret Samus, mox Polycratis calamitas, atque filiæ eius vsque ad Persas erratio. Quinetiam his adhuc antiquiora, nimirum Tantali loquax incontinentia, tum deorum apud eundem conuiuium, & Pelopis carnea depastio, eiusque elephantinus humerus. In Italia verò Eridanus & Phaëthon,

& po-

καὶ ἄγαλμα ἀδελφὰς θρηνοῦσας, καὶ ἤλεκτρον δακρύουσαν. ἴσασι δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ τὸν φρουρὸν τῆς χρυσῆς ὀπώρας δράκοντα, καὶ τὸν Ἄτλαντος πόνον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν. οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἁπάσας, ὅσαι εἰς ὕλην, ἢ θηρία, ἢ ὄρνια μετήχθησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο. τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ ζῶντας τοιούτους, καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ Μύρραν, καὶ τὸν Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μιγνύμενον, καὶ ταῦτα ἴσεται, καὶ τὰ νεώτερα δή, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύκῳ, ἐπὶ τῷ Στρατονίκης ἔρωτι· τὰ γὰρ Αἰγυπτίων, μυστικώτερα ὄντα, ἴσεται μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται. τὸν Ἔπαφον λέγω, καὶ τὸν Ὄσιριν, καὶ τὰς θεῶν εἰς τὰ ζῷα μεταβολάς· πρὸ πάντων δὲ, τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας

& populi lugentes ſorores, & electrum lachrymantes. Sciet eiuſmodi quoque Heſperidas, & cuſtodem aurei fructus Draconem, & Atlantis laborem, & Geryonem, tum boum ex Erythía abactionem. Neque ignorabit, omnes fabulaſas formarum transformationes, quæcunque in arbores, aut animantes, aut aues transmutatæ ſunt, & quot ex mulieribus viri facti ſunt. dico autem Cæneа, & vatem Tireſiam. Super hæc in Phœnicia Myrrham, & luctum illum Aſſyrium, qui geminus eſt. Et hæc habebit cognita, & adhuc recentiora, quæcunque poſt Macedonum imperium auſus eſt Antipater, & Seleucus ob amorem Stratonices. Aegyptiorum quæ magis erunt arcana, cognoſcet quidem, ea autem ſaltando repræſentabit ſignificantiùs: Epaphum dico, & Oſirim, præterea Deorum in animalia tranſmutationes. Ante omnia verò ea quæ circa amo-

ἔρωτας αὐτῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς, καὶ ἃς ὅσα ἑαυτὸν μεταπλάσαιτο, ἔσεται δὲ καὶ τούτων ἐν ᾅδου ἅπασαν παγκλίαν, καὶ τὰς λοιδόρους, καὶ τὰς ἐφ' ἑκάστῃ αἰτίας, καὶ τὸν Πειρίθουν καὶ Θησέως ἄχρι τοῦ ᾅδου ἑταιρείαν. σωπιλόντι δὲ ἅπαν, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ μάλιστα τῆς παγκλίας λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελὼν, τὰ λειφθέντα κατέλιξα, τὰ ἅπαντα τοῖς τε ποιηταῖς ἄδειν ἀφεὶς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς λαμπρύνειν καθ' ὁμοιότητα προειρημένων. ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα, καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα καὶ πεπταμένα εἶναι ἀναγκαῖον. ἐπεὶ δὲ μιμητικὸς ὅδε, καὶ λινὰ μασι

res illorum variè & mirificè contingerunt, quæque de Ioue ipso feruntur fabulæ, tum in quascunque facies semet transfigurârit. Omnem verò inferorum tragœdiam tanquam digitos vngues q; suos tenebit, tum suppliciorum genera, & quæ cuiusque causa extiterit, & Pirithoi & Thesei indiuulsam vsque ad inferos amicitiam. Vt autem vno quasi fasce summatim perstringam omnia, nihil quod ab Homero & Hesiodo, tum ab reliquis poëtis eximijs & excellentibus maximè tragicis dictum est, ignorabit. Hæc admodum pauca ex multis, aut potiùs ex innumeris istam syluam, rerumq; saltationi necessariarum saltem capita aliquot percensui. Reliqua verò cùm poëtis, tum ipsis saltatoribus demonstranda reliqui, ac tibi quoque iuxta dictorum similitudinem indaganda. Quæ omnia in numerato parata saltatori reponenda sunt, vt cũ tempus exegerit, nullo negotio possit expromere. N Quoniam verò imitatrix est saltatio, motibusq; & gesticulatione

μάσι τὰ ἀδόμενα λέξειν ὑπισχνῆται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφηνείαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν λεκτῶν ἐπ' αὐτοῦ λιμπάνεσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον· ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικὸς χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν καὶ κωφῷ σωπᾶν, καὶ μὴ λαλοῦντ' ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι ἀκούειν. ὃ δὴ καὶ Δημητρίῳ τῷ κυνικῷ παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ ἦν αὐτὸς ὁμοιάζοι κατηγόρει τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων ζῆν αὐλοῦ μὴ τῶν συρίγγων καὶ τῶν κυμβάλων πάρεργόν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελοῦντα, κινούμενον δ' ἄλογον ἄλλως κίνησιν, καὶ μάταιον, ὑδρὸς αὐτῇ νῦν προσόντος τῶν ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένοις, ἐνίοτε Σηιανῆς, καὶ προσωπείου ἐμπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ᾀδόντων ἀφα-

tione ea quæ cantantur, ſe-met expreſſuram pollicetur, ſummopere illi neceſſarium eſt, (quod & rhetores facitare conſueuerunt) vt perſpicuitatem exerceat, vt vnumquodque quod ab illa demõſtratum fuerit, ita clarè, ità perſpicuè ob oculos poſitum repræſentetur, vt nullius enarratoris egeat opera. Sed quod Pythico oraculo proditum eſt, oportet ſaltationis ſpectatorem & mutum ſaltatorem intelligere, & nihil loquentem audire. Id quod o Demetrio Cynico quoque accidiſſe fama eſt: quandoquidem & ipſe non ſecùs atque tu P in iudicium vocare ſolebat Orcheſticen, dicens tibiæ & fiſtularum & ſtrepituum ſuperuacuum quiddam eſſe ſaltatorem, quippe qui argumento conficiendæ fabulæ parùm afferret, motum modò inſulſum & vanum adhiberet, ab omni ratione atque intelligentia ſeiunctum. Cæterùm homines qui hac in re præſtigijs illuderentur, veſtitu ſerico, perſonatuq; aptè accommodato, tibiaq; & laſciuis cantilenis;

ὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὂν τὸ τῦ ὀρχηστῦ πρᾶγμα, ὃ τότε, κατὰ τὸν Νέρωνα οὐδενὸς ἀνθρώπων ὀρχησικὸς, οὐκ ἀσθενῶς, ὡς φασιν· ἀπ' ἐκείνης ἄν τις, εἴ τι ἰσοτίας μνήμη, καὶ κινήσεως ἐπιμελὴς διενεχθὴν, ἐδοκίμασε τὸν Δημητρίου συγγνωμονικώτερον, οἶμαι, τῷ δείσαι, ἐδὲν ὀρχήσομενον ἔπεσθαι κατηγορεῖν αὐτῦ. καὶ ἐπέσχετό γε ἄνω ἀὐλοῦ καὶ ἀσμάτων ἐπιδείξεως αὐτῷ, καὶ ἕως ἐποίησεν. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῦ ὠρχήσατο τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως μοιχείαν, ἥδιον μιμούμενος, καὶ Ἡφαίστου ἐπιβουλεύοντα. καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέροις, τῷ τε Ἀφροδίτην καὶ τὸν Ἄρη συναγαγόντα· καὶ τοὺς ἐφεστῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αἰδημένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην ἐποδιδοικότα δὲ, καὶ ἐκτείνοντα τὴν Ἄρη,

& canentium modulata cõcinnitate, quibus exornaretur, nequaquam saltatoris esse officium. Q Saltator ergo Neronis tempestate eximius & celebris, nec, vt ferebatur, imprudens, sed si quis etiam alius, historiarũ memoria & mouendi elegantiã artificio præcellens plurimum, precatus est Demetrium, sapientissimis, vt mihi videtur, precibus, vt eum saltantem spectare vellit: deinde si videretur, reprehenderet, ac saltationem acerbissimè accusatam exibilaret, atque explauderet. Pollicebatur ad hæc, se nullis tibijs & cantilenis adhibitis saltaturum: quemadmodum & fecit. R Etenim strepitibus & tibijs & choro imposito silentio, ipse per se saltauit Veneris & Martis adulterium, Solem furtiui concubitus proditorem, Vulcanum mœchantibus insidias machinantem, ac vinculis vtrosq; & Martem & Venerem illaqueantem. Deos spectaculo assistentes, Venerem suffuso rubore pudefactam, subuerentem, & meticulosiũs Martem

Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσοείᾳ ταύτῃ προσῆκεν, ὥστε τὸν Δημήτριον ἁπανθαψάμενον τοῖς γιγνομένοις, ζῦτον ἔπαινον ἀποδοὺς τῷ μίμῳ τῷ ὀρχησαμένῳ ἀνέκραγε γὲ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεβόησε· ἀνθρώπῳ ἄνθρωπε, ἃ ποιᾷς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐτῶν λαλεῖν. ἐπεὶ καὶ τὸν Νέρωνα ἰσμὲν ὠλάχῳ, βούλομαι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ ζῦ αὐτοῦ ὀρχησαμένου γνώμονα ἀπᾶραι, ὅ περ μίμῳ ἔπαινον ὀρχησικῆς γένοιτ' ἄν. τῶν γὰρ ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων βασιλικός τις ἄνθρωπος, καταπεμφθείς ποτε πρὸς Νέρωνα, ἐθεάσατο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχησιλῷ ἐκεῖνον, ἕτω σαφῶς ὀρχούμενον, ὡς καί τοι μὴ ἐπακούοντα τῶν ᾀδομένων (ἡμίελλην γάρ τις ὢν ἐτύγχανε) σωφρονεῖν ἅπαντων. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν ζῦ Νέρωνος ἀσπαζόμενος, καὶ ὅ,τι

Martem ſupplicantem: præterea quaſcunque alias hæc fabula partes complectitur, adeò vt Demetrius ipſa artificioſa ſaltatione iam exhilaratus, maxima laude ſaltatorem extulerit. Exclamabat enim voce quàm potuit acutiſſima in hæc verba prorumpens: Audio, ô homo, cuiuſmodi facias: neque enim tantùm video, ſed mihi vidêre ipſis laqui manibus. Quoniam verò circa Neronis tempora noſtra verſatur oratio, animus eſt viri barbari ſuper eodem ſaltatore tibi referre teſtimonium, quò laudem præclariſſimam ſaltandi artificio attributam eſſe cognoſcas. Quippe è barbaris quidã homo regius è Ponto, cùm ex negotio ad Neronem Romam veniſſet, vnáq; cum aliis hunc ſpectaſſet ſaltatorẽ, adeò ſaltantẽ perſpicuè, vt quanquam nihil eorũ quæ canebantur, audire poterat (erat enim lingua ſemigræcus quiſpiam) omnia tamen callidè intelligeret. Iam verò eũ itẽrũ ad ſuos regreſſurus eſſet barbarus, eumq; Nero benigniùs

ὅ,τι βούλοιτο, αὐτῷ κελεύον-
τος, καὶ δόσειν ὑπισχνεῖτο
νικήσαντι τὸν ὀρχηστήν, ἔφη δῶς, τὰ
μέγιστα ἀνφρανεῖς. ἢ δ' Νέρω-
νος ἱρομένου, τί ἂν σοι χρήσι-
μος γένοιτο ἐκεῖ; πολλοίκους,
ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐκ ὁμο-
γλώττους, καὶ ἑρμηνέων ἐυπό-
ριστον ἂν εἴη πρὸς αὐτούς. ἔστι
μοι τὴν γλῶτταν, ἑρμηνεύων
οὕτως, ἑκάστοις ἑρμηνεύ-
σω. τοσοῦτον ἄρα καθικτὸν
αὐτοῦ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως,
ἐπίδηλός τις καὶ σαφὴς φανεῖ-
σα. ἡ δ' πλείστη διατριβὴ, καὶ
ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς, ἐπι-
δεικνύειν ὅτι, ὡς ἔφην, κατὰ
τὰ αὐτὰ, καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐ-
πιτηδευομένη, καὶ μάλιστα
δὲ τοῖς τὰς καλουμένας τοιάδε
μελέτας διεξιοῦσιν· οἶδα γὰρ
καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐ-
παινουμένην, ὡς ἐοικυῖαν τοῖς
ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ
μὴ ἀπολὰ εἶναι τὰ λεγό-
μενα τῶν εἰσαγομένων ἀρι-
στέων ἢ τυραννοκτόνων, ἢ
πρὸς-

atque amantiùs inuitaret, & si quid vellet postulare liberaliter iuberet, seq; prompte daturũ pollicereturr. Da mihi, inquit, hunc saltatorem, & me hoc munere plurimũ exhilarabis. Percontante verò Nerone, cui rei domi tuæ vtilis tibi futurus est? Sunt mihi, inquit, vicini barbari, lingua dispares. ad illos intelligendos interpretum parare copiã haud mihi promptum & facile est. Itaque si alicuius egens ero, ille inuenies singula quæque mihi interpretabitur. Tantùm consecuta erat agilis saltationis imitatio, cùm clara & manifesta apparuisset. Cæterùm exercitiũ iuxta quod immorandum est, & saltationis scopus est repræsentatio, vt dixi, eadem opera & rhetoribus exercenda, maximè verò ijs, qui declamationibus, quas vocant, vacant. At hæc quoque in saltatoribus præcipuè laudi datur, vt personis in scenam introductis saltator per omnia gestu respondeat, neque ea quæ dicuntur, ab introductis optimatibus, aut tyrannicidis, aut mendicis,

πτωχῶν, ἢ γεωργῶν· ἀπ' ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι. ἐθέλω τοίνυν σοι καὶ ἄλλο βαρβάρου ῥῆσιν ἐπὶ τούτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γάρ ποτε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τοσούτων γὰρ μερῶν τὸ δρᾶμα ἦν) εἷς τις ἕνα, ὁρῶν τὸν ὀρχηστήν, τίνος οἱ ὀρχησόμενοι καὶ παρασκευούμενοι τὰ λοιπὰ πρόσωπα εἶεν. ἐπεὶ δ' ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ἅπαντα παρασκευάσεται, καὶ παρεσκευασμένα τὰ πάντα, ἐλεεινόν, ἔφη, ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν τοῦτο ἔχων, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ σῶμα μίαν σχεδόν· καλὰ γὰρ καὶ ποιητικὴ παραίνεσις ἐκείνη, τὸ, ὦ πᾶν, Πολύτροπον θηρὸς πειρᾶσθαι νόον ἴσχων, πάσας πολίεσσιν ἐμίλησε τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκαῖα, καὶ δεῖ πολυτρόπου τοῖς πράγμασι, σωφρονοῦντα

mendicis, aut agricolis discrepent, sed in vnoquoque illorum demonstretur proprietas & excellentia. Volo itaque & alterius tibi barbari orationem ea ipsa de re percensere. Etenim cùm quinque personas vidisset saltatori apparatas (tot enim partibus seu actibus constabat fabula) vnum videns saltatorem, quærebat quinam reliqui essent futuri, qui alias personas saltando repræsentarent. Postea verò quàm certior factus est, illum omnia saltatione sua repræsentaturũ: Fefelliſti nos, inquit, ô optime, quòd cùm corpus vnum tibi sit, animas plures habeas. Et hæc quidem barbarus. Non iniuriâ verò & Itali saltatorẽ Pantomimi nomine cohonestârunt, ab ipso penè facto ad hoc introducti. Nec inelegans habenda est illa poëtica cohortatio: O fili, Polypi mentẽ obtinens in omnibus versare vrbibus saltatori equidem perneceſſaria, quẽ rebus adhærentem oportet semetipsum quibus & facilis applica-

πεῦμ ἑαυτὸν ἑκάστῳ τῶν ὑπο-
μενόντων. τὸ δὲ ὅλον, ἤδη καὶ
πάθη λέξεων, καὶ ὑποκινεῖ-
σθαι ἡ ὄρχησις ἐπαγγέλλε-
ται, νυνὶ μὲν ἐρῶντα, νυνὶ δὲ ὀργι-
ζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ
ἄλλον μαινόμενον, καὶ ἄλλον
ἀλυπημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ
παραδοξότατον τῆς αὐτῆς
ἡμέρας, ἄρτι μὲν Ἀθάμας
μαινόμενος, ἄρτι δὲ Ἰνὼ φοβε-
μένη δείκνυται. καὶ ἄλλος
Ἀτρεὺς ὁ αὐτὸς, καὶ μετὰ μι-
κρὸν Θυέστης, εἶτα Αἴγισθος
ἢ Ἀερόπη, καὶ πάντα ταῦτα
ἐς ἄνθρωπός ἐστι· τὰ μὲν οὖν
ἄλλα θεάματα, καὶ ἀκούσμα-
τα, ἑνὸς ἑκάστου ἔργου τῶν ἐπι-
δεῖξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλός ἐ-
στιν ἢ κιθάρα, ἢ σὰ φωνῆς
μελῳδία, ἢ τραγικὴ θέαμα·
τραγία, ἢ κωμικὴ γελωτο-
ποιία· ὁ δὲ ὀρχησὺς, τὰ πάντα
ἔχει συναθρῶν· καὶ ἔστι ποικί-
λον καὶ παμμιγὲς τῶν παρα-
σκευῶν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλὸν, σύ-
ριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβά-
λου, ψόφ-

re. ¶ Præcipuè verò motes & affectus se demonstraturam & simulaturam pollicetur saltatio, nunc quidem amantem, deinde irascentem introducens, mox alium insanientem, alium animo perturbatū, ac omnia talia valdè concinnè & modestè. Et quod omnium maximè mirandum est, vna eademq; die nunc quidem Athamanta furentem, nunc Ino metuentem exprimit. Et aliàs ipse ille Atreus est, aliàs Thyestes, post pusillū Aegisthus, deinde Aerope. Et omnia hæc vnius hominis artificiosè refert industria. Alia quidem spectacula & disciplinæ vnam quampiam rem ostendunt: aut enim tibia est, aut cithara, aut vocis modulatio, aut fabula tragica, aut plausibilis aliqua comœdia, cæterùm saltator hæc omnia simul comprehensa in se complectitur, & est varium quendam & mixtum ex omnibus illius videre apparatum, tibiam, fistulam, pedum strepitum, clangorem cymbali, re-

ψόφου, ἀποκρυτοῦ ὠφωνίαν, ᾠδόντων ὁμοφωνίαν· ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, θατέρου τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστὶ, τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος, ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφότερα συμμέμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώναξ γοιῶ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς, χειροσόφους τοὺς ὀρχηστὰς ἀπεκάλει, καὶ ᾔδει ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ, ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἰδών ποτε ἅπαξ, ἐπεξεπίτηδες ἐπισκάς, ὀρχηστὴν τὰ αὐτοῦ ποιοῦντα· οἷον μὲ, ἔφη, θεάματος ἀπὸς φιλοσοφίαν αἰδὼς ἀπεκώλυσεν; εἰ δ' ἔστιν ἀληθῆ, ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τείχη μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δεῖ-

li, repræsentatoris vocē concinnam, canentium concentum consonum & vnanimem. Præterea alia quidem alterutrius in homine partis sunt opera; alia enim sunt mentis, alia corporis: cæterum in saltatione ista mixta sunt. Etenim mentis demonstrationem, corporei exercitij actione, ipsis rebus quæ fiunt inesse videmus. Maximi verò omnium ducenda est rerum quæ geruntur sapientia, & quòd nihil citra rationem cōmittitur. Quocirca Z Lesbonax Mitylenæus, planè vir honestus ac bonus, saltatores Chirisophos, id est, manu sapientes nominare solitus est: ibatq; frequenter ad illorū spectacula, qua si melior à theatro subinde esset reuersurus. Timocrates autem eius præceptor, viso quondam semel, non de industria assistens, saltatore suis rebus indulgente: Quasi me, inquit, spectaculo primauit verecundia, quam è philosophia hauseram? Quod si vera sunt quæ de anima Platonem disseruisse constat, tres

δείκνυσι, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται· τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται· τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ. τοῦτο μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς σώμασι, παρίσπαρται· μάλιστα δὲ πρόσωπον, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῆς Ἀριστοτέλους ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐπαινοῦντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγουμένου τἀγαθοῦ καὶ τοῦτο εἶναι; ἤκουσα δέ τινος καὶ πρεπέστερόν τι νομισούσης ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὸ Πυθαγορικόν τι δόγμα ἀνέπτυται. ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνὸν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνουμένων, μόνη ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔχει, καὶ πολύ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μετὰ

eius partes pulcherrimè oſtendit ſaltator: vim iraſcendi, quoties iratum exprimit: deſiderandi, quoties amantem repræſentat: ratiocinandi, quando ſingulos affectus quaſi frenis quibuſdam coërcitos explicat. Et hoc in omnes ſaltationis partes, quemadmodum tactus inter ſenſus corporeos, diſſeminatum eſt. Porrò autem cùm pulchritudinis tantam rationem habere ſoleat, atque inter ſaltandum decentis & concinnæ formoſitatis, quid aliud quàm Ariſtotelis pulchritudinem cõfirmare videtur, eandem collaudantis, atque inter bona tertio loco conſtituentis? Audiui verò alium ſuper ſaltantium perſonarum ſilentio longè iuueniliùs diſſerẽtem, quòd eo Pythagoricæ diſciplinæ dogma ſubobſcurè ſignificari videatur.

α Prætereà cùm aliæ vitæ actiones, illæ quidem oblectationem, aliæ verò vtilitatem exercentibus ſuppeditent, ſoli ſaltationi vtraque hæc iuxtà adeſſe videmus, ac vtilitatem longè præſtantiorem, quatenus

κὰ τῦ τερπνοῦ γίγνεται. πόρρω γὰρ τῦτο ὁρᾶν ἥδιον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλους ἐν κόνει, οὓς ἡ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον, καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται; τὴν μὲν οὖν γε σώφρονα κίνησιν τῆς ὀρχηστικῆς, καὶ σχοφὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ἁρμονίους, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ ἔναι συμβέβηκεν ὁρῶσι, τοῖς δὲ ἐνεργοῦσιν αὐτοῖς ὑγιεινότατα. γυμναστικῶν γὰρ τὸ κάλλιστόν τι ἅμα καὶ εὐρυθμότατον τῦτο φαίην ἂν ἔγωγε ἔναι, μαλακόν μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον καὶ πειθήνιον, καὶ εὐχρῶς ἔναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχνόν τι οὐ μικρὰν περιποιοῦν τοῖς σώμασι. πῶς οὖν οὐ παραρμόνιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις; θύουσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκοῦσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὁρῶντας, διὸ

tenus cum voluptate illa exhibetur. Quantò enim hoc spectatu iucũdius, quàm videre pugnis decertantes iuuenes, ac sanguine diffluentes, aliośq; luctantes in puluere, quos non rarò saltatio & longè tutiùs simul atque decentiùs, & maiori cũ voluptate demõstrat? Quocirca apti decenteśq; in saltando motus, ac corporis inuersiones & circunductiones, insuper saltus & resupinationes quibus vtitur, alijs equidem sæpenumerò fuêre oblectamento spectantibus: ipsis autem hæc eadem exercentib. saluberrima. β Etenim illud ego gymnasijs pulcherrimum, & maximè omnium conducibile haud dubiè dixero, quòd corpus emolliant, & membra flexibiliora iuxtà ac leuiora efficiant, & ad omnem mutationẽ promptiora instituant, neq; mediocri robore corpora solidiùs confirment. Quî ergo saltatio res erit non omnium elegantiſsima, & quæ & mentem acuat, & corpus exerceat, & spectantes oblectet, & multas

διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν παλαιῶν ὑπ' αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθμίαν, καὶ κρίσιν, διά τι ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς· ἀγοιῶ φωνῆς εὐμοιρίαν ἔχοις, ποῦ ἂν ἀλλαχόθι εὕροις, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον; ἔστι αὐλοῦ καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἄλλως καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαί σοι πάρεστιν. ἐῶ λέγειν, ὡς ἀμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, γνώσῃ, ὅταν ὁρᾷς τὸ θέατρον μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ὅλως, τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν. ὃ δ' ἔστι μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐπαινέσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ, τὸ καὶ ἰσχνότητι ἅμα καὶ ὑγρότητα μελῶν ἐπιδεῖξαι, ὅσπερ ὁμοίως παράδοξον εἶναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν ᾠδῇ αὐτῇ καὶ Ἡρακλέους τὸ καρτερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἁβρὸν διανύοι. ἐθέλω

multas res priscas homines doceat, tibijs, cymbalis, numeroso carminum concentu animum, quantum ad oculos & aures attinet, ex æquo demulceens? Itaque si perfectam vocum modulationem requiris, vbi alibi inuenies aut chorum pleniorem, aut concinniorem? Quòd si tibiæ aut fistulæ sono dulciſsimo caperis, ſufficiens in ſaltatione quoque fruendi sibi parata eſt copia. Mitto dicere quòd morib. quoque emendatis multò euades melior, crebrò hiſce vtens ſpectaculis, quoties videris theatrum abominari & odio proſequi malefacta, contrà lachrymis deflere innocenter affectos iniuria: in ſumma, totam ſpectantium vitam emendari. Quod autem præcipua in ſaltatoribus laude extollendum eſt, illud iam dicturus ſum: membrorum robur atque molli-

tiem rectè exercere, vtrunque iuxtà mihi admirandum videtur: vt ſi quis in eodem argumento iam robur Herculeum, mox Veneris teneram & delicatam oſtentaret mollitiem.

γ Iam

ἐθέλω δὴ ἤδη καὶ ἐπιδεῖξαί σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν, ἔν τε ψυχῇ καὶ σώματι· καί τοι τῆς μὲν ψυχῆς πρῶτον τὰ πλεῖστα. μνημονικόν τε γὰρ, καὶ ἅμα φυᾶ καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιροῦ μάλιστα ἐσχάθαι φημὶ δεῖν αὐτὸν, ἔτι δὲ κριτικόν τε ποιημάτων καὶ σωμάτων, καὶ μιμῶν τῶν ἀρίστων διαγνωστικὸν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα, ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἐμμελὴς καὶ ἀκριβῶς· οὔτε πολύσαρκος καὶ ἀπίθανον γὰρ· οὔτε λιπὴς εἰς ὑπερβολὴν, σκιλίτῃ ὅμοιόν τοῦτο, καὶ νηκρικόν. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ ἀμυδρά τινος, ὡς φαίνεται τὰ διαῦτα ἐπισημαίνεσθαι,

I. Iam verò oratione tibi ostensurus sum, qualē & corpore & animo optimum saltatorem esse oporteat. Et sanè mentis dotes iam magna ex parte executus sum. Quippe memoria præcellere, ac præcipua ingenij indole clarum, ad hæc solerti & acutâ intelligentiâ præditū esse illum oportere aio, & qui potissimùm temporis rationem habere poterit: præterea autem, vt poëmatū ingenioſus censor sit, tum cantuum atq; carminū præstantissimorum peritus expēſor, vitioſè verò factorū reprehenſor argutus. Cæterùm corporis modū iuxta Polycleti canonem adumbrabo, vt neq; impensè altus sit, neque præter modum crassus, neque breuis nimiùm aut humilis neq; natura depressus, nanus aut pumilio, ſed moderatæ staturæ p omnia: neque carnoſus admodum, & obeſus (abſurdum enim eſt) neque rursus corpore impensè tenui: hoc enim aridi cadaueris præ ſe fert imaginem. Memorabo verò tibi populi cuiuſdam ad huiuſmodi notanda non inertis exclamationes.

νιῶδες, βοᾶς ἀπᾴδον. οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς, ἀφυεστάτη πόλις, καὶ ὀρχήσεσιν μάλιστα προσβεβυσμένοι, οὕτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικροῦ μὲν γὰρ ὀρχηστοῦ ἐσιόντος, καὶ τὸν Ἕκτορα ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀσυάναξ, Ἕκτωρ ἁπτόμεθα· ποτὲ δὲ ποτε μηκίστου τινὸς ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὀρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπιχειροῦντος, καὶ πεσόντα τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, ἅπτεσθαι, φάσαν, τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τοῦ μάλιστα δὴ καὶ σφόδρα ὀρχήσεσθαι, καὶ πολλοὺς ὀρχησεῖσθαι, πηδᾶν μεγάλα ἐθρεμμένους, διόμεθα, ἔφασαν, φάσκα τῆς θυμέλης. τὸ δὲ ἐναντίον ὧν πάνυ λιπῷ ἐπιβόησαν, διαλῶς ἔχει, ὡς νοσοῦντι. τούτων ὑπὲρ γνώσεως ἕνεκα ἐπιμνησθῶ, ἀπὸ

nes. Antiochia ciues habet ingenioſiſſimos, quibus ſtudio eſt ſaltationem omnibus aliis anteponere exercitijs: adeoque dictorum & factorum obſeruantes ſunt, vt nihil omnino earum rerum, illorum ſubterfugere poſſit iudicium. Ergo cùm corpuſculo admodum modiculo ſaltator in ſcenam ingreſſus ſaltaret Hectorem, vno ore omnes exclamauerunt, Aſtyanactem videmus: vbi autem Hectorem manſiſſe dicemus? Rurſus alio tempore quopiam præter modum longo Capanea ſaltare conante, idemque Thebanorum muros adiecturus eſſet: Transcende, inquiunt, muros, nihil tibi ſcalis opus eſt. Quinetiam impendiò corpulentum & obeſum ſaltatorem falsè ſubſannarunt, qui cùm ingentem ſaltum facere adniteretur, Theatrum nobis, inquiunt, ſuffulciendum fuerat. Contrà, nimium arido & tenui, tanquam malè habenti, bene valere certatim precati ſunt. Horũ profectò non concitandi riſus gratia mentionem ad-

ducis

ἀπ' ὧν ἴδῃς, ὅτι καὶ ἄλλοι ὁμοίως μεγάλῳ σπουδῇ ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὡς καὶ ῥυθμίσεσθαι τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐτῆς διαγνῶναι. δυνήσεται δὲ τὸ μετὰ τοῦτο πάντως ἔχειν, καὶ τὸ σῶμα πολυμιγὲς τε ἅμα, καὶ συμπεπηγὸς, ὡς ἀγχίστροφόν τι, ὅπῃ καιρὸς, καὶ σωτηρίως καρτερῶς, ἃ τότε δεῖ. ὅτι δὲ οὐκ ἀπάλακτος ὄρχησις καὶ ἐναγωνίῳ χρονομίᾳ, ἀπὸ μετοχῆς καὶ Ἑρμοῦ καὶ Πολυδεύκους καὶ Ἡρακλέους ἐν αὐλοῖς καλῶν, ἴδοις ἄν, ἑκάστῳ τῶν μιμήσεων ἐπιχειρῶν. Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὠτων δοκεῖ. ὄρχησις δὲ καὶ τὰ ὦτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεισιν· ὅτῳ θέλει ὄρχησις, ὥσπερ ἄν ἐρῶντι ἐς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν οὓς ἐρᾷς καπὶ τέλει, καὶ λύπης ἐχόμενος, ἐξέρχεσθαι τοῦ θεάτρου φιλοῦσι.

duxi: sed vt cognoscerés multas quoque gentes magno studio saltandi coluisse artificium, adeò vt & vitia & virtutes in illo potuerint sagaciter deprehendere. Sit ergo saltator corpore per omnia mobili, & soluto simul atque firmo, vt flecti postulante tempore, & firmiter consistere, si opus sit, possit. Quòd autem saltatio à manuum gesticulatione in certaminibus proponi solita aliena non sit, sed particeps sit & Mercurij & Pollucis & Herculis editarum in certamine virtutum, deprehendere poteris haud obscurè, singularum imitationum periculum faciendo. Herodoto authori grauissimo, ea quæ oculis apparent, certiora videntur, quàm quæ percipiuntur auribus. Saltationi & oculorum & aurium iudicium præstò est. Vsque adeò verò mouet saltatio, vt quidam miserè & perditè puellam quandam deperiens, in theatrum ingressus, conspectis quorum causa amor esset, malis mentis sanitatem receperit, ac nuncupatis vocis theatra

egres

φαιδρότερος, ὥσπερ τι φάρμακον λυθιδανὸν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸ τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τὸ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὀρχουμένων τὰ διανύματα, τὸ δακρύειν πολλάκις τοὺς θεατὰς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνηται, ἢ μέν γε Βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπουδαζομένη, καί τοι Σατυρικὴ οὖσα, οὕτω κεχείρωται τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖ, ὥστε καὶ τὰ τυραγμένου ἕκαστοι καιρὸν, ἁπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, μάθωσι δι' ἡμέρας, Τιτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ βουκόλους ὁρῶντες. καὶ ὀρχοῦνται γε ταῦτα οἱ ἀγχίστασοι, καὶ πρωτεύοντες ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων, οὐχ ὅπως ἀδόξως, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλον ἢ, ἐπ' ἀγχιστείας καὶ λειτουργίαις, καὶ ἀξιώμασι πρὸ-

egreditur fronte iam serenata hilarior, quasi pharmacum quoddam priorum malorum obliuionem inducens, & iuxta poëtam dolorem & acerbitatem omnem abstergens, hausisset. Quòd autē ista populo fuerint familiaria, ac quisq; spectantium ea quæ inter saltandum demonstrantur callidè, cognoscat, argumento sunt spectatorum profusæ nō raro lachrymæ, quoties casus aliquis acerbus & miserabilis productus fuerit. Bacchica saltatio in Ionia præcipuè & Ponto tāto certè studio celebris, quam & satyrā vocant, vsq; adeò hominibus ea detentis voluptati esse cōsueuit, vt statutis temporib. cæterarū rerū obliti omniū, perpetuos dies desideāt spectantes Titanas & Corybātas, & Satyros & bubulcos. Saltabāt q; id genus saltationes nobilissimi quiq;, ex singulis ciuitatib. primores atq; principes, nō reuerentiæ gratia, sed potiùs ob hoc ipsum magnos sese ferebant, magis quā ob generis claritudine, & obsequia, & dignitates quæ debebātur nobili-

πρὸς γυναικοῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρε-
τὰς εἴρηκα τὰς ὀρχηστικὰς, ἄκου-
σον καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν οὖν ἐν σώματι πάλαι
ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας οὔπω ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύ-
νασθε. σχεδὸν γὰρ αὐτῶν, οὐκ ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ
ἅπαντας εἶναι σοφοὺς) καὶ σολοικίας ἁπανταχοῦ ἐν τῇ ὀρχή-
σει ἐπιλείπουσιν· οἱ μὲν ἄλογα κινούμενοι, καὶ μηδέν,
ὡς φασι, πρὸς τὴν χορδήν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτερα
δὲ ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ ἀῤ-
ρυθμα μέν, τὰ πράγματα δὲ
μετάχρονα, ἢ πρόχρονα, οἷον
ἐγώ ποτε εἶδον μίμημα· τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχού-
μενός τις, καὶ τὴν τοῦ Κρό-
νου τεκνοφαγίαν, παρωρχεῖ-
το τὰς Θυέστου συμφορὰς, ᾧ
ὁμοίῳ παρηγμένῳ. καὶ ἄλ-
λῳ τὴν Σεμέλην ἐποιεῖτο
μὲν, βαπομένην κεραυ-
νῷ, τὸν Γλαύκον αὐτῇ ἔπει-
σι, μεταγενεστέραν οὖσαν.
ἀλλ' οὐ ἀπό γε τῶν τοιού-
των

nobilibus. Posteà verò quàm virtutes saltatorias percurri, audi iam nũ deinceps & saltatorum vitia. Sedenim quæ corpus plerunq; comitantur, iam ostendi: mentis autem vitia ad hũc ferè modum, vt opinor, obseruabis. Permulti enim illorum propter insciti am (fieri enim non potest vt omnes sapientia exornati sint) turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Illi quidem dum citra rationem mouentur ac nihil, vt aiunt, ad chordam. Alia quippe pes, alia rhythmus loquitur. Cæterùm alij quidem saltando à rhythmo non discrepãt, res autem parùm aptè & tempestiuè saltationi accommodant: quorum ego permulta videns memini. Quidam enim Iouis parentes saltans, neque non Saturnum deuorantem liberos. Thyestæ calamitates adsaltabat. Rursus alius Semelem percussam fulmine repræsentaturus, Glaucen illi assimilabat, tempore longè posteriorem. Atqui nequaquam eiusmodi salta-

τῶν ὀρχηστῶν, ὀρχήσεως ἀντὶ τῆς, οἶμαι, καταγνωστέον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὴ, ὥσπερ ἔστιν, ἀμαθοὺς νομιστέον. ἐπαινητέον δὲ τοὺς εὐρύθμως, καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης, ἱκανῶς ἅπαντα δρῶντας. ὅλως δὲ, τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὔρυθμον, εὔμορφον, σύμμετρον, αὐτὸ αὑτῷ ἑοικὸς, ἀσυκοφάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐπιπηδᾶν, ἐκ τῶν ἀεισμῶν κεκραμένον τὰς ἐνθυμήσεις, ὀξὺν τὴν παιδείαν, βαθὺν τὰς ἐννοίας, ἀνθρώπινον μάλιστα. ὁ γοῦν ἔπαινος αὐτῷ τοῦτ' ἂν γίγνοιτο, τὸ ἐν τέλει παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος αὐτῶν ὁρώντων γνωρίσῃ τὰ αὑτοῦ μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ τῷ ὀρχήσει ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ πάσχειν αὐτὸς καὶ ἃ ποιεῖν ἔωθε. τότε γὰρ δὴ κατὰ

torum gratia, saltationem respuendam esse censeo: neque ipsum odio persequendum exercitium, sed illi potius, vt sunt imperiti habendi sunt. Laudandos autem eos qui legitimè ac iuxta rhythmum satis artificiosè cuncta obeunt. In summa, oportet saltatorem omnibus numeris esse absolutissimũ, vt totum quòd agit, sit concinnum, sit aptè accommodatum, ac intra mensuram cohibitum, sibi ipsi non diuersum, à sycophantiæ morsu alienum, reprehensioni minimè obnoxium, & in quo nihil desiderari possit. Est præterea summopere necessarium, vt saltator optimis cogitationibus temperanter instructus sit, acuto ingenij acumine docilis, mente ad deliberandum profunda. Summa verò in illo requiritur humanitas. Statim enim solidam à spectatoribus tandem consequitur, quoties quisque videntium sua ipsius acta illo repræsentante cognouerit. Magis verò velut in speculo, in saltatore se ipse conspexerit, tum qualia passus sit, quæq; quondam facilitare illi studio fuerit. Neque

κατέχειν ἑαυτὸς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς ἁμιλλῶνται, ἀπ' ἀνθρώποις πρὸς ἔπαινον ἐκχέοντα, τὰς τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς εἰκόνας θεώμενοι τοῦτο, καὶ αὐτοὺς γνωρίζοντες τοῦτο. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐκ τῆς θέας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται καὶ ἀπέρχονται ἀπὸ τοῦ θεάτρου, ἅτε χρὴ αἱρεῖσθαι, καὶ ἃ φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. γίγνεται δ', ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει, ἃ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερβαινόντων τὸν μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιτεινόντων· καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δέοι, ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἁπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι τῆς ἀρχῆς καὶ θηρίων δυσπαραγώνων· οἷον ἐγὼ ποτὲ μεμνῆσθαι ἐθέλων ποιοῦντα ὀρχηστὴν,

que enim tunc præ voluptate homines se cohibere queunt, sed certatim ad effundendas laudes proruũt, quisque suæ ipsius animæ simulacra conspiciens, ac semetipsum cognoscens. Planè enim Delphicum illud verbũ, Nosce te ipsum, ex eiusmodi reportant spectaculo, atque è theatro discedunt, postea quam quæ expetenda quæque fugienda sint, perdidicerint, & eorum quæ priùs ignorabant, periti euaserint. Accidit verò quemadmodum in orationibus, sic pari quoque ratione in saltationibus, ea quæ multis vitio datur cacozelia, hoc est, mala affectatio, imitationis modum trãsgredientibus, ac prout quàm par fuerat, actione excedentibus, & si magnum quiddam demonstrandum est, illud præter modum demonstrantibus: rursus si quid molle ac tenerum repræsentandum est, illud plus satis effœminantibus: porrò actiones graues atque viriles ad immanitatem vsque ferinam euehentibus. Quod ego quondam saltatorem facientem videns, memoria teneo, antea quidem

χησλὼ, ὃν λοιμοῶντα πρό-
τερον, σωτῆρα μὲν τῶν, καὶ
θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄ-
ξιον, οὐκ οἶδα ἢ τινι τύ-
χῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκεισαι,
ἢ ὑπερβολὴν μιμήσεως ἐκ-
πλαντα. ὀρχούμενον γὰρ
τὸν Αἴαντα, μετὰ τὴν ἅλω
ἐνθεν μαινόμενον, εἰς τοσοῦ-
τον ὑπερεξέπεσεν ὥστε οὐκ ἐ
κείνεσθαι μανίαν, ἀλλὰ
μαίνεσθαι αὐτὸς ἀκότως ἄν
τινι ἔδοξεν. ἑνὸς γὰρ τῶν τῷ
σιδηρῷ ποδήματι κυπου-
των τὴν ἰωνικὴν κατέῤῥηξεν.
ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων τὸν
αὐλὸν ἁρπάσας, τοῦ Ὀδυσ-
σέως πλησίον ἑστῶτος, καὶ ἐ-
πὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος,
διὰ τῆς κεφαλῆς, καθίκε-
κόμην. ἢ ἄν τι μὴ ὁ πῖλος ἀντέ-
σχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπε-
δέξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ ἄθλιος
δαίμων Ὀδυσσεὺς, ὀρχησῇ
παραπαίοντι φθεισπόμ. ἀλ-
λὰ τό γε θέατρον ἅπαν σωτη-
ρίαν ηὔχετο Αἴαντι, καὶ ἐπή-
λων, καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἰωνίδας
ἀπερ-

mirum, necnon celebrem saltandi artificem, cætera sanè prudentem, nec hominum opinione indignum. verùm haud scio quo casu tunc in ita deformè repræsentationem immoderata affectatione delapsus sit. Quippe cùm illi Aiax desaltiandus esset mox furens post victoriam, tantum à saltationis decoro excidit, vt nullo modo Aiacis furentis insaniam repræsentare, sed ipse omnium iudicio planè furere atque debacchari videretur. Vnius enim ferreis calceamētis instrepentium vestimentū violēter discidit, alterius è Musicorum numero correptam tibiam, Vlyssis iuxtà stantis ob potitam armorum victoriam gestientis capiti illidēt incussit: & nisi tiara obstitisset, & plagæ violentiā excepisset, infelix ille Vlysses perijsset, ad verberantis saltatoris pedes prolapsus. Athui vniuersa spectātium corona simili morbo vesaniæ correpta vnà cum Aiace pāriter insaniebat, & exilientes vociferabantur, ac vestes

ἀπ-

ἀπορρίπτουσιν. οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ ἰδιῶται, τοῦ μὲν ἀνοχλήμονος οὐκ ἐπιστάμενοι, οὐδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τοῦ πάθους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι. οἱ ἀστειότεροι δέ, σωίοντες μὲν, καὶ οὐδὲν ὀμνύοντες ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα ζοῖς δὲ ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτουσιν· καὶ ἀκεραίως ὁρῶντες, ὅτι οὐκ Αἴαντος, ἀλλ' ὀρχησοῦ μανίας τὰ γιγνόμενα ἰῶ· οὐ γὰρ ἀρκούθησ τούτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μακρῷ τούτου γελοιότερον ἔπραξε. καταβὰς γὰρ εἰς τὸ μέσον ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκαθίζετο, πάνυ δειλιῶν μὴ τῶν αὐτῶν τινα, ὥσπερ τοὺς, μαστιγώσῃ λαβών. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων· οἱ δὲ ὑπώπτευον, μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὸν τῶν πάθους

ἀσε proïciebant. Itaq; vulgus, neque non idiota, decori non admodum obseruantes, neque quòd bene, neque quòd secus fit discernere queuntes, hæc omnia ad summam doloris exprimendi affectationem pertinere arbitrabantur. Ciuiliores verò, tametsi rem probè callebant, ac non parùm obfactum pudore suffunderentur, neque tamen illud reprehendebant silentio: ipsa porrò laude saltatoris amentiam honestè contegebant, planè perspicientes hæc non Aiacis, sed saltatoris vesania esse perpetrata. Neque verò generosus ille hisce cõtentus quietem egit, sed aliud quiddam multò magis admisit ridiculum. Progressus enim in medium senatorum, inter duos Consules consedit medius, admodum metuentes ne vnum ex illis correptũ flagellis quemadmodum arietem cæderet. Quã audaciam partim ex illis admirabantur, partim ridebant: nonnulli verò suspicabantur, ne ex immodica insaniæ affe-

μάθοις ἀληθέστερον ἐπιλείχθη. καὶ αὐτὸν μέν τοι φασὶν ἀναπήδαντα, οὕτω μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον. καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτός. αὐτοῦτον γὰρ αὖθις τῶν συνασιωτῶν αὐτὸν, τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασκευάμενον τὸν ὑπηρέτην, ἵνα πρὸς τὰ θέατρον. ἱκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι, μᾶλλον δὲ αὐτὸν λυσιάσων ὁ ἀνταγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος. τοῦ γὰρ ὁμοίου Αἴαντος αὖθις γραφέντος, οὕτω κοσμίως καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἅπαντα θεῖναι, μένας ἐντὸς τῶν τοῦ ὀρχήστου ὁρῶν, καὶ μὴ παροινήσας εἰς τὸν ὑποκριτήν. ταῦτά σοι, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν παρέδειξα ὀρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ

clatione vero furoris morbo implicatus esset. Et sanè perhibebant illum, postquàm à tanta vesaniæ temulentia sobrius esset factus, in tantum ob hæc quæ turpiter admiserat, affectum esse pœnitentia, vt præ nimia mentis mœstitia ægrotus decumberet, reuera ita propter immodicè affectatam insaniam perturbatus. Atqui ne ipse quidem hoc occultè aut dissimulanter habuit, sed satis manifestè declarauit. Siquidem postulantibus iterum æqualibus, vt Aiacem in illorum gratiam desaltaret, abhibito repræsentatore, inquit ad theatrũ: Satis superque esse semel insaniuisse. Maximè verò omnium eius animum discruciauit æmulus. Cùm enim idem Aiax illi ex composito desaltandus esset, adeò modestè & temperanter eius repræsentauit insaniam, vt magnam inde laudem reportaret, saltationis fines nusquam egressus, neque repræsentando furenter in quenquam debacchatus. ¶ Hæc tibi, ô amice, pauca sanè ex perquàm multis decerpta, ostendi saltationis studia atque exercitia, ne

prorsus

μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι, ἱρωτι-
πῶς θιωμένῳ αὐτά. εἰ δὲ βε-
λτθάις κοινωνῆσαί μοι τῆς
θίας, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἡδω-
σόμινόν σι, καὶ ὀρχησομανύ-
σαντά γι πρόσιτι. ὥστι οὐδὲν
ἀπόσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκεῖ-
νο πρὸς σὲ εἰπεῖν, τὸ Θαῦμά
μ' ἔχι, ὡς οὔτι πιὼν τάδι
φάρμακ' ἐθέλχθις. θιλκ-
τέον γὰρ, μὰ μὰ Δί', ὄνου οὐ-
κι φαπλοῦν, ἢ συὸς καρδίαν ἔ-
ξις, ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμ-
πιδώτερος ἔσαι. αὐ δὲ, ὑφ' ἡ-
δονῆς, δὶς ὀλίγον τ' κυκιῶνος
ἄπω μιταβάλλις ποιεῖν. ὅ-
πρ γὰρ ὁ Ὅμηρος πιρὶ τῆς Ερ-
μοῦ ῥάβδου φησὶ λέγι, ὅτι
κὴ ἀνθρώπων ὄμματα θέλγι δὶ
αὐτῆς, ὧν ἐθέλι, τοὺς δ' αὖτι
κὴ ὑπνώοντας ἐγείρι, τοῦτο ἀ-
τιχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ
ὄμματα θέλγουσα, κὴ ἐγρηγο-
ρόσα ποιοῦσα, καὶ ἐπιγείρουσα
πρὸς διάνοιαν, ἅπασι τῶν
πρωμένων. ΚΡΑ. κὴ μὲν δὴ ἐ-
γὼ, ὦ Λυκῖνι, πέπομαί τί σοι,

prorsus indignè aut dolenter patiaris, si ista libenter & magna cũ voluptate spectare soleam. Cæterùm si animus est te mecũ eiusmodi participem esse spectaculi, sat scio illius illecebris te captum iri, insuper etiam tripudiaturum. Itaq; nihil opus est vt illud Circes dictum tibi occinam:

Obstupui & te nil pharmaca nostra bibentem
Demulsére.

Hauddubiè enim demulceberis: & per Iouem, neq; asini caput, neq; porci cor habebis, verùm mẽs tibi firmior erit & cultior. Tu verò præ voluptate quam spectando mirificam capies, non multùm Cyceoni potando tribues. Nam quod Homerus de Merçurij virga aurea affirmat, quòd illius adminiculo, quorũ oculos voluerit, in somnum soluat, rursus alios dormientes excitet: hoc

planè efficit saltatio, & oculos demulcẽs, & excubare faciens, & mentẽ ad singula humanæ vitæ acta accuratiùs discutienda excitãs. CRA. Atqui iã tuis me, Luciane, dictis persuasisti,

καὶ ἀναπεπλαμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμματα· καὶ μέμνησό γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὰν ἐς τὸ θέατρον ἴῃς καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν καταλαμβάνειν, ἵνα μὴ μόνος σὺ ἐκεῖθεν σοφώτερος καὶ ἡμῖν ἀπανίοις.

iamq; mihi patent & aures & oculi. Et vide, ô amice, vt memoria teneas, vt si quãdo posthac in theatrũ iueris, me tecũ vnà pariter spectatũ abducas, ne tu solus inde nobis sapientior regrediaris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HAbes, studiose Lector, ex hoc Dialogo priscorum hominum & ingenij, & studij, & eruditionis testimonium præclarum & memorabile, ex quo quantum à priscorum honestate & industria absimus & degenerauerimus, haud difficulter cognosces. Priora enim secula floruerunt saltatoribus & mimis & histrionibus: quorum eruditioni & ingenio pauci nunc etiam eminenter docti respondere possint. Quòd si tales id ætatis fuêre saltatores, cuiusmodi verè eruditos ipsos floruisse ingenijs existimandum est, nempe poëtas Tragicos & Comicos, qui suas fabulas hisce desaltandas obtulerunt? Nostræ autem quid in se habent aut ingenij aut honestatis saltationes, nisi ridiculam quandam chordacã? & verè chordacã, & cõplexus meretricios, quib. animi incenduntur ad libidinẽ. Imò pueri, puellæ, viriq;, matronæ, plebsq; patresq;, profani & sacri, sæpe ad mediam ipsam noctem: interdum ad alterum solem choreas protrahunt, in quibus videre est, quanta cura obseruent vt rem omnium stultissimã, insaniæque spectaculum, quàm scitissimè moderentur: quã rem nisi tibiarũ concentus temperaret, & insania commendaret, nihil absurdius, nihil furenti similius spectari posset. Et ex hac tamen laudata saltatione, castæ matronæ, incorruptæq; virgines, meretrices prodeunt prostitutæ.

POSTEA-

a POSTEAQVAM tu Craton.] *Saltationis laus & origo Macrobius li. 3. cap. 14. Saturnalium, vbi de Saltandi & cantandi apud veteres ratione scribit, sic ait: Ecce enim vbi ab illo ordiar tempore quod fuit optimis moribus. Inter duo Punica bella, ingenui, quid dicam ingenui? filij senatorum in ludum saltatorum commeabant, & illa crotala gestantes saltare discebant: taceo quòd matronæ etiam saltationem non inhonestam putabant, sed inter probas quoque earum erat saltandi cura, dummodò non curiosa, vsque ad artis perfectionem. Hinc Salustius in Catilinario Semproniam reprehendit, non quòd saltaret, sed quòd elegantiùs quàm necesse est probæ. Aemilius Probus in vita Epaminundæ scribit, cantare & saltare in Græcia laude digna fuisse. Cælius Rhodiginus lib. 5. Lectionum antiquarum de Græco penu desumpsit, Saltationis rationem non fuisse veteribus vulgarem aut contemptibilem.* *b* Iam olim acerba,] *Sumpsit exordium ab occasione, cũ docilitate.* *c* Cùm vir sies discipli.] *Reprehensio saltationum, à personæ conditione. Hominem ingenuum minimè decet turpi incumbere spectaculo. Aemilius Probus in vita Epaminundæ scribit, quòd Romæ turpe erat cantare, & saltare. Salustius in Catilinario dixi, canere, psallere & saltare esse instrumenta luxuriæ, quibus adolescentium animi ad libidinem incitantur. vnde Horatius lib. 3. Carm. Od 6:*

Motus docere gaudet Ionicos
Matura virgo, & fingitur artubus
Iam nunc, & incestos amores
De tenero meditatur vngui, &c.

L. Murenæ Seruius Sulpitius in maledicti loco obiecit, quòd esset saltator. In huius defensione Ciceronis verba sunt hæc: Nemo ferè saltat nisi fortè insanit, neque insolitudine, neque in conuiuio moderato, atque honesto: intempestiui conuiuij, amœni loci, multarum delitiarum comes est extrema saltatio. Idem libro 3. de Oratore, saltationis duo genera esse significat: alteram Scenicam & histrionicam, quæ infamis & viro indigna est: alteram virilem, quæ ab armis aut palæstra sumpta est. Hanc Quintil. lib. 1. cap. 11. veteribus Romanis dedecori fuisse negat. *d* Cum primis.] *Saltationi opponit tragœdiarum &*

comœdiarum certamina, quam collationem Lucianus infrà refutãt. e Papæ.] *Confutat hanc collationem f* Istud de.] *Confutatio reprehensionis ab absurdo. g* O amice.] *Propositio, & ὕλη totius orationis. h* Principiò.] *Argumentum ab antiquitate. i* Syderũ chorea.] *Exemplo syderum. k* Coribantas.] *Corybantum & Curetum. Hoc idem de Curetibus & Ioue, leges apud Strabonem, & in his quæ annotauimus in Dialogo Veneris & Cupedinis. Sunt autem Corybantes, Cybeles, siue Rheæ sacerdotes, qui in sacrificijs matris deorum armati saltantes, casti & puri sunt assumpti: Corybantes appellati, quòd inter saltandum capita iactent. l* In Creta.] *Insula in medio Ponto, centũ vrbium fama clara, vnde ἑκατόμπολις à Græcis appellatur: In longitudine ducẽta millia & septuaginta passuum: in latitudine quinquaginta millia habet. Hodie Candiam vocant, à montibus eius occiduis. qui λάυκοὶ. i. candidi dicuntur: nullum animal noxium in Creta, viniq; optimi fertilissima, quod Creticũ siue Maluaticũ vocatur. m* Homerus quoq; Merionem.] *Amplificat testimonio Homeri. n* Neoptolemo.] *Pyrrhus ex Deidamia Achillis filius. Neoptolemus appellatus est, propterea quòd admodum adolescens ad bellum Troianum fuit perductus. Is Pyrrhicum tripudij genus inuenisse fertur, quod Pollux libro 4. Pyrrhico cuidam tribuit. o* Lacedæmonij.] *Lacedæmoniorum exempla amplificat. p* Videres itaq;.] *Hypotyposis saltationum Laconum. q* Homerus.] *Alia Homeri exempla. r* Mitto illud.] *Eorum quæ in sacris solennia fuerunt. s* Proteum.] *Protei fabulam notiorem arbitror, quàm vt hic sit recensenda. Extat apud Homerũ Odyss. 4 & apud Maronem lib. 4. Georgicôn. Illam Herodotus historia prima, & post eum Diodorus, aliiq; plures, ad Aegyptiorum regum morem referunt. Sed præstat vt Diodori ex lib. 1. verba transcribam: Consuetudo, inquit, regibus Aegyptijs causam huiusmodi transmutationes fingendi præbuit. Nam Aegyptijs mos erat regibus, vt leonis aut tauri aut draconis priorem partem in capite ferrent, insignia principatus: quandoque verò arborem, aliquando ignem, quandoque redolentia supra caput vnguenta. Hæc tum ad decorem spectant, atq; ornatum: tum stuporem ac superstitionem quandam*

dam aſpicientibus inijciebant, &c. *quæ breuitatis cauſa prætereo. Extat & de eo apud eundem Lucianum non illepidus Dialogus, quem videre potes. Illic enim paulò plura annotauimus.*

t Protei eſſe æmulos.] *Id eſt, ipſum referre Proteum: hoc eſt, in omnem ſpeciem vertentes ſe, ſurſum ac deorſum ſeipſos diſtorquentes.* u Empuſam ſuſpicor.] *Meminit huius etiam Ariſtophanes in Ranis:*

Καὶ μὰ τὸν Δία μέγα.
Ποῖον δὴ, δεινὸν, παμφάγον γῦν γίγνεται.
Τότε μὲν βοῦς, νυνὶ δ' ὄρθρος, τότε δ' αὖ γυνὴ
Ὡραιοτάτη τις, πῦρ ἰσὶ, φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴω·
Ἀλλ' οὐκ ἔτ' αὖ γυνή ἐστιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
Ἐμποῦσα τοίνυν γ' ἐστί. *Id eſt,*

At maximam profectò video beluam.
Qualem? Nouam, quæ in cuncta ſubitò vertitur,
Modò, bos, modò autem mula, rurſum fœmina
Pulcherrima. Age, vbi eſt? rectà ad illã iã iã feror.
At rurſus haud eſt mulier, imò iam canis.
Empuſa proinde eſt.

Interpres aſcribit, Empuſam ſpectrum quoddam eſſe, quod ab Hecate ſoleat emitti videndum miſerit & calamitoſis. Id ſubinde conſueuit aliis atque aliis formis exhibere ſeſe, maximè meridianis horis, iis qui parentant manibus. Sunt qui ipſam hanc Hecaten affirment eſſe. Narrant autem, vno videri pede. Vnde & nomen inditũ putant ἐμποῦσαν, οἱονεὶ εἷς πόδα. In Hebræorum Pſalmis δαιμόνιον dicitur meridianum. x Salios.] *Salios duodecim Martis Gradiui ſacerdotes Numa Pompilius legit, vt ait Liuius lib. 1. ab V. C. quorũ primus præſul vocabatur. Quem numerũ deinde Tullus Hoſtilius duplicaſſe fertur. Quorum ſacra & feſti dies cœnis ſumptuoſis cũ cantu & ſymphonia oppiparè celebrare ſoliti ſunt Romani, in quibus ſubtiles coronas, & alia conuiuij oblectamenta adhibebant. Quod ſacerdotium quanti fuerit, ex eo colligere licet, quòd niſi ex patricijs ad hunc honorem nemo admiſſus ſit, niſi liber & ciuis patrinus & matrinus foret. Dicti ſunt autem à ſaliendo, quòd facere in comitijs quotannis & ſolebant & debebant, verſicoloribus tunicis ornati, per vrbem tripudiantes, carmina Salaria appellata*

canentes,

canentes pergebant, ſuccincti æneis baltheis, togis nexis fibulis: quas trabeas vocabant. in capite pileos geſtabant dictos apices, accincti gladijs: dextra lanceam aut virgam ferebant, ſæua peltam Thraciam, quod Ancyle dicebatur: hoc eſt, circumanciſum. id cælo lapſum in Numæ regiam exiſtimatum, ad cuius formam duodecim numero ſumma arte confecit Mamurius artifex: nulla alia mercede ex opere contentus niſi quòd in fine ſacri, Mamurij nomen accineretur. præſul in ſaltando primas tenebat partes, & ducem agens, duos ex alijs Salijs habebat comites, quorum alterum vatem, alterum magiſtrum vocabant. Sanè non Romani ſolùm in ſacris quibuſdam, ſaltationibus & hyporchematibus vtebantur: ſed aliæ omnes fermè nationes. Nam vt ſcribit Athenæus, deis peculiares ſuæ fuerunt ſaltationes. Quin nulla ſacra in Delo fiebant, quibus non eſſet adhibita ſaltatio. Nec ab Orpheo aut Muſæo vlla inſtituta ſacra fuiſſe conſtat, ſine ſaltatione. Indi manè & veſperi cum ſaltatione Solem ſalutabant. Longus ſim, ſi velim omnes recenſere. y Priapum.] Sic planiùs: Priapum Iuno Marti dedit, puerum adhuc rudem, ſed multa præditum virilitate, qui non priùs à Marte armorum diſciplina peritus, quàm ſaltator bonus factus eſt. Vnde & illi merces à Iunone conſtituta, vt ab eo decimam ſpoliorum partem in bello reciperet. ζ Cùm itaque tria ſint celebertimarum ſaltationum genera] Saltationum non vnum fuit genus prioribus, ſiquidem Iul. Pollux lib. 4. cap. 14. inter varia ſaltationum genera commemorat ἐμμέλειαν Tragicorum, à cantu nuncupatam: κόρδακα Comicorum, σικιννίδα Satyricorum. ὑπορχήματα καὶ πυρρίχας ἐνοπλίους vocat, quòd armati ſaltarent. Refert illic & alia ſaltationum genera, ſi quis auet ea cognoſcere. Denique Homeri ſcholiaſtes in Iliad. ω. tria ſaltationum genera commemorat. Vide etiam Cælium Rhodiginum Lectionum antiquarum lib. 5. cap. 3. & 4. Eraſmum in adagio, Pyrrichen oculis præ ſe ferens. A Demiror.] Argumentum à laude, qua à veteribus celebratur ſaltatio. B Hanc tamen.] Exempla Homeri. C At verò.] Heſiodi. D Ipſe.] Socrates. E Socratis Aſpaſia.] De Aſpaſia Mileſia fœmina, formoſiſſima pellice, vide 13. Athenæi, vbi de Phryne & alijs tum temporis famigeratis ſcortis multa dicuntur.

dicuntur. Plutarchum quoque in Pericle. F Videris autem.] *Collatio tragœdiæ & comœdiæ, quibus saltationem anteponit.*

G Cùm cæcis quoque sint perspicua.] *Hyperbole frequens in Luciano de re vehementer perspicua. Plutarch.* τῶν συμποσιακῶν. *Decade 2. refert, Antigonum regem vinculum, allato instrumento prægrandibus scripto literis, dixisse:* τοῦτο μὲν καὶ τυφλῷ δῆλα: *Hæc quidem vel cæco perspicua sunt.*

H Quod autem saltationum.] *Hactenus ex antiquitate & veterum vsu laudauit saltationem, iam ex difficultate artis eiusdem dignitatem ostendit.* I Verùm hoc orationis.] *Repetitio propositionis, cum commonitione.* K Iam verò ea quæ saltatorem.] *Quarum rerum cognitio saltatori necessaria.* L Titanum pugnam.] *Iouis & Titanum bellum non minùs quàm Troianum durauit, nec fuit contentio de paupere regno quemadmodum inter Eteoclem & Polynicem: sed de ipso cœlo. nec potuit absolui, priusquam Iupiter sibi vnoculos Cyclopas, fulmen, tonitru, & alios tales ministros, quibus cruentus ille deus vtitur, aduocaret.* M Saturni vincula.] *Iupiter patrem Saturnum regno expulisse, & apud inferos in perpetuo carcere conclusisse dicitur. Virgil. 8. Aeneid.*

Primus ab æthereo venit Saturnus olympo,
Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.

Et Claudianus de Raptu libro primo:

—patefacta cicbo
Tartara, Saturni veteres laxabo catenas.

N Quoniam verò imitatrix.] *Agilitas saltatoris & perspicuitas gesticulationis.* O Demetrio Cynico.] *Probat exemplo Demetrij Philosophi, & testimonio.* P In iudicium.] *Accusat orchesticen, id est, saltationis artem.* Superuacuum.] *Parergon, hoc est, præter rem additamentum.* Q Saltator.] *Subiungit historias.* R Etenim strepitibus.] *Homerica fabula.* S Quippe è barbaris quidam.] *Alia barbari cuiusdam.* T Etenim cum.] *Aliud alterius barbari.* V Saltatorem.] *Orchestem.* X Polypimentem.] *Pro tempore. alios atq; alios mores, alium atq; alium vultum sumens. Sumptum videtur ex hoc distichio incerti authoris, quod Clearchus in proœm. bijs, teste Athenæo, citat:*

πολύποδ᾽ ὃς

πολύποδος μὴ τέκνον ἔχων νόον ἀμφίλοχ' ἥρως,
πᾶσιν ἐφαρμόζων ὃν κε πρὸς δῆμον ἵκηαι Id est,
Polypi ingeniosis nate Amphiloche heros,
Vt temet populo quemcunq; accesseris aptes.

De Polypi ingenio meminit idem Lucianus in sermone Menelai & Protei. Præterea Plin. lib. 9 cap. 29. Plutarchus in Causis natural. citat ex Pindaro versus hos: πουτίᾳ ἠϊθέος χρωτὶ μάλιστα τὸν αὐτὸν ἀφρίζων τοῖς πάσαις πολίεσσιν ὁμιλεῖ. i. Marinæ beluæ colori maximè mentem accommodans, cum omnibus ciuitatibus consuetudinem habet. Eupolis apud Athenæum: Ἀνὴρ πολίτης πολύπους ἐς τὸ τρόπον. i. *Vrbanus homo qui moribus sit polypus.* Υ Præcipuè verò mores.] *Effectus & vsus artis.* Ζ Lesbonax Mityl.] *Sobrietas & prudentia saltatorum.* α Præterea cum.] *A iucundo & vtili.* β Etenim illud ego.] *Effectus, & quæ saltationem sequuntur:* γ Iam verò orat.] *Hactenus ingenij dotes: iam & corporis recensetur, in saltatione.* δ Polycleti can.] *Polycleti nobilis cum primis statuarij meminit Plinius, & de eo memorandâ tradit lib. 34 cap. 4.* ε Vsqueadeò verò.] *Redit ad affectus artis.* ζ Sed enim quæ.] *Vitia saltatorum, ex quibus rursum dignitas & difficultas artis colligitur.* η Hæc tibi, ô amice.] *Conclusio, à necessitate.*

ΕΥΝΟΥΧΟΣ. ΠΑΜΦΙΛΟΥ, ΚΑΙ Λυκίνε.

EVNVCHVS, SIVE PAMPHILVS PHAMPHILI ET Lycini.

Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

HIstorica quædam narratio est, qua Dioclis & Bagoæ Peripateticorum philosophorū inter se contentionem exponit. Eunuchus autem inscribitur, quòd potissima cõtentionis pars in eo versetur, vtrum Eunuchus dẽbeat aut possit philosophorum agere: cum alter ab indignitate rei, & ab accidentibus philosophicæ professionis hoc negaret: alter autem exemplis, & fine seu officio

ficio philosophi, item à consequētibus sese tueretur. Vbi interim tacitè illud quoq; indicat Lucianus, q̄ ea tum ætate philosophi ex vitijs & sceleribus magis quàm ex doctrina & vitæ integritate censebantur. Exordium ab admiratione trahitur, qua attentos facit, amplificando conditionem & professionem personarum, & rei qualitatem.

Πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν, ἡμῖν ἀφῖξαι; ἀεὶ μὲν γάρ σε φαιδρὸν ὧν τυγχάνειν, τοῦτό γε πλέον τι σωφρονοῦντος ἔναι μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ καταχαρῆναι δυνατὸς εἶναι γελῶντα. Λυκ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τὸ γελᾶν δὲ αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαί σε, ἂν ἀκούσῃς οἵᾳ δίκῃ δικαζομένῃ παρεγενόμην, φιλοσόφοιν πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντοιν. Πάμ. ἦ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον λέγεις, τὸ φιλοσοφοῦντας δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους. δέον, εἰ καί τι μέγα ἦν, κατ' ἀρχὰς ἐν σοφοῖς οὖσι λύεσθαι τὰ ἐγκλήματα. Λυκ. πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' ἀρχὰς ἐκεῖνοι, οἵ γε ξυμπονοῦντες, ὅλας ἁμάξας βλασφημιῶν κατενεγκάμενοι ἀπήλθον, διεκρινόμενοι νῦν ὑπερβαλλόντως;

VNde à nobis aduenis, Luciane, seu quidnã rides? Sæpe tu quidē & aliàs consueuisti nobis hilaris ac festiuus occurrere: verũ isthuc maius aliquid solito videtur esse, de quo risum nec compescere queas. LVC. E foro tibi adsum, ô Pamphile: porrò mox efficiã vt tu quoq; mecum rideas, simulatq; audieris cuiusmodi litis adfuerim actioni, duobus philosophis inter sese contendentibus. PAM. Iã isthuc ipsum profectò ridiculum est quod ais, philosophos inuicē litem agitare. Nã etiãsi ad magni fuisset negotij, inter ipsos modestè citraq; pugnã controuersiã cõponi oportuit. LVC. Quid ais? tranquillè componãt illi, qui quidē solida plaustra cõuitijs onusta alter in alterum effuderint, vociferantes, miraq; peruicacia contendẽtes?

PAMP.

Πάμ. Τί που, ὦ Λυκῖνε, περὶ πλέον διαφέρουσι. τὰ σφόδρα θητικῶν τυγχάνουσιν; Λυκ. οὐδαμῶς ἀλλ' ἰατρεῖόν τι τοῦτο ἐστὶν. ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων, διενεχθῆναι ὅμως σφόδρα· καὶ διαιτᾶσθαι ψηφοφορουμένων ἅπαν οἱ ἄλλοι, καὶ πρωτεύουσι, καὶ σοφώτατοί εἰσιν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐφ' ὧν ἄρτις ἐδιώθη, παρὰ μικρὸν τι φθεγξάμενον ἢ ὅπως εἰς τοσαύτην ἀναισχυντίαν τραπόμενον. Πάμ. ἐκεῖνο λέγοις ἄν, ἤδη τὸ διαφανὲς τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι, ὅ, τι σοι τὸ διενεχθῆναι ἐκεῖνο τοσοῦτον γέλωτα. Λυκ. σωτέταχται μέν, ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορά τις ἑφάπαξ, κατὰ γνώμην, τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω καὶ Πλατωνικοῖς καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δέ, ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀναβιβάσασθαι, λοιμυθέντα ἐκ τῶν ἀεί. PAM. Videlicet de disciplinis atq; opinionibus, Lucia-ne, ita vt assolent, dissentiebant, quòd erant diuersæ factionis? LVC. Nequaquam, imò aliud quiddam erat hoc de quo disidebãt: nam eiusdem secta erant ambo, eiusdémq; schola, & tamen orta inter eos lis erat. Porrò iudices qui cognoscebant, primates erant huius Reip. natúq; maximi ac sapientissimi breuiter, apud quos pudescat aliquis etiã parùm aptè quippiam eloquutus, nedũ ad tantã prouectus inuerecundiã. PAM. Quin tu igitur litis argumentũ exponis, quo videlicet ipse etiam cognoscã quæ res tibi tantũ risum concitârit? LVC. [b] Scis Pamphile, salariũ, idq; neutiquã exiguũ, ab Imperatore fuisse cõstitutum singulis philosophorũ generibus, puta Stoicis, Platonicis, Epicureis, cumq; hic etiã Peripateticis: ita vt vnicuiq; sectæ præmũ esset æquale. Cæterũ de mortuo ex his quopiã, alius aliquis in eius locũ subrogandus est, qui sit optimatũ calculis probatus.

[c] Porrò

καὶ τὰ ἆθλα, οὐ βοείη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν, οὐδ' ἰσάριθμον, ἀπὸ μυρίων κατὰ τὸν ἰατρὸν, ἐφ' ὅτῳ σωθῆναι δεῖ τοῖς νέοις. ΠΑΜ. οἶδα ταῦτα· καί τινα φασὶν αὐτῶν ἐναγχος ἀφανῆ, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥ. αὕτη, ὦ Πάμφιλε, Ἑλένη, δι' ἣν ἐμοὶ νομάχουν πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἄχρι γε τούτου γελοῖον ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν, ἅπαντα ὑπὲρ τούτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἀναθεωμένους, καὶ ἱερῶν πατρῴων, καὶ τάφων προγονικῶν ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜ. καὶ μὲν καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γε ὅτι τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τίθεσθαί τι ἀγαθὸν καὶ τοῦτο οἴει. ΛΥ. ὀρθῶς λέγεις, φασὶ γὰρ οὕτω ταῦτα· καὶ κατὰ τὰ πάτρια ἐγένετο ἀδελφοῖς ὁ πόλεμος, τὰ μετὰ ταῦτα δ' ἤδη ἄκοσ. νόμοι

[c] Porrò præmium illud neq; bubula pellis erat quæpiam, quemadmodum ait [d] poëta, nec procellus: verùm singulos in annos decies mille nũmũm, quos accipiunt vti doceãt iuuentutem. PAM. Memini quidẽ ista. Quin aiunt nuper ex illis diẽ obijsse quẽpiam, alterũ (mi fallor) è Peripateticis. LVC. Hæc ipsa, Pamphile, Helena, propter quam illi inter sese singulari certamine conflictabant. Et hactenus quidẽ nihil etiã ridendum erat in illis, præter hoc, quòd quum philosophos esse se profiterentur, ac pecunias pro nihilo ducere: tamẽ earũ gratia perinde atq; pro patria in discrimen adducta, pro religione maiorum, pro monumẽtis progenitorũ decertarent. PAM. Atqui Peripateticorum istud est decretum, non admodũ esse negligẽdas pecunias, verùm eas in tertiò quoddam bonorum ordine esse ponendas. LVC. Rectè dicis. nam ista quidem aiunt. Proinde bellum hoc ex maiorum iudicio sententiaq; illis extitit: verùm quæ postea consequuta sint, iam ausculta

πομοὶ μὲν γὰρ ἡμῖν ἄλλοι τ' ἐπὶ τῷδε τῷ ἀθλητῇ τεθνεῶτι ἐκείνῳ ἠγωνίζοντο· δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφισβητοῦντες αὐτῷ, Διοκλῆς τις ὁ πρεσβύτης, οἶσθα ὃν λέγω, τὸν ἐριστικὸν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος ἐκεῖνος, τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὴν ἑκατέρου τῶν λογισμάτων ἐπίδειξιν. καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων ἦρχε καὶ μετὰ τὸν Δί', ὁ δ' ἕτερος αὖ τῶν ἀμείνων ἦν· τὸ δ' οὖν τέλος καὶ τῆς δίκης ἐς τοῦτο περιέστη. ἀφίκετο γὰρ ὁ Διοκλῆς τὰ δεινωθέντα αὐτῷ, μετιὼν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχων ἐπιφανῶς μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ ὁ Βαγώας ἀντιξήταζε τὸν ἐκείνου βίον. Πάμπολλα εἰκότως, ὦ Λυκῖνε. καὶ τὰ πλείω γε τῶν λόγων περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς, ὡς ἐγὼ γε, εἰ διπάσσων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τὸ πλεῖον διατρίψας ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς

[e] *Primùm complures quidè alij in defuncti illius funebribus ludis decertabant, sed inter hos præcipuè duo viribus pares: puta Diocles ille senex: nosti quem dicam, contentioſum illum inquã: præterea* [f] *Bagoas, qui quidem ea ſpecie eſt, vt Eunuchus eſſe videatur. Inter hos initiò de doctrina, deſq; philoſophiæ decretis atq; opinionibus eſt decertatum. vterq; ſui ſpecimen ac documentũ dedit, quòd eſſet Ariſtotelicæ factionis; quodq; eius placita ſequeretur oſtendit. At per Iouem in hoc certamine neuter altero ſuperior erat. Lis igitur huc deflexit denique. Diocles deſinens iam eruditionis ſuæ periculum ac ſpecimen oſtendere, ad Bagoam deſcendit, ac vitam illius in primis carpere eſt aggreſſus; Bagoas itidem huius vitam viciſſim taxabat.* PAM. *Idq; meritò, Luciane. Siquidem eius rei magis erat habenda ratio. Proinde ſi ego fortè iudex cauſæ ſediſſem, magis in hoc, vt mihi videtur, futurus eram occupatus: potiusq; ſpectaſſem vter moribus eſſet præſtantior, quàm vter ad diſputandum ac*

dicendum

λόγοις αὐτοῖς πεχλρότερον ἡμῖν, ἢ οἰκειότερον τῇ νίκῃ νομίσων. Λυ. εὖ λέγεις, καὶ μὲν ὁμοψηφον ἐγὼ τοῦτο ἔχεις. ἐπεὶ ἄλλης μὲν ἔχον βλαβερήμιον, ἄλλης δ' ἐπιγίγνομαι, τὸ τελευταῖον ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μὴ δὴ πω ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι, τὸν Βαγώαν μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, ἢ τὴν ἐπ' αὐτῇ ἀκροάσεων, συνέχοντι. ἀπὸ τοιούτους οὐχ ὅπως τούτων ἀφεκτέον ἀξίους, ἀπὸ καθαρῶν ἀυτῶν, ἢ ἁγιωτάτων ἀπάντων συνόντων. δυσχερές τι ἀφανῶν, ἢ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἑωθεν ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιοῦτόν τινα. ἢ πολὺς ὢν ὁ περὶ τούτου λόγος, ὅτι οὐκ ἄρα ὅτι γυναῖκα εἶναι τὸν συνόντα λέγουσι, ἀπό τι σωθὲν ἢ μιαρὸν, ἢ τραπὸν ἴδῃ, ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. Πάμ. καινὸν γε τὸ ἔγκλημα φῂς, ὦ Λυκῖνε. ἢ ἤδη γελᾷ μοι καὐτὸς, ὦ ἑταῖρε, θαυμάζομαι, τὴν παραδόξον ταύτης καταγωγίας ἀκούων.

dicendum promptior: atq; illi potiùs quàm huic victoriã adiudicaſſem. LVCI. Rectè dicis. Equidem iſti tuæ ſententiæ meũ & ipſe calculũ addo. Verùm vbi iam cõuicijs, vbi maledictis eſſent ſatiati, tandem Diocles illud aiebat, nefas eſſe vel conari aut proponere Bagoam, vti cum philoſophiæ ſtudio, cũq; pulcherrimis illius præmijs commercium haberet, qui quidem eunuchus eſſet: imò hoc hominum genus nõ ſolùm ab eiuſmodi cõtubernio ſecludi oportere, verùm ab ipſis etiã ſacris, ac vaſis puris: breuiter, ab omnibus publicis cœtibus eijci, oſtendens inauſpicatum quoddam & occurſu infauſtum ſpectaculum fore, ſi quis mane domo egreſſus vel videat iſtiuſmodi quippiam. Atque hac de re multis verbis diſſerebat, affirmans eunuchum neque virum eſſe, neq; mulierem, ſed quiddam vtrinq; compoſitum & conflatũ, planéq; monſtrũ ab hominum natura ſpecieq; alienum. PAM Nouam accuſandi rationem nobis narras, Luciane. Iamq; & ipſe ridere compellor, crimen audiens tam inauditum.

τί δ' οὗτος ἄτερ; ἆρα τὴν αἰσχύνην ἔχων, ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντεπεῖν ἐτόλμησεν; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, ὑπ' αἰδοῦς καὶ δειλίας, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ ζητεῖν, ἐπιπολὺν ἰσχόμενος, καὶ ἐρυθριῶν, καὶ ἰδίων φανερὸς ὢν, τέλος δέ, λεπτόν τι καὶ γυναικεῖον ἐμφθεγξάμενος, οὐ δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀπελαύνοντα, οὐ γυναιξὶ μετεῖναι καὶ πρότερον Ἀσπασίᾳ καὶ Διοτίμᾳ καὶ Θαργηλίᾳ, οἷαι καὶ τοῦτον ἀνορθοῦσθαι αὐτῷ. καί τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησιν· ὁ Διοκλῆς δὲ κἀκεῖνον αὐτὸν, εἴπερ ὢν καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, ἔφη ἂν, οὐ καταπλαγεὶς αὐτοῦ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν. καί τινας καὶ αὐτὸς ἐπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον, ἀπό τε Στοϊκῶν, καὶ Κυνικῶν μάλιστα ἀρημένους πρὸς τὸ γελοῖον.

Ἕτερον,

Sed alter ille quid? Num obticebat? an viciſsim & ipſe quiddam auſus eſt ad iſta reſpondere? LVC. *Initiò quidem pudore ac metu (nam id eſt iſtis familiare diutiùs obticebat, erubeſcens interim, palamq; præ ſe ferens id quod erat. 8 Tandem autem tenuem quandam ac muliebrem edens vocem, negabat æquum facere Dioclem, qui ſe quòd eunuchus eſſet, ob id à Philoſophia ſecluderet, cum qua fœminis etiam eſſet commercium. Allegabantur Aſpaſia, Diotima, Thargelia, quæ cauſam illius adiuuabant. Præterea Academicus quidam eunuchus natione Gallus, qui paulò ante noſtram ætatem maximi nominis apud Græcos floruiſſet. Porrò Diocles etiam illum ipſum, ſi quidem extaret, ac ſimili negocio ſeſe miſceret, prohibiturum ſeſe reſpondit, nihil expauefactum opinione quam apud vulgus obtinebat. Ad hæc, quum ipſe quædam dicteria in illum iaciebat, tum referebat in eum quæ à Stoicis maximèque Cynicis dicta ad riſum concitandum*

τηρον, ἐπὶ ὧν ἀτιμᾶται τὸ σῶμα τοῦ. ἐν τούτοις δὴ τοῖς λόγοις καὶ ἡ ἰατρικὴ καὶ τὸ λιφάλαιον ἤδη τοῦ σπέρματος τοῦ ζητούμενον ἦν, ἃ λοιμασεῖ οὐκ εἰς φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων παιδείαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν, τὸ μὲν καὶ σχῆμα, καὶ σώματος εὐμορφίαν πρόσεστι φιλοσόφῳ λέγοντος καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς πρώτοις καὶ μανθάνειν βουλομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέπουσα τοῖς μειρακίοις, ἃς καὶ παρὰ βασιλέως ἀφίρηται, τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου καὶ τῶν βακίλων χεῖρον εἶναι. τοὺς μὲν γὰρ πεπαρῆσθαί ποτε ἀνδρείας, τοῦτον δὲ ἐξ ἀρχῆς οὐδὲ ἀρρενικόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι, κατὰ ταῦτα τοῖς, κορώναις, αἳ μήτε περιστεραῖς, μήτε κόραξιν ἐνάριθμοῖντο ἄν. τοῦ δὲ σωματικοῦ λέγοντος ἂν τοῦ

dum erant idonea, de corpore mutilo atque imperfecto. Hac in re iudicum cognitio versabatur. Denique totius causæ iam illud caput esse cœpit, num Eunuchus idoneus esset censendus qui ad philosophiam admitteretur, quique iuuenibus præfici postularet, quum alter interim formam etiam ac corporis integritatem in philosopho requirendã esse diceret. Maximè verò vti barbam altam ac promissam gerat, quòd videlicet ijs qui discendi cupidi aduenirent, vir grauis appareat, & is cui fides haberi debeat, neque indignus videatur decem illis drachmarum millibus quæ forent ab Imperatore capienda. h Cæterùm Eunuchorũ conditionem etiam quàm Spadonum esse viliorem. Nam illos aliquando virile quid dam expertos fuisse: at hunc ab ipso statim ortu fuisse exectum, planéq; animal esse quoddam varium atque anceps, non aliter quàm cornices, quæ neque inter columbas, neque inter coruos numerari queant. Alter contrà responderet: eo iudicio non de corporis agi

τὴν ἰδέαν, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὰς γνώμας ἐξετάσαι δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τὸ τῶν δογμάτων ἐπιστήμης. ἐφ' ὃ Ἀριστοτέλης ἐπαληθὲς μάρτυς τὸν λόγον, ὃς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχει τοῦ μὴ θύειν αὐτῷ, κατὰ ταῦτα τοῖς θεοῖς, καί τοι καὶ τόλμα πεισθήναι ὁ Βαγώας τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερον εὐνοῦχον καὶ τοῖς νέοις διδάσκαλον, εἴ τις διαβολήν τινα πρὸς αὐτὸν ἐνδέξασθαι δυνάμενον, εἴ τι Σωκράτους ἐκεῖνο ἔγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθείρων τὰ μειράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκώφθη, καὶ εὐφυῶς τοῦτο, ὡς γοῦν ὤετο, πεσόν. εἰ γὰρ ἀρα πώγων καὶ, ἔφη, βαθεῖ κείνῳ δεῖ τοὺς φιλοσοφοῦντας, τὸν τράγον ἂν δικαιότερον πρεσβεῦσαι πάντων, εἰ μὴ τοῦτο τε καὶ ἄλλα παρεῖδε, τὸ δ' ὄνομα ἐν ἀφανεῖ θείσθω, καὶ μοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗτοί ὁ τὰς

figura, verùm de animi natura, proinde mentis qualitatem expendi oportere, deq; dogmatum cognitione quærendum esse. [i] Eius rei testis citatus Aristoteles, qui quidem Hermeam eunuchum Atarne oriundum tyrannum supra modum sit admiratus, adeò vt illi perinde atque Dijs sacra fecerit. Ausus est & illud addere Bagoas, multò magis idoneum esse eunuchum cui adolescentes erudiendi credantur, quòd ab hoc nulla in illos calumnia posset hærere, neque Socraticum illud crimen in hunc competat, quòd adolescentulos corrumpat. [k] quæ ille potissimum in mentum imberbe fuerat cauillatus, ea hic facetè, vt ipsi quidem videbatur, reiecit. Etenim si è barbæ prolixitate, inquit, philosophos æstimare conuenit, nimirum hircus ante omneis primas tenebit. Hic tertius quidam assistens (nomen hominis silebitur) [l] Atqui iudices, inquit, hic malis

τὰς γνάθους λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τἄλλα ἀνοιχώ ἐοικὼς, ἃ ἀφῄρησαι, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται· εἰ δὲ μή, ψεύδονται οἱ περὶ αὐτοῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἑάλω ποτὲ, ὡς ὁ Ἄξων φησὶν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων. ἀπὸ τό τε μὴ εἰς τὸν εὐνοῦχον ἀναφυγὼν, καὶ τοῦ λυκαφιτίου εὑρόμενος, ἀφείθη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικασῶν, ἀπό γε τῆς φανερᾶς ὄψεως. νυνὶ δὲ, ὡς μοι δοκῇ, παλινῳδῆσαί μοι δοκῇ, τὸ πεκαμμένου μισθοῦ ἕνεκα. τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγώας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἐς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος. καὶ οὔτε συγκατατίθεσθαι τῇ μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο, ὅτι ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην εἰς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. Παμ. γελοῖα,

lis leuibus, ac fœminea voce, reliquoq; corporis habitu eunucho adsimilis, si quis veſtes detrahat, egregiè vir eſſe videbitur. Alioqui mentiuntur qui ferunt, eum aliquando in adulterio deprehenſum, membra in membris, vt legum tabulæ loquuntur habentem: atque ad quidem temporis ad eunuchum confugiſſe eaq; reperta latebra abſolutum fuiſſe, quum iudicibus crimen perſuaderi non poſſet, vt qui è ſpecie hominem iudicarent eunuchum. At nunc mihi palinodiam cantaturus videtur, idq; propter oſtentatum præmium. Hæc quum dicerentur, omnibus vt par erat, riſus eſt obortus. Porrò Bagoas magis etiam perturbabatur, oranem in ſpeciem ſeſe varians, atq; in innumerabiles verſus colores, tum frigido ſudore fluens: ac neq; decorum ſibi exiſtimabat adulterij crimen agnoſcere, neq; rurſum eam accuſationem inutilem ad præſens certamen arbitrabatur. PAM. *Pro-*

λοῖα, ὦ Λυκῖνε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, μὴ ἔοικεν ὁ τλὼ τυχὸν ὑμῖν ἀκριβῶς πρισχεῖσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος τί ἐγένετο, μὴ πῶς ἔγνωσαν αὐτοὶ οἱ δικασταί; Λυ. οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἠξίουν, ἀπολύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὸς ἀργυρωνήτους, ἐπισκοπεῖν, εἰ δλώσει φιλοσοφεῖν τάχα πρὸς τῶν ὀρχεων. οἱ δ' ἔτι γελοιότερον, μεταπεμψάμενοι γυναῖκας τῶν ἐξοικίδων γυμνῶν, κελεύειν αὐτὸν συμπαίζαι, μὴ ὁπλιτικόν. καί τινα τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβυτάτων τε καὶ σεμνότατον, ἐφεστῶτα ὁρᾶν, εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ, ἐπεὶ πάντας ὁ γέλως κατεῖχε, μὴ δόλος ὅστις οὐ τλὼ γαστρὶ ἅλγει, βρασόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἔγνω ἀναπόμπιμον εἶναι τλὼ Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τλὼ δίκλω καὶ νεῶ ἄτρεπτον μὴ πρὸς τλὼ τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὥς φασι, γυμνάζηται, καὶ παρασκευάζηται,

fectò deridicula ſint iſta, Luciane, neque vulgarem vobis, vti coniectandum eſt, voluptatem præbuerunt. Verùm quò tandem res euaſit, & quid ſuper his pronunciârunt iudices? LVCIA. Non erat eadem omnium ſententia: verùm alijs quidem viſum eſt, vti nudato illo, quemadmodum in emptitijs ſeruis fieri conſueuit, inſpicerent, num in ijs quæ ad penem pertinent, philoſophari poſſet. Alij verò ſententiam dixêre multò magis etiam hac ridiculam: nempe vt acceſſitis è luſtro mulieribus aliquot, iuberent illum cum illis congredi, ac viri officio fungi: aſtante interim è iudicibus quopiam, qui quidem eſſet natu maximus, fideq; ſpectatiſſima, qui inſpiceret num philoſophum præſtaret. Hæc vbi omnium riſu fuiſſent excepta, neque quiſquam omnino adeſſet, cui non doleret aluus riſu concuſſa, viſum eſt vt integra cauſa in Italiam reijceretur. Et nunc alter, vt aiunt, ad eloquentiæ oſtentationem ſemet exercet atque inſtruit,

ῆται, καὶ κατηγορίαν συγκροτῆ. καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ἐποικεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ. καὶ οὔτ' κατὰ τὸν φαύλους τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τὸν ἄνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. ὁ Βαγώας δ' ἕτερα, ὡς φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ, καὶ δι' χερὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τίλος, στρατιώταν ἐλπίζει, ὧ ἐπιδείξει, ὡς ἀμείνων χείρων δεῖ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὐτὸς γὰρ, ὦ ἑταῖρε, φιλοσοφίας ἀεὶ τοῖς ἔοικεν ἔναι, καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος, ὥστε καὶ τὸν υἱόν, ὅτι δὲ μοι κομιδῇ νέος ἐστὶν, οὐχ ἁμιλῶ ἄν, ὁ τλῶ γνώμλω, ὁδὲ τλῶ γλώτλαν, ἀλλὰ τὸ ἀδόϊον ἕξιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

instruit, & accusationē quàm elaborantissimā meditatur, adulterij crimen aggrediens, id quod ipsi maximè aduersatur. Quod quidem & hic facit iuxta malorum rhetorum morem, quum ex ipso crimine aduersarium inter viros recenset. Contrà Bagoas diuersa cura, quemadmodum audio, & assiduè virum agit, negociúmque præ manibus habet. Postremò victurum sese sperat, si modò docere possit se nihilo deteriorem esse equas ineuntibus asinis. Id enim, amice, visum est optimum philosophiæ documentum, atq; vna demonstratio, quæ refelli non queat. Proinde optârim, vt filius qui mihi est adhuc admodum adolescens, non animum & linguam, sed penem haberet ad philosophiam idoneum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VNDE nobis.] *Exordium ab admiratione, qua attentos facit, amplificatione rei à modo & personarum professione petita.* b Scis Pam.] *Narratio à causa litis.* c Porrò præmium illud.] *Carmen est Homericum ex Iliad. χ. de Achille*

& Hectore pro vita certantibus: Carmen integrum sic habet:

——ἐπεὶ ἐχ ἱερήιον, οὐδὲ βοείλω
Ἀρνύσθω, ἅτε ποσὶ ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον ἕκτορος ἱπποδάμοιο. id est,

Neque enim illis victima siue bucula captabatur, quippe hæc præmia cursus: verùm de vita certabant Hectoris. Virgil. libr. 12. Aeneidos hoc ita interpretatus est:

——nec enim leuia aut ludicra petuntur
Præmia, sed Turni de vita & sanguine certant.

Vsurpantur à Luciano, contra philosophos turpiter apud Iudices de salario contendentes. d Poëta.] Appellatiuum est, loco proprij, per excellentiam. Iustinianus in principio libri primi Institutionum suarum: Sed quoties, inquit, non addimus nomen cuius sit ciuitatis, nostrum ius significamus: sicut cùm poëtam, nec addimus nomen, subauditur apud Græcos egregius Homerus, apud nos Virgilius. e Primum complures.] Modus & personæ. f Βαγόας.] Barbara linguæ significat eunuchum, quo nomine Lucianus philosophum quendam induxit, qui vultu corporisq; figura eunuchum præ se ferret. Quin Ouid. de Amoribus, seruum puellæ custodem Bagoum appellat:

Quem penes est dominam seruandi cura Bagoum.

g Tandem autem.] Defensio ab exemplis. h Cæterum.] Accusatio ab accidentibus. i Eius rei.] Defensio à fine & officio. k Deinde quæ ille.] A sequentibus. l Atqui Iud.] Noua obiectio, & occasio suspensæ sententiæ.

ΕΡΩΤΕΣ. AMORES.

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ. LVCIANVS ET Theomnestus.

Incerto interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo de Amoribus & eorum voluptate disputatur, introductis Charicli & Callicratidæ personis; quorum alter amorem mulierum vt antiquiorem, & naturæ magis consentaneum, deinde & diuturniorem, magisq; mutuum, & vtrinque oblectantem defendit:

defendit: alter autem turpem istum in pueros affectum, sed honesto tamen & philosophico nomine palliatum commendat, confutato eo quòd alter de naturæ ductu opposuerat, & proposita muliebrium vitiorum insolētia ac fœditate. Occasio dialogi ex repetitione & memoria antehabiti sermonis sumitur, inuitante ad hoc etiam temporis opportunitate. Exordium autē & præparatio disputationis ab attentione, & rei magnitudine. quam lōga deinde narratio sequitur, continens causam & quasi fundamentū totius negocij: in qua illa quoque non iudigna lectu sunt, descriptio templi Gnidię Veneris, & exemplū impotentis amoris, quo quidam ipsam deę statuā noctu aggressus est: cuius cōmemoratio contentioni ac disputationi principium & ingressum facit. Cęterùm haud scio an & hîc philosophos tacitè perstringat Lucianus, dū pęderastas esse, solis illis permittit.

Ἐρωτικὴς παιδιᾶς, ἑταῖρέ μου Θεόμνηστε, ἐξ ἑωθινοῦ πεπλήρωκας ἡμῶν τὰ λιπαμενότατα πρὸς τὰς σπουδὰς ὦτα. καί μοι σφόδρα διψῶντι τοιαύτης ἀνέσεως, οὐκαμὲ ἔτι ἱκανῶν σε λόγων ἐρρύη καὶ ἔτι. ἀσθενὴς γὰρ ἡ ψυχὴ διλωτικὸς σπουδῆς ἀνέχεσθαι, ποθοῦσι δὲ οἱ φιλότιμοι πόνοι, μικρὰ τῶν ἐπαχθῶν φροντίδων χαλασθέντος, ἐς ἡδονὰς ἀνίεσθαι. πάνυ

Amatorio quodā lusu, amice Theomneste, summo statim mane impleuisti nobis aures, continuo serioq́ studio iam defessas. Ac mihi vehementer sitienti talem aliquam relaxationem, in tempore adeò iucundorum istorum sermonum tuorum gratia affluxit. Infirmior enim animus est, quàm vt studia continua sustinere queat. Desiderant autem labores paulò contentiores, vt curis grauioribus atque molestis paulisper relaxatis, in voluptates remittantur.

Admo-

πάνυ δή μοι, ὦ Θέορθρον, ἡ τ ἀκολάστων σε λόγων ἁβρὰ μυλλὴ καὶ γλυκεῖα πεθὼ καταῤῥαυσεν. ὥστε ὀλίγου δεῖν, Αἰσχίνης ἐνόμιζον εἶναι, τοῖς Μιλησιακοῖς λόγοις ὑπὸ ἡμερούμενος. ἀχθομαί τι, νὴ τοὺς σοὺς ἔρωτας, οἷς πλατὺς ἐνῤῥύη σκοπὸς, ὅτι πὶ πᾶσαν διηγήμων. καί σε πρὸς αὐτῶν ἀνιβολῶμεν Ἀφροδίτης, ἢ πρισσὰ μελίγαρυν ἴσως πᾶς, ἤ τις ἄῤῥην, ἢ καὶ νὴ Δία θῆλυς ἐφῆταί σοι πόθος, ἀῤῥήματα τῇ μνήμῃ ἐκκαλεῖσθαι. καὶ γὰρ ἄλως ἑορτασιμὸν ἄγομεν ἡμέραν, Ἡρακλέα θύοντες· ἢ ἀγνοεῖς ἴσως ἡμῶν τὸν θεὸν, ὃς ὀξὺς ὢν πρὸς Ἀφροδίτην· ἥδιστα οὖν ἂν μοι τῶν λόγων τὰς θυσίας ποιήσαιο. Θε. θᾶττον ἄν μοι, ὦ Λυκῖνε, θαλάττης κύματα, καὶ νιφάδας ἀριθμήσαις, ἢ τοὺς ἐμοὺς ἔρωτας. ἐγὼ γοῦν ἅπαξ αὐτῶν λιχνὸν ἀπαλλαγῆναι φαρέτραν νομίζω, καὶ ἐπ' ἄλλον τινὰ πλῶσαι θελήσω. *Admodum igitur me ſub auroram hodie laſciuorum iſtorum verborum blanda ac dulcis ſuadela exhilarauit. Quare parùm abfuit quin Ariſtidem illum viderer mihi eſſe, Mileſiis ſermonibus ſuprà quàm delinitus. Doleóque per amores equidem tuos, quibus latus adeò ſcopus inuentus eſt, quòd narrare deſiiſti: ac te per ipſam obſecramus Venerem, ſi abundè mihi dicere videris ſiue maſculum aliquod, ſiue etiam per Iouem muliebre te inceſſit deſiderium, vt id paulatim memoria repetendo excitare velis. Nam alioqui feſtum & ſolennem celebramus diem, Herculi ſacra peragentes. Cæterùm haud ignoras ſcilicet deum hunc, quàm acer & procliuis erga Venerem fuerit. proinde lubentiſſimè videtur mihi ſermonum hæc ſacrificia admiſſurus eſſe.* THEO. *Citiùs verò mihi, Luciane, maris fluctus, & denſas è cœlo delabentes niues numeraueris, quàm meos amores. Ego itaque totam ipſorum vacuam reddidiſſe pharetram me puto: ac ſiquando ad alium aliquem auola-*

re vo-

θωσιν, ἄνοπλος αὐτῶν ἡ δεξιὰ γελασθήσεται. σχεδὸν γὰρ ἐκ τῆς ἀντίπαλος ἡλικίας εἰς τοὺς ἐφήβους κεχωρηκὼς, ἄλλοις ἐπ' ἄλλοις ἐπιθυμίαις βασκόλλομαι. διάδοχοι ἔρωτος ἀπόλλων, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τοὺς πρώτους, ἄρχονται δεύτεροι. κάρδωα λερναίας τῆς παλιμφυοῦς Ὕδρας πολυπλοκώτερα, μηδ' Ἰόλεων βοηθὸν ἔχειν δεδιώς. πυρὶ γὰρ οὐ σβέννυται πῦρ, οὕτω τις ὑγρὸς ἐν ὄμμασιν ἐνοικεῖ μύωψ, ὃς ἅπαν καλὸν εἰς αὐτὸν ἁρπάζων, ἐπ' ἀλλοτρίῳ κόρῳ πάσχει. καὶ σιωπᾷς ἐν ἀρρεσιν ἐπιτρέχειτά μοι, τίς οὗτος Ἀφροδίτης ὁ χόλος. ἐγὼ γὰρ Ἡλιάδης ἐκ τύχης, οὐδὲ Λημνιάδων ἔφυς; οὐδὲ Ἱππολύτειον ἀγροικίαν ὠφρυωμένος, ὡς ἐρεθίσαι τῆς θεοῦ τὴν ἄπαυστον ταύτην ὀργήν. Λυ. παῦσαι τῆς ἐπιπλάστου καὶ δυσχερεῖς ταύτης ἀποκρίσεως, Θεόμνηστε. ἄχθη γὰρ, ὅτι τοιοῦτῳ σοφιστῇ τύχῃ προσκλί-

re volent, inermis ipsorum dextera ridebitur. Prope modum enim ex eo, cùm à prima pubertatis ætate egressus, inter adolescentes receptus sum, aliis atque aliis subinde concupiscentiis delusus pereo, aliique amores aliis succedunt: ac priusquam desinant priores, incipiunt sequentes, capita prorsus Lernæa rediuiuæ istius Hydræ longè magis multiplicia, neque etiam Iolaum aliquem auxiliatorem recipere sustinentia. Neque enim igne ignis extingui solet. Ad eò humidus quidam oculis inhabitat meis asilus, qui omnem formam ad sese rapiens, nulla satietate expletur. Ac assiduè dubitare incipit mentem venit mihi, quænam hæc Veneris ira sit. Non enim ex Heliadis quispiam ego sum, neque Lemniadum contentio, neque etiam Hippolyteum agreste ac durum

ρωσοῖ

illud supercilium indutus, vt ob id irritare Deæ inexplebilem hanc iram in me debeam. LVCIAN. Omitte ficti-tiam hanc Theomneste & difficilem responsionem. An tu enim

ρωσί σε. μὴ χαλεπὸν ἔναι νομίσῃς, ἀγωναξίην ὡραίαις, καὶ μετὰ παίδων τὸ καλὸν ἀνθρώπων ὁμιλεῖν ἁπάσοι καὶ καθαρσίων τάχα δεήσεται πρὸς τὸ ἀνθρώπινον ἔτι νόσημα. Ἀλλὰ νὴ γὰρ τὸ παθεῖν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦτον γε πολλοῦ ἐκτέον λῆρον. εὐδαίμονα σαυτὸν ἔναι νομιεῖς, ὅτι σοι ὁ θεὸς ἐκ αὐχμηρᾶν γεωργίαν ἐπέκλωσεν, οὐδ' ἐμπορικὰς ἄλας, καὶ στρατιώτην ἐν ὅπλοις βίον. ἀπὸ λιπαρᾶς καὶ παλαίστρας μέλεσοί σοι, καὶ φαιδρὰ μὲν ἱμάτια, μίτρα ποδῶν τὴν πρόσθεν καθεσμένη, ἀμφιέσμασι δ' ἁπαλοῖς ἄκρα μηρῶν ἐπιμέλεια γε μὴν ἐρωτικῶν ἐμπόρων καὶ αὐτὸ τὸ βαρύσοφον ὄφρυάνει, καὶ γλυκὺς ὁ λὰς ὁ τῶν πόθων λάλημα. παρασκευὴ γὰρ ἐλπίσεως, τυχὼν δ' ἀπολαύσεως. ἴσχε δὲ κἀδονὴν τὸ παρεῖναι, καὶ τὸ μέτρον. ἐναγχος

tu enim grauiter fers, quòd per fortunam talem vitam sortitus es: & acerbum esse putas, si cum mulieribus formosis, & cum pueris suauiter efflorescentibus subinde conuersaris? An tibi etiam purgationibus forsan opus erit contra difficilem adeò hunc morbum? Graue enim malum hoc scilicet est. Quin tu potius multa hac dementia abs te proiecta, beatum esse te ipsum existima, quòd tibi Deus non squalidam agriculturâ exercendam sortito assignauit, aut mercatorum errores ac peregrinationes, aut etiam militarem in armis degendam vitam: sed tibi pingues ac nitidæ palæstræ curæ sunt, ac splendida quidem vestis vsq; ad pedes delicatè demissa, compositio autem comæ discriminatim exercita & apparata. Amatoriarum verò oblectationum etiam ipsa tentatio iuuat, ac dulcis desiderij dens mordet. Nam interim dum periculum facis, speras: vbi verò voti compos factus es fruere eo quod optâsti. Aequali autem voluptate afficiunt, & quod adest iam, & quod futurum speratur.

ἀρχῆς δ' οὖν διηγουμένου σε ἐπῆλθεν, ὡς καὶ παρ' Ἡσιόδῳ, καταλογον, ὧν ἀρχῆθεν ἐράσθης, ἵλαροὶ μὲν τῶν ὀμμάτων αἱ βολαὶ τακερῶς ἀνυγραίνουν. ζ. τὴν φωνὴν δ' ἴσως τὴν Λυκάμβου θυγατρὸς, λιπαρὸν ἀφιεῖσαν ῥεῦμα, αὐτὸ τὸ σχῆμα δηλοῦσα τῆς, οὐκ ἐκείνων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς μνημῶν ἱερῶν. ἀπ' ἔτι σοὶ, τὸ τὰ τὴν Ἀφροδίτην, ψιλὸν λείψανον ἀφεῖται, μηδὲν ἀπερρύηκε, ὡς δὲ Ἡρακλεῖ τὴν θυσίαν ἐντελῆ πράσχε. Θε. βοᾷς μὲν ὁ λαίμων, ὦ Λυκῖνε, καὶ τοῖς ἀκάπνοις, ὡς φασὶ, τῶν θυσιῶν ἥκιστα τερπόμενον. ἐπεὶ δ' αὐτὸ τὸ ἑορτὴν λόγῳ γεραίρομεν, εἰ μὴ ἡμᾶς διηγήσῃ, ἐξ ἑωθινοῦ παρατεθάσομαι, κόρον ἔχουσιν ἢ δὲ σὺ Μοῦσα τῶν σῶν ἤθους μεθαρμοσαμένη σπουδῆς, ἱλαρῶς τῷ θεῷ σύμπαν διημερεύσαιτο. λοιπὸν

ratur. Paulò antè igitur cùm narrares longum istum, perinde vt & apud Hesiodum est, catalogum eorum quos ab initio inde amâsti, suaues quidem oculorum tuorum ictus molliter subinde liquescebant. Vocem autem ad modum Lycambæ illius filiæ tenuem ac dulcem emittens, ex ipso statim habitu præ te ferebas, quòd non illos solùm, verùm etiam ipsam illorum memoriam amares. Sed si quid tibi ex eâ quam secundum Venerem nauigationem perfeciſti, reliquum relictum est, nihil quæso illius nos cela: Herculi autem sacrificium hoc absolutum atque perfectum præbe. THEO. Tauriuorus quidem, Luciane, deus iste est, & sacrificijs illis quæ sine nidore perficiuntur, vt aiunt, minimè delectatur. Sed postquam annuam ipsius festiuitatem sermone celebramus, meæ quidem narrationes à summo statim mane in medium allatæ, ad satietatem iam peruenêre. Tua verò Musa à consueto resoluta atque dimissa studio, hilarem cum deo diem hunc totum pera-

gat.

καί μοι γνοῦν δικαστὴς ἴσος, ἐπεὶ μήδ' ἐς ἕτερόν σε τοῦ πάθους, ῥᾳστώνης ὁρῶ, πότερον ἀμείνονας ἡγῇ, τοὺς φιλοπαίδας, ἢ τοὺς γυναίοις ἀσπιζομένους; ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ πλησίον ἑκατέρῳ, καθάπερ ἀκριβὴς πρυτάνις, τοῖς ἐπ' ἀμφότερα πλάσιγξιν ἰσορρόπως παλαντεύομαι. σὺ δ' ἐκτὸς ὢν, ἀδεκάστῳ κεχρῆ, τῷ λογισμῷ τὸ βέλτιον αἱρήσῃ, πάντα δὲ πεπαλὼν ἀκριβῶς, ὦ Φιλότης, ἐπιστήσαι σοι ψῆφον ἢ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἤδη φέρε. Λυ. παιδιᾶς, ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἄξια τὰ δόγματα. ἢ δ' ἐπαγγέλλεταί τι καὶ σπουδαῖον. ἔγωγ' οὖν ἐξ ἐπιχειρήσεως ἅψομαι, εἰδὼς ὅτι πλέον, ἀλλ' οὐ παλαιᾶς, ἐξ ὅτου δυοῖν ἀνδροῖν ἀκηκοὼς, περὶ τούτοιν σωτόνως, ὡς ἀμφισβητοῦντε, ἔτι τὼ μνέ-

gat. *Ac mihi quæso æquus iudex esse velis, quoniam in neutram adeò partem huius cupiditatis inclinatum aut pronum te video, virum melius habere putes eos qui masculos amant, an qui fœminis delectantur. Nam ego quidem, qui vtrinque æquè ictus sum, perinde atque accurata ac proba aliqua trutina, ambabus ex vtraque parte lancibus æqualiter huc atque illuc inclinor. Tu verò, qui extra hanc sortem es, incorrupto iudice, ratione videlicet, quod melius fuerit, dignosces ac fecernes. Proinde omni recusandi prætextu ac simulatione depositâ, ô amice, calculum quē tibi cōmēdauit ac credidit illud de meis amoribus conuocatum iudicium, iam tandem feras.* LVC. *Ludum, Theomneste, aut risum putas narrationem hanc. Ea verò etiam serium quoddam promittit. Ego itaque nuper adeò eius rei periculum facere cœpi, sat scio, nimium, & non olim, ex quo duos quosdam viros audiui de hac re contentiosè admodum quasi dimicantes.*

memo-

μνήμλω ἴναυλον ἔχω. λιπαρὴς δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη, καὶ οὐχ ὥσπερ σὺ, κατ' ὀκολίαν ψυχῆς ἄϋπνῳ ὤρᾳ, λιπὸς ἄρνυσαι μισθὸς, τὸν μὲν βοκολέων, τὴν δ' ἄρνυφα μῆλα νομεύων. ἀλλ' ὁ μὲν ἁβρὸν παιδικοῖς ἄθλον, τὸ θῆλυ Ἀφροδίτην βάραθρον ἀγόμενος. ὁ δ' ἀγένειον ἔρωτος ἄρρενος, ἐς γυναῖκας ἐπλόκιζε. δυοῖν οὖν μαχομένοιν παθοῖν, ἀγωνοθετούσης ἅμιλλαν, δὴ ἄρ' εἰπεῖν δυναίμεθ' ὡς ἁβρουφράνθη, καί μοι τὰ τῶν λόγων ἴχνη τοῖς ἀκοαῖς ἐνδυφάγισαι σχεδὸν, ὡς ἀρτίως ἠρημένα. πᾶσαν οὖν ἐπιτιμήσεως ἀφορμὴν ἐκ τοιούτων ἀφελόμενος, ἃ παρ' ἀμφοῖν ἴσως ἀγωνίζοντο, κατὰ τὸ ἀκριβὲς ἐπέξειμί σοι. Θε. καὶ μὴν ἔγωγε ἀπαναστὰς ἐνθεν, ἀπαντικρὺ καθεδοῦμαί σου Αἰακίδαο, ὁπότε λύξαντε ἐλάσσω, τύ δ'

memoriam adhuc recentem, & paulò antè facta repetentem habeo. Diuiſi autem eorum erant cum orationibus etiã ipſi affectus, & non perinde ac tu, qui facilitate quadã animi peruigil & inſomnis duplicem capis mercedẽ:

Hanc, armenta regẽs, pecora illam cãdida paſcens.

Sed alter quidem in puerum amore ſupra modum oblectabatur, muliebrem venerẽ tanquam barathrũ quoddam ducens: alter autem à maſculo amore purum ſe gerens, in fœminas quaſi attonitus ferebatur. Duobus igitur inter ſe pugnantibus affectibus, inſtituto certamine, haud facilè dixero quantum voluptatis ex ea recepi. At mihi verborum illorum tamen veſtigia propemodum auribus impreſſa hærent, vtpote quæ nuper adeò dicta ſunt. Omnem igitur obiurgationis prætextum & cauſam è medio ſubmouendo, illa quæ tum ambos audiui dicere, quàm accuratè fieri poteſt, tibi commemorabo. THE. *Atqui ego quidem hinc ſurgens, exaduerſum tibi ſedebo, Aeacidem expectans, dum carmi-*

τύ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς διαφορᾶς, μελῳδίᾳ περάνειν. ΛΥ. ἐπ' Ἰταλίαν μοι πλεῖν διανοουμένῳ, ταχυναυβάτῳ σκάφος ὑπέστρωτο, τούτων τῶν λιμπρότων, οἷς μάλιστα χρῆσθαι Λίβυρνοὶ λοκοῦσιν, ἔθνος Ἰονίῳ κόλπῳ παροικισμένον. ὡς δ' ἐνῆν, πάντας ἐπιχωρίους θεοὺς προκαλεσάμενος, καὶ Διὰ ξένιον ἵλεω οἰωνιζάμενος ὑπὲρ ἀπράκτου στρατιᾶς ἐπιπαλεσάμενος, ἀπ' ἄστεος ὀχήματι ἐπὶ θάλασσαν ἔτατον τὸν παραπεμπουλᾶν μετ' ἐξιωσάμενος (ἠκολούθει δὲ πομπὴ λιπαρὴς ὄχλος, οἱ σωνηχεῖς ἡμῖν ἐντυγχάνοντες, ἀναιρῶς διεξόδευον) ἐπὶ πρύμνης γοῦν ἐπιβὰς, ἐγγὺς ἐμαυτὸν ἵδρυσα τοῦ λιβυρνήτου. καὶ φοβίῳ τῶν ἐλατήρων μετὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἀναχθέντος, ἐπεδίωκόν με κατόπιν ἡμᾶς ἐκκυμαίνον αὔρα, τὸν ἴσον ἐκ τῶν μυσκοίλων, ἀκα.

na finiat ille. *Tu verò nobis veterem gloriam amatoriæ perage differentiæ canendo.* LVCIA. *Instituenti mihi in Italiam nauigare, pelox atque citatum nauigium apparatum erat, ex biremibus istis quoddam, quibus maximè Liburni, quæ gens ad Ionium sinum habitat, videntur vti. Postquam autem iam nauigandi tempus erat, vniuersos deos patrios comprecatus, ac Ioue hospitali, vt propitius expeditionem peregrè susceptam coadiuuare vellet, inuocato, ab vrbe vehiculo iumentario ad mare descendi. Deinde valere iussis ijs qui nos deduxerant (sequebatur autem eruditorum turba sedula ac frequens: qui cùm assiduè nobiscum versati fuissent, ægrè atque inuitò à nobis segregari se patiebantur) conscensa puppi, iuxta gubernatorem assedi. Atq; impetu remigum paulatim à terra in altum prouecti, postquam admodum & à tergo exsurgendo fluctus prosequebantur nos auræ, malo ex medio*

nauis

ἀκάρῃ πρῳσίῳ ζὸ κέρας πρὸς-
βάλαμεν. ἔπ' ἀθρόας κατὰ τ
κάλων τὰς ὀθόνας ἐκχέαντες,
πρίμα πιμπλαμένῳ τὸ λίνου,
κατ' ὀλίγ, οἶμαι, βέλους ἐλάτ=
τονι ῥοίζῳ διϊπτάμεθα, βαθὺ τ
κύματ ἀποβρηχομένῳ, ψιλ
τοῦ σχίζουσαν αὐτὸ πρῷραν·
ἀπ' ἄγκυρῶν ἐν τῷ μεταξὺ
πράπλῳ σπουδῆς ἢ παιδιᾶς
ἐχόμενα σωληλύθη, καιρὸς οὐ
πάνυ μυκιώτερ. ὡς δὲ τῆς Κι=
λικίας τοῦ ἴφαλον ἀμείψαν-
τες, ἀφέμεθα τ Παμφυλίου κόλ
που, Χελιδονίας ὑπερθέοντες
οὐκ ἀμοχθεὶ τὰς εὐτυχεῖς τῆς
παλαιᾶς Ἑλλάδ ὄρους, ἑκά-
στῃ τῶν Λυκιακῶν πόλεων ἐπι
στρεφόμενοι, μάθοις τὰ ποικὰ
χαίροντες. οὐδὲν ἦν ἐν αὐ=
τοῖς ἀφεὶς εὐδαιμονίας ὀρᾶ.
ται λεῖψανον, ἄχρι τῆς Ηλιά-
δος ἀψάμενοι Ρόδου, τὸ συνε=
χὲς ζοῦ μεταξὺ πλοῦ διανα-
παῦσαι πρὸς ὀλίγον ἐκείνα-
μεν. οἱ μὲν οὖν ἐρέται τὸ σκά=
φος ἔξαλον ἐς γῆν ἀνασπά-
σαντες,

nauis erecto, ſummo carche-
ſio antennam adſtrinximus.
Deinde conferta per funes
vela effundentes, ſenſim im=
pletis vento lineis, nihilo
minore curſu, opinor, quàm
ſagitta peruolauimus, fluctu-
bus grauiter frementibus in=
fra circa proſcindẽtem ipſos
proram. At verò quæ inter
nauigandum ſeria vel etiam
iocoſa contulerimus, longiùs
hîc perſequi tempus nõ ſinit.
Poſtquam autem maritimã
Ciliciæ orã præteruecti, Pã=
phylium ſinum contigimus,
vltra Chelidoneas felices il-
los veteris Græciæ terminos
haud citra laborem curſu e-
lati, ad ſingulas Lyciæ ciui=
tates hoſpitio diuertimus,
ſermonibus ac fabulis ut plu
rimùm nos oblectantes (neq;
enim vllum in ipſis manife=
ſtum prioris felicitatis cer=
nitur veſtigium reliquum)
donec ad Solis ſacrã delati
Rhodum, continuum naui-
gandi laborem, quo huc vſq;
aliquantiſper decreuimus. Re=
miges itaque nauigio è mari
in terram ſubducto, prope lit-

ἀυτῶν, ἐγγὺς ἐσκηνώθαμεν. ἐγὼ δ', ὑπεπεσμένου μοι ξένῳ ἀναγνώστῃ τῶν Διονυσίου, κατὰ σχολὴν ἐβάδιζον, ὑπερφυῆς ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος. ἔστι γὰρ ὄντως ἡ πόλις Ἡλίου, πρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπρεπῆ δὲ τὰς ἐν τῷ Διονυσίῳ στοὰς, ἐπάξιον γραφῆς κατόπτευον, ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως, ἡρῳϊκοὺς μύθους ἀναπολούμενος. αὐθὶς γάρ μοι δύο ἢ καὶ πρεῖς σχεδὸν προεφοίτησαν ὀλίγου διάφοροι, πάντων ἴσον εἰδέναι ἀφηγούμενοι. τὰ δὲ πολλὰ καὶ αὐτὸς ἀκριβῶς προὐλάμβανον. ἤδη δὲ τῆς θέας ἄλις ἔχοντι, καὶ βλεπομένῳ μοι βαδίζειν οἴκαδε, τὸ κέρδος ἐπὶ ξένης ἀπλούτοις μοι λύρδος, ἄνθρωπε παλαιὸ χρόνῳ σκύθας, ὃς οὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα, τὸν Κορίνθιον Χαρικλέα νεανίαν, οὐκ ἄμορφον ἔχοντά τι,

tus tentoria fixerunt. Ego verò, parato mihi hospitio e regione templi Dionysij, ociosè per vrbem incedebam, immensa adeò voluptate interim fruens. Est enim re ipsa ciuitas haec Solis, conuenientem huic deo pulchritudinem præ se ferens. Obambulans autè in Dionysii porticibus, vnamquamque picturam contemplabar, vnà cum voluptate ea quam videndo capiebam, Heroicas quoque fabulas memoriæ repetens. Statim enim mihi duo, vel etiam tres propemodum præcipui superuenére, qui mihi omnem historiã enarrabant. Pleraque autem & ipse coniectura præcipiebant: cæterùm cùm iam contemplatione ista satiatus essem, ac domum ire cogitarem, dulcissimum peregrè obtigit mihi lucrum, viri longo iam olim tempore mihi noti ac familiares, quos neq; ipsum ignorare te puto, cùm sæpe ad nos itantes hîc videris, nempe Charicles illum Corinthium, adolescentem haudquaquam deformem, deditum

τά τι καὶ καλλωπιστικῆς ἀσκήσεως, ἔτι, οἶμαι, γυναίοις ἐπιῤῥαϊζόμενον, ἅμα δ' αὐτῷ καὶ Καλλικρατίδαν τ' Ἀθηναῖον, τὸν τρόπον ἁπλοϊκώτερον. πρωτοστατοῦντα γὰρ πολιτικῶν λόγων πεῖσαι· καὶ ταυτηνὶ τ' ἀγορὰν ῥᾳθυμοτέραν. ἐπὶ δὲ καὶ τῷ σώματι γυμνασιωτικὸς, οὐδὲν ἄλλο τι, μοι δοκεῖν, τὰς παλαίστρας ἀγαπῶν, ἢ διὰ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας· ὅλως γὰρ ἐς τοῦτο ἐπιῤῥᾴθυμος. ὥστε καὶ πρὸς τὸ θῆλυ μίσος, ποθὲν καὶ Προμηθεῖ λαγυρᾶς. πόῤῥωθεν οὖν ἰδόντων ἑκάτερός με, γόνυ κνήθοντες καὶ χρᾶσθαι πλείοσι προσίεσθαι. ἔπειθ' ὁλοῖα φιλοδιξιοσάμενοι, πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἑκάτερος ἠξίουν με. ἐμοὶ γὰρ φιλογυναικοῦντας ὁρῶν, πεπαιτέρω· τὸ μὲν τίμιον ἦσαν, ὦ Καλλικρατίδα καὶ Χαρίκλεις, ἄμφω καλοὺς ἴσχον ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν, ἵνα

ditum nonnihil comendi & fucandi corporis ſtudio, vt qui mulieribus, opinor, forma atque elegantia iſta commendari affectaret. Vnà autem cum ipſo & Callicratidem iſtum Athenienſem, moribus ac habitu ſimpliciorem. Nam ſe velut ducem atque anteſignantem in ciuilibus orationibus & in hoc forenſi dicendi genere gerebat. Erat autem & corporis exercitationibus deditus, ob nihil aliud, vt mihi videtur, palæſtras tantopere amans, quàm ob puerorum amores: prorſus enim in hoc quaſi attonitus ferebatur. Ob odium autem quo fœminas omnes proſequabatur, etiam Prometheo malè imprecari ſolebat. Cùm igitur à longè vterque me conſpicatus eſſet, gaudio atque lætitia pleni accurrunt. Deinde, quemadmodum fieri conſueuit, ſalutato atque excepto me, vterque vt ad ſe venirem rogabant. Atque ego cùm viderem ipſos de hac re inter ſe contendendo linguis procedere: Hodie quidem, reſpondens inquam, Callicratida & Charicles, ambos vos decet apud me frequentes eſſe,

ἵνα μὴ πλείω τῶν ἔριν ἐγείρητε. τὰς δὲ ἑφεξῆς ἡμέρας (πρᾶς γὰρ ἐνταῦθα ἢ τέτταρας διέγνωκα μένειν) ἀμοιβαίως ἀνθεστιάσεσθε μεταλήψεσθε δοκεῖ ταῦτα. ἐμοὶ μὲν τῶν ἡμέραν ἐστιάρχειν ἐγὼ, τῇ δ' ἐπιοῦσῃ Καλλικρατίδας, ἔπειτα μετ' αὐτὸν ὁ Χαρικλῆς. ἐθεώρουν δὲ καὶ παρὰ τῶν ἑστιατόρων, ἐνδηλὰ ἑκατέρου δοκιμάσεως τεκμήρια. ὁ μὲν γὰρ Ἀθηναῖος εὐμόρφοις παισὶν ἐξέσπευδε, καὶ πᾶς οἰκέτης αὐτῷ σχολὴν ἀγήνορα τῷ, μέχρι τοῦ πρώτου ἐπογραφέντος αὐτοῖς χνοῦ παραμένοντος, ἕως δὲ ἢ ἰδίοις αἱ παρειαὶ πυκασθῶσιν, οἰκονόμοι, καὶ ταμίαι Ἀθηναίοις χρείων κυδιόωντος ἀντίκουσι. Χαρικλεῖ γε μὴν πολὺς ὀρχηστρίδων καὶ μισθαρνῶν χορὸς ἕπετο, καὶ πᾶν τὸ θαμαλτιον, ὡς ἐν Θεσμοφορίοις, γυναικῶν μετὸν τῶν, ἀνδρὸς

vt ne cõtentionem maiorem inter vos excitetis. Sequentibus autem diebus nãtres aut quatuor etiam hîc commorari constituti) per vices accipietis me mutuò, forte inter vos missa vter id priore loco faciat. Hæc ita cum placuêre. Atq; illa quidem die conuiuij præfectus ego fui: sequenti autem Callicratidas, & post ipsum Charicles. Porrò animaduertebam etiã inter ipsos conuiuiorũ apparatus, manifesta vtriusq; affectionis indicia. Nam Athenien sis quidẽ ille pueris perquam formosis instructus erat, & propemodum omnes illius serui imberbes erant, nõ amplius ab illo retineri soliti, quàm dum prima lanugine inficerentur: postquam autem barba frequentiore genæ illorum addensabantur, dispensatores, & fundor quos ille Athenis habebat, procuratores amandabantur. At verò Charictem magnus saltatricum & psaltriarum chorus sequebatur, ac tota illius domuncula, perinde vt in Cereris sacris, mulieribus referta erat, viro ali-

quo

βρὰς οὐδ' ἀκαρῆ πρόντος, ἐμή τι πουνύπιον, ἢ γέρων ὑπερύλιξ, ὀψοποιὸς ὀφθείη, τὸ μόνου ζηλοτυπίας ὑποψίαν οὐκ ἔχοντος. ὧ μὲν οὖν, ὡς ἔφην, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ τῶν ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις γε μὲν, ἐπ' ὀλίγον ἀψιμαχίαι τινὲς ἐπ' αὐτοῖς ἐκινήθησαν, οὐχ ὡς πέρας ἔχειν τι τοῦ ζητήσεως, ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀναχωρεῖν, εὐπλοίας ἐθελούσας αὐτὰς ἐπαγόμενον· διεγνωκὼς γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. καὶ δόξαν ἡμῖν, Κνίδῳ προσορμίσαι καλὰ θέαν, καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἱδρῦσαν πρόσχυτον ἱερὸν (ὑμνεῖται δὲ τάτε τὸ τῆς Πραξιτέλους ἀρχετύπου ὄντως ἐπαφρόδιτον) ἠρέμα πῃ γᾷ προσωλισθήμεν, αὐτός, οἶμαι, τῆς θεοῦ λιπαρᾷ γαληνῇ πομπὸν ὁδοῦσαν τὸ σκάφος. ἐς μὲν οὖν ἄλλους ἔμελον ἐμοὶ συνήθεις

quo ne puncto temporis ibi apparente, niſi ſicubi infans aliquis, aut ſenex decrepitus, coquus videlicet conſpiceretur, in quem propter ætatem zelotypiæ ſuſpicio amplius vlla cadere non poſſet. Erant igitur & hæc, vt dixi, ſatis multa atq; aperta vtriuſque animi documenta. Veruntamen aliquoties etiã breues quædam quaſi futuri certaminis coitiones inter ipſos inceptabãtur, tanquam finem aliquem quæſtio hæc haudquam haberet. At poſtquam iam tẽpus erat vt iterum in altum prouhereremur, ſocios nauigationis, volentes alioqui ipſos, abducere mecum ſtudebam: conſtituebant enim in Italiã nauigare, æquè ætq; ego. Et cũm nobis viſum eſſet in Gnidũ, appulſa ibi naue, ſpectandi cauſa aſcendere, & Veneris templum videndi deſiderium nos inceſsiſſet (celebratur autem ibi Praxitelis facilitatis ac promptitudinis illud verè Venereum & amabile) paulatim ad terram ſubuecti ſumus, ipſa opinor dea pulchra tranquillitatẽ nauigium deducente. Cæteris igitur ſolitæ res

θεὸς παρασκευὴ, ἐγὼ δ' ἐνιαυτικὸν ξύλον ἑκατέρωθεν ἐξαψάμενος, λίνῳ περιήειν τὸν Κνίδον, οὐκ ἀχάριτα τῆς περαμωτικῆς ἀρχαιότητος μετέχων, ὡς ἐν Ἀφροδίτης πόλει. σοὶ δὲ Σωστράτου, καὶ τἄλλα, ὅσα τέρπειν ὑμᾶς ἐδύνατο, πρῶον ἐμπεριελθόντι, ἐπὶ τὸν νεὼν τῆς Ἀφροδίτης βαδίζομεν, νὼ μέν, ἐγώ τε καὶ Χαρικλῆς, πάνυ προθύμως, Καλλικρατίδας δ'. ὡς ἐπὶ θέαν θέλγητρον ἥκων, ἥδιον ἄν, οἶμαι. τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης τὸν ἐν Θεσπιαῖς ἀντικαταλλαξόμενος ἔρωτα, καί πως ἀνθ' ὑμῶν, ἀπ' αὐτῆς τῆς τιμίνους, Ἀφροδίσιοι προσίπτασθαι αὔραι· τὸ γὰρ ἄθεον, ὡς ἔοικε, καὶ ἄγονον μάλιστα, λίθων πρανῆ λείας ἐσρωμένον, ἀπ' ὠὴς ἐν Ἀφροδίτης, ἅπαν ὦν γόνιμον ἀμέρων καρπῶν, ἃ τοῖς κόμαις ἀνθαλέσιν ἄχει πόρρω βρύοντα, καὶ πρὸς ἀέρα συ-

νεφό-

atque arma curæ fuêre: ego verò amatorium istud par vtrinque suspensum habens, Gnidum circumcirca obambulabam, non sine risu figulinæ istius prateritatis participem me præbendo, vt in Veneris ciuitate. Porticus autem Sostrati, ac cætera quæ nos oblectare poterant, principiò circumeundo visentes, mox ad templum Veneris imus, nos quidem duo, ego videlicet & Charicles admodum alacriter, Callicratidas autem vt ad spectaculum muliebre, inuitus, liz bentiùs, vt opinor, pro Venere Gnidia Thespiensem illum Cupidinem permutatione facta habiturus. Ac statim quodammodo nobis ab ingressa luci Venereæ aspirârunt auræ. Serenitas enim, ac lumen illud supernum, nõ in solum sterile maximè, & lapideis tabulis constratum, excipiebatur: sed erat illud, vtpote in Veneris templo, fœcundum mitibus ac frugiferis arboribus, quæ frondibus virentibus in longum vsque promanantibus, aërem circum cir-

ψορόφουν. πυκινὸν γὰρ μύρτον ἀμπελόεσσα μυρσίνη, παρὰ τὴν δέσποιναν αὐτῆς, δαψιλῆς πυφυκυῖα, τῶν τηλοιπῶν δένδρων ἕκαστον, ὅσα καὶ ἄλσος μητέλησεν. οὐδ' αὖ τὰ γήρους καὶ ἤδη χρόνου πολιὰ λαβόντα γῆρας, ἀπ' ὤρης ἀκμῆς σφριγῶντα, νέοις πλουσίην ὥρεα. τοῖς δ' ἀνεμίμνεν καὶ τὰ λεπτῶν μὲν ἄπωρα ἄγονα, τὴν δ' ὁμορφίαν ἔχοντα λεπτόν· λυπαείδεων γὰρ καὶ πλατανίστων αὐθέεια μίμνει· καὶ σφιν αὐτῆς αὐτόμολος Ἀφροδίτης. ἡ τῆς θεοῦ πάλαι φυγὰς, Δάφνη. παντί γε μὴν δένδρῳ, περιπλέξαλλον ὁ φίλυρος πόας εἰρπύσι κισσός. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι πυκνοῖς κατήρτηνται βότρυσι· τρυφερωτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μετὰ Διονύσου, καὶ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἡδύ, συγκεραζόμενον. εἰ δ' ἀπέζευχθεῖεν ἀλλήλων, ἧσσον ἀφροδίσιοι. ὑπὸ δ' ἐκ τούτων ἄρα παλιγκότοις ὕλαις ἱλαραὶ ἱλισ-

cumcirca quasi concamerabant. Abundè verò illa frugibus densa [b] myrtus, apud dominam suam copiosa nascens, efflorauerat: deinde & aliarum arborum singulæ, quæcũq; pulchritudine præstant, neque ipsæ quanquam longa exacta iam ætate canæ arescentes, sed præ vigore quasi iuuenescentes, nouis subinde ramis formosæ atque integræ erant. His autem intermixta erant etiam illa fruticum genera, quæ alioqui fructum quidem feracia non sunt: cæterùm pro fructu pulchritudinem habent, cyparissorum videlicet & platanorũ aëriæ proceritates: & inter ipsas transfuga Veneris, deæ ipsius olim fugitiua facta, laurus. Cuius verò arbori circumuoluta studiosa illa amoris [c] hedera obserpebat, & vites fœcundæ crebris racemis dependebant. Est enim iucundior Venus cum Baccho, & temperatum illud dulce quod ab vtrisque venit. Quod si autem à se mutuò disiungantur, minùs exhilarant. Erant autem sub vmbris istis opacis

λισίαι, ἔνθα ἐνιέσθαι θέλουσιν, ἃς ἀ τῶν μὲν ἀστικῶν, σπανίας ἐπιφοίτων τινὲς· ἀθρόοι δ' ὁ πολιτικὸς ὄχλος ἐπανηγύειζον, ὄντως Ἀφροδισιάζουτες. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς ἔνθεν φυθῖς ἐτέρφθημεν, εἴσω δὴ νεὼ παρήειμεν. ἡ μὲν δὴ θεὸς ἐν μέσῳ καθίδρυται. παρίας δὲ λίθου λαίθαλμα κάλλιστον, ὑπερέφανον, καὶ σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ἐπομειλιῶσα. πᾶν δὲ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀκάλυπτον, οὐ λεπτῆς, ἑσθῆτος ἀμπεχόσεις, γεγυμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ πλὴν αἰδοῖ λεληθότως ἐπιπρόσθεν. ἔσθ' ὃ γε μὴν ἡ δημιουργὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε πλὴν ἀντίτυπον οὕτω, καὶ διαφανὲς τὴν λίθου φύσιν ἑκάστοις μέλεσιν ἐπιπρέπειν. ὁ γοῦν Χαρικλῆς ἐμμανές τι καὶ παράφορον ἐμβοήσας· εὐτυχέστατοι, ἔφη, θεῶν ὦ δὴ ταύτην λιθεὶς Ἄρης. καὶ ἅμα προσθαμὼν, λιπαροῖς τοῖς χείλεσιν, ἐφ' ὅσον οἷόν τε ἦν,

opacis & obscuris, amœnæ quædam cellæ, eorum vsui qui intus conuiuia agitare vellent, comparatæ: in quas vrbanorum quidem rari cõmeabant vlli, sed populi frequentes turbæ solenniter cõueniebãt, re ipsa Veneris indulgentes. Postquam autem abundè plantis istis oblectati fuimus, intrò in templum ingressi sumus. Ipsa igitur dea in medio posita est, ex Pario marmore, opus sanè pulcherrimum atq; præclarum, & risu quodam simulato [d] parùm subrigens. Tota autem pulchritudo eius detecta, nulla veste ipsam tegente, nuda conspicitur, nisi quatenus altera manu pudenda, quasi oblita fui, abscondit. Tantum verò artifex illa ars valuit, vt solida adeò ac dura marmoris natura singula etiam membra deceret. Charicles igitur insanum quiddam & furibundum exclamans: O fortunatissime, inquit, deorum, [e] Mars, qui propter hanc vinctus fuisti. Et simul accurrens plenis labijs, quoad fieri potuit

ναῖδα, ἐκείνην τὸν ἀοχένα, καὶ φίλει. σιγῇ δ' ἐφιστὰς ὁ Καλλικρατίδας, κατὰ νοῦν ἀπεθαύμαζεν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος αὐτῆς ὁ οἶκος, καὶ τοῖς θέλουσι τὴν θύραν ἰδεῖν ἀκριβῶς καὶ κατὰ νώτου, καὶ ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ᾖ. δι' ὑμαρείας οὖν ὄντι, ῥᾴδιον ἑτέραν πύλην παρελθοῦσι, τὴν ὄπισθεν ὑμορφίαν δεθρῆσαι. δόξαν οὖν ὅλην τὴν θύραν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν ζῦν οἴκου περιήλθομεν. εἶτ' ἀνοιχείσης τὴν θύρας ὑπὸ τοῦ κλειδοφύλακος, ἔναυ πεπισυμένου γυναίου, θαμὰ καὶ ἀφνίδιον ἡμᾶς ἔσχε τὸ κάλλος. ὁ γοῦν Ἀθηναῖος, ἠσυχῇ πως μικροῦ βλέπων, ἐπεὶ τὰ παιδικὰ μέρη τῆς θυρίδος κατέπλησσεν, ἀθρόως, πολὺ τὸ Χαρικλείους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν· Ἡράκλεες, ὅσον μὲν τῶν μεταφρένων εὐρυθμία, πῶς δ' ἀμφιλαφὴς ἀλαζόντου, ἀγκάλισμα χεροῖν πλήθους· ὡς δ' ὑπειγραφοι τ γλυ-

tuit extento collo, deoſculabatur illam. Tacitè autem adſtans Callicratides, ſecum in animo admirabatur. Eſt autem biforis ipſum ædes, vt poſsint, qui volunt dram ipſam diligentiùs inſpicere, etiam tergo contemplari, & vt nihil ipſius cum admiratione non ſpectes. Facilè itaque licet per alteram portam accedentibus, poſteriorem quoque formoſitatem contueri. Proinde cùm viſum nobis eſſet totam ipſam deam videre, in poſteriorem templi partem circumuiuimus, ac recluſa ianua ab ædituo, qui & ipſe creditur mulier eſſe, repentè obſtupuimus ad pulchritudinem illam. Athenienſis itaque iſte, qui tacitè paulò antè videbat, poſteaquã eas quæ in pueris appetuntur partes aſpexit, cõtinuò lõgè quàm Charicles inſaniore modo exclamauit: Hercules, inquiens, quanta ſcapularum conca-

nitas! Vt autem extuberantes nitens lumbi, amplexantis manus implentes! Quàm ſcitè circumductæ clunium pul-

pæ, in

γλυτῶν ἀπὸ σάρκῶν ἐπικυρζωῦται, μήτ' ἄγαν ἐπιπεπιεσμένας, ἀπὸ τῶν ὀστέων πεπισταλμένας, μήτε ἐς ὑπέρογκον ἐπηχυμένην πιότητα. τῶν δὲ ζώων ἰσχίοις ἐνεσφραγισμένων ἐξ ἑκατέρων τύπων, ὅπερ ἂν ἄποιτις, ὡς ἥδυς ὁ γέλως, μυρόν τι καὶ ἐνύμνης ἐπ' ἀνθρώπου τεταμένης ἄχρι ποδός, ἀκεραιωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτος ἆρα Γανυμήδης ἐν οὐρανῷ Διὶ τὸ νέκταρ κύπτων ἐγχεῖ. παρὰ γὰρ μὲν Ἥβης οὐκ ἂν ἐγὼ δεξιουμένης ποτὸν ἐλιξάμην. ἐνθουσιῶντα ταῦτα τὸν Καλλικρατίδην βοῶντα, ὁ Χαιρεκλῆς, ὑπὸ σφόδρα θάμβους, ὀλίγου δεῖν ἐπιπέσοι, τάραττόν τι, καὶ ῥεῦμα ἐν τοῖς ὄμμασι ποιῶν ἀνυγραίνων. ἐπεὶ δὲ τὸ θαυμάζειν ὁ λόγος ὑμᾶς ἀπέπαυσεν, ἐπὶ θατέρου μηροῦ σκόπει ἅλωμα, ὃ ἐστὶν ἐν ἰσθμῷ τῷ κνημιδικῷ· ἤλιγξε δ' αὐτὸ τοῦ ἀμορφίαν ὑπερβάλλουσα ἡ περὶ τἄλλα τοῦ λίθου λαμπρότης. ἐγὼ μὲν οἰθανῇ τἀληθὲς ἀνασείσας

piæ, in se retundantur, neque tenues nimis ipsis ossibus adstrictæ, neque rursum in immensam effusæ pinguedinē? Formarum autē quæ virinque natibus infrà coëuntibus velut impressæ redduntur, dici non potest quàm suauis risus. Femorisq; & tibiæ in rectum ad pedem vsque protentæ, accuratè seruata modulatio. Talis igitur & Ganymedes in cœlo Ioui nectar dulcius infundit. Nam ab Hebe equidem submini-strāte potum haudquaquam acceperim. Cùm autem hæc quasi quodam numine correptus Callicratidas exclamaret, Charicles præ nimio ac vehementi stupore parum adfuit quin diriguisset, humidum quendam & manantem in oculis dolorem colliquans. Cæterùm postquam ab admiratione satietas non auertit, in altero femore maculam conspicimus, perinde vt in vestæ aspergine luti aliquā. Arguebat autem deformitatem ipsius, reliquus totius marmoris nitor. Ego itaq; verisimili coniectura veritatem colligendo, naturā lapidis, id quod appa-

βίᾳ τοπάζων, φύσιν ὤμλω τῦ λίθυ, τὸ βλιπόμενον ἔναι. καὶ ἐν γὲ τῦτω ὀλίγον ἴξω. τοῖς δὲ ζῆς ἐκατὸν ἄκρον ἔναι δοκαμένοις καλοῖς, ἐ τύχη παρεμποδίζει. μέλαναν οὖν ἐσπιλῶσθαι φύσει κλώ τινα ὑγρίδα νομίζων, καὶ κατὰ τῦτο τὸ Πραξιτέλυς ἐθαύμαζον, ὅτι τὸ λίθυ τὸ δύσμορφον, ἐν ζῆς ἥκιστον ἐλέγχεσθαι δοκαμένοις μέροις ὑπεκρύψεν. ἐ δὲ παρισῶν καὶ πλησίον ἡμῶν ἐφέστηκεν, ἄπιστον λόγον ὑγρῷ παρέδωκεν ἐσοδείᾳ. ἔφη γὲ, νέον ἀσύμβυλον νεανίαν (ἐ γὰρ πρᾶξις ἀνώνυμον αὐτὴν ἐποίησεν) πολλάκις ἐπιφοιτῶντα τῷ τε μάντει, σὺν δεκαετεῖ δαίμονι ἐρασθῆναι θεᾶς, καὶ παντάπασιν αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ νεῷ, κατ' ἀρχὰς ἕνεκεν δυσιδαίμονος ἀγνείας δόκησιν. ἔκτοτε γὲ ἐ ἐωθινὸς κοίτης, πολὺ πόλαμ βάντων τὸν ὄρθρον, ἐπιφοιτᾷ, καὶ

apparebat, esse putabã. Nam neq; huiusce modi rerum casus alieni sunt. Multis autem quibus extremè, & velut ad vnguem pulchris esse licebat, fortuna interim aliquid, quod in mora sit, obiicit. Proinde nigram quandam maculam natura aspersam marmori esse existimans, etiam hac parte Praxitelem admirabar, quòd eam lapidis deformitatem in illis potissimùm partibus abscondisset, quæ minùs coargui ac deprehendi possent. At ea quæ nobis propè stabat templi ministra, incredibilis cuiusdam orationis nouam historiam narrauit. Nam adolescente quendã inquit haud quaquã ignobili genere natum (nomen autem ipsa res gesta taceri fecit) crebrò ad delubrum hoc ventitantem, infelici quodã genio impulsum, deam ipsam amare cœpisse: & quia totos plerunque dies in templo commorabatur, à principio sanctimoniæ cuiusdam religiosioris speciem de se præbuisse. Nam statim à lecto matutino, multò auroram præuertentem, huc venire solitum fuisse: ac post occasum

καὶ μετὰ λύσιν ἄκων ἐβάδιζεν οἴκαδε. τὸν δ' ὅλον ἡμέραν ἀπαντικρὺ τοῦ θεοῦ καθιζόμενος, ὀρθὰς ἐπ' αὐτὸν ἀτρεμῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπέρειδεν. ἄδηλοι δ' αὐτῷ ψιθυρισμοὶ, καὶ λαλιπομένης λαμίας ἐρωτικὰ διαψαύοντος μέμψεις. ἐπειδὴ δὲ καὶ μικρὰ τοῦ πάθους ἑαυτὸν ἀπορροιβδῆσαι δυνάμενος, πρόσεισιν, τῇ δὲ πραπίδι τέτταρας ἀστραγάλους Λιβυκῆς κορώνης ἀπαριθμούσης, διαπαίζουσι τὸν ἐλπίδα. καὶ βαλὼν μὲν ἐπὶ σκοπὸν, μάλιστα δ' εἴ ποτε τὸν θεὸν αὐτῷ ἀφελήσειε, μηδενὸς ἀστραγάλου πρόσω τοῦ ἴσον σχήματι, πρὸς σκιρτᾷ τῆς ἐπιθυμίας τὸ ξυναπτόμενον. εἰ δ' ὁποῖα φιλᾷ, φαύλως κατὰ τῆς πραπίδος ῥίψας, οἴ δ' ἐπὶ τὸ ἀνφημότερον ἀναστὰς, ὅλῃ Κνίδῳ καταρᾶται, ὡς ἐπ' ἀνηκέστῳ συμφορᾷ καὶ κατηφεῖ, καὶ δὴ ὀλίγου σωφρονίσας, ἐτέρῳ

occasum Solis inuitum aegrè domum rediſſe, atq; totum diem ex aduerſo deæ ſedendo, rectos in ipſam perpetuò oculorũ ictus direxiſſe. Obſcurè autem, inquit, interim ſecum ipſe neſcio quæ ſuſurrabat, & ſuſurrante quodam ſermone amatorias peragebat querelas. Cæterùm vbi iam paulliſper affectus illius moleſtiam à ſe remouere volebat, affatus deam, in menſam autẽ quatuor talis Libycæ capreæ dimumeratis, ludendo ſpem experiebatur. Ac quoties id quod intendebat, iecerat, maximeq; ſiquãdo deã ipſam iactu feliciore ſortitus erat, nullo videlicet talo eãdem figura cum alio aliquo cadente, adorabat illam: ſperans ſe id quod expetebat, conſecuturum eſſe. Sin autem (quemadmodum ſolet) ſimplicius paulò per menſam iecciſſet, ac tali id quod abominabilius erat, ſurgendo reddidiſſent, toti Gnido malè imprecabatur, velut ob cladem aliquã immedicabilem, & mœrore plenus erat: & paulò pòſt correptis illis, alio

iactu,

ῥᾳθύμου τοῦ πρὶν ἀσοχίαν ἐπιδιόρθουν, ἤδη δὲ πλέον αὐτοῦ τὸ πάθος ἐπιθυμοῦντος, ζῆλος ἦν πᾶσι χαράσσειν, καὶ πᾶς μαλακοῦ δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτην καλὴν ἐκήρυσσεν. ἐτιμᾶτο δ' ἐξίσου Διὶ Πραξιτέλης. καὶ πᾶν ὅ, τι κειμήλιον ἁπλοῖς οἴκοις φυλάττοιτο, τοῦτ' ἐῶ ἀνάθημα θεᾶς, ἀπεφοβεῖτο τῶν ἐν αὐτῷ πόθων ἐπιτάσεις ἀπεννοήθη δ' εὑρέθη δὲ τόλμα τις ἐπιθυμίας μειρακίου. ἤδη γὰρ ἐπὶ δύσιν ἥλιος κλίνοντος, ἠρέμα λαθὼν τοὺς παρόντας, ὥσιωθεὶς θύρας παρεισρύης, μὴ σὰς ἀφανὴς ἐνδύεται σχεδὸν ὅλη ἀναπείσων ἠρέμα. σιωπῇ δὲ τῆς κόρων ἔξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσμένων, ἔνδον ὁ καινὸς Ἀγχίσης καθεῖρκτο. καὶ τί γὰρ ἀῤῥήτου νυκτὸς ἐγὼ τόλμαν, ἢ ἄκως ἐπ' ἀκειδεῖς ὑμῖν διηγοῦμαι; τῶν ἐρωτικῶν πειπλε-

iactu, quod malè antea ceciderat, emendabat. Iam verò vbi affectus atque animus illius magis accendebatur, omnis paries insculpebatur, & vt quaque arbor mollis erat, ita cortex illius formosam Venerem prædicabat. eodem autē in precio cū Ioue Praxitiles erat:: & quicquid precioſum ac pulchrum illi domi repoſitum inter ornamēta fuerat, id omne donarium deæ offerebatur. Poſtremò nimia in eo deſideriorum vehementia, in inſaniam verſa eſt. Inuenta autem eſt concupiſcentiæ illius maſtrupatrix quædam audacia. Cùm enim iam ad occaſum Sol inclinaret, ſenſim ac tacitè, ita vt qui aderant, non animaduerterent, poſt ianuam clàm irrepſit, & ſtans ita vt cerni non poſſet, in interiore parte adeò ſe tacitus continebat, vt propè ne anhelitum quidem emitteret. Aedituis autem perinde vt conſueuerant, foris ianuam attrahentibus, intùs nouus iſte Anchiſes concludebatur. At quid ego arcanæ noctis audaciam accuratius vobis exprimā, aut etiam alius quiſpiam? Amatoriorum amplexuum

εἰπλοκῶν ἴχνη ταῦτα μιᾷ ἡ-
μέραν ὤφθη, καὶ τὸν σπίλον
ἔχων ἡ θεὸς, ὃν ἔπαθεν, ἔ-
πειχον. αὐτόν γε μὴν τὸν
νεανίαν, ὡς ὁ λημώδης ἰσο-
ρεῖ λόγος, ἢ κατὰ πέτρων
φασιν, ἢ κατὰ πελαγίοις κύ-
μασιν ἐνιχθέντα, παντελῶς
ἀφανῆ γενέσθαι, τοῦτο τῆς ἱα-
κόρου διηγουμένης, μεταξὺ τοῦ
λόγου ἀναβοήσας, ἔφην ὁ Χαρί-
κλης· ἀκούω τὸ βῆλυ καὶ λίθι-
νον ἡμᾶς φιλεῖται. τί δ', εἴ τις
ἔμψυχον ἔδοι ζῴδιον ἀνθρω-
πόμορφον; ἆρ' οὐκ ἂν μιᾷ νυκτὶ τοῖς Διὸς
σκήπτροις ἐτιμᾶτο; μειδιάσας
ὁ Καλλικρατίδας, οὐδέπω, φη-
σὶν, ἴσμεν, ὦ Χαρίκλεια, εἰ
ποτὲ ἀκουόμεθα ζηούτων
διηγημάτων, ὅταν ἐν Θεσ-
πιαῖς γενώμεθα. καὶ νῦν μὲν
τῆς ἐμῆς ζῆλον μιμήσης Ἀφρο-
δίτης ἐναργὲς ὂν τὸ πάθημα, πῶς ἐρομένῃ ζοι Χαρικλέ-
ους, ἄγαν πιθανῶς μοι ἔδοξε
λέγειν ὁ Καλλικρατίδας. ἔ-
φη γάρ, ὡς ὁ ἱκανὸς νεανίας,
πανύ-

plexuum vestigia hæc postridie conspecta sunt, & maculam hanc habebat dea, indicem videlicet eorum quæ passa fuerat. Ipsum verò adolescentem, vt vulgò fama refert, vel de petris alicubi aiunt, vel in fluctus marinos præcipitem datum omnino euanuisse. Atque hæc cum ministra templi ita narraret, interea exclamans Charicles: Proinde fœmininum genus, inquit, etiam si saxeum fuerit, amatur. Quid autem siquis animatam videret huiusmodi formam, annon vna nox ipsis Iouis sceptris æquiparetur? Subridens autem Callacratidas: Nondum, inquit, scimus Charicles, an multas audituri simus huiusmodi narrationes, si quando Thespijs quoque essemus. Et nunc sané tuæ istius Veneris, cuius tanta æmulatione teneris, manifestum adeò hoc indicium est. Hic, quo pacto, interrogante Charicle: admodum verisimiliter dicere Callicratidas visus mihi est. Dixit enim, quòd cùm adolescens

ille

παννύχε σχολῆς λαβόμενον, ὥσθ' ὅλῳ τῷ πάθει ἔχειν ἐξουσίαν διοριθῶσαι, παιδικῶς ὠλίθῳ προσομίλησαι, βαλησθεὶς, οἶδ' ὅτι, μηδὲ πρόσθεν εἶναι τὸ θῆλυ. τοιοῦτον δὲ ἀκείτωσαν ἀφυλακτισμένων λόγων, τὸν συμμιγῆ καταπαύσασι χῶρον θόρυβον, ἄνδρες (εἶπον) ἑταῖροι, τῆς κατὰ μόνον ἔχεσθαι ζητήσεως, ὡς νῦν πρέπει δὴ νόμον παιδείας. ἀπαναγνώστου δὲ τῆς ἀτάκτου καὶ πέρας οὐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει ὑπὲρ τῆς αὐτοῖς ἑκάστῳ λόξης, ἑκάτερον ἀρτείνασθαι. καὶ γὰρ οὐδέπω καιρὸς ἐπὶ ναῦν ἀπιέναι τῆς σχολῆς καταλυτέον εἰς ἱλαρίαν, καὶ μετὰ τέρψεως ὠφελοῦσαν λωαμένοις σπουδήν. ὑπακούσαντος οὖν τοῦ νεῶ (πολὺς γὰρ ὁ κατ' ἀσέβειαν ἐπισφοιτῶν ὄχλος) εἴς τι τῶν συμποσίων ἀκλινόμεθα, ὅπως δὴ ἱλαρίας ἀνάπαυσίν τε καὶ λιγδὴν,

ille amator ocium ac ſpacium totius noctis conſecutus fuiſſet, vt facilè totam affectus iſtius exatiandi facultatem haberet, quaſi cum puero tamen, marmori cohæſiſſet: illud nimirum volens, neque anteriore parte fœminam valere. Multis itaq; abſque delectu ac temerè vtrinque verbis effutitis, ego promiſcuo eorum tumultu ac turba compoſitis: Viri: inquam, amici, modeſtam atq; ordinatam inſiſtite diſputationem: quoniam decora ac decens lex eruditionis atq; doctrinæ eſt. Sublata igitur in compoſita hac & nullum finem habente contentione, viciſſim pro ſua vterque ſententia iuſtam ac ſolidam orationem inſtituite. Neque enim etiamdum tempus eſt vt ad nauem redeamus. Ac ocio hoc vtendum eſt ad hilaritatem, & ad ea ſtudia quæ cum delectatione prodeſſe poſſint. Proinde abſcedentes hinc è templo (multa enim religionis gratia turba huc ventitat) in vnũ aliquod iſtorum conuiuiorũ accumbamus, vt per ocium & cum

λιγειν, ἀπ' ἐξὸν βουλομένοις, ἐξῆν, μεμνῆσθαι δ', ὡς ὁ τήμερον ἡττηθεὶς, ἐκεῖνος αὖθις ἡμῖν πρὸς ἴσων διοχλήσει. καλῶς ἔδοξε ταῦτα λέγειν, καὶ συγκαταινεσάντων, ἐξήειμεν· ἐγὼ μὲν ἡδόμενος, ὅτι δικαίως μοι πιεζόμενος φρουτίδ', οἱ δ' ἐπὶ σιωπῆς, μεγάλων ἐν ἑαυτοῖς σκέψιν ἄνω καὶ κάτω ἐλαυνόμενοι, ὡς περὶ τῆς πρεσβείας ἀγωνιῶντες Πλαταιεῦσιν. ἐπεὶ δ' ἦκομεν εἴς τι σωτήριος καὶ παλίνοστον, ὥρᾳ θέρους, ἀναπαυθήσιμον, ἡδύ, εὐπρόσωπον, ὁ τόπος, ἐγὼ καὶ γάρ οἱ κατὰ μοῖραν ἐφιλοσόφουν λιγυρὸν ἠχοῦσαι τέττιγες, ἐν μέσῳ φάρυγι δρυὸς καθεζόμενος αὐτοῦ ὑπ' αὐτῆς ὀρρυόν τὸν Ἡλιάδαν εἶχον. πρόθεις δ' ἀμφοτέροις ἐλλάχου περὶ τοῦ, τίνα χρὴ πρῶτον εἰπεῖν, ἐπειδὴ Χαρικλῆς ἐλιπόγχει πρότερος, εὐθὺς ἐνάρχεσθαι τοῦ λόγου διεκωλυόμην.

silentio & audire & dicere quæ cuique licet, liceat. Illud autem memineritis, quòd qui hodie victus fuerit, is in posterum nobis de ijsdem rebus ampliùs molestus futurus non sit. Rectè visus sum hæc dicere. Et eôdem cohortantibus etiam illis, exiuimus, ego quidem lætus, nulla me premente cura: illi verò cogitabundi, magnam apud sese in animis disputationem sursum ac deorsum versantes, perinde ac si de principatu ac ductu apud Platæas certaturi essent. Postquam aût venimus in densum quoddã atq; ombrosum pro æstatis tẽpore receptaculum, vbi commodè requiescere licebat: Suauis hic locus, inquiens ego (nam & supra vertices canorum quoddam resonant cicadæ) in medio admodum iudiciali more considebam, ipsam illam supercilijs præ me ferens Eliæam. Proposita autem vtriusque sorte super eo, vtrum priore loco dicere oporteret, posteaquam Charicles priorem locum sortitus est, continuò vt auspicaretur orationem, hortatus

λωσάμην. ὁ δ' ἧι δεξιτερὸ πρόσωπον ἀναπρίψας, ἡσυχῇ καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, ἄρχεται τῆδε λέγειν. Σὲ δέσποιναν τῶν ἐμῶν λόγων, Ἀφροδίτη, σὲ βοηθὸν καὶ ἐμοὶ δεόμεθα καλοῦσιν. Ἅπαντι μὲν γὰρ ἔργῳ, κἂν βραχὺ τῆς ἰδίας παθοῦς ἐπιτάξῃς, τελεώτατόν ἐστιν. οἱ δ' ἐρωτικοὶ λόγοι πανταπᾶσι σου δέονται, σὺ γὰρ αὐτῶν γνησιωτάτη μήτηρ. ἴθι δὴ γοναῖξι σιωπήσασα, καὶ θέλεσα χάρισαι δὴ καὶ τοῖς ἀνδράσι μεγάλην ἀρρησίαν, ὡς ἐγγυήσαο. ἐγὼ δ' ὧν αὐθὶς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, πάλιν πειράσομαι, καὶ πάσης γενέσεως πρωτόγονον ὧν ἀξιῶ μάρτυρα ἐπικαλέσασθαι. λέγω δὴ τὴν ἱερὰν τῶν ὅλων φύσιν, καὶ τὰ πρῶτα πηξαμένην στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γῆν, ἀέρα, πῦρ, ὕδωρ, καὶ πῶς ἄλληλα τούτων ἐπικράσει, πᾶν ἐζωογόνησεν ἔμψυχον. ἐπίσταμαι δ' ὅτι θνητῆς ἐς μὲν ὕλης

latus sum. Ille verò cùm dextera faciem paulùm attriuisset cum silentio, & parumper sustinuisset sese, mox ad hunc fermè modum orditur: Te dominam orationi meæ, Venus, te auxiliatricem preces meæ vocant. Nam cùm omne opus, si vel exiguum propriæ suadelæ instillaueris illi absolutissimum esse solet, tum verò amatorij sermones præter cætera te indigent. Tu enim eorum germana adeò mater es. Ades itaque mulieribus patrona, fœmina nimirum ipsa. Largire autem & viris vt maneant mares, perinde atque generati sunt. Ego igitur statim ab initio orationis primam omnium matrem, & totius generationis radicem ac seminarium, eorum quæ propono testem aduoco. Dico autem sacram illam vniuersorum naturam, quæ primis illis inter se conglutinatis elementis mundi, terra videlicet, aëre, igne, & aqua, mutua illorum & temperata commixtione omne procreauit animatum. Sciens deinde, quòd omnes morta-

λης δημιούργημα, καὶ βραχὺς
χρόνῳ τὸ ζῆν ἑκάστῳ διαθέ-
μαρται, τὴν ἑτέρᾳ φθορὰν
ἄλλῃ γενέσει μηχανήσατο, καὶ
ὡς θνήσκοντι τὸ τικτόμενον
ἀντιμίσθωσιν, ἵνα ταῖς παρ'
ἀλλήλων διαδοχαῖς εἰς τὸν
ἀεὶ χρόνον ζῶμεν. ἐπεὶ δ' ὧν
ἄπορον ἐξ ἑνός τι γενέσθαι,
διπλοῦν ἑκάστῳ φύσιν ἐμη-
χανήσατο, τοῖς μὲν ἄρρεσιν
ἰδίας καταβολὰς σπερμά-
των χαρισαμένη, τὸ θῆλυ δ'
ὥσπερ χωρίς τι δοχεῖον ἀπε-
φήνασα. διοινὸν ἂν ἀμφοτέ-
ροις γένει πόθον ἐγκρασαμέ-
νη, συνέζευξεν ἀλλήλοις θνη-
μὸν ἀνάγκης ὅσιον, κατα-
χρήσασα μέγιστον ἐπὶ τῆς οἰ-
κείας φύσεως ἐκπύρωμα, καὶ
μήτε τὸ θῆλυ παρὰ φύσιν ἄρ-
ρενωθῆναι, μήτε τ' ἄρρεν ἀπρε-
πῶς μαλακίζεσθαι. διὰ τοῦθ'
ἃ σοὶ γνωρίζειν ἀνθρώπων ὁ-
μιλίαν, μέχρι δεῦρο τὸν ἀν-
θρώπινον βίον ἀθανάτοις δια-

lis fumus materiæ opificium,
& quòd breue adeò tem-
pus viuendi vnicuique fato
præstitutum est: alterius in-
teritum, vt alterius ortus
esset, excogitauit: ac mo-
rienti, id quod nascitur, edi-
uersò appendit, vt mutuis
successionibus in perpe-
tuum tempus viueremus.
Postquam autem impossi-
bile propè erat ex singu-
lis seorsim aliquid pro-
creari, duplicem in vno
quoque genere naturam ef-
finxit. Nam maribus qui-
dem propria seminum quasi
quædam fundamenta lar-
gita est, fœminam autem
perinde vt receptaculum
quoddam genitalis semi-
nis effecit. Communi igitur
vtrique sexui desiderio in-
dito, coniunxit inter se
mutuò illos, lege neces-
tatis sancta quadam præ-
scriptos vt manerent pro-
pria vterque natura contenti, & neque fœmina præter na-
turam in marem transiret, neque mas indecorè ac turpiter
emolleſceret. Atque hoc pacto virorum cum mulieribus con-
uersationes, in hoc vsque tempus hominum vitam immorta-

libus

δεξαδοχᾶις φυλάττουσιν· ἐδὲις ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς αὐχεῖ γένεσθαι. δυοῖν δ' ὀνομάτοιν σεβασμίοιν, πᾶσα τιμὴ μένουσιν, ἴσον παρὰ μητέρα πρωτεῖον πατρός. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, ἔθ' ἡρωϊκὰ φρονῶν ὁ βίος, καὶ τῷ γένει θεῶν σέβων ἀρετῷ, οἷς ἐνομοθέτησεν ἡ φύσις, ἐπαθάρχει, καὶ καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ξυζυγούμενοι, γενναίων πατέρες ἐγίγνοντο τέκνων. κατὰ μικρὸν δ', ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνης τῆς μεγέθους, ἐς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνων βάραθρα, ξένας ὁδοὺς, καὶ παρημαγμένας ἀρετῆς ἔτεμε. ἔπειτ' ἐπάντα τολμῶσα πρωΐ, τῷ φύσει αὐτῷ παρεωμένη. καί τις ἄρα πρῶτος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄῤῥην ἔδεν, ὡς θῆλυ, δυοῖν θάτερον, ἢ τύραννικῶς βιασάμενος, ἢ πείσας πανύργως. συνῆλθε δ' ἐς μίαν κοίτην μία φύσις· αὐτὸς δ' ἐν ἀμφο-

libus quibusdam succeſſionibus conſeruant: neque quiſquam vir ex viro ſe natum eſſe gloriatur. Intra duo autem nomina venerabilia omnis honor manet eorum qui ex æquo matrem ac patrem adorant. Ab initio igitur cùm adhuc Heroica ſaperet vita, & vicinam deorum coleret virtutem, legibus à natura conſtitutis obtemperabat: ac ſecundum ætatis menſuram cum mulieribus coniuncti, generoſorum patres fiebant liberorum. Paulò autem poſt tempus à magnitudine illa ad voluptatis deſcendendo voragines, nouas & commutatas fruendi vias aperuit. Deinde, quæ nihil non audet, voluptas, naturam ipſam cõtempta lege violauit. Atq; aliquis igitur primus oculis aſpexit matrẽ perinde vt fœminam, ex alterutra videlicet horum cauſa, aut quòd vi tyrannica eò illum compulerit, aut quòd verbis dolosè ac fraudulenter induxit, Conuenit autem in vnum lectum vna eademq; natura: ac ſeipſos

ἀλλήλοις ὁρῶντες, οὔθ' ἃ δρῶσιν, οὔθ' ἃ πάσχουσιν, ἐλεωνῶς κατὰ πτερῶν λέγεται, ἀσχόνως σπείραντες, ὀλίγης ἡδονῆς ἀντικαταλλάξαντες μεγάλην ἀδοξίαν. ἄποις γε μὴν, ἂς ζαρῦλον τυραννικῆς βίας ἀτόλμα πεῖκος ψιν, ὡς μίχθαι σι λύρῳ πλὴν φύσιν ἐρρουλλῆσαι· τῶν δ' ἀρρένων τὸ ἄρρεν ἐκκινήσαντες, τὸν θῆλυν ἡδονῆς παρέλκοντα μίτρα. οἱ δ' ἄβλιοι καὶ δυσμενεῖς, ἐν ἐπιπλέον ὦσι παῖδες, δὲ ἔτι μένουσιν ἄνδρες, ἀμφίβολον ἄνισμα φύσεως φυλαχθέντες, οὔτ' ἂς ὁ γεγένηται, οὔτ' ἔχοντες, ἐφ' ὃ μετέβησαν. τὸ δ' ἐν μέσῃ παραμένειν ἄνθος, ἂς γῆρας αὐτὸς μαρκάνει πρόωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθμοῦνται, καὶ γεγηράκασιν, ἐδὲν ἀνδρῶν μεταίχμιον ἔχοντες, οὕτως ἡ μιαρὰ, καὶ πανταλὰς κακὸς διδάσκαλος τρυφὴ, ἄνθη

inter se mutuò aspicientes, neque eorum quæ faciunt, neque quæ patiuntur, pudore afficiuntur. Per rupes autem, vt dici solet, steriles projecto semine, permutatione facta, pro modica voluptate magnam accipiunt infamiam. Dixeris verò eousque tyrannicæ violentiæ audaciam ipsam progressam esse, vt iam & ferre naturam sacrilego quodam modo deprædentur: ac marii virilitate exhausta & exinanita, inuenerunt voluptatis superuacaneos & appositicios modos. Miseri autem illi & infelices, vt eò magis pueri sint, iam ne viri quidem amplius manent, ambiguum naturæ duplicis obscuramentum, cùm neque ad quod nati sunt, conseruentur, neque id ad quod transiêre, habeant: flos autem ille qui in iuuentute adest ac manet, in senium præmaturum marcescere ipsos facit. Simul enim inter pueros numerantur, & iam consenuêre, nullum virilitatis interuallum habentes. Ita scelesta illa, & omnis mali magistra, mol-

lities,

πολλὰ ἀπ' ἄλλης ἡδονὰς ἀναπτυχώτες ἐπινοῦσα, μέχρι τ' ἐκ τοιαύτης ἀμαυρώσεως ἀνηκέστου νόσον κατώλισθεν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέρος ἀσελγείας. εἰ δ' ἐφ' ἅπερ ἡ πρόνοια θεσμὸν ἔταξεν ἡμᾶς, ἐκεῖνα ἴδρυτο, ταῖς μετὰ γυναικῶν ἂν ὁμιλίαις ἠρκέμεθα, καὶ παντὸς ἀγεώδους βίου καθάρσιον, ἃ μέλει παρὰ τοῖς ἐκ πονηρᾶς διαθέσεως παραχαράξαι δυναμένοις ἤθοις, ἄχραντον τὴν φύσεως νομοθεσίαν φυλάττειν. λέοντες δὲ οὐκ ἐπιμαίνονται λέουσιν, ἀλλ' ἡ καθ' ἁρμὸν Ἀφροδίτη πρὸς τὸ θῆλυ τὸν ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλεῖται. ταῦρος ἀγελάρχης βουσὶν ἐπιθόρνυται, καὶ λευκὸς ὅλῳ τῷ ποιμνίῳ ἄρρενος πλήρει σπέρματος. τί δέ, οὐ συῶν μὲν ἀγέλας μισαδήφησι κάπροι; λυκαίνας δ' ἐμμίγνυται λύκοι; καὶ βόλος δ' ἀπεῖπεν, ὅθ' οἱ ἄϊεια ροιζοῦντες

lities, voluptates impudicas aliam ex alia excogitando, in eum morbum qui ne dici quidem amplius decorè potest, prolapsa est, vt nullam videlicet partem petulantiæ & obscœnitatis ignoraret. Quòd si verò in ijs de quibus ipsa Prouidentia legem sanciuit, vnusquisque nostrûm sese firmaret ac persisteret: conuersationibus ijs quæ cum mulieribus fiunt, contenti essemus, & ab omni conuicio ac probro vita nostra pura atque integra foret. Certè inter ea animantia quæ nihil ex mala atque peruersa affectatione deprauare possunt, illibata naturæ legislatura illa custoditur. Leones non insaniunt in leones: sed quæ tempore suo accedit venus, in fœmineum sexum concupiscentiam illorum excitat. Taurus armenti dux eum bobus miscetur, & aries totum gregem masculo implet semine. Quid autem? An non suum cubilia sectantur apri? lupas autem ineunt lupi? Et vt in summa dicam, neque quæ aërem volatu perstrepunt

ξωῦτοῦ ὄρνεις, ὅθ' ὅσα τῷ ὑγρᾷ καθ' ὕδατος ἄλκιμα λῦξιν, ἀπ' ὀλίγου ἐπὶ γῆς τι ξῶον ἄῤῥενος ὁμιλίας ἐπωρέχθη. μένει δὲ ἀκίνητα τῆς προνοίας τὰ δόγματα ὑμᾶς δ' ὦ μάτην ἐπὶ τῷ φρονεῖν ἀνοήτως ὀνομένους, θηρίον ὡς ἀληθῶς φαῦλον, ἄνθρωποι, τίνι καινῇ νόσῳ παρανομίσαντος, ἐπὶ τῷ κατ' ἀμαθίαν ὕβριν ἐρίθητε; τίνα τῆς ψυχῆς τυφλὴν ἀναισθησίαν κατεχέαντος, ἀμφοῖν ἠσχύνατε, φύγοντος μὲν λιμένα ἄλλα, καὶ λιμένοντος ἀφ' ὧν ἄλλα φύγατε; καὶ κατ' ἴνα ταιαῦτα ξηλοῦσθαι πάντων ἐθελόντων, οὐδὲ εἷς ἔσται. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα δεῖς Σωκρατικοῖς καὶ ὁ βαυμασὸς ἀναφύεται λόγος, ὑφ' οὗ παιδικαὶ μὲν ἀκοαὶ, τελέαν ἐνδεᾶς λογισμῶν φαινακίζοντα τὸ δ' ἄλλο κατὰ φρόνησιν ἐς ἄκρον ἔχον, οὐκ ἄν ὑπαχθεῖεν ἀλείαις. ψυχῆς γὰρ ἔρωτα πλάττονται, καὶ τὸ τῦ σώματος

aues, neque quæ humidam aquæ ſortita ſunt manſionem, neque etiam aliquod interris animal congreſſum maris appetit, ſed manent inter ea immota Prouidentiæ decreta. Vos autem, ô fruſtra ſapientiæ nomine iactati, animal, vt verè dicam, vile ac malum, homines, quónam nouo morbo delinquentes, in mutuam inter vos contumeliam accenſi eſtis? Quônam animi cæco ſtupore effuſo, adeò ab vtraque aberratis via, fugientes videlicet ea quæ ſectari vos decebat, & contrà ſectantes illa à quibus refugere oportebat? Ac ſingula talia æmulari omnibus volentibus, ne vnus quidem poſtremò reliquus erit. Atenim hîc Socraticis iſtis etiam præclara illa oratio renaſcitur, qua puerorum quidem auditus, perfectis ratiocinandi viribus adhuc carentes, decipiuntur: illud autem quod iam per prudentiam ad ſummum euaſit, ſubduci facilè nequit. Animi enim amorem quendam comminiſcuntur: & cùm corporis

σώματος ὄμορφον αἰδέμενοι φιλεῖν, ἀρετῆς καλοῖσιν αὐτὸς ἐρασσάς, ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάλαν ἐπέρχεται. τί γὰρ παθόντες, ὦ σιμοὶ φιλόσοφοι, τὸ μὴ πάλαι μακρῷ χρόνῳ διδακτὸς ἑαυτὸν πεῖραν, ὁποῖόν ἐστιν, ᾧ πολιὰ προσέκυσσα, καὶ γῆρας ἀρετῶν μαρτυρεῖ, διὰ ὀλιγωρίας παρατίμητε; πᾶς δὲ ὁ σοφὸς ἔρως ἐπὶ τὸ νέον ἐπλούτα, μηδέπω τὸ λογισμὸν ἐν αὐτῷ, πρὸς ἃ τραπήσονται, κρίσιν ἐχόντων ἢ νέμοι δίκη, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας ἐν κατάκειτον. ἀνὴρ δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπαινέσαι τε καλόν; ἀλλά τοι κατὰ τὸν μέγαν ἀληθείας ἑρμηνέα Ὅμηρον, Εἶδος τὶς ἀκιδνότερος πέλεται ἀνήρ, Ἀλλὰ θεὸς μορφῇ ἐπέσι κόσμησε, τοῖ δέ τ' ἐς αὐτὸν Τερπόμενοι λάσσουσιν, ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορᾶται. Ἀλδοῖ μαιόμενος, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν, Ἐρχόμε-

corporis pulchritudinem vereantur amare, virtutis vocent seſe amatores. Ob quæ ſæpenumerò riſu diffluere, in mentem mihi venit. Nam quid vobis accidit, ô nimiùm graues philoſophi, quòd id quod longo iam tempore ſui experimentum de ſe quale ſit, præbuit, cui canities accedens & ſenectus, virtutis teſtimonium dat, per negligentiam adeò dimittitis: omnis autem ille præclarus amor in iuuenem concitatur, cùm tamen in eo ratio & vis colligẽdi nondũ habeant ad quæ iudiciũ conuertant? An hæc veluti lex quædã eſt, vt omnis quidẽ deformitas malitiæ dãnata ſit: pulchrũ aũt quod eſt, id recta via vt bonũ & honeſtũ laudetur? At verò iuxta magnum veritatis interpretem Homerum:

—alius pulchro minus enitet ore,
At formam Deus exornat virtute loquendi,
Quiq; vident illum, verbis mulcentur: at ipſe
Intrepidus fatur ſuaui commixta pudore,
Et medios inter vultu ſupereminet omnes,

ρον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς ἀπο-
φορέουσι. καὶ πάλιν ἕπεά τε
πτερόεντα, Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ
ἦθος ἰὼν καὶ φρένας ἦεν ἁπάσας. Ἀμέ-
μονα τοῦ καλοῦ Νιρέως ὁ σοφὸς
Ὀδυσσεὺς πολὺ ἐπαινέται. πῶς οὖν φρονήσεως μὲν ἢ δι-
καιοσύνης. Τί τοίνυν ἀρε-
τῶν, αἳ τελείοις ἀνδράσι σύγ-
κληρον ἐλάχοσι τάξιν, οὐδὲν
ἔρως ἐνῆκται, τὸ δ' ἐν παισὶ
καλοῖς ὀξυτάτας ὁρμὰς πα-
θῶν ἐχέρα; πάνυ γοῦν ἐρᾷν
ἔδει Φαίδρου, δι' Λυσίαν, ὦ
Πλάτων, ὃν πεύσωνται; ἢ τὸν
ἀρετὸν φιλεῖν Ἀλκιβιάδου ἐ-
κὸς ἦν, διότι ἠκροβολίζετο τὰ
θεῶν ἀγάλματα, καὶ τὸν ἐν Ε-
λευσῖνι τελετὸν αἱ παρὰ πό-
τον ἐξορχούμεναι φωναί; τίς ἐ-
ρωτὰς ὁμολογεῖν γένοιτο, πεδι-
δομένων Ἀθηνῶν, καὶ Δικε-
λείας ἐπιταχυνομένης, καὶ βίᾳ
τυραννίδα βλέπουσης; ἀλλ' ἄ-
χρι μὲν ὀδόντων, κατὰ τὸν ἱερὸν

Πλά-

Perq; vrbem aſpiciũt ve-
nientem numinis inſtar.
Et rurſum alibi dicens inquit:

At tibi formoſo ſub cor-
pore nulla fuit mens.

Certè formoſo illo Nireo cordatus Vlyſſes magis laudatur. Quo pacto igitur ſapientiæ quidem, aut iuſtitiæ, ac cæterarum virtutum, quæ cum perfectis viris conſortem & quaſi hæreditarium nactæ ſunt ordinem, nullus amor conueniens vobis eſt, pulchritudo autem in pueris illa, vehementiſſimos affectum impetus excitat? Prorſus enim amari oportebat Phædrum propter Lyſiam, ô Plato, quem prodidit? Aut virtutem Alcibiadis amari probabile fuit, quando ille deorum ſtatuas amputando violabat, & ſacris Eleuſiniis illæ inter potandum iactatæ voces inſultabant? 8 Quis igitur amatorem illius fuiſſe ſe perhibet, cùm Athenæ proderentur, & Decelia munitionibus obfirmaretur, ac tota vita ad tyrannidem ſpectaret? At donec quidem barba nondum (iuxta ſacrum illum

Πλάτωνα, πάγχυος ἐμπίπλα-
ϛο, πᾶσιν ἐπίρασ& λῶ. μετα-
βὰς δ' ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἐς τὸν
ἄνδρα, καθ' ἣν ἡλικίαν ἀτέλε-
ος ἀτελὴς φρόνησις ὁλόκληρον
ἔσχε τὸν λογισμὸν, ὑπὸ πάν-
των ἐμισεῖτο. τί δὴ πάθεσιν
αἰσχροῖς ὀνομάτων ἐπιφέ-
ροντες αἰδῶ, ψυχῆς ἀρετὴν
λέγουσι τὴν τοῦ σώματ& ὠ-
ραιότητα, οἱ φιλόνεοι μᾶλλον,
ἢ φιλόσοφοι; καὶ ταῦτα μὲν ἡ-
μῖν, εἰπεῖν τ' μὲν ἁρμόττειν ἐπισύ-
μως ἀνδρῶν φιλαπεχθημό-
νως μνημονεύειν, ἐπὶ τοσοῦτον
ἐρρήθω. μικρὰ δ' ἀπὸ τῆς
ἄγαν ἀπουδῆς ἐπὶ τὴν ὑμε-
τέραν, ὦ Καλλικρατίδα, κα-
ταβὰς ἡδονὴν, ἐπιδείξω παι-
δικῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυ-
ναικείαν ἀμείνω. καὶ τόγε
πρῶτον, ἐγὼ πᾶσαν ἀπό-
λαυσιν ἡδεῖαν τερπνοτέραν
εἶναι, τὴν χρονιωτέραν. ὀξεῖα
γὰρ ἡδονὴ, παραπλᾶσα φθά-
νει, πρὶν ἢ γνωσθῆναι παυ-
μένη. τὸ δ' ἀφρᾶνον, ἐν ᾧ
παρέλκου-

illum Platonem) obsitus erat, omnibus amabilis fuit: postquam autem transiit à puero in virum, qua ætate intellectus (qui tamen imperfectus erat) totam ac plenam ratiocinandi vim consequebatur, ab omnibus odio habebatur. Quid igitur affectibus turpibus verborum prætendentes verecundiam, animi virtutem appellant, corporis elegantiam, iuuenum isti amatores magis quàm sapientiæ? Atque hæc quidem à nobis dicta sufficiant, ne videamur clarorum virorum inuidiosè nimis mentionem facere. Paruper autem à vehementiori studio ad vestram Callicratida voluptatem descendo, ostendam puerorum consuetudine muliebrē multò potiorem esse. Ac principiò quidem omnem ego delectationem censeo iucundiorem esse, quæ diuturnior est. Acuta siquidem voluptas, quæ celeriter præteruolat: priusquam satis percipiatur cognitione ac sensu, desinit. Illud autē quod lætitiam affert, quò magis abundat, eò potius

est.

παρίπτουτι μᾶλλον. ὡς ἄθι καὶ βίου μακρᾶς παθυμίας ἢ μικροκόρου ἡμῖν ἐπίπλωσι μοῖρα, καὶ τὸ πᾶν ὧδε διλωτικὴς ὑγίεια, μηδεμιᾶς λύπης τὴν διάνοιαν ἐκνεμομένης· ἑορτὴν γὰρ ἄν, καὶ πανήγυριν, τὸν ὅλον χρόνον ἔγωμεν. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βάσκανος δαίμων ἐνεμέσησεν, εἴ γε τοῖς παροῦσιν ἥδιστα τὰ παρίλκοντα. γυνὴ μὲν οὖν ἀφ' παρθενίας μέχρις ἡλικίας μέσης, πρίν ἢ τελέως τὴν ἐσχάτην ἐντίδα τῆς γήρως ἐπιδραμεῖν, ἀνάγκαιον ἀνδράσιν ὁμίλημα. ἢν παρέλθῃ τὰς ὥρας, ὅμως ἡ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι τῆς νέας σοφώτερον. ἃ δ' ἄκοσιν ἐτῶν ἀκμαιρόν τις ἀνδρὸς παθεῖν, αὐτὸς ἐμοιγε δοκεῖ πάσχειν ἄμοιρον Ἀφροδίτης μᾶλλον. σκληροὶ γὰρ οἱ τῶν μηρῶν ἀναυδρωθέντες ὄγκοι.

est. Quare vtinam & vitæ longiores terminos parca ac tenax illa nobis præfinÿſſet Parca, & totum hoc ſpatium perpetua ſanitas gubernaret, nulla mentis perturbatione atque moleſtia interueniente. Feſtum enim diem, & quaſi quendam ſolennem conuentum, totum hoc tempus peragerémus. Verùm poſtquam maioribus bonis malignus deus inuidit, in præſentibus vtique rebus dulciſſima illa ſunt, quæ quàm longiſſimè extenduntur. Mulier itaque ab eo quando virgo fuit, vſque ad mediam vitæ ætatem, priuſquam omnino poſtrema illa ſenectutis ruga ſuperuenit, ad amplexandum apta ac digna viris conuerſatio eſt: atque etiamſi illa quæ formæ atque ætatis tenerioris ſunt, effluxêre, habet tamen aliquid experientia dictu ſapientius ac doctius quàm iuniores. At verò ſi quis puerum viginti annorum aggrediatur, ille mihi certè videtur pathica affectione laborare, ambiguam videlicet venerem ſectando. Nam & duri ſunt membrorum

tori

ὄγκοι. καὶ τραχὺ μὲν, ἀντὶ τοῦ πάλαι μαλακοῦ, πυκασθὲν ἰούλοις τὸ γένειον· οἱ δ' ἀφανεῖς μηροὶ θεξίν, ὥσπερ ὑπνῶντος. ἄδηλα δὲ τούτων ἀφανίσματα, ὑμῖν παραλέγω, οἷς πεπραγότων ἐμοὶ γνώμη παρέστηκε· γυναικὶ δὲ πᾶσι τὸ χρῶμα καὶ ἐπισίλβει λάμψεις μὲν ἀπὸ τῶν βοστρύχων τὰ λιπαλῆς ἔλαιον, ὑακίνθοις τὸ μαλακὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύρουσι. οἱ μὲν ἐπινώτιοι λείχωνται, μιτάφρενον κόσμος· οἱ δὲ, παρ' ὦτα καὶ κροτάφους, πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι ὑάκινθοι ἀνθοῦσιν. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μίτος ἀκάρης περιχὺς αὐτοῦ ἐσκέπασται. μᾶλλον, ἠλέκτρου, φασὶν, ἢ Σιδωνίας ὕαλος διαφαίνεται τὸ ἄπαστράπτον. τί δ' ἐγὼ τῶν ἡδονῶν καὶ τὰς ἀντιπαθείας μεταδίωκτέον, ἐπαδὰν ἐξ ἴσου τοῖς δρῶσι πάσχουσιν ἀφροῦσι; σκληρὸν γὲ, ὃ κατὰ ταυτὰ

tori iam adulti & viriles, & asperum quidem, pro eo quod dudum molle ac tenerum fuit, densatum crebra lanugine mentum: femora autem idonea ac commoda illa, fetis quasi quodam squalore obducta. Quæ verò sunt his occultiora, vobis qui periculum eius rei feciſtis, cognoscenda relinquo. In muliere autem semper omni & coloris resplendet gratia, & largæ capillorum capitis texturæ, perinde ac suauiter floreſcentes hyacinthi nigricantes, aliæ quidem per tergum effunduntur, scapularum nimirum decus, aliæ verò secundum aures & tempora, multò quàm in pratis apium est, crispiores. Reliquum verè corpus ne minimo quidem crinis vesti-

gio ipsis subnascente, electro, vt aiunt, aut vitro Sidonio perspicuum magis effulget. Cur autem non & voluptatum mutuos atque alternos affectus persequar, quandoquidem ex æquo cum ijs qui agendo afficiuntur, patientes quoque lætitiam capiunt? Propemodum enim non eodem mo-

do vt

ταυτὰ ζῶα ἀλόγοις ζώοις, τὰς μονύρεις διατριβὰς ἀσπάζομεν, ἀλλά πως φιλεταίρῳ κοινωνίᾳ συζυγέντες, ἡδέα τά τε ἀγαθὰ σωὶ ἀλλήλοις ἡγούμεθα, καὶ τὰ δυσχερῆ κοφότερα μετ' ἀλλήλων, ὅθεν εὑρέθη τράπεζα κοινή. καὶ φιλίας μεσίτιν τράπεζαν παραθέμενοι, φασὶ τὸ ὀφειλόμενον ἀφροδίσιον ἡδονὴν μόνοι τὸν Θάσιον, εἰ τύχοι, πίνοντες οἶνον, ἕνα καθ' ἑαυτοὺς τῶν πολυτελῶν πιμπλάμενοι σιτίων, ἀλλὰ λοιπὸν τερπνὸν ἑκάστῳ τὸ μετ' ἄλλου· καὶ τὰς ἡδονὰς κοινωνούμενοι, μᾶλλον ὑφαινόμεθα ἃ μὴ δεῖ γαυριῶντες σαυτοῖς, καὶ ἀπλανέστερα ἀντιδόσιν ὁμοίαν ἔχοντι. ἀπλᾶς γὲ ἐξ ἴσου διαθέντες, ἡδέως ἀπολαύομεν, ἕως μὲν δικαστὴς Τειρεσίας παρακείσεται, ὅτι ἡ θήλεια τέρψις ὅλῳ μοίρᾳ πολυπλασίων τῆς ἄῤῥενος. καλὸν δ' εἶναι,

do vt bruta animantia, ſolitarias conuerſationes amamus, ſed amica quodammodo ſocietate coniuncti, & ſuauiora quæ bona ſunt inter nos mutuò, exiſtimamus: & aduerſa itidem inter nos mutuò, leuiora. Vnde & inuenta eſt menſa communis, & amicitiæ mediatrice illa in medio poſita, debitam ventri adnumeramus voluptatem, non ſoli Thaſium, ſi id fortè contingat, bibentes vinum: neque ſinguli per ſe precioſis ac charis implentes nos obſonijs, ſed illud ſuaue ac delectabile putantes, quod quiſq; cum alio capit: ac voluptates inter nos communicantes, maiori lætitia afficimur. Illi igitur cum mulieribus congreſſus, delectationis permutationem ac viciſſitudinem parem habent. Nam inter ſe mutuò vtrinq; ex æquo afficientes, cum maiori voluptate diſſoluuntur. Niſi verò Tireſiæ iudici accedendum fuerit, quòd videlicet mulieris delectatio toto gradu virilem præcedit. Honeſtum

οἶμαι, μὴ φιλαύτως ἀπολαῦσαι θελήσαντας, ὅπως ἰδίᾳ τι χρηστὸν ἀφίσονται, σκοπᾶν, ὅλως παρὰ τὸς λαμβάνοντας ἡδονὴν, ἀπ' ἐκείνου μισθαμίους, οὗ τυγχάνουσιν, ἀντιπαρασχεῖν ὅμοια. τοῦτο δ' ἂν ἐπὶ παίδων ἔποι τις, οὐχ ἕτω μίμνησιν ἀπ' ὀ μὴ ἀφαθὲς, ἢ νομίζει ποτὲ ταῦτα, τὴν ἡδονὴν ἐξαίρετον λαβὼν ἀπέρχεται, ᾧ δ' ὑβρισμένῳ καὶ ἀρχὰς μὴ ὁλωσὶ καὶ λάκρυα, μικρὸν δ' ὑπὸ χρόνου τῆς ἀλγηδόνος καλασάσης, πλέον, ὡς φασιν, ὕδωρ ἂν ὀχλήσας, ἡδονὴν δ' ὁλίγιστον. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ περιεργότερον εἰπεῖν (δεῖ δὲ γε Ἀφροδίτης τιμᾶν) γυναικὶ μὲν, ὦ Καλλικρατίδα, καὶ παιδικώτερον χρῶμενον ἔξεστιν εὐφραινθῆναι, διπλασίας ἀπολαύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα. τὸ δ' ἄῤῥεν οὐδενὶ τρόπῳ χαρίζεται θήλειαν ἀπόλαυσιν, ὡς

stum autem esse arbitror, non ambitiosè, ac sibi tantum frui volendo, quo pacto priuatim aliquid commodi auferant, spectare, totam ab aliquo accipientes voluptatem: sed illo quod percipiunt diuiso, paria facere, & similia recompensare. Atqui hoc de pueris dicere nemo adeò insanus est qui posit: sed alter quidem affectus, quodcunque tandem modo hæc existimat, voluptate velut exempta, ac propria quadam percepta abit: illi verò qui cõtumeliam hanc passus est, principiò quidem dolores ac lachrymæ oboriuntur: paulò verò pòst vbi per tempus dolor aliquid remisit, magis, vt aiunt, nihil quicquam molestè feceris, voluptas autem ne vlla quidem aliqua. Quòd si autem & curiosius quiddam adscitum addere decet (decet autem in Veneris luco, opinor) muliere licet, Callicratida, etiam puerorum modo aliquantulum vtendo, voluptatem capere, duplici fruendæ illius via aperta: masculum autem quod est, nullo modo præbet delectationem atque vsum muliebrem.

Quare

ἐ μὴν καὶ ὑμῖν ἀρέσκειν δύναιτο, πῶς ἀπάλλαις ἡμᾶς ἀφεστηκόσιμεν. ἐ δὲ τοῖς ἄρρεσιν ὑπηρετᾶς ἐκ μιτὰ ἀρρένων ὁμιλίαι, πῶς τὸ λοιπὸν ἐράτωσαν ἀπάλλων καὶ γυναῖκῶν ἄγχι νεῶν, ὦ νεάτιρι χρόνι, καὶ τ ξυνῶν ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἀρρενομανοῦς ἐπινοήσας, χάρισαι τοῖν ἴσων ἐξουσίαν καὶ γυναιξίν. ἀπάλλαις ὁμιλησάτωσαν, ὡς ἄνδρες. ἀσυλλόγων δ' ὀργάνων ἐπιζυγωσάμεναι τέχνασμα, ἀσπόρων τέρασιν ἀνιγμά, λοιμάσθωσαν γυνὴ μιτὰ γυναικός, ὡς ἀνήρ. τὸ δ' ἐς ἀκοὴν σπανίως ἐκπορ ὄνομα, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν, τ τριβακοῦς ἀσυλλόγας, ἀναίδην πομπεύετω. πᾶσα δ' ἡμῶν ἡ γυναικωνῖτις ἔσω φιλαινὶς, ἀνδρογύνους ἔρωτας ἀσχημονοῦσα. καὶ πόσῳ λῷστον ἐς ἄρρενα τρυφὴν βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ γενναῖον ἀνδρῶν ἐς γυναῖκα θηλύνεσθαι;

Quare etiam si vobis quidem placere potest, nos certè mutuò inter nos veluti quodam septo discludamur. Iam verò si maribus honestum adeò est cum maribus consuetudinem habere, ament sese mutuò de cætero etiam mulieres. Age nunc, ô iunior ætas, & nouarum voluptatum inuentrix, posteaquã nouas masculæ mallitiei vias excogitásti, largire & mulieribus parem potestatem. Congrediantur & illæ inter se mutuò, quemadmodum viri: lasciuorum autem instrumentorum iungentes inter se machinamentum, obscurum atque monstrosum, ex sterilibus compositum, concumbat mulier perinde ac vir cum muliere: illud autem quod rarò auditum est nomen, & pudet sanè dicere, Tribadũ obscœnitatis istius, passim ac liberè vagetur: omne autem Gynæcéum nostrum Philænis sit, semimares quosdam amores turpiter agitans. & quantò melius est in masculam libidinem cogi mulierem, quàm generosum illud virorum in mulierem effœminari?

Talia

τοιαῦτα θωὐτὸνους μεταξὺ παθαυόμην, ὁ Χαρικλῆς ἐπαύσατο, λεπόν τι καὶ θηριῶδες ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐπιβλέπων. ἐφάνη δέ μοι καὶ λίαν θαρσεῖν πρὸς τοὺς παλαιοὺς ἐρωτας. ἐγὼ δὲ, καὶ αὐχῇ μεμιξάμενος, καὶ πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἐρέμα τὸ ὀφθαλμὸν παραβαλὼν, παιδιᾶς, ἔφη, καὶ γέλωτος, ὦ Καλλικρατίδα, δικαστὴς καθιζάνειν πεπολυπράγμονα, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀπὸ τῆς Χαρικλέους λαμπρότητος, ἐπὶ σπουδαιότερον ἤγαγε. σχεδὸν γὰρ, ὡς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, περὶ φόνου καὶ πυρκαϊᾶς, ἢ νὴ Δία, φαρμάκων ἀγωνιζόμην, ὑπερφυῶς ἐπαθόμην. καιρὸς οὖν ὁ νῦν ἐστι καὶ πρότερον, ἀπαιτῶν σε τὰς Ἀθήνας. πειρῶ δὲ πείθου, καὶ τῶν δέκα ῥητόρων τὰς Μακεδόσιν ἀνθωπλισμένας γλώττας, ἑνὶ σῷ λόγῳ διατείψας, μιᾶς τῶν ἐν πυκνὶ δημηγοριῶν ἀναμνησθείς.

μικρὸν

Talia cum magna contentione, atque inter dicendum grauiter affectus postquam Charicles dixisset, contiecit, vehemens quiddam atque ferinum ex oculis intuens. Videbatur autem mihi & expiatione vti contra masculos amores. Ego verò tacitè subridens, & ad Athenienſem oculos ſemſim conuertens: Luſus, inquam, & riſus, Callicratida, iudicem conſediſſe me arbitratus, neſcio quo pacto, Charicles vehementia ad ſerias atque ſeueras cogitationes abreptus ſum. Propemodum enim quaſi in vico Martio de cæde atque incendio, aut per Iouem etiam de veneficio certaretur, ſupra modum grauiter affectus fuit. Tempus igitur ſi vnquam antè fuit, nunc maximè adeſt, vt Athenas ipſe repetas. Periculi autem pare, ac decem illorum Rhetorum linguas cõtra Macedonas armatas, vnica tua oratione exerceas, actionum earum quæ in Pnyce haberi conſueuerũt, vnam aliquã ob oculos ponendo.

μικρὸν οὖν ἐπισχὼν ὁ Καλλικρατίδας (ἐφαίνετο δὲ ἀφ' ὧν βλέπου μοι τεκμαίρομένῳ, καὶ λίαν ἀγωνίας μεστὸς ἂν εἶναι) λόγων ἀμοιβαίων ἐνάρχεται. ἐὰ γυναιξὶν ἐκκλησία, καὶ δικασταὶ, καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἐκεῖ μετουσία, στρατηγὸς ἂν ἦν πεντάτης ἐκεῖνος χειροτόνητος, καὶ οὐ χαλκῶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὦ Χαρίκλεις, ἐτίμων· σχεδὸν γὰρ οὐδὲ αὐτοὶ περὶ αὐτῶν, ὁπόσα πρόχειρα κατὰ σοφίαν ἐδόκουν, εἴ τις αὐτοῖς τῶν ζώντων λέγειν ἐξουσίαν ἐφῆκεν, ὅτου μετὰ σπουδῆς ἂν ἔπον. ὃ γὰρ Σπαρτιάτας ἀνθωπλισμένη Τελέσιλλα, δι' ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀείθμητος γυναικῶν Ἄρης· οὐχὶ τὸ μελιχρὸν ἄχθημα Λεσβίων Σαπφὼ, καὶ ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ, Θεανώ. τάχα δὲ οὐδὲ Περικλῆς ὅτως ἂν Ἀσπασίᾳ συνηγόρ-

Postquam igitur paululum sustinuisset Callicratidas, videbatur autem (quantum de facie coniecturam mihi facere licebat) contentionis atque timoris, minisque plenus esse, orationem superiori aduersariam orditur. Si mulieribus, inquit, concionum & fori, cæterarúmque ciuilium rerum tractandarum facultas aliqua foret, dux nimirum aut præses illarum suffragijs iampridem creatus esses: ac te statuis æreis per fora passim positis, Chariclea, venerarentur. Fermè enim nè ipse quidem de se ipsis, quæcunque aliquando sapientia atque doctrina excellere existimatæ sunt, si quis ipsis dicendi potestatem permitteret, cum tanto studio tantáque contentione dicerent: non illa quæ contra Spartanos armata processit [h] Telesilla, propter quam Argis inter Deos numeratur Mars muliebris. Non mellita illa, qua se Lesbus iactat, Sappho: & Pythagoricæ doctrinæ filia Theano. Fortasis autem neque Pericles ita [i] Aspasiæ suæ patroci-

συνηγόρησεν, ἀπ' ἐπαδίκου ὑπὲρ ἀδικουμένων ἄρρηνας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, ἔπωμεν καὶ ἄνδρας ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δ' ἵλεως Ἀφροδίτη γένου· καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν σὸν ἔρωτα τιμῶμεν. Ἐγὼ μὲν οὖν ἐνόμιζον ἄρχειν παιδιᾶς, ἱλαρὰν τὴν ἐξ ἡμῶν πεπόησθαι, ἐπεὶ καὶ οἱ παρὰ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπενοήθησαν, ἀσμένως τὴν ἀφορμὴν ἁρπάσαντες· μόνος γὰρ ὁ ἔρως, κοινὸν ἀρετῆς καὶ ἡδονῆς ὄντως ἔργον. ἐξαίμην γὰρ ἄν, εἴπερ ὧν ἐν ἀνατῷ, τὴν ἐπιποθὲν ποτὲ τῶν Σωκρατικῶν λόγων, πλατάνιστον, Ἀκαδημίας καὶ Λυκείου δεύτερον εὐτυχέστερον, ἐγγὺς ἡμῶν ἐσομένην, σκιερὰν ἔνθα ὁ Φαίδρου πρόσαντες κλισίοις τοῖς, ὥσπερ ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ πλείστων ἀψευδῶν καὶ χαρίτων. αὐτὴ τάχα ἄν, ὥσπερ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς, ἐκ τῶν ὀροδάμνων ἱερὰν ἀναρρήξασα φωνὴν τοὺς παιδικοὺς ἀφήμησεν ἔρωτας,

patrocinatus est. Verùm enim quando honestum adeò est mares pro mulieribus dicere, dacamus sanè & viri pro viris. Tu verò propitia nobis sis Venus: nam & nos amorem tuum veneramur. Ego itaque existimabam nō vltra ludum ac iocum hilarem hanc contentionem nobis processuram esse: quia verò verba ab hoc profecta, etiam philosophari pro mulieribus in animum induxerunt, libenter occasionem hanc arripui. Solus enim masculus amor commune virtutis ac voluptatis opus est. Optarim autem, si quo pacto fieri posset, & platanum illam, quæ Socraticos olim sermones auscultauit, arborem Academiæ & Lycéo feliciorem, propè alicubi nobis adstare, eo loca tamen natam, vbi Phædri accubitus fuit, quemadmodum sacer ille vir dixit, gratia præditus plurima. Fortasis ipsa quoq; vt [k] fagus illa Dodonæa, ex ramis sacram erumpens vocem, puerorum amo-

τας, ἔτι τοῦ καλοῦ μεμνημένη Φαίδρου. πλὴν ἐπεὶ τοῦτ' ἀμήχανον· ἦ γὰρ πολλὰ μεταξὺ ὄρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἀχανὴς, ξυνοί τε ἐπ' ἀπορείας γῆς ἀπολήμμεθα, καὶ πλοιάριον Χαριτλίους ὄντως ἀνδρὸς Κνιδίου· ὅμως τἀληθὲς οὐ προδώσομεν, ἔξαντες ὀκνοῦ. μόνον ἡμῖν σὺ δαῖμον ἐράνιε καιρίως παράστηθι, φιλίας ἀγνώμων, ἱερόφαντα μυστείων, Ἔρως, ἀκακὸν νήπιον, ὁποῖα ξυνεράφων παίζουσι χεῖρες, ἀπ' ὧν ἡ πρωτόσπορος ἐγένετο ἀρχὴ, τέλεον ἀνθ' ἑτέρου φῦ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ λιχνεμόνης ἀμορφίας τὸ πᾶν ἡμόρφωσας. ὥσπερ οὖν ὅλον κόσμε τάφον τινὰ καινὸν ἀφανῶν, τὸ περιπέμπον χάος, ἐκεῖνο μὲν ἐς ἰσχάτου Ταρτάρου μυχοὺς ἐφυγάδευσας, ἵνα θὰ ὡς ἀληθῶς σιδήρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς, ὅπως

res prædicasset, memor adhuc formosi illius Phædri. Verùm quia hoc fieri nullo pacto potest:

—nam quàm multi medij inter vtrosque
Montes vmbrosi, & resonantes æquoris vndæ:

hospites q́ in terra aliena relicti sumus, & quasi quædam prærogatiua Charitlis Gnidus est: veritatem tamen haudquaquà prodemus. Tu modò nobis ætherie deus in tempore assiste, amicitiæ fautor, & arcanorum sacerdos Cupido, haudquaquam pranus infans, qualem ludendo fingunt pictorum manus, sed quem prima rerum omnium primordia procreârunt, perfectum & consummatum iam inde ab initio genitum. Tu enim ex obscura atque confusa deformitate vniuersùm hoc effigiasti: proinde tanquam sepulchro aliquo communi totius mundi sublato, circumfuso chao videlicet, illud quidem in vltimi Tartari secussus fugapræcipitâsti, vbi verè stant

Ferrati postes, atque ærea limina portis:

vt ibi

ὅπως ὑπ' ἀῤῥήκτῳ δοθὶν φρου-
ρᾶς, τῆς ἔμπαλιν ὁδοῦ ἔρ-
γμασι λαμπρῷ δ' φωτὶ πλὼ ἀ-
μαυρὰν νύκτα πιτάσας, πᾶν
τὸ ἀψύχου τι, καὶ ψυχῆ ἔ-
χοντος ἰσῆκε δημιουργός. ἐξ-
αίρετον δ' ἐκπρέπουσας ὁμό-
νοιαν ἀνθρώποις: τὰς σεμνὰ
φιλίας πάθη σωῦψας, ἵν' ἐξ
ἀκάκου καὶ ἄπαλῆς ἔτι ψυχῆς
ἡ ἄνοια σιωπηρομιγὴς, πρὸς
τὸ τέλεον ἀνδρῶται γάμοι
μὴ γὲ, δι' ἀδαχῆς ἀναγκαίας
ἔυρωσται φάρμακα, μόνος δ'
ὁ ἄῤῥην ἔρως, φιλοσόφου καλ-
λόν δὴ ψυχῆς ἐπίταγμα. πᾶ-
σι δ' ζῶις ἐκ τῆ πρεσβύ δ' ἀε
ἀνηρίπεσαν ἀσκημόφοις ἔπρα-
τιμὴ πλείω, ἢ ὅσα τῆς παρ'
αὐτὰ χρείας ἐπιδέδεται. καὶ πάν-
τῃ ζῶ ἀναγκαίου τὸ καλὸν
ἐρεῖδον. ἄχρι μὲν δὴ ὁ βίος ἀ-
μαθὴς ἦν, ἀδίπω τ' ἀπ' ἀμέ-
ραν

vt ibi dura atque insuperabili detentum custodia, à reditu & via ad superos repetenda prohiberetur. splendida autem luce obscuræ noctis prætenta, omnium & inanimatorum, & animam habentium opifex extitisti. Propriam autem ac singularem infundendo hominibus concordiam, graues illos amicitiæ affectus conglutinâsti: vt videlicet ex anima adhuc malitiæ omnis experta & tenera, beneuolentia illa simul enutrita, in perfectionem, & quasi quandam virilem ætatem consummaretur. Nam nuptiæ quidem, successionis necessariæ inuentæ sunt remedia: solus autem masculus amor, animi philosophici quasi quoddam imperatum est. Omnia verò ea, quæ ex integro ac liberè ad decorem exercitatione proueniuntur, plus honoris consequuntur, quàm illa quæ præsenti necessitate opus habent. Et omninò melius est honestum, quàm quod fit necessariò. Proinde quàm diu quidem vita hæc hominum rudis & indocta fuit, neque adhuc dum quotidianam rerum experientiam, ad id quod melius est, per

ρας πρὸς τὸ βέλτιον ὀχολῶν, ἀγαπητῶς ἐπ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα σωτήσιτο· τῆς δ' ἀγαθῆς διαίτης, ἐπάγων ὁ χρόνος ἐυρεσιν ἐπιδιδ' ἀεὶ μᾶλλον ἐσπουδασμένα χρεῖας εἶχον, οἱ ὑπ' ἐπιχειρουμένων ἀεὶ λοιμοὶ τῆς ἀνάγκης ἀφιεμένοις ἀνυπαίτοις, ἐπινοεῖν τι τῶν ἐρεπτόνων ἐκ ζύτης κατ' ὀλίγον ἐπιστήμας συνήγειρε. τὸ δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐντελεστέρων τεχνῶν ἐνεστιν ἐπάδειν. αὐτίκα πρῶτοι τινες ἄνθρωποι γενόμενοι, ζῶν κατ' ἀμέραν λιμῷ φάρμακον ἐζήτουν. ἔπειτ' ἀλισκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν ἐυδείᾳ, τῆς ἀρείας οὐκ ἐῶσης ἑλέσθαι τὸ βέλτιον, τῷ ἐπαύρειν πόας ἐσιτοῦντο, καὶ μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες, καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρπὸν ἐσθίοντες ἀπ' ἀμφ' ἀλόγοις ζώοις μετὰ χρόνον ἐρρίφη. σπόρον

ocium conuertere licebat, demissa atque abiecta, praesentibus tum necessarijs rebus contenta erat: vrgens autem tempus, meliori viuendi rationis inuentionem non præbebit. At postquam necessarij quidem vsus accessionem illa finem iam capiebat, ac posterorum cogitationes à necessitate liberatæ, melioribus subinde occasionibus ad inueniendum aliquid potiùs vtebantur, paulatim scientiæ accreuerunt. Atque huius rei argumenta capere etiam ex vulgaribus atque inferioribus istis artibus licet. Nam statim simul atque primi quidam homines creati fuére contra famem diurnam remedium quærere cœperunt: atque ita circunuenti atq; compulsi præsenti necessitate, cum inopia, eligendi quod melius esset, facultatem non permitteret, fortuita qualibet herba victitabant, & radices molliores effodientes, & vt plurimùm quercuum fructus comedentes. At posterior ætas, hæc brutis animantibus edenda abiecit: sa-

tionem

ϛορὴν πυροῦ, καὶ κεινῆς ἔδοσαν ἀγαθῶν ἐπιμέλειαν, εὗρε σαι κατ' ἔτος ἐκ νεάζοντα, μὴ οὐδεὶς ἂν εἴποι τις, ὅτι θρὺς σάχυος ἀμείνων. τί δ' οὐκ ἐν ἀρχῇ μὲν αὐτὸ ζῷ βίου, σκέπης δεηθέντες ἄνθρωποι, νάκη, θηρία δείραντες, ἀμφέσαντο, καὶ σπήλυγγας ὀρῶν, ὑρῦς κατα δύσεως ὑπεφάνσαν, ἢ πάλαι ῥιζῶν ἢ φυτῶν ἀνακοιλώματα; πλὴν δ' ἀπ' ζώντων μίμησιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀεὶ μετάγοντες, ὕφηναν μὲν ἑαυτοῖς χλανίδας, οἴκους δ' ὠκίσαντο. καὶ λεληθότως ἀεὶ πρὸς τὰ τοιαῦτα τέχναι, τὸ χρόνον λαβοῦσαι διδάσκαλον, ἀντὶ μὲν νιτῆς ὑφῆς τὸ μᾶλλον ἐποίκιλαν. ἀντὶ δ' οὐτιλῶν δωμάτιον, ὀχλικὰ τέρμια καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γυμνὸν ζωγραφίαν ἀμορφίαν ἀνθέσι βαφῆς χρωμάτων καταγράψαν, πλὴν

tionem autem frumenti & hordei, agricolarum diligentia ac ſtudium inuenerunt, reperta ratione qua illa quotannis renaſcerentur. Ac nemo adeò inſanus fuerit, puto, qui dicat, quòd quercus quàm ſpicæ meliores ſint. Quid autem? annon ſtatim quidē à principio vitæ homines cùm tegumento corporum indigerent, vellera excoriatis feris induerūt, & ſpeluncas montium, quas contra frigus ſubirent, excogitârunt? aut rurſus truncorum aut arborum aridas concauitates? Facta autem deinde ex his imitatione, eâque in melius ſemper promota, veſtes quidem ſibi ipſis texere cœperunt, ac domos ædificârunt, atq; ita interim dum non animaduertunt, artes quæ circa hæc verſantur, accepto tempore quaſi quodam magiſtro, pro tenui ac vili quidem panno veſtem meliorem facere ac variegare cœpērūt: pro contemptis autem & humilibus domunculis, alia tectorum faſtigia, & marmorum ſumptuoſa ædificia excogitârunt, ac nudam parietum deformitatem floridis colorum tincturis depinxerunt.

πολῶ ἐκάστη γε τούτων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἄφωνα καὶ ἄδοα, καὶ βαθείαν ἐπιτεθαμμένη λήθῃ, ὡς ἀπὸ μικρᾶς πόσεως κατὰ μικρὸν εἰς τὰς ἰδίας ἀνίτηλα ἀκτῖνας. ἕκαστος γὰρ εὑρών τι, παρεδίδου τῷ μετ' αὐτόν. ἔθ' ἡ διδοχὴ τῶν λαμβανόντων, οἷς ἔμαθεν ἤδη προστεθεῖσα, τὸ ἐνδέον ἐπλήρωσε. μὴ δή τις ἔρωτας ἀῤῥένων ἀποστέτω παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρόνου· γυναιξὶ γὰρ ὁμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ γένος. αὖ δὲ ποικίλης σοφίας τῆς φιλοκάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμία, μόλις ἐκ τοῦ μηδὲν ἰοῦσα καὶ ἀνιχνεύουσα αὖθις εἰς συμφανὲς ἦλθεν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ καὶ τὸ παιδεραστεῖν συναυξήσῃ. μὴ δῆτα Χαρίκλης ὁ μὴ πρότερον εὑρηθέν, τοῦτο ἐπινοηθὲν αὖθις ὡς φαῦλον ὄψεται, μηδ' ὅτι τῶν παιδικῶν ἐρώτων αἱ γυναικεῖαι σύνοδοι

Nisi quòd singulæ istæ artes atque scientiæ, mutæ cùm sint, & profundæ obliuioni subiectæ, tanquam à paruo fomite paulatim ad proprios efflorescendo peruenerunt radios. Vnusquisque enim à se aliquid repertum, posteriori tradidit: atque ita successu ista accipientium, semper aliquid ijs quæ anteà didicerat, apponendo, quod defuit expleuit. Ne quis igitur amores masculos ab antiquis temporibus deposcat. Nam tum mulieribus conuersari necesse erat, ne prorsus absque semine nobis genus nostrum interiret. Variæ autem doctrinæ, & elegantioris huius virtutis cõcupiscentiæ, vix tandem per tempus (quod nihil intentatum aut imperuestigatum relinquit) in lucem venturæ erant, vt cùm diuina Philosophia & puerorum amores vnà adolescerent. Quare Charicles ne quod anteà inuentum non fuit, id posteà excogitatum, iterum tanquam vile ac malum argue, néve ob id, quòd puerorum amoribus muliebres congressus

γοῦσι πρεσβυτέρους ἐπιγράφονται χρόνους, ἑλάττους θάτερον, ἀπὸ τὰ μὲν παλαιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖα νομίζωμεν, ἃ δὲ αὖθις ἐκ νεωτερισμοῦ τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπιξυρίσας, ὡς ἐκείνων ἀμείνω τιμητέον· ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ χαρίεν ἔναγχος ἐπῆλθε, Χαρικλείους ἄλογα ζῶα, καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος. ὀλίγου δὲ ἐπὶ τῆς ἄγαν φιλονεικίας καὶ μετρῳδός γε νόμῳ Ἕλλην· οὐδὲ γὰρ ὡς ἐναντία φθεγγόμενος, οἷς ἐπιχειρεῖ λέγειν, ὑπεπτοημένῳ τῆς φωνῆς τόνῳ τὸ ῥηθὲν ἐκλιπεῖν, ἀπ' ἐμπνεομένης φωνῆς λαρυγγίζων, οὐκ ἐρῶσι, φησὶν, ἀλλήλων λέοντε, οὐδ' ἄρκτοι καὶ σύες, ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θῆλυ μόνον ὁρμῇ κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ ἐκ λογισμοῦ δικαίως ἄν τις ἔλοιτο, ταῦτα τοῖς μὲν διανοουμένοις λογίζεσθαι, δὲ ἀφροσύνῃ ἐκ ἐνέστιν ἔχειν.

antiquioribus inscribuntur temporibus, minores alteros putes. Sed vetera quidem exercitia, necessaria existimamus: quæ verò postea per ocium cogitationibus incũbens vita adinuenit, ea vt illis meliora, in precio habenda atque colenda sunt. Nam mihi quidem parum abfuit, quin etiã ridere paulò antè in mentem veniret; Charicle videlicet bruta animantia, & Scytharum solitudinem laudante. Propè autem præ nimia contentione etiam pœnitentia dũcebatur quòd Græcus esset. Neque enim veluti qui contraria loqueretur, quæ dicere aggrediebatur, eorum verba submisso ac timido vocis toto fl[illegible] efferebat, sed elata voce proclamans: Haud amant, inquit, se mutuò leones, neque vrsi, aut sues: sed illorũ ea concupiscentia solùm dominatur, quæ erga fœminas accenduntur. Et quid hoc adeò mirum? Quæ enim ex ratiocinatione meritò aliquis capit, ea illis qui ratiocinari nequeunt, consequi non licet: quoniam cer-

ἦχαν. ἢ τοι Προμηθεὺς, ἢ θεῶν τις ἄλλος, ἀ νοῦν ἐνέσπειρε σωφρονέστερον ἀνθρωπίνου, οὐκ ἂν ἐρημίαν, καὶ βίον ὀρεινὸν αὐτοὺς ἐποίμαινεν, οὐδ' ἀμάλους τροφὴν ἔψαν, ἐξ ἴσου δ' ἡμῖν ἱερὰ δαμάμενοι, καὶ μίαν ἑστίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, ἢ ξῶα τῆς φύσεως καθάρια, μηδὲν, ὧν λογισμοὶ παρέχονται, παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν κυτυχηκότα, προσαφῆψαι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἄῤῥήνας ἐπιθυμίας; οὐκ ἐρῶσι λέοντες· οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν· οὐκ ἐρῶσιν ἄρκτοι· τὸ γὰρ ἐν φιλίᾳ καλὸν οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις δ' ἡ μετ' ἐπιεικείας φρόνησις, ἐκ τοῦ πολλάκις παρέσαι τὸ κάλλιστον ἐν φιλίᾳ, βεβαιοτάτους ἐρώτων νόμισε τοὺς ἄῤῥενας. μὴ ζήτει νῦν, ὦ Χαρίκλεις, ἀκολάστου βίου συμφορήσας ἑταιρικὰ

tè Prometheus, aut alius deorum quispiam, si mentem cuilibet humanam indidisset, haudquaquam solitudo & vita montana pasceret illos neque mutua atq; promiscua pabula haberent, sed ex æquo nobiscum sacra verentes, & medias ædes priuatorum quisque habitans, communibus regerentur legibus. Quid igitur mirum aut alienum, si animalia naturæ dãnata, quæ nihil eorũ quæ ratio suppeditat, à prouidentia accipere per fortunam vnquam potuêre, cum cæteris rebus etiam concupiscentia in mares priuata sunt? Non amant sese leones: neq; enim philosophantur. Non amant vrsi: non enim honestum ac pulchrum illud quod in amicitia est, norunt. At hominum illa cũ scientia coniuncta prudentia, ex eo quòd sæpiùs periculum fecerat, optimum quod erat eligens, firmissimorum amorum iudicauit esse masculos. Nequaquam igitur, Charicles, proteruæ & intemperantis vitæ collectis meretricij narrationibus grauitatem

χὰ διηγήματα, γυμνῷ τῷ λόγῳ τῆς σεμνότητος ὑμῶν καταπόμπευε, μηδὲ τὸν οὐράνιον ἔρωτα τῷ νηπίῳ σεαυτῷ σύμβαλλε. λογίζου δὲ ὀψὲ μὲν ἁλισγίας τὰ τοιαῦτα μεταμανθάνων, ὅμως δ' οὖν λογίζουμενῶν γε, ἐπαθήκατ' οὐ πρότερον, ὅτι διπλοῦς θεὸς ὁ ἔρως οὐ κατὰ μίαν ὁδὸν φοιτῶν, οὐδὲ ἑνὶ πνεύματι τὰς ἀμφοτέρας ψυχὰς ἐμπνέων, ἀλλ' ὁ μέν, ὡς ἂν οἶμαι, κομιδῇ νήπια φρονῶν, οὐδενὸς αὐτοῦ τῶν διανοιῶν ἐπέχοντος ἄλλα μέντοι λογισμῷ, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται, μάλιστα δὲ αὐτῷ γυναικεῖοι πόθοι μέλουσιν. ἑτὸς δὲ ὁ τῆς ἐφημέρου ταύτης ὕβρεως ἑταῖρος, ἀκείτω φορᾷ πᾶ τὸ βουλόμενον ἄγων. ἕτερος δὲ ἔρως, ὠγυγίων παλαιῶν χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι, καὶ πάντοθεν ἱεροπρεπὲς θέαμα, σωφρονούντων ταμίας παθῶν, ἅπαντας ἡμᾶς ἐπέχει διανοίας ἐμπνέων.

uitatem noſtram ſermone nudo inſecteris, néve cœleſtem illum Amorem infanti huic connumeres: ſed vel nunc tandem apud te conſidera, quoniam id nunquam antea feciſſe videris, quòd duplex deus Amor eſt, haudquaquam vna via ventitans, neque vno ſpiritu animos noſtros accendens, ſed alter quidem (quantum equidem arbitror) valde puerilia ac ſtulta ſapiens, nulla ipſius mentem ratione gubernante, frequens in animis inſipientium congregatur. præcipuè autem ipſi muliebria deſideria curæ ſunt. Et hic eſt quotidianæ iſtius contumeliæ ſocius, abſque diſcrimine cuicunque volenti ſeſe celeriter applicans. Alter autem

Amor parens veterrimorum temporum,
Spectaculum viſu graue, & prorſus ſacrum,

Cuſtosq; temperatiorum affectuum,
blandum quiddam mentibus vniuſcuiuſque inſpirat: ac

κὴ λαχόντος ἵλεω τοῦδε τοῦ δαίμονος, ἡδονὴν ἀρετῇ μιγνυμένην ἀσπαζόμεθα. δισσὰ γὰρ ὄντως, κατὰ τὸν τραγικὸν. πνεύματα πνεῖ ὁ ἵμερος, ἐνὸς δ' ὀνόματος οὐχ ὅμοια τὰ πάθη κεκοινώνηκε. καὶ γὰρ αἰδὼς, ὠφελείας ὁμοῦ καὶ βλάβης ἀμφίβολός ἐστι δαίμων. Αἰδὼς, ἥτ' ἄνδρας μεγαίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν. οὐ μὴν οὐδὲ κείδων γένος ἔστιν, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν εἰσὶ δύο, τὴν μὲν κακὴν ἐπαινέσαι νόσφι, τὴν δ' ἐπιμωμητὴν, ἣν δ' ἀνδρὶ θυμὸν ἔχουσιν. οὐδὲν οὖν παράδοξον, ἃ πάθος ἀρετῇ κοινὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἔτυχεν, ὅσα ἔρωτα καλεῖται, κὴ τὴν ἀπόλαυσον ἡδονὴν, κὴ τὴν σωφρονοῦσαν εὔνοιαν. γάμους δ', φησὶ, τὸ μηδὲν οἴει, κὴ τὸ θῆλυ τοῦ βίου φυγαδεύεις, ἵνα πῶς μείνωμεν ἄνθρωποι; ἥκιστα μὴ λῷ, κατὰ τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, ἃ λίχα τῆς πρὸς γυναῖκας συνόδου, φοιτῶντος ἐπὶ ἱερὰ κὴ ναούς.

propitiũ hunc Deum sortiti, voluptatẽ virtute immixtam amplectimur. Geminos enim reuera iuxta tragicum spiritus efflat amor. Vnũ autẽ & cõmune nomẽ affectus dissimiles habent. Nam & verecundia vtilitatis pariter & damni ambigua atq; anceps dea est, Quæ simul & fructus homini, & mala plurima confert. Iam verò neque contentionum genus vnum est, —terrásq; per orbem

Versantur geminæ: quarũ hanc cum laude sequuntur

Prudentes, illam damnant ceu fraudis amantem.

Nihil igitur nouũ aut mirũ, si affectus peior virtuti communem appellationem fortè nactus sit, ita vt amor vocetur & intemperãs illa voluptas, & modesta hæc beneuolentia. Nuptias igitur, inquit, pro nihilo putas, & fœmineũ genus è vita expellis: deinde quo pacto homines cõseruabimur? Beatũ sanè quiddã fuerat, iuxta sapientissimũ Euripidem, si absq; illo cũ mulieribus cõgressu ad sacra & templa Deorũ vẽientes,

argen-

ἀργύρου καὶ χρυσοῦ τίκτα παρὰ τῆς διαδοχῆς ἐωνούμεθα. ἀνάγκη γὰρ, βαρὺ κατ' αὐχένα ζυγὸν ἡμῖν ἐπιβᾶσα, τοῖς κελευομένοις πειθαρχεῖν βιάζεται· τὸ μὲν δὴ καλὸν αἱρούμεθα τοῖς λογισμοῖς· ἀνάγκῃ δὲ τῷ ἀνάγκῃ τὸ χεῖρον εἴκει. ὅσον τέκνων, γυναικὸς ἐλευθέρους ἔσεσθαι, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄπαγε, μή μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν σωφρονῶν ἀνάσχοιτο ἐξ ἑωθινοῦ γυναικὸς ὡραϊζομένης, ἐπικίτοις σοφίσμασιν; ἧς ὁ μὲν ἀληθὴς χαρακτὴρ ἄμορφος, ἀλλότριοι δὲ κόσμοι, τὸ τῆς φύσεως ἀπρεπὲς βουκολοῦσιν. ἆ γοιῶ ἀπὸ δ' νυκτίρου κοίτης πρὸς ὄρθρον ἄρ' ἴδοι τις ἀνιαμένας γυναῖκας ἀσχήμονα μισοθυείων, τ' ἀπὸ μιᾶς ὥρας ἐνομαθλῶσα δυσκινδώνιστον. ὅθεν ἀκριβῶς οἶκοι καθείργουσιν αὐτὰς, εὐνὴν τ' ἀρρένων βλεπομένας γὰρ δὴ, καὶ θεραπαι-

argento atq; auro liberos à ſucceſsione mercari poſſemus. Neceſsitas enim grauis ceruicibus noſtris iugo impoſito, imperatis parére nos cogit. Quod pulchrum igitur eſt, id ratione eligimus: neceſsitati autem cedat vilitas. Quantum igitur ad liberos procreandos attinet, mulieres in numero aliquo ſint: in cæteris verò rebus apoge ne mihi vlla fuerit. Quis enim ſanæ mentis ſuſtinere queat, à ſummo ſtatim mane mulierem comentem atque exornantem ſeſe, alienis atq; adſcititijs impoſturis? Cuius vera ac natiua facies, turpis eſt: peregrina autem ornamenta, naturæ deformitatem tegunt, atque aſpicientibus imponũt. Quòd ſi igitur ad auroram conſpectur aliquis mulieres à nocturno lecto ſurgentes, turpiores putabit eſſe beſtijs, quæ intra vnam horam nominari aut excitari ſe difficillimè patiuntur. Vnde diligenter domi concludunt ſeſe, vt ne ab vllo viro conſpiciantur. Amiculæ autem & ancillæ,

ραπανίδων ὁ σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ παρισάσι, ποικίλοις φαρμάκοις διαφαρμακούσας τὰ δυσυχῆ πρόσωπα. οὐ γὰρ ὕδατος ἀκράτῳ νάματι τὸν ἐψηλὸν ἀπονίψαμεναι κάρον, οὐδὲ ἄλουτοι σπουδῆς ἐχόμενοί τινος πράγματος, ἀπ' ἄλλων πολλῶν διαπασμάτων σιωθεῖσαι τὸν ἀηδῆ τοῦ προσώπου χρῶτα φαιδρύνουσιν. ὡς δ' ἐπὶ δημοτελοῦς πομπῆς, ἄλλο τις ἄλλη τῶν ὑπηρετουσῶν ἐγχειρίσειεν, λεκανίδας ἀργυρᾶς, καὶ πέλους ἐσοπτρά τε, καὶ καθάπερ ἐν φαρμακοπώλου πυξίδων ὄχλον, ἀγγεῖα μεστὰ πολλῆς δυσκολαμονίας, ἐν οἷς ὀδόντων ὑμενικὴ δυνάμις, καὶ βλέφαρα μελάνουσα τέχνη θησαυρίζεται. τὸ δὲ πλεῖστον ἀναλίσκει μέρος καὶ πλοκὴ τῶν τριχῶν· αἱ μὲν γὰρ φαρμάκοις ἐρυθραίνειν διαμένουσαι, πρὸς ἥλιον μεσημβρίαν τοὺς πλοκάμους, ἵνα ταῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς,

cillæ, consimilis formæ turba, circumstant, varijs medicaminibus infelices illas facies inficiendo ac medicando restituentes:

Neque enim latice meri
Aquæ profundam vbi abluere crapulam,

protinus ad serium aliquod studióque dignum accedunt negocium, sed crebræ medicamentorum compositiones fœdam faciei cutem expoliunt. Perinde autem vt in publica pompa, alia subinde aliæ ancillarum instrumenta manibus exhibent; pelues videlicet aureas, & gutturnia, speculáque, & quemadmodum in pharmacopolio, pyxidum turbam, & vascula plena multæ infelicitatis, in quibus dentium vis absterſiua aut palpebris denigrandis ars comparata veluti thesaurus quispiam seruatur. Plurimam autem partem consumit textura capillorum. Nam aliæ quidem medicamentis rubefaciendi vim habentibus, ad Solis meridiem capillos perinde vt lanarum colo-

ribus

χροιᾶς, ξανθῷ μιταβάπλωσιν ἄνθει, τὴν ἰδίαν καλακρίνουσαι φύσιν, ὁπόσαις δὲ ἀρκεῖν ἂν μέλαινα χαίτη νομίζεται, τὸν γιγαμηκότων πλοῦτον ἐς ταὐτὸν ἀναλίσκουσιν, ὅλην λιβανωτὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἐκπνέουσαι, σιδηρᾶ τε ὄργανα, πυρὸς ἀμβλείᾳ φλογὶ λιανθέντα, βίᾳ τὴν ἐκείνων οὐλότητα διαπλέκει. καὶ περίεργοι μὲν ἄχρι μέσης τῶν ὀφρύων ἐφελκυσμέναι λόμαι, βραχὺ τῷ μετώπῳ μετάξυ μοῖραν ἀφιᾶσι· σοβαρῶς δὲ, ἄχρι τῶν μεταφρένων, εἰ ὄπιθεν ἐπισκιάσουσι πλόκαμοι. καὶ μετὰ τοῦτο ἀνθοβαφῆ σφόδρα, τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρω τοὺς πόδας ἐπισφίγγοντα, καὶ λιπλοῦφὴς ἐς πρόφασιν ἐσθὴς, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν γεγυμνῶσθαι· πάντα ἢ τὰ ἐντὸς αὐτῆς, γνωρισμώτερα τοῦ σώματος, χωρὶς τῶν ἀμόρφως πεπλωκότων μαζῶν, οὓς ἀεὶ περιφέρουσι δεσμώτας.

ribus flauo inficiunt fulgore, propriam damnantes naturam. Aliæ verò quibus sufficere ad formam nigra coma videtur, omnem maritorum opulentiam in hanc expendunt, totam propè Arabiam ex capillis redolentes; ferreaque instrumenta igni obiusa ac modicæ flamma calefacta, vi quadam cincinnorum flectius inter se implicant. At curiosius quidem compositæ illæ, & ad supercilia vsque attractæ comæ, breue interstitium fronti relinquunt. Post tergum autem in scapulas vsque demissi capilli, in solenti quodam modo succutiuntur. Huc accedunt & variis coloribus tincta sandalia, intra carnem pedes ipsos adstringentia, & tenuis atque pellucida; prætextu tantum assumpta, vestis, ne corpus ipsum nudatum esse videatur. Omnia autem quæ intra ipsam sunt, cognitu faciliora quàm facies, vsque ad turpiter propendentes istas mamillas, quas semper circumferunt obligatas ac vinctas.

τας. τί δὲ τὰ τούτων πλουσιώτερα μανὰ μιχίνα, λίθους ἐρυθραίους κατὰ τῶν πλοκάμων, πολυτάλαντον ἐξημμένους βρίθος, ἢ τὸν περὶ καρποῖς καὶ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὤφελον ὄντως ἀντὶ χρυσοῦ δράκοντὸν εἶναι. καὶ στέφανος μὲν ἐν κύκλῳ τῇ κεφαλῇ περιεῖται, λίθοις ἰνδικοῖς διάστικτος. πολυτελὴς δὲ τῶν ἀὐχένων ὅρμοι κρέμανται. καὶ ἄχρι τῶν ποδῶν ἰσχάτων καταβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρυσὸς, ἅπαν, εἴ τι τοῦ σφυροῦ γυμνοῦται, περιοφίγγων. ἄξιον δὲ ἰδεῖν, σιδήρῳ τὰ περίσφυρα σκέλη περιδεδῆσθαι. ἐμπεδᾶν γὰρ αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα, νόθης εὐμορφίας ἐξαπατῶντι κάλλει δραμασυνθεῖ, ἵνα ἀναισχύντους παρειὰς ἐρυθραίνουσιν ἐπιχρίσεσι φύκεσιν ἵνα τὸν ὑπέρπυρον αὐτῶν, καὶ οἷονεὶ χροιὰν, τὸ πορφυροῦν ἄνθος ἐπιφοινίξῃ. τίς ὄφελος μετὰ τοσούτων παρασκευῶν βίου; ἀθὺς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔξοδοι, καὶ

ctas. Quid autem opus eſt opulentiora iſtis mala recẽ ſere? lapillos videlicet Erythræos ab extremis auriculis numeroſo põdere ſuſpenſos, aut illos circum manus & brachia euntes dracones? qui vtinam verè pro auro dracones ſint. Etiam corona caput circumcircà ambit, lapillis Indicis ſtellata: preciosa autem de ceruicibus monilia dependent, & vſq; ad extremos pedes miſerum illud deſcendit aurũ, omne quicquid tali vbique nudum eſt, reuinciens & adſtringens. Dignum autem fuerat, ferro potiùs religata crura iſta vinciri. Iam verò vbi totum corpus adulterinæ iſtius formoſitatis fallaci elegantia quaſi quibuſdã præſtigijs efformatum fuerit, impudentes etiam genas rubefaciant illitis fucis, vt videlicet nimiùm ipſarũ & pinguem colorem, purpureus ille nitor inſuper additus rubere faciat. Quæ igitur vita porrò tantum apparatum conſequitur? Nempe ſtatim è domo egreſſiones, & om-

καὶ πᾶς θνατὸς ἐπιτρίβων τὸν γαμμήτορας. ὧν ἐνίων οἱ κακοδαίμονες ἄνδρες, οὐδὲ αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, ὡς λιάδας, ἢ τύχοι, καὶ γενετυλλίδας, ἢ τὴν Φρυγίαν δαίμονα, καὶ τὸν δυσέρωτα ὠῆμον ἐπὶ τῷ ποιμένι. τελετὰς δὲ ἀπόῤῥητοι, καὶ χωρὶς ἀνδρῶν, ὕποπτα μυστήρια· καὶ γὰρ τί δεῖ περιπλέκειν διαφθορὰν ψυχῆς; ἐπεὶ δὲν δὴ τούτων ἀπαλλαγῶσιν, οἵκοι αὐθὶς τὰ μακρὰ λουτρά. καὶ πολυτελὴς μὲν καὶ ἁβρὰ τράπεζα πολὺς δὲ ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἀκκισμός. ἐπεὶ δὲν γὰρ ὑπὲρ πλέω γένωνται τῶν παρ' αὐτῶν γαστριμαργίας, οὐκ ἔτ' οὐδὲ τὸ φάρυγγος αὐτῶν παραδέχεσθαι δύναμαι τί σιτίον, ἄκροις δακτύλοις ἐπιγράφουσαι, τῶν παρακαθημένων ἕκαστον ἀρχόμεναι, νύκτας ἐπὶ τούτοις διηγούμεναι, καὶ τοὺς ἑτερόγλωττας ὕπνους, καὶ θηλύτητος ἀνδρὶ γέμουσαν, ἀφ' ἧς ἀναστὰς ἕκαστος, ἀθὶν λουτρῶ χρῄζοντι, ταυτὶ

& omnis ſpectator atterens atq; enecans maritos. Quorum nonnullorum infelices viri, ne ipſa quidem nomina norunt, in Coliadas, ſi fors ita ferat, & Genetyllidas, aut Phrygiam illam deam, & Comum amore perditum in paſtore. Sacrificia autem arcana, & abſque viris ſuſpecta myſteria. Quid enim attinet & animorum corruptelas complecti? Poſtquam autē his peractis iterum diſceſſerunt, domi ſtatim prolixa balnea, ac ſumptuoſa quidem & lauta menſa, erga viros autem multa ac ſimulata recuſatio. Poſtquam enim nimis quàm repletæ fuerint ſua ipſarum guloſitate, cùm amplius neque guttur ipſarū cibi quicquam recipere poteſt, ſummis digitis velut inſcribentes, appoſitorum vnumquodque deguſtant, noctes ad hæc narrantes, & diuerſorum corporum ſomnos, & muliebritate lectum refertum, ex quo ſurgens quiſque ſtatim lauacro opus ha-

ταυτὶ μὲν οὖν ἀνεπαχθοῦς βίου τεκμήρια. τῶν δὲ πικροτέρων εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθὲς κατὰ μέρος ἐξετάσαι; οὕτως καταράσεται Προμηθεῖ, τῷ Μενάνδρου ἐκείνῳ ἀπορρήξας φωνήν. Εἶτ' οὐ δικαίως πεσπαραλαλημένον γράφουσι τὸν Προμηθέα πρὸς τοῖς πέτραις; Καὶ γίνεται αὐτῷ λαμπάς, ἄλλο δ' οὐδὲν ἀγαθόν, ὦ μισόθεον ὄλμε ἅπαντας τοὺς θεούς. Γυναῖκας ἔκτησασθε, ὦ πολυτίμητοι θεοί, ἔθος μιαρόν. γαμεῖ τις ἄνθρωπος; γαμεῖ Λάβδακος, λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμία. ἡ γαμήλιος λέχος μοιχοὺς ὑπέρφωρον. Εἶτ' ἐπιβουλαὶ καὶ φάρμακα, καὶ νόσοι, Χαλεπώτατος φθόνος, μεθ' οὗ ξῆν πάντα βίον γυναικός. τίς κατὰ τὰ ἀγαθὰ λιθίνη; τίνι βίος ὁ λυτυχὴς

bet. Atque hæc constantis vitæ argumenta sunt. At verò quæ acerbiora sunt, si quis veritatem ex parte modò diligentiùs persequi velit, verè execrari Prometheũ posset, in Menandri illam erumpendo vocem:

Ergo immerentem dicti-
tant Promethea
Pendêre fixum Caucasi de rupibus?
Et geritur illi lampas, at aliud nihil
Boni: quod omnes autumo odisse superos.
Fecit mulieres, proh su-
preme Iuppiter,
Genus scelestum. ducit aliquis coniugem?
Clàm ducit, & quodammodò oblitus sui.
Nam cupiditates mox sequuntur plurimæ,
Toroq; adulter nuptiali subsidens
Illudit. hinc nascuntur insidiæ & metus,
Et temperata toxico mala pocula,
Morbiq; varij, atque omnium grauissima
Inuidia, cum qua mulier omne æuum exigit.

Quis hæc bona videlicet sectatur? aut cui vita adeò infeli-

ψυχὴς οὗτος, θυμέρης; ἄξιον τοίνυν ἀντιθῆναι ζοῖς θήλεσι κακοῖς, τὸν ἄρρενα τῶν παίδων ἀγωγόν. ὄρθρου δ' ἀναστὰς ἐκ τῆς ἀφύκτου κοίτης, τὸν ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον ἀποψιάμενος, ὕδατι λιτῷ, πρὶν ἱερὰν χλαμύδα ταῖς ἰσωμίοις πτερύναις συνάψας, ἀπὸ τῆς πατρῴας ἑστίας ἐξέρχεται, κάτω πεπυκνωμένος, καὶ μηδένα τῶν ἀπαντώντων ἐξ ἐναντίας παραβλέπων. ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ, χορὸς αὐτὸν κόσμιος ἕπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες, οὐ πεκτὸς κλῶσι ἐνδόμυχα, κόμην καταψήχειν δυναμένας, οὐδὲ ἴσοπλα τῶν ἀντιμόρφων χαρακτήρων ἀγράφους εἰκόνας, ἀπ' ἀποσύλλογοι βιβλίοι κατόπιν ἀκολουθοῦσιν, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀρίστας φυλάττουσαι βίβλοι, ἢ ἐν μουσικῇ δ' οἱ φοίτων, ὁμιλεῖς λόγοι. πᾶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις ψυχῆς μαθήμασι λιπαρῶς ἐναθλή-

felix ac miſera animam demulceat? Aequum igitur fuerit, malieribus iſtis malis opponere maſculam puerorum viuendi rationem. Nam manè ſurgens ex lecto haudquaquam coniugali, poſtquam reſidentem in oculis ſomnum reliquum aqua ſimplici abſterſit, ſacra chlamyde humeralibus fibulis adſtricta, à paternis ædibus egreditur, demiſſo in terram vultu, ac neminem ex omnibus ex aduerſo intuens. Comites autem & pædagogi, turba ipſum decens, ſequuntur, venerabilia virtutis inſtrumenta manib. tenentes, non ſecti pectinis inciſuras, quib. coma demulceri queat, neque ſpecula, repercuſſarum formarum abſq; penicillo expreſſas effigies: ſed vel multiplices pugillares à tergo ſequuntur, vel veterum virtutes operum cuſtodientes libelli. Quòd ſi etiã in ludum Muſici itare illum oporteat, apta atque ſonora lyra. Omnibus autem philoſophicis animi diſciplinis abundanter exercitatus, ubi

ἐναβλύσας, ἐπεὰν ἡ διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγαθῶν κορεσθῇ, τὸ σῶμα τοῖς ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονεῖ. Θεσσαλοὶ γὰρ ἵπποι μέλεσιν αὐτῶν, ἢ βραχὺ πρὸ νεότητα παιδοδαμνήσας, ἐν εἰρήνῃ μελετᾷ τὰ πολεμικὰ, ἄκοντας ἀφιεὶς, καὶ βέλη δι' ἀσόχου διξίας ἀφιπάμενον. ἔπειτ' ἂν λιπαρὰ παλαῖσται, καὶ πρὸς ἥλιον μεσημβρινὸν θάλπος, ἐγκονίζεται τὸ σῶμα πυκνούμενον. οἵ τε τῶν ἀγωνίων πόνων ἀποπαλάξοντες ἱδρῶτες, μετ' ἔδεσμα σώτομα, καὶ πρᾶξις βραχεῖα, τῇ μετὰ μικρὸν ἐπινέουσα πράξει. πάλιν γὰρ αὐτοὶ διδάσκαλοι, καὶ παλαιῶν ἔργων ἀναπλούμενοι, καὶ ἐπιμελούμενοι μνήμαι, τίς ἀνδρεῖος ἥρως, ἢ τίς ἐπὶ φρονήσει μαρτυρούμενος, ἢ οἷοι δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ ὠσαύτως ἔσχε. διαύτας ἀρετὰς ἀπαλὸν ἔτι τὸν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἡσυχία τοῦ πράξιν ὁρίσῃ, τῆς γαστρὸς ἀνάγκη τὸν ὀφειλό-

iam mens cyclicis illis bonis ſatiata fuerit, corpus quoque liberis exercitationibus exercet. Nam Theſſali equi curæ illi ſunt: ac breuiter iuuentutem domans ac ſubiugans, in pace meditatur res bellicas, emittendo ſpicula, & euibrando iacula, perita ac certa feriendi dextera. Deinde & nitidæ palæſtræ, & ad Solis meridianum calorem oppletur puluere corpus denſatum, deſtillantesque contentioſorum laborum ſudores, poſt quos lauacra breuia, & menſa ſobria, rebus paulò pòſt gerendis non aduerſa. Rurſum enim ipſi tum præceptores, & veterum operum exempla repetentes, atq; in his cum cura verſantes recordationes, nempe quis heros virilis ac fortis fuerit, aut quis ob prudentiam publico teſtimonio laudatus, aut qui iuſtitiam ac temperantiam amplexati fuerint. At talibus virtutibus tenerum adhuc animum imbuens, quandò iam veſpera rebus gerendis finem imponit, tributo quod ventri

ἐφηβόμορφον ἄσμοῦ ἐπιμε-
τρήσας, ἡδίονς ὕπνους καθεύ-
δει, τοῖς μετ' ἡμέραν καμά-
τοις ἐπηρμῶν ἐπὶ χρόνον. τίς
οὐκ ἂν ἐρασὴς ἐφήβου γένοι-
το τοιούτου; τίνι δ' οὕτω τυ-
φλαὶ μὲν αἱ τῶν ὀμμάτων βο-
λαὶ, πηροὶ δὲ οἱ τῆς διανοίας
λογισμοί; πῶς δ' οὐκ ἂν ἀγα-
πήσαι τὸν ἐν παλαίστραις
μὲν Ἑρμῆν, Ἀπόλλωνα δὲ ἐν
λύραις, ἱππασιὴν δὲ ὡς Κάστο-
ρα, θείας δ' ἀρετὰς διὰ θνη-
τοῦ διώκοντα σώματος; ἀλλ'
ἐμοί μὲν, δαίμονες οὐράνιοι,
βίος εἴη διλωτικὸς οὕτως, ἐξ
ἀντικρὺ τοῦ φίλου καθίζε-
σθαι, καὶ πλησίον ἡδὺ λα-
λοῦντος ἀκούειν, ἐξιόν τε δὲ
αὐτῷ συνεξιέναι, καὶ πάντων
ἔργον κοινωνίαν ἔχειν. οὕ-
τω μὲν οὖν ἐρῶν τις δὲ ἂν
πλοῦτον καὶ ἀκλινοῦς βίου, τὸν
ἐρῶμενον, ἀλύπως ἂν γή-
ρως ὁδεύσαι, μηδεμιᾶς τύ-
χης παράσαντα βάσκανον
ἐπήρειαν ἐς δὲ τὴν, οἷος ἀνθρω-
πίνης φύσεως νόμος, νόσος ἐπι
ψαύσα-

tri ex neceſsitate debetur de-
penſo, ſuauiores ſomnos
dormit, poſt diurnos iſtos la-
bores ad tempus conquie-
ſcens. Quis igitur amator
ephebi talis non fieret? Aut
cui ita habes oculorum qui-
dem fuerit acies, cæcæ verò
atque offuſcatæ mentis ra-
tiones? Quomodo verò non
amaret illũ in palæſtris qui
dem Mercurium, inter lyras
autem Apollinem, equitato-
rem verò Caſtorem, diuinas
auiem virtutes mortali pro-
ſequentem corpore? At mi-
hi quidem, ô Dij cœleſtes,
vtinã vita ſit hæc perpetua,
ex aduerſo amici ſedere, &
ſuaue loquentem propè au-
dire: cum exeunte autem pa-
riter exire: & in ſumma,
omne cum eo opus commu-
ne habere? Optârit igitur
amator quiſpiã per illæſam
& inconcuſſam vitã ama-
ſium ſuum abſq; omni mole-
ſtia ad ſenectutem perueni-
re poſſe, nullius fortunæ in-
uida impreſsione labefactatum. Quòd ſi verò etiam, qua-
lis humanæ naturæ conditio eſt, morbus quiſpiam inua-

ψαύσας αὐτοῦ, πάμμουτι φωνοσίῳ, καὶ δι' χαμιείου θαλάττης ἀναχομίζῳ συμπλώσομαι, κἂν τυραννικὴ βία λύσῃ πειράσῃ, τὸν ἴσον ἐμαυτῷ πιεύσω σίδηρον. ἐχθρὸς ἅπας, ὁ μισῶν ἐκεῖνον, ἐμὸς ἔσται. καὶ φιλήσω τὸς πὸς αὐτὸν ἀνοϊκῶς ἔχοντας. ἀδ' ληστὰς ἢ πολεμίους θεασάμενος ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ὁπλισάμενος παρὰ δύναμιν ἀμυνῶ, ἂν οὐκ ἀνέξομαι· τι πανταχᾶς δ' ἐνεπολὰς τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ σπεχομένοις ἐπιθήσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχῶσαι τάφον· ὀστέοις δ' ἀναμίξαντας ὀστέα, μηδ' τὸν πανταχοῦ κόνιν ἀπ' ἀπάλλων δια-κεῖναι. ταῦτα δ' ὁ πρῶτοι χαράξαιμι οἱ ἐμοὶ πὸς τοὺς ἀξίους ἔρωτος, ἀπ' ἐνθοῖς γέτων ἐρωϊκὴ φρόνησις ἐνομοθέτησεν, ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρως ἄχει θανάτου συνέξέπνωσε. Φωκὶς ἐκ νηπίων ἔτι χρόνων, Ὀρέστην Πυλάδῃ συνῆψε. θεὸν δὲ,

ferit ipsum, cum laborante pariter ægrotabo: & si per intempestum mare in alium tollatur, cum eo simul nauigabo. Quòd si etiam tyrannica vis vincula illi innectat, par ferrum mihi ipse quoque circundabo. Et qui cunq; illum oderit, idem mihi inimicus quoque erit. Si verò prædones aut hostes videam in ipsum grassantes, etiam vltrà quàm potero armabor: & si moriatur, viuere neque ipse sustinebo. Postrema autem mandata iis quos proximè post illum amaui, ista dabo, vt commune ambobus sepulchrum accumulent: ossibus autẽ permiscendo ossa, ne mutuũ quidem puluerem à se mutuò segregari sinant. Atque hæc non primi ita effingunt mei erga dignos amores, sed illa Dijs proxima heroum prudentia velut quadam lege sanciuit, in quibus amicitiæ amor ille ad mortem vsque durauit, & vnà cum vita tandem expirauit. Phocis ab infantilibus adhuc annis Orestem Pyladi coniunxit: Deum autem

ἦ, τῶν πρὸς ἀλλήλους παθῶν μεσίτῃ λαβόντος, ὡς ἐφ' ἑνὸς σκάφους τοῦ βίου σωθέντε. ἀμφότεροι Κλυταιμνήστραν ἀνήρουν, ὡς Ἀγαμέμνονος παῖδα. ὑπ' ἀμφοῖν Αἴγισθος ἐφονεύθη. τὰς Ὀρέστῃ ἐλαυνούσας ποινὰς Πυλάδης ἐνόσει μᾶλλον, κοινωνῶν αὐτῷ συμφορᾶς. τῷ δὲ ἐρωτικῷ φιλίαν ἐπὶ ζῆς τῆς Ἑλλάδος ὅροις ἐμέτρησαν, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους Σκυθῶν τέρμονας ἔπλευσαν, ὁ μὲν νοσῶν, ὁ δὲ θεραπεύων. τῆς χθὲς Ταυρικῆς γῆς ἐπιβάντας αὐθις ἡ μητροκτόνος αὐτοὺς Ἐρινὺς ἐξεδέχετο. ὁ μὲν τῶν βαρβάρων ἐν κύκλῳ περιεστώτων, ὁ μὲν ὑπὸ τῆς συνήθους μανίας πεσὼν, ἔκειτο· Πυλάδης δὲ Ἄφρον ἀπέψα, σώματός τ' ἐπεμέλετο, πέπλῳ τε περικαλυπτῷ ἀπύχετο ὄψεις, οὐκ ἐρασθεὶς μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἐνδεικνύμενος ἦθος.

autem cùm mutuorum affectuum velut mediatorem quendam accepissent, perinde atque in vno eodemq; vitæ nauigio simul nauigarũt. Ambo Clytæmnestrã interemerunt, vti Agamemnonis filij: ab ambobus Aegisthus occidebatur: & furijs quibus Orestes exagitabatur, Pylades magis quàm ille infestabatur: idemq; cùm illo, cùm iudicaretur, periculum sustinebat. Amatoriam autem amicitiam non Græciæ modò terminis metiebantur, sed ad extremos Scytharum fines nauigârunt, alter quidem morbo laborans, alter autem curam adhibens. Tauricam quippe terram ascendentes, statim occisæ maris virix Erinnys perinde atque hospitio ipsos excepit. Ac barbaris vndique circunstantibus, alter quidem ex consueta insania collapsus iacebat: Pylades autem

Spumam oris abstergebat, atque corporis
Curam gerens, tegebat illud vestibus.

non amatoris modò, sed & patris affectum præ se ferens.

κθ&. λοιπὸν οἰκοι ἐκεῖθι, θάτερον μένουτ& ἐπὶ ᾧ φοιτᾶν, τὸν ἕτερον εἰς Μυκήνας ἀπιέναι, κομιουμένω τὰ γράμματα, μένειν ὑπὲρ ἀλλήλων ἀμφότεροι θέλουσιν, ἑκάτερ& ἐν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἡγούμενο&. ἀποθέτου δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ὀρέστης, ὡς Πυλάδου λαβὼν ἀξιοτέρου, μόνον οὐκ ἐρασὴς ἀντ' ἐρωμένου γενόμενο&. Τὸ γὰρ φορτίον τοῦτ', ἐμοὶ βάρ& μέγα. Ὁ ναυσολῶν γάρ ἀμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς. καὶ μετ' ὀλίγον φησί. Τῷδε μὲν δίδου βίβλον, Πέμψω γὰρ Ἄργος, ὥστί σοι καλῶς ἔχῃ, Ἡμᾶς δ' ὁ κείνων κλαύσεται. Καὶ γὰρ ἄντως ἔχει τὸ πρᾶγμα. ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ σπουδαῖος ἔρως ἐνγραφεὶς, ἐπὶ πλεῖον ἤδη λαμβάνῃ προκοπὴν ἡλικίαν ἀνδρωθῇ, τὸ πάλαι φιλεῖν, ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀνταποδίδωσι. καὶ δυσχερὲς ἀποβαίνῃ, ποτέρως ποτέρ& ἐρασθῆναι, ὅστις ἂν, ὅσον ἀπ' ἐσόπτρου τῆς τῶ φιλήματος ἐμφάσεως ἐναπολειφθῇ. Quando igitur iudicio lata sententia fuerat, vt altero ad supplicium & cædem manente, alter Mycenas proficiscereturad afferendas literas: ambo manere alter pro altero volunt, vterq; in altero viuente seipsum viuere existimans. Reijcit autem & epistolas à se Oreste, tanquam Pylade digniore qui illas acciperet, tantùm non amator pro amato redditus.

Nãq; hũc perire occisum (inquit) onus mihi graue: Ego enim ille sum, qui hoc cõcilio nobis malum.

Et paulò pòst ait:

Huic quidem da literas, Argos enim mittam, tibi vt res bene habeat:

Occidat aũt nos, cui opus. Nam vniuersum negocium ita se habet. Quando enim à puero dignus ac serius ille amor simul enutritus, in eam ætatem quæ iam ratione vti, aliaq; ex alijs colligere potest, confirmatus fuerit: id quod olim amatum est, mutuos atque alternos amores vicissim reddit: adeoq; difficile est sentire vter alterius amator existat, perinde vt è speculo, simili

φανῆ ἀνοίας, ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ὁμοίᾳ εὐνοίᾳ. τί δὴ οὖν τὸν καθ' ἡμᾶς βίον ξενίλλω αὐτὸ περιφλὼ ὀνειδίσας, θείοις νόμοις ὡρισμένον, ἐκ διδοχῆς ἐφ' ἡμᾶς καταβιβικός; ἀσμένως δὲ αὐτὸ λιξάμενοι, μετ' ἀγνῆς διανοίας νεωκορῶμεν. ὅλβιος γὰρ ὡς ἀληθῶς, κατὰ τὴν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν, ὧ παῖδές τινες ἦσι, καὶ μὴ νωχελῆ ἵπποι. Γηράσκει δ' ὁ γέρων κεἰς ἀφροτάλα, κοὐκέτι τὸν φιλέουσιν. ἄλλως μὲν Σωκράτει καὶ διδασκαλίαν, καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τῆς ἀρετῆς διακρίνειν, τοῖς Δελφικοῖς τεύχεσιν ἐτιμήθη. χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ Πύθιος ἐθέσπισεν, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτη σοφώτατον, ὃς ἅμα ταῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ἐξ ὧν τὸν βίον ὤνησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ἀφελεῖν πεφύκατο. δεῖ δὲ τῶν νέων ἐρᾶν, ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης, ὃς

simili amantis beneuolentiæ, in amatum recidente imagine. Quid igitur ceu peregrinam voluptatem nobis exprobras, id quod vitæ nostræ proprium est, diuinis legibus definitum, & per successionem ad nos transmissum? Libenter verò ipsum recipientes cum pura mente, veluti sacram quandam rem tractamus. Nam verè beatus ille est, iuxta sapientum sententiam,

Cui pueri molles, & equi solidam vngulam habentes:

Atq; senecta viro minùs intolerabilis illi est.

Si quem adamant pueri. Socraticæ verò doctrinæ, & splendidum illud virtutis examinandæ iudicium, etiam Delphicis cortinis approbatum est. Oraculum enim veritatis Pythius ille ex adyto dedit, Virorum omnium Socrates (inquiens) sapientissimus: qui pariter cum cæteris disciplinis, quibus vitam hominum promouit, & puerorum amorem, ceu rem præcipuè vtilem adinuênit. Conuenit autem iuuenes amare, perinde vt Alcibiadem Socrates,

ὑπὸ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὕπνους ἐκοιμήθη. καὶ ἔγωγε τῶν Καλλιμάχου, ἐπὶ τέλει τῶν λόγων, ἅδιστα πᾶσθαι ἂν ἅπασι κήρυγμα. Αἴθε γάρ, ὦ κήρυκες, ἐμμανῆ λίχνα φέρουσθε, Ἔρωτι ὡς ὑμῖν ὦσι παιδοφιλεῖν, ὡς νέων ἐράσητε, πόλιν κοσμεῖτε ἔχοντες. Ταῦτ' ἀδότω, ὦ νεανίαι, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς πρόσιτε, μηδὲ ὀλίγης τέρψεως ἕνεκα τὴν μακρὰν ἐκχέησθε εὔνοιαν, ἄχρι τῆς ἀκμῆς, πλασάμενοι τὰ τοῦ φιλεῖν πάθη πρόσκαιρα. τὸν δ' ὄντως ἔρωτα προσκωμῴδητε, ὡς γῆρας ἀεὶ παίδων βίβαια τηρεῖ τὰ πάθη. τοῖς γὰρ ὅτῳ φιλῆσαι ἅδις καὶ μὴ ὁ τὸ ζῆν χρόνος, ἀδιαιρέτους ἀπειρήτῳ σωφροσύνῃ παροικήσασι, ἀοίδιμοι δὲ μετὰ θάνατον ἐς πάντας ἐκφοιτῶσι λιπαρόνοοι. ἃ δὲ λέγω φιλοσόφων παισὶ πιθέσθαι, ἀθὴρ μετὰ γῆν ἐκδέχεται

qui sub vna atq; eadem chlamyde patris somnos dormiuit. Atque equidem Callimachi illud præconium ad finem orationis libentissimè cunctis apponerem:

Namque, vtinam, cupido sectantes lumine amatos,

Hercius vt pueros iussit amare senex,

Sic & ametis eos, fortiq; habitetis in vrbe.

His cognitis, adolescentes modestè pueris bonis conuersamini: neque modicæ delectationis gratia, longa effusa beneuolentia, vsq; ad vigorem modò ætatis fictos ac simulatos amādi affectus protendite: sed cœlestem amorem adorantes, à pueris vsque ad senectutem stabiles animorum motus conseruate. Nam hoc pacta amantibus, suauissimum quidem vitæ tempus est, nulla honesta conscientia cohabitante. Celebris autem & multa post mortem illorum fama ad omnes passim promanat. Quòd si verò conuenit philosophorum pueris fidem adhibere, etiam æther post terram excipit

ἧττον τοὺς ταῦτα ζηλοῦντας. οἱ δὲ ἄμεινον ἀποθανόντες, ἴσχυσι τῆς ἀρετῆς γέρας τὸ ἄφθαρτον. τοιαῦτα δὴ Καλλικρατίδου σφόδρα νεανικῶς σπουδολογουμένου, Χαικλίδα μὲν, ἐκ δευτέρου λέγειν παρόντα, ἐπέσχον· ὥρα γὰρ ἦν ἐπὶ ναῦν καταίνοντα διομένων δ' ὅ, τι φρονοῖεν, ἀφροφάναθαι, δι' ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀριθμησάμενον, οὐπ ἐξ ἐπιπολῆς, φημὶ, καὶ παρημελημένως ὑμῖν, ὦ ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἑοικέναι ἀποχρῆναθαι· δοκοῦσι δέ, καὶ νὴ Δί', ἐρρωμένως φρονεῖν· ἐναργῆ ταῦτ' ἔστιν ἔχνη σχεδὸν γὰρ ἅπαν ὅσον ὅ, τι ποτὲ ἐστὶν ἐπεῖν ἑτέρῳ δοκοῦν πράττειν. καὶ πολλὴ μὲν ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία. πλείων δὲ ἡ τῶν λόγων δύναμις· ὡς ἐγωγε ἂν βουλοίμην, εἴπερ ἐνῆν δυνατὸν γενέσθαι Θηραμένους ἐκεῖνος ὁ κόθορνος, ἵν' ἄμφω νικηθέντε ἐξ ἴσου βαδίζοιτε.

cipit eos qui hæc sectantur. Illi autem meliori fato morientes, virtutis præmiũ hoc incorruptibile consequuntur. Atque hæc cùm Callicratidas valdè iuueniliter iactando amplificâsset, Charicles quidem denuò dicere conantem repressi. Tempus enim erat vt ad nauem descenderemus. Rogantibus autem, vt de eo quod mihi secus videretur, sententiam ferrem, paulisper vtriusque verbis connumeratis & perpensis: Haudquaqaam subitò, mquam, ac temerè videntur, amici, orationes istæ à vobis effutitæ, aut citra præmeditationem compositæ esse: sed cõtinuæ, longæ & per Iouem etiã solidæ cuiusdam curæ manifesta hæc vestigia sunt. Propemodum enim nihil est quod ab vtroq; dici potuerit, quod prætermissum sit. Ac multa quidem rerũ experientia, maior autẽ orationis grauitas: vt ego quidẽ optarim, si modò possibile foret, vel Theramenes ille cothurnus fieri, vt ambo victores ex æquo hinc discederetis.

πλὴν

Veruntamen

πλὴν ἐπειδήπερ ἀνάσαν οὐκ ἐοίκατε, μὴ αὐτὸς ἐν ᾧ μετ' ἐμοῦ πλῷ, περὶ τῶν αὐτῶν ἐπίνεικα διοχλεῖσθαι, τὸ μάλιστα παρασὰν ἔναί μοι δίκαιον ἐκφανῶμαι. γάμοι μὲν ἀνθρώποις βιωφελὲς πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὁπόταν εὐτυχῶνται. παιδικοὺς δ' ἔρωτας, ὅσοι φιλίας ἁγνὰ δίκαια προμηθοῦνται, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγοῦμαι. διὸ δὴ γαμητέον μὲν οὐδαμῶς, παιδεραστεῖν δ' ἀφείδω μόνοις φιλοσόφοις· ἥκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὁλόκληρος ἀρετὴ φύεται. καὶ σὺ δ', ὦ Χαείκλεις, μηδὲν ἀχθεσθῇς, εἰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Κόρινθος ἄξια λόγου μὴ, ὑπ' ἀσθενείας σωτόμου λόγου τῶν κείσε ἐπισπάσας, ἐξανίστημι· ὁρῶ γὰρ ὑπερπατοῦντά σε Χαείκλεια παρὰ μικρὸν ὡς θανάτου κατάκειμαι. ὁ δ' Ἀθηναῖος, ἡδέως τῷ τρόπῳ φαιδρὸς, ἀναπηδήσας, πεύθεται σφόδρα σοβαρῶς. ἔπασιν

Veruntamen quoniam ipsi nihil remissuri videmini, & ego inter nauigandum de ijsdem rebus haudquaquam admittere turbam aliquam iterum constituì: id quod mihi maximè videtur iustum esse, pronunciabo. Nuptiæ quidem ad vitam hominum promouendam res in primis vtilis & beata, quoties ex sententia contingunt: p puerorum autem amores quotquot amicitiæ puræ & castæ iura conciliant, solus philosophiæ opus existimo. Quare sanè coniugio quidem vacandum omnibus est: pueros autem amate, solis philosophis relinquatur. Minimè enim mulieribus perfecta ac solida virtus innascitur. Tu verò Charicles nequaquam ægrè feras, si Athenis Corinthus hic cedet. Atq; ego quidem præ verecundia breui oratione iudicio ita tum approperato surrexi. Animaduertebam enim Chariclem suprà qd tristem esse, propemodum nó aliter ac si morte damnatus esset: Athenienſis aũt alter læto quodam modo alacer exiliens, incedebat valdè insolenter.

Putásses

ἅπασιν ἄρ τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας καταυναυμαχήσαι. καὶ ζῦτό γε τῆς πείσεως ἀπωνάμην, λαμπρότερον ἡμᾶς ἑστιάσαι. καὶ γὰρ ἐν ἄλλως τὸν βίον μεγαλοφρονέστερός ἐστι. μόνην δὲ τὴν Χαρικλέα παρηγορήσαμεν, ἐπὶ τῇ λεπτότητι τῶν λόγων, σωφρονίσαι βουλομένην, ὅτι μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις σωφρόνως. ἀλλ' ἃ μὲν ἐν Κνίδῳ διατριβὴ, καὶ τὰ παρὰ τῷ θεῷ λαληθέντα, σπουδῇ μᾶλλον ἁρμόττει ἅμα καὶ παιδιὰν ἔμμεσον ἐχούσαις, τῇ δὲ καὶ δικαίᾳ. σὺ δέ, ὦ Θεόμνηστε, ὁ πάλαι ἡμῶν ἐκκαλυπτόμενος καὶ μνήμων, εἰ δίκαιος τότ' ἦσθα, πῶς ἂν ἀπεφήνω; Θεόμ. Μελιτίδην ἢ Κορυβον εἶναί μοι, πρὸς θεῶν, ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως καυθεῖσιν ἐναντίαν φέρω ψῆφον, ὃς ἐπ' ἄκρας ἡδονῆς τῶν λεγομένων, διατεί-

Putáſſes ipſum circa Salaminem nauali prælio Perſas ſuperaſſe. Etiam illud ex iudicio hoc conſecutus ſum, quòd ſplendidiore conuiuio nos idem accepit, dum victoriæ epulum nobis præbet. Erat enim aliàs quoq́, quod ad vitam attinet, magnificentior. Tacitè autem & Charicles consulatus ſum ob grauitatem verborum, aſſiduè admirando quòd difficiliori parti tam potente oratione patrocinatus eſſet. Cæterùm ea tum in Gnido commoratio, quæq́ apud ipſam deam verbis vltrò citróq́ iactata ſunt, habentia pariter & ſerium hilare, & eruditionem à Muſis non alienam, ad hunc ferè modum directa ſunt. Tu verò Theemneſte, qui antiquarũ adeò rerum harũ memoriam nobis excitáſti, ſi tum iudex fuiſſes, quo pacto ſententiam tuliſſes? THEOM. *Melitidem aut Coræbum me putas eſſe, per deos, vt ego ijs quæ abs te iuſtè adeò iudicata ſunt, contrariam ſententiam ferrem? qui quidem præ ſumma eorum quæ modò dicebantur voluptate,*

διατείβειν ἐν τῇ Κνίδῳ ὠόμην, ὀλίγον τὸ βραχὺ τοῦτο διαμάτιον αὐτὸν ἡγούμενον ἔναυτὸν νιὸν ἐκεῖνον. ὅμως δ' οὖν (οὐδὲν γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγεσθαι· πᾶς δ' γέλως, κἂν πλείονος ᾖ, πανηγυρίζειν δοκεῖ) ζοὺς ἄγαν ἀπὸ τοῦ παιδαρίου κατεφρονημένους λόγους ἐθαύμαζον μὲν, ἐπὶ τῇ σεμνότητι, πλὴν ὑπάνυ θυμῆρες ὠόμην, ἐφύβῳ παιδὶ σωφρονιστέον τα, Ταντα-λείους λίπας ἀποφέρειν, καὶ ζοῖς ὄμμασι ζοῦ καλοὺς μονονουχὶ προσκλύζοντ', ἐξὸν ἀρύσασθαι, διψῆν ἀπομένειν. ἦ γὰρ ἀπόχρη τὸ θεωρεῖν ἐρῶμενον, οὐδ' ἀπαντικρὺ καθημένου καὶ λαλοῦντ' ἀκούειν, ἀλλ' ὥσπερ ἡδονῆς λιμακα συμπεξάμενον ἕως, πρῶτον ἴσχειν βαθμὸν ὄψιν, ἵνα ἴδῃ, εἶτ' ἐθάσαντα, ποθεῖν προσάγειν ἐφάψασθαι.

piate, in Gnido cõmorari me putabam, propemodum paruam hanc domunculam ipſum illud templum eſſe exiſtimans. Sed tamen (nihil enim, puto, in hac diei feſtiuitate indecorè dicetur: & omnis riſus, etiam ſi nimius & affectatus fuerit, ſolennis eſſe, & ad feſtum pertinere videtur) orationem illam ab amatore puerorum cum nimio ſupercilio prolatam, admirabar quidem ob grauitatem, verùm non admodum ad demulcendum animum facere arbitrabar, cum puero nondum pubeſcente conſuetudinem quotidianam habere, & interim Tantali pœnas ſuſtinere, ac pulchritudine in oculis tantùm non exundante, cùm haurire ac bibere liceat, ſitim malle pati. Neque enim ſatis eſt aſpicere eum quem amat, neque ex aduerſo ſedentem atque loquentem audire, ſed perinde atque ſcalis quibuſdam voluptatis compactis, amor primum gradum viſus habet, vt aſpiciat videlicet amatū: deinde vbi aſpexerit, cupit adductum ad ſe propiùs etiam contingere.

Summis

ὦδα. ἢ ἄκρων γοιῶ λακῖν λων ἁᾶν μόνον θίγῃ, τὰ τῆς ἀπολαύσεως ἀς ἅπαν δαθᾶ τὸ σῶμα. τυχὼν δ' ὀμαρῶς τότε, τείτλω πεῖραν ἐπάγει φιλήμα[ϑ], οὐκ ἀθὺ πειρέγον, ἀπ' ἠρίμα χείλη πόσιγγίσας χείλεσιν, ἃ πρὶν ἢ ψαῦσαι, τελέως ἀπίσῃ, μικρὸν ὑποινοίας ἴχν[ϑ] καταλιπών. ἔπτα πρὸς τὸ παρῆκον ἁρμοξόμε[ϑ], ἀεὶ λιπαρεστέροις μὲν ἀσπάσμασιν ἐντείνων· ἴσθ' ὅτι καὶ δασέως ἢ συχῇ τὸ σόμα, τῶν δὲ χειρῶν ἀδὲ μίαν παείησιν ἀργεῖ. αἱ γὰρ φανερὰ τῶν ἀσθητῶν συμπειπλοκῇ, τλὼ ἡδονὴν σαυάπλουσιν. ἢ λαθείως ὑγρῶς ἢ δριμεῖα, κατὰ δόλπου δῦσα, μασνὸς βραχὺ τλὼ φύσιν ὑπεροιδοῦσαν πιέζει, καὶ σφιγγόμης γαστρὸς ἀμφιλαφὴς ζῶσι λακῖνοις ἐπιδράττεται ὁμαλῶς. μετὰ ζοῦτο, καὶ πρωτόχνοιν ἄνθ[ϑ] ἥβης καὶ τί ἄῤῥητ' ἀναμετρήσασθαί με δεῖ;

Summis itaque digitis tamsi solùm attigerit, fruitionis istius delectatio totum mox corpus percurrit. Postquàm autem etiam hoc potitus facile est, tertium experimentum addit, nempe basiationis, non statim curiosum illud & affectatum, sed paulatim labia admouendo labijs: quæ priusquam planè contingat, rursum absistit, nullo suspicionis vestigio relicto. Deinde verò ad id quod porrigitur, applicando sese, exquisitioribus semper quidem amplexibus illiquescit, interdum etiam ipsum os tacitè diducens: manuum autem nullam admittit segnitiem. Nam manifestæ ac mutuæ eorum quæ sensu percipiuntur amplexationes, voluptatem conglutinant. Aut clàm dextra molliter per sinũ subingressa, mamillas pro sua natura modicè extantes premit, & astricti solidiq; ventris plenum atque exuberans, illud digitis contrectat æqualiter. Post hæc & primam succrescentis pubis lanuginem. Ac quid attinet me occultiora ista longiũs

δᾶ; τοσαύτης τυχὼν ἐξουσίας ὁ ἔρως, θερμοτέρου τινὸς ἅπτεται πράγματος. ἤρξατο δὲ μηρῶν τε συμπλοκῆς, κατὰ τὸν κωμικὸν, αὐτὸ ἐπάταξεν· ἐμοὶ μὲν οὕτω παιδεραστεῖν γένοιτο. μετεωροπολοῦσι δὲ, καὶ ὅσοι τῶν φιλοσοφίας ὀφρῦν ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς ἱεροτάτους ἐπῄρκασι, σεμνῶν ὀνομάτων κομψεύμασι τοὺς ἀμαθεῖς ποικιλύθωσαν· ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ τις ἄρα, καὶ ὁ Σωκράτης. καὶ ἐπὶ μίας Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλανίδος ἐκλιθείς, οὐκ ἀπηλλάγη ἀνίστη. καὶ μὴ θαυμάσῃς, οὐδὲ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως ἠγαπᾶτο μίγδην τοῦ κατὰ ἀπάντικρυ καθίζεσθαι, Διὸς μὲν Αἰακίδην, ὁπότε λάξειε ἀείδων· ἀπ' ἐκείνων δὲ καὶ ἡ ἐκείνων φιλίας μυείτης ἡδονή. σὺν γὰρ Ἀχιλλεῖ τὸν Πατρόκλου θάνατον, ἀταμιεύτῳ πάθει πως τῶν ἀληθῶν ἀπερράγη, Μηρῶν τε τῶν σῶν ὁσιωτέρα ὁμιλία Καλ-

giùs perſequi? Tantam igitur nactus poteſtatem amor, calidioris cuiuſdam rei opus attingit: atque ita à femoribus, quaſi quodam exordio facto, iuxta Comicum, ipſum percutit. Mihi quidem ita amare pueros contingat. Illi verò de ſublimibus diſputantes, & quicunque philoſophiæ ſupercilium vltra ipſa tempora adductum habent, tumidorum verborum inſolentia rudes & imperitos paſcant. Amori enim deditus fuit, vt quiſquam alius, Socrates: & ſub vno eodémque cum ipſo pallio accumbens Alcibiades, haudquaquam intactus inde ſurrexit. Ac ne mireris. non enim neque Patroclus ab Achille amabatur eouſque modò, vt ex aduerſo illi ſederet,

Aeacidem expectans, dū canitus ſimat ille:

ſed erat & illorum amicitiæ mediatrix voluptas. Cùm igitur gemeret Achilles Patrocli mortem, parùm cuſtodito affectu in veritatem erupit; Femorum & tuorū ſancta conuerſatio Melior, inquiens.

Illos

Κωμῆτας. Τοὺς μὲν ὀνομαζομένους παρ' Ἕλλησι κωμαστὰς, ἢ μᾶλλον ἄντικρυς λέγειν ἐραστὰς νομίζω. τάχα φήσει τις αἰσχρὰ ταῦτ' εἶναι λέγεσθαι, πλὴν ἀληθῆ γε, νὴ τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην. Λυ. ὅτ' ἀνίξομαί σου, φίλη Θεόμνηστε, ἄλλην ἀρχὴν καταβαπτομένου τρίτων λόγων, ἣς ἀκέειν ἐν ἑορτῇ μόνον ἀκόσιόν ἐστι. τἄλλα δὲ τῶν ἐμῶν ὄτων πόρρω ἀπωθεῖσθαι. ἀφθόνων δὲ τῆς παρούσης πλείω χρόνων, ἂς ἀγορὰν ἐξιῶμεν· ἤδη γὰρ εἰκὸς ἂν εἴη, ὑφάπτεσθαι τῷ θεῷ τὴν πυράν. ἔστι δ' οὐκ ἀτερπὴς ἡ θέα, τῶν ἐν Οἴτῃ παθῶν ἀναμιμνήσκουσα τοὺς παρόντας.

Illos verò qui apud Græcos Comastæ *seu* Comessatores *appellantur, nihil aliud quàm certos ac manifestos amatores puto. Fortasiis autem dixerit quispiam, turpia hæc dicta esse: vera certè tamè sunt, per ipsam Gnidiam Venerem.* LVCIA. *Haudquaquam ferâ, te chare Theomneste, aliud principium tertij sermonis serentem, quod audire solenni ac festo die solùm par est. Cætera verò ab auribus meis procul hinc ablegare decet. Sed omittentes plus temporis commorando hîc accumulare, in forum hinc exeamus. Iam enim probabile est, accendi deo rogum. Est autem non iniucundum spectaculum, eorum quæ ille in Oeta passus est, memoriam in animum reuocanti præsentibus & spectantibus.*

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a TAVRIVORVS.] *Sunt qui Herculem bis integrum demoratum bouem scribunt, semel apud Litidum vrbem & iterum apud Oriopas Thyodamantis bouem. Callimachus hymno εἰς λοῦτρον, fabulatur Herculem iam in Deos relatum, nihilominus inexplebilis edacitatis esse, & gurgitem insignem. ὁ γὰρ inquit.*

Πάσσατ' ἄδηφα γίνης ἔπι οἱ παρὰ νηδὺς ἰκέσθαι
Τῇ ποτ' ἀρολιστάονι σωλήτῃ θιοδάμαντι.

Tanta erat ingluuie, quanta, cùm ſcinderet aruum
Occurrit Dryopum ductori Thiodamanti.

Exinde manſit apud Lindios ritus & conſuetudo, vt bos arator Herculi cognomenti βυθοίνα immoletur cum multa dirarum imprecatione. Iſthuc legas apud Philoſtratum in Imaginum lib. 2. apud Lactantium lib. 1. cap. 21. & apud Nazianzenum στηλιτευτικῇ prima. cuius iſta ſunt verba: ὁ βυθοίνας τὸν γεωργὸν τυραννήσας, καὶ τὸν ἀρότλιον βοῦν λαφύξας καὶ τῷ κλήσει λαβὼν ἐκ τῆς πράξεως: hoc eſt, *Bouimanducus ille, qui oppreſſo vi agricola, bouem aratorem abligurijt, & re ipſa nomen adeptus. & paulò pòſt:* λινδίοις δὲ σέβεται τὸ κατάρασθαι τῷ βυθοίνᾳ: id eſt, *Pium opus habebatur apud Lindios, diras imprecari Bouimanducon: Herculi, illique conuicia facere, cultus loco erat. Huc ſpectat illud ab eodem ad Nemeſium obſcurius dictum:* καὶ λινδὸς ἐφυβρίζεις ἱεροῖσι. *Lindus quæ ſacris conuiciatur.* b Myrtus.] *Myrtus Veneri ſacra, olea Mineruæ, quercus Ioui, populus alba Herculi.* c Hædera.] *ſacra Baccho, Phœbo laurus.* d Parum ſubridens.] *Veneris Gnidiæ templum & lucum, & ſtatuam, Lucianus hic egregiè eſt executus. Sed ſi quis plura requirat, ex noſtri Plinij libro 36. petenda ſunt, ne ego longior ſim.* e Mars.] *De adulterio Veneris, quæ cum Vulcano nupta fuit, cum Marte, vide lepidiſſimam fabulam apud Homerum lib. 11. Odyſſ. & dialogum Apollinis & Mercurij inter deorum dialogos, ſimiliter iucundum. Ouid. quoque lib. 4. Metamor.* f Nullo talo.] *Quoties tali quatuor ita excidebant, vt diuerſa eſſet omnibus facies, Venerius iactus appellabatur, idemque felicissimus erat. Martialis:*

Cùm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

g Quis igitur amorem.] *Vide Plutarchum in vita Alcibiadis, & Thucydidem, & Eraſmum in Alcibiadis Silenos.*
h Teleſilla.] *De hac vide Pauſaniam in Argolicis.* i. Aſpaſiæ.] *Idem Lucianus in dialogo, cui nomen Gallus, teſtatur Pythagoram Aſpaſiam Periclis Atheniensis ſcortum aliquando fuiſſe.*

fuisse. Vbi Micyllus miratur nouum illud & insolens transformationis genus, quòd ex scorto prodierit philosophus. k Fagus illa Dodonea.] Videprouerbium Dodoneū: & Cœlium Rhodig. lib. 29. cap. 15. lib. 13. ca. 3. Sophoclē in Trachinijs de geminis columnis. l Paruus infans, qualem.] Moschus in amore fugitiuo dicit illi malam mentē inesse & tectam: id est, multis dolis inuolutam, ac velut cataphractā. Non idem sentire: quod sonat labra sua venena, & dona fallacia esse. m Colias.] Genetyllis Veneris cognomina sunt apud Aristophantem: de quibus hæc ferè à Pausania in Atticis: Colias inquit, promontorium Atticæ, 20. stadijs ab vrbe dictans, quo Medorum disiectam classem maris æstus detulit, vbi Coliados Veneris templū, & dearum, quæ Genetyllides vocabantur, fuit. Arpocration quoque deam à promontorio denominatam scribit, quòd sit ex metaphora κώλου, id est, membri nuncupatum. Aristophanis verò interpres Venerem Coliadā nominauit, ab adolescente quodam Attico. Colus autem, saltationis species pastoralis, & item Phrygia, quibus etiam inter conuiuia vtebantur. Apparet ergo mulierum mores & insolentiam in publicis conuentibus, spectaculis & saltationibus notari. n Furijs Orestes.] Delphus obsessus furijs, Apollinis consilio venit Athenas in Mineruæ delubrum, cuius consilio vincens, reuersus est Argos. Has verò furias placans vocauit Eumenidas apud Aeschylum.

o Alcibiadem Socrates.] Huius tamen eximiam formam, vt Laertius prodit, aspernatus est: & cum Carmides domesticos illi pueros dedisset vt ab eis domum deduceretur, suscipere noluit. Quin perinde ad formosos se habere dicebat, vt est in albo lapide linea alba. p Puerorum autem amores.] Amare puerorum indolem, qui probo ingenio videbantur, permissum Lacedæmonijs erat: cæterùm abuti illis turpissimum habebatur, quasi corpus adamaretur potiùs quàm animus. Quòd si quis accusatus esset, quòd parùm honestam cum illis habuisset consuetudinem, is per omnem vitam infamis erat, & à publicis honoribus submouebatur. Hoc non solùm in pueris, quorum ætati consulens lex permisit grandioribus amare, sed citrà turpitudinem, locum habet, verùm etiam in coniugibus: non enim rectè amat vxorem, qui corpus amat potiùs quàm

enimum. q Comaſtæ.] *Vox eſt Eidyllíorum ſcriptoribus vſitatiſſima, pro his qui cantu pkellis blandiuntur, & earum amorem captant. Introducitur à Theocrito Eidyllio 3. amator quidam Amaryllidis puellæ amore incenſus, quem Comaſten vocat.*

ΖΒΥΣ ΒΛΕΓΧΟ- μενος. *IVPITER CONfutatus.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ΚΥΝΙΣΚΟΥ ΚΑΙ Ζεύς. *CYNISCVS ET Iupiter.*

ARGVMENTVM.

SVmma dialogi huius eſt. Quando fato ac neceſsitate quadam omnia in hoc mundo geruntur, eiq; etiam Dij obnoxij ſunt ſuperuacaneam eſſe omnem religionem, ac cultum diuinum: ideoq; neq; dijs ſacrificandũ eſſe, neq; ab illis quicquam ſperandum: imò ipſos illos non meliores aut etiam feliciores hominibus eſſe, ſed ſolùm fati ac neceſsitudinis iſtius ſempiternæ miniſtros, qui per ſe neque prodeſſe nobis, neque nocere poſsint. Nam ſi vlla illorum prouidẽtia, aut rerum humanarum adminiſtratio foret, neque malos ac ſceleratos inultos manere, & pios bonosq; beneficijs ac munere illorum prouehi debere. Nam quę de ſupplicijs inferorum ac pœnis nocentum feruntur, ea ſi quæ ſint, eiuſmodi certè eſſe, vt immeritò & iniuſtè illis eueniant qui ea patiuntur, cùm nemo ſua voluntate, ſed ex prædeſtinato fatoq; impellente peccet. Fingitur autem Cyniſcus, vti intrepidus atq; impudentior paulò quiſpiam cum Ioue diſputare. Eſtq; hic dialogus ex illis vnus, ob quos Lucianus propriè blaſphemus atque ἄθεος vocatus eſt. Quid enim in rebus mortalium ſanctum aut inuiolatũ vſquam erit, ſi religione ac metu Deorũ è medio ſublato, hominibus perſuaſeris, ſiue benè ſiue malè agant, id neceſsitate quadam fatorum fieri, eoq; ipſos à crimine ſolutos atq; innoxios eſſe?

CYNI-

Ἐγὼ δέ, ὦ Ζεῦ, τὰ μὲν ἄλλα οὐκ ἐνοχλήσω, πλοῦτον δὲ ἢ χρυσὸν, ἢ βασιλείαν αὐτῶν, ἅπερ ἀνιαρότατα τοῖς πολλοῖς, σοὶ δ' οὐ πάνυ ῥᾴδιον παρασχεῖν. ὁρῶ γοῦν σε τὰ πολλὰ παρακούοντα, ὀχλούμενον αὐτῶν. ἐν δὲ καὶ τοῦτο ἴσως ῥᾷον ἐβουλόμην παρὰ σοῦ μοι γενέσθαι. Ζεύς. τί τοῦτό ἐστιν, ὦ Κυνίσκε. οὐ γὰρ ἀτυχήσας, καὶ μαλιστα μιτείων, ὡς ἔφης, λιόμενος. Κυ. ἀπόκριναί μοι πρός τινα οὐ χαλεπὴν ἐρώτησιν. Ζεύς. μικρὰ γοῦν ὡς ἀληθῶς ἡ ὀχλὴ, καὶ πρόχαρος, ὅστις ἐρώτα, ὁπόσα ἂν ἐθέλῃς. Κυ. ἰδοὺ ταῦτα, ὦ Ζεῦ· ἀνίγνως γὰρ δηλονότι καὶ σὺ τὰ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ποιήματα. ἀπὸ σοῦ μοι, ἃ ἀλη

Go verò te, Iupiter, aliũ rerum gratia nunquam molestius conturbabo, extructas diuitias, aut multum auri pondus, aut imperij dignitatem à te postulans: quæ quidem vulgò non parùm multis maximè in votis sunt, tibi verò largitu haudquaquam facilia. Itaque permulta eiusmodi illis soliciè expetentibus, surdis auribus video te negligere. Cæterùm vnum illud facillimum à te mihi velim contingere. IVPIT. Quid hoc verò rei est, Cynisce? neque enim indigentia diutiùs discruciaberis: maximè si rerum mediocrium, vt ais, inopia conflictaris. CYNIS. Responde mihi ad quæstionem quandam non difficilem.

IVPIT. Exiguum profectò votum, & præstatu facile. Proinde quære quæcunque fert animus. CYNIS. Vide Iupiter: etenim verisimile est & tibi videlicet Homeri atque Hesiodi lecta esse poëmata. Dic ergo mihi, num

ἢ ὄντως, ἀπερὶ τῆς εἱμαρμένης, καὶ τῶν μοιρῶν ἐκεῖνοι ἐῤῥαψῳδήκασιν, ἄῤῥυκτα ἔναι, ὁπόσα ἂν αὗται ἐπινήσωσι γνόμενα ἑκάστῳ. Ζεύς. καὶ πάνυ ἀληθῆ ταῦτα, οὐδὲν γὰρ ὄφελος, τι μὴ καὶ μοῖραι διατάξουσιν, ἀλλὰ πάντα, ὁπόσα γίγνεται, ὑπὸ τούτων ἀπαύστῳ συριγόμενα, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπικλωσμένῳ ἔχει τὸν ἀπόβασιν, καὶ οὐ θέμις ἄλλως γενέσθαι. Κυ. ἀκούω, ὁπόταν ὁ αὐτὸς Ὅμηρος ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως λέγῃ, Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσφθίηται, καὶ τὰ τοιαῦτα, πλὴν ἴσως τότε αὐτόν; Ζεύς. καὶ μάλα· οὐδὲν γὰρ οὕτω γένοιτ' ἄν, ἔξω τῶν νόμων τῶν μοιρῶν, οὐδὲ ὑπὲρ τὸ λῖνον. οἱ ποιηταί δε, ὁπόσα μὴ ἄν ἐκ τῶν Μουσῶν διατιχόμενοι ᾄδουσιν, ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν. ὁπόταν δὲ ἀφῶσιν αὐτοὺς αἱ θεαὶ, καὶ καθ' αὑτοὺς ποιῶσι, τότε

vera credenda ſunt iſta quæ de Fato & Parcis illi conſanciatis cecinerunt verſiculis: & an nullo modo ea vitari queant, quæcunq; illæ cuique naſcentium fatali decreto adneuerint. IVP. Et valde quidem vera ſunt iſta. Etenim in rebus humanis nihil eſt quod Parcarum diſpenſatione & conſilio nõ ordinetur: verùm omnia quæcunque fiunt, dum ſub illarum colo circumferuntur, ſtatim ab initio vnumquodq; illorum certum & infallibilem ſortitur euentum, nec fas eſt aliter fieri. CYN. Proinde quoties Homerus alia in parte ſuæ poëſeos dixerit:

Infera ne Parcis inuitis regna ſubintret,

ac id genus alia, nugari videlicet tunc illum dicemus? IVP. Et maximè: nihil enim extra Parcarum legem fieri credendum eſt, atque adeò[a] præter linum. Cæterùm Poëtæ quæcunque ex Muſis ſuggeſta cecinerint, illa vera habenda ſunt. Porrò quoties à Deabus deſeruntur, ac per ſe aliquid literis ac memoriæ

τότε δὲ καὶ σφάλλονται, καὶ ὑπεναντία ἑαυτοῖς πρότερον διεξέρχονται. καὶ συγγνώμη· ἐπ' ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦσι τὴν ἀλήθειαν, ἀπολιπόντες ἐκεῖνον, ὃς ἐξ ἴσου παρὸν ἐξέφαινε τὰ περὶ αὐτῶν. Κυ. ἀπὸ τοῦ μὲν ἔτω φέρομεν. ἔτι δὲ μανθάνομαι ἀποκεινόμενος, ὑπὸ τῶν Μοιρῶν εἶναι, Κλωθὼ, Λαχέσιος, οἶμαι, καὶ Ἄτροπον; Ζεύς. πάνυ μὲν οὖν. Κυ. ἡ εἱμαρμένη τοίνυν καὶ ἡ τύχη (πολυθρύλητοι γὰρ καὶ αὗται) τίνος εἰσίν; ἢ τί διαφέρεται αὐτῶν ἑκατέρα, πότερον τὰ ἴσα τῶν μοιρῶν, ἢ τί ὑπὲρ ἐκείνας; ἀκέφω γὰρ ἅπαντων λεγόντων, μηδὲν εἶναι τύχης καὶ εἱμαρμένης δυνατώτερον. Ζεύς. οὐ θέμις, ἅπαντά σε εἰδέναι, ὦ Κυνίσκε· τίνος δ' οὖν ἕνεκα ἠρώτησας ποτὲ περὶ τῶν μοιρῶν; Κυ. ἦν πρότερόν μοι, ὦ Ζεῦ, μανθάνειν ἔπος, εἰ καὶ ὑμῶν

moriæ prodiũ protulerint, tunc à vero tota via aberrant, neque non cum prioribus pugnantia atque contraria commemorant. Et ignascendum quidem facimus, si, cùm homines, sint veritatem ignorent, præsertim illi digresso numine, quod præsens per illos canere solebat. CYNIS. Atqui hoc sanè ita se habere dicemus. Ad hæc verò & illud mihi responde: Nónne tres sunt Parcæ, nempe Clotho, Lachesis, & Atropos? IVPIT. Rectè putas. CYN. Fatum ergo & fortuna, cùm & ipsæ Deæ sint, multùm vulgò celebratæ, cuiusmodi sunt, aut quænam vnicuique illarum est potentia? Annon æqualem cum Parcis sortem obtinent, aut maiore quàm illæ in rebus humanis gubernandis potẽtia præditæ sunt? Passim enim omnes affirmantes audio, Fortuna & Fato nihil vspiam esse potentius. IVPIT. Haud fas est omnia tibi comperta esse, ô Cynisce. Cuius ergo gratia hæc de Parcis me interrogásti? CYN. Si priùs mihi, Iupiter, & illud exposue-

ὑμῶν αὗται ἄρχουσι, καὶ ἀνάγκη ὑμῖν, ἤρῶσθαι ἀπὸ τοῦ λίνου αὐτῶν. Ζεὺς. ἀνάγκη, ὦ Κυνίσκε. τί δ' οὖν ἐμαθίασας; Κυ. ἀνεμνήσθην τινῶν τῶν Ὁμήρου ἐπῶν, ἐν οἷς ποτὲ καὶ σοὶ αὐτῷ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν θεῶν δημηγορῶν, ὁπότε ἐπείλεις αὐτοῖς, ὡς ἀπὸ σειρᾶς τινος χρυσοῦς ἀναρτησάμενος τὰ πάντα. ἔφης γὰρ αὐτὸς, κατὼ μὲν σειρὰν λαβόμενον ἐξ οὐρανοῦ, τοὺς θεοὺς δὲ ἅπαντας, ἀβούλοιντο, ἐκπρεμαννύμενος, κατασπᾶν βιάσασθαι, οὐ μὲν κατασπάσειν γε, οὐ δ' ὁπόταν ἐθελήσωσι, ῥᾳδίως ἅπαντας Ἀνὴρ ἐγὼ γαίῃ ἐρύσσας, αὐτῇ τε θαλάσσῃ· τότε μὲν ὄφ θαυμάσαι ἐδόκεις μοι κατὼ βίαν, καὶ ὑπερίφευδον μετὰ ξὺν ἀνάσσων ἵππων, νυνὶ δὲ αὐτόν σε κάτω ὁρῶ μετ' ὀδρὰς, καὶ τ' ἀπηλῶν, ἀπὸ λεπτῆ νήματος ὡς φῆς, κρεμάμενον. δοκεῖ δέ μοι δικαιότερον ἂν εἶναι Κλω-

θὼ

ris, num & in vos illæ imperium obtinent, & necesse sum sit ex illarum [b] lino vos pendere. IVP. Necessariũ omnino, ô Cynisce. quid ergo risisti? CYN. Commodũm Homeri illi versiculi in mentem mihi venerunt, quibus te in Deorum concilio concionantem introduxit, & dignanter comminantem te catena quadam aurea omnia sursum subducturum. Etenim dixeras, catenã cœlitus te demissurum, ac tunc si velint omnes Dij ex illa pendentes, quamuis certatim summo studio te conarentur detrahere, nullo tamen modo te loco essent moturi. Te verò, si lubitum foret, nullo negocio vniuersos vnà cum terra & vasto gurgite ponti velle subducere. Tunc equidem inusitato & admirando membrorum robore pollere mihi videbare: ac mirificè inhorrescebam animo, audiendo versiculos. Nunc autem te ipsum video vnà cum catenea & verbis tuis minacissimis, à tenui filo, vt ais, pendentem. Videtur itaque mihi multò iustius Clotho

θὲν μεγαλαυχᾶσθαι, ὡς καὶ αὐτόν σε ἀνάσπαστον θεωρῶσι ἐκ τῶν ἀρράκτου, καθάπερ οἱ ἁλιᾶς ἐκ τῶν καλάμου τὰ ἰχθύδια. Ζεύς. οὐκοῦν ὅ, τι σοι τωνὶ βάλλομαι τὰ ἐρωτήματα. Κυ. ἐκεῖνο, ὦ Ζεῦ, μὴ πρὸς τῶν μοιρῶν, καὶ τῆς ἀμαρμένης, μὴ πράως, μηδὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσῃς μου, τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας λέγοντος. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει ταῦτα, καὶ πάντων αἱ μοῖραι κρατοῦσι, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔτι ἁπάντων ἀποβαίνει τῶν ἄπαξ δοξάντων αὐταῖς, τινὸς ἕνεκα ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι θύομεν, ἑκατόμβας προσάγομεν, εὐχόμενοι γίνεσθαι ὑμῖν παρ' ὑμῶν τὰ ἀγαθά; οὐ γὰρ ὁρῶ γε ὅ, τι ἂν ὠφελοῖμεν τῆς ἐπιμελείας ταύτης, εἰ μήτι τῶν φαύλων ἀποτροπὰς εὑρίσκοι δίκαιον ὑμῖν ἐκ τῶν εὐχῶν, μήτι ἀγαθῶν τινος ἐποδότης ἐπιτυχεῖν. Ζεύς. οἶδα,

tho arroganter gloriari possi, quòd & teipsum in sublime tractatum, & ex colo pendulum videat, quemadmodum piscatores ex calamo subductos contuentur pisciculos. IVPIT. Haud compertum habeo, quid iustæ tuæ sibi velint quæstiunculæ. CYN. Illud nimirum Iupiter: & per Parcas ac Fatum te obsecro, ne acerbè atque grauiter accipere velis, si veritatem ore liberiore protulero. Si enim ista, vt tu dicis, ita se habent, & Parcæ omnium rerum potestatem & gubernationem obtinent, & nihil à quoquam eorum quod illis decretum est, immutari potest: cuius ergo gratia vobis nos homines sacrificamus? quamobrem hecatombas vobis ad aras adducimus, votis expetentes bona nobis vestra largitione contingere? Neque enim video quem fructum ex tanta cura, & sacrificandi studio capimus, si neque malorum auersiones ipsis precibus inuenire possumus, neque aliud bonum diuinitùs datum consequimur. IVPIT. Noui vn-

λα, ἆρα σοὶ τὰ τοιαῦτα ἐρωτήματά ἐστι, πρὸ τῶν μακαρίτων θεῶν, οἳ μηδὲ νοεῖν ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων φασὶν ἱκανοὶ γοιῶ τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶσιν ὑπ' ἀσεβείας, ἀπερίπουστοι καὶ ὑπ' ἄπονοι θεῶν καὶ ἀχιῶθαι, ὡς ἀκαῖον ὄν ἡμᾶς γε ὅτι ἐπιμελεῖσθαι τῶν παραπομφῶν παρ' ὑμῖν, οὐδ' ὅλως τι λαμβάνειν πρὸς τὰ ἐν τῇ γῇ πράγματα. πλὴν ὅ γε μαρίσασθαι γε, τὰ τοιαῦτα διεξιόντων. ΚΥ. οὐ μὰ τὴν Κλωθοῦς ἄτρακτον, ὦ Ζεῦ, ὑπ' ἐκείνων ἀναπεισθείς, ταῦτά σε ἠρώτηκα· ὁ δὲ λόγος αὐτὸς, ὑπ' οἶδ' ὅπως ἀπὸ τῶν ἐμῶν, ἐς τοῦτο ἀπέβη, ὡς δοκεῖς εἶναι τὰς θυσίας φασίν. αὖθις δ', ἀλλοκαῦ σοῦ βραχέων ἐρήσομαί σε· σὺ δὲ μὴ ὀκνήσῃς ἀποκρίνασθαι, καὶ ὅπως ἀσφαλέστερον ἀποκρινῇ, Ζεύς. ἐρώτα, εἴ τι σχολὴ τὰ τοιαῦτα λη-ρεῖν.

de tibi istæ suppetant argutiæ, & immodestæ interrogatiunculæ, nempe ab execrandis & maledictis istis Sophistis, qui nulla prouidentia res humanas administrari garriunt. Itaque illi eiusmodi crebris quæstionibus impietatis ductu perquirunt in hoc, vt à sacrificando & votis nuncupandis auertant homines, tanquam vulgare quiddam esset. Nobis tamen earum quæ apud vos aguntur rerum, nullam curam esse, neque quicquam omnino posse in his quæ in terris sunt negocijs, impudenter mentiuntur. Verum enimuerò nequaquam talibus disputationibus implicati gaudebunt. CYN. Non per colum Parcarum, ô Iuppiter, ab illis persuasus hæc interrogaui. Disputatio verò nostra nescio quo modo eo progressa, in hoc ipsum incidit, ac superuacanea hominum sacrificia esse confirmat. Rursus verò, si videtur, paucis te interrogabo. tu porrò ne graueris, precor & quæsita respondere: & vide vt maximè prouidenter respondeas. IVP. Roga, si tibi otium est talia nugandi.

ἐᾶν. Κυ. πάντα φὴς ἐκ τῶν μοιρῶν γίγνεσθαι; Ζεύς. φημὶ γάρ. Κυ. ὑμῖν δὲ ἀναλῶσαι, ἀπολέσαι ταῦτα καὶ ἀνακλώθειν; Ζεύς. ὀλαμῶς. Κυ. βούλει γοῦν, ἐπαγάγω καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, ἢ ἄλλον, ἀφῶ μὴ ἅπαξ αὐτό; Ζεύς. ἄλλον μέν. οἱ δὲ γε θύοντες ἀπὸ τῆς κρείας ἕνεκα θύουσιν, ἀντίδοσιν δέ τινα ποιούμενοι, καθάπερ ὠνούμενοι τὰ ἀγαθὰ παρ' ἡμῶν, ἢ τιμῶντες ἅπως τὸ βέλτιον. Κυ. ἱκανὸν καὶ τοῦτο, εἰ καὶ σὺ φὴς ἐπὶ μηδενὶ χρησίμῳ γίγνεσθαι τὰς θυσίας, χρυσότητι δέ τινι τῶν ἀνθρώπων, τιμώντων τὸ βέλτιον. καίτοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν ἐκείνων παρῆν, ἤρετο ἄν σε, καθ' ὅτι βελτίους φὴς τοὺς θεοὺς, καὶ ταῦτα, ὁμοδούλους τῶν ἀνθρώπων ὄντας, καὶ κατὰ τὰς αὐτὰς δεσποίνας, τὰς μοίρας ταλαιπωροῦντας. ὑπὸ γὰρ ἀποχρήσει αὐτοῖς τὸ ἀνανάτυς

mugandi. CYN. *Aisne omnia Parcarum nutu & decreto agi & fieri?* IVP. *Aio sanè.* CYN. *Vobis verò relictam esse facultatem commutandi & reglomerandi?* IVP. *Nullo modo.* CYN. *Vis ergo, vt quod sequitur, inducam, siue clarum ac planum illud dixero, seu secus?* IVP. *Clarum vtique est. Nam qui Dijs sacra faciunt, nulla necessitate adducti sacrificant, sed alternæ retributioni seruiunt, perinde ac si bona à nobis mercarentur, aut alioqui honesto dediti colunt quod viderint esse præstantius.* CYN. *Et hoc abundè satis esse ducis, potissimùm cùm affirmes nullius vtilitatis respectu fieri sacrificia, verùm bonitate quadam hominum præstantiora colentium. At siquis ex Sophistis illis præstò esset, hauddubiè ex te quæreret, quo nomine Deos hominibus potiores esse pronunciares, præsertim conseruos hominum existentes, eidémque Parcarum imperio, quæ rerum sunt dominæ, subiectos. Neque enim, nisi me fallit opinio,*

τυχεῖν, ὡς ἀεὶ αὐτὸ ἀμείνους
ἔοικεν· ἐπεὶ τοῦτό γε μακρῷ
κέρδος ἦν, εἴ γε τοῖς μὲν, ἃ
μηδὲν ἄλλο, θανατός γε εἰς ἐ-
λευθερίαν ἀφείλετο. ὑμῖν δὲ
ὡς ἄπαρον ἐκπίπλα τὸ πρᾶγ-
μα, καὶ ἀϊδιότης ἡ δουλεία γίγνε-
ται, ὑπὸ μακρῷ τῷ λίνῳ σφι-
φομένη. Ζεῦς ἀλλ', ὦ Κυνίσκε,
τὸ ἀΐδιον τοῦτο, καὶ ἄπει-
ρον, οὐδαμοῦ ἡμῖν ὄντι, καὶ ἐμ
ἅπασιν ἀγαθοῖς ἡμᾶς βιοῦμεν.
Κυ. ἀλλ' ἅπαντων, ὦ Ζεῦ, ἀλ-
λὰ διάφευσα καὶ παρὰ ὑμῖν
τὸ πρᾶγμα, καὶ πολὺ ταρα-
χὴ ἐνέστι. ἐγὼ μὲν γὰρ εὐδαίμων,
βασιλεὺς γὰρ, καὶ δυώδεκα
ἀναστᾶσαν τῷ γῷ, καὶ τῷ
θαλάττῃ, ὥσπερ ἱμονιὰν
λαβεῖς· ὁ Ἥφαιστος, χω-
λός ὄν, βαναυσός τις, καὶ
πυρίτης τῷ τέχνῃ, ὁ Προ-
μηθεὺς δὲ, καὶ ἀνθρωπολοπί-
δη ποτέ. τὸν γὰρ πατέρα
ἐκ

opinio, illi respondebis, Deorum sortem hoc esse potiorem habendam, quòd immortales sint. Nam hoc ipso nomine infeliciores dicendi sunt. Homines enim & si aliud nihil, certè mors in libertatem vendicat: cæterùm vobis in immensum huius rei incommoditas protenditur, perpetuæ seruituti mancipatis, quæ varia multiplicique tractu sub limo subinde circumuoluitur. IVPIT. Atqui, ô Cynisce, hæc perpetuitas, & immensa temporum series, nostra est felicitas: ac vita omnibus bonis affluentem agimus. CYN. Non omnes pari felicitate fruimini, ô Iupiter: verùm apud vos quoque præfixa est quædam dispar rerum fruitio, multis coniuncta perturbationibus. Tu quidem feliciter & beatè agis per omnia, cùm Deorum summus imperator sies, posisque & terram & mare subducere quasi funè dimisso: cæterùm Vulcanus claudus est, vnus ex mechanicis camino & igne artem fabrilem exercens: Prometheus verò quondam etiam in crucem actus est. Quid autem patrem

tuum

σε τί ἂν λέγοιμι, πιθάνως ἔτι ἐν τῷ Ταρτάρῳ ὄντας καὶ ἐν ῥᾳδίῳ δὲ φασιν ὑμᾶς, καὶ τιμωρεῖσθαι, καὶ λοιδωρεῖν ἐνίοτε παρὰ δεῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἀμέλει, τὸν σὸν ἀδελφὸν παρὰ τῷ Λαομέδοντι, καὶ παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ, τὸν Ἀπόλλω. ταῦτα δέ μοι οὐ πάνυ εὐδαίμονα ἔναι δοκεῖ, ἀλλ' ἐοικασιν ὑμῶν οἱ μὲν τινὲς, ἀτυχεῖς τε καὶ ἄθλιοι τοῦ ἔναι, οἱ δὲ ἐμπαλιν ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ λησάιεθε, ὥσπερ ἡμᾶς, καὶ πεισυλᾶσθε ὑπὸ τῶν ἱεροσύλων, καὶ ἐκ πλουσιωτάτων πενέστατοι ἐν ἐκαρεῖ χρόνου γίγνεσθε· πολλοὶ δὲ καὶ λατιχωνεύθησαν ἤδη, χρυσοῖ τε ἀργυροῖ ὄντες, οἷς τοῦτο ἐπεπρωτο ἀληλαθέι. Ζεὺς ὁρᾷς; ταῦτ' ἤδη ὑβρεισικὰ, ὦ Κυνισκυφὲς, καί σε τάχα μεταμελήσει ποτὲ αὐτῶν

tuum commemorem, quem etiamnum vinculis constrictum tartareis sub umbris agere constat? Quinetiam nefandis amoribus vos capi perhibent, ac vulneribus indignè violari: præterea aliquando seruili conditione hominibus esse deuinctos, quemadmodū fratrem tuum Laomedonti dicto audientem fuisse, Apollinem verò apud Admetum egisse in seruitio inficiari non potes. Hæc quum ita sint, non videtur mihi solida esse & sincera vestra felicitas: sed sunt quidem vestrūm nonnulli felices & egregiè beati, sunt rursus qui non item. Mitto enim vi latrocinio non secus atque nos dispoliemini, neque non à sacrilegis compilemini, atq; ex ditissimis ad extremam rerum angustiam in puncto temporis redigamini. Non pauci verò ex vobis etiam conflati sunt, aurei aut argentei existentes, quibus videlicet hoc fataliter decretum fuerat. IVP. Vide, vt verba contumeliæ plena in nos euomas, Cynisce: ac se fortasse illorum aliquando pœnitebit, intemperantis linguæ pœnas sufferentem.

CYN.

τῶν. ΚΥ. φέλε, ὦ Ζεῦ, τῶν ἀπειλῶν, ἀλλὰ σὲ μὲν θαρρῶ μηδὲν κακὸν πείσεσθαι, ὅτι καὶ πρὸ τῆς μοίρας σὲ ἔδοξεν. ἐπεὶ δὲ τοὺς ἐκείνους ὁρῶ τοὺς ἱεροσύλους λοιπαζομένους, ἀπ' οἴκου πλέοι ἀφανοῦσιν ὑμᾶς· οὐ γὰρ εἰμαρτό, οἶμαι, ἁλῶναι αὐτούς. ΖΕΥΣ. οὐκ ἔλεγον, ὡς ἄρ' ἐκείνων τις ἦν, τῶν ἀναιρουμένων τὴν πρόνοιαν τῷ λόγῳ; ΚΥ. πάνυ, ὦ Ζεῦ, δείδιας αὐτούς, οὐκ οἶδ' ὅτου ἕνεκα. πάντα γοῦν, ὁπόσα ἂν εἶπω, οἷα ἐκείνων παιδεύματα ἔσῃ· ἐγὼ δὲ παρὰ τίνος ἂν ἄλλου τἀληθῆ, ὃ παρὰ σοῦ μάθοιμι; ἐπεὶ ἀλλ' ἂν καὶ τόδε προείμην, τίς ἡ πρόνοια ὑμῖν αὕτη ἐστί, μοῖρα τις, ἢ καὶ ὑπὲρ ταύτας θεός, ὥσπερ ἀρχὴ καὶ αὐτῶν ἐκείνη; ΖΕΥΣ. ἤδη σοι καὶ πρότερον ἔφην, οὐ θεμιτὸν εἶναι, πάντα σε εἰδέναι. σὺ δ' εἴ τι ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσαις φέ-

ΚΥΝ. *Tolleminas, ô Iupiter. certò enim persuasum habeo, nihil me mali passurum, quod ante te mihi Parca sufferendum non destinauerit: quoniam neque illos ipsos sacrilegos supplicio per te affectos video, sed plurimi manus vestras indemnes effugiunt. Opinor verò in fatis non esse vt capti scelerum pœnas expendant.* ΙΥΡ. *Nonne dicebam aliquem esse illorum qui disputationibus suis deorũ prouidentiam tollerent?* ΚΥΝ. *Nimiùm pertimescis illos, Iupiter, nec scire possum cuius gratia. Proinde omnia quæcunq; dixero, illorum doctrinam esse existimas. Ego verò ab alio quouis potiùs quàm à te veritatem perueſtigare. Cæterùm & hoc perlibenter ex te quærerem, quænam ipsa vobis esset Prouidentia: nunquid vna ex Parcarum numerò, an Deo quæpiam his longè potentior, tanquam illarum regina?* ΙΥΡΙΤ. *Iam & antè tibi dictum est, nullo modo fas esse te harum rerum nihil non nosse. Tu verò sub initium cùm dixisses te vnum quiddam quæsiturum,*

nullum

ἐς, οὐ πάνυ πρός με διαῦτα λιπολογεῖσθον. καὶ ὁρῶ, ὅτι δὶ τὸ ἀσφαλαιόν ὃς ζῶν νόσου, ἐπιθέξαι οὐδενὸς ἡμᾶς προνοοῦντας τῶν ἀνθρωπίνων. Κυ. ὀκ ἐμὸν τοῦτο, ἀλλὰ σὺ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα, τὰς μοίρας εἶναι τὰς πάντα ἐπιτελούσας· εἰ μὴ μεταμέλει σοι ἐκείνων, καὶ μετατίθεσαι αὖθις τὰ ἐρημαῦα, καὶ ἀμεταβλήτους τῆς ἐπιμελείας, παρασάμενοι τὸν ἐμαρμένην. Ζώς. οὐ λαμβάς, ἀπ' ἃ μοῖρα δὶ ἡμῶν ἕκαστα ἐπιτελεῖ. Κυ. μανθάνω, ὑπηρέτας καὶ διακόνους τινὰς τῶν μοιρῶν εἶναι φατέ, πάλιν ἀλλὰ καὶ ὕστερος ἐκεῖναι ἂν εἶεν οἱ προνοοῦσαι. ὑμεῖς δ', ὥσπερ σκεύη τινὰ καὶ ὀργανεῖα ἐστὶ αὐτῶν. Ζώς. πῶς λέγεις; Κυ. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τὸ σκέπαρνον ὦ τέκτονι, καὶ τὸ πρίωνον σωτῆρι μέν τι πρὸς τὸν τέκτονα, ὀλίγης δ' ἂν

nullum finem facis apud me de rebus eiusmodi friuolis, ac scitu parùm necessarijs nugandi. Et iam quidem disputationis tuæ summam, quò tendat, perspicio, nempe vt planum facias in rebus humanis nihil fieri nostra prouidentia. CYN. Non meum hoc quidem est, sed tu paulò ante constanter affirmâsti Parcas esse, quarum dispensatione gubernarentur & efficerentur omnia nisi iam horum verborum te pœniteat, ac quæ dicta sunt, reuocanda putes, propulsóq; fato de habenda cura deliberâris. IVPIT. Nequaquam, sed Parca nostra ope effecta reddit singula. CYN. Intelligo, ergo Parcarum famulos atque ministros vos esse perhibetis. Verùm & sic illæ sunt, quas cuncta prouidere certum esse: vos autem non secus atque fabrilia quædam illarum instrumenta habendi estis. IVPIT. Qua ratione isthuc dicis? CYNIS. Ea nempe, quemadmodum & ascia fabro lignario, terebrum cooperando nonnihil affert ad artem perfi-

ἂν ἄποι, ὡς τῶτα τεχνίτης ἐστὶν· ἀλλ' ἡ ναῦ ἔργον τὸ σκεπάρνε, ἢ τὸ τρυφάνου, ἀπὰ τῦ ναυπηγοῦ. οὕτως ἀνάλογον, ἢ μὴ ναυπηγουμένη ἑκάστη ἐμαρμένη ἐστίν· ὑμᾶς δὲ ἄρα τρύπανα καὶ σκεπάρνα ἐστὶ τῶν μοιρῶν. καὶ ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρωποι δίκαιον τῇ εἱμαρμένῃ θύειν, καὶ παρ' ἐκείνης αὐτῶν τἀγαθὰ, οἱ δὲ ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, πρόσοδοις καὶ τιμαῖς γεραίροντες. οἱ δ' ἀλλὰ τῷ εἱμαρμένῳ τιμῶντες ἄν, ὡς δίκαιον αὐτὸ ἔπραττον· οὐ γὰρ οἷμαι δίκαιον εἶναι ἀλλ' αὐτοῖς ἔτι τῶν μοίρων, ἀπάξαι καὶ μεταθεῖναί τι τῶν ἐξ ἀρχῆς δοξάντων περὶ ἑκάστου. ἐγοιῶ Ἄτροπον ἂν ἀνάσχοιτο ἄν, εἴ τις ἐπὶ τἀναντίον τρέψαι τὸν ἄτρακτον, ἀναλύων ἡ Κλωθὼ τὸ ἔργον. Ζεῦς. σὺ μὲν, ὦ Κυνίσκε, ἀλλὰ τὰς μοίρας τιμᾶσθαι πρὸς τῶν ἀνθρώπων ἀξιοῖς, ἀπ'

perficiendam adminiculi. Nemo tamen, qui quidem compos sit rationis, dixerit hæc ipsa esse artificem: neque nauis asciæ aut terebri opus dicenda est, sed eius qui nauem fabricauit. Non dispari ratione singula fabricans fatum putandum est: cæterùm vos sororum fatalium asciæ & terebra estis tantummodò. Et, quemadmodum non iniquum videtur, homines multò iustius Fato sacra facere debebant, ac ab illo bonorum largitionem postulare: cùm illi interim ad vos cursitent, prece ac muneribus deuenerantes. At neque si fatum sacrificijs & votis colerent, rectè mihi facere viderentur. Neque enim opinor vllo modo fieri posse, vt Parcis quoque hoc immutare liceat, neq; non aliquid eorum subuertere, quæ initiò illarum decreto immobili de singulis irremocabiliter statuta sunt. Proinde nequaquam æquo animo sufferet Atropos, si quis in contrarium stamen colo torserit, laborem Clothus dissoluens. IVP. Tuiam, Cynisce, neque Parcas quidem ipsas ab hominibus colendas esse

ἀπ' ἴσης ἅπαντα συγχέαι
πεφυκέναι. ἡμεῖς δέ, εἰ καὶ
μηδενὸς ἄλλου ἕνεκα, γε μαν-
τεύεσθαι, καὶ πεμπόμενον ἑ-
κάστῳ τῶν ἀπὸ τῆς μοίρας κι-
νυνευομένων, δικαίας τιμοίμε-
θα ἄν. ΚΥ. τὸ μὲν ὅλον ἄρ'
ἔγωγε, ὦ Ζεῦ, περιίδοιμι τὰ
μέλλοντα, οἷς γε τὸ φυλάξα-
σθαι αὐτὰ, παντελῶς ἀδύνα-
τον· εἰ μὴ παρὰ τοῦτο φὴς, ὡς
πεμαθὼν, ὡς ὑπ' ἀκμῆς σι-
δηρᾶς τινὶ ἕξεται δυνατὸν ἂν
ἐκφυγεῖν τὸν θάνατον, καθείρ-
ξας ἑαυτόν. ἀλλ' ἀδύνατον·
ἐξάγει γὰρ αὐτὸν ἡ μοῖρα λαμπ-
ρύνουσα, καὶ παραδώσει τῇ
ἀκμῇ. καὶ ὁ Ἄδραστος, ἐπὶ τὸν
σὸν ἀφεὶς τὸν δόρυ, ἐκεῖνον
μὲν ἁμαρτήσεται, φονεύσει δὲ
Κροίσου παῖδα, ὡς ἂν ἐκ βι-
αίου πεπρωμένης μοίρας φέρο-
μένου καὶ ἀκοντίου ἐπὶ τὸν νι-
όν. τὸ μὲν γὰρ Λαΐου καὶ γελοῖ-
ον, τὸ μὴ σπείρειν τέκνων ἄλλο-
να, δαιμόνων βίᾳ· εἰ γὰρ τέκ-
νωσις, φησὶ, παῖδα, ἐκπεπρω-

esse contendis sed videre mihi omnia non illibenter velle confundere. Nos verò, vt maximè aliam ob causam nullam, certè ob diuinationem & oracula, neque non eorum prædictionem, quæ singula de quouis rato consilio decreta sunt, iure optimo colimur. CYN. In summa, nihil vtilitatis affert, ô Iupiter, eorum præscientia, quibus ea obseruatione deuitare nullo modo concessum est: nisi in hoc dicas, vt is qui certus sit, hasta ferrea se moriturum, mortem queat effugere, ipsa videlicet in cistam concluſa. Atqui fieri non potest. siquidem educet illum Parca ad venandum, & hastæ obijciet. Ac [d] Adrastus emissa in suem cuspide, ab illa quidem aberrabit: porrò Cræsi filium perempturus est, quasi violento quopiam Parcarũ decreto feratur in iuuenẽ. Sed neque illud quod [e] Laio datum est, risu caret, nempe illud: Caue sis dijs nolentibus proles seras, ait enim: Nam sobole susceptâ, occidet te filius.

σιὸ φύσ. περιττὴ γὰρ, οἶμαι, ἡ παραίνεσις πρὸς τὰ μὴ γενησόμενα. τοιγάρτοι μετὰ τὸν χρησμὸν, καὶ ἐσφαγη, καὶ ὁ Φύσ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὥστε οὐχ ὁρῶ ἀνθ' ὅτου ἀπαιτεῖτε τὸν μισθὸν ἐπὶ τῇ μαντικῇ. ἐγὼ γὰρ λέγω, ὡς λοξὰ, καὶ ἀμφοτερίζοντα τοῖς πολλοῖς χρᾶν ἐώθατε, ἢ πάνυ ἀπροφρόντως ἢ ὁ τὸν Ἀλυσσβὰς, πλὴν αὐτῷ ἀρχὴν καταλύσει, ἢ πλὴν τοῦ Κύρου· ἄμφω γὰρ λυθήσεται ὁ χρησμός. Ζεύς. ἰὼ τις, ὦ Κυνίσκε, τῷ Ἀπόλλωνι ὀργῆς αἰτίαν καταλάβοις τῶν Κροίσου, διότι ἐπαρὰς ἐκεῖν@ αὐτοῦ ἄρνεια λιρία, ἢ χελώνης ἐς τὸ αὐτὸ ἕψων. Κυ. ἐκεῖνο μὲν μηδὲ ὀργίζεσθαι θεὸν ὄντα. πολὺ δὲ μᾶλλον τὸ ἐξαπατηθῆναι τῷ Λυδῷ ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ, ἐπέπρωτο, οἶμαι, καὶ ἄλλως, τὸ μὲν σαφῶς ἀπόσαι τὰ μέλλοντα,

Etenim superuacaneam atque adeò infrugiferam opinor esse admonitionem earum rerum quæ non possunt non fieri. Quippe post acceptum oraculum, & prolem suscepit, ac deinceps à filio peremptus est. Quare non video quamobrem & mercedem exigatis propter vaticinium. Vt interim silentio præteream, quòd obliqua & ambigua, & quæ in vtramque partem referri possunt, non paucis respondere soleatis, non admodum clarè explicantes, num ille traiecto f Hale suum ipsius imperium euersurus esset, an Cyri. vtrumque enim potest oraculum. IVPIT. *Erat, ô Cynisce, Apollini quædam aduersus Crœsum causa simultatis & iracundiæ, propterea quòd illum pertentauerat, carnes ouillas*

ac testudinem vnà elixando. CYNIS. *At enimuerò conueniens atque adeò æquum & bonum fuerat, vt cùm deus esset, ab omni iracundia foret alieniſsimus. Verùm, vt meafert opinio, fortasse ita in Fatis fuit, vt Lydus ille oraculo deciperetur, ac iam olim ne perspicua fu-*

tura

λόντα, ἢ ἐμαρμένη ἐπέκλω-
σεν. ὥστε καὶ μαντικὴ ὑμῶν,
ἐκείνης μέρος ἐστίν. Ζεύς. ἡμῖν
δὲ οὐδὲν ἀφελεῖς, ἀλλὰ μάτην
δοκοῦμεν, οὔτε προνοίαν τινὰ
σοφιζόμενοι εἰς τὰ πράγματα,
ἔτι τῶν θυσιῶν ἄξιοι, καθάπερ
πρόπαλοι ὡς ἀληθῶς, ἢ σκεπάρ-
νοι. καί μοι δοκεῖς ἐκ τοῦ μὴ
καταφρονεῖν, ὅτι ἰσχύω, ὡς
ὀργῆς, διηγκυλημένος, ἀνέχο-
μαί σου ταῦτα κατ' ἐμοῦ διε-
ξιόντα. Κυ. βάλε, ὦ Ζεῦ, εἰ
μοι πρέπει πληγῶναι ἁμάρ-
τοι, καί σου οὐδὲν ἀτιάσομαι τὴν
πληγήν, ἀλλὰ τὴν Κλωθώ,
τὴν σὴν δὲ τιμήσομαι. οὐ-
δὲ γὰρ τὸν κεραυνὸν αὐτὸν
φαύλῳ ἂν αἰτίῳ μοι γενέσθαι
τοῦ πράγματος. ἀλλὰ ἐκεῖνό
γε ὑμᾶς ἐρήσομαι, καὶ σὲ, καὶ
τὴν ἁμαρμένην· οὐ δή μοι τῷ
ὄντι ἐκείνης ἀπόκειται. ἀνέμ-
νησας γάρ με, ἀπολλύσας, τί
δὴ

tura inaudiret, illius ſtami-
ni Parca adneuerat. Vnde
liquet vaticinium quoq; ve-
ſtrum, illius maximam eſſe
partem. IVPIT. Nobis ve-
rò nihil facis reliquum, ſed
(vt video) nequiquam dei
ſumus, qui neque prouiden-
tia aliqua res humanas diſpenſare ſoleamus, ne-
que ſacrificijs digni eſſe vi-
deamur, ſed reuera aſcia-
rum terebrorumque inſtar
ſumus. Ac ſanè videris me
iure optimò ad hunc mo-
dum ſuperbè contemnere,
quòd cùm & fulmine arma-
tus ſim, ſuſtineam te impu-
nè talia aduerſus nos con-
tumelioſè differentem.
CYN. Feri, ô Iupiter, ſi
mihi fatale eſt fulmine per-
cuſſum interire: neque te ob
ictum quiquam in ius vo-
cabo, ſed potiùs ipſam Clo-
tho, per te vulnus mihi in-
ferentem. Neque fulmen quidem ipſum accuſabo, quaſi tam infelicis ruinæ cauſa mihi extitiſſet. Veruntamen hoc quoque vos interrogabo, nempe te & Fatum, quærerum tu mihi illius loco reſpondeas velim. etenim mihi tuis hoc in memoriam mihi reuocaſti. Quî fit tan-

ἀλλά ποτε τὸν ἰδοὺ λιν καὶ λιτὰς ἀφῆτον, καὶ τοσούτους ἐνθέους, καὶ βιαίους, καὶ ἐπιόρκους, δρῦν τινα παλαίαν λιθοφανῆ, ἢ λίθον, ἢ νεὼς ἱστίον, ἕνα μὴ ἀδικέσῃς, ἵνιόν τι δ' χρησόν τινα, ἢ ὅσιον ὁδοιπόρον. τί σιωπᾷς, ὦ Ζεῦ; ἢ ἀληθῆ τὰ ἐμὰ θέμις ἀδήλα; Ζεύς. οὐ μὰ, ὦ Κυνίσκε, οὐ πολλὰ πράγματά τις ἔα, καὶ οὐκ οἶδ' ὅθεν ταῦτα ἅπαντα μοι συμπεφορηκάς. Κυ. οὐκοῦν μηδ' ἐκεῖνο ὑμᾶς ἔρωμαι, ὅτι, καὶ τοῦ προνοίαν, καὶ τοῦ εἱμαρμένην, τί ἀλλά ποτε Φωκίων ὁ χρηστὸς, ἐν τοσαύτῃ πενίᾳ, καὶ σπάνει τῶν ἀναγκαίων ἀπέθανε, καὶ Αἰσχίνης μὲν αὐτὸς. Καλλίας δ' καὶ Ἀλκιβιάδης, ἀκόλαστα μειράκια, ὑπερπλουτοῦσι, καὶ Μειδίας ὁ ἐνθρυσὴς, καὶ Χάροψ ὁ Αἰγινήτης, λίαν δ' ἄνθρωπος, τοῦ

dem vt omissis tot sacris legis, prætereà tot criminosis & violentis & periuris hominibus dissimulanter posthabitis, vnam aliquam ilicem aut lapidem, aut nauis velum nihil mali vnquam per iniustitiam meritæ, fulmine feriatis? Non rarò quoque hominem frugi, & viatorem spectatæ sanctimoniæ? Quid verò compressit labijs obtexuisti Iupiter? An fortasse ne hoc quidem me nosse fas est? IVPIT. Sanè nefas est te ista inquirere. Tu verò extremè curiosus es, adeò vt me fugiat, quinam tibi voluptati sit istis me obtundere. CYN. Proinde neque hoc à vobis perquirendum mihi video, nempe à te & Fato & Prouidentia, quamobrem Phocion vir sanctus & iustus, in tanta omnium rerum inopia atque angustia diem suum obierit, tum etiam ante ipsum Aristides: Callias autem & h Alcibiades nepotes intemperantissimi, omnium affluentia exuberabant, neque non Medias multis sceleribus coopertus, ac Charops Aegineles homo masculæ penere extre-

τοῦ

πάνυ μητέρα λιμῷ ἀπολωλυῖαν. καὶ πάλιν, Σωκράτης μὲν παρεδόθη τοῖς ἑνδεκα, Μέλητος δὲ οὐ παρεδόθη. καὶ Σαρδανάπαλον μὲν ἐβασίλευσεν, θῆλυν ὄντα, Πριαμῶν δὲ τοσοῦτοι, καλοὶ κἀγαθοὶ ἄνδρες, ἀνοσιουργοῦντο ὑπὸ αὐτοῦ, διότι μὴ ἀρίστου τοῖς χειρομένοις· ἵνα δὲ ὑμῖν μὴ τὰ νῦν λέγω, καθ' ἕκαστον ἐπιξιὼν, τοὺς μὲν πονηροὺς εὐδαιμονοῦντας, καὶ τοὺς πλουσίους, ἀγαμένους δὲ καὶ φιλουμένους τοὺς χρηστοὺς ἐν πενίᾳ, καὶ νόσοις καὶ πενίαις καλοῖς πιεζομένους. Ζεύς. οὐ γὰρ οἶδα, ὦ Κυνίσκε, εἰ ἔλεγες μετὰ τὸν βίον οἱ πονηροὶ τὰς μεγάλας ἐπομένας, εἰ ἐν ὅσῳ οἱ χρηστοὶ εὐδαιμονίᾳ διατρίβουσιν. ΚΥ. Ἄλλα μοι λέγεις, καὶ Τιτυοὺς καὶ Ταντάλους· ἐγὼ δὲ, εἰ μέν τι καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, οὐδ-

extremè infamis, à quo matrem ſuam fame necatam pro certo conſtat. Contrà [i] Socrates vndecimuiris traditus eſt, Meletus verò non item. [k] At hæc cur Sardanapalus mollis atque effœminatus, delicijſq; totus fractus, regnauerit, Perſarum verò tot ac tantii viri virtute longè optimi atque clariſſimi eius iuſſu in crucem ſubacti ſunt, propterea quòd factis illius parùm delectabantur: vt taceam quæ in præſens fiunt. longum enim eſſet ſingulis percenſendis immorari, quemadmodum mali & facinoroſi per omnem vitam facilè agant, & feliciter omnibus rebus affluentes, cæterùm boni ducantur & ferantur paupertate, morbis, & cæteris infinitis malis impliciti, ærumnosè conflictantes. IVPIT. An ignoras, Cyniſce, quanta ſupplicia & cruciatus poſt hanc vitam prauos & ſceleratos homines manere ſoleant, aut in quanta felicitate victuri ſint boni? CYN. [l] Orcum mihi narras, & Tityos, & Tantalos. Ego verò ſi quid talium rerum eſt,

ἴσμεν τὰ σαφῆ, ἱκανῶς ἀποθάνω, τὸ κυνῶ ἔχον, ἐβιόμην· τὸ πολυοινῶ τῶτον χόρον ὠδαμόνως διαβιῶς, ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν μειρόμενος τὸ ἧπαρ, ἀχθανόμην, ἀλλὰ μὴ ἐνταῦθα λιψόμενος, ὥσπερ ὁ Τάνταλος, ἐν Μακάρων νήσοις πίνων μετὰ τῶν ἡρώων, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ λειμῶνι κατακείμενος. Ζεύς. τί φῄς; ἀπιστεῖς ἔνια τινὰς κολάσεις καὶ τιμὰς, καὶ δικαστήριον, ἔνθα δὴ καὶ ἐξετάζεται ὁ ἑκάστου βίος; Κυ. ἀκούω τινὰ Μίνω Κρῆτα δικαζόμενα κάτω τὰ τοιαῦτα· καί μοι δόκει πόρευσά τι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου, ὡς γέρων ὢν ἐν λήθῃ εἴη. Ζεύς. τί δὲ καὶ δεῖ χρόνου ἐρωτᾶς, ὦ Κωίσκε; Κυ. τίνας μοιχάλεις μᾶλλον; Ζεύς. τοὺς πονηρὸς δηλαδή, οἷον ἀνδροφόνους καὶ ἱεροσύλους. Κυ. τίνας δὲ παρὰ τοὺς ἥρωας ἀποπέμπει; Ζεύς.

haud obscurè cognostam vim bi fato functus fuero. Quantum autem ad præsens attinet, velim vt quantumcunq; hoc temporis in viuis mihi exigendum est, ego interea omni felicitate perfunctus, tandem mortuus à sedecim vulturibus iecur meum depasceretur: verùm non vt hîc in vita siti pressus, quemadmodum fertur Tantalus, in beatorum insulis cum heroibus biberem, in Elysio prato constitutus. IVPIT. Quid ais? An non credis esse quædam parata supplicia, & pœnas malis destinatas, & honores ac forum iudiciale, vbi singulorũ vita hac bifariam ratione cognoscendi expenditur? CYN. In Audio Minoa quendam Cretensem infrà talibus rebus cognoscendis atq; dijudicandis dare operã: ac mihi super illo quoq; respondeas, estne tuus, vt fertur, filius? IVP. Quamobrem verò ista de illo quæris, Cynisce? CYN. Quos maximè afficit supplicio? IVP. Prauos videlicet, cuius generis sunt parricidæ & sacrilegi. CYN. Quos autem ad heroum cõtuberniũ amandare solet?

IVPIT.

Ζεύς. τὸς ἀγαθός τι καὶ ὁσίους, καὶ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας. Κυ. τίνος δ' ἕνεκα, ὦ Ζεῦ; Ζεύς. διότι οἱ μὲν τιμῆς, οἱ δὲ κολάσεως ἄξιοι. Κυ. ἀ δέ τις ἀκόντός τι ἄλλου ἐργάσαιτο, κολάζεσθαι καὶ τοῦτον δίκαιοί; Ζεύς. οὐδαμῶς. Κυ. οὐδ' ἄρα, εἴ τις ἄκων τι ἀγαθὸν ἔδρασεν, οὐδὲ τοῦτον τιμᾶν ἀξιώσειν ἄν; Ζεύς. οὐ γὰρ οἶμαι. Κυ. οὐδένα τοι χαροῖμι, ὦ Ζεῦ, ὅτι τιμᾶν, οὔτε κολάζειν οἶμαι προσήκει. Ζεύς. πῶς οὐδένα; Κυ. ὅτι οὐδὲν ἑκόντας οἱ ἄνθρωποι ποιοῦμεν, ἀλλά τινι ἀναγκαίᾳ ἀφύκτῳ κεκλασμένοι, εἴ γε ἀληθῆ ἐκεῖνα ἦν τὰ ὑμῖν ὁμολογημένα, ὡς ἡ μοῖρα, πάντων αἰτία. καὶ ἢν φονεύσῃ τις, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φονεύσασα. καὶ ἢν ἱεροσυλῇ, προσταγμένον αὐτῷ

IVPIT. *Nempe bonos, & sanctitate vitæ præcellentes, quíque semet virtute excoluerunt.* CYN. *Cuius verò gratia hoc facit, ô Iupiter?* IVPIT. *Propterea quòd illi supplicio, ij verò honore remunerandi sunt.* CYNIS. *Cæterùm si quis nolens & inuito animo mali aliquid designauerit, num & hunc supplicio afficiendum condemnat?* IVP. *Nequaquam.* CYN. *Proinde neque si quis inuitus boni aliquid fecerit, eum honore dignabitur?* IVPIT. *Nequaquam.* CYN. *Itaque haud conuenit illi, ô Iupiter, vllũ neque honore ornare, neque supplicio afficere.* IVPIT. *Quí verò nullum?* CYN. *Quoniam nihil nos homines animo voluntario facimus, sed necessitate quadam*

ineffugibili ad hoc compulsi: si tamen vera sunt illa quæ antè confessus es, nempe Parcam esse omnium rerum causam. Iam si quis alterum peremerit, Parca in culpa est, quæ admisit parricidium. Si quis sacrilegio deorum fana compilauerit, facinus à Parca sibi iniunctum admisit.

ΩΡΑ. ὅτι ἀγαθὰ δίκαια ὁ Μίνως δικάσαιμι μέντοι, τὴν ἁμαρτωλὸν ἀντὶ τοῦ Σισύφου κολάσεται, καὶ τὴν μοῖραν ἀντὶ τοῦ Ταντάλου. τί γὰρ ἐκεῖνοι ἀδίκημα, πειθήνιοι τοῖς ἐμοῖς τάγμασιν; ΖΕΥΣ. οὐκέτι ἂν ἀπειπάσθαί σοι ἄξιον, τοιαῦτα ἐρωτῶντι θρασὺς γὰρ εἶ, καὶ σοφιστής, καί σε ἄπαλλος ἤδη καταλιπών. ΚΥ. ἐδόκουν μὲν μὴν ἔτι τοῦτο ἐρωτᾶν, πῦ αἱ μοῖραι διατρίβουσιν, ἢ πῶς ἐφικνοῦνται, τῇ ἐπιμελείᾳ τοσοῦτων εἰς τὸ λεπτότατον καὶ ταῦτα, πρὸς ὅσοις ἐπίπονόν γάρ τινα, καὶ οὐκ εὔμοιρόν μοι δοκοῦσι βιοῦν τὸν βίον, τοσαῦτα ἐσχῆσθαι πράγματα, καὶ ὡς ἔοικεν, ὁ πάνυ καὶ αὐτοῖς ἐπὸ χρησῇ ἁμαρτωλὴ ἐγεννήθημεν. ἐγὼ γοῦν, εἴ μοι αἵρεσις δοθείη, οὐκ ἂν ἀπαξαίμην πρὸς αὐτὰς τὸν ἐμαυτοῦ βίον, ἀπ' ἐλαίμων ἂν ἔτι κἀκείσε διαβιῶναι, ἤπερ καθεῦδα καὶ θῶμ

Quocirca si Minos rectè vti velit iudicio, multò æquius Fatum pro[n] Sisypho puniet, & Parcam pro Tantalo. Quid enim illi iniustè egerunt, quando iussis dicto audientes fuerunt? IVPIT. Amplius quidem vel respondere tibi indignum facinus existimo, talia præsertim interroganti. Audax enim es, & Sophista: ac iam quidem te relicto abeo. CYN. Debebam equidem adhuc & hoc ex te quæsîsse, vbinam locorum Parcæ degerent, aut quomodo res tantas tam exacta cura, & cogitatione queant assequi, præsertim illis tantùm tribus existentibus. Etenim laboriosam & minimè felicem atque iucundam vitam mihi videntur agere, tantis implicitæ negocijs. Et quemadmodum verisimile est, ipsæ quoque fato parùm propitio & fauente in lucem sunt editæ. Itaque ego, si mihi daretur optio, nequaquam cum illarum vita meam commutauerim, verùm eligerem potiùs vt adhuc egentiùs agerem, quàm vt colo

Par-

θεῶν ἄπρακτον, τοσούτων πραγμάτων μεσὸν ἐπιληρῶν ἐκάστοτε. ἀ δὲ μὴ ῥᾴδιόν σοι ἀπεύχεσθαι πρὸς ταῦτα, ὦ Ζεῦ, καὶ τούτοις ἀγαπήσομεν, οἷς ἀπεκρίνω· ἱκανὰ γὰρ ἐμφανίσαντα τὸν περὶ τῆς εἱμαρμένης καὶ προνοίας λόγον, τὰ λοιπὰ δ' ἴσως οὐκ ἔμελλε ἀκούσαί μοι.

Parcarum assiderem, tantis negocijs & difficultatibus referto, obseruans singula. Cæterùm si tibi graue est, ô Iupiter ad hæc respondere, etiam his contenti erimus ad quæ respondisti. Satis enim est quòd de Fato & Prouidentia sermonem nos nõ celaueris. Reliqua fortasse in fatis non est vt audiam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PRAETER linum.] *Dixit pro eo, quod est extra decretum fatale. Alluſum est autem ad fila trium Parcarum, quas Hesiodus in Theogonia noctem finxit peperisse. Has Eumenidas Athenienses vocant, & coluerunt à tempore quo Orestes eò venit, qui illis struxit templũ: in quo si quis sanguine pollutus ingrediatur, statim ad insaniã præ metu redigitur.* b Lino.] Id est, *filo.* c Admetum.] *Apollo inter pastorũ numina numeratur. nam & ipse greges Admeti Thessaliæ regis pauisse dicitur. Quare Virg. & ipsum inter numina pastorum inuocat:*

—& te memorande canemus
Pastor ab Amphryso, &c.

d Adrastus.] *Argiuorum rex, vnus è septem ducibus, qui profecti sunt Thebas, vt restituerent in regnum Polynicem.*

e Laio.] *Laius, Labdaci filius, regis Thebarum, ex Iocasta Creontis Thebani filia susceptit Oedipum: qui grandior natu factus, Laium patrem in tumultu quodam inter ciues suos exorto, interfecit, matremq; imprudens duxit vxorem.* f Hale.] *Halys Paphlagoniæ fluuius maximus, ex Tauri montis radicibus profluens per Cappadociam, & à Meridie Syros ac Paphlagones interfluens: contra Aquilonem in Euxinum mare euoluitur. Lucan. lib. 3, & Ouid. 4. de Ponto:*

—crebro vortice tortus Halys.

g Fulmine armatus.] *Poëtæ Ioui, deorũ & hominũ monarchæ, fulmen trisul-*

cum, & nutum illum ac supercilium, quo totum Olympum tremefacit, tribuunt. *h* Alcibiadis nepotes.] *Perditissimus nepos Alcibiadis apud Platonem in Symposio, ebrius loqui introducitur.* *i* Socrates vndecim viris traditus est.] *Vndecim viris capitalibus, & in carcerem coniectus, tandem veneno sublatus est: vt videre licet in Bis accusato. Meletum Socratis accusatorem damnatum capitis, ex Laërtij Platone scimus.* *k* Ad hęc Sardanapalus.] *Primi mortaliũ Assyrij, rege Nino duce, ausi in exteras gẽtes arma ferre narrantur, quarum multas sibi subdiderunt. Orbis imperiũ diu retentũ, eorum rex vltimus Sardanapalus, à Medis in belliũ prouocatus & victus, amisit.* *l* Orcũ mihi narras.] *Salust. in Catilinæ bello: Credo falsa existimans ea, quæ de inferis memorantur, diuerso itinere malos à bonis loca tetra, inculta, fœda atq; formidulosa habere.* i. *habitare.* *m* Audio Minoa.] *Socrates in Gorgia Platonis refert Iouem hæc dixisse Plutoni: Ego igitur constituã meos filios iudices, duos quidẽ ex Asia. Minoën scilicet & Rhadamanthũ: vnũ verò ex Europa, Aeacũ. Hi ergo postquã mortui fuerint, iudicabunt in prato quodã ibiq; in triuio ex quo geminæ pateant viæ, altera quidẽ ad tartarũ, altera verò ad insulas beatorũ. Asiaticos Rhadamanthus, eos verò qui ab Europa venient, Aeacus iudicabit. Minoi autem id munus iniungam, vt ipse dijudicet, si quid ambiguum fuerit, vt iustissimè procedat iudiciũ, rectèq; fiat trãsmissio animarũ. Ibi etiam legitur, quòd vterq; ipsorum virgam tenẽt dum iudicat. Minos autem considerans sedet, aureum habens sceptrum, de quare meminit & Homerus.* *n* Sisypho puniet.] *De Sisypho ob latrocinia à Theseo Athenienſium rege interfecto, quomodo saxum voluendo prematur apud inferos, est apud Ouid. 13. Metaph. Virgil. quoq; lib. 6. Aeneid. Vide etiam prouerbium, Saxum voluere.*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΕ γρίνυ τελευτῆς. DE MORTE Peregrini.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

INsectatur hic Lucianus id quod aliàs quoque libenter facit, arrogantiam & insanam glorię cupiditatem, pręci-

præcipuè Philosophorum, vt cuius gratia plerique omnia audeant, neque quicquam intentatum relinquant. Atque eius rei exemplum, Peregrini huius mortem describit, qui vt famam aliquam sui relinqueret, in Olympijs constructo rogo, seipsum in ignem vltrò coniecerit, atque ita extinxerit. Quanquam autem potissimùm ea commemorat, quæ circa mortem illius acta sunt, id quod etiam inscriptio ac titulus pollicentur: interim tamen & vitam eiusdem & facinora persequitur, à quibus progressus ille, ad hoc genus studiorum postremò sese contulerit, & hoc sub aliena persona, à qua ipsum etiam modum & causam mortis, in qua præcipuè nitebantur sectatores illius, refelli ac refutari facit, nimirum vt eam inuidiam à se ipso remoueret. Appareret enim illis tum temporibus Peregrini nomen non ita leue aut vile apud multos fuisse, præsertim imperitiores, quibus facti huiusce nouitas admirationem incusserat, quemadmodum & ex A. Gellio animaduertere licet, qui ipse quoque honorificam illius mentionem facit lib. 12. cap. 11. Videturq; omnino Stoica quadam animi pertinacia, vitæque tædio mortem vltrò sibi conciuisse, quemadmodum & alios quosdã eiusdẽ professionis viros fecisse aliquando legimus. Sed quòd idem hoc in Olympijs potissimùm, & frequentissimo hominum conuentu fecit, ambitionis argumentũ præ se fert, ac reprehensioni locum dedit. Et est sanè eiusmodi res ambitio, vt multos eò dementiæ adigat, vt dum gloriam nimis auidè captant, in summam interim temeritatem & infamiam præcipitentur, nihil neq; pensi neque moderati habentes, dummodo famam tantopere ambitam post se relinquant: cuiusmodi Proteos vtinã nec nostra ætas quosdam tulisset, ἀλλὰ ταῦτα κωμῳδίαν μὴ χιονῶν φασί. Cæterùm fuit hic Peregrinus, philosophus quispiam ex seuerioribus illis Stoicę disciplinę professoribus (Lucianus Cynicum videri vult) patria Parianus, ex Ponto, temporibus Traiani viuens, æqualis Epicteto, Dioni, Musonio, &c. quem se Gellius

lius vidisse quoque ait Athenis extra vrbem in tugurio quodam habitantem. A' principio Christianorũ quoq; religionem aliquandiu secutus fuit, sed mox ad philosophiam relapsus, ab illis, vt Luciano placet, propter ritus ipsorum neglectos atq; præteritos repudiatus.

LVCIANVS CRONIO Salutem.

Ὀνειαρὸς Κρονίῳ τῷ πρώτῳ. Ὁ λακωλαίμων Περεγρῖνος, ἢ ὡς αὐτὸς ἐχαιρε ὀνομαζων ἑαυτὸν, Πρωτεύς, αὐτὸς δὴ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ομηρικοῦ. Πρωτέως ἴσθι μῦθον. ἅπαντα γὰρ δόξης ἕνεκα γενόμενος, καὶ μυείας προῶρος ἁψάμενος, τὰ τελευταῖα ταῦτα καὶ πῦρ ἐμήνατο· τοσοῦτος ἄρα τῷ ἱερῷ τῆς δόξης ἔσχετο, καὶ νῦν ἐκεῖνος ἀπηυθράκωται ὁ βέλτιστος, κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα, παρ' ὅσον ὁ μὲν ἐς Αἴτνην ἐσῆλθεν ἐς παράνοιαν, ἐμβαλὼν ἑαυτὸν ἐς τὸν κρατῆρας, ὁ δὲ γυναῖκας οὗτος τὸν πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνικῶν πανηγύρεων τηρήσας, πυρὰν ὅτι μεγί-

Nfelix ille Peregrinus, aut (quo nomine potissimùm delectari visus est se ipse nominando) Proteus, illud ipsum Homerici Protei passus est: nihil enim non gloriæ gratia fieri sustinuit: cũmque infinitis mutationibus transformatus esset, postremùm ignis quoque factus est. Vsqueadeò gloriæ cupiditate tenebatur. Et nunc optimus ille in carbones & fauillas redactus est post Empedoclem, nisi quòd hic temerarium facinus celare conatus, clanculùm in craterâs se dedit præcipitem: porrò generosus ille populosissimo Græcorum conuentu obseruato, ingentis-

μηχάσθω νύσας, ἐνεπήδησεν ἐπὶ ζοάτων μαρτύρων, καὶ λόγους τινὰς, ὑπὲρ τούτου ἀκοὴν πρὸς τὰς Ἕλλησας, οὐ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τὸ τολμήματος. καὶ τοίνυν δοκῶ μοι ὁρᾶν σε γελῶντα ἐπὶ τῇ κορύσῃ τοῦ γέροντος· μᾶλλον δὲ καὶ ἀκούειν βοῶντος, οἷά σε εἰκὸς βοᾶν, ὦ τῆς ἀβελτερίας, ὦ τῆς δοξοκοπίας, ὦ τῶν ἄλλων, ἃ λέγειν εἰώθαμεν περὶ αὐτῶν. σὺ μὲν οὖν πόρρω ταῦτα, καὶ μακρῷ ἀσφαλέστερον, ἐγὼ δὲ παρὰ τὸ πῦρ αὐτὸ, καὶ ἔτι πρότερον, ἐν πολλῷ πλήθει τῶν ἀκροατῶν ἔπειρ αὐτὰ, ἐνίων μὲν ἀχθομένων, ὅτι ἐθαύμαζον τὴν ἀπόνοιαν τοῦ γέροντος. ἔχων δέ τινας, οἳ καὶ αὐτοὶ ἐγέλων ἐπ' αὐτῷ, ἀπ' ὀλίγων δέ, ὑπὸ τῶν λαϊκῶν ἐγὼ δι' σπουδῆς, ὥσπερ ὁ Ακταίων ὑπὸ τῶν λαιῶν, ἢ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς ὑπὸ τῶν Μαινάδων· ἐκ παρὰ τοῦ πράγματος ἀφορμὴν διαδιδράσκων. τοῦ μὴ ποιητὴν οἶδα, οἷός γε ὤν, καὶ ἄλλα

ingentissimáq; pyra constructa, tot ac tantis testibus conscijs insiluit, ac orationes nõnullas super hac re ad Græcos habuit aliquanto antè quàm hoc ausus est. Video te itaq; mihi videre nimiũm huius senis deridentem arrogantiam, aut potiùs exclamantem, qualia par est te exclamare: O insipientem insipientiam, ô ærumnosam gloriam: aliáq; quæ de illis ferè dicere consueuimus. At tibi quidem hæc eminùs & longè tutiùs dicta sunt: ego verò iuxta rogum ipsum, insuper antè quoque in copiosa auditorum multitudine eadem dicere non reformidaui, nonnullis equidem grauiter ferentibus, quotquot senis arrogans consilium admirationem incusserat. Erant autem aliquot alij, qui & ipsi huius gratia ridebant. At ego propemodum à Cynicis discerptus essem, velut Actæon à canibus, aut consobrinus eius [a] Pentheus à Bacchis. Cæterùm totius rei apparatus talis erat. etenim Poëtam haud dubiè qualis fuerit nosti, tum quantas per omnem vitam

tragœ-

ἐφαγῳδία παρ' ὅλον τὸν βίον, ὑπὲρ τὸν Σοφοκλέα καὶ τὸν Αἰσχύλον. ἐγὼ δ', ἐπειδὴ λάχιστα εἰς τὸν Ἕλληνα ἀφικόμην, ὡς τὴν γνώμην αὐτῶν, ἐπήκοον ἅμα καὶ ἐραστὴν ὄντα, μεγάλῃ καὶ τραχείᾳ τῇ φωνῇ τὰ σιωπώμενα ταῦτα, καὶ ἐκ πρώτου τοῦ ἀρίστου ἐπιβοώμενον, καὶ ἅπασιν ἁπαξαπλῶς λοιδορούμενον, ἅτε διατελοῦντα αὐτῷ ὁ βοὴ ἐς τὸν Πρωτέα. καὶ ὡς ἂν οἷός τε ὦ, πειράσομαί σοι αὐτὰ ἐκεῖνα ἀπομνημονεύσας, ὡς ἐλέγετο· σὺ δὲ γνώσῃ, ἀκηκοὼς πολλάκις αὐτοῖς παραστὰς βοῶσι. Πρωτέα γάρ τις, ἔφη, κρύοδοξον ζηλωτὴν λέγων, ὃν γῆ καὶ ἥλιος, καὶ ποταμοὶ καὶ θάλαττα, καὶ πατρὶς Ἡράκλεια, Πρωτέα. τὸν ἐν Συρίᾳ δεδεμένον, τὸν τῇ πατρίδι ἀνῃρημένα πεντακισχίλια τάλαντα, τὸν ἐκ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἐκβεβλημένον, τὸν τῷ ἡλίῳ ἐπισημότερον, τὸν ἀνταγωνίσασθαι καὶ αὐτῷ τῷ Ὀλυμπίῳ δεδογμένον· ἀλλ'

tragœdias in lucem dederit supra Sophoclem & Aeschylum. Ego verò vbi primùm in Elin veniſſem, illorum certamine eò illectus atque perductus, ſtatim Cynicum quendam inaudiui magna & aſpera voce conſueta illa ac virtutem extrinſecus intonantem, omnesq; indiſcriminatim dicteriis & conuitijs inuadentem: tandem verò in Proteo eius vociferatio deſiit. Haec quemadmodum dicebantur, pro mea virili cuncta tibi exordine percenſere conabor: Tu verò haec planè ita ſe habere cognoſces, quippe qui ipſis vociferantibus non ſemel adſtitiſti. Proteum, inquit, audet quiſpiam ambitioſum dicere, ô terra, ô Sol, & flumina, & mare; & patria, Hercules? Proteum, qui in Syria vinctis colligatus fuit, qui in patriâ quinque millia talentorum vltrò reliquit, qui ex vrbe Roma eiectus eſt, quem Sole longè illuſtriorem eſſe conſtat, qui cum ipſo Olympio commiſſus decertare poſſit:

At quia

ἀπ' ὅτι θᾶττον πυρὸς ἐξάγειν τὸν βίον διέγνωκεν ἑαυτὸν, εἰς δυνοδοξίαν τινὲς τοῦ ἀναφέρουσιν· ὁ γὰρ Ἡρακλῆς ἆρα, ὁ γὰρ Ἀσκληπιὸς καὶ Διόνυσος καταυγῶ; οὐ γὰρ τὰ τηλοῦτα Ἐμπεδοκλῆς οὕτως ἐς τοὺς κρατῆρας; ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Θεαγένης (τοῦτο γὰρ ὁ κηρυκικὸς ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο) κρόμμυόν τινα τῶν παρεστώτων, τί βέλτιον τὸ περὶ τοῦ πυρὸς, ἢ τί Ἡρακλῆς καὶ Ἐμπεδοκλῆς πρὸς τὸν Πρωτέα; ὁ δὲ, ἐπ' ἐς μακράν, ἔφη, καιρὸς ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς Ὀλυμπιάσει. πῶς, ἔφην, ἢ τίνος ἕνεκα; ἅτα ὁ μὲν ἐπερᾶτο λέγειν, ἐβόα δὲ ὁ κωφὸς, ὡς ἀμήχανον ἦν ἄλλως ἀκοῦσαι. ἐπῄκουον οὖν τὰ λοιπὰ ἅπαντα ἀκοντος, καὶ θαυμάσας τινὰς ὑπὲρ βουλὰς διεξίοντος κατὰ τοῦ Πρωτέως. τὸν μὲν γὰρ Σινωπέα, ἢ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἀντισθένη, οὐδὲ παραβάλλειν ἄξιον αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲ τὸν Σωκράτη αὐτόν. ἐκάλει δὲ καὶ τὸν Δία ἐπὶ τὸν ἄμιλλαν, ἅτα μέν τοι εὐδοξίᾳ

At quia ignis adminiculo è viuis se subducere statuit, hoc ambitioni eius & vanæ gloriæ quidam imputant. b Nónne verò adhunc modũ è terris discessit & Hercules? nónne ita Aesculapius & Dionysius fulmine? Nónne postremũ & Empedocles in crateras semet immissis precipitẽ? Hæc vbi dixisset Theagenes (hoc enim nomine vociferator ille vocabatur) rogabã quendã ex assistẽtibus, qd hoc de igne aut Hercule aut Empedocle ad Proteum attineret. Atqui, inquit ille, breui semet ipse flãmis absumpturus est Proteus. Quomodo, inquã ego, aut cuius gratia? Deinde cũm ille omnem rem mihi exponere insisteret, Cynicus in tãtũ vociferabatur, vt nullo pacto eius audiendi copia mihi relinqueretur. Audiebam itaq; reliqua ipsum effundentẽ ac laudibus mirificis Proteũ extollentem. Etenim Sinopea, aut præceptorẽ eius Antisthenẽ, ne conferre quidẽ cum illo dignatus est, sed neq; ipsum Socratẽ. Prouocabat autem & ipsum Iouem in certamen, deinde cũm visum esset

αὐτῶν, ἴσως πως φυλάξαι αὐτὰς, καὶ οὕτω κατέπαυσι τὸν λόγον. Δύο γὰρ ταῦτα, ἔφη, ὁ βίος ἄεισα δημιουργήματα ἐθεάσατο, τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, καὶ Πρωτέα, πλάσαι δὲ καὶ τυχνίτας, τὸν μὲν Φειδίας, τὸν δὲ φύσις. ἀλλὰ νῦν ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεὸς τὸ ἄγαλμα μεταβαίνεται, ἐχέμυθον ἐπὶ τοῦ πυρὸς, ὀρφανὺς ὑμᾶς καταλιπόν. ταῦτα ἐμοῦ πολλῷ ἱδρῶτι διεξελθόντος, ἐλάκρυσε μαλακώτερον, καὶ τὰς τρίχας ἐτίλατο, ὑποφειδόμενος μὴ πάνυ βλάπτειν. καὶ τέλος, ἀπήγορον αὐτὸν λίσσοντα μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν τινὸς παραμυθουμένου. μετὰ δὲ τοῦτον ἄλλος αὖθις ἀναβαίνει, οὐ πρεμέναις διαπηθῶσα τὸ πλῆθος, ἀλλὰ ἐπ' ἀθομφίοις τοῖς πόδιν ἱερείοις ἐπίεσα τῶν σπουδῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπέπολυ ἐγέλα, καὶ δὴ λοιπὸν ἐνδόθεν αὐτὸ θρῶν, ἔπειτα ἤρξατο τοῦδέ πως ἐπεὶ ὁ κατάρατος Θρά-

esset illi similes eos quodammodo inter seipsos seruare, eiusmodi finem orationi imposuit. Duo haec, inquit, praestantissima opificia aetas nostra vidit, nimirum Iouem Olympium, & Proteum: quorum quidem illius architectus fuit Phidias, huius verò opifex natura. At tunc ex hominum commercio ad superos haec statua migratura est: caeterùm per ignem abiens, nos orphanos in terris destituet. Haec vbi cùm multo sudore disseruisset, lachrymatus est satis ridiculè, capillósque vellebat è capite, subparcens tamen, ne radicitùs extraheret. At postremùm abductus est à quibusdam Cynicis, tristè ac lachrymantem cõsolantibus. Hoc abducto alius illicò cõcionaturus ascendit, non cunctatus donec multitudo dilaberetur, sed ardentibus adhuc sacris turbam continebat. Ac subinitium quidē effusissimè ridebat, videbaturq; illud ex intimis praecordijs facere: deinde ad hunc modū orationē suā exorsus est. Posteaquā maledictus

Thea-

Θεαγένης τὴν τῶν μιαρωτάτων αὐτοῦ λόγων, τὰ Ἡρακλείτου δάκρυα ἐποιήσατο, ἐγὼ κατὰ τὸ ἐναντίον, ἀπὸ τοῦ Δημοκρίτου γέλωτος ἄρξομαι. καὶ αὖτις ἐγέλα ἐπὶ πολύ, ὥστε καὶ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὸ ὅμοιον ἐπισπάσασθαι. ἔπειτα ἐπισείσας ἑαυτὸν ἤ τί γὰρ ἄλλο, ἔφη, ὦ ἄνδρες, χρὴ ποιεῖν ἀκούοντας μὲν οὕτω γελοίων ῥήσεων, ὁρῶντας δὲ ἄνδρας γέροντας δοξαρίου καταπλύσεως ἕνεκα μονονουχὶ κυβιστῶντας ἐν τῷ μίσῳ ὡς δὲ ἀληθῶς, οἷόν τι τὸ ἄγαλμά ἐστι τὸ διαφθαρησόμενον, ἀκούσατέ μου, ἐξαρχῆς παραφυλάξαντος τὸν γνώμην αὐτοῦ, καὶ τὸν βίον ἐπιτηρήσαντος. ἔνια δὲ παρὰ τῶν πολιτῶν αὐτοῦ ἐπιπυθανόμην, καὶ οἷς ἀνάγκη μὴ ἀκριβῶς ἀδηλῆσαι αὐτόν· τὸ γὰρ τῆς φύσεως τοῦτο πλάσμα καὶ δημιούργημα, ὁ τοῦ Πολυκλείτου κανὼν, ἐπὶ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξατο, ἐν Ἀρμενίᾳ, μοιχῶν ἁλοὺς, μάλα πολ-

Theagenes ſceleſtiſsimis orationibus ſuis lachrymando finem impoſuit, ego diuerſa ratione à riſu Democriti exordiar. Ac iterum ſublatis cachinnis, in riſum vberem ſolutus eſt, adeò vt noſtrum pleroſque ad communem riſum pertraheret. Deinde ſedato riſu, conuertens ſeipſum: Et quid nam aliud, inquit, ô viri, nobis peræquè faciendum eſt, adeò ridiculas orationes audientibus, vidéntibusque viros ætate decrepita viliſſimæ gloriolæ gratia tantum non ſaltantes in medio? Vt autem rectiùs intelligatis cuiuſmodi nam illa ſit ſtatua quæ flammis abolebitur, audite me, qui ab initio eius mentem callidè animaduerterim, omni eius vita diligenter obſeruata. Nonnulla verò à ciuibus quoque ſuis memorata percepi, quibus non potuit non exactiſsimè perſpectus & cognitus eſſe. Etenim hoc naturæ figmentum & opificium, Polycleti canon, vbi firmata iam ætate in virum

πομὰς παῖδας ἐλάβε, καὶ τέλος, κατὰ σοῦ τέχνης ἁλόμενος, λάθρᾳ, ῥαφανίδι τὸν παῖδα βιβρωσκόμενος. ἔτα μικρόν τι ὡραῖον ἀμφθέρας, τριακοσίων ἐξωνήσατο παρὰ τῶν γονέων τοῦ παιδὸς, πενήτων ὄντων, μὴ ἐπὶ τῶν ἁρμοστὴν ἀπαγθῆναι τῆς Ἀσίας. ταῦτα καὶ τὰ ζιωστὰ ἐάσαι μοι δοκῶ· μηδὲ γὰρ ἔτι ἄπρακτος ᾖ, καὶ ὀλίγου ἐντελῆ ἄγαλμα ἡμῖν ἐξεργασμένος. ἃ δὲ τὸν πατέρα ἔδρασε, καὶ πάνυ ἀκοῦσαι ἄξιον. ἴσως δὲ πάντες ἴστε, καὶ ἀκηκόατε, ὡς ἀπέπνιξε τὸν γέροντα, ὀκ ἀνασχόμενος αὐτὸν ἐπὶ ἑξήκοντα ἔτη ἤδη γηρῶντα. ἔτα ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἐξεβιβάσθη, φυγὴν ἑαυτῷ καταδικάσας, ἐπλανᾶτο, ἄπλωτα ἄπλοτε ἀμείβων, ὅτι περ καὶ

adolescere incepisset, multis in Armenia vitiatis per adulterium mulierculis, non parum multa susceptit verbera. Denique verò per tectum exiliens & elapsus, fuga salutem redemit, raphano oppletas nates auferens. Exin' puero quopiam formoso per vim constuprato, tribus nummorum millibus à pueri parentibus, cùm tenuis essent fortunæ, fœditatis impunitatem mercatus est, ne ad præfectum Asiæ duceretur. Hæc atque eiusmodi missa mihi facienda esse videntur, etenim lutum adhuc informe erat, ac nondum perfecta statua nobis formata. Cæterùm quibus iniurijs confectum ætate parentem affecerit, admodum auditu dignum esse opinor, & memoratu necessarium. Et sanè omnibus vobis compertum atque auditum esse reor, quomodo senem præfocauerit, nequaquam sustinens eum vltra sexaginta annos iam senescentem. Postea verò quàm tanti sceleris fama diuulgata est, arreptaque fuga se ipse condemnâsset, incertis vagans sedibus oberrabat, terram terra commutãdo. Qua in peregrina-

καὶ τὴν θαυμασιὼν σοφίαν τῶν Χριστιανῶν ἐξεμαθε περὶ τὴν Παλαιστίνην τοῖς ἱερεῦσι καὶ γραμματεῦσιν αὐτῶν ξυγγενόμενος. καὶ τί γὰρ ἐν βραχεῖ πάντας αὐτοὺς ἀπέφηνε, προφήτης καὶ θιασάρχης καὶ ξυναγωγεύς, καὶ πάντα μόνος αὐτὸς ὤν. καὶ τῶν βιβλίων τὰς μὲν ἐξηγεῖτο, καὶ διεσάφει, πολλὰς δὲ αὐτὸς καὶ ξυνέγραφε, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνοι ἐθεραπεύοντο, καὶ νομοθέτην εἶχον, καὶ προστάτην ἐπεγράφοντο. τὸν μὲν γοῦν ἐκεῖνον ἔτι σέβουσιν ἄνθρωπον, τὸν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀνασκολοπισθέντα, ὅτι καινὴν ταύτην τελετὴν εἰσήγαγε τῷ βίῳ. τότε δὴ καὶ συμπεφθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ Πρωτεὺς, ἐνεπεσὼν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὅπερ καὶ αὐτὸ μικρὸν οὐχ ἁπλῶς ἀξίωμα πεποίηκε πρὸς τὸν ἔξω βίον, καὶ τὴν στρατείαν καὶ δοξοποιΐαν, ὧν ἐρῶν ἐτύγχανεν. ἐπεὶ

regrinatione & mirificam illam Christianorum sapientiam perdidicit, circa Palæstinam sacerdotibus & scribis illorum conuersans. Ac sanè non multo in tempore pueros omnes illos præ se esse ostendit, propheta, ac sacrificiorum princeps, & Synagogæ socius, breuiter, omnia solus existens. Præterea librorum nonnullos exposuit, nonnulli verò & sua industria conscripti sunt. Ac veluti deum hunc ipsum perhibebant: nam eo & legum auctore vtebantur, & præfectum illum declarabant. Itaque etiamnum magnum illum hominem reuerenter colunt, nempe illum qui in Palæstina crucifixus est: quoniam primus nouum illud mysterium in hominum vitam inuexerat. Tunc verò comprehensus etiam ob hoc ipsum Proteus in carcerem illapsus est. Quæ quidem res ipsi non mediocrem dignitatem cùm ad insequentem vitam, tum ineptiam & gloriam, quarum erat amantissimus, conciliauit. Itaque

ἐπεὶ δ' οὖν ἐβέβλητο, οἱ Χρι-
στιανοὶ συμφορὰν ποιούμενοι τὸ
πρᾶγμα, πάντα ἐκίνουν, ἐξαρ-
πάσαι σπεύδοντες αὐτόν. εἶτ'
ἐπεὶ τοῦτο μὲν ἀδυνάτου ἦν,
ἄλλη θεραπεία πᾶσα οὐ πάρ-
εργος, ἀλλ' ἐξ ὧν σπουδῇ ἐκέ-
λευεν. καὶ ἕωθεν μὲν οὐδεὶς οὐκ ἂν
ἑώρα παρὰ τῷ δεσμωτηρίῳ
πεπομφότα γραΐδια, χήρας
τινὰς, καὶ παιδία ὀρφανά. οἱ
δ' ἐν τέλει αὐτοῦ καὶ σιωπάθου-
δον ἔνδον μετ' αὐτοῦ, διαφθεί-
ροντες τοὺς δεσμοφύλακας·
εἶτα δεῖπνα ποικίλα εἰσκο-
μίζετο, καὶ λόγοι ἱεροὶ αὐτῷ ἐλέ-
γοντο. καὶ ὁ βέλτιστος Περεγρῖ-
νος (ἔτι γὰρ τοῦτο ἐκαλεῖτο) και-
νὸς Σωκράτης ὑπ' αὐτῶν ὠ-
νομάζετο. καὶ μὴν καὶ τῶν ἐν
Ἀσίᾳ πόλεων ὀλίγων, ὧν ἔκπο-
τινῶν, τῶν Χριστιανῶν συλ-
λόντων ἀφ' τὸ κοινὸν, βουθύ-
σουσιν καὶ ξυναγορεύσουσιν, καὶ
παραμυθησόμενοι τὸν ἄνδρα
ἀμήχα-

postquam in carcerem coniectus est, Christiani hanc rem grauiter & indignè ferentes, nullam non impendebant operam, & planè mouebant omnia, tentantes si quo modo illum furtim possint eripere. Deinde animaduertentes hunc conatum frustra esse nihil tamen ex altero quo captiuus egebat obsequio intermittebant, verùm omnia cum magna fide & diligentia præstabant. Ac manè quidem illicò videre erat iuxta carcerem præstolantes anus viduas quaspiam, & orbos puerulos. Illorum verò pars etiam vnà intus cum illo somnum capiebant, corruptis pecuniæ custodibus. Exin omnis generis cœnæ inferebantur variæ, ac sacri inter seſe sermones dicebantur. Atqui optimus ille Peregrinus (adhuc enim hoc nominis obtinebat) nouus quoque Socrates ab illis nominabatur. Quin etiam in Asia pleraſque vrbes fuisse constat, à quibus venerunt quidem latuti auxilium, Christianis mittentibus ex publico, neq; non collocuturi, & virũ consolaturi.

Incre-

ἀμήχανον δ' ὅτι τὸ τάχος ἐπιδείκνυται, ἐπειδάν τι ἴδιον χρηματίσηται δημόσιον· ἐν βραχεῖ γὰρ ἀφανίσαι πάντων. καὶ δὴ καὶ τῷ Περεγρίνῳ πολλὰ τότε ἦκε χρήματα παρ' αὐτῶν, ἐπὶ πρόφασει τῶν δεσμῶν, καὶ πρόσοδον ἐμικρὰν ἑαυτῷ ἐποιήσαντο. πεπείκασι γὰρ αὐτοὺς οἱ ταλαίπωροι τὸ μὲν ὅλον ἀθάνατοι ἔσεσθαι, καὶ βιώσεσθαι τὸν ἅπαντα χρόνον, παρὸ καὶ τοῦ θανάτου καταφρονοῦσι, καὶ ἑκόντες αὐτὸν ἐπιδιδόασιν οἱ πολλοί. ἔπειτα δὲ ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος ἔπεισεν αὐτοὺς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες ἦεν ἀλλήλων, ἐπειδὰν ἅπαξ παραβάντες, θεοὺς μὲν τοὺς Ἑλληνικοὺς ἀπαρνήσωνται, τὸν δὲ ἀνασκολοπισθέντα ἐκεῖνον σοφιστὴν αὐτῶν προσκυνῶσι καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου νόμους βιῶσι. καταφρονοῦσιν οὖν ἁπάντων ἐξαίφνης, καὶ κοινὰ ἡγοῦνται, ἄν τινος ἀκεβῶς

Incredibile verò est, quantum studium & celeritatem in hoc ostendant, si quid tale vulgo innotuerit. Illis enim nulli rei parcunt. Proinde Peregrino quoque multæ tunc opes ab illis mittebantur, sub vinculorum prætextu, nec vulgarem rerum prouentum lucrifaciebat. c Etenim haud dubitanter sibi persuaserunt infelices illi, se omnino immortalitate fruituros, perpetuoque victuros esse. Quam ob rem & mortem magna contemnunt animo, ac non pauci sua sponte semet occidendos offerunt. Deinde primus quoque illorum legislator eorum persuasit animos, quemadmodum omnes inter se fratres essent. Postea verò quàm semel à nobis desciuerunt, Græcorum deos constanter abnegant, solum autem Crucifixum illum impostorem adorantes, secundum illius leges viuendi rationem instituunt. Proinde apud illos omnia ex æquo habentur contemptui, existimanturq; esse communia,

βῆς πίστεως τὰ διαῦτα παρα-
δεξάμενοι, ἂν δέ τινα παρίη-
σθα τις εἰς αὐτὸς, γόης καὶ τε-
χνίτης ἄνθρωπος, καὶ πράγ-
μασι χρῆσθαι δεινὰ μηχανώμενος, αὐ-
τίκα μάλα πλέοι σὺν βρα-
χεῖ ἐγχύρσας, ἰδιώταις ἀνθρώ-
ποις ἐγχανών. πολὺ δὲ ὁ
Περιγρῖνος ἀφεὶς ἀπὸ τοῦ
τότε τῆς Συρίας ἄρχοντος,
ἀνδρὸς φιλοσοφίᾳ χαίρον-
τος, ὃς σωφρόνως τὴν ἀπόνοιαν
αὐτοῦ, ὅτι δέξαιτ' ἂν ἀπο-
θανεῖν, ὡς δόξαν ἐπὶ τούτῳ
ἀφεῖτο, ἀφῆκεν αὐτὸν, οὐδὲ
τῆς λοιδορίας ἐπιλαβὼν ἄξι-
ον. ὁ δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἐπα-
νελθὼν, καταλαμβάνει τὸ
περὶ τοῦ πατρῴου φόνου ἔτι
φλεγμαῖνον, καὶ πομπὰς τὰς
ἐπανατεινομένους τὴν κατη-
γορίαν διέρπασε τὰ πλεῖ-
στα τῶν ἐγκλημάτων παρὰ τὴν
ἀφελημίαν αὐτοῦ, καὶ μόνοι
ὑπελείποντο οἱ ἀγροὶ, ὅσον
εἰς πεντεκαίδεκα τάλαντα.

quæ citra fidem exactè ex-
ploratam in communem va-
sum à quoquam deferente
suscipiunt. Quòd si quis
præstigiator, aut alioqui ho-
mo promptus & versutus,
& rei faciendæ appositus eos accesserit, breui ad-
modum opulentus efficitur, quippe qui hominum
idiotarum simplicitate calidè queat abuti. Cæterùm
Peregrinus tandem liber dimissus est ab eo qui id tem-
poris præsidem agebat in Syria, viro non mediocri-
ter Philosophiæ commercio gaudente. Qui cùm il-
lius subolfeciſſet arrogantiam, quòd iam statuisset
mortem oppetere, vt per hoc præclaræ famæ glo-
riam apud posteros relinqueret, dimisit illum, ne di-
gnum quidem ratus eundem esse supplicio. Ille verò exin-
domum regressus, comperit paternæ cædis memoriam non-
dum fuisse sopitam, sed multos superesse, qui mira per-
uicacitate accusationem aduersus illum adornarent. Dissipā-
rat itaque maiorem possessionum suarum partem peregri-
nationem, ac tantum relicti erant agri fermè quindecim ta-
lentorum.

λῶ γὲ ἡ πᾶσα οὐσία, τριάκοντά τε τάλαντα ἀξία, λῶ ὁ γέρων καταλιπεῖν, οὐχ, ὥσπερ ὁ παγγέλοιος Θεαγένης ἔλεγε, τριακοσιχιλίων· τοσούτου γὲ οὐδ' ἡ πᾶσα τῶν Παριανῶν πόλις, τῆς καὶ αὐτῆς τὰς γειτνιώσας παραλαβοῦσα, πραθείη ἄν, αὐτοῖς ἀνθρώποις καὶ βοσκήμασι, καὶ τῇ λοιπῇ παρασκευῇ ἀπ' ἴσης· καὶ ἡ κατηγορία, καὶ τὸ ἔγκλημα θερμὸν λῶ, καὶ ἐώκει οὐκ εἰς μακρὰν ἐπανασήσεσθαί τις αὐτῷ καὶ μάλιστα ὁ δῆμος αὐτὸς ἀγανάκτει, χαλεπὸν, ὡς ἔφασαν οἱ ἰδόντες, γέροντα τρυφερῶς, οὕτως ἀσεβῶς ἀπολωλότα. ὁ δὲ σοφὸς οὗτος Πρωτεὺς, πρὸς ἅπαντα ταῦτα ἀκίνητος οἷόν τι ἐξεύρῃ, καὶ ὅπως τὸν λίνδυνον διαφύγοι. παρελθὼν γὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Παριανῶν, ἐκόμα δὴ ἤδη, καὶ πώγωνα μικρὸν ἐμπέφυκε, καὶ πέραν

lentorum. Nam tota substantia quam pater reliquerat, triginta talentorũ summam non excesit, non vt omnibus modis ridiculus Theagenes illam tribus millibus dignam falsò confirmauit. Tanti enim neq; tota Parianorum vrbs, tametsi quinq; ciuitates sibi vicinas adiungeret, venderetur, vnà cum ipsis hominibus & iumentis, & reliqua supellectile. Vigebat itaque eius etiam dum flagitium & accusatio in recenti hominum memoria. Nec ita diu habitauit in patria, sed statim aduersus eum quispiam insurrexerat. Potissimùm verò ipse populus indignabatur, senem frugi, vt illi quibus visus erat, perhibent, familiariter lugentes, qui tam crudeliter & impiè fuerat occisus. Sed enim sapiens ille proteus ad hæc omnia non oscitanter intentus erat, quinam aliquid inuentum comminisceretur, vnde vim & periculum à se declinaret. Progressus ergo in mediam Parianorum multitudinem, nutriebat verò iam comam,

πήραν παρήρτητο, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἐῶ, καὶ ὅλως μάλα τραγικῶς ἐσκεύαστο. οὗτος οὖν ἐπιφανεὶς αὐτοῖς, ἀφεῖναι ἔφη τὴν οὐσίαν, ἣν ὁ μακαρίτης πατὴρ αὐτῶν κατέλιπε, δημοσίαν ἅπασαν. τοῦτο ὡς ἤκουσαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐψιθύριζον, ἀνὴρ τραγῳδὸς ἕνα φιλόσοφον, ἕνα φιλόπατριν, ἕνα Διογένους καὶ Κράτητος ζηλωτήν. οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπεφύμωντο, μὴ ἄρα εἴ τις ἐπιχειρήσειε μιμνήσθαι τῶν φόνου, λίθοις αὐτὸν ἐβάλλετο. ἐξῆν οὖν τὸ λοιπὸν πλανησόμενον, ἵνα μὴ ἐφόβητο, τοὺς Χριστιανοὺς ἔχων, ὑφ' ὧν δορυφορούμενος, ἐν ἅπασιν ἀφθόνοις ἐῶ, καὶ χρόνον μέν τινα ἔτως ἐβόσκετο. ἔπειτα παρανομήσας τι καὶ εἰς ἐκείνους (ὤφθη γάρ τι ὡς οἶμαι, ἐσθίων, τῶν ἀῤῥήτων αὐτοῖς) οὐκ ἔτι πρὸς τιμένων

sordido amictus pallio, pera ex humeris suspensa, & baculum manu tenebat: erat autem omnino instructus more tragico. Talis itaque cum ciuibus suis apparuisset: vniuersam, inquit, substantiam quam sibi beatæ memoriæ pater reliquisset, se velle illis publicam dimittere. His auditis, homines egeni & inopes, neque non ad distributionem auidè inhiantes, protinus exclamauerunt, illum vnicum esse Philosophum, vnicum amantem patriæ, vnum qui verè Diogenis & Cratetis esset æmulus. Porrò autem inimici necessariò quiescebant. Etenim si quis conatus esset mentionem paternæ cædis facere, illicò petebatur lapidibus. Secunda itaque susceptæ peregrinatione egreditur vagaturus satis sibi viatici in Christianis repositū esse existimans, à quibus quaquauersum incedebat, stipatus, in omnia agebat rerum abundantia. Atq; ad hunc modum aliquantum temporis alebatur. Tandem admisso nescio quo aduersus illos flagitio (siquidem visus erat, vt opinor, aliquid ex interdictis comedisse) non recipientibus amplius

πῶν, ἀπορούμενος, ἐκ παλινῳδίας ἤλπετο λήψειν ἁπάντων παρὰ τῆς πόλεως τὰ χρήματα, καὶ γραμματεῖον ἐπιδοὺς, ἀξιῶν ταῦτα κομίσασθαι, κελεύσαντος βασιλέως, ἔπρα τῆς πόλεως ἀντιπροβουλαμένης, ἐξῆν ἐπράχθη ἀπ' ἐμμονὴν ἐκκλησθῆναι, οἷς ἅπαξ δόξαντα μηδενὸς καταναγκάσαντος, πρίν τι ἐπὶ τούτοις ἀπολιμπάνειν ἐς Αἴγυπτον, παρὰ τὸν Ἀγαθόβουλον, ἵνα περὶ πλεῖον θαυμασθεὶς ἄσκησιν δόκησιν, ξυρόμενος καὶ μέρος τῆς κεφαλῆς τὸ ἥμισυ, χριόμενος καὶ ἐν πηλῷ τὸ πρόσωπον. ἐν πομπῇ δὲ τῶν πιεστῶν τῷ δήμῳ ἀναφανεὶς τὸ ἀλλοῖον, καὶ τὸ ἀδιάφορον δὴ τοῦτο καλλέμμορον ἐπιδεικνύμενος, ἔπρα παίων, καὶ παίομενος νάρθηκι ἐς τὰς πυγὰς, καὶ ἄλλα πολλὰ νεανικώτερα θαυμαστοποιῶν, ἐκεῖθεν δὴ ὕστερον παρεσκευασμένος, ἐπὶ Ἰταλίαν ἔπλωσε, καὶ ἀρξάμενος τῆς νεὼς εὐθὺς ἐποιδορεῖτο πᾶσι, καὶ μάλιστα

ampius illis, magna rerum difficultate perplexus, per recantationem opinabatur opes suas iterum à ciuitate repetendas esse: missisq; literis, voluit iussu regis denuò cuncta auferre. Contrà deinceps missa legatione etiam à ciuibus, nihil factum est, sed iussus est stare rebus semel ab ipso constitutis, præsertim à nemine ad hoc per vim compulsus. Post id tertiam in Aegyptum peregrinationem instituit ad Agathobulum iter faciens, vt admirando studio semet exerceret, tondens capitis dimidium, ac vultum limo oblinens. Postea in magna circumstantis populi corona, tractans in manibus virilia, hoc tanquam medium & indifferens esse demonstrabat. Exin verberabat, & verberabatur ferula circa nates. multaq; alia iuueniliora more mirifico ac præstigioso designabat. Cæterùm ad hunc modum instructus & exercitatus hinc soluit in Italiam egressusq; è naui, statim omnes homines insectatus est linguæ petulantia, cum

πρὸς τὸν βασιλέα, πρᾳότατον αὐτὸν καὶ ἡμερώτατον ἁπάντων, ὅσοι ἀσφαλῶς ἐτόλμα. ἐκεῖνος γάρ, ὡς ἔφασκεν, ὀλίγον ἔμελε τῶν βλασφημιῶν, καὶ οὐκ ἀξίους φιλοσοφίας ἐνόμιζόν τινας διαλέξεσθαι ἐπὶ ῥήμασι, καὶ μάτην, τέχνην τινὰ τὸ λοιδορεῖσθαι ποιούμενον. τούτῳ δὲ καὶ ἀπὸ τούτων τὰς δόξας ἠνέῳγετο. παρὰ γοῦν τοῖς ἰδιώταις καὶ περιβλεπτότατος ἦν ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ, μέγας δὲ ἐν τῇ πόλει ἐνομίζετο, ἀνὴρ σοφὸς, ἀπέπεμψεν αὐτὸν ἀμείνονας ἐπιδειξάμενον τῷ πράγματι, ἀπὸν μὲν δεῖσθαι τῇ πόλει τοιούτου φιλοσόφου. πολὺ δὲ μᾶλλον καὶ τοῦτο ἐθαύμαζον αὐτοῦ, καὶ δι' σώματος ἦν ἅπασιν, ὁ φιλόσοφος διὰ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν ἄγαν ἐλευθερίαν ἐξελαθείς, ἣν προσελάμβανε κατὰ τοῦτο τοῦ Μουσωνίου καὶ Δίωνος καὶ Ἐπικτήτου, καὶ εἴ τις

primis verò regem, quem natura placidissimum & mansuetissimum: quare impulsus, tutiori debacchabatur in omnes audacia. Etenim regi, vt par erat, parum curae erant conuitia & blasphemiae, neque vllum ex iis qui philosophiae se tradiderant, propter verba supplicio afficere dignabatur, cùm primis verò eos qui rationem cõuitiis impetendi alios artem sibi peculiarem fecissent. Porrò autem Peregrinus tanta dicendi licentia non mediocrem sibi gloriam comparabat. Itaque apud homines idiotas in magna erat admiratione & reuerentia propter arrogantiam, donec is qui Reipub. procurationem obibat, vir sapiens, eiectum eum ablegâsset, cùm praeter modum hac libertate nimisq; petulanter abutaretur, dicens, vrbi nihil opus esse tali philosopho. Quare hoc quoq; de illo memorabile est, dum in ore orat omnib⁹, philosophus propter dicendi libertatem, ac immodicam linguae licentiam eiectus. Etenim iam exactus oppido, cũ Musonio ac Dione & [d] Epi-

πις ἄπ ἐν πιεισάσθαι διαῤῥι-
τὴν ἐγχώριον. ἔτω δὴ καὶ τῶν
Ἠλείων ἀποδημῶν, ἄρτι μὲν Ἠ-
λείοις ἀποδημῶν, ἄρτι δὲ
τοὺς Ἠλείους ἔπαθεν ἀντέ-
ραστα ὅπλα Ῥωμαίοις. ἄρτι
δὲ ἄνδρα παιδεία καὶ ἀξιώ-
ματι πεφυκότα, διότι καὶ ἐν
τοῖς ἄλλοις εὖ ἐποίησε τῶν
Ἠλείων καὶ ὕδωρ ἐπήγα-
γε τῇ Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἔπαυσε
δίψει ἀπομυμώους τοὺς πα-
νηγυριστὰς, μακρῶς ἀγόρευεν,
ὡς μὴ καταβλωμάντα τοὺς Ἕλ-
λωνας, δέον τοὺς θεατὰς
τῶν Ὀλυμπίων δεκαετη-
ρεῖν διψῶντας, καὶ νὴ Δία
καὶ ἀποθνήσκειν πολλοὺς
αὐτῶν, ὑπὸ σφοδρῶν τῶν νό-
σων, ἃ τέως δὴ τὸ ξηρὸν τοῦ
χωρίου, ἐν πολλῷ τῷ πλήθει
ἐπιπόλαιον. καὶ ταῦτα ἔλε-
γε πίνων τοῦ αὐτοῦ ὕδατος, ὡς

ctato consuetudinem habuit, cumque alijs quotquot non dissimili infortunio mulctatos esse nouerat. Ad extremũ ita regressus in Græciam, modò probrosis dictis Elienses impetebat, modò Græcos vt aduersus Romanos arma sumerent, sollicitabat, modò virum industrium, & multa dignitate præditum turpiter inuadebat, propterea quòd ille præter alia quibus de Græcis erat optimè meritus, etiam hac in re non vulgarem præstitisset Græciæ & opem & operam, quòd aquam in Olympiam deduxisset, ac primus populum ad festiuitatem confluere solitum, siti pereuntem subleuãsset. In hunc ergo Peregrinus linguæ procacitate adductus, turpia verba euomere non cessabat, quasi Græcos hac mollitie effœminaret: Oportet spectatores Olympiorum sitim fortiter tolerantes perdurare. Ac per Iouem non pauci illorum mortem oppetebant, vehementibus morbis impliciti, interea propter loci siccitatem in magna & promiscua multitudine emergentibus. His ita dictis, de eadem aqua potare solebat,

adeò

ὡς δ' μικρῦ διετίλωσαν αὐ-
τὸν ἐπιβαμόντων ἅπαντων,
τότε μὲν ἐπὶ τὸν Διὸς διατα-
φυγὼν ὁ γραῦς, εὖ ἐς τὸ
μὴ ἀποθανεῖν. ἀς δ' πλὼ ἐξῆς
Ολυμπιάδα, λόγον τινὰ ἀφ'
ἑτέρων ἐτῶν σωθεὶς, τῶν
δὲ μέσων, ἐξελίξας πρὸς τὸς
Ἕλληνας ἔπαινον, ὑπὲρ τοῦτο
ὕδωρ ἐπαγαγόντος, καὶ ἀπο-
λογίαν ὑπὲρ τῆς τότε φυγῆς.
ἤδη δ' ἁπλούμενος ὑφ' ἁπ-
άντων, καὶ μηκέτ' ὁμοίως
πεβλεπόμενος ὥσπερ (ἴσως γὰρ ἦν
ἅπαντα) καὶ ὀλίγου ἔτι διατ-
υχεῖν ἐδιώκετο, ἐφ' ὅτῳ
ἐκπλῆξαι τὸς ἐντυγχάνοντας,
καὶ θαυμάζειν, καὶ πρὸς αὐτὸν
ἀποβλέπειν ποιῆσαι, οὑπερ
ἐξ ἀρχῆς δημωδέστατα ἐρω-
τα ἐρῶν ἐτύγχανε. τὸ τηλη-
τοῦτον τὸ τόλμημα ἐξευρό-
μενος περὶ τῆς πυρᾶς, καὶ δι-
δοὺς λόγον ἐς τὸς Ἕλληνας,

adeò vt propemodum ab omnibus accurrentibus lapidibus fuisset obrutus, nisi tunc commodùm ad Iouis simulachrum arrepta fuga generosus ille se contulisset, ac ita præsenti discrimini vitata morte se subtraxisset. Cæterùm in proxima Olympiade orationem per quadriennium quod interfluxerat, multa cura meditatam atque compositam, ad Græcos habuit, laudes eius qui aquam deduxerat, ac fugæ suæ tunc factæ defensionem complectentem. Iam verò ab omnibus certatim contemptus negligebatur, nec erat ampliùs perinde in precio & admiratione. Siquidem friuola & exoleta erant quæ moliebatur omnia, nec quicquam poterat ampliùs nouiter cõmentem aut excogitatum producere, quo stuporem & admirationem incussisset accedentibus, & quo ille sibi dignitatem atque authoritatem conciliasset, cuius sub initium amore non dicendo extremè ambitiosus flagrabat. Ad extremum hoc temerarium & audax de pyra facinus commentus est, eaqúe de re in Græcorum multitu-

ἀνθὺς ἀπ' Ολυμπίων τῶν ἔμπροσθεν, ὡς ἐς τὸπιὸν λαύσων ἑαυτόν. καὶ νῦν αὐτὰ ταῦτα θαυματοποιεῖ, ὥς φασι, βόθρον ὀρύττων, καὶ ξύλα συγκομίζων, καὶ δεινὰ τινα τὼ μαρτυρίαν ἐπισχνούμενος. ἐγὼ δέ, οἶμαι, μᾶλλον μὲν ἐκεμψάμην τὸν θάνατον, καὶ μὴ βραπτεύειν ἐν τῷ βίῳ, εἰ δὲ καὶ πάντως ἀπαλλάττεσθαι, μὴ πυρὶ, μηδὲ τοῖς ἀπὸ τραγῳδίας τούτοις χρῆσθαι, ἀλλ' ἑτέρῳ τινὶ θανάτου τρόπῳ, μυρίων ὄντων ἐκλόγων ἀπιόντι. εἰ δὲ καὶ τὸ πῦρ, ὡς Ἡράκλειόν τι ἀσπάζεται, τί δήποτε οὐχὶ κατὰ σιγὴν ἐκόμενος ὄρους ὑλώδους, ἐν ἐκείνῳ ἑαυτὸν ἐνέπρησε μόνος, ἵνα τινὰ, οἷον Θεαγένη τὸν Φιλοκτήτην παραλαβών; ὁ δὲ ἐν Ολυμπίᾳ, τῆς πανηγύρεως παρούσης, μόνον ἂν ἐπὶ σκη-

multitudinem sermonem iam sparsit quòd statim à prioribus Olympijs velut in diem posterum flammis semet ipse traditurus esset. Et nunc hæc ipsa multis adorant præstigijs, vt fama est, eruenda fossa, lignisque comportandis, ac miram & inusitatam tolerantiam promittendo. Erat verò illi, vt mea fert sententia, omnino mors expectanda, nulloque modo è vita profugiendum. At si immobili proposito prorsus constitutum habet mortem cum vita commutare, consentaneum mihi videbatur, ne hoc igne fieret, neque his quæ sunt in tragœdis, vteretur, sed alia aliqua mortis permutatione, quum infinitæ sint, electa, è viuis discederet. Quòd si tamen igne, tanquam re quapiam Herculea, tantopere delectatur, cur non potiùs per silentium electo quopiam monte multis arboribus consito, in eo se ipse concremauit solus, vno aliquo, cuiusmodi est Theagenes, Philoctete assumpto? Ille autem in Olympia præsente magna homi-

σκηνῆς ὀπλίσαι ἑαυτὸν, ἐκ ἀναξίως ἂν, μὰ τὸν Ἡρακλέα, ἔγωγε καὶ κἀμὲ τοὺς Παρανικίδας, καὶ τοὺς ἀθίους λίκας διδόναι τῶν τολμημάτων. καὶ κατὰ τοῦτο νῦν ὀψὲ δρᾶν αὐτὸ ἔοικεν, ὃν ἐχρῆν πάλαι ἐπὶ τὸν ζωὸν Φαλάριδος ταῦρον ἰόντα, τῶν ἀξίαν ἐπιτιθέναι, ἀλλὰ μὴ ἅπαξ χανόντα πρὸς τὸ φλόγα, ἐν ἀκαρεῖ τεθνάναι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε οἱ σοφοί μοι λέγουσιν, ὡς ὀλίγης ὀξύτερον ἀπὸ θανάτου πρόπου τοῦ διὰ πυρὸς· ἀνοίξαι γὰρ δεῖ μόνον τὸ στόμα, καὶ αὐτίκα τεθνάναι. τὸ μὲν τοι θέαμα ἐπινοεῖται, οἶμαι, ὡς σεμνὸν, ἐν ἱερῷ χωρίῳ καὶ ὁμοῦ ἀνθρώπου, ἔνθα μηδὲ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους ἀποθνήσκοντας. ἀλλά τι ἄ, οἶμαι, ὡς καὶ πάλαι τινὶ τῶν ἐνδοξόν γέσθαι, ἐπὶ

hominum frequentia, non in tabernaculis se solum videbit, alioqui haud indignus existens per Herculem, sicut par est homines parricidas ac impios malefactorum pœnas dare. Quin etiam nimium cunctanter ac serò illud facere videtur, quem iam dudum oportebat in Phalaridis tauri illapsum, dignum nefariis factis exhausisse supplicium, nec tantum semel in flamma hiscentem subitò expirare. Etenim à multis hoc pro certo confirmati audio, nullam mortem esse velociorem aut properantiorem, quàm eam quæ per ignem illata fuerit. Solum enim os aperiendum est, & statim efflatur anima. Atqui & ille, vt opinor, eam quoque spectaculi dignitatem secum volutat in animo, rem videlicet grauem & præclaram esse; sacro in loco comburi, vbi ne sepelire quidem alios morientes religiosum dicitur. Audiuistis enim, nisi fallor, quemadmodum iam olim quidam cupiens glorioſum & celebre apud posteros nominis sui monimentum relinquere, cùm nullam

ἐπὶ μιᾶ ἄκρᾳ πρόφορᾳ ἐκ ἔχῃ ἐπιτυχεῖν τούτου, ἐνέπρησε τὸν νεὼ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος. τοιοῦτόν τι καὶ αὐτὸς ἐπινοεῖ, δοῦναι θέαν τοῖς ἀνθρώποις ἑαυτὸν καταφρονοῦντα, καὶ ἐγκαρτερεῖν τοῖς δεινοῖς. ἐγὼ δ' ἂν ἑκὼν ἂν ἐροίμην, οὐκ ἐκεῖνον, ἀλλ' ὑμᾶς, εἰ καὶ τοὺς κακούργους βούλοισθε ἂν μαθηταὶ αὐτοῦ γενέσθαι τῆς καρτερίας ταύτης, καὶ καταφρονεῖν θανάτου, καὶ κακώσεως, καὶ τῶν τοιούτων δεινῶν, ἀλλ' ἐκ ἂν εἰκῆ οἶδ' ὅτι, βουληθέντες πῶς ἂν ὁ Πρωτεὺς τοῦτο διακρίνειε, καὶ τοὺς μὲν χρηστοὺς ὠφελήσει, τοῖς δὲ πονηροῖς ὁ φιλοκινδυνότερος καὶ δεινοπαθέστερος ἀφανεῖ; καὶ δοκεῖ δεινὸν εἶναι, εἰ τοῦτο μόνοις ἀναπέπτασθαι τοῖς πρὸς τὸ ὠφέλιμον ὁρμωμένοις τὸ πρᾶγμα. ὑμᾶς

nullam aliam videret sibi relictam esse innotescendi rationem, Ephesiæ Dianæ templum absumpsit incendio. Tale quippiam & hic secum molitur in animo: tanta gloriæ cupiditate tantum non miser ille conta-bescit. Sedenim aiunt illum hæc ipsa hominum gratia facere, vt eosdem mortis contemptum doceat, ac in rebus arduis tolerantiam. Ego verò perlibenter interrogarem, non illum, sed vos, nunquid etiam maleficos & facinorosos eius discipulos fieri cupiatis in eiusmodi tolerantia perdiscenda, ac morte contemnenda, tum afflictionibus & cæteris terroribus fortiter perferendis? Atqui certè compertum habeo, ista vos minimè velle aut cupere. Quo igitur pacto hoc Proteus discernit, vt bonis tantùm hac in re sit profuturus, nec malis & nefariis hominibus maiorem ad contemnenda pericula, & sceleratiora audiendi animum additurus? Esto sanè ad hoc tãtum cõcursu eos esse, qui in optimam partẽ hanc rem saltem spectaturi sint.

proin-

ὑμᾶς δ' οὖν αὖθις ἐρήσομαι, βούλεσθ' ἄρ' ὑμῶν τοὺς παῖδας ζηλωτὰς τῶν τοιούτων γενέσθαι; καὶ τί τοῦτο ἐρῶ μάτην, ὅπου μηδ' αὐτῶν ἐστι τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ζηλώσειν ἄρα; τὸν οὖν Θεαγένη τοῦτο μάλιστα ἂν τις αἰτιάσαιτο ἄρα τις, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ζηλῶν τὰνδρὸς, οὐκ ἐπιτείνει τῷ διδασκάλῳ, καὶ σιωδιώκει πανταχοῦ τὸν Ἡρακλέα, ὡς φησιν, ἀπιόντι, δειλάμενός γε ἐν βραχεῖ πανουλαίμων γενέσθαι, καὶ συμπεσὼν ἐπὶ λιφαλοῦς εἰς τὸ πῦρ. οὐ γὰρ ἐν πήρᾳ καὶ βάκτρῳ καὶ τρίβωνι ὁ ζῆλος, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀσφαλοῦς καὶ ῥᾳδίας, καὶ παντὸς ἂν εἴη. τὸ τέλος δὲ καὶ τὸ λιφάλαιον χαὶ ζηλοῦν, τὸν πηρὰν σωθρύτατα λιπαρῶν συκίνων, ὡς ἔνι μάλιστα, χλωρῶν, ἐναποπνιγῆναι δὲ ἀπανθρακωθέντα τὸ πῦρ γὰρ αὐτὸ, ἀ μόνον Ἡρακλέους καὶ Ἀσκληπιοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡρώων ἁπάντων

proinde ego vos iterum rogabo: Cupitisne liberos vestros illius æmulos fieri? Haudquaquam dicetis. Atqui hoc ipsum quærebam, num quis ex discipulis eius eundem imitaretur? Theagenem itaq; in hoc quispiam iure optimo accusare possit, quòd cùm in alijs per omnia viri æmulus esse studeat, hac in parte tamen præcedentem præceptorem minùs sequatur, iterque cum eo faciat, ad Herculem, veluti perhibent, abeunte, præsertim cùm in breui possit summè ac omnibus numeris felix euadere, per præceps saltem in ignem illapsus. Neque enim in pera, aut baculo, aut sordido pallio circumferendo, æmulationis summa sita est, sed hæc extra periculum posita sunt, & imitatu facilia, & cuiusuis hominis. Ipsum finem & caput æmulari conuenit, ingenti videlicet pyra ex truncis ficulneis & maximè viridibus congesta, fumo semet præfocari. Siquidem ignis non tantùm Herculis & Aesculapij proprium æstimandũ est, sed

sacri-

ἀνδρων καὶ ἀνδροφόνων, ὃς ὁμῶν ὄπαν ἐκ καταδίκης αὐτὸ πάσχοντας. ὅσον ἄμεινον τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ καπνοῦ· ἴδιον γὰρ καὶ ὑμῶν μόνων ἂν γένοιτο, ἄπως τὸ μὲν Ἡρακλῆς, εἴπερ ἄρα καὶ ἐτόλμησέ τι τοιοῦτον ὑπὸ νόσου αὐτὸ ἐφάνη, ὑπὸ τοῦ Κενταυρείου αἵματος, ὡς φησιν ἡ τραγῳδία, κατεσθιόμενος. οὕτως ἄλλο τινὸς αἰτίας ἐνέκεν ἐμβάλοι, φέρων ἑαυτὸν ἐς τὸ πῦρ; νὴ Δί', ὅπως τῷ καρτερίαν ἐπιδείξηται, καθάπερ οἱ Βραχμᾶνες. ἐκείνοις γὰρ ἑαυτὸν ἐξίσου Θεαγένης ἀπάξαι, ὥσπερ ἐκ ἐνὸν, καὶ ἐν Ἰνδοῖς εἶναί τινας μωρὸς καὶ κενοδόξους ἀνθρώπους. ὅμως ἴσως, κἂν ἐκείνους μιμήσωμαι· ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐμπηδῶσιν ἐς τὸ πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος, ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης, ἰδὼν Κάλανον καόμενον, φησίν. ἀλλ' ἐπειδὰν

sacrilegorum quoq; & parricidarum, quos iudicio condemnatos, hoc ipso supplicio affici videmus: ita vt longè præstabilius esse putem, vobis fumo præfocatis opa petere. Hoc enim vobis tandem vt peculiare & proprium adscribi potest. Alioqui etsi e Hercules tale quippiam ausus est, doloris & morbi impatientia impulsus hoc fecit, dum è sanguine Centaurico, veluti testis est tragœdia, infectus absumeretur. Cæterùm ille qua causa incitatus se ipsum in ignem ferens præcipitat? Per Iouem scilicet vt animi tolerantiam hoc argumento notam faciat, non secùs atque Brachmanes. Illis enim Theagenes præceptorem suum asimilare contendit. Quasi verò non etiam apud Indos inueniantur homines vecordes & stolidi, vanæq; gloriæ extremè diti. Attamen quando ita fert animus, imitetur illos. Attamen illi ignem insiliendi morem non habent, veluti Onesicritus classis Alexandrinæ gubernator ait, cùm Indum ardentem, sicut fama est, conspexisset. Verùm

ἐπαδὰν πύρωσι πλησίον παρατάξωσι, ἀκίνητοι ἀνέχονται παρεστῶτες· ἔπειτα βάντες κατὰ σχῆμα, καίονται, ἀλλ' ὅσον ὀλίγον ἐντρέψαντος τῆς κατακλίσεως· οὔτε δὲ τι μέγα, ἢ ἐμπεσὼν τεθνήξεται, σωφρονήσας ὑπὸ τοῦ πυρός; οὐκ ἀπ' ἐλπίδος, μὴ ἀναπηδήσεσθαι αὐτὸν καὶ ἡμίφλεκτον; ἐμὲ μέν. ὅπερ φασὶ, μηχανήσεσθαι βαθεῖαν γενέσθαι καὶ ἐν βόθρῳ τῷ πυρᾷ. εἰσὶ δ', οἳ καὶ μεταβάλλεσθαι φασὶν αὐτὸν, καί τινα ὀνείρατα λέγεσθαι, ὡς τοῦ Διὸς οὐκ ἐῶντος μιαίνειν ἱερὸν χωρίον. ἀλλὰ θαρρείτω τοίνυν· ἐγὼ γὰρ διομοσάμην ἄν, εἰ μὲν μηδέν τῶν θείων ἀγανακτήσειν, ἐὰν Περεγρῖνος κακῶς ἀποθάνοι. οὐ μὴν ῥᾴδιον αὐτῷ ἔτ' ἀναδῦναι· οἱ γὰρ συνόντες ἑαυτοῖς παροξύνουσι

posteaquam congesta atque intensa pyra conuenerint; propè assistentes immobiles lentè assari fortiter sustinent. Deinde ingressi iuxta habitum, ardent, ne tantillum quidem post arcubitum se auertentes. Caterùm ille quid adeò magni aut præclari designat facinoris si illapsus suffocatur; à flammis subitò & violenter discerptus? Neque enim eam, vt opinor, spem concepit in animo, vt semiustus ab igne resiliat, nisi hoc, quod à nonnullis audio, insidiosè struat, vt infrà quoque in fossa pyra profunda sit. Sunt præterea qui illum transformatum iri confirment: eíq; rei comprobandæ iam percensent somnia, tanquam Iupiter concessurus non sit vt sacer locus cæde contaminetur. Atqui eam ob rem planè

securus sit animi. Ego enim iurare nõ dubito nullum profectò deorum grauiter & indignè laturum, si Peregrinus malo & infelici fato pessimè interierit. Sed enim neq; facile neque promptum iam illi est à proposito regredi. Siquidem qui cum illo habent consuetudinem, miserum omnibus modis incitant,

& in

παροξύνοσι, καὶ σιωπᾶσιν ἐς τὸ πῦρ, καὶ ἀνακαίουσι τῷ γνώμῃ, οὐκ ἐῶντες ἀχθεσθῆναι ἢ ταραχθῆναι, ὡς εἰ δύο συναρπασθέντες ἐμπέσοιεν εἰς τὸ πῦρ, τοῦτο μόνον χάριν ἐργάσαιτο. ἤκουσα δέ, ὡς οὐδὲ Πρωτέως ἔτι καλεῖσθαι ἀξιοῖ, ἀλλὰ φοίνικα μετονομάσας ἑαυτὸν, ὅτι καὶ φοῖνιξ τὸ ἰνδικὸν ὄρνεον ἐπιβαίνειν πυρᾶς λέγεται, πυρρώτατόν γέρως περιβεβηκός. ἀλλά καὶ λογοποιεῖ, καὶ χρησμούς τινας λέξασι παλαιοὺς λέγει, ὡς χρεὼν εἶναι λαύμονα νυκτοφύλακα γενέσθαι αὐτόν. καὶ δηλός ἐστι βωμῶν ἤδη ἐπιθυμῶν καὶ χρυσοῦς ἀνασκάψασθαι ἐλπίζων. καὶ μὰ Δία οὐδὲν ἄπικος, ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνοήτοις εὑρεθῆναί τινας, οὓς καὶ ταραχαίων ἀπηλάχθαι δι' αὐτὸ φήσουσας, καὶ νύκτωρ ἐντετυχηκέναι τῷ λαύμονι τῷ νυκτοφύλακι. οἱ καταράσοι δὲ οὗτοι μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ χρυσίου, οἶμαι καὶ ἄδυτον ἐπὶ

& in ignem compellunt, non sinentes eundem timore consternari aut trepidare: quoniam si duobus discerptis in ignem incideret, solum hoc præclarè & cum multorum gratia faceret. Quinetiam hoc inaudiui, se ampliùs Proteum nominare nolle, sed Phœnicem; quòd & Phœnix auis Indica iam summo confecta senio, pyram dicatur inscēdere. Sedenim vana commmiscitur mendacia, oracula quædam vetera percensens, ac si deū quempiam noctis custodem illum fieri oporteat. Ac iam non obscurè aras quoq; desiderare videtur, aureisq; donarijs se honoratum iri planè sperat. Et per Iouem haudquaquā absurdum factu æstimandum est; si in tanta stultorum hominum multitudine inueniantur etiam qui prædicare non vereantur, quòd per ipsum quartana sint liberati, quodq; noctu in dæmonē nocturnum inciderint. Porrò autem execrandi illius discipuli oraculum quoq;, vt opinor,

ἐπὶ τῇ πυρᾷ μηχανήσονται. διότι καὶ Πρωτεὺς ἐκεῖνος ὁ Διὸς, ὁ πεπάτωρ τοῦ ὀνόματος, μαντικὸς ὢν. μαρτύρομαι δ', ἢ μὴν καὶ ἱερείας αὐτοῦ ἀρξαμένους θύσεσθαι, μᾶλλον δὲ καὶ ἱερεῖς, εἴπερ καὶ τοιαύτης τερατουργίας, ἢ καὶ νὴ Δία τινὰ τελετήν τινα ἐπ' αὐτῷ θύσεσθαι νυκτέριον, καὶ λαμπαδηφορίαν ἐπὶ τῇ πυρᾷ. Θεαγένης ἦν ἔναγχος, ὥς μοι τὶς τῶν ἑταίρων ἀπήγγειλε, καὶ Σιβύλλαν ἔφη πεπερακέναι περὶ τούτων. καὶ τὰ ἔπη γὰρ ἀπεμνημόνευσεν;

Ἀλλ' ὁπόταν Πρωτεὺς, νυκτὸς ὄχ' ἄνεισι δ' ἀπ' ἄλλων,
Ζηνὸς ἐναλίου τιμῇ δὲ κατὰ πῦρ ἀνακαύσας,
Εἰς φλόγα πηδήσας, ἵληθι εἰς μακρὸν Ὄλυμπον,
Δὴ τότε πάντας ὁμῶς, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι,
Νυκτιπόλον τιμᾷν λίλεσθε μακάρων μέγιστον,
Σώφρονα Ἡφαίστῳ καὶ Ἡρακλῆϊ ἄνακτι.

Ταῦτα μὲν Θεαγένης Σιβύλλης ἀκηκοέναι φησὶν, ἐγὼ

& adytum iuxta pyram machinabũtur, propterea quòd & Proteus ille Ioue natus, huius nominis propater, vaticinio celebris habitus est. Neque testari dubito certò futurum confirmans, vt sacerdotes quoque illi constituantur flagellorum, aut incendiorum, aut alicuius alterius rei monstrificæ. Aut p Iouem festiuitas illi nocturna sacrificabitur, aut festum facibus iuxta pyrã celebrandum. Cæterùm Theagenes nuper, vt quidam mihi ex familiaribus retulit, ait Sibyllam quoq; ea de re ista prædixisse. Et cur non ipsos percenseamus versiculos?

Ast vbi iam Proteus Cynicos longè optimus inter,
Per loca sacra Ioui rutilum succenderit ignem:
Tunc oẽs quotquot fructu vescuntur agrorum,
Noctiuagum, vt iubeo, placate heroa colentes
Concessa Alcidæ ac Vulcano sede propinquum.

Hæc quidem Theagenes ex Sibylla se audiſſe falsò prædicat,

ἐγὼ δὲ Βάκιδος αὐτῷ χρησμὸν ἐπὶ τούτων ἐρῶ, φησὶ δὲ ὁ Βάκις ἔτω, σφόδρα εὖ ἐπαινῶν·

Ἀπ' ὀπόταν λυσσητὸς ποτὲ πολυώνυμος εἰς φλόγα πολλὴν

Πηδήσῃ, λόξης ὑπ' Ἐρινύι θυμὸν ὀρινθείς,

Δὴ τότε τοὺς ἄλλους λυσσητῆρας, οἵ οἱ ἕπονται,

Μιμεῖσθαι χρὴ πότμον ἀποιχομένοις λύκοιο·

Οὐ δὲ λιποψυχοῦντος, φεύγει μὲν ὁ Ἡφαίστοιο,

Λάθρῃ βαπτὴν ζῶντος τάχα πᾶσι φλογωθείς.

Ὡς μὴ ψυχρὸς ἐὼν θερμὴν ὁρμὴν ἐπιχειρῇ,

Χρυσῷ ἐξάμβων πύρλῳ, μάλα πολλὰ δαναίων,

Ἐν λιθάδος πέτρῃσιν ἔχων τρὶς πέντε τάλαντα.

Τί ὑμῖν δοκεῖ, ἄνδρες, ἆρα φαυλότερος ὁ χρησμολόγος ὁ Βάκις ἢ Σιβύλλης ἐστίν; ὥστε ὥρα ἤδη τοῖς θαυμασίοις τούτοις ὁμιλητὰς τὸν Πρωτέως μυησομένους ἔνθα ἑαυτοὺς ἐξαιρήσονται.

τοῦτο

dicat. Cæterùm ego illi Bacidis oraculum contrà memorabo. Ait autem ad hunc modum Bacis, nimium verè vaticinatus:

Postquam multiplici Cynicus cognomine Proteus

In flammam sese per præceps iecerit acrem,

A furijs vanum propter compulsus honorem,

Protinùs occisi, viuum quicunque sequuntur.

Vulpicanes alios imitari fata decebit.

At quicunque metu trepidus vitauerit ignem,

Quàm primùm saxis populo lapidetur Achiuo:

Ne dum friget iners, nugas producat acutas,

Vsuram exercens, & plena & diuite pera,

In patria nummosus habens ter quinque talenta.

Quid vobis videtur viri? nunquid Bacis deterior visus est vates esse quàm Sibylla? Sed iam tempus est admirandis illis discipulis Protei circumspiciendi, vbi potissimùm semetipsos purgèt in aërem.

τοῦτο γὰρ τὴν καῦσιν καλοῦσι. ταῦτ' ἀπόντος, ἀνεβόησαν οἱ περιεστῶτες ἅπαντες, ἤδη καιέσθω ἄρα, ἄξιοι πυρός. καὶ ὁ μὲν καταβὰς γελῶν· Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἀχὴ τὸ θεαγένους, ἀλλ' ὡς ἤκουσε τῆς βοῆς, ἦκεν εὐθύς, καὶ ἀναβὰς ἐκεκράγει, καὶ μυεῖα κατὰ δηξίμα περὶ τὸ καταβεβηκότος. ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὅσις ὁ βέλτιστος ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο· ἐγὼ δὲ ἀφεὶς αὐτὸν διαῤῥαγνύμενον, ἀπῆλθον ὀψόμενος τοὺς ἀθλητάς· ἤδη γὰρ οἱ Ἑλλανοδίκαι ἐλέγοντο ἔναιρον τῷ πλήθει. ταῦτα μὲν οἱ τὰ ἐν Ἤλιδι. ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἀφικόμεθα, μείζων ἦν ὁ ὀπισθόδομος τῶν καθημένων Πρωτέως, ἢ ἐπαινούντων τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἰς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον οἱ πολλοί, ἄχρι δὴ παρελθὼν αὐτὸς ὁ Πρωτεὺς, μυείῳ τῷ πλήθει παραπεμπόμενος, καὶ τόπον τὸν τῶν πυρύκων ἀγῶνος,

Hoc enim ipsi combustionem vocant. Hæc cùm dixisset, certatim ab omnibus circũstantibus succlamatum est: Comburãtur iam illicò flammis digniſsimi. Ac ille quidem descendit vbertim ridens: porrò Nestorem, nempe Theagenem non latebat vociferatio, verùm exaudito clamore venit illicó. Cũq; dicturus ascendisset, magna voce exclamauit, innumera mala de eo percensens, qui descenderat. Minimè verò compertum habeo quódnam illi optimo nomẽ fuerit. Cæterùm ego relicto illo, vociferatione se rumpẽte, abibam visurus athletas. Iam enim certaminum iudices & arbitri in circo esse dicebãt. Et hæc quidem acta sunt in Elide. Cùm autem veniſsemus in Olympiam, maior ibi multitudo aderat, Proteũ accusantium, quàm eius inceptum laudantium, adeò vt non pauci illorum conrixantes ad manus deuenerint: donec progressus ipse Proteus infinita hominum frequentia deduceretur, relicto à tergo præconum

conum

λόγους τινὰς διεξῆλθε περὶ αὐτοῦ, τοῦ βίου τε, ὡς ἐβίω, καὶ τοὺς κινδύνους, ὃς ἐκινδύνευσε διαγενόμενος, καὶ ὅσα πράγματα φιλοσοφίας ἕνεκα ὑπέμεινε, τὰ μὲν οὖν ἐρημότερα παρὰ ἐμοῦ· ἐγὼ δὲ ὀλίγον ἤκουσα διὰ πλῆθος τῶν πιεσθέντων, ἔπειτα φοβηθεὶς μὴ συντριβείην ἐν τοσαύτῃ τύρβῃ· ἤδη καὶ πολλοὺς τοῦτο πάσχοντας ἑώρων, ἀπῆλθον, μακρὰν χαίρειν φράσας θανατιῶντι σοφιστῇ, τὸν ἐπιτάφιον ἑαυτῷ περὶ τελευτῆς διεξιόντι. πλὴν τότε γε οὖν τοῦτο ἐπύθετο, ἔφη γὰρ βούλεσθαι χρυσῷ βίῳ χρυσῆν ἐπιθεῖναι· χρῆναι γὰρ τὸν Ἡρακλέους βεβιωκότα, Ἡρακλέους ἀποθανεῖν, καὶ ἀναμιχθῆναι τῷ αἰθέρι, καὶ ὠφελῆσαι, ἔφη, βούλεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, λείψας αὐτοῖς, ὃν καὶ τρόπον θανάτου διαφρονεῖν. πάντας

conum certamine: vbi orationes quaſpiam de ſe ipſe habuit, nimirum quibus exercitijs vitam ſuam tranſegiſſet, quibuſq; in periculis verſatus fuiſſet, tum quantas & quàm duras difficultates philoſophiæ gratia per omnem ætatem pertuliſſet. Itaque multa eius generis erant, quæ ille diſſerauerat. Ego verò ſaltem pauca quædã præ circumſtantium multitudine audiebam. Deinde metuens ne in tanta turba comprimerer, poſteaquam multos idem patientes cernerem, abij, longum valere iubens ſophiſtam ſemet perimentem, ſuiq; funeris epitaphiũ ante mortem recitantem. Sedenim tunc etiam hoc inaudieram. Dixerat enim, aureæ vitæ auream quoque ſe velle imponere coronidem: conſentaneum autẽ eſſe, vt qui Herculeam vitam

exegiſſet, Herculeum quoq; mortem oppetẽs è viuis diſcederet, deriq; miſceretur. Ac eam quidem vtilitatẽ, inquit ſtatui præſtandam eſſe hominibus, vt commonſtrem illis, qua ratione & mentis conſtantia mortis acerbitas reſpuenda ſit.

πάντας οὖν δεῖ μοι τοὺς ἀνθρώπους Φιλοκτήτας γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἀνοητότεροι τῶν ἀνθρώπων ἐδάκρυον, καὶ ἐβόων, σώζειν τῆς Ἑλλάδος οἱ δὲ ἀνδρωδέστεροι ἐκελεύοντο. τέλει τὰ δέοντα. ὑφ' ὧν ὁ πρεσβύτης ὑπὲρ μέτριος ἐθορυβήθη, ἐλπίζων πάντας ἕξεσθαι αὐτοῦ, καὶ μὴ προήσεσθαι τῷ πυρί, ἀπὸ ἄκουσα δὲ μαθὼν ἔφη ἐν τῷ βίῳ. τὸ δ' τέλειν τὰ δόξαντα, ἀδόκητόν αὐτῷ προσπεσὸν ὠχριᾷν μᾶλλον ἐποίησε, καίτοι ἤδη νενεκρῶς τὴν χροιὰν ἔχοντι, καὶ νὴ Δία καὶ ἀπρίμεν, ὥστε κατέπαυσε τὸν λόγον. ἐγὼ δ', εἰκάζεις, οἶμαι, πῶς ἐχέλων· οὐδὲ γὰρ ἐλεᾶν ἄξιον δοκεῖ τὸν οὕτω δυσέρωτα τῆς δόξης ἄνθρωπον ὑπὲρ ἅπαντας, ὅσοι τῇ αὐτῇ νοσῳ ἐλάγνοντο. παρὸς πέμπτος

Itaque oportet omnes homines mihi morienti Philoctetas præstò esse. Iam qui imprudentiores erant ex illis, lachrymas profundebant, exclamantes: Seruate Græciæ saluum atque superstitem. Cordatiores verò vociferabantur: Perfice quæ facienda decreuisti. Horum itaque diuersa studio senex non mediocriter perturbatus est, sperans omninò se ab omnibus retentum iri quò minùs in ignem se mitteret præcipitem, sed inuitum & nolentem illis resistentibus in vita se mansurum. Ac sanè cùm præter spem atque sententiam accidisset, vt illi quæ arrogantia inductus facienda decreuerat, ea quoque opere comprobanda forent, maiorem in modum expalluit. Cumq; iam mortui cadaueris speciem vultu ac colore præse ferret, per Iouem timore impendiò magis perculsus, subitrepidauit etiam. Ego verò, vt opinor, iam quæris quantùm riserim. Neque enim commiseratione mihi dignus videbatur, homo ita miserè ambitiosus, ita anxiè gloriæ cupidus supra omnes quotquot vnquam hoc vitio laborauerunt.

Nihilo

ωέμπετο δὲ ὅμως ὑπὸ πολλῶν, καὶ ἐνεφορεῖτο τῆς δόξης, ἀπεβλέπων ἐς τὸ πλῆθος τῶν θαυμαζόντων, οὐκ ἀδῶς ὁ ἄθλιος, ὅτι καὶ τοῖς ἐπὶ τὸν σωρὸν ἀπαγομένοις, ἢ ὑπὸ τοῦ δημίου ἐχομένοις πολλῷ πλείονες ἕποντο. καὶ δὴ τὰ μὲν Ὀλύμπια τέλος ἔχει, κάλλιστα Ὀλυμπίων γενόμενα, ὡς ἐγὼ, εἶδον, τριάκις ἤδη ὁρῶν· ἐγὼ δὲ (οὐ γὰρ ἐῶ ἀπορῆσαι ὀχήματος, ἅμα πολλῶν ἐξιόντων) ἄκων ὑπελιπόμην. ὁ δὲ ἀεὶ ἀναβαλλόμενος, νύκτα τὸ τελευταῖον προφάσει ἐπιδείξασθαι τοῖς θαύσιν, καί μου τῶν ἑταίρων τινὸς παραλαβόντος, περὶ μέσας νύκτας ἐξαναστὰς, ἀπήει ἐπὶ τὸν Ἄρπινον, ἔνθα ἦν ἡ πυρά, σάδιοι πάντῃ οὗτοι εἴκοσιν, ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας, κατὰ τὸν Ἱππόδρομον, ἀπιόντων πρὸς ἕω. καὶ ἐπὰ τάχιστα ἀφικόμεθα, καταλαμβάνομεν πυρὰν

Nihilo secus tamen à multis stipatus deducebatur, ac gloriæ amenti desiderio in præceps rapiebatur, subinde oculos in multitudinē admirantium reiiciens, ignarus miser quòd eos quoque qui ad crucem ducerentur, aut in carnificis manibus tenerentur iam occidendi, multò plures subsequerentur. Finitis autem certaminibus Olympicis, quæ omnium pulcherrima fuisse cognoui (iam enim quater præsens interfui) cùm currus inopia laborarem, multis discedentibus inuitus relinquebar. Cæterùm Proteus exitiosum sibi spectaculum subinde protrahens, noctem demum postremum tempus ei rei destinauit, quando se ipsum esset concrematurus. Sub noctem itaque mediam assumptus à quodam familiari, cùm è strato surrexissem, concessi rectà in Arpinam, vbi pyra erat. Ad id loci viginti erant stadia ab Olympia per Hippodromū ad auroram euntibus. Quum primùm verò eò ventum est, offendimus

πυρὰν νενησμένην ἐν βάθει, ὅσον ἐς ὀργυιὰν τὸ βάθος. ῥᾳδιον ἦσαν τὰ πολλὰ, καὶ παρενένευστο τῶν φρυγάνων, ὡς ἀναφθείη τάχιστα. καὶ ἐπειδὴ σελήνη ἀνέτειλεν (ἔδει γὰρ μηχανήσασθαι τὸ λαμπρότατον τοῦτο ἔργον) πρόεισιν ἐκεῖνος ἐσπουδασμένος ἐς τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ξυὼν αὐτῷ τὰ τέλη τῶν μυστῶν, καὶ μάλιστα ὁ γυμνάδας ὁ ἐκ παιδὸς δᾳδα ἔχων, οὐ φαῦλος διατραγωνιστής· ἐδᾳδοφόρει δὲ καὶ ὁ Πρωτεύς· καὶ προσελθόντος, ἅμα ἀπάρχεσθαι ἀνῆψαν τὸ πῦρ μίγιστον, ἅτε ἀπὸ δάδων καὶ φρυγάνων. ὁ δὲ (καί μοι πάνυ ἤδη πρόσεχε τὸν νοῦν) ἀφεὶς μὲν τὴν πήραν, καὶ τὸ τριβώνιον, καὶ τὸν Ἡρακλεωνα ἐκεῖνο ῥόπαλον, ἐστὼς δὲ ὀβόλῳ ἐυπώλῳ ἀκριβῶς. ἔπειτα ὕπτιος λιβανωτὸν, ὡς ἐπιβάλοι ἐπὶ τὸ πῦρ, καὶ ἀναδόπτος τινὸς, ἐπιβαλὼν

pyram altè congestam, in profundum verò ad magni cubiti altitudinem egestam. Crebræ faces præstò erant, aridis insuper sarmentis & stipulis pyra erat intexta, vt quàm primùm igne susceptò in flammam erumperet. Postea verò quàm luna exorta est (oportebat enim & hanc huius pulcherrimi facinoris spectatricem adesse) prodijt ille eo quo semper more solebat exornatus, ac cum illo reliqua Cynicorum multitudo. Hic generosus quisque ex patribus facem in manu tenens, non segniter subministrabat: insuper ipse quoque Proteus face armatus incedebat. Mox aggressi alius aliunde admotis facibus maximum ignem succenderunt, nempe facibus & sarmentis copioso igni suppeditantibus. Ille autem (nunc verò fac maximè attento sis animo) depositis pera & pallio, ac baculo illo Herculeo, in extremè sordido adstitit amiculo. Deinde postulato thure, vt in ignem spargeret, quidam illi porrexit: quo in ignem con

βαλὲ τι καὶ ἄπιθι, ἐς τὴν μεσημβρίαν ἀποβλέπων (καὶ γὰρ καὶ τοῦτο πρὸς τὴν τραγῳδίαν ἡ μεσημβρία) δαίμονος μητρῷοι καὶ πατρῷοι δέξασθέ μου ἐμφανεῖς· ταῦτα εἰπὼν, ἐπήδησεν ἐς τὸ πῦρ, οὐ μὴν ἐφωράθη, ἀλλὰ φλογὶ περισχέθη ὑπὸ τῆς φλογὸς πομπῆς ἐρημίαν. αὖθις ὁρῶ γελῶντά σε, ὦ καλὲ Κρόνιε, τὴν καταφροφὴν τοῦ δράματος· ἐγὼ δὲ τοὺς μητρῴους μὲν δαίμονας ἐπιβοώμενον, μὰ τὸν Δί', οὐ σφόδρα ἠτιώμην. ὅτι δὲ καὶ τοὺς πατρῴους ἐπικαλέσαιτο, ἀναμνησθεὶς τῶν περὶ τοῦ φόνου εἰρημένων, οὐκ ἔσχον κατέχειν ἀδυνάμην τὸν γέλωτα. οἱ μὲν Κυνικοὶ περιστάντες τὴν πυρὰν, οὐκ εὐθὺς κρουν μὲν, αἰσχῇ δὲ ἐνιαχοῦ λύπην τινὰ, ἐς τὸ πῦρ ὁρῶντες, ἄχρι δὴ ἀφανεῖς ἐπ' αὐτοῖς, ἀπίωμεν, φημὶ, ὦ μάταιοι· οὐ γὰρ ἡδὺ τὸ θέαμα, φλεγμαίνοντα γέροντα ὁρᾶν, ὑποσαν

coniecto, & versis ad meridiem oculis (etenim ipse quoque meridies ad huius tragœdiæ partem attinebat) sic exorsus est: O' materni atque paterni dæmones, suscipite me propitij. Quibus dictis actutùm in ignem insilijt, nec amplius à quoquam visus est, sed à flamma quæ multa erat, circumfusus disparuit. Iterum te, optime Cronie, fabulæ catastrophen ridentem video. Ego verò maternos dæmones inclamantem per Iouem non admodum accusabam. At cùm paternos quoque inuocaret, recordatus eorum quæ de patris interfecti cæde dicta fuerant, risum cõtinere non potui. Porrò autem Cynici rogum circumstantes, nullas quidem profundebãt lachrymas: cæterùm ipso silentio non vulgarem perturbati animi ægritudinem indicabant ignem inspicientes, donec vnà cum illis affectus graueolentia: Abeamus, inquam, ô stolidi. Neque enim voluptuosum hoc est spectaculum, senem assatum videre,

ἐνίσους ἀναπιμπλαμένους πονηρᾶς. ἢ παυσώμεθα, ἔφ' ἂν γραφεύς τις ἐπιλθών, ἀπεικάσῃ ὑμᾶς, οἷους τοὺς ἐν τῷ δημοσίῳ ἑταίρους τῷ Σωκράτει παρακρᾶφουσιν; ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἠγανάκτουν, καὶ ἐλοιδοροῦντό μοι. ἔνιοι δὲ καὶ ἐπὶ τὰς βαλήνειας ἔξαρ. ἔτα ἐπαδὴ ἐπέλησα ξυναρπάσας τινὰς ἐμβαλεῖν ἐς τὸ πῦρ, ὡς ἂν ἔποιντο τῷ διδασκάλῳ, ἐπαύσαντο, καὶ ἀπελύθην ἔγωγε. ἐγὼ δὲ ἐπανιὼν, οἰκέως, ἑταῖρε, πρὸς ἐμαυτὸν ἐνενόουν τὸ φιλόδοξον, οἷον τί ἐστιν, ἀναλογιζόμενος ὡς μόγις οὕτως ὁ ἔρως ἄφυκτος καὶ τοῖς πάνυ θαυμασίοις ἐοικὼς λόγοις, ὃν οὐκ ἔστιν ἐκείνῳ τῷ ἀνδρὶ, καὶ τάλλα ἐμπλήκτως καὶ ἀφρονέστατα νομιζόμενον βιβιακότι, καὶ ὑπὸ ἀναξίας τοῦ πυρός. ἔτα ἐνεθύμουν πολλοῖς ἄπιστον εἶναι ὡς θεάσαιντο καὶ ἀκούσαι. ᾠόμην γὰρ ἔτι καταλήψεσθαι ζῶντα αὐτόν. καὶ γὰρ καὶ τόδε τῇ πεπραμένῃ λιτότης

videre, præsertim cùm ita malo odore omnium nares impleantur. An expectatis dum pictor quispiam accedens vos depingat, quemadmodum in carcere iuxta Socratem socij depicti sunt? His auditis illi indignabantur, & me cõuicijs prosciendebant. A' nonnullis quoq; illorum ad fustes concursum est. Deinde verò cùm essem illis comminatus, me correptos per vim quospiam in ignem præcipitaturum, vt præceptoris sequantur vestigia, à cœpto destiterunt, & pacem egerunt. Ego autem à pyra regressus, equidem varia meo cum animo, ô amice, voluebam, identidem mecum reputans cuiusmodinam res esset gloriæ sitis & cupiditas, quippe qua sola quoque magni alioqui viri & admirandi omnes ex æquo caperentur, nedum hic Proteus, cuius omnis vita parũ prudenter instituta, eò tantũ tendebat, vt alijs admirationi esset, & stupori, prorsus flãmis nõ indigni. Exinde multis occurrebã, & ipsis spectatũ euntibus. Etenim existimabant

adhuc

ἐλευθέρους, ὡς πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀσπασάμενος, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοὺς Βραχμᾶνας φασὶ ποιεῖν, ἐπιβύσεσθαι τῆς πυρᾶς. ἀπίστριφον δ' οὖν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, λέγων ἤδη τετελέσθαι τὸ ἔργον, οἷς μὲν καὶ τοῦτ' αὐτὸ περισπούδαστον ἦν, καὶ αὐτὸν ἰδεῖν τὸν τόπον, καί τι λείψανον καταλαμβάνειν τοῦ πυρός. ἔνθα δή, ὦ ἑταῖρε, μυρία πράγματα εἶχον, ἅπασι διηγούμενος καὶ ἀνακείνουσι, καὶ ἀκριβῶς ἐπιπωθανομένοις. ἐμοὶ μὲν οὖν ἔδοξάν τινα χαρίεντα, φιλὰ ἄρα, ὥσπερ σοί, τὰ πραχθέντα διηγούμην, πρὸς δὲ τοὺς βλάκας, καὶ πρὸς τὸν ἀκρόασιν κεχηνότας ἐπῳδήν τινα παρ' ἐμαυτὸν ὡς ἐπαδὴν ἀνέφθην μὲν ἡ πυρά, ἐνέβαλε δὲ φέρων ἑαυτὸν ὁ Πρωτεύς, σεισμοῦ πρότερον μεγάλου γενομένου, σὺν μὲν ἤχῳ τῆς γῆς, νύξ ἀναπλάσας

adhuc ipsum viuum relictū iri. Siquidem & hoc priori die fama sparserat, tanquam ad solem orientem salutaturus, quemadmodum aiūt facitare Brachmanas, quando pyram sint inscensuri. Itaque multos illorum ab incepto itinere absterruī, dicens omnem rem iam esse confectam: quibus ne hoc ipsum quidem dignum erat diligentia, & si ipsum vidissent locum, ac nonnihil ab igne reliquarū inuenissent. Hîc mihi, ô amice, infinita erant negocia, dum omnibus percenseo quærentibus, & singula exactè indagantibus. Quoties ergo videram eminentis auctoritatis & gratiæ virum, illi omnem rem nudè & simpliciter vt acta erat, quemadmodum tibi, commemorabam. Cæterūm erga homines bardos & stupidos, & ad audiendum suspēso animo inhiantes, magnificis & tragicis verbis efferebar, quòd posteaquam pyra fuisset incensa, & semet Proteus iniecisset, facto sub initium ingenti motu, cum horrendo concussæ terræ mugitu,

μὴν ἐκ μέσης τῆς φλογὸς, διὰ χοῖς ἐς τὸν οὐρανὸν, ἀνθρωπίνῃ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων. Λείπομαι γάρ, βαίνω δ' ἐς Ὄλυμπον. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐκπεπλήγοντο, καὶ πεσκυνώουν ἀποφρίττοντες, καὶ ἀνεκρινόμην μέλλοντες, πότερον, πρὸς ἕω, ἢ πρὸς δυσμὰς ἐνεχθεὶς ὁ γύψ· ἐγὼ δὲ τὸ ἐπιπλοῦν ἀπεκεκράγειν αὐτοῖς. ἀπιὼν δὲ ἐς τὴν πανήγυριν, ἐπέσεισέ τινι πολιῷ ἀνδρὶ, καὶ μὴ τὸν Δί', ἀξιοπίστῳ τὸ πρόσωπον, ἐπὶ ζῷ πώγωνι, καὶ τῇ λοιπῇ σεμνότητι, τότε ἀπὸ λιγυδόμου πρὸ τοῦ πρωτίου, καὶ ὡς μετὰ τὸ καυθῆναι διάσαιτο αὐτὸν ἐν λευκῇ ἑσθῆτι μικρὸν ἔμπροσθεν, καὶ νῦν ἀπολίποι περιπατοῦντα φαιδρὸν ἐν τῇ ἑπταφώνῳ στοᾷ κοτίνῳ τε ἐστεμμένον, ἔτ' ἐπὶ πᾶσι πεσοῦσι, τὸν γύπα διομνύμενος ἃ μὲν αὐτὸς ἑωρακέναι, ἀναπάμενον ἐκ τῆς πυρᾶς, ὃν ἐγὼ

gitu, vultur è flammâ subuolans, rectà in cœlum iuisset, magna voce humana dicens: Reliqui terram, in Olympum commigro. Illi his auditis obstupescebant animis, ac adorabant perhorrescentes: mêq; interrogabant, virónam, ad auroram, an ad occasum versus subductus esset vultur. Ego verò quodcunque fortè succurrebat, respondebam illis. Porrò vbi ad frequentem hominum celebritatem venissem, in virum canum incidi, & per Iouem, quantum ad vultum & barbam; & reliquam grauitatem attinebat, quantiuis precij: qui cùm alia de Proteo circumstantibus percensêret, etiam hoc adiecit, quòd eum posteaquâ combustus esset, aliquanto antè in veste candida vidisset, at nunc eúdem hilarum in porticu Heptaphono, hoc est, septem vocibus perstrepente, obambulantem reliquisset, oleaginis sertis coronatum. Ad extremum super omnia addidit etiam vulturem, per sanctè deierans, quòd ipsi ex pyrâ sub-

ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀφῆκα πτόμενον, καταγελῶντα τῶν ἀνοήτων, καὶ βλακικῶν τὸν τρόπον. ἐννόει τὸ λοιπὸν, οἷα ἀκὸς ἐπ' αὐτῷ γένοιτο, ποίας μὴ οὐ μυλίδας ἐπισήσεσθαι ἐπὶ τὸν τόπον, τίνας δὲ τίτλιγας οὐκ ἐπαγαγέσθαι, τίνας δὲ κορώνας οὐκ ἐπιπλήσεσθαι, καθάπερ ἐπὶ τὸν Ησιόδου τάφον, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκόνας μὲν γὰρ παρά τι Ηλείων αὐτῶν, παρά τι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οἷς καὶ ἐπιστάλκεναι ἔλεγεν, αὐτίκα μάλα οἶδα ποιμὰς ἀνασησομένας. φασὶ δὲ πάσαις σχεδὸν ταῖς ἐνδόξοις πόλεσιν ἐπιστολὰς διαπέμψαι αὐτὸν, διαθήκας τινὰς καὶ παραινέσεις καὶ νόμους. καί τινας ἐπὶ τούτῳ πρεσβευτὰς τῶν ἑταίρων ἐχειροτόνησε νεκραγέλως καὶ νεκτερομάστιγας προσαγορεύσας. τοῦτο τὸ τέλος τοῦ κακοδαίμονος Πρωτέως ἐγένετο, ἀνδρὸς ὡς βραχεῖ λόγῳ περιλαβεῖν, πρὸς ἅπαντα.

subuolans fuisset conspectus, quem ego paulò antè volantem dimiseram, in hoc, vt hominum stolidorum & stupidorum mentem dementaret atque deluderet, Considera verò reliqua; quæ propter ipsum (vt verisimile est) breui euentura sint. Qualemnam apes locum non sunt frequentaturæ? quæ verò cicadæ non accessuræ? quæ cornices non aduolaturæ, quemadmodum ad sepulchrum Hesiodi, & similia? Sedenim imagines quoque ab ipsis Elieusibus reliquisque Græcis missas esse confirmabat. hoc profectò sat scio, breui non paucas erectum iri. Aiunt præterea omnibus fermè ciuitatibus celebrioribus ipsum scriptis epistolis misisse testamenta quædam, & exhortationes ac leges: ac quospiam propter hæc ipsa legatos ex familiaribus elegisse, funeris sui nuncios & cursoribus declaratis. Hic finis vitæ fuit infelicis illius Protei, viri breui oratione cuncta perstringam.

ἀλήθειαν μὴ οὐδεπώποτε ἀποβλέψαντος, ἐπὶ δόξῃ δὲ, καὶ ὧν παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου, ἅπαντα ἀπόντος ἀεὶ καὶ πράξαντος, ὡς καὶ εἰς πῦρ ἁλιεῖσθαι, ὅτι μηδὲ ἀπολαῦσαι τῶν ἐπαίνων ἔμελλον, ἀναιδὴς αὐτῶν γενόμενος. ἐν ἓν δέ σοι περιποιησάμενος παύσομαι, ὡς ἔχῃς ἐπιπολὺ γελᾶν· ἐκεῖνα μὲν γὰρ πάλαι οἶδα, εὐθὺς ἀκούσας μου, ὅτι ἥκων ἀπὸ Συρίας διηγουμένου, ὡς ἀπὸ Τρωάδος συμπλέουσα μοι αὐτῷ, καὶ τἄλλα τὰ ἐν τῷ πλῷ πρυφλὴν, καὶ τὸ μεράκιον τὸ ὡραῖον, ὃ ἔπεσε διωΐξαι, ὡς ἔχοι καὶ αὐτὸς τινὰ Ἀλκιβιάδην. καὶ ὡς ἐπιταραχθείη μὲν ὑπὸ νυκτὸς ἐν μέσῳ τῷ Αἰγαίῳ, γνόφου καταβάντος, καὶ κύματα παμμέγεθη ἐγειράντος, ἐκπάγλως μετὰ τῶν γυναικῶν ὁ θαυμασὸς, καὶ θανάτου κρείττων ἂν δοκῶν. ἀπὸ μικροῦ δὲ

stringam, qui ad veritatem nunquam respexit: propter gloriam verò & hominum laudem aucupandam, omnia semper & dixerit & fecerit, adeò vt in ignem quoque se per præceps saltu miserit, quando laudum titillatione haudquaquam amplius perfuncturus erat, quippe quas mortuus sentire non poterat. Vnum adhuc si addidero, verborum finem faciam, vt abundè habeas quod rideas. Siquidem illa iam olim nosti, quippe quæ statim vt ex Syria domum veni, ex me denarrante audîsti, vt à Troade vnà cum illo nauigârim, præter alias quas exercebat inter nauigandum deliciat, etiam puerũ formosum persuasit in Cynicæ sectæ se addicere, videlicet vt esset etiam illi Alcibiades. Et quemadmodum conterritus sit sub noctem in medio Aegæo, oborta caligine, magnisq; fluctibus insurgentibus, vtq; cũ mulierib. turpiter eiulârit admirãdus ille, vîsus sibi potior esse, quàm vt mortem oppetere debeat. Atqui aliquanto antè

quàm

πρὸ τῆς τελευτῆς, πρὸ ἐννέα σχεδόν που ἡμερῶν, πλείους, οἶμαι, τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν ἢ μετέ τι τῆς νυκτὸς, καὶ ἀλλο πυρετῶδες μάλα σφοδρῶς. ταῦτα δή μοι Ἀλέξανδρος ὁ ἰατρὸς διηγήσατο, μεταπεμφθεὶς, ὡς ἐπισκοπήσοιμι αὐτόν, ἤδη οὖν καταλαβεῖν αὐτὸν χαμαὶ κυλιόμενον, καὶ τὸ φλεγμαῖνον οὐ φέρουσα, καὶ ψυχρὸν αὐτοῦ τὰ πάνυ ἐρωτικῶς, ἑαυτὸν δὲ μὴ λοιμᾶσθαι. καί τοι ἐπεῖν ἔφη πρὸς αὐτὸν, ὡς ἐπὶ πάντως θανάτου δηλοῖτο, ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ τὰς θύρας αὐτόματον, ὥστε καλῶς ἔχειν ἔπιόντα, μηδὲν τοῦ πυρὸς κλόμενον· τὸν δὲ οὐ φάναι, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἐνδεξιὸν ὁ τρόπος γήροιτ' ἄν, πᾶσι κοινὸς ὤν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. ἐγὼ δὲ οὐδ' αὐτὸς πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἶδον αὐτὸν ἐγκεχρισμένον, ὡς ἀληθῶς κρύσει τῷ θριμεῖ φαρμάκῳ.

quàm diem ſuum obijt, ante nouem fermè dies plus quàm fat erat, vt opinor, cùm auariter deuorâſſet, ſub noctem vomuit, ac febricula valde vehementi ſubitò correptus eſt. Hæc mihi Alexander medicus denarrauit, accerſitus in hoc, vt eum inſpiceret. Ait ergo ſe illum ſemet humi voluentem deprehendiſſe, æſtuantem morbum perferre non valentem, ac frigidam valdè deſideranter poſtulantem: ſe verò non dediſſe. Dicebat quoque ita ad illum dixiſſe ſeſe: quòd ſi prorſus mortis amore & cupiditate teneretur, ipſam vltrò breui ad ianuam eſſe venturam, ita vt ignis ſibi ſuperuacaneus ad hanc maturandam eſſe videretur. Ad quæ ita reſpondiſſe Proteum aiebat: Atqui haudquaquam perinde celebris & glorioſa oppetendæ mortis futura eſt ratio, cùm omnibus communis ſit. Hæc quidem Alexander. Cæterùm ego quoque illum non ita multos ante dies vnctum conſpexi, quemadmodum præ pharmaci amarulentia fleuerit.

ὁρᾷς, οὐ πάνυ τοὺς ἀμβλυωπιοῦντας ὁ Αἰακὸς παραδέχεται. ὅμοιον ὡς εἴ τις ἐπὶ σωρὸν ἀναβήσοιτο μέλλων, τὸ ἐν τῷ δακτύλῳ πρόπλασμα θεραπεύοι. τί σοι δοκεῖ ὁ Δημόκριτος, εἰ ταῦτα ἔδοξε καθ' ἁρπαγὴν γελάσαι ἂν ἐπὶ τῷ ἀνδρί· καί τοι πόθεν ἔσχεν ἰκανὸν καὶ τοσοῦτον γέλωτα; οὐ δ' ἂν ὦ φιλότης, γελᾷ καὶ αὐτὸς ἥδιστα, ὁπόταν τῶν ἄπωθεν ἀκούσῃς θαυμαζόντων αὐτόν.

Vidésne vt nō omnino Aeacus cæcutientes ſuſcipiat? Non abſimile ſiquis iamiam in crucem aſcenſurus, digiti vulnuſculo medeatur. Quid tibi facturus fuiſſe videtur Democritus, ſi horum ſpectator contigiſſet? Nunquid pro dignitate virum deriſiſſet? Et vnde tantus miſero riſus ſuppetiſſet? Proinde, amice, ride et tu ipſe, ac tum maximè & effuſiſſimè, quoties alios eundem admirantes audieris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

IN Peregrino ſimulatæ tantum ſapientiæ imaginem Lucianus haudquaquam dubiè oſtendere voluit. Quid enim illo inſolentius, aut popularis admirationis (quam vnam omnes ſua prodigioſa viuendi ratione conſtat venatos eſſe Philoſophos) cupientius? Quem in tantum gloriæ ſitis excæcauerat, vt omnibus abſumptis admirationis captandæ præſtigijs, quibus vulpi oculos dementate ſolitus eſt: demum etiam ſemet flammis abſumendum ſacrârit, non ob aliam cauſam, quàm vt mortuus quoque admirationē eſſet populo. Nec mihi dubium eſt, in hoc Peregrino Lucianum, ſummæ virum prudentiæ, indicium facere voluiſſe, cuiuſmodi res eſſet ambitioſæ gloriæ cupiditas, quàm inconſulta, quàm præceps, & quàm ferè ſemper temeritatem comitem ſecum habeat, & φιλωπίαν ſociam. Nec verò vſq; adeò popula-

populariũm animis facesſit negocium, quàm excelſos animos ferè occupat: & quò altiori magnitudine mens prædita fuerit, hoc faciliùs hac ſiti cogitur, tantoque impenſiùs gloriæ deſiderio infeſtatur: ita vt præclarè ſcripſerit Lucianus: τὸ φιλόδοξον μόνον ἄφυκτον, & τοῖς πανυθαυμαστοῖς ἔναγχος δοκοῦσι: Animi abiecti & ſordidi reb. capiuntur humilibus, at ſublimes & excelſi illam internam in altorum animis repoſitam opinionem affectant. Et huius conſequendæ gratia nihil non faciunt, parum nonnunquam reputantes, quàm prudenti conſilio inuidioſam captent gloriam. Videmus noſtro ſeculo innumerabiles peregrinos ſemet, vt Protheus, in omnia vertentes, tantum in hoc, vt ſint aliquid: hoc eſt, vt Heſiodus loquitur, ῥήτορες, φασκοντες, ne deſit mundo quod de illis loquatur, vt habeant præclarum apud omnes & eruditionis & ingenij teſtimonium: non animaduertentes interim, ſe quadam animi cæcitate & præcipitantia, qua illis impoſuit φιλαυτία & ambitio, dum omnia miſcent, in ſummam ruere infamiam. Vſqueadeò miſerè nonnulla ſitiunt, & ſedulò venantur τὸ δόξαν ἐκεῖνο δοξάζειν, vt patiantur citiùs veritati iniuriam fieri, quàm illorum periclitetur exiſtimatio. Eſt quidem omnibus commune laudis & gloriæ certamen propoſitum, ſed ad hanc vt non niſi per ſudorem & laborem patet aditus, ita non alia quàm virtutis, hoc eſt, legitima via penetrandum eſt. Iam quiſque peculiarem viam ad laudem conſequendam ſternit & aperit, quæ an laudis appellatione digna ſit, viderint ij qui tantopere ad hanc & multorum exitio & offendiculo aſpirant. Sed nimiùm multa philoſophati ſumus. Cæterùm in Peregrino præter cætera illud quoq; videre eſt, quàm nihil in rebus diuinis ſapiat humana ratio, etiam prudentia philoſophica excultiſsima. Quis enim negabit, Lucianum ſummi virum fuiſſe ingenij: at quàm naſutè ſubſannet Chriſtianiſmum, palàm eſt: conuitia eructans in ipſum quoque Chriſtum, quem ἀνασκολοπισθέντα σοφιστὴν, hoc eſt, de palo ſuſpenſum

Sophiſtam cognominat, & alia commemorat, confingens quæ à teneris & pijs auribus procul decet eſſe remota. præterea longè aliter de Peregrino ſentire videtur Gellius, author ſatis eminens.

a PENTHEVS.] *Vide quæ de eo annotauimus in Saturnalibus. b* Nónne verò.] *Igne mori multi glorioſum putârunt, inter quos etiam fuit Colanus: qui ſe vltrò incendio obtulit, cùm iam mori decreuiſſet. Nicolaus Damaſcenus, & philoſophus & hiſtoricus, ſcribit à ſe viſum Zarmanochegam Indum, qui ſatis fortunatus Athenis ſe cremauit, quòd abundè vixiſſet. in cuius tumulo ita inſcriptum fuit: Ζαρμανοχήγας Ἰνδὸς ἀπὸ βαργόσης, κατὰ τὰ πάτρια Ἰνδῶν, αὐτὸν ἀποθανατίσας, κεῖται: hoc eſt, Zarmanochegas Indus ex Bargoa, iuxta patrios Indorum mores, ſeipſum immortalem faciens, hic iacet. c* Et enim haud dubitanter.] *Imò qui animæ immortalitatem credunt, feliciores ſunt ijs qui animum interire cum corpore, & vi corporis, ità animi ſenſum morte eripi arbitrantur: de quorum numero ſunt, C. Iulius Cæſar, in ea oratione quam contrà Catilinam habuit, & Cicero prò Cluentio: cùm aliter in Lælio & in prima Tuſculana tradiderit. Ego quamvis de hac impiâ ſententia in Charonte ſcripſi, tamen quia hic locus exigit, ea repetere non ſum veritus. d* Epictetus.] *Hic ex Hierapoli Phrygiæ vrbe fuit oriundus, Romæ Epaphrodito cuidam, Neronis familiari ſeruiuit. e* Hercules.] *Cùm ſe ipſum magnitudine dolorum victus, in rogum coniecíſſet, vnius combuſtus eſt. Sophocles in Trachinijs. f* Alcibiades.] *Vide Plutarchum in eius vita, & Eraſmum in Alcibiadis Sileno.*

ΔΡΑΠΕΤΑΙ. FVGITIVI.

Bilibaldo Birkheimero interprete.

ARGVMENTVM.

RVrſum inuehitur hoc dialogo Lucianus in Philoſophos, quos ſub fugitiuorum nomine non ſolùm ipſos per ſe homines facinoroſos ac perditos pleroſque oſtendit, verumetiam à turpibus principijs, nullis honeſtis ſtudijs, nulla diſciplina inſtitutos, ſed ſolùm ventris

tris & ocij gratia quòd cum maiori ignauia ac ſecuritate, libidini atque alijs vitijs inſeruire poſsint, ad hanc profeſsionem prorumpere docet. Fingitur autem Iupiter cum Mercurio de eo quod nuper in Olympijs circa Proteum acciderit, ſermonem habere (quæ occaſio dialogo eſt) atque ibi inter narrandum Philoſophiam aduenire, multa querentem ac deteſtantem de moribus & vitijs recentiorum ac nuper natorum Philoſophorum, vt qui non ipſi modò nihil dignum hac profeſsione agant aut tractent, verùm etiam iniuriam ac fraudes, quibus alios circumueniant, ſub hoc ſpecioſo titulo tegant: expoſita interim prima origine, qua de cauſa Philoſophia primùm in terras à Ioue demiſſa fuerit, qui homines philoſophari primùm cœperint, & quale poſtremum hoc hominum genus ſub hac profeſsione ſeſe venditare ſoleat. Qua querela Iupiter, pro eo ac par erat, commotus, Mercurium & Herculem vnà cum Philoſophia ad puniẽdos huiuſmodi impoſtores demittit, qui ducẽte Philoſophia, in Thraciam deueniunt, atq; ibi fugitiuos quoſdam ſeruos, philoſophorum nomine ſeſe tuentes, & quandam Laconici cuiuſdam vxorem, libidinis cauſa ſecum circumferentes, indicante & adiuuante ad hoc etiam Orpheo poẽta, comprehendunt, & malè multatos dominis ſuis in ſeruitutem reſtituunt. Vtrum autem ex vero aliquo facto occaſionem argumenti huius Lucianus traxerit, incertum eſt: loci certè ac nominis mentio, quam ille ſub obſcurè facit, tale aliquid innuere videntur. Et fuêre illis tum temporibus præter Epictetum & Menippum, de quibus notum eſt, & Macrobius quoque libro Saturnalium primo meminit, etiam alij quidem, qui à ſeruis ad philoſophiam progreſsi ſunt, quorum hauddubiè nonnulli non tam virtutis ſtudio, quàm ignauiæ & ſecuritatis gratia, quemadmodum & noſtra ætate non paucos vidimus, ad hoc vitæ genus excitati fuêre.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΖΗνὸς, Φιλοσοφίας, Ἡρακλέους, Ἑρμοῦ, Ἀνδρῶν, Δεσπότου, Ὀρφέως, Δραπέτου καὶ Ὑποδίκου.

APOLLO, IVPPiter, Philosophia, Hercules Mercurius, Viri, Dominus, Orpheus, Fugitiuus, Maritus.

ΑΛηθῆ ταῦτά φασι, πάτερ ὡς ἐμβάλοι τις αὐτὸν φέρων ἐς τὸ πῦρ, λαθέναντι Ὀλυμπίων, ἤδη πρεσβύτης ἄνθρωπος, οὐκ ἀγχίνους θαυματοποιὸς τὰ τοιαῦτα; ἡ σελήνη γὰρ ἡμῖν διηγεῖτο, αὐτὴ ἰδοῦσα καιόμενον λέγουσα. Ζεύς. καὶ πάνυ ἀληθῆ, ὦ Ἄπολλον, ὡς μὴ ποτε γένοιτο ἄφιλτρα. Απ. οὕτω κακὸς ὁ γέρων ἦν, καὶ ἀνάξιος ἐν πυρὶ ἀπολωλέναι; Ζεύς. καὶ τοῦτο μὲν ἴσως, ἀλλ' ἐγὼ πολλὴν μὲν τὴν ἀρδίαν μέμνημαι ἀναχόμενος· τότε γὰρ ὑπὸ κνίσσης πονηρᾶς, οἵαν ἐκὼς ἀποφέρεσθαι ἀπομένων ἀνθρωπίνων σωμάτων, ἐγὼ μὲν εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὡς ἔχον, εὐθὺς ἀπιὼν ᾤχόμην, ἀπολωλεκὼς ἄν, εἰ ἴσθι, ἀτοπίᾳ τὰ κάπνια. καὶ ὅμως ἐν τοσαύτῃ εὐωδίᾳ, καὶ

VEráne quæ dicunt, Pater quòd in ignem quidã seipsum coram Olympijs iniecerit, homo iam senex, nec ingenerosus ad talia præstigiator? Siquidem ita nobis Luna retulit, se illum ardentem vidisse dicens. IVP. Et admodum vera, ô Apollo, atque vtinam nunquam facta fuissent. APOL? Num adeò bonus senex erat, & indignus qui in igne periret? IVP. Et illud forsitan. Cæterùm multam me tum memini in suauitatem, ob miloris, qualem ab toftis humanis corporibus exhalare par est, fœtorem pertulisse. etenim mi confestim in Arabiam, vt habebam, discedens abijssem, ob fumi, certè scias, fœditatem perijssem: & tamen in fragrantia tanta, aroma-

καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἐν λιβανωτοῦ πομπόμῃ, μόλις ἀρτίνου ἐπιλαθέσθαι μοι, καὶ ἀρμαθὲς ἄθυλον τὴν κνηδὰν ἐκείνην τῆς ὀσμῆς, ἀπὸ καὶ νῦν ὀλίγου δέω ναυτιᾶν, ἀναμνησθείς αὐτῆς. Απ. τί δὲ βουλόμενος, ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα ἐργάσαι ἑαυτόν; ἢ τί τὸ ἀγαθὸν, ἀναυθρακωθῆναι ἐμπεσὼν εἰς τὴν πυράν; Ζεύς. τῷ μὴ οὐκ ἂν, ὦ παῖ, φθάνοις, καὶ Ἐμπεδοκλεῖ πὸ αὐτοῦ ἐγκαλῶν, ὃς ἐς τὰς κρατῆρας ἅλατο, καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ. Απ. μελαγχολίαν τινὰ δηλοῖ λέγεις. αὐτὰρ οὗτός γε τίνα ποτὲ ἄρα τὴν αἰτίαν ἔσχε τῆς ἐπιθυμίας; Ζεύς. αὐτοῦ σοι λόγον ἐρῶ, ὃν ἔλεξε πὸς τὴν πανήγυριν, ἀρτιχούμενος πὸς αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς τελευτῆς. ἔφη γὰρ, εἴ γε μέμνημαι. ἀπὸ τίνος αὖ τὴ σπουδῇ πρόσεισι τεταραγμένη καὶ δακρύουσα, πάνυ ἀδικουμένη ἔοικεν; μέγα δὲ φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ τοὔνομά γε τοὐμὸν ἐπιβοᾶται σχηλιάζουσα, τί, ὦ θύγατερ δακρύεις, πλέουσα ἀερυμνῶν, ἀνοσεῖ.

aromatumq; copia, nec non thuris abundantia, vix mihi nares odoris obliuiſci, & graueolentiam illam dediſcere volebant: ſed & nunc cùm tantum recordor, quaſi nauſeo. APOL. Quidnam ô Iupiter, volebat cùm ita ſe ipſo abuteretur? aut quódnã inde bonum, ſi in rogum incideret, ac carbonatim deflagraret? IVP. Atqui fili, nónne in hoc Empedoclem ante ipſum criminari videris, qui in Sicilia & ipſe in crateras inſiluit? APOL. Melancholiam quandã moleſtam dicis. Cæterùm iſte quámnam tandem deſiderij cauſam habebat? IVPIT. Ipſius tibi ſermonem referam, quem coram Panegyri cùm mortis genus defenderet, habuit dicebat enim, ſi memini. Sed qũænam eſt iſta quæ accelerans aduẽtat, perturbata, lachrymãs? magna videtur iniuria affecta. Atqui Philoſophia eſt, ac nomen meum, ſe ipſam deplorans ærumnis plena, inuocat. Cur filia lachrymaris?

τί ἀπολιπῶσα τὸν βίον ἐλήλυθας; ἆρα μὴ οἱ ἰδιῶται αὖθις ἐπιβεβουλεύκασί σοι, ὡς τὸ πρόσθεν, ὅτι τὸν Σωκράτην ἀπώλεσαν, ὑπὸ Ἀνύτου κατηγορηθέντα, εἶτα φεύγεις δι' τοῦτο αὐτούς; Φι. οὐδέν τοιοῦτον, ὦ πάτερ, ἀλλ' ἐκεῖνοι μέν με πολὺς λεώς, ἐπαινοῦσι, καὶ δι' τιμῆς ἔχουσιν ἀνδράσιν, καὶ θαυμάζουσίν με, καὶ μονονουχὶ προσκυνοῦσιν, εἰ μὴ σφόδρα ξυνίασιν ὧν λέγομαι. οἱ δέ, ὡς ἂν εἴποιμι, οἱ ξυνήθεις, καὶ φίλοι φάσκοντες εἶναι, καὶ τοὔνομα τὸμὸν ἐπονόμασαν, ἐκεῖνοί με τὰ δεινότατα ἠργάσαντο. Ζεύς. οἱ φιλόσοφοι ἐπιβουλεύουσί τινα ἐπιβεβουλεύκασί σοι; Φι. οὐδαμῶς, ὦ πάτερ, οἵγε ξυνηθίκασί μοι καὶ αὐτοί. Ζεύς. πρὸς τίνων οὖν ἠδίκησαι, εἰ μήτε τοὺς ἰδιώτας, μήτε τοὺς φιλοσόφους αἰτιᾷ; Φι. ἐστί τινα, ὦ Ζεῦ, ἐν μεταιχμίῳ τῶν τε πολλῶν καὶ τῶν φιλοσοφούντων, τὸ μὲν σχῆμα καὶ βλέμμα καὶ βάδισμα ἡμῖν ὁμοίοις καὶ κατὰ ταυτὰ ἐσταλμένοις, ἀξιοῦσι γοῦν ὑπὲρ ἐμοὶ τάττεσθαι, καὶ τοὔνομα τὸ ἡμέτερον ἐπιγράφονται, μαθητὰς

aut cur vitâ relinquēs aduenisti? num tibi rursus Idiotæ, vt olim, struxêre insidias, cùm Socratem ab Anyto accusatum interfecêre? ideóne illos fugis? PH. *Nil tale, ô pater, verùm turba illa ingēs me laudat, honoréq; dignam censens veneratur, & tantum non adorat, tametsi non admodum quæ dico intelligat. Hi verò, quónā modo dicā? familiares, & qui se amicos esse asserunt, ac nomē meum induêre, illi me grauissimè læserunt.* IVP. *Philosophine tibi insidias quasdā struxêre?* PHI. *Minimè, pater: nam & illi pariter mihi iniuria sunt affecti.* IVP. *A quibus igitur iniuriam perpessa es, si nec Idiotas, neque Philosophos incusas?* PHI. *Sunt nonulli, ô Iupiter, inter multitudinem & philosophantes medij, forma, aspectu & incessu nobis similes, hisque ornati, hi mihi subesse gloriantur, ac nomen nostrum præ se ferunt,*

μαθητὰς

μαθητὰς καὶ ὁμιλητὰς καὶ θιασώτας ἡμῶν εἶναι λέγοντος, ὁ βίος ἢ αὐτῶν πανμίαρ ὃν, ἀμαθίας καὶ θράσους καὶ ἀσελγείας ἀνάπλεως· ὕβρεως δὲ μικρὰ λαθεῖν ἡμῶν. ἀπὸ τούτων, ὦ πάτερ, ἀδίκημάτων φεύγομεν. Ζεύς. Μανθάνω ταῦτα, ὦ θύγατερ, ἀλλὰ τί μάλιστα ἀδικήμασί σε. Φιλ. σκόπει, ὦ πάτερ, ἃ μικρά σοι φαίνεται. σὺ γὰρ καταθεασάμενος τὸν βίον ἀδικίας καὶ παρανομίας μεστὸν, ἅτε ἀμαθίᾳ καὶ ὕβρει ξυνόντα, καὶ ταραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, κατελεήσας τὸν ἀνθρώπινον ὑπὸ τῆς ἀγνοίας ἐλαυνόμενον, ἐμὲ μὲν κατέπεμψας, ἵνα λάμψω καὶ ἐπιμεληθῶ ναι, ὡς παύσαιμι μὲν ἀδικοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ βιαζομένους, καὶ ὅμοια τοῖς θηρίοις βιοῦντας, ἀναβλέψαντας δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀρμονικώτερον ξυμπολιτεύοιντο. ἔφης γὰρ πρός με καταπέμπων, ἃ μὲν πράττουσιν ἄνθρωποι, καὶ ὡς διάκεινται ὑπὸ τῆς ἀμαθίας, ὦ θύγατερ, καὶ αὐτὴ ὁρᾷς, ἐγὼ δὴ (ἐλεῶ γὰρ αὐτοὺς) οἷς μόνως ἐᾶσαι ἂν τὰ γιγνόμενα οἶμαι, πρεπείνας

discipulos, sectatores ac contubernales se nostros esse dicentes: at vita eorũ sceleſtiſsima, ignorantia, temeritate & petulantia penitùs eſt referta: nobis iniuria haud parua. ab illis, ô pater, iniuria affecta profugi. IVP. *Moleſta hæc, filia: verùm quare potiſsimùm te læsêre?* PHI. *Conſidera, pater, nũ parua. etenim cùm vidiſſes humanã vitam iniquitate et iniuſtitia plenam tanquam ignorantia & violentia agitatã & perturbatam, turerũ humanarum, quòd tanta caligine cõflictarentur, miſeratus, me in terram dimiſiſti, iniungẽs vt omnem adhiberem diligentiam, quò homines à violentia & mutuis deſinerẽt iniurijs, ac nõ beluarum ritu viuerent, ad veritatemq; reſpicientes, pacatiùs inter ſe degerent. Dicebas etenim cùm me demitteres, quæ nam homines agunt, qualiterq;, ô filia, ob ignorantiam ſint affecti, tute quoq; cernis. Ego verò, quoniam eorum me miſeret, te, quam ſolam tantis erroribus mederi poſſe arbitror,*

ἐξ ἁπάντων ὑμῶν, πέμπω ἀφομιλῶ. Ζεύς. οἶδα ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπὼν τότε, σὺ δὲ τὰ μετὰ ταῦτα ἤδη λέγε, ὅπως μὴ ὑπεδέξαντό σε ἡδέως πλαμψίλω τὸ πρῶτον, ἄττα δὲ νεῦ ὑπ' αὐτῶν πέπονθας; Φιλ ἔξα μὲν, ὦ πάτερ, οὐκ ἐπὶ ζεὺς Ἕλληνας οὔσης, ἀλλ' ὅτι περὶ ἐδόκει μοι χαλεπώτερον ζεῦγος εἶναι, τὸ βαρβάρους παιδεύειν καὶ διδάσκειν, ζεῦτο πρῶτον ὀξέως ἐργάσασθαι. τὸ Σκιθικὸν δὲ ἔως, ὡς ῥᾴστον ὑποδαλέσθαι καὶ τάχιστα, ὡς χαίρω ἐνδεξόμενον τὸν χαλινὸν οἷόν τε, καὶ ὑπαχθησόμενον τῷ ζυγῷ, ὁρμήσασα ἐς ἰνδοὺς τὸ πρῶτον, ἔθνος μέγιστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, ἀχαλινῶτος ἔτι καταβάντας ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἐμοὶ συνέναι. ὥστε καὶ γλαφυρὸν, οἱ Βραχμᾶνες, ζῆς Νηχαίοις καὶ Ὀξυδράκαις ὁμόροις, οὗτοι πάντων ὑπ' ἐμοὶ τάττονται, καὶ βιοῦσι κατὰ τὰ ἡμῖν ἐθισμένα, τιμώμενοι πρὸς τῶν πλησιόχων ἁπάντων, καὶ ἀρθυ-

ex omnibus nobis elegi, ac vt illos cures, demitto. LVC. Noui, multa talia tum dicebam: at tu iam dicere perge, quomodo sub initium te deuolantem homines susceperint, & quæ nunc & ipsis pertuleris. PHIL. Perrexi igitur, pater, non confestim ad Græcos, sed quod longè mihi difficilius opus esse videbatur, Barbaros videlicet instituere & docere, hoc primum agrediendum esse censebam. Intermissis igitur Græcis, tanquam qui facilè subigi possent, ac celeriter, vt putabam, frenũ susceperi, iugóque collum subdituri forent, ad Indos primò moui, gentem omnium quæ viuunt, maximam: illisq; haud grauatè persuasi, vt ab elephantis descendentes, mecum conuersarentur, quemadmodum Brachmanes, felix hominũ genus, Nechræis & Oxydracis finitimi, qui omnes mihi subduntur, ac nostris viuunt institutis, ac omnibus circumhabitantibus honorati, mortisq;

ἐκθνήσκουσι παράδοξόν τι-
να τοῦ θανάτου τρόπον. Ζεύς.
τοὺς γυμνοσοφιστὰς λέγεις; ἀ-
κήκοα γοιῶ τάδε ἄττα περὶ αὐ-
τῶν, καὶ ὅτι ἐπὶ πυρὰν μεγά-
λην ἀναβάντες, ἀρίζηλοι ἐγέ-
νοντο καιόμενοι, οὐδὲν τοῦ σχήμα-
τος ἢ τῆς καθέδρας ἐκπίπτοντες.
ἀλλ' ὀ μέγα τοῦτο. ἔναγχος
γοιῶ καὶ Ὀλυμπιάσι τὸ ὅ-
μοιον ἐγὼ εἶδον γενόμενον, εἰ-
κὸς δὲ καὶ σὲ παρεῖναι, καιο-
μένου τότε τοῦ γέροντος. Φιλ.
οὐδ' ἀνῆλθον, ὦ πάτερ, εἰς Ὀ-
λυμπίαν, δέος τῶν καταράτων
ἐκείνων, οὓς ἔφην, ὅτι πολ
λοὺς αὐτῶν ἑώρων ἀπιόντας,
ὡς λοιδορήσαντες τοῖς ξυνε-
λεύσεσι, καὶ βοῆς τὸν ὀπισθό-
δομον ἐμπλήσαντες ὑλακῆς.
του, ὥστε οὐδὲ ἔδον ἐκεῖνον,
ὅπως ἀπέθανε. μετὰ γοῦν τοὺς
Βραχμᾶνας, εἰς Αἰθιοπίαν
αὖθις, ἔνθα εἰς Αἴγυπτον κα-
τέβην, καὶ ξυγγενόμενός τοῖς
ἱερεῦσι καὶ προφήταις αὐτῶν
καὶ τὰ θεῖα παιδούσασα, εἰς
Βαβυλῶνα ἀπῆρα, Χαλδαίοις
καὶ μάγοις μυήσων, ἔνθα εἰς Σκυ
θίαν ἐκεῖθεν, ἔνθα εἰς Θράκην.

mortisq; genere moriuntur admirando. IVP. *Gymnosophistas dicis: de quibus inter cætera & hoc audio, quòd in rogum ingentem ascendentes, sponte comburuntur minimè vel forma aut cathedra excidentes: sed nihil magni hoc. nam & ego nuper in Olympiacis simile quiddam fieri conspexi: quin & te cùm senex conflagraret, adesse decuisset.* PHI. *Haud ad Olympia, pater, ascendi, execrandorum illorum, quos dicebam, metu, quoniam multos eorum abire vidi, tanquam concilio maledicerent, latrantésque domus posteriora clamore implerent: ita vt nec illum quemadmodum occubuerit viderim. Post Brachmanes igitur confestim in Aethiopiam, inde in Aegyptum descendi, & cum sacerdotibus & prophetis illorum congressa sum. Quos cũ diuina docuissem, in Babylonem perrexi, Chaldæos & Magos initians. Inde & Scythiam, postea in Thraciam,*

ἐνθά μοι Εὔμολπός τε καὶ Ὀρφεὺς ὁλωιγωίωλω. ὃς καὶ πρεσείλαβε τὸν Ἑλλάδα τὸν μὲν, ὡς τελέσαιεν αὐτὸς, τὸν Εὔμολπον (ἐμεμαθήκει γὰρ τὰ θεῖα παρ' ἡμῶν ἅπαντα) τὸν δὲ, ὡς ἐπάδων πρόσβαλοι τῇ μουσικῇ, κατὰ πόδας ἐνθὺς ἐπόμενον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐνθὺς ἐλθόντα ὅτι μάλιν ἠσπάσαντο οἱ Ἕλληνες, ὅτι ὅλως ἀπεπλησαν. κατ' ὀλίγον δὲ προσομιλοῦντα, ἐπλὰ ἐκ τῶν ἀπάντων ἑταίρους καὶ μαθητὰς προσηγαγόμην, καὶ ἄλλον ἐκ Σάμου, καὶ ἄλλον ἐξ Ἐφέσου, καὶ Ἀβδηρόθεν ἄλλον, ὀλίγους πάνυ τάπασι· μετ' ἐς τὸ σοφιστῶν φῦλον ἐκ οἶδ' ὅπως μοι παρέρρυη· ζ. ὅτι ξύλον τὰμὰ ἐς βάθος, οὔτε λεπτὸν ἀπάδον, ἀλλ' οἷον τὸ Ἱπποκενταύρων γένος, σύνθετόν τι καὶ μικτὸν, ἐν μέσῳ ἀλαζονείας καὶ φιλοσοφίας πλαζόμενον, οὔτε τῇ ἀγνοίᾳ τέλειον πρεχόμενον, ὅτι ἡμᾶς ἀτενέσι δὲ ὄμμασι βαθρεῖν ἀδυνάμενον, ἀλλ' οἷον λήμωντον ὑπὸ τοῦ ἀμβλυώπειαν, ἀσαφές τι, καὶ ἀμυδρὸν ἡμῶν

vbi [b] *Eumolpus & Orpheus mecũ congreſsi ſunt, quos etiam in Græciã præmiſit, Eumolpum quidem vt Græcos initiaret (etenim cuncta diuina à nobis didicerat) Orpheum autem vt in cantando muſica eos cogeret: quorum veſtigia confeſtim inſecuta ſum, ac ſub initium cùm veniſſem, non admodum Græci me amplectebãtur, nec tamẽ penitùs excludebant. Paulatim verò cum eis conuerſata, ſeptem ex omnibus amicos et diſcipulos collegi. & alium ex Samo, alium verò ex Epheſo, ex Abdera quoq; aliũ, omninò paucos. Quibus cum* [c] *Sophiſtarum genus, neſcio quo pacto, mihi ſuppullulauit, neq; mea abſolutè æmulans, neq; tamen penitùs diſcrepans, ſed tanquam Hippocentaurorũ genus, compoſitum quid, & mixtũ, in medio ſuperbiæ & philoſophiæ errans, neq; ignorantiæ finem impotens, neque fixis oculis nos intueri valens, ſed tanquã hebetudine cæcutientes, obſcurũ quid, & dubiam noſtri imaginem*

ἄδωλον, ἢ σκιὰν ἐνίοτε ἰδόντα ἄν, οἱ δ' ὤονζο ἀκριβῶς πάντα κατανενοηκέναι. ὅθεν παρ' αὐτοῖς ὁ ἀχθῆς ἐπαίνη, καὶ περιττὴ σοφία, καὶ ὡς αὐτοὶ ὤοντο, ἀπρόσμαχ& ἀνεφλήκτο; ἀλλ' ὑμφὰ καὶ ἄποροι καὶ ἄτοποι ἀπρεπείας, καὶ δυσέροδοι καὶ λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. ἔτα ὑωλυόμενοι, καὶ ἐλεγχόμενοι πρὸς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, ἀγανάκτο, καὶ σωΐστανζο ἐπ' αὐτούς, καὶ τέλ&, δικαστηρίοις ἔπεσθαι, καὶ παρεδίδο& τὼμφὰ ζοῦ Διογένους. ἐχθὲ μὲν οὖν ἴσως τότε φυγεῖν εὐθὺς, καὶ μηκέτι ἀνέχεσθαι τὴν συνουσίαν αὐτῶν, νυνὶ δ' Ἀντισθένης μὲ καὶ Διογένης, καὶ μετὰ μικρὸν, Κράτης καὶ Μένιππ&, οὗτοι ἔπεισαν ὀλίγον ἐπιμεῖναι τῆς μονῆς, ὡς μέποτε φίλον· ἐγὼ γὰρ ἂν ζοσοῦτα ἐπεπόνθειν, ὕστερον. Ζεύς. ἀλλὰ σὺ μοι λέγε, ὦ φιλοσοφία, τίνα ἠδίκησαι, ἢ ἀγανακτεῖς μόνον. Φι. μᾶλλον ἄρα, imaginem vmbrámve quandoque cernens, nihil omnino tamen exactè cuncta se nosse existimat. Hinc illa inutilis & superuacanea apud eos sapientia, & vt ipsi arbitrantur, inexpugnabilis, accenditur: arrogantes quoque & dubiæ, nec non absurdæ responsiones: inextricabiles prætereà & labyrinthææ interrogationes. Quòd si ab amicis meis prohibentur & redarguuntur, indignantur, ac contra illos conspirant, tandémque in ius rapiunt, & ad cicútam bibendam tradunt. Et quamuis fortassè cùm confestim fugere, nec ampliùs eorum conuersationem tolerare oportuisset: [d] Antisthenes tamen, & Diogenes, ac paulò pòst [e] Crates, Menippus quoque, mihi, vt parumper discessum meũ differrem, persuasére: quòd vtinam nunquam factus esset: non enim tanta postea fuissem perpessa. IVP. Sed nondum mihi, ô Philosophia, enarras quemadmodum iniuria sis affecta, verùm tantummodò indignaris. PHIL. At qualiter nunc,

ô Iupi-

ὦ Ζεῦ, ἀλλὰ καὶ σί. μιαρὸν γάρ τι φῦλον ἀνθρώπων, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀσελγὲς καὶ θητικὸν, ὃ ξυγγνώμονα ἡμῖν ἐκ παίδων ἐπ' ἀσχολίας· ἐδούλευε γὰρ, ἢ ἐβύθωσεν, ἢ ἄπλας τέχνας, οἵας ἀνὴρ τοὺς ὁμοίους, ἐμάνθανε, σκυτέως ἢ τεκτάνεν, ἢ πιλέως ἦγεν, ἢ ἑτέρα ξάνειεν, ὡς ἀρχὰ ἂν εἴη τοῖς γνωσθεῖσι, καὶ ἐυμάρυτα, καὶ καταγάγοις ἐυμαρῶς, ὁπότε καὶ μέτρον ἐπάναγκες ἔριφοιεν, ἢ μίτον ἐλάθοιεν, τοιαῦτα τοίνυν ἐν παισὶ μειρακίοις, ἀδὲ ὄνομα τὸ ἡμέτερον ἴσασιν. ἐπεὶ δ' εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξαντο, καὶ κατέδοσαν τῷ ἀδῶ, ὅσην παρὰ τῶν πολλῶν ὀφείλουσι τοῖς ἑταίροις τοῖς ἐμοῖς, καὶ ὡς ἀνέχονται οἱ ἄνθρωποι τὸν παῤῥησίαν τῶν αὐτῶν, καὶ χαίρουσι θεραπευόμενοι, καὶ συμβουλεύουσι πείθονται, καὶ ἐπιτιμῶντων ἀποβύουσι, ταῦτα πάντα τυραννίδα τινὰ μικρὰν ἡγοῦντο εἶναι· τὸ μὲν δὴ μανθάνειν, ὅσα ἐν τοιαύτῃ πεπαιδεύσθαι προσφορά, μακρὸν

ô Iupiter, audi: Sceleſtum quoddam hominũ genus eſt, & viplurimũm ſeruile ac mercenarium, haud nobiſcum ob negotiorum multitudinem à pueris conuerſatum. ſeruitutem enim ſeruiuit, aut ſub mercede operam locauit, aut alias artes exercuit, quales par eſt homines tales addiſcere, coriariam, fabrilem, fullonicam, aut lanam excutere, vt mulieribus ſit accommoda, & ad filandum apta ductilisque, cùm illæ tramam vertunt, vel licium circumuoluunt: talia igitur in puerili exercentes ætate nec nomen cognouêre noſtrum. Poſtquam verò annos viriles ingredi cœpêre, ac reuerentiam quæ à quamplurimis amicis exhibetur meis, conſpexerunt, quemadmodumq́ homines loquendi eorum liberatem tolerant, & correpti gaudent, ac conſulentibus obtemperant, increpantes denique formidant: hæc omnia tyrannidem haud paruam eſſe arbitrabantur. Verũ addiſcere quæ profeſsioni huic conuenũt, longum

παρὸν ἰῶ, μᾶλλον δὲ λοιμικὸν ἀθυμίαν, οὐ τέχνας δὲ γλίσχρας, οὐ σοὶ πόνους, οὐ μόγις ἑτοίμας παρέχειν ἐδυνάμενον· ἐνίοις δὲ καὶ ἡ δουλεία βαρὺ, καὶ ὅπως οἷόν ἐστιν, ἀφόρητον ἐφαίνετο. ἔδοξεν οὖν σκοπουμένοις, τὴν ὑπάτην ἄγκυραν, ἣν ἱερὰν οἱ ναυτικοὶ φασὶ, καθεῖναι, καὶ ἐπὶ τὴν βιαιοτέραν ἀπόνοιαν ὁρμῆσαι. ἔτι τε καὶ τόλμαν καὶ ἀμαθίαν καὶ ἀναισχυντίαν προσκαλέσαντο, οἷς αὐτοῖς μάλιστα σοφίαν φωνίζουσαν, καὶ λοιδορίας ἀνάγκας ἐκμελετήσαντο, ὡς πρόχειροι εἶεν, καὶ ἀνὰ στόμα τείνειν μόνας ξυμβολὰς ἔχοντες. ὁρᾷς, οἷα τοῖς φιλοσοφίαν ἐφόδια σχηματίζουσιν, καὶ μετακοσμοῦσιν αὐτούς μᾶλλον ἢ κόσμους, καὶ πρὸς ἐμὲ, οἷόν τι ἀμέλει ὁ Αἴσωπος φησὶ ποιῆσαι τὸν ἐν τῇ Κύμῃ ὄνον, ὃς λεοντῇ περιβαλόμενος, καὶ πρὸς ὀργὴν ἐρεθίσας, ἠξίου λέων καὶ αὐτὸς εἶναι, καί πως τινὰς καὶ ἔπεισεν οἳ πιστεύσαντες αὐτῷ. τὰ δ'

longũ erat, seu potiùs impossibile valdè: artificia verò tenuia, & quæ vix cum summo etiam labore necessaria suppeditare possent nonnullis etiam seruitus molesta, & quomodocunq; erat, intoleranda videbatur. Re igitur diligenter perpensa, f ancoram nouissimam, quã nauigantes sacram appellant, visum est demittere. ad optimã itaq; concordiam declinantes, audaciam quoq; & ignorantiam ac impudentiam in auxilium aduocârunt, quæ potissimùm cum eis in certamẽ irent. Conuitia præterea noua excogitârunt, vt prompta essent, ac solas desertationes has in ore haberent. Qualiẽ nam ad philosophiam cernis viatica? proinde & formæ studẽt, ac oppidò quã elegan ter se exornãt, planeq; ita me cũ agũt, quemadmodũ Aesopus Cumanum illum asinum fecisse refert, qui cũ leomnã induisset pellẽ, & asperè derudisset, se quoq; leonem esse videri cupiebat, & erant fortassis nonnulli qui ei crederent.

Nostra

τὰ δ' ἡμέτερα πάνυ ῥᾴδια, ὡς οἶσθα, κἀς μίμησιν πρόχειρα, τὰ πόφανᾶ λέγω, κἀ ὁ πομπὴς ἁ πραγματείας δεᾶ, πρᾴονιον περιβαλέσθαι, κἀ πήραν ἐξαρτήσασθαι, κἀ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχειν, κἀ βοᾶν, μᾶλλον δ' ὀνειδίζειν ἢ ὑλακτεῖν, κἀ λοιδορεῖσθαι ἅπασι. τοιγὰρ ἀσφάλειαν μὲν αὐτοῖς ἁ μηδὲν ἐπὶ τούτῳ παθεῖν, ἃ πρὸς τὸ ἐχεῖμα αὐλὼς παρίξειν ἡμιμνᾶν, ἃ εὐπρεπείαν δὲ πρόχειρον, ἄκουσᾶ ἁ δισσάκις, λᾷν ἃ βούλοιτο ἀπάγειν, παλαχθησόμενός γε τῷ ξύλῳ. κἀ τὰ ἄλφιτα οὐκ ἔτ' ὀλίγα, ἀλλ', ὡς πρὸς Διός, μάζα ψιλή. τὸ δὲ ὀψώνιον, ἃ τάχ' ἂν θύμον, ἀπὸ λιτὰ πανδαπά, κἀ οἶνον, οἷος ἥδιστος, κἀ χρυσίον, παρ' ὅτου ἂν ἐθέλωσι. λάσιμολογοῦσι γὰρ ἐπιφοιτῶντες, ἃ ὡς αὐτοὶ φασιν, ἀκρεάρουσι τὰ πρόβατα. λῶδόν τι πομπὸς αἴρουσα, ἃ αὐλοὶ ἁ σχήμα, ἃ δι' ἁ μὴ ἀκοῦσαι λακῶς. καὶ γὰρ αὖ λιχανόν τινα ὁρῶν, οἶμαι, ὡς ἐξιὸν κατασήσουσα τοῖς ὀρθῶς φιλο-

Nostra verò admodũ, vt nosti, sunt facilia, & ad imitandum leuia (de externis loquor). haud enim magni est negotij, vel vestem sibi triuã circundare, aut peram collo suspẽdere, seu lignum in manibus gestare, vel vociferari, aut potiùs rudere, siue latrare, ac omnibus maledicere. Equidem securitatem, quòd nihil ob talia passuri essent, formæ reuerẽtiã præstare tenebatur. Libertas verò etiam inuito domino prõpta, qui se comprehensos abducere conabatur, baculi experiebatur violentiam. Cæterùm farina non ampliùs pauca, neq; placenta vt anteà tenuis, obsonia verò nequaquã solita, cepẽve agreste, sed carnes omnifariam, & vinum quòd suauissimum: quin & aurum cùm volunt, paratum. etenim circumerrantes tributũ colligunt, vel vt ipsi dicunt, pecora detondent, multosq; dare existimant, vel habitus veneratione, aut metu ne malè audire cogantur. Siquidem & hoc quoque, vt arbitror, præuidere, quò ex æquo inter rectè philoso-

φιλοσοφοῦσιν, οὐδ' ἂν εἷς ὁ διακρινῶν τὰ τοιαῦτα εἴη, ἂν μόνον τὰ ἔξω ὅμοια ἀρχὴν γὰρ οὐδὲ τὸν ἔλεγχον δίκαιον, ἂν ἐρωτᾷ τις οὗτοσὶ κοσμίως, μὴ καλὰ βραχύ, ἀλλ' ἀνύειν βοῶσι, καὶ ἐπὶ τῷ ἀπρόσκλητον τῷ ἑαυτῶν ἀναφύγοσι, τῷ λοιδορίαν, μὴ πρόχειρον τὸ ξύλον. καὶ ἂν μὴ γὰρ ἔργα ζητῇς, οἱ λόγοι πολλοί. ἂν δὲ ἀπὸ τῶν λόγων κρίνειν ἐθέλοις, τὸν βίον ἀξιοῖ σκοπεῖν. τοιγαροῦν ἐμπέπλησται πᾶσα ἡ πόλις ἐκ τοιαύτης ῥᾳδιουργίας, καὶ μάλιστα τὸν Διογένη καὶ Ἀντισθένη καὶ Κράτητα ἐπιγραφομένων, καὶ ὑπὸ τῶν λιμὶ ταπεινομένων, ἃ τὸ μὲν χρήσιμον, ὁπόσον ἔνεστι τῇ φύσει τῶν κυνῶν. οἷον τὸ φυλακτικὸν ἢ τὸ οἰκουρικὸν, ἢ τὸ φιλοδέσποτον ἢ μνημονικὸν εὖ μάλα ἐμιμήσαντο, ὑλακὴν δὲ καὶ λιχνείαν καὶ ἁρπαγὴν, καὶ Ἀφροδίσια συχνὰ, καὶ κολακείαν, καὶ τὸ σαίνειν τὸν διὰ δούλα, καὶ περὶ τραπέζας ἔχειν, ταῦτα ἀκριβῶς ἐκπεπονη-

philosophantes collocarentur, nec esset qui talia discerneret & dijudicaret, si tantum exteriora essent similia, quandoquidem nec principium redargutionis sustinent: veluti si dicatur, quis ille sic ornatus, & tam repentè? sed conuestim clamitant, & ad eorum arcem, maledicentiam scilicet, confugiunt, lignúmque promptum est. Proinde si opera quæris sermones multi: quòd si à sermonibus iudicare velis, vitam considerandam esse censent. Tali igitur impostura ciuitas repleta est vniuersa, & maximè sub Diogenis, Antisthenis, & Cratetis titulo, nec non canum prætextu. Cæterùm quod natura optimum est in canibus, veluti custodia, vel domus tutela, aut herilis amor, siue memoria, minimè imitantur: verùm latratu, gulositate, rapina, venereis, crebris, adulationibus dantium blã-

ditijs, mensarũ denique frequentatione, his per quàm diligenter

νήκασιν. ὅψια δείνλω μετὰ μικρὸν, οἷα ἴσως. οἱ γὰρ ἐκ τῶν ἐργαστηρίων ἅπαντες ἀναπηδήσαντες, ἐρήμους τὰς τέχνας ἐάσουσιν, ὅταν ὁρῶσι σφᾶς μὴ πονοῦντας καὶ μαμνομένους, ἑωθεν ἐς ἑσπέραν ἐπικεκυφότας τοῖς ἔργοις, καὶ μόλις ἀρκοῦντας ἐκ τοιαύτης μισθαρνίας· ἀργοὺς δὲ καὶ γόητας ἀνθρώπους, ἐν ἅπασιν ἀφθόνως βιοῦντας, ἀδωδῶντας μὴ τυραννικῶς, λαμβάνοντας δὲ πρόθυμως ἀγαναδοῦντας δὲ ἐὰν μὴ λάβωσιν, ἐκ ἐπαινοῦντας δὲ ἐὰν λάβωσιν. ταῦτα ὁ ἐμοὶ Κρόνια βίος δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ ἀτυχῶς τὸ μέλι αὐτὸ ἐς τὰ στόματα ἐμπεσεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ κέρδος ἂν δοκεῖ τὸ πρᾶγμα ἐμοῦ, ἐὰν δοῦναι ὄντος, μηδὲν ἐς ἡμᾶς ἄλλο ἐξυβρίσωσιν· οἱ δὲ μάλα σιμνοὶ, καὶ σκυθρωποὶ τὰ ἔξω, καὶ τὰ δημόσια φανούμενοι, ἢν παιδὸς ὡραίου, ἢ γυναικὸς λάβωνται καλῆς, ἢ ἐπαινέσωσι σιωπῇ ἄξιον, οἷα ποιοῦσιν; ἔνιοι δὲ καὶ ξένων τῶν σφετέ-

elaborant. Atqui paulò pòst quónam hæc euadant, videbis. omnes enim ex officinis exilientes, artes relinquent desertas, cùm cernunt se laborantes, & operibus desudantes, ab aurora ad vesperum vsque defatigatos, vix tamen mercede tali vitam sustentare posse: segnes verò & subdolos homines, abundè in omnibus viuentes, tyrannicè quidem postulantes, ac promptò accipientes, & cùm non acceperint, indignantes, neque si acceperint, laudantes. hoc Saturnium eis videbitur seculum, sponteque mel ipsum ex cœlo in ora influere Proinde res minùs esset molesta, si cùm tales sint, nulla alia nos afficerent iniuria. Nunc verò cùm admodum casti & seueri abeuntia & in publicis appareant, si puerum nacti fuerint formosum, vel mulierem speciosam, aut quid silentio dignum sperant, qua-

liánam facium? Nonnulli verò & hospitum suorum adulte-

θρέπτρων γυναῖκας ἀπάγουσι μοιχεύοντες, κατὰ τὸν Ἰλιέα ἐκεῖνον νεανίσκον, ὡς φιλοσοφοῖεν ἂν καὶ αὐτοί. ἔπειτα κοινὰς ταύτας ἅπασι ποιοῦσι τοῖς ξυνοῦσι πειθόμενοι, Πλάτωνός τὸ νόμιμα οἰόμενοι πράττειν, οὐκ εἰδότες, ὅπως ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἄξιον ἐποιεῖτο κοινὰς ἀγεσθαι τὰς γυναῖκας. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις δρῶσι, καὶ ἃ μεθύοντες, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. καὶ ταῦτα ποιοῦσι, ὥσπερ οἶμαι, κατηγοροῦντες αὐτοὶ μέθης καὶ μοιχείας, καὶ λαγνείας καὶ φιλαργυρίας· ὅλως γοῦν οὕτως εὕροις ἂν τὸ ἔπος ἐναντίον, ὡς τοὺς λόγους αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα· οἷον, κολακείαν μισεῖν φάσι, κολακείας ἕνεκα, τὸν Γναθωνίδην δὲ τὸν Σπαθίαν ὑπερβαλέσθαι λιπαροῦσιν, ἀληθεύειν τοὺς ἄλλους παρεῖναι, εἰ ἄρα δεῖ διανεῦσαι τινὶ χλωρίδα μὴ μετὰ τοῦ ψεύδεσθαι λιπαροῦντος ἕλοιτο, πᾶσιν ἐχθρὸν τῷ λόγῳ, καὶ ὁ Ἐπίκουρος πολέμιος, ἔργῳ

adulterantes vxores abducunt, Ilienſis illius iuuenis inſtar, tanquam & ipſæ quoque philoſophaturæ eſſent. Inde communiter illas vniuerſis cobuntibus proſtituentes, Platonis ſe legem implere arbitrantur, haud intelligentes quo pacto ſacer ille mulieres communes eſſe debere cenſuit. Quæ verò in conuiuijs agunt, quemadmodum inebrientur, longum eſſet recenſere: & hæc faciunt, quomodo putas, dum ipſi ebrietatem, adulteria, luxuriam, & auaritiam reprehendunt. Nil igitur magis inter ſe inuenies contrarium, quàm illorum ſermones & opera: quemadmodum cùm adulationem odio habendam aſſerunt, & tamen adulandi gratia gnathonicam vel aſſentationem ipſam exuperent. Alios verò loqui hortantur, cùm ipſi nec linguam niſi mentiendo mouere poſſint. Voluptates omnibus ſermone inimicæ, Epicurúsque hoſtis: opera verò

δι' ὃ καὶ ταύτην ἅπαντα πράττουσι, τὸ δ' ὀξύχολον καὶ μικρολόγον, καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον ἐκπίπτειν καὶ βραχύθυμα καὶ νεογνά. γέλωτα γοιῶν οὐ μικρὸν παρέχουσι τοῖς θεωμένοις, ὑπὸ τὰν ὑπὸ τῆς τυχούσης αἰτίας ἐκπίπτουσιν· μὴν αὐτοῖς ἡ χολὴ μιλιδνοὶ δὲ τὴν χροιὰν βλέπουσι, ταμόν τι καὶ παράφορον ἀναδρομεῖν, καὶ ἀφροῦ μᾶλλον ἢ ἰοῦ μεστὸν αὐτοῖς ἦ τὸ στόμα, μὴ συγκαθῇ τυχοις, ὅτι ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος ἐκχέεται βόρβορος. χρυσίον μὲν ἢ ἀργύριον, Ἡράκλεες, οὐδὲ λιπαρῆσαι ἀξιοῦσι, ὀβολὸς ἱκανὸς, ὡς θέρμης πριάμενοι· πολὺν γὰρ ἂν λιμένη ἢ πολιὸς παρίξει. μετ' ὀλίγον αἰτοῦσιν οὐκ ὀβολὸς, ἀλλὰ δραχμὰς ὀλίγας, ἀπὸ πλέθρου ὅλου· ὥστε τὶς ἔμπορος ζωὸν ἀπὸ τοῦ φόρτου πλήσας ἄν, ὅσον ζητοῖς φιλοσοφία εἰς χρηματισμὸν σωτηρίας. ἔστ' ἂν δ' ἐμπλησθῶσιν ἱκανῶς σιτηρεσίου, καὶ ἐμπλησθῶσιν,

omnia propter illas patrare audent. Iræ præterea vehementia, leuissimarúmque rerum perturbatione, necnon indignationis facilitate, etiam nuper genitos infantulos superant. Non parum igitur risum spectatoribus mouent, cum quouis etiam fortuito casu adeò illis ira ebullit. Colore autem liuidi videntur, impudens quid & abominabile præ se ferentes. Os verò spuma vel potiùs veneno est refertum: ne tu illic cùm fœda illa euomitur illuuies, deprehendaris, caue. Pro in aurum vel argẽtum, Hercules, neque possidere dignantur. obolus sufficit vt lupinos emant: nam potum fons seu riuus suppeditabit. At paulò pòst non obolos vel drachmas paucas, sed totas postulant diuitias, adeò vt mercator quispiam tanto impleri onere posset, quantum illis ad quæstum Philosophia confert. Inde

postquam ad satietatem vsque corrasêre, ac frumentati sunt,

infeli-

ἀπορρίψαντες τὴν λυχνον τὸ δυσωδες πρίβώνιον, ἀγροὺς ἐνίοτε, καὶ ἐσθῆτας τῶν μαλακῶν ἐπριάντο, καὶ παῖδας κομήτας, καὶ οἰκίας ὅλας, μακρὰ χαίρειν φράσαντες τῇ πήρᾳ τῇ Κράτητος, καὶ τῷ πρίβωνι τῷ Ἀντισθένους, καὶ τῷ πίθῳ τῷ Διογένους. οἱ ἰδιῶται δὲ ταῦτα ὁρῶντες, καταφρονοῦσιν ἤδη φιλοσοφίας, καὶ ἅπαντας εἶναι τοιούτους οἴονται, κἀμὲ τῆς διδασκαλίας ἀτιῶντα. ὅστις πολλοῦ ἤδη τὸν χρόνον, ἀδυνάτον μοι γεγένηται, κἂν ἕνα τινὰ προσαγάγεσθαι αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς Πηνελόπης ἐπάσχω. ὁπόσον γὰρ ἐγὼ ἐξυφαίνω, τοῦτο ἐν ἀπαρεῖ αὖθις ἀναλύεται. ἡ ἀμαθία δὲ καὶ ἡ ἀδικία ἐπιγελῶσιν, ὁρῶσα ἀνήκεστον ἡμῖν τὸ ἔργον, καὶ ἀνήνυτον πόνον. Ζεύς. οἷα, ὦ θεοί, πέπονθεν ὑμῖν ἡ Φιλοσοφία πρὸς τῶν καταρατων ἐκείνων; ὥρα σκοπεῖν ὅ, τι καὶ πρακτέον, ἢ ὅπως αὐτοὺς μετανοήσει. ὁ μὲν γὰρ Διογένους ἀπά-

infelicem illam abiicientes lacernam, agros nonnunquam, ac veſtes molles, pueros quoque cincinnatos, necnon inſtructas domus totas emunt, Cratetis peræ, Antiſthenis lacernæ, ac Diogenis dolio, longum valere dicentes. Talia cùm idiotæ cernunt, Philoſophiam iam conſpuunt, omneſq; tales eſſe arbitrantur, ac doctrinam meam reprehendere non deſinunt, adeò vt longo iam tempore impoſſibile mihi fuerit vel vnum ex eis conciliare: ſed planè Penelopes illud patior. etenim quantum ego texo, tantum rurſus eueſtigiò diſſoluitur. Ignorantia verò & Iniuſtitia, cùm opus noſtrum inextricabile, laboremq; cernunt inanem, minimè à riſu temperant. IVPIT. *Proh, ô dei, qualia nobis Philoſophia ab execrandis illis perpeſſa eſt? quapropter conſiderandi tempus adeſt, quid faciendum, vel quopacto è medio ſint tollendi. Cæterùm fulmen eos*

ἀπάγα μιᾷ πληγῇ, μὴ ὁ θάνατος καὶ ταχύς. Απ. ἐγώ τοι, ὦ πάτερ ἐπιθήσομαι· μισῶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἤδη τοὺς ἀλαζόνας, ἀμούσους ὄντας, καὶ τῶν Μουσῶν ἀγανακτῶν. ὑσχυνῶ μὲν γὰρ ἐκ τῆς σῆς δεξιᾶς οὐδαμοῦ ἐκεῖνοι ἄξιοι· τὸν Ερμῆν δέ, εἰ δοκεῖ, αὐθημερὸν τῆς κολάσεως καταπέμψωμεν ἐπ' αὐτούς· ὃς ἅτε δὴ περιλόγους ἔχων καὶ αὐτὸς, τάχιστα ἕσεται ζητῆσαι τοὺς ὀρθῶς φιλοσοφοῦντας, καὶ τοὺς μή. ἔπειτα τοὺς μὲν ἐπαινέσεται, ὡς τὸ εἰκὸς, οἱ δὲ κολασθήσονται, ὅπως ἂν ἐκεῖνος παρὰ καιρὸν δοκῇ. Ζεύς. εὖ λέγεις, ὦ Απολλον· ἀπὸ γὰρ Ηρακλεῖς ἅμα καὶ τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν ἔχουσα ἐπίσης ὡς τάχιστα εἰς τὸν βίον πρίσκα δίκαιον γοῦν ἆθλον οἵου τοῦτον οὐ μικρὸν ἐκτελέσαι, ἢν ἐκκόψῃς μιᾷ ἅρπῃ, καὶ ἀναίσχυντα θηρία. Ηρα. καὶ μὴν ἄμεινον ἦν, ὦ πάτερ, τὴν κόπρον ἐκκαθάραι αὖθις τοῦ Αὐγείου, ἢ τούτοις συμπλέκεσθαι·

iaculatione vnica, mõrsque auferet cita. Apo. Ego tibi pater aurem vellam: nam & ipse iam arroganteſ, & à Muſis alienos, Muſarum gratia indignatus, odi: fulmine ſiquidem aut tua dextra minimè illi digni ſunt. Mercurium autem, ſi videtur, pœnæ exactorem ad illos demittemus, is, tanquam qui & ipſe inter diſciplinas verſatur, celerrimè eos qui rectè philoſophantur, & qui minùs, cognoſcet: dein hi quidem, vt par eſt, laudabuntur, illi verò quemadmodum ex tempore videbitur, plectentur. Iupit. Rectè dicis, Apollo: ſed & tu Hercules, vnà Philoſophiam ipſam pariter ducentes, properiter in vitam abite: certamenq; decimumtertium iſtud, nec paruum, te abſoluere putato, ſi tam ſceleſta & impudentiſſima extirpaueris animalia. Her. Atqui pater & Augiæ ſimum repurgare præſtaret, quàm cum talibus manus conferre.

eamus

θαι· ἀπίωμεν δ' ὅμως. Φι. ἄκουσα μέν, ἀκολουθητέον δὲ κατὰ τὰ δόξαντα τῷ πατρί. Ερ. κατίωμεν, ὡς ἂν ὀλίγους αὐτῶν ἐπιτρίψωμεν σύμμορον. ποίαν δὲ χρὴ τραπέσθαι, ὦ Φιλοσοφία; σὺ γὰρ οἶσθα, ὅπῃ ἀσίν. ἢ πρόδηλον ὅτι ἡ τῷ Ἕλλάδι; Φι. οὐδαμῶς, ἢ πάνυ ὀλίγοι, ὅσοι ἀρθῶς φιλοσοφοῦσιν, ὦ Ερμῆ· οὔτοι δὲ οὐδὲν Ἀττικῆς παιδείας δέονται, ἀλλ' ἔνθα πολὺς χρυσὸς ἢ ἄργυρος ὀρύττεται, ἐκεῖ καὶ ζητητέοι ἐσὶν ἡμῖν. Ερ. οὐκοῦν οὐδὲν τῆς Θρᾴκης ἀπιτέον. Ηρα. εὖ λέγεις, καὶ ἐγώ μαι γὰρ ἡμῖν τῆς ὁδοῦ· οἶδα γὰρ τὰ Θρᾳκῶν ἅπαντα, συχνάκις ἐπιλθών. ἀλλά μοι τλῶδι ἤδη τραπώμεθα. Ερ. ποίαν λέγεις; Ηρα. ὁρᾶτε, ὦ Ερμῆ καὶ Φιλοσοφία, δύο μὲν ὄρη μέγιστα, καὶ κάλλιστα ὁρῶν ἁπάντων; Αἷμός ἐσι, τὸ μεῖζον, ἡ δὲ ἀντικρὺ Ροδόπη, πεδίον δὲ ἐκπρεπὲς παμφόρον, καὶ μεσοφορον, ἀφ' ὧν

eamus tamen. PHILO. *Inuita quidem: ex patris tamen sententia subsequendum est.* MERC. *Descendamus, quandoquidem haud paucos ex illis hodie conteremus. Cæterùm, ô Philosophia, quónam tendere oportet? tu enim vbi versantur, nosti: an perspicuum est quòd in Græcia?* PHI. *Minimè, nisi admodum pauci, qui rectè, ô Mercuri, philosophantur. Illi verò Attica haud indigent paupertate, sed vbi auri & argenti eruitur copia, ibi nobis sunt quærendi.* MERC. *Nunquid igitur confestim in Thraciam abeundũ?* HER. *Bene dicis. ego vos in viâ deducam: nam cuncta Thracum, vtpote qui sæpiùs illuc accesserim, cognoui. & nunc huc mihi flectatis.* MERC. *Quónam dicis?* HER. *Videtisne, Mercuri & Philosophia, montes duos maximos, omniúmque pulcherrimos? maior Hæmus est, oppositus verò Rhodope: at campus interiectus, perquàm fertilis, ab*

τῶν πεπόδων ἐκατέρων ὀρθὺς ἀρξάμενον· καί τινας λόφους τρεῖς καλοὺς ἀνεσκηκότας, οὐκ ἀμόρφους τὴν τραχύτητα, οἷον ἀκροπόλεις τινὰς τῆς ἐποικουμένης πόλεως· καὶ ἡ πόλις ἤδη φαίνεται. Ερμ. νὴ Δί', ὦ Ηρακλεῖς, μεγίστη καὶ κάλλιστη ἁπάντων. πόρρωθεν οὖν ἀπολάμπει τὸ κάλλος, καί τις ποταμὸς μέγιστος παραμείβεται, πολὺν ἐν χῷ ψαύων αὐτῆς. Ηρα. Εβρος μὲν οὗτος, ἡ δὲ πόλις, ἔργον Φιλίππου ἐκείνου. καὶ ὑμᾶς ἤδη προσήκει καὶ συνοικεῖν, ὥστε ἐπιβαίνωμεν ἀγαθῇ τύχῃ. Ερ. οὕτω γινέσθω. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν, ὅπως τὰ θηρία ἐξιχνευτέον; Ηρα. τοῦτο μὲν σὸν ἤδη ἔργον, ὦ Ερμῆ· λῆρος γὰρ εἶ, ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις ἀκριβῶν. Ερ. οὐδὲν τοῦτο χαλεπόν, ἀλλὰ ταῦτα ὀνόματα οὐκ ἐπίσταμαι αὐτά· σὺ οὖν, ὦ Φιλοσοφία, λέγε, οὕστινας ὀνομαστέον, καὶ τὰ σημεῖα ποῖά τινα. Φιλοσ. οὐδ' αὐτὴ μὲν οἶδα τὸ σφέτερον ὄνομα· ἀλλὰ τὰ σημεῖα ἐρῶ, καὶ ἐκ τούτων ἴσως ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἀμυδρὰ καὶ ἀσαφῆ, ἐπιτηδεύουσι γὰρ ἀποκρύπτεσθαι· ἓν δὲ τὸ μάλιστα δηλοῦν αὐτούς, ὅτι ἀεὶ ἐν τοῖς ἐρημοτάτοις καὶ ἀπορωτάτοις τόποις ἐνδιατρίβουσιν, ὅπου μήτε ὕδωρ ἐστὶν ἀγαθὸν μήτε ἄλλο οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων. ἐκεῖ δὲ μάλιστα ἐπιδημοῦσιν, ὅπου ἂν ἀνθρώπους ἴδωσιν ἐπιόντας· ἐπὶ τούτοις γὰρ ἐπιτίθενται καὶ ἀναιροῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο σημεῖον αὐτῶν, ὅτι ἐν ἀνθρώπου μορφῇ ἐστιν ἑκάστῳ τὸ ἦθος θηριώδες. Ερ. ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ἃ λέγει ἡ Φιλοσοφία; ὁρᾶτε τὰ σημεῖα; Ανδρ. ἀκούομεν, καὶ ἐπιγνώσεσθαι δοκοῦμεν ἐκ τούτων. Ερ. ἀλλὰ ἐπιγνόντες τί ποιήσετε; Ανδρ. ἀπαλλαγησόμεθα τῶν θηρίων. Ερ. ἀλλὰ πῶς ἀπαλλαγήσεσθε; Ανδρ. ἀποκτείνοντες. Ερ. ἀλλὰ πῶς ἀποκτενεῖτε; Ανδρ. ἐπιόντες καὶ τύπτοντες. Ερ. ἀλλὰ πῶς ἐπιόντες; Ανδρ. ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβάντες καὶ τοξεύοντες. Ερ. ἀλλὰ πῶς τοξεύοντες; Ανδρ. ἐκ τῶν ἵππων ἀφιέντες τὰ βέλη. Ερ. ἀλλὰ πῶς ἐκ τῶν ἵππων

φρὶς, οἵ τινες ὀνομάζονται, ὥστε τὸ μὴ ξυγγενέσθαι αὐτοῖς. ἀλλ' οὖν τῆς ἐπιθυμίας, ἢν ἔχωσιν εἰς τὰ ἱππήματα, ἐὰν ἄρα ἁμάρτοις παρακαλῶν ἱππάσονας, ἢ ἱππονίπους, ἢ ἱππονιπλίας, ἢ ἀνιππάσονας, ἢ πωλονικήτας. Βρ. εὖ λέγεις. ἀλλὰ τίνος οὖν δέονται, ἢ τί καὶ περισκοποῦσι καὶ αὐτοί; μᾶλλον δὲ καὶ πόσοι εἰσὶ καί τι καὶ ἔρεσθαι θέλουσιν. Αν. ἆρ' ἂν ἔχοιτε ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἰπεῖν, ἢ σύ, ὦ βελτίστη, εἴ τινας τρεῖς γόητας ἅμα εἴδετε, καί τινα γυναῖκα ἐν χρῷ λελαμπρυσμένην εἰς τὸ Λακωνικὸν, ἀρρενωπὸν, καὶ λοιπὸν ἀνδρικήν; Φι. παπαὶ, τὰ ἡμέτερα οὗτοι ζητοῦσι. Αν. πῶς τὰ ὑμέτερα: γραπταὶ γὰρ ἐκεῖναι ἅπαντων· ἡμεῖς δὲ, τὴν γυναῖκα μάλιστα μέτιμεν, ὡς πρὸς αὐτῶν. ἔστιν δὲ, καθότι καὶ ζητοῦμεν αὐτούς. Ερ. τὸ νυνὶ δὲ ἅμα λιμενιστέον, εἴ τις ἀνδράποδον Παφλαγονικὸν, τῶν ἀπὸ Σινώπης βαρβάρων, ὄνομα τοιοῦτον, οἷον

vocentur noui, quoniam nullum mihi cum his consortium. Cæterùm non aberrabis, si eos à posidendi desiderio, vel Posidonios, aut Posidipos, seu Posicleos, vel Posisfundos, aut Posidoros nominaueris. MER. Bene dicis: sed quinam hi sunt, qui & ipsi circunspectant? atqui accedunt, & quid loqui vel. le videntur. VIR. Potestísne, ô viri, vel tu optima, nobis indicare, num ternos pariter videritis præstigiatores, ac mulierem quandam Laconicè corpus ornatam, aspectu masculo, ac penè virili? PHIL. Papæ, hi nostra quærunt. VIR. Quomodo vestra? etenim Fugitiui illi omnes: nos verò præcipuè mulierem pro mancipio ab eis abductam desideramus. Intelligetis autem, cúrnam ipsos quæramus. MER. Igitur pariter enunciemus præconium. Num quis mancipium Paphlagonicum, ex Sinopensibus barbaris, nomine tale, quale à

οἶον ἀπὸ λυτημάτων, ὑπωχρον, ἐν χῷ πυείαν, ἐν γνάφῳ βαθᾶ πήραν ἐξημμένον, καὶ τεθάνιον ἀμπιχόμενον, ὀργίλον, ἄμυθον, τραχὺφωνον, λοίδορον μωυσῆν ἐπὶ ῥητῷ αὐθενόμῳ. Δι. νοῶ, ἃ οὗτος, ὃ λυμφλέας, ὡς ἐκείνῳ γε ἄνομα λῷ παρ' ἐμοὶ Κάνθαρος, καὶ ἐκόμα ζ, καὶ τὸ γνάφον ἐτίμιζε, καὶ τίχνιν τιὴ ἐμὴν ἐπίστατο· ἀπὸ ἀρχῆς γὰρ ἐν τῷ γναφείῳ καθέυδεν, ὀπόθεν πρόδηλον ἦν ἐμοὶ τοῖς ἱματίοις τῶν μροκοίδων ἐπαυθᾶ. Φι. ἐκεῖνος αὐτός ἦν ὁ οἰκέτης ὁ σός ἀπὰ νεῶ φιλοσόφῳ ἔοικεν, ἀπεμβῶς ἐαυτὸν ἐπιγνάψας. Δι. ὦ τῆς τόλμης, ὁ Κάνθαρος φιλοσοφεῖ, φασίν. Αν. ἡμῶν δὲ οὐδεὶς λόγος. Ερ. ἀμίλητα ἅπαντας ἀνευρήσομεν· ξυνήσει γάρ, ὡς φησιν, αὐτή. Φιλ. τίς δὲ οὗτος ἄλλος ὁ πρόσθεν ἦν, ὦ Ηρακλεῖ, ὁ καλὸς, ὁ τιὴ λιθάραν; Ηρα. Ορφεύς ἐστι, σύμπλους ἐπὶ τῆς Αργοῦς ἐμὸς, ὅθι-

possessionibus imponitur, perpallidum, corpore hirsutum, barba horridum, pera instructum, lacerna indutum, iracundum, inerudītum, voce asperum, maledicum, sub imaginaria libertate viuens, indicare potest? DOM. Noui, heus tu, quod prædicas mancipium. Illi enim apud me Scarabeus nomen erat, caluastrum barbamq; vellebat, & artem meam nouerat: in fullonia enim sedens officina, floccullos abradebat, qui ex vestimentis superflui pullulabāt. PHIL. Ille ipse seruus tuus est: ac nunc philosopho similis videtur, ac perbellè seipsum fullonia expoliuit. DOMIN. Proh audaciam, Scarabeus philosophari dicitur? VI. De nobis verò nullus sermo. MER. Atqui omnes inueniemus: quoniam, vt aiunt, indifferenter cum muliere concumbunt. PHI. Sed quisnam, ô Hercules, ille alter est, qui contrà tendit, pulcher, & citharam gestans? HER. Orpheus, qui mecum Argos nauigauit, omnium

ἡδιστ' & πλωτῶν ἁπάντων· πρὸς γοῦν τὴν ᾠδὴν αὐτῶν ἡνίκα ἐκάμνομεν ἠρετμοῦντο. χαῖρε, ὦ ἄριστε, καὶ μουσικώτατε Ορφεῦ, οὐκ ἐπιλέλησαι γάρ πω Ἡρακλέους. Ορ. νὴ καὶ ὑμέας γε, ὦ Φιλοσοφία καὶ Ἡράκλεις καὶ Ἑρμῆ· ἀλλὰ καιρὸς ἀποδιδόναι τὰ μίσθια, ὡς ἔγωγε πάλαι σαφῶς, οἶμαι, ξυνῆτε οἷδα Ερ. οὐκοῦν λέξον, ὦ παῖ Καλλιόπης, ἵνα εἰδῶμεν. χρυσίου γὰρ δεῖν, οἶμαι, δοκεῖς σοφὸς ὤν. Ορ. νὴ ἔφης, ἐγὼ δὴ τὴν μὲν οἰκίαν δείξω μ' ἄν, ὑμῖν, ἵνα οἰκῇ, αὐτὸν δὲ οὐκ ἄν, ὡς μὴ κακῶς ἀκούοιμι πρὸς αὐτῆς· μιαρὸς γὰρ ἐς περιβολήν, καὶ μόνον τοῦτο ἐκμεμελέτηκεν. Ερ. λέξον μόνον. Ορ. αὕτη πλησίον· ἐγὼ δὲ ἄπειμι ὑμῖν ἐκποδών, ὡς μηδ' ἴδοιμι αὐτόν. Ερ. ἐπίσχες, ὦ γυναικὸς ἐοικὼς φωνὴν, ἆρα ψοφοδέσης τι τῶν Ομήρου; Φι. νὴ Δία, ἀλλ' ἀκούσωμεν ὅ, τι ἠδέλησε.

omnium nautarum iucundissimus. Nam ad cantum suum remigantes, nullatenus laborabamus. Salue optime & perquàm canore Orpheu, qui nullibi vnquam Herculis oblitus es. ORPHE. Nequaquam: sed & Philosophia, Hercules, & Mercuri saluete: sed tempus est vt mihi præmium indicij persoluatis: ego enim planè quémnam quæratis, noui. MER. Nónne igitur, Calliopes fili, vbinam sit, monstrabis? cùm enim sapiens existas, minimè vt arbitror, auro indiges. ORPHE. Rectè dicis: proin ego vobis domum quam inhabitat, ostendero, ipsum verò minimè, ne malè ab eo audire cogar. summè enim sceleslus est, ac vni huic rei studet. MERC. Ostende solúm. ORPHE. En proxima hæc: ego verò, ne ipsum videam, è pedibus vobis abeo. MERC. Attende, an non mulieris vox est, Homeri quid connectentis? PHIL. Ita per Iouem: sed quidnam dicat, audiamus.

Δρα.

Δρα. Ἐχθρὸς γάρ μοι πᾶνος ὁμῶς Αἰδαο πύλῃσιν,
Ὅς χρυσὸν φιλέῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δ' ἔπος.

Ερ. ἀκούω τὸν Κάνθαρόν σοι μισητὸν, ὃς
Ξενοδόκον λαθὼν ἔρξῃ, ὃ πᾶν φιλότητα παρίσχει.

Υπο. πρὸς ἐμοῦ φέρε τὸ ἔπος, οὗ τοῦ γυναῖκα.

ᾤχετο ἀπάγων, ὅτι αὐτὸν ὑπεξάγαγεν. Δρα.

Οἰνοβαρὴς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων καρδίαν δ' ἀλάφοιο,
Οὔτ' ἐνὶ βουλῇ μόλιμος, ἐνὶ βελέεσσι.
Θέρσιτ' ἀκειτόμυθε, λαοῖσι μανάεσσι λοιδορίῃ,
Μάψ, ἀτὰρ ὀ λαλὰ νόσφιν ἐειμένα βασιλεῦσιν.

Δι. ἀκόπως τοῦ λαλαράτα τὰ ἔπη.

Δρα. Πρόσθε λέων, ὄπιθε δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀφπνείουσα, τείρε λυγρὸς ἀγείρων ὁρμήν.

Υπο. οἴμοι γυναῖκα, ὃς πέπονθας ὑπὸ γυναικῶν τοσούτων; φασὶ δ' αὐτὴν καὶ λύσαν ἀπ' αὐτῶν. Ερ. θάρρει, Κέρβερόν

FVG. *Non minus ille mihi hostis, quã ianua Ditis,*
Aurum mente colés, verbis contraria sentit.

MERC. *Nónne igitur Cantharus tibi odio habendus, qui*
Praua gerés hospes, quãuis simularet amicum?

MAR. *Deme carmen hoc, cuius vxorem*
Abduxit fugiens, fuerat qui acceptus amicé.

FVG. *Ebrius, atque canis facie, sed pectore ceruus,*
Consilio ignauus, sed lõgè ignauior armis,
Therſites vecors, prauarumq; optima pica,
Regibus illicitè & frustra contendere ſuetus.

DOM. *Iure execrandi carmina hæc.*

FVG. *Antè canis, retróq; leo, medioq; chimæra,*
Impetum exhalans grauiter trinicanis acrib.

MARIT. *Hei mihi vxor, qualia à tot perpeſſa es canibus? quin ipſam ex*
ipſis concepiſſe ferunt. MER. *Confide, Cerberum*
tibi

τινα τίξεται σοι, ἢ Γηρυόνην, ὡς ἴσχοι ὁ Ἡρακλῆς οὗτος αὖθις πόνον· ἀλλὰ μὴ περισπάσωμεν, ὥστε ἀδύνατον ἂν εἴη κόπτειν τὴν θύραν. Δι. ἴσχω σε, ὦ Κάνθαρε, νῦν σιωπᾶς; φέρε, ἴδωμέν τί σοι κύριον ἔνεστι, δίφρους ἴσως, ἢ ἄρτος πρόφασις. Ερ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ θύλακον χρυσίου. Ηρα. μὴ θαυμάσῃς· καινὸς γὰρ ἔφασκεν ἔναγχος τὸ πρόσωπον ἐπὶ τῆς Ελλάδος, ἐνταῦθα δὲ Χρυσίππου ἀκριβῶς ὄντι. τοιγαροῦν Κλεάνθην ὀψὲ μὲν ἀπὸ μακρᾶς αὐτὸν ὄψεται περιμένοντα ἐπὶ τῆς πώγωνος, ὅτῳ μιαρὸς ὤν. Δι. σὺ δέ, ὦ κακὲ, ὁ Λυκυβίῳ, οὑμὸς δραπέτης τυγχάνεις ὤν; ὕβρεως ἄπτῃ, ὦ τᾶν γλωττᾶ. ἔτα τί ἂν γένοιτο; καὶ Λυκυβίῳ φιλοσοφεῖς; Ερ. ὁ τρίτος δὲ οὗτος ἀδέσποτός ὑμῖν ἦν; Δι. ἀδαμῶς, ἀλλ' ὁ δεσπότης ἐγὼ ἐκὼν ἀείκμι αὐτὸν ἀπολέσαι. Ερ. ὅτι τί; Δι. ὅτι δεινῶς ἐστὶ πονηρόν, τὸ δ' ὄνομα Μυρό-

tibi quendam aut Geryonem pariet, vt Hercules ille rursus alium habeat laborem. Sed obuiam pergunt, ita vt fores pulsare necesse non sit. DOMI. Teneo te Scarabee? sile iam, age videamus quid tibi pera contineat, lupinos forsitan, vel panis frustra. MER. Minimè per Iouem, verùm zonâ auream. HER. Ne mireris. nam sub initium in Græcia se Cynicum esse dicebat, hic autem planè Chrysippeus est: igitur non diu posthac Cleanthem ipsum videbit. à barba etenim, cùm tam sceleſtus sit, suspendetur. DOMI. Tu verò, ô scelerate, nónne Doliolum fugitiuus meus existis? certè, non alius. proh risu dignares. quid dehinc haud fiet? & Doliolum quoque philosophatur? MER. Nunquid tertius ille domino caret? DOMI. Minimè: verùm ego dominus sponte in rem malam ipsum dimisi. MER. Quamobrem? DOMI. Quoniam deterrimè fœtet, nomine verò Odori-

Μυρόπνουν αὐτὸν ἐκαλοῦμεν. Ερ. Ἡρακλεῖ ἀλεξίκακε, ἀκούεις; ἴπατα πῦρα καὶ βάκτρον· καὶ αὐτὸς ἀπόλαβε τὸν γυναῖκα σύ. Υπο. μυδαμῶς, οὐκ ἂν ἀπολάβοιμι βιβλίον μοι τῶν παλαιῶν ὑπάρχον Ερ. πῶς βιβλίον; Υπο. ἔστι τι, ὦ γαθὲ, τριπάραν βιβλίον. Ερ. ἀλλ' ἄξιον, ἐπεὶ καὶ τριφάλης τῶν κωμικῶν εἶς. Ἄρα σὸν, ὦ Ερμῆ, δικάσειν τὸ μετὰ τοῦτο. Ερ. οὕτω μοι δοκῶ, ταύτην μὲν, ἵνα μηδὲν τέρας, μηδὲ πολυκέφαλον τέκῃ, οἴχεσθαι παρὰ τὸν ἄνδρα, ὀπίσω εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ δὲ δύο δὲ τούτω τὼ δραπετίσκω, παραδοθέντε τοῖν δεσπόταιν μανθάνειν, ἃ πρότερον οὐκ ἐπλύναν τὰς ῥυπώσεις τῶν ὀθονῶν, τὸν Λεκυθίωνα, καὶ Μυρόπνουν· ἡ αὖθις ἀκέσῃ τὰ ἱμάτια τὰ διερρωγότα, μαλάξῃ τε πρότερον μαστιγωθέντα, ἵνα τὰ μὴ τῶν παραδοθέντων ἧττον πιπλῶσιν. ὡς ἀπόλοιτο πάραυτα ὁμοῦ καὶ τὰ πρῶτα, ῥυπῶσα πολιτικὴ, καὶ γυναικεία τῇ πίττῃ, ἅπαξ ὑπ' Αἴμονος ἀναχθέντα

Odoriſpirum appellabamus. MER. *Hercules malorum depulſor, audiſne? dein pera & baculum. Atqui tu vxorem recipe.* MAR. *Minimè, quandoquidem nec ſi mihi libellum ex veteribus in viero geſtaret, reciperem.* MER. *Quōmodo libellum?* MAR. *Aliquid eſt, vir optime, triceps libellus:* MER. *Haud abſurdè. quādoquidem ex Comicis trigaleatus quidam.* HER. *Ad dehinc tuum eſt iudicare.* MER. *Ita mihi videtur, mulierem hanc, ne monſtrum aut multicaput pariat, retrò in Græciam ad virum reuerti debere, & fugitiuulos hos duos dominis reddi, vt diſcant quæ antea: Doliolum quidem ſordidos abluere panniculos, Odoriſpirum autem rurſus veſtimenta reſarcire lacera, malua tamen prius flagellatum. Inde & hunc picatoribus trādi, vt pereat, vulſus primò: inſuper pudenda pice inquinari, poſtea in Hamum ſublatum*

nudum,

γυμνὸν, ἐπὶ δὲ χιόνι μέγαν συμπεπιδημένον τὸν πόδα. Δρᾶ φεῦ τὰ λαικῶν ὄπιθι, παπαπαπαῖ. Δι. τί τοῦτο παρεμπίπτεις τῶν πραγικῶν οὐ λαλόγων; ἀλλ' ἀκολούθει παρὰ τοὺς πειρατὰς ἤδη, ἀφοσιωσάμενος πρότερόν γε τὴν λεοντῆν, ὡς γνωσθῇς ὄνος ὤν.

nudum, pedibúsque colligatum, in niue deſtitui. SCA. Heu malorũ, ah, ah, papæ, eheu. DOMI. Quid hoc eſt? tragicas interſeris voces? ſed ad piratores iam ſequere, priùs tamen leoninam exue pellẽ, vt planè aſinus eſſe cognoſcaris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SOCRATEM ab Anyto.] *Socrates Athenienſis philoſophus, Sophronici marmorarij & Phanaretæ obſtetricis filius, ab Athenienſibus in carcerem coniectus eſt, Anyto accuſante, quòd de dijs malè ſentiret, cicutam porrectam hauſit intrepidè, neglecta quam ad patrocinium ſuę ſalutis obtulerat Lyſias, oratione. Horatius lib. 2:*

Pythagoran: Anytiq; reum doctumq; Platona.

Plura annotauimus in Bis accuſato, in Paraſito, & in Ioue confutato. b Eumolpus quidem.] *Vir fuit Athenienſis, quem Suidas Muſæi poetæ filiũ fuiſſe ſcribit, & Pythiorum victorem: alij Orphei vatis filium fuiſſe credunt, qui etiam ipſo Homero verſificator fuit antiquior. Ab hoc, Eumolpidas, ſacrorum quorundam præſides dictos volunt, quorum Aeſchines in oratione contra Cteſiphontem meminit. Diodorus verò Eumolpum Aegyptij generis regẽ fuiſſe tradit, ab eoq; ſacerdotes ſiue magiſtratus Athenienſes dictos. c* Sophiſtarum genus.] *Iſocrates in oratione contra Sophiſtas, in eos inuehitur, vt qui præter quæſtum nihil propoſitum habeant, & inanium pollicitationũ magnificentia, non tantũ impoſturam faciant, ſed & ſemetipſas, & omnes eruditos in ſummum odium & inuidiam adducant. Idem in definitionibus Platonicis quæ Xenocratii tribuuntur ſatis odiosè deſcribuntur atq; perſtringuntur. d* Antiſthenes.] *Hic quotidie quadraginta ſtadijs emenſis, audiebat Socratem, à quo toleratiam addiſcens, tranquillitatisque illius imitator*

effectus

effectus, Cynicam prior sectam inchoauit, princepsq; in ea fuit, author Laërtius. e Crates.] *Thebanus, Diogenis Cynici discipulus fuit, θυρεπανοιήτης appellatus, quòd in omnem ingredetur domum, & hominum vitia corriperet. Laërtius, Plutarch. & Erasmus in Apophtheg.* f Ancorã nouissimam.] Id est, *extremam soluere. Adagium est apud Græcos celebratum, cùm significant rem eò redactam esse, vt extremo conatu, summisq; viribus sit enitendum, & ad suprema confugiendum consilia, quibus si nihil proficiatur, iam nihil reliquum esse videatur, vnde subsidium sperare possis. translatum à nauiis, qui maximam & validissimam ancoram sacram vocant, eamque tum demum mittunt, cùm extremo laborant discrimine. Eo vsus est Lucianus rursum in Ioue Tragœdo, & in Apologia.* g Augiæ.] *Augeias cùm immensa multitudine boum abundaret, fimo bubulo Elidis partem ita compleuit, vt illi bona pars regni iaceret inculta. Cum Hercule igitur pactus est, promissa mercede, vt egesto fimo terram purgaret, ratus id fore infiniti laboris opus. Hercules verò arte vsus, Minyei fluminis cursum auertit, & in loca fimo oppressa deriuauit. Ita breui temporis spatio, absque maiori labore à flumine fimus abluius, & terra repurgata est. Augeias verò Herculi poscenti mercedem, denegauit, dictitans eum Eristei mandato id fecisse, neq; magno labore, sed arte effecisse. Phileus filiorum Augeiæ natu maximus arbiter acceptus, intra patrem & Herculem, pronunciauit pro Hercule contra patrem. Lucianus quoq; hac prouerbiali allegoria vsus est in Pseudomante.*

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ Η ΛΑΠΙΘΑΙ. a *SYMPOSIVM vel* b *Lapithæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

ERASMVS ROTERODAMVS Ioanni Eutychio suo S. D.

QVanquam hic Luciani Dialogus, Entychi doctissime, plurimum habeat artis, ob decorum mirè seruatum in personis tam multis, tamq;

tamq; diuersis: tamen aliquot reperi, qui dicerent esse premendum, quòd liberiùs ac velut ἐξ ἀμάξης philosophorũ omne genus laceret. At mihi videtur iustius esse stomachandum in huius seculi mores, quo videmus Philosophorum scholas multò puerilius etiam inter se dissidere, nec minùs atrociter digladiari: tum inter sectarum professores nihilominus cruentam esse pugnam, quàm in eo conuiuio fuisse Lucianus vel finxit, vel retulit. Hunc igitur libellum, quoniam fortè ἀδιόρθωτον reperi, & tamen patrono videbatur egere, Eutychio dicaui. Bene vale, καὶ εὐτύχει, vt planè sis quod dicteris. Antuerpiæ. *An. M. D. XVII.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SYMPOSIVM.] *Conuiuium.* *b* Lapithæ.] *Thessaliæ populi, si fortasse aicti à Deucalionis & Pyrrhæ iactu lapidibus. Vnde versiculus:*

Ἐκ δὲ λίθων ἐβλάστησε βροτοὶ, λαοὶ δὲ καλεῦντο: λᾶας, idem quod λίθος. hinc λαὸς, & fortasse λαπίθης. Virg. 1. Georg.

Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem,
Vnde homines nati, durum genus, &c.

Narratur ab Ouid. lib. 12. Metamorph. quomodo à Lapithis Centauri in nuptijs Pirrhoi, & Hippodames profligati fuerunt, cùm vino & libidine iam æstuantes, sponsæ & reliquis fœminis vim inferre aggressi essent.

ARGVMENTVM.

RVrsum depingit hoc loco philosophorum mores & vitam Lucianus, atq; illa quæ fictionibus ac fabulis alibi de illis prodidit, hîc nunc exemplo ac vero facto comprobat. Est autem historica quędam rei gestę commemoratio, qua exponit quo pacto diuersarum

professionum Philosophi aliquot ab Aristæneto ad cœnam & nuptiarum celebritatem vocati, posteaquã vino incaluêre, pro secta quisq; sua inter se verbis primò cõtenderint, mox ad manus quoque & ad vulnera venerint, adeò vt saucij nonnulli ac mutilati è conuiuio asportati fuerint. Rursum autem ex aljs qui vocati nõ fuerant, quidam, Cynicus videlicet, vltrò veniens, cœnãtibus sese obtruserint, magna præsentiæ & imprudẽtię suę importunitatẽ. Alius autem per literas cum Aristæneto expostulârit, tragicè propè in eum debacchatus, quòd præteritus, & cæteris postpositus fuisset. Ex quo appareret, isthud hominum genus quod foris virtutẽ prędicat, & specie religionis in se vulgi ora cõuertit, nõ hæc ętate modò (quod tamen grauissimũ est, quando & Christianos esse pleriq; se, & alijs vitæ morumq; honestate præire profitentur) verùm olim quoq; eadem simulatione, ijsdemq; præstigijs vsos esse, nimirum vt verbis quidem multa de pietate, de officijs, de vera viuendi ratione iactitarent: cæterùm ipsa à virtute ac honestate omni quàm longissimè abessent, libidini & gulæ & cæteris vitijs turpissimè interim seruientes. Et accidere sanè etiam nostra memoria huiusmodi quędam exempla, cõuiuio huic non admodum dissimilia, vbi isti in speciem grauissimi sanctissimiq; viri, vel pro leuibus ac puerilibus rebus acerbissimas sæpenumerò contentiones incepêre: vel quia alicubi præteriti atq; neglecti viderentur, grauissima odia exercuêre: vt non immeritò quispiã crediderit, philosophos illos veteres (quanquã indignũ adeò est, tam venerabile nomen in tam turpibus personis hærere) in nostræ ætatis homines quosdã immigrâsse. Vsqueadeò nostri isti à veteribus non alia re, quàm solo titulo ac nomine differũt. Cæterùm tametsi hæc omnia cum summa festiuitate pro ingenio atq; facundia sua tractet Lucianus: interim tamen seriò quoq; ac verè idem monet, nullum esse precium operæ, si quis disciplinas omnes perdiscat, nisi simul & vitæ rationes ad id quod optimum est, accommodet, eosq; illos qui solos

libros

libros ſpectant, quique ſolicitudine ac cura quam illi afferunt, perpetuò tenentur, à recta ratione, bonisq; inſtitutis fermè abduci, &c. Inſcribitur autem dialogus hic CONVIVIVM, vel LAPITHAE, quorum prior titulus ab argumento & re ipſa ſumptus eſt: alter à collatione, quòd hic Philoſophi, ita à Poëtis Lapithæ & Centauri in nuptijs Pirithoi inter ſe funeſto certamine congreſſi quoque feruntur.

ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ Λυκῖνος.

Οἰκίλλῳ, ὦ Λυκῖνε, διαπεύθῃ φασὶ γενέσθαι ὑμῖν χθές, ἐν Ἀθηναίοις, παρὰ τὸ δεῖπνον, καί τινας φιλοσόφους λόγους εἰρῆσθαι, καὶ ἔτι ὑμῖν ὑστέρᾳ συνελθοῦσι περὶ αὐτῶν, ἃ μὲν ἐψεύσθη Χαρῖνος, καὶ ἄχρι πραγμάτων προχωρῆσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ τιτρώσκεσθαι, αἵματί τε διαφθαρῆναι τὴν συνουσίαν. Λυ. καὶ πόθεν, ὦ Φίλων, ἐπύθετο Χαρῖνος ταῦτα; οὐ γὰρ συνεδείπνει μεθ' ἡμῶν. Φί. Διονύσιος ἰατρὸς ἄκουσε· Διονύσιος δὲ καὶ αὐτὸς, οἶμαι, τῶν συνδειπνούντων ἦν. Λυ. καὶ μάλα, ὡ

PHILON, LVcianus.

Ouãa quãdã & variã diſputationem, Lucian, vobis fuiſſet narrãt ſuper cœnam apud Ariſtænetũ: tũ philoſophicos quoſdã ſermones dictos, ac ſuper his ſummã contentionẽ exortam fuiſſe: quod mentitus eſt Charinus, etiam ad vulnera vſq; rem proceſſiſſe: deniq; ſanguine conflictum fuiſſe diremptũ. LVC. Atqui vndenam, Philon, iſtã reſciuit Charinus? neque enim is nobiſcum aderat in cõuiuio. PHIL. E Dionico medico aiebat audiſſe ſeſe. porrò Dionicus etiam ipſe è conuiuarum numero fuit opinor. LVC. Fuit maxi-

νὰ, οὐ μὴν ἐξ ἀρχῆς γε οὐδ' αὐτὸς ἅπασι παρεγένετο, ἀλλὰ ὀψὲ, μετὰ σφόδρα σχεδὸν ἤδη τῆς μάχης, ἐπίσης ὀλίγον πεῦ τῶν τραυμάτων. ὥστε θαυμάζω, εἴ τι σαφὲς ἀπὲρ ἐδυνάσατο, μὴ παρακολουθήσας ἐκείνοις, ἀφ' ὧν ἀρξαμένη ἐς τὸ αἷμα ἐτελεύτησεν αὐτοῖς ἡ φιλονεικία. Φι. τοιγαροῦν, ὦ Λυκῖνε, καὶ ὁ Χαρῖνος αὐτὸς, ἃ βουλόμεθα ἀληθῆ ἀκοῦσαι, καὶ ὅπως ἐπράχθη ἕκαστα, παρὰ σοῦ ἡμᾶς ἔπεμψε πυθόμενον· καὶ τὸν Διόνικον γὰρ αὐτὸν ἐᾶν, ὡς αὐτὸς μὲν οὐ παραγένοιτο ἅπασι, σὲ δὲ ἀκριβῶς ἐπίστασθαι τὰ γεγενημένα, καὶ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἀπομνημονεύσαι, ἅττα μὴ περιεργῶς τοιούτων, ἀλλ' ἐν σπουδῇ ἀκροώμενον, ὥστε ἂν φθάνοις ἡμῖν ἅμα ἐπιδεῖξαι ταῦτα ἐπιόντες, ἐς οἷα οὐδ' ἄν τις ἡδίω ἔμοιγε, καὶ μάλιστα, ὅσῳ νήφοντος, ἐν ἀρίστῃ καὶ ἀναπαύσει,

mè: verùm ne is quidem ab initio rebus omnibus fuit præsens, sed seriùs aduenerat, media fermè pugna, paulòque antea vulnera. Proinde demiror si quid compertì certive referre potuit, qui non ordine spectârit illa vnde inter illos nata lis, postea ad sanguinem vsque deducta est. PHIL. Proinde, Luciane, Charinus etiam ipse, si rem compertiùs vellem cognoscere, & quo singula modo sint gesta, doceri, te adirem iussit. nam Dionicum etiam ipsum fassum fuisse, ne se quidem toti negocio præsentem adfuisse: te verò, quicquid esset actum, id omne compertò certóque scire: tum etiam quæ dicta inter illos fuerint, meminisse: quippe qui eiusmodi non obiter neque neglectim audire, sed per ocium atque attentè auscultare sis solitus. [b] Proinde nunquam effugies, quin nos hoc suauissimo accipias epulo: quo mihi quidem haud scio an vllum possit accidere iucundius: præsertim quod sobrij per ocium tuò ac citra sanguinem, [c] extráque teli, quod aiunt, iactum

consti-

τι, ἢ ξὺν βίλτρῳ ἱσπασόμεθα, ἢ τι γέρουσιν ἐπαρῴνησάμενοι, ἢ τὸ λάπυρον, ἢ τι νέοι, ἅπαντι, ὃ καὶ ἔπεισε ἐμοὶ, ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πεπαχθέντες, καὶ πρᾶξαι. Λυ. νεανικώτερα ἡμᾶς, ὦ Φίλωνος, ἀξιοῖς ἐκφέρειν ταῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ ἐπιξήσαι λιγυαμένους πράγματα ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ γενόμενα, ἄλλον λήθῃ ποιήσασθαι αὐτὰ, μὴ νομίζειν ἐκεῖνα πάντα βιοῦ ἔργα τοῦ Διονύσου εἶναι, ὃς οὐκ οἶδα ἔστινα τῶν αὐτοῦ ὀργίων ἀτέλεστον, καὶ ἀβάκχευτον παρελθεῖν. ὅρα δὲ, μὴ κακοήθων τινῶν ἀνθρώπων ᾖ, τὸ ἀπεμβῶς τὰ ζιαῦτα ἐξιτάζειν, ἃ καλῶς ἔχει ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι μηδὲν ἄλλο, φησὶ καὶ ὁ ποιητικὸς λόγος, μνάμονα συμπόταν· καὶ οὐδὲ ὁ Διόνικος ὀρθῶς ἐποίησε πρὸς τὴν Χαρῖνον αὐτὰ ἐξαγορεύσας, καὶ πολλὴν πλὴν ἀκολασίαν καταστήσας ἀνδρῶν φιλοσόφων ἐγὼ

constituti, sumus epulaturi.
Siue senes aliquid
Super cœnam sunt debacchati,
Siue etiam iuuenes
d à mero compulsi sunt, quæ neutiquam fecerat, tum dicere, tum facere. LVC. Iuueniliùs tu quidem Philon, atque inconsultiùs hæc nos iubes in vulgus efferre, eáque referre quæ inter pocula ab ebriis sunt acta, quum hæc magis oporteat obliuioni tradere, eáque omnia Baccho deo, velut auctori imputare, qui quidem haud scio ad quenquam suis non afflatum Orgijs, & Bachanalium Expertem prætererit. Proinde vide ne hominis sit parùm benè morati, eiusmodi ad amussim exquirere, quæ rectius erat in conuiuio reliquisse, atque ita discedere. Siquidem e odi (sicut inquit versus Poëticus) mesmorem compotorem. Ne à Dionico quidem rectè factum, qui hæc apud Carinum effutiuerit, immódicámque & pridianam dissipârit temulentiam hominum philosopho-

ἐγὼ μὲν, ἄπαγε, ὅτι ἄν τι ζιοῦσ-
δον ἔπειμι. ΦΙ. θρύπτῃ ταῦτ-
τα, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἔτι γε πρὸς
ἐμὲ ἕτῳ ποιεῖν ἐχρῆν, ἀκριβῶς
γιγνώσκοντα πολὺ πλέον ἐπι
θυμεῖν ἃ σὲ ἐπεῖν, ἢ ἐμὲ ἀκού-
σαι· καί μοι δοκεῖς, ἃ ἀφρά-
σεσθαι τῶν ἀκουομένων, ἂν
πρὸς λίονα τινὰ ἢ πρὸς ἀν-
δριάντα ἥδιον ἂν προσελθών,
ἐκεῖσε πάντα, σιωπῶν ἀμυ
νεῖ. ἐγὼ γὰρ ἐθελήσω ἀπαλλάτ-
τεσθαί σου, μὴ ἐάσῃς με ἀνήκοον
ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἥξεις, καὶ παρα-
κολουθήσεις, καὶ δώσεις. κἀγὼ
θρύψομαί σοι ἐν ᾧ μέρει·
καὶ εἴ γε δοκεῖ, ἀπίωμεν ἄλλου
αὐτὰ πουσόμενοι, σὺ δὲ μὴ λέ-
γε. Λυ. μηδὲν πρὸς ὀργήν,
δέομαι γὰρ, ἐπείπερ οὕτω
σοι θυμός, ἀλλ' ὅπως μὴ πρὸς
πολλοὺς ἐρεῖς. ΦΙ. ἀλλὰ μὴ πάντα
πᾶσιν ἐγὼ ἐπιδείξομαι Λυ-
κῖνε, αὐτὸς σὺ ἄμεινον ποιή-
σεις αὐτὸ, καὶ φθάσεις ἁπὰν
ἅπασιν, ὥσπερ ἐμοὶ δώσεις.
ἀλλ'

rum. Cæterùm ego, absit, vt istiusmodi quippiam sim dicturus. PHIL. Nugas agis, Luciane, cùm ista dicis. Quin haudquaquam oportebat ad istum modum apud me præsertim agere: vt qui certò sciãte multò cupidiorem esse narrandi quàm ego sim audiendi: adeò vt mihi videaris, si desint qui te audiant, vel ad colũnam aliquã aut statuam libenter accessurus, quo cuncta pariter euomas. Quòd si nunc conerdiscedere, non sines, ni te priùs audiero, abire: verùm vltrò aderis, consectabere, rogabis. At tum ego te vicissim lusero. Iamq; adeò, si ita vis, abimus, ex alio quopiam hæc eadem audituri. Tu verò ne dicito. LVC. Age ne quid succenseas. ego quidem dicam, quandoquidem vsqueadeò cupidus es audiendi: verùm heus ea lege, ne passim in vulgus effe-

ras. PHIL. Ni prorsus ignoro Lucianum, tute istuc potiùs feceris. Nam prior ipse denarrabis omnibus vt me quidem ad id nihil futurum sit opus. Sed illud mihi primo re-

sponde

ἀπ' ἐκείνο μοι πρῶτον ἀφι, τῷ παιδὶ τῷ Ζηνωνι, ὁ Αυσαί νετ' ἀγάμβ' γυναῖκα ἐ. σία ὑμᾶς; Λυ. ὐκ, ἀπὰ τὴν θυγατέρα ἐξεδίδου αὐτὸς τὴν Κλεανθίδα τῷ Εὐκρίτου ἐ δια νασικῇ, τῷ φιλοσοφοιῶτι. Φί. παγκάλῳ νὴ Δία μειρακίῳ, ἁπαλῷ γε μὴν ἔτι, καὶ ὐ πάνυ λαθ' ὥραν γάμων. Λυ. ἀπ' ἐκ ἔιχεν ἄμεινον ἐπιτηδειότερον, οἶμαι. τὸ δ' ἂν μέσαμέν τι εἶν. δοκοῦντα, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρμήμενον, ἔτι δὲ μόνον ὄντα πλουσίῳ τῷ Εὐκρίτῳ, πρεπιέ μυμφίαν ἐξ ἁπάντων. Φί. οὐ μικρὰν λέγεις αἰτίαν, τὸ πλου τεῖν τὸν Εὐκριτον. ἀτὰρ, ὦ Λυκῖ νε, τίνας οἱ λειπνῦντας ἦγεν; Λυ. τὰς μὲν ἄλλους τί ἂν σοι λέ γοιμι; οἱ δὲ ἀπὸ φιλοσοφίας καὶ λόγων, οὓσπερ ἐβέλεις, οἶμαι, ἀκοῦσαι μάλιστα, Ζηνόθεμις ὁ πρεσβύτης, ὁ ἀρχαῖος, καὶ ξὺν αὐτῷ Δίφιλος, ὁ Λαβυ ρινθος ἐπίκλην, διδάσκαλος ὢν

sponde loco: Aristænetus nũ filio Zenoni dabat vxorem, atque ita in nuptijs eius vos accepit? LVC. Non, imò filiam suam elocauit Cleanthidem, idq; Eucriti nummularij filio, qui philosophiae dat operam. PHIL. Formoso admodum puero: tametsi tenero adhuc, & vxoriae rei non admodum maturo. LVC. Verùm: at non inueniebat, opinor, alterũ generum magis idoneum. Hũc igitur, qui tum modestus videretur, tum ad philosophiae studium propensus, praeterea autem vnicus Eucriti diuitis, ex omnibus delegit filiae suae maritum. PHIL. Causam neutiquam leuem dixisti, nempe quia diues sit Eucritus. Verùm heus, Luciane, quinam erant conuiuae? LVC. Reliquos illos quorsum attinuerit tibi recensere? Verùm è Philosophorum numero, ac literatorum, quos potissimùm opinor audire cupis, Zenothemis erat, senex ille Stoicus, vnáque cum hoc Diphilus, cui cognomen Labyrinthus: &

ὦμ οὗτος Ἀεισανέτου, υἱὸς τοῦ Ζλέωνος. τῶν δ' ἀπὸ τοῦ περιπάτου Κλεόδημος, οἶσθα τὸν σωμυκον, τὸν ἐπιχηρικόν; ξίφος αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ καὶ δικοπίδα καλοῦσιν· ἀπὸ καὶ ὁ Ἐπικούρειος Ἑρμων παρῆν. καὶ εἰσιόντα μὲν αὐτὸν ἀνθὺς ἀπεβλέποντο οἱ Στωϊκοὶ, καὶ ἀπεστρέφοντο, καὶ δῆλοι ἦσαν, ὥσπερ τινα παρανοίαν καὶ ἀγανῆ μυσταγωγόν, οὕτω μὲν Ἀεισανέτου αὐτοῦ φίλοι, καὶ σωνέσθαι ὄντες, παρακεκλημένοι ἐπὶ δεῖπνον, καὶ ξὺν αὐτοῖς ὁ γραμματικὸς Ἰσταῖος, καὶ ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος. ἤδη δὲ καὶ τὸν νυμφίον τὸν Χαιρέαν, Ἴωνα ὁ Πλατωνικὸς σωεσπάκει, διδάσκαλος αὐτῷ ὤν, συμμύστης ἰδίᾳ, καὶ θιασώτης, καὶ πολὺ τὸ εὔσμιον ἐπιφαίνων τῶν προσώπων· ἰανόνα γοῦν οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν, εἰς τὸ ὀρθότητα καὶ γνώμης ἀκριβείαν. καὶ ἐπεὶ παρῆλθεν, ἀνίσανο

hoc quidem quòd esset Zenoni Aristæneti filio præceptor. Deinde Peripatetica factionis Cleodemus: nosti hominem, nempe dicacem illum & argutum, atque ad refellendum instructum. Discipuli gladium ac bipennem nominant. Quin & Hermon aderat Epicureus. Verùm hunc, quum ingrederetur, Stoici toruis obtuebantur oculis, & auersabantur, palamq; perinde quasi patricidam quempiam atque impium ac funestum detestabantur. Et hi quidem tanquam Aristæneti ipsius amici familiaresque fuerant ad cœnam vocati, quos comitabatur & Istiæus grammaticus, & Dionysidorus rhethor. Iam verò propter sponsum Chæream vnà cum illo ad conuiuium accesserat Ion ille Platonicus, quòd is iuuenis præceptor esset, vir venerandus aspectu, ac maiestatis quiddã præ se ferens, multumq; dignitatis ipso ostendens ore: vnde nonnulli propter animi constantiam ac rectitudinem, regulam illum appellant. Huic simul vt ingrediebatur, assurgebant

ψίπαυε πάντων αὐτῶν, καὶ ἐξιοῦσι, ὥς τινα τῶν ἱερέων. καὶ ὅλως, θεῖόν τι πάθημα ἦν, ἰὼν ὁ θαυμαστὸς συμπαρῆν. ἄλλον δ' οὐδένα τοιοῦτον ἐφαίνετο, ἀπάντων ἀχθομένων παρόντων. ἐν δὲ τῷ ξυστῷ μὴ ἀσθένοντος, καὶ γυναικῶν ὅλον τὸ πλῆθος ἐστιβάδων, ἐπὶ τὸ ἐπαινούμενον, ἐπὶ τὸ ἐπιθυμούμενον, ἐπὶ τὸ ἐπιτηδειότατον, ἐπὶ τὸ ἐπιτερπέστατον, ἐπὶ τὸ ἐπιτερπέστατον, ἐπὶ τὸ ἐπιτερπέστ

μων, τοῦτο τῷ ἀνδρὶ, ἵνα μηδὲν ἄλλο κακὸν εἴπω, Epicureo, ἀπειμι, ὅλον δὲ τὸ συμπόσιον καταλιπών· καὶ ἅμα τὸν παῖδα ἐκάλει, καὶ ἐξιόντι ὑπεφαίνετο. καὶ ὁ Ερμων, ἔχει μὲν, ὦ Ζηνόθεμι, τὰ πρῶτα, ἔφη. ἀτὰρ εἰ καὶ μηδέν τι ἕτερον, ἱερεῖ γε ὄντι ἐξῆν μοι ἐξίστασθαι καλῶς ἔχον εἰ καὶ τοῦ Επικούρου πάνυ καταφρόνηκας. ἐγέλασε, καὶ ὃς ὁ Ζηνόθεμις, Επικούρειον ἱερέα, καὶ ἅμα ἠχθον, καταγελῶ, καὶ μετ' αὐτὸν ὅμως ὁ Ερμων, ἔπειτα Κλεόδημος ὁ περιπατητικὸς, ἔπειτα ὁ Ιων, καὶ ὑπ' ἐμὲ πάνυ ὁ νυμφίος, ἔστι δ' ἐγὼ καὶ παρ' ἐμοὶ ὁ Δίφιλος, καὶ ὑπ' αὐτῷ Ζήνων ὁ μαθητὴς, ἔπειτα ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος, καὶ ὁ γραμματικὸς Ἰσιῶν. Φίλβαβοῦ, ὦ Λυκῖνε, μουσεῖόν τι τὸ συμπόσιον ἔδοξεν ἡμῖν ὁρῶν πλείστων ἀνδρῶν καὶ ἐγώγε τὸν Αριστάνετον ἐπῄνουν ὅτι τὴν ὡραιοτάτην ἑορτὴν ἄγων, τοὺς σοφοὺς

videlicet esto, vt ne quid aliud mali dicam, Epicureo, discedo, totumq; conuiuium vobis relinquo. Et puerum protinus aduocat, discedere parans. Tum Hermon: Imò habeto, inquit, tibi priores partes, Zenothemi. Quanquam etiam si nihil aliud, vel hoc nomine parerat mihi concedi, quòd sacerdos sim, vt planè contemnas Epicurum. Rideo, inquit Zenothemis, sacerdotem Epicureum. Simúlque cum dicto accumbebat. Post hunc Hermon. Deinde Cleodemus Peripateticus: ponè hunc Ion, proximè hunc sponsus, post eum ego, iuxta me Diphilus, huic assidebat Zenon discipulus, postremò rhetor Dionysidorus cum Istiæo grammatico. PHIL. Papæ, Luciane, Musarum conuentum quendam mihi narras fuisse istud conuiuium, quippe plurimis sapientibus ac doctis viris refertum. Ego verò laudo Aristænetum, qui quum optatissimam illam ac splendidissimam solennitatem celebraret, præ

ceteris

φρονιμώτατος ἐστιν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀξιώσῃ, ὅτι περὶ τὸ μιφὰ ἕκαστον ἐξ ἑκάστης αἱρέσεως ἀνανθισάμενος. οὐχὶ τοὺς μὲν τοὺς δὲ, ἀπ' ἀναμίξ ἅπαντας. Λυ. ἔστι γὰρ, ὦ ἑταῖρε, οὐχὶ τῶν πολλῶν τούτων πλουσίων, ἀπὰ ἢ παιδείας μέτεστι αὐτῷ, καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ζῶν ζῇ ἐν ἀσυχίᾳ πρῶτον, καὶ παρεσκεύασται ποικίλα· πλοῦν ὁρῶν, οἶμαι, καὶ ταῦτα καταλαμβάνεσθαι, χυμοὺς καὶ σίμματα, καὶ λαγυνείας· ἅπαντα γὰρ ἄφθονα ἐν τούτῳ ἦν. ὁ Κλεόδημος ἐπὶ τὸν ὦτα ἀράς, ἔφη, τὰ χρυσᾶ (ἐπήκουον γὰρ) ὅπως ἐμφορεῖται τοῦ ὄψου, καὶ ἀναπέπλευσαι ἐμοῦ τὸ ἱμάτιον, καὶ ὅς γε παιδί κατόπιν ἑστὼς ὑφ' ἑαυτῷ λανθάνειν οἰόμενος καὶ τὰς ἄκρας ὁ μνημονεύων καὶ τῶν μεθ' αὑτὸν ἀδέξιον ἔνι καὶ Λυκίνῳ ταῦτα, ὡς μάρτυς ἂν εἴη ἐκεῖνος ἐγὼ δὲ οἶμαι ἐθέλω δὲ ξουτὸς

cæteris ſapientiſsimos viros adhibere voluerit: idq; adeò delectis ex vnaquaque philoſophiæ ſecta præcipuis, non hos aduocans, illos præteriés, verùm promiſcuè vocans omneis. LVC. *Is verò nequaquam eſt è vulgarium iſtorum diuitum numero, verùm & literarum eſt ſtudioſus, ac maximam vitæ partem in his rebus verſatur. Cœnabamus igitur initiò quidem taciti & quieti, variusq; erat apparatus, & omnijugus. Neque enim arbitror operæprecium vt numero recenſeam etiam illa condimenta, cupedias, aromata, atque id genus illectamenta. Cuncta ſiquidem aſſatim ſuppetebant. Inter hæc Cleodemus admoto ad Ionis aurem ore: Non vides, inquit, ſenem illum, Zenothemim diccbat (ſubauſcultabam enim) vt ſeſe opſonijs ingurgitat, vtq; iure veſtem oppleuit: tum quàm multa puero à tergo ſtanti porrigit, putans interim ſe aliorum oculos fallere: neq; meminit poſt ſeſe accumbentium. Hæc igitur ſæ & Luciano commonſtres, quò teſtis eſſe poſſit. Mihi*

verò

ξουτός μοι ὁ Ἴωνος, πολὺ πρότερον αὐτὰ ἐκ παιδὸς ἑωρακώς. ἅμα δὲ ταῦτα ὁ Κλεόδημος ἐφθέγξατο, καὶ ἐπεσείσατο ὁ λοιδορικὸς Ἀλκιδάμας ἄκλητος, ἐπὶ γὰρ τὸ λοιπὸν ἐπιχάριτος, τὸν Μενέλαον αὐτόματον ἥκοντα. ταῖς μὲν δὴ πολλοῖς ἀνεκόπτετο ἡδονὴ ἀπεργάζεσθαι, καὶ ὑπέκρουον τὰ πρόχειρότατα· ὁ μὲν τὸ, ἀφραίνεις Μενέλαε· ὅδε,

Ἀλλ' ἐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι λύσσαν θυμῷ.

καὶ ἅμα πρὸς τὸν καιρὸν αὐτοσχεδιάζοντες. ἐπεβόμβουν γάρ. ἦν μὲν γὰρ τὸ φανερὸν ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντα, ἰδιολοιδορεῖν γὰρ τὸν Ἀλκιδάμαντα, βόλον ἀτεχνῶς ὄντα, καὶ κραιπαλικώτατον λοιδόρων ἁπάντων, παρὸ καὶ ἀμείνων ἐδόκει, καὶ φοβερὸς ἦν ἅπασιν. ὃ δὴ Ἀριστάνετος ἐπαινέσας αὐτὸν, ἐπιλωβούμενόν τινα λαλοῦντα, λαβὶ-

verò nihil Ione monstratore opus erat: quippe qui hæc multò antè limis iam oculis præuideram. Hæc simulatque dixisset Cleodemus, irruit in conuiuium & Alcidamus Cynicus: atque is quidem inuocatus, vulgatum illud festiuitatis gratia præfatus de Menelao, qui vltrò ad fratris conuiuium accessisset. Itaque plerisq; turpiter atq; impudenter visus est fecisse: & quod cuiq; tum fortè in mentem veniebat, in eum torquebant: alius illud:

Insanus Menelaë——.

Alius rursum,

Verùm Agamemnoniæ

mentì non ista placebant. Ad hæc alia quæ pro tempore falsè lepidéq; dici poterant, in eum obmurmurabant. Nam palàm nullus audebat quicquam dicere, propterea quòd metuerent Alcidamantē, vtpote conuiciatorem egregium, vnumq; è Cynicis omnibus clamosissimum: qua quidem re adeò visus est reliquis antecellere, vt nulli non esset formidandus. At Aristanetus collaudatum illum quòd inuocatus aduenisset, iussit

accepta

καθίζεσθαι παρὰ Ἱστιάδα τινὰ καὶ Διονυσόδωρον. ὁ δ' Ἄπαγε, φησί, γυναικεῖον λέγεις καὶ μαλθακὸν, ἐπιθρόνῳ καθίζεσθαι καὶ συμποδιστί, ὥσπερ ὑμᾶς, ἐπὶ μαλακαῖς ταύτῃς ὑπνῳ μικρὸν δεῖν ὕπτιοι καταχεόμενοι ἐστιᾶσθαι, πορφυρίδας ὑποβεβλημένοι. ἐγὼ δὲ καὶ ὀρθοστάδην δειπνήσαιμι, ἱματιοπατῶν ἅμα τῷ συμποσίῳ, ἂν δὲ κἀμοὶ κάμοιμι, καμὰν καὶ τὸν τρίβωνα ὑποβαλόμενος, καίτοι μανίᾳ ἐπ' ἀγκῶνος, οἷον τὸν Ἡρακλέα γράφουσιν. ἕπου, φησί, γενόμενος, ὦ Αἰσχίνης, εἰ βούλει ἄριστον. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἐν κύκλῳ περιιὼν ὁ Ἀλκιβιάδας ἐδείπνει, ὡς περ οἱ Σκύθαι, ἅτε τὴν ἀφθονωτέραν νομὴν μετιὼν ἀεὶ, καὶ τοῖς περιφέρουσι τὰ ὄψα συμπεριπολῶν. καὶ μήν τοι καὶ σιτούμενος, ἐνηργὸς ἦν, ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας μεταξὺ διαλεγόμενος, καὶ εἰς τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἀποκόπτων. ἐρώτα γοῦν τὸν Αἰσχίνην, τί βούλοιτο αὐτῷ ἀποζωσαῦ-

accepta sella iuxta Istiæum ac Dionysidorum accumbere. Ait ille: Apage, inquit, muliebre quiddam ac molle dicis, vti in scamno aut sella sedeam, quemadmodum facitis vos, mollibus in stratis penè supini recumbentes, purpura suffulti. Quin ego tibi vel stans cœnauero, in ipso interim cõuiuio etiam obambulans. Quòd si defatigatus fuero, tum humi substrato pallio, cubito innixus cubuero: qualem videlicet Herculem pingunt. Ita fiat, inquit Aristænetus, siquidem isthuc mauis. Sub hæc Alcidamas in orbem conuiuium lustrans, cœnabat, Scytharum ritu ad vberiora pascua subinde sese transferens, vnáq; cum his qui inferebant edulia, circumiens atque obambulans. Atq; interim tamen dum cibum caperet, haudquaquã negotio vacabat, de virtute obiter, de vitio differens, tum in aurum atque argentum dicteria iaculans: iámque Aristænetum percontabatur, quidnam sibi vellent

tam

τοσοῦτοι καὶ τηλικοῦτοι κύλικες, τῶν ῥᾳδίων ἵνα δυναμένων. ἀπ' ἐκείνου μὲν οὐκέτι δυσχολαίνοντα ἔπαυσεν ἐς τὸ παρὸν Ἀλκιβιάδην, τῷ παιδὶ νοῦσαι, δυμιγίδη σιφνίου λοιπὸν αὐτῷ, ῥοφήσαντα καὶ ἰδόντα ἄνισα ἐπινοήσαι δὲ ἁδρὸς ὅσων κακῶν ἀρχὴν ὁ σιφνίου ἐκεῖνος ἐνιδιδώκει. λαβὼν δὲ ἅμα ὁ Ἀλκιβιάδας, ἰσίγησε μικρὸν, καὶ ἐς ζοφλὰφ κατακαλὼν ἑαυτὸν, ἔκειτο ἡμίγυμνος, ὡς πρὶν ἐπαλαίειν, τύξας τὴ ἀγκῶνα ὀρθὸν, ἔχων ἅμα τὸ σκύφον ἐν τῇ δεξιᾷ, οἷος ὁ παρὰ τῷ Φόλῳ Ἡρακλῆς ἐστὶ γραφαῖς δεικνύμενος ἤδη δὲ καὶ ἐς τὸν ἄκρατον οἰνοχόον ἐτρέπετο ἡ κύλιξ, καὶ φιλοτησία καὶ ὁμιλία, καὶ φῶτα εἰσεκαλοῦμεν. ἐν τούτῳ δὲ ἐγὼ τὸν παρεστῶτα τῷ Κλεοδήμῳ παῖδα, οἰνοχόον ὄντα ὡραῖον, ἑστῶτα ἐπομειδιῶντα καὶ γε, οἶμαι,

tam multa, tam magna pocula, quum non minus vsui possent esse fictilia. Verùm Aristæneetus iam obturbantem, molestumque esse pergentem, in præsens quidem compescuit, ministro inuenus, vt ingentem calicem, infuso meracissimo vino, illi porrigeret. Atque id quidem visus est optimè excogitâsse, nondum etiam intelligens quantorum malorum is calix esset auctor futurus. Hunc igitur vt acceperat Alcidamas, aliquantisper silentium agebat: ac solo sternens sese cubabat seminudus, quemadmodum facturum sese fuerat pollicitus, cubito humi fixo innitens, simúlque dextra scyphum sustinens, qualem Herculem apud Pholum pictores effingunt. Iam verò & inter alios calix assiduè circumagebatur: tum muitationculæ ad bibendum & confabulationes ortæ, demum & lucernæ illatæ. Interim ego cùm puerum qui iuxta Cleodemum adstabat (erat autem is pocillator egregiè formosus) subridentem vidissem (nam, arbitror,

μαι, καὶ ὅσα παρεργα τῆς ἑστιάσεως, ἀπεῖν, καὶ μάλιστα, εἴ τι πρὸς τὸ γλαφυρώτατον ἐπράχθη) μάλα ἤδη παρεφύλαττον ὅ, τι καὶ μειδιάσειε, καὶ μικρὸν ὁ μὲν προσῆλθεν, ὡς ἀφαιρησόμενος παρὰ τοῦ Κλεοδήμου τὸν φιάλην, ὁ δὲ τὸν δάκτυλον ἀπέλιπεν αὐτῷ, καὶ δραχμὰς δύο, οἶμαι, συναναδώσει μικρὰ τῆς φιάλης. ὁ παῖς δὲ πρὸς μὲν τὸν δάκτυλον βλιβόμενον ἀνθίησιν ἐμειδίασεν, ὑμῖν σωοῖδεν, οἶμαι, τὸ νόμισμα, ὡς τι μὴ δίξαμενον, ψόφον οὐ δύο δραχμαὶ παρέξουσαι ἐπισείειν καὶ ἡ ἀρυθρία ἀμφοῖν ἀφανὴς· ἐπόρουν δὲ οἱ πλησίον, οὔτινος εἴη τὰ νομίσματα, τοῦ μὲν παιδὸς ἀρνουμένου μὴ ἀφεβληκέναι, τοῦ δὲ Κλεοδήμου, ἅπερ ὁρῶν ὁ ψόφος ἐγγίζων μὴ προσποιουμένου τὴν ἀπόρριψιν ἐμειδίασεν δ' ὅμως, καὶ παρῆφθη τοῦτο, οὐ πάνυ πολλῶν ἰδόν-

arbitror, quicquid obiter inter cœnandum obtigit, commemorari oportere, maximè si quid sit elegantius ac scitè factum) iam admodum attetus observare cœpi quidnam rei rideret. Ac paulò pòst accedebat puer tanquã calicem à Cleodemo recepturus. At ille simul & digitum illius substringebat, & drachmas puto duas vnà cum calice tradebat. Porrò puer ad substrictum digitum rursus arridebat, cæterùm de pecunia, quum non sensisset opinor, eóque non reciperet, in terram delapsis drachmis strepitus est concitatus, móxque ambo pariter rubore suffundebantur, idque ità palàm, vt nemo non animaduerteret. Ambigebatur igitur inter eos qui proximè sedebant, cuiusnam essent illi nummi, cum & puer negaret à se proiectos, & Cleodemus item, iuxtà quem strepitus acciderat, sibi excidisse dissimularet. Verùm ea res tum neglecta est, ac conniuenter omissa, propterea quod id quòd acciderat, non ita multi vi-

diſſent,

ἰδόντων, πλὴν μόνου, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε, τοῦ Ἀ ριστανέτου. μετίσησι γὰρ τὸν παῖδα μικρὸν ὕστερον ἀφανῶς ὑπεξαναχώρησε, καὶ τῷ Κλεοδήμῳ τινὰ παραστῶτα διαφθεῖραι τῶν ἐξώρων καὶ μὴ λιτρεῶν, ὀρχηστόμορον τινὰ ἢ ἱπποκόμον. καὶ τοῦτο μὲν ὅλως ἐσιχώρησε, μηδένος αὐτῷ σχετλιάσαντος ἕνεκα τοῦ Κλεοδήμου γενόμενον, ἐπὶ ἔφθη διαφοιτῆσαν ἐς ἅπαντας, ἀλλὰ μὴ λαβοῦσα αὐτίκα, λίαν πάνυ τοῦ Ἀριστανέτου τὴν παροινίαν ἐνέκλινε. ὁ δὲ Ἀλκιδάμας (ἐπιπάλαι γὰρ ἤδη) πυθόμενος, ἅτις ἐγαμουμένη παῖς μαλοῖς, σιωπὴν παραγγείλας μεγάλην τῇ φωνῇ, ἀμβλέψας ἐς τὰς γυναῖκας· πρόσχετε, ἔφη, ὦ Κλεανθί, Ἡρακλείδης ἀρχηγέτης. ὡς δ' ἐγέλασαν ἐπὶ τούτῳ ἅπαντες· ἐγελάσατε, ἔφην, ὦ βαθύμαλα, ἐπὶ νύμφῃ πρόπινον, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ θεοῦ τοῦ Ἡρακλείδου; καὶ μὴν εὖ ἐδήσατε, ὡς ἐγὼ μὲν λάθω παρ' ἐμοῦ τὸν σκύφον, ὅτου δίδω-

dissent, praeter vnum (vt mihi quidem visum est) Aristænetum. Nam is paulò post puerum loco mouit, clanculùm ablegans, & alij cuidam innuit vti Cleodemo pocillator assisteret, videlicet ex exoletis illis ac robustis mulioni aut equisoni cuipiam. Ad hunc modum ea res vtcunque abijt, summum alioqui allatura pudorem Cleodemo, siquidem ad omnes permanâsset, ac non protinus occupans Aristænetus eam sopîsset, ciuiliter dextreq; admodum inducta temulentia. Cæterùm Alcidamas (iam enim potus erat) percõtatus quodnam esset nomen puellæ nubenti, tum clara voce indicto silentio, simul & ad fœminas conuerso vultu: Præbibo, inquit, tibi Cleanthi, Herculis Archegetæ nomine. Sub hæc cùm risissent omnes: Ridetis, inqui, sacrilegi, quòd sponsæ Herculis dei mei nomine propinauerim? Imò illud scito opus est, ni scyphum

à me

τοιοῦτος ἂν γένοιτο, οἷος ἐγώ, ἄπαις δὲ μὴ ἀπολοίμην, ἱκανῶς δὲ πρὸς τὸ γνώμιμον, τὸ σῶμα ὑγιὲς ἔστω μαρτυρῶν, μὴ ἄμικτον ἑαυτὸν μάθωμεν, ἄχρι πρὸς τὸ αἴσχιστον αὖθις ἐπὶ τούτοις ἐγέλασαν οἱ συμπόται, μὴ ὃς ἀναπηδήσας ἐπανίστατο, δεινὸν μὴ παράφορον βλέπων, μὴ δῆλος ὢν ἔτι ἀμελήσων ἄξων. τάχα δ' ἄν τινος καθίκετο τῆς βακτηρίας, ἢ μὴ καλὸν εἰσκεκόμισο πλακοῦς ἀμυχέσθης, πρὸς ὃν ἀφορμὴν λάβοις, ἡμιρώτιστος ἐγένετο, καὶ ἔληξε τοῦ θυμοῦ, καὶ ἐνεφορεῖτο συμποσιῶν. μὴ οἱ πλεῖστοι ἐμέθυον ἤδη, μὴ βοῦς μισὸν ἐν τῷ συμποσίῳ. ὁ μὲν γὰρ Διονυσόδωρος ὁ ῥήτωρ αὐτὸς ῥήσεις τινὰς ἐν μέρει ἀνέξεσε, καὶ ἐπηνεῖτο ὑπὸ τῶν κατόπιν ἑστώτων οἰκετῶν ὁ δὲ Ἰστιαῖος ὁ γραμματικὸς ἐῤῥαψῴδει, ὕστερος δὲ καταπίμπλατο, μὴ σωφρονεῖν εἰς τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου μὴ Ἡσιό-

à me traditum accipiat, nunquam futurum vt illi filius obtingat talis, qualis ego sum, virtute interritus, animo liber, tum corpore adeò robusto. simulque cum dicto sese magis etiam remudabat, etiam vsque ad illa quæ sunt maximè pudenda. Ad ea cùm iterùm arrisissent conuiuiæ, indignatus ille surrexit, toruis iam atque efferatis obtuens oculis, vultuque ipso testans iam neque pacem neque quietem acturum amplius. Forsitan & baculum illisisset alicui, ni commodùm id temporis placenta prægrandis fuisset illata. Nam hanc simul atque conspexit, lenior ac mitior esse cœpit, ac stomachari desijt, obambulans interim, ac placentam auidè vorans. Iam verò plerique tumulenti esse cœperant, & clamoribus vndique perstrepebat

Ησιό-

conuiuium. Nam & Dionysidorus rhetorem illic agens, orationes quasdam pronunciabat, laudabaturq; à ministris qui à tergo assistebant. Et Istiæus Grammaticus vicissim qui post illũ accumbebat, versuum cẽtones quosdã recitabat, Pindari,

Ησιόδου καὶ Ἀνακρέοντος, ὡς ἐξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν παγγέλοιον ἀποτελεῖσθαι, μάλιστα δ' ἐκεῖνα, ὅτε περὶ πεμπτοβόλων καὶ τὰ μέλλοντα·

Σοὶ δ' ἔβαλον ῥίνες. νὴ, Εὖβα δ' ἆρ' οἰμωγή τις, καὶ ἀνχωλὴ πίλος ἀνδρῶν.

ὁ Ζηνόθεμις δ' ἀνεγίνωσκε, παρὰ τοῦ παιδὸς λαβὼν λεπτόγραμμόν τι βιβλίον διαλιπόντων δ' ὀλίγον, ὥσπερ εἰώθασι, τῶν παρανομιζόντων τὰ ὄψα, μυχανώμενος Ἀριστάνετος μηδ' ἐκεῖνον ἀτιρπῆ τὸν καιρὸν εἶναι, μηδὲ ληρὸν, ἐκλῦσαι τὸν γελωτοποιὸν, ἀσελθόντα τι καὶ πεῖραν τινὰ παρᾶξαι γελοῖον, ὡς ἔτι μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυθεῖεν. καὶ παρῆλθεν ἄμορφός τις ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν, ὀλίγας ἐπὶ τῆς λιφαρᾶς τρίχας ὀρθὰς ἔχων οὕτως ὠρχήσατό τι, κατακλῶν ἑαυτὸν καὶ διαστρέφων, ὡς γελοιότερον

Hesiodi, & Anacreontis carmina simul contexens atque consarcinans: ita vt ex omnibus vnicam redderet cantilenam, oppidoque ridiculam, in primis autem illa, perinde quasi vaticinans de his quæ postea acciderunt:

Commisêre simul clypeos. Tum illud quoque:

Tum verò clamórque virûm luctusque coortus.

At verò Zenothemis libellulum quempiam minutis conscriptum literulis, à puero acceptum legebat. Verùm quum ij quorum partes erant edulia inferre, aliquantisper, ità vt solent, cessarent moràrenturque: & Aristænetus sedulò curans ne vllid interea temporis aut ocioſum esset, aut voluptatis expers, accersitum intrò morionem iussit ridiculum aliquid vel dicere, vel facere, quòd magis etiam exhilararétur conuiuæ.

Mox ingressus deformis quidam, deraso capite, pauculos capillos in vertice gestans, eosque cristæ in morem erectos; hic saltabat, atque inter saltandum, quò maiorem concitaret risum, rotatu sese circumagebat, distorquebatque. Tum Cymbalo

concussa

τὴν φάυξιν, καὶ ἀνάπαυσα συγκροτῶν διεξῆλθεν, Αἰγυπτιάζων τῇ φωνῇ· καὶ τέλος, ἐπισκώπτων ἐς τοὺς παρόντας. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐγέλων ὑποστομωθέντα, ἐπεὶ δὲ καὶ ἐς τὸν Ἀλκιδάμαντα ὅμοιόν τι ἀπέρριψε, Μελίταιον λυνίδιον ποσαπῶν αὐτὸν, ἀγανακτήσας ἐκεῖνος (καὶ πάλαι δὴ λοιδόρῳ αὐτῷ ἀλοκιμοῦντι, καὶ κατέχοντι τὸ συμπόσιον) ἀπορρίψας τὸν τρίβωνα, προὐκαλεῖτο οἱ παγκρατιάζειν, ἢ δὲ μὴ, καὶ βίσειν αὐτὸ ἔφη τὴν βακτηρίαν. ἔτω δὴ ὁ καλὸς Σατυρίων (τοῦτο γὰρ ὁ γελωτοποιὸς ἐκαλεῖτο) συσκὰς ἐπαγκρατίαζε καὶ τὸ πρᾶγμα πυρρίδιον ἦν, φιλόσοφος ἀνὴρ, γελωτοποιῷ ἀντιπαρόμοιος, καὶ παίων, καὶ παιόμενος ἐν τῷ μέρει. οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν ἠδέως, οἱ δὲ ἐγέλων, ἄχρι ἐπηγόρευσε παιόμενος οἱ Ἀλκιδάμας· τὸ συγκροτηθὲν ἀνθρωπίσκον καταχωνιάσας.

concussso, sonabat interim quiddam, linguam imitans Aegyptiorum. Postremò dicteria quædam iaculabatur in eos qui aderant. Ac reliqui scommate tacti ridebant: verùm vbi & in Alcidamantem simile quiddam torsisset, catulum illum[h] Melitæum appellans, indignatus ille (iamdudum autem præ se ferebat quòd inuideret illi, dum probaretur, ac conuiuarum oculos retineret) abiecto pallio, vt secum luctaretur prouocauit. Quod ni faceret, hunc, inquit, baculum tibi impingam. Atque ita miser ille Satyrion (nam id erat morionis nomen) congressus cum eo, pancratio decertabat. Erat id spectaculi multò iucundissimum, quippe cùm videret hominẽ philosophum cũ morione compositum, cùm ferire, tum vicissim feriri. Proinde qui aderant, partim pudore tangebantur, partim ridebant: donec iam ictus Alcidamas, pugnam detrectaret, ac homuncione omnium plausu cõprobato

σθαι. γέλως ὖν πολὺς ἐξεχύθη ἐπ' αὐτοῖς. ἐνταῦθα Διόνικος ἐπασθεὶς τὸν ἰατρὸς, οὐ πολὺ διατρίψας ἐκ τοῦ ἀγῶνος· ἐβεβράλκει δ' ὡς ἔφασκε, φρενῖτιδι ἰαθησόμενος τὸν πολυπρεπουλα τὸν αὐλητὴν, καί τι γελοῖον διηγήσατο· ἔφη μὲν γὰρ εἰσελθεῖν παρ' αὐτὸν, ὡς ἄλλως ἐχόμενον ἤδη τῷ πάθει· τὸ δὲ ταχέως ἀναστάντα, ἐπιπλῆξαί τι τῷ θύραν, καὶ ξιφίδιον σπασάμενον, ἀναδόντα αὐτῷ τὸν αὐλὸν, κελεύειν αὐλεῖν. ἔπειτα, ἐπεὶ μὴ ἀκούοι, παίειν, σκύτος ἔχοντα εἰς ὑπλίας τὰς χεῖρας. τέλος ὖν ἐν τοσούτῳ κινδύνῳ ἐπινοῆσαι ζῶόν τι. ὡς ἀγῶνα γὰρ προκαλέσασθαι αὐτὸν ἐπὶ ῥαψῳδῶν πλῆκτῶν ἀριθμῷ καὶ πρῶτον μὲν αὐτὸς αὐλῆσαι πονήρως, μετὰ δὲ παραδόντα τὸν αὐλὸν ἐκείνῳ, δέξασθαι παρ' αὐτοῦ τὸ σκύτος, καὶ τὸ ξιφίδιον ἐπιῤῥίψαι τάχιστα ἀπὸ τῆς φωταγωγοῦ εἰς τὸ

certamine superatus. Hæc igitur cùm essent non mediocri risu excepta: ibi tandem ingressus est Dionicus medicus, haud multò pòst peractam concertationem. Aiebat autem in mora fuisse Polypreponem tibicinem, dum hùc phrenesi correptum curandi gratia viseret. Ac planè quiddam risu dignum commemorabat. Dicebat enim, in ædes illius venisse sese, ignarum etiam, hominem iam eo morbo teneri. At illum protinus surrexisse: foribusque occlusis, ac nudato gladio, tibias ipsas sibi tradidisse, ijsque vti caneret iussisse. Deinde vbi id non posset, illum percussisse scuticam sublata manu gestantem. Sese porrò in tanto periculo tale quiddam fuisse commentum, nempe ad canendi certamen prouocasse hominem: idq; ea lege, vt victus præscriptum certumq; plagarum numerum acciperet. Ac sese priorem cecinisse, prauè atque imperitè: deinde traditis illi tibijs, scuticam ab illo recepisse: gladium autem extemplò per fenestras in aream abie-

ἥκαθρον τῆς αὐλῆς εἶναι τὸ ἀφ' τότε, ἀσφαλέστερον ἤδη πρὸς παλαίων αὐτῷ, ἐπικαλέσθαι τοὺς γειτνιῶντας. ὑφ' ὧν ἀναστασάντων τὸ θηρίον, σωθῆναι αὐτόν. ἐδήκνυτο δὲ καὶ σημεῖά τῶν πληγῶν, καὶ ἀμυχάς τινας ἐπὶ τῷ προσώπῳ. καὶ ὁ μὲν Διόνικος ὑπὸ μέσον ὀνομιμήσας τὴν γελωτοποιὸν ἐπὶ τῇ διηγήσει, πλησίον τοῦ Ἰσιάου παραβύσας ἑαυτὸν, ἐδείπνει ὅσα λοιπά, ὑπ' ἄνδρὸς θεοῦ τινος ὑμῖν ἐπιπαρόν, ἀπὸ καὶ πάνυ χρήσιμος τοῖς μετὰ ταῦτα γεγενημένοις. παρελθὼν γάρ τις ἐς τὸ μέσον οἰκέτης, παρὰ Ἐτοιμοκλέους ἥκειν λέγων τοῦ Στωϊκοῦ, γραμματίδιόν τι ἔχων, ἀνελύσατό οἱ ἔφη τὸν ἀποστολὴν ἐν τῷ μεσῷ ἀναγνόντα, ἃς ἐπέταττεν ἅπασιν, ὀπίσω αὖθις ἀπαπάτιθαι. ἐφοῖτα δ' ἐπὶ τοῦτο Ἀριστανέτου, προσελθὼν πρὸς τὸ λύχνον, ἀνεγίγνωσκεν. Φί. ἦ που, ὦ Λυκῖνε, τῆς νύμφης ἐγκώμιον, ἢ ἐπιθαλάμιον, οἷα ποτὲ

abiecisse. Dein cùm minore iam discrimine cum illo luctaretur, auxilio aduocasse vicinos. Eos reuulsisse belluam, atque ita illorum opera seruatum sese. Ostendebat autem & plagarum vestigia quædam nonnullaque in facie tubera liuentia. Ergo cùm Dionicus ob huiusmodi fabulam non minùs placuisset, quàm morio ipse: proximè Istiæum reclinans sese, de reliquijs cœnabat. Atq; hic quidem haud absq; numine quoddam nobis aduenerat, imò prorsum vsu futurus ad ea quæ posteà contigerunt. Nam prodiens in medium conuiuium puer quidam, qui se ab Etæmocle Stoico venire diceret, epistolium quoddam adferens, aiebat ab hero sibi mãdatum: vt eò palàm omnibus audientibus perlecto, rursum domum sese reciperet. Hic igitur permittente Aristæneto, admotus ad lucernam legebat. PHI. Num orationem, Luciane, in sponsæ laudem compositam, aut carmen nuptiale, quod genus

ποιᾶ ποιῆσαι; Λυ. ἀμέλει, καὶ ἡμεῖς τοιοῦτόν τι ᾠόμεθα μέν, ἀπ' ὀλίγου δὲ ἐγγὺς ἦν τοῦτο· ἐνικήσαμεν γὰρ. Ἑτοιμοκλῆς φιλόσοφος Ἀριστανέτῳ. Οπως ἂν ἔχω πρὸς ἅπαντα, ὁ παρηλυθώς μοι βίος ἅπας μαρτύσεται ἄν γνοίης, ὅς γε ὀλιγημέραι πολλῶν ἐνοχλουμένων, παρὰ πολὺ σὲ πλησιωτέρων. ἅμως δὲ πώποτε φέρων ἐμαυτὸν ἐπίδωκα, οὐδὲ τοὺς ἐπὶ τοῖς συμποσίοις θορύβους καὶ παροινίας. ἐπὶ σοὶ δὲ μόνῳ εἰκότως ἀγανακτῆσαί μοι δοκῶ, ὃς τοσοῦτον χρόνον ἀπ' ἐμοῦ λιπαρῶς τιθρακωμηκὼς, οὐκ ἀξίωσας ἐναυθμῆσαι μᾶλλον τοῖς ἄλλοις φίλοις· ἐγὼ μὲν οὖν σοι ἄμοιρος, καὶ ταῦτα ἐν γειτόνων οἰκῶν. ἀνιῶμαι δὲ ἐπὶ σοὶ τὸ πλεῖον, ὅτῳ ἀχαρίστῳ φανέντι· ἐμοὶ γὰρ ἡ εὐδαιμονία οὐκ ἐν ὑὸς ἀγελείᾳ μοίρᾳ, ἢ λαγῷ, ἢ πλακοῦντι, ἢ παρ' ἄλλοις

permulta faciunt? Lvc. Videlicet nos quoque tales quippiam existimabamus. Verùm ne accedebat quidē ad id, vt aiunt. Cæterùm in literis ita scriptum erat: Etœmocles philosophus Aristæneto: Quàm non moueat cōuiuijs, omnis anteacta vita mea fuerit testis, qui quidem quū quotidie mihi complures ea causa molesti sint, te multò ditiores, tamē haud vnquam illi morem gesi: perpendens nimirum, quantum sit in eiusmodi compotationibus tumultus, quantū licentiæ, petulātiæq; verùm aduersus vnum te mihi videor meo iure stomachatus, qui tantum temporis à me officiosissimè cultus & obseruatus, tamen indignum habueris, quem vel inter reliquos amicos tuos numerares. sed solum ex omnibus prætereris, idq; quum vicinus essem. Proinde tua causa magis discrucior, qui quidem te tam ingratum præbueris. Nam ipse felicitatem nequaquam in hac statuo, si quis mihi imparitia vel suem syluestrem, vel leporem, vel placentam: quæ mihi affatim

contin-

λοις ἀφθόνως ἀπολαύω, τὰ καθήκοντα εἰδόσιν. ἐπεὶ καὶ τήμερον παρὰ τῷ μαθητῇ Παμμένει δεῖπνῆσαι πολιτικὸς, ὥς φασι, δεῖπνον δυνάμενος, εἰ ἐπιχωρήσαι ἑπιτήδειον τι, σοὶ ὁ ἀνόητος ἐμαυτὸν φυτάλλων. σὺ δ' ἡμᾶς παραλιπὼν, ἄλλοις συνεῖς, ἀκότως· ἔπου γὰρ ἂν ἀμέλησαι ἀμφοτέρων τὸ βέλτιον, εἰ μὴ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ἀλλὰ οἶδα ὅθεν μοι ταῦτα, παρὰ τῶν θαυμασῶν σου φιλοσόφων, Ζηνοθέμιδός τε καὶ Λαβυρίνθου, ὧν (ἀπέη δέ που ἡ Αἰδὼς) συλλογισμῷ ἑνὶ ἀποφράξαι ἄν μοι τάχιστα δοκῶ τὰ στόματα. ἢ ἀπάτω τὶς αὐτὸ, τί ὄφελος φιλοσοφίας, ἢ τὰ πρῶτα τινῶν, τί διαφέρει σχίσεως ἕξεως, ἵνα μὴ τ' ἀπόρων ἄπω, τί λιπαρτίνας ἢ σωρείτου, ἢ θερίζοντα λόγον. ἀλλὰ σὺ μὲν ὄνησο αὐτῶν. ἐγὼ δὲ, ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἡγοῦμαι καὶ

contingunt apud alios, qui officia norunt: quandoquidem etiam hodie, quū apud discipulum Pammenem cœnare mihi licuerit (oppipara (vt vocant) cœnam, non annui tamen vehementer obsecranti, tibi scilicet demens ego memetipsum reseruans. At tu nobis præteritis, alios accipis conuiuio. Idq; meritò facis: neq; enim vllo modo potes quid sit rectius dignoscere, nec apprehensiuam illam phantasiam habes. Cæterùm haud sum nescius vnde mihi ista sint profecta: nempe ab egregijs istis philosophis tuis, Zenothemide ac Labyrintho: quibus equidem (absit inuidia dicto) vel vnico syllogismo mihi videor os protinus obturare posse. Alioqui respondeat istorum aliquis, quid sit philosophia, aut hæc quæ inter elementa traduntur, quid habitio differat ab habitu: vt ne quid interim de perplexis illis rogationibus proponam, quid sit [k] syllogismus cornutus, quid acerualis, quid metens. Verùm tu quidem istis fruaris licet. Nam ego qui solùm in bonis ducam

μὴ ἐν, οἷσω ῥᾳδίως τὴν ἀτιμίαν. καί τοι ὅπως μὴ ἐς ἐκείνην ἔχῃς καταφύγαν τὴν ἀπολογίαν ὕστερον, ἐπιλαθέσθαι λέγων ἐν τοσούτῳ θορύβῳ καὶ πράγματι, δὶς σε τὴν μητέρα πρωινὸν καὶ ἔωθεν ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ ἐν τῷ ἀνακείῳ θύοντα ὕστερον. ταῦτα ἐγὼ τοῖς παροῦσιν ἀπολιπόχημαι, ἃ δὲ λείπει ἔνεκα ὀργίσθαί σοι λοιπὸν, τὸ κατὰ τὸν Οἰνέα ἐννόησον ὄψει γὰρ καὶ τὴν Ἀρτεμιν ἀγανακτοῦσαν, ὅτι μόνην αὐτὴν ὑπερείδεν ἐκεῖνον ἐπὶ τὴν θυσίαν, τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐστῶτας. φησὶ δὲ περὶ αὐτῶν Ὅμηρος ἔνθεν που·

Ἠ λάθετ', ἦ ὄκνησεν, ἀέσσατο δὲ μέγα θυμῷ.

καὶ Εὐριπίδης·

Καλυδὼν μὲν ἥδε γαῖα Πελοπίας χθονὸς,
Ἣ ἀντιπόρθμοις πεδίοις ἕστηκε ἀνδάμονα.

quod sit honestum, facilè tuelero contumeliam. Atqui nepossis posthac ad istam excusationem confugere, vt dicas te mei oblitum fuisse, nimirū in tanto rerum strepitu, tantisq; occupationibus: bis te hodie sum allocutus, primùm manè domi tuæ: deinde rursum in Castoris ac Pollucis templo rē diuinam facientem. Ac his quidem de rebus hæc respondeam. Quòd si tibi videor cœna gratia succensere, quid Oeneo acciderit cogitato. Videbis nimirum ipsam etiam Dianam indignantem, quòd ille se solam non adhibuerit ad sacrificium, cùm reliquos deos omneis acciperet cōuiuio. Nam hac de re sic alicubi meminit Homerus:

Seu quia non norat, seu non succurreat illi,

Acriter est offensa tamen.

Item Euripides:

Calydon quidem hæc Pelopeÿ regio soli:
Qua parte sæuum spectat aduersa fretum,
Agros habens tum diuites, tum fertiles.

Rursum

καὶ Σοφοκλῆς·

Συὸς μέγιστον χοῖρ' ἐπ' Οἰνέως γύαις

Ἄνακτι Λητῶσσᾶς, ἐκηβόλοις θ' ἁγὼ

Ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα παρεθέμην ὅπως μάθῃς, οἷον ἄνδρα παραλιπὼν, Διφίλον ἐπᾶς, καὶ τὸν ἡδὺν αὐτῷ παραδιδοὺς, εἰκότως· ἡδὺς γὰρ ὢν μειρακίῳ, καὶ πρὸς χάριν αὐτῷ συνίστησιν. εἰς δὲ μὴ αἰσχρὰν ἐμὲ λέγειν τὰ διαῤῥητὰ καὶ ἄν τι προσέθηκα, ὅσπερ σὺ, εἰ θέλεις, παρὰ Ζωπύρου τοῦ παιδαγωγοῦ μάθοις ἂν ἀληθῆ ὄντα· ἀπὸ γὰρ ταράττειν ἐν γάμοις, οὐδὲ διαβάλλειν ἄλλους, καὶ μάλιστα ἐφ' οὕτως αἰσχροῖς αἰτίαις. καὶ γὰρ ὁ Διφίλου ἄξιος, δύο ἤδη μαθητάς μου ἀφῃρημένος· ἀπ' ἐμοῦ γοῦν φιλοσοφίας αὐτοῦ ἕνεκα σιωπήσομαι. πρόσταξα δὲ τῷ οἰκέτῃ τούτῳ, ἢν δι' ὧν αὐτῷ μοῖράν τινα ἢ συὸς ἢ ἐλάφου, ἢ συαμοῦ[ς], Rursum Sophocles:

Immanis apri triste monstrum in Oenei

Immisit agros gnata Latonæ dea,

Doctaeminus missis ferire spiculis.

Hæc tibi è plurimis pauca citaui, vt intelligeres cuiusmodi præterito viro, Diphilum ad cœnam adhibeas, cui & ipsi filium commiseris tuum. Idquereclé. Est enim iucundus adolescenti, & ita cum eo viuit, vt placeat, atque obsequatur: atque adeò ni mihi turpe dictu fuerat, addidissem & aliud quiddam: quod quidem tu, si libebit, è Zopyro eius pædagogo verum esse cognosces. Verùm non conuenit obturbare in nuptijs; neque accusare quenquam: præsertim criminibus vsqueadeò fœdis ac pudendis. Tametsi Diphilus dignus in quem facerem, quippe qui duos iam discipulos à me retraxerit: ego tamen ipsius philosophiæ causa reticebo. Porrò famulo huic mandaui, vti si quam partem dare velles vel apri, vel cerui, vel placentæ, mihi

ὡς ἐμοὶ δεῆσομένου, καὶ ἀντὶ τοῦ δείπνου ἀριστον γένοιτο, μὴ λαβεῖν, μὴ καὶ λόξωμμ ἐπὶ τούτῳ πεπομφθαι. Τούτων, ὦ ἑταῖρε, ἀναγιγνωσκομένων, μεταξὺ ἑώρων τί μοι πρεσχέτο πρὸ αἰδοῦς. καὶ τοῦδε δὴ τοῦ λόγου, φανεῖν μοι τῷ γέροντι ἀνεχόμενον, ὁρῶν τὰς παρούσας γελώσας ἐφ' ἑκάστῃ, καὶ μάλιστα, ὅσοι ἤδεσαν τὸν Ετοιμοκλέα, πολιὸν ἄνθρωπον, καὶ σεμνὸν ἐν λοιδορίᾳ, εἰ καί μαλλον ὃν οἵῳ ὧν ἐξαπατωμένους τῷ πώγωνι, καὶ τῇ τοῦ προσώπου ἐντάσει. ὁ γὰρ Αἰσχίνης ἐδόκει μοι οὐκ ἀμελείᾳ παρεῖναι αὐτὸν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἐλπίσας ληθύοντα ἐπιτεῖναι, εἰ ἂν ἐμπαράσχοι ἑαυτὸν τοιούτῳ τινὶ, ὡς τι δεῖ τοῦ ἀρχοῦ παρεῖναι χρεών. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατό ποτε ὁ οἰκέτης ἀναγιγνώσκων, τὸ μὲν συμπόσιον ἅπαν εἰς τὸν ἀμφὶ τὸν Ζήνωνα καὶ Διφίλου ἀπέ-

deportandam, vt isthoc pacto te mihi de cœna purgares, ne reciperet, ne ad hoc ipsum à nobis missus fuisse videatur. Hæc, amice, quum legerentur, sudor interim vtiq; mihi manabat præ pudore, simulq; iam illud quod vulgò dici solitum est, [1] optabam, vt terra mihi dehiscteret, quum viderem eos qui præsentes aderant, ad singulas epistolæ partes inter se ridentes: potissimùm autem hos qui nouerant Etœmoclem, virum canum, tantumq; seueritatis præ se ferentem. Admirabantur igitur, quòd eiusmodi vir esset hactenus fugisse sese, barba videlicet ac vultus austeritate deceptos. Cæterùm Aristænetus mihi quidem haud videbatur hominem cõtemptu negligentiáve prætermisisse, verùm quòd desperâsset, si fuisset inuitatus vnquã adduci posse vt annueret, vtq; ad eiusmodi res se morigerum præberet: eoq; ne tentandum quidem esse putâsse. Ergo posteaquam puer iam legere desiisset, vniuersum cõuiuium in Diphilũ ac Zenonẽ torquebam

ἀπέβλεπε, δ' ἀλοιπότας καὶ ὠχριῶντας, καὶ τῇ ἀπορίᾳ τῶν προσώπων ἐπαληθεύοντας τὰ ὑπὸ τῆς Ἐτοιμοκλείας κατηγορηθέντα. ὁ Ἀριστάνητος δ' ἐτετάραχτο, καὶ βορύβαμβος ὢν, ἐπείθετο δ' ὅμως παιδαρίοις, καὶ ἐπεράτου τὸ διατίθεσθαι τὸ χεῖρον, ὑποπαιδιῶν ἅμα. καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέπεμψεν ἀπὼν ὅτι ἐπιμελήσεται τούτων μετ' ὀλίγον· καὶ ὁ Ζήνων ὑπεξανίστη ἀφανῶς, τὸ παιδαγωγοῦ νουθετήσαντος ἀπαλλάττεσθαι, ὡς καλούσης τοῦ πατρὸς ὁ Κλεόδημος δ', καὶ πάλαι τινὸς ἀφορμῆς δεόμενος (ἐβάλλετο γὰρ τυμπανιαίοις Στωϊκοῖς, καὶ διερρήγνυτο, ἂν ἔχων ἀρχὴν εὕροι) τότε ἂρ τὸ εὐθύμημον παραλαβὼν ἐπιστολῆς, Διαῦτα, ἔφη, ἐξηρτάσθαι ὁ καλὸς Χρύσιππος, καὶ Ζήνων ὁ θαυμασὸς, καὶ Κλεάνθης, ῥήματα λύσιμα, καὶ ἐρωτήσεις μόνον καὶ σχήματα φιλοσόφων, τὰ δ' ἄλλα,

bant oculos, quòd hi iam metu trepidi sederet, ac pallidi, ipsáq; vultus inconstantia ac perplexitate crimen agnoscentes ab Etæmocle intentum. Porrò Aristæneetus quanquam esset sanè perturbatus, vehementerq; consternatus animo, tamen nos iubebat bibere, conans nimirum id quod euenerat, commodè vertere, subridens interim: ac puerum redire iussit, respondens ea sibi curæ fore. Paulò autem pòst surgens, & Zeno clanculùm sese abduxit è conuiuio, submonitus à pædagogo, vt discederet, innuente, idq; tanquã patris iussu. Ibi verò Cleodemus, qui iamdudum occasionem quæritabat (nam gestiebat omnino cum Stoicis cõflictari, verùm dirumpebatur quòd non reperiret causam ad id satis idoneã) tum igitur ansam prębente epistola: Huiusmodi inquit facit egregius ille Chrysippus, & Zenon ille mirabilis, neq; non Cleanthes, verbula misera, neq; quicquam præterrogatiunculas, & vmbras duntaxat philosophorum: cæterùm

Etæmo-

Βτοιμοκλῆς οἱ πλεῖστοι. καὶ οὐ ἐπιτολαὶ, ὁρᾶτε ὅπως πρεσβυτικαί. καὶ τὸ τελευταῖον, Οἰνεὺς ἦν, Αἰσχύνῃ, Βδιμοκλῆς δ', Ἀρτεμὶς. Ἡράκλεις, θέρημα πάντα, καὶ ἱερὴ πρὶς ποντία. νὴ Δί', ἔφη ὁ Ἑρμῶν ὑπερκατακείμενος· ἀκηκόει γὰρ, οἶμαι, μὴ τινα ἰσκωμάσθαι Αἰσχύνιτον ἐς τὸ δεῖπνον, ὅς τι ὀπὸν ἄκαιρον ἔλεγε μεμνῆσθαι τῆς Καλυδωνίας ἀπὸ πρὸς Ἔσιας, ὦ Αἰσχύνιτε, κίμπτε ὡς τάχιστα τῶν ἀπαρχῶν, μὴ καὶ φθάσῃ ὁ πρεσβύτης ὑπὸ λιμοῦ, ὥσπερ ὁ Μελέαγρος ἀποκαρανθείς. καί τοι οὐδὲν ἂν πάθοι δεινόν· ἀδιάφορα γὰρ ὁ Χρύσιππος τὰ τοιαῦτα ἡγεῖται εἶναι. Χρυσίππου γὰρ μέμνησθε ὑμᾶς (ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ἐπιγείρας ἑαυτὸν, καὶ φθεγξάμενος σαφεστέρᾳ) ἢ ἀφ' ἑνὸς ἀνδρὸς, ὃν ἐγὼ νομίζω φιλοσοφοῦντος, Βδιμοκλέους τε γόητος μιμεῖσθαι τὸν Κλεάνθην καὶ Ζήνωνα, σοφὸς

Etæmocles sunt plerique omnes. Videtis quàm & ipsæ epistolæ graues sint ac seniles. Postremò Aristænetus hic Oeneus est, Etæmocles Diana. Dij boni, quàm bene auspicata omnia quæque congrua celebrandæ festiuitati. Ita per Iouem, inquit Hermon, supra hunc accumbens: inaudierat autem, vt opinor, aprum quendam Aristæneto paratum, vt in conuiuio proponeretur, eoque putabat non intempestiuè factam mentionem apri illius Calydonij: at per Lares Aristænete, fac quamprimũ sacri partem mittas, ne senex interim ille fame pereat, tanquam Meleager tabefactus. Tametsi nihil queat acerbum accidere, quandoquidem Chrysippus hæc indifferentia censet esse. Itáne vos Chrysippum nominatis? inquit Zenothemis, erigens sese, maximáque voce intonans: An ex vno homine, qui non legitimè philosophiam exerceat, nempe præstigiatore isto Etæmocle, Cleanthem ac Zenonem meti-

σοφὸς ἄνδρας; οἵ τινές ἐστε καὶ ὄντες ὑμεῖς, ἐρεῖτε ταῦτα; οὐκοῦν μὲν τῶν Διοσκόρων ἄλλη, ὦ Ἕρμων, τὰς πλοκάμους περικείραντας, χρυσᾶς ὄντας, καὶ ἀνθοπλεκὲς ὃν ἔχουσιν; οὐκοῦν τῷ Σωστράτου γυναῖκα τὸν μαθητὴν ἐμοίχευσον, ὦ Κλεόδημε, καὶ καταγνωσθεὶς τὰ ἀνόσια ἔπαθες; οὐκοῦν αἰσχύνῃ ὅτι, οἷα τὰ σιωπώμενα ὑμῖν, τοιαῦτα σιωπᾶτε ἁμάρτοις αὐτοῖς; ἀλλ' ἐμοῦ γε τῆς ἐμαυτοῦ γυναικὸς, ἦλθ' ὃς ὁ Κλεόδημος, ὥσπερ σύ. ἀλλὰ τοῦ ξένου μαθητοῦ λαβὼν τὸ φόλιον παρακαταθήκας, ἔφατο ὅμοια κατὰ τῆς πολιᾶς μὲ ἐληλυθέναι, ἀλλ' ἐπὶ τέτταροι δραχμαῖς δανείζω, ἀλλ' ἄγχω τοὺς μαθητὰς, ἢν μὴ κατὰ καιρὸν ἀπαλλάσσωσι τὸς μισθούς. ἀλλ' ἐκεῖνο, ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐχὶ φάρμακον ἀπαλλόσσαι Κείτωνι ἐπὶ τὸν πατέρα, καὶ ἅμα ἔτυχε πίνων, καὶ ὁπόσον ἔτι λοιπὸν ἦν

metimini, viros ſapientes? At qui tandem eſtis ipſi vos, qui hæc dicitis? annon tu Hermon Caſtoris & Pollucis caſariem, quam habebant auream, circuntondiſti? Cuius quidem facti pœnam dabis, carnifici traditus. Tu porrò Cleodeme, nónne Soſtrati diſcipuli tui vxorem ſtupráſti? Nónne in adulterio eo deprehenſus, nefandiſsima paſſus es? An'a non igitur ſilebitis, cùm huiuſmodi dedecorum vobis ſuis conſcij? Atqui non ſum meæ ipſius vxoris lenno, Cleodemus inquit, quemadmodum tu: neque diſcipuli diuerſantis apud me viaticum ſuſtuli, quod is depoſuerat, eóque facto rapuiſſe me per Palladem deierans abnegaui: neque quaternis drachmis fœnero, neque diſcipulo obiorio collo in vincula duco niſi in tempore mercedem perſoluerint. Verùm illud, inquit Zenothemis, haudquaquam poſſis inficiàs ire, te Critoni venenum, quo patrem necaret, miniſtraſſe. Atque interea fortè bibebat: quicquid autem

erat

ἐν τῷ κύλικι, τὸν ἥμισυ σχεδὸν, κατασκέλασον αὐτοῖν ἀπιλάσας· καὶ ὁ Ἴων ὑπὲρ τῆς νίκης, ὅτι ἀνάξιος ὤν. ὁ μὲν δὴ Ἑρμῶν ὑπεξύρει τὴν κεφαλὴν τὸν ἄκρατον, πεφυκὼς, μὴ τὸς παρόντας ἐμαρτύρει, οἷα ἐπιπόνθει. ὁ Κλεόδημος δὲ (οὐ γὰρ εἶχε κύλικα) ἐπισταφεὶς πρόσκλυσέ τι τὸν Ζηνόθεμιν, καὶ τῇ ἀριστερᾷ τὸ γένειον λαβόμενος, ἔμελλε παίσειν κατὰ κόρρης· καὶ ἀπέκτεινεν ἂν τὸν γέροντα, εἰ μὴ Ἀριστάνετος ἐπισχὼν χεῖρα. καὶ ὑπερβὰς τὸν Ζηνόθεμιν, ἐς τὸ μέσον αὐτοῖν κατεκλίθη, ὡς διασώσων, μὴ διατεχίσματι αὐτὼ ἁλώτε ἄγοντε. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, ποικίλα, ὦ Φίλων, ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν ἐνεθύμουν, τὸ πρόχειρον ἐκεῖνο, ὡς δεῖν ὅτι λῷ ἄρα ἐπίσταθαι τὰ μαθήματα, ἢ μή τις ἄρα ἦν τοῦ βίου εὐθυμία πρὸς τὸ βέλτιον. ἐκείνους γὰρ ἀγελάτους ὄντας

erat in calice reliquum (erat autem fermè semiplenus) in duos illos profundebat. Porrò conspersus est pariter & Ion, idq; premij tulit, quòd illis picnus accumberet, alioqui eo malo nō indignus. Hermon igitur demisso vertice meram è capite abstergebat, eos interim qui præsentes erant, attestans, quòd id genus contumelijs esset affectus. Cleodemus autem cùm non haberet calicem, inuadens primùm conspuebat Zenothemin: deinde lævâ comprehensum à barba, plagam in tempus erat illisurus: ac senem fortasse necâsset, ni Aristænetus dextram sublatam retinuisset. Is mox transenso Zenothemide, inter virunq; medius assedit, vt eo velut muro dirempti, pacem inter ipsos agerent. Hæc igitur dum gerebantur, Philon, equidē varia meo cū animo voluebam. Primùm istud statim occurrebat, nullum esse operæprecium, si quis disciplinas perdiscat, ni simul & vitæ rationes ad id quod est optimū, accomodet atq; componat; cùm videre illos

qui

τες ἐν τοῖς λόγοις ἰώρων γε-
λωτα ἐπὶ τῶν πραγμάτων ὀ-
φλισκάνοντας. ἔπειτα δὲ ἐ-
νῆν μι, μὴ ἄρα τὸ ὑπὸ τ πολ-
λῶν λεγόμενον ἀληθὲς ἦ, καὶ
τὸ πεπαιδεῦσθαι ἀπάγειν τῶν
ὀρθῶν λογισμῶν τὰς εἰς μόνα
τὰ βιβλία, καὶ τὰς ἐν ἐκείνοις
φροντίδας σωιχεῖς ἀφορῶν-
τας. τοσούτων γὰρ φιλοσόφων
παρόντων, ὑπ' ἐλαχὰ τύχης ἔ-
νια λανὰ ἔξω ἁμαρτήματος ἦν
ἰδεῖν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐποίουν αἰσχρὰ,
πᾶν δὲ ἔλεγον ἀσχίω· ἤδη γὰρ εἰς
τὸ οἶνον ἔτι ἀναφέρειν ἔ-
χον τὰ γιγνόμενα, λογιζόμε-
νοι οἷα ὁ Ετοιμοκλῆς ἄσι[τ]ος
ἔτι καὶ ἄποτος ἐγεγράφει. ἀνέ-
σκαλτο δ' ἦν τὸ πρᾶγμα, καὶ
οἱ μὲν ἰδιῶται λοσμίως πάνυ
ἐπώμενοι, ὅτι παροινοῦντο, ὅτι
ἀσχημονοῦντο ἐφαίνοντο· ἀλλ'
ἐγέλων μόνον, καὶ κατεφίνω-
σκον αὐτοῖς μαι, ὅς γε ἐβαύ
μαζον, οἰόμενοί τινας εἶν ἀπὸ
τῶν σχημάτων. οἱ σοφοὶ δὲ
τοὺς ἰδι-

qui verbis alios antecellerent, quàm factis ipsis seseridiculos exhiberent. Deinde & illud veniebat in mentem, ne fortè verum esset quod vulgò plerique dicitarent, videlicet eruditionem à recta ratione bonisq; institutis abdurere istos, qui solos libros spectarent, quibus solicitudine curaq; quam illi afferrent, perpetuò tenerentur: quãdoquidem qui um ibi tam multi præsentes essent philosophi, ne casu quidem vllũ erat cernere à peccando immunem: verùm alij faciebãt turpia, alij dicebant turpiora. Neq; enim iam poteram eorũ quæ frebant culpam vino auctori imputare, mecũ reputans cuiusmodi essent quæ Etœmocles neque cibo neque potu etiamdum gustato scripserat. Ita rerum vices præposteræ atq; inuersæ videbantur, siquidẽ vidisses idiotas illos summa cũ modestia conuiuiũ agitantes, neque vino petulantes, neq; indecorè seseregerẽtes: at ridebãt duntaxat & iam damnabant eos opinor, quos dudũ suspexerant, ex habitu iudicantes eos alicuius esse precij. Contrà sapientes illi,

illi, & in libidinem ferebantur, & cónuitijs certabant, & supra modum sese potu cibisq; explebant: postremò vociferabantur, & ad manus vsq; conserendas rapiebantur.[m] Cæterùm admirãdus ille Alcidamas, etiam meiebat sub oculis omnium, nihil reueritus fœminas. Ac mihi quidem, si quis hæc quæ in eo conuiuio gerebantur, rectissimè voluisset conferre, simillima videbantur ijs quæ de Eride dea poëtæ fabulantur: nempe hanc, quòd non esset ad Pelei nuptias aduocata, malum in medium conuiuium abiecisse, ex quo tam ingens apud Troiam bellum fuerit ortũ. Itidem Etæmocles mihi visus est epistola illa quasi malo quopiam in medium proiecta, non minùs malorum, quàm Ilias habebat, excitasse. Neque enim finem cõtentionis faciebat Zenothemis ac Cleodemus: quanquam medius inter vtrũq; interceſſerat Aristænetus. Age, inquit Cleodemus, impræsentiarum quidem sat est si literas nescire conuincamur: sed crastino die vos vlciscar quibus conueniet modis.

ἀσίλληπτον, μὴ ἱλοιδορῆτο, μὴ ὑπερφυῶς ἐμπλανῆτο, μὴ ἐκπράγοσαν, καὶ ἐς χεῖρας ἔρχοσαν. ὁ θαυμάσιος ὁ Ἀλκιδάμας, καὶ ἐνόρει ἐν τῷ μέσῳ, οὐκ αἰδούμενος τὰς γυναῖκας καὶ ἐμοὶ ἐδόκει, ὡς ἄρ' εἴ τις ἐκάστων, ὁμοιότατα ἂν τὰ ἐν συμποσίῳ, οἷς περὶ Ἔριδος οἱ ποιηταὶ λέγουσιν ἐκ τῆς Ἔριδος γὰρ ἀνεῖσθαι εἰς τὸν Πηλέως τὸν γάμον, ῥίψαι τὸ μῆλον εἰς τὸ συνδεῖπνον, ἀφ' οὗ τοσοῦτον πόλεμον ἐπ' Ἰλίῳ γεγενῆσθαι. καὶ ὁ Ἑτοιμοκλῆς τοίνυν ἐδόκει μοι. νῦν ἐπιστολὴν ἐμβαλὼν εἰς τὸ μέσον, ὡς περί τι μῆλον, ἐκ μέσου τῆς Ἰλιάδος μακρὰν ἐξεργάσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαύσαντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ζηνόθεμιν καὶ Κλεόδημον φιλονεικοῦντες, ἐπὶ μέσου αὐτῶν ὁ Ἀρισταίνετος ἐνεχθείς, ἀπὸ μὲν ἔφη ὁ Κλεόδημος ἱκανὸν, εἰ ἐπιγνωσθείημεν ἀμαθεῖς ὄντες, ἄλλου δὲ ἀμυνῶμεν ὑμᾶς, ὅτου τινὰ καὶ χρὴ

πρόπορ. ἀπόκεινά μοι, ὦ Ζηνόθεμι, ἢ σὺ, ἢ ὁ κομψότατος Διφίλ, καθ' ὅ, τι ἀδιάφορον εἶν λέγουσιν τ χρημάτων τὴν κτῆσιν, ἀδιάφορα ἢ τοῦτο ἐξ ἁπάντων σκοπεῖτε, ὡς πλείω κτᾶσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἀμφὶ τοὺς πλουσίους ἀεὶ ἔχετε, καὶ διανεύετε, καὶ τοκογλυφεῖτε, καὶ ἐπὶ μισθῷ φοιτᾶτε. πάλιν αὖ τὴν ἡδονὴν μισοῦντος, καὶ τῶν Ἐπικουρείων κατηγοροῦντος, αὐτοὶ τὰ ὄψιστα ἡδονῆς ἕνεκα ποιεῖτε, καὶ πάσχετε, ἀγανακτοῦντος εἴ τις μὴ καλέσας ἐπὶ δεῖπνον. εἰ δὲ καὶ καλεθείητε, τοσαῦτα μὲν ἐσθίοντος φυσᾶσθε· τοσαῦτα δὲ τοῖς οἰκέταις ἐπιδιδόντος, καὶ ἅμα λέγων τὴν ὀθόνην πειρᾶσθαι ἐπιχειρεῖ, ἵν' ὁ παῖς ἔχῃ τ Ζηνοθέμιδος· μετὰ ὅσων παντοδαπῶν κρεῶν. καὶ ἔμπας, λύσας αὐτὴν μὲν, ἀπέρριπτεν αὐτὰ εἰς τὸ ἔδαφος, ἀπ' ὀ παῖς οὐκ ἀνῆκε, καρτερῶς ἀντιχόμενος· καὶ ὁ Ἑρμῶν, ἦν, modis. Responde mihi Zenothemi, vel tu, vel elegantissimus iste Diphilus: qua tandē gratia pecuniæ possessionem inter indifferētia ponendam esse censetis, cùm ex omnibus nil aliud spectetis, quàm vt ipsi quamplurimùm pecuniæ possideatis, atque ob id causæ semper apud diuites hæretis, fœneratis, atque vsuris incumbitis, neq; non mercede docetis? Rursum cur voluptatem detestemini, atq; hac de causa Epicureos in ius vocetis: cùm ipsi voluptatis gratia turpissima tum facitis, tum patimini: indignè ferentes si quis vos non vocârit ad cœnam. rursum si vocemini, non sat est tantum vorare vt cibo turgeatis, nisi & famulis tantum donetis. Atque hæc cùm diceret, pariter & linteum reuellere conatus est, quod Zenothemidis puer tenebat, omni carnium genere refertum: planéque futurum erat, vt apertum illud ac solutum medium in solum abiiceret, nisi quia puer non omittebat è manibus, grauiter aduersus trahentem retinens. Hic Hermon

νῦν, ἔφη, ὦ Κλεόδημε, ἀπάντωσαν οὗτινες ἔνεκα ἡδονῆς κατηγοροῦσιν, αὐτοὶ κρίνεσθαι ὑπὲρ ζῆν ἅπαντας ἀξιούτωσαν. ἐκ μὲν οὖν, ἦ δ' ὃς ὁ Ξενόθεμις, ἀπὸ σοῦ, ὦ Κλεόδημε, μᾶλλον, ἔφη, ὅτι οὐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πλοῦτον. ὁμολογῶ, ἀπὸ σοῦ. καὶ ἐπὶ πολὺ τοιοῦτον μὲν, ἕως ὁ Ἴων πεπύσας εἰς τὸ μεταξὺ προήγαγε, παύσασθαι, φησὶν, ἐγὼ γάρ, εἰ βούλει, λόγων ἀφορμὰς ὑμῖν ἀξίων τῆς παρούσης ἑορτῆς καταβάλωμαι εἰς τὸ μέσον. ὑμᾶς δὲ φιλονείκως μὲν ἴσως, μὴ ἀκούσασθε, ὥσπερ ἀμέλει καὶ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πλάτωνι ἐν λόγοις ἡ πλείστη διατριβὴ γίγνεται. πάντες δὲ ἐπαινέσαιεν οἱ παρόντες, καὶ μάλιστα οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀριστάνετόν τε καὶ Εὔκριτον, ἀπαλλάξασθαι τῆς ἀηδίας ἔτω γοῦν ἐλπίσαντες. καὶ μετὰ τοῦτο ὁ Ἀριστάνετος ἐπὶ τὸν κοινὸν τόπον, ἀρλούμενον γίγνεσθαι ἐλπίσας. καὶ ἅμα αἰσχυνόμενος ἡμῖν τὸ ἐντελὲς ὀνομαζόμενον δεῖπνον

Buge, Cleodeme, respondeant, qua gratia damnent voluptatem, cùm ipsi supra cæteros omnes studeant voluptati. Quin magis, inquit Zenothemis, tu Cleodeme, respondeto, quamobrem diuitias inter indifferentia numeres. Imò tu potiùs. Atque hunc ad modum diutius est altercatum, donec Ion capite tandem in apertum prolato: Desistite, inquit. Ego, si libet, sermonum argumenta proponam in medium, conuiuio nuptijsq; digna. Vos porrò citra contentionem vicissim & dicite, & auscultate: quemadmodum & apud Platonem nostrum alternis dicendi vicibus res viplurimùm agitatur. Id dictum probabant cùm omnes qui aderant, tum in primis Aristænetus atque Eucritus, nimirum in spem erecti fore vt eo pacto ab odiosis illis contentionibus discedi posset. Et Aristænetus prioiam partam esse pacem ratus. Iamq; nobis inferebatur ea conuiuij pars, absolutam cœnam vocant,

rem in locum sese recepit,

δεπνὸν μία ὄρνις ἑκάστῳ, καὶ ἀρίας ὗς, καὶ λαγῶα, καὶ ἰχθὺς ἐκ ταγλούου, καὶ ὀψαμοιῶτου, καὶ ὅσα ἐνταγῆν, καὶ ἐξὸν ἀπφέρισθαι ταῦτα. θέλοντι δ' οὐκ ἐν ἑκάστῳ μιᾶ, ἀπ' Ἀριστιῶτο μὲν καὶ Εὐκρίτῳ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης κοινὸν, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἑκάτερον ἐξὸν λαβεῖν· Ζηνοθέμιδι δ' τῷ Στωϊκῷ, καὶ Ἑρμωνίτῳ Ἐπικουρείῳ, ὁμοίως κοινὸν καὶ τούτοις· ἔτα ἐξῆς Κλεοδήμῳ καὶ Ἰωνὶ μετ' ὀς τῷ νυμφίῳ καὶ ἐμοὶ, τῷ Διφίλῳ δὲ τὰ ἀμφοῖν· ὁ γὰρ Ζήνων ἀπῆλήλυθει. καὶ μέμνησό μοι τούτων, ὦ Φίλων, διότι δὴ καὶ ὅδε ἦν ἐν αὐτοῖς χρήσιμον εἰς τὸν λόγον. ΦΙΛ. μεμνήσομαι δή. ΛΥΚ. ὁ τοίνυν Ἰων πρῶτός γε ἂν ἄρχοιτο, ἔφη, εἰκός. καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, ἐξὸν μέν, ἔφη, ἐστιν, ἐν τοιούτων ἀνδρῶν παρόντων περὶ θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων εἰπεῖν,

vocant, ſingulæ ſingulis aues, carnes aprugnæ, pulpa leporina, piſcis Tagenicus, placentæ: breuiter, illa, quæcunque liberum eſt, ſeu velis in aluum condere, ſeu domum aſportare malis. Apponebatur igitur non ſua cuique quadrula, verùm Ariſtæneto atque Eucrito eadem in parte menſæ vna amborbus communis, ita vt de ſua vtrique parte quæ ſe ſpectaret, eſſet edendum, aut tollendum. Deinde alterâ Zenothemidi Stoico & Hermoni Epicureo, & his item inter ipſos communis. Deinceps Cleodemo atque Ioni. Poſt hos ſponſo ac mihi. Porrò Diphilo duorum pars apposita, propterea quòd Zeno iam diſceſſerat. Hæc facito, Philon, vti memoria teneas. nam paulò pòſt ad intellectum narrationis erunt vſui. PHIL. Memineró ſanè. LVC. Tum Ion: Primus igitur exordiar, inquit, ſi quidem videtur. Deinde vbi pauliſper interſiluiſſet: Conueniebat, inquit, fortaſſis, vt apud eiuſmodi viros de iderit, atque in corporeis ſubſtantijs

πεῖν, καὶ ψυχῆς ἀθανασίας, ἵνα δὲ μὴ ἀντιλέγωσί μοι, ὁπόσοι μὴ κατὰ ταυτὰ φιλοσοφοῦσι, περὶ γάμων ἐγὼ τὰ ἀπόρα. τὸ μὲν οὖν ἄνευρον λῶ, μὴ λαθεῖν γάμων, ἀλλὰ πειθομένους Πλάτωνι καὶ Σωκράτει, πανδικασεῖν· μόνοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι ἀρτιλογιθεῖεν ἂν πρὸς ἀρετλύ. εἰ δὲ λᾶν καὶ γυναικείου γάμου κατὰ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα, κοινὰς εἶναι ἐκείνων τὰς γυναῖκας, ὡς ἔξω ξύλου ἐκμῆν. γέλως ἐπὶ τούτοις ἐγένετο, ὡς οὐκ ἐν καιρῷ λεγομένοις. Διονυσόδωρος δὲ, ὁ παῦσαι, ἔφη, βαρβαρικὰ ἡμῖν ἄδων; ποῦ γὰρ ἂν ἐνεύροιμεν τὸν ζῆλον ἐπὶ τούτοις, καὶ παρὰ τίνι; ἢ οὐ φθίγγῃ κάθαρμα; ἔπαθον. οἶμαι καὶ ὁ Διονυσόδωρος ἀντιλοιδορεῖτο τὰ ἀπόρα, ἀλλ' ὁ γραμματικὸς ἰσιαῖος ὁ βέλτιστος, παύσασθε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ

stantijs, deq; animi immortalitate sermo haberetur: verùm ne mihi contradicant ij, qui diuersam philosophiæ sectam sequuntur, de nuptijs dicam ea quæ congruunt. Atq; illud quidem optimum fuerat futurum, si nuptijs opus non haberemus, sed Platonis ac Socratis dogma secuti, à fœminarum commercio nos penitùs abdicaremus. Etenim qui ita fecissent, ij demùm ad absolutam illam virtutem pertingere potuissent. Quòd si viris omninò ducendæ sint vxores, vt eas iuxta Platonicam sententiam inter se communes habeant, videlicet quò zelotypia vacemus. Hæc quum essent risu excepta, vt quæ minus intempestiuè dicerentur, tum Dionysodorus: Non tu desines, inquit, barbarica ista nobis occinere? Nam vbi zelotypiam istam reperias, aut apud quem? At tu etiam hiscere audes, inquit, sterquilinium? Ad hæc Dionysodorus, opinor, iam erat conuitia quæ conueniebat, regesturus, verùm Grammaticus Istiæus vir optimus ille; Desinite, inquit, ego vo-

bis

γὰρ ὑμῖν ἐπιθαλάμιον ἀναγνώσομαι, καὶ ἀρξάμενος ἀνεγίγνωσκεν. ὧν γὰρ ταῦτα, ἔφη, μέμνημαι, τὰ ἐλεγεῖα·

Ἡ οἵη πότ' ἄρ' ἦεν Ἀειναέτῃ ἐν μεγάροις,
Δῖα Κλεανθὶς, ἄνασσ' ἐπιφρίτ' ἐνδυκέως,
Πρόσχουσα πασάων ἀλλάων παρθενικάων,
Κρίσσων ἢ Κυθέρης, ἢ σὺ γε αὐτῆς σιγλύης,
Νυμφίε καὶ σὺ δὲ χαῖρε, λαοτρόφων πράτιστε φώτων,
Κρίσσων Νηρῆος, καὶ Θέτιδος καλός.

Ἀμμὲ δ' αὖθ' ὑμῖν ζῦτον θαλαμήϊον ὕμνον
Ζωὸν ἐπ' ἀμφοτέροις ποικάκις ἀείσωμεθα.

Hæc, ita vt est consentaneũ, risus est consecutus. Reliquũ erat, vt cibi tollerẽtur. Iamque tollebant Aristænetus atque Eucritus ex his quæ sibi fuerant proposita, suam vterque partem. Tum ego quæ mihi & Chæreas item quæ sibi erant proposita. Eundem ad modum Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digressi partem

bis epithalamion recitabo. simulq; cœpit legere. erant autem Elegiaci versus hi, si satis memini:

Nuper Aristæneti in ædibus vnica summo
Nutrita est studio diua Cleanthis hera,
Virginibus cunctis reliquis præstantior vna,
Vel potior Phœbe, vel potior Venere:
Salue & tu iuuenũ validissime sponse valentum,
Nereo prior, ac fortior Aeacida.
At rursum vobis hoc carmen sæpiùs olim
Commune ambobus cõiugiale canam.

παρατιθέντα φέρεσθαι, καὶ ἐπὶ μόνῳ παρατιθῶσι σφίσι αὐτὰ, καὶ πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἑρμωνα ἐμάχετο, καὶ ἀντέσπων, τῆς ἑρυθρᾶς ἀντιπαλαιόμενοι, ὡς περὶ Πατρόκλου νικηρὸν ἀμφίλκοντες. καὶ τέλος ἐνικήθη, καὶ ἀφῆκε, πολλὰ γέλωτα παρασχὼν τοῖς συμπόταις, καὶ μάλιστα, ἐπεὶ ἐγανάκτει μετὰ τοῦτο, ὡς ἂν τὰ μέγιστα ἠδικημένον. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἑρμωνα καὶ Ξενόθεμιν ἅμα κατέπαυον, ὡς περ ἔρριπτο, ὁ μὲν ἐπιφάνων, ὁ Ξενόθεμις ὁ δ' ὑπ' αὐτὸν, παρέκειτο δ' αὐτοῖς τὰ μὴ ἔμπα πάντα ἴσα, καὶ ἀνέλοντο ἑρμηνικῶς· ἡ δ' ὄρνις ἀπὸ τοῦ Ἑρμωνος μιμητέρα, ἔτως, οἶμαι, τυχὸν, ἔδει δὲ καὶ ταύτας ἀναιρεῖσθαι, τὴν ἑαυτῆς ἑκάτερον. ἐν τούτῳ δίνιλω ὁ Ξενόθεμις, καί μοι, ὦ Φίλων, πάνυ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἐ μὲν γὰρ ἤδη ὡς λιφαλαίῳ τῶν πραχθέντων. ὁ δὲ Ξενόθεμις, φημὶ, τὴν παρ' αὐτὸν ἀφεὶς.

tollere parabat, affirmans uni sibi ea fuisse proposita: atque hac de causa cum ministris dimicabat, ac vicissim inter sese trahebant, manibus utrinque in auem iectis, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes. Postremò vicit ille, atque abstulit, plurimum interim risum præbens conuiuis: maximè cùm eam ob rem postea grauiter stomacharetur, perinde quasi atroci affectus iniuria. Iam verò Zenothemis atque Hermon, qui pariter, vt dictum est, accumbebant, alter superiùs, puta Zenothemis, alter infra hunc, reliqua quidem, quoniam æqualia fuerant apposita, circa pugnam sustulerant: cæterùm auis quæ iacebat ad Hermonis partem, erat altera paulò pinguior, idque ita casu euenerat, opinor. Iamque suam vtrique sub-

laturus erat, ibi Zenothemis (sed tu mihi nunc quammaximè fac animum aduertas: iam enim ad ipsum negotij caput peruenimus) Zenothemis, inquam, omissa ea quæ sese spectabat,

eam

φὰς, τὴν πρὸ τ Ερμωνος ἀνει-
λε. ποιτέραν, ὡς ἔφη, ἄρ-
ὁδ' ἀντιπλάβεσθε, καὶ ἐκ ἔα
πλουνικεῖν· βοὴ τὸ ἐπὶ τού-
τοις, καὶ συμπεσόντες ἔπαιον
ἀλλήλας τὰς ὄρνισιν αὐτῶν
εἰς τὰ πρόσωπα. καὶ τ γυναι-
κῶν ἐπελημμένοι, ἐπικαλοῦν-
το βοηθεῖν. ὁ μὲν Κλεόδημον,
ὁ Ερμων, ὁ δὲ Ζηνόθεμις Αλ-
κιδάμαντα καὶ Δίφιλον, καὶ
συνίσαντο, οἱ μὲν ὡς τοῦτον, οἱ
δὲ ὡς ἐκεῖνον, πλὴν μόνου τοῦ
Ιωνος· ἐκεῖνος δὲ μέσον ἑαυ-
τὸν ἐφύλαττεν, οὐδ' ἐμάχον-
το συμπλακέντες. καὶ ὁ μὲν
Ζηνόθεμις, σκύφον ἁράμε-
νος ἀπὸ τῆς τραπέζης, κέρα-
τον πρὸς τοῦ Αυσανίτου, ῥί-
πτει ἐπὶ τὸν Ερμωνα, Κἀκεί-
νου μὲν ἥμαρτε, παρὰ δὲ οἱ ἐ-
τράπη· ἄπιε. λιπὼν δὲ τοῦ
νυμφίου τὸ ὠρανίον ἐς δύο,
μηρῷ μάλα, καὶ βαθεῖ τραύ-
ματι. βοὴ οὖν παρὰ τῶν γυ-
ναικῶν ἐγένετο, καὶ ἰατρικὴ σ-
ὠρ ἐς τὸ μεταίχμιον ἀπολ-
λαὶ, καὶ μάλιστα ἡ μήτηρ τοῦ
μειρα-

eam quæ ante Hermonē ia-
cebat, tollere est aggressus:
quæ quidē (vt iam diximus)
erat pinguiuscula. At ille cō-
trà nitens retinebat, haud si-
nens vt ea in re potiores fer-
ret. Inter hæc clamore coor-
to, vtrique in alterū irruentes,
ipsis auibus facies mutuò cæ-
debant, ac barbis inuicē pre-
hensis auxilio aduocabant,
hic quidem Cleodemum, pu-
ta Hermon: ille verò, nempe
Zenothemis, Alcidamantem
ac Diphilum. Ac cæteri qui-
dē ad partes accesserūt, par-
tim huius, partim illius, præ-
ter vnū Ionem, qui sese neu-
trum atque ancipitem serua-
bat. Cæterùm illi inuicem
conserti pugnabant, ac Ze-
nothemis quidem scyphum è
mensa sublatum, eum qui co-
ram Aristæneto stabat, abie-
cit in Hermonem,

Atq; hunc haud tetigit, aliò sed flexus aberrat:
verùm sponsi caput dissecuit alto grauissimóque vulnere.
Itaque mulierum coorta vociferatio, quæ medium in prælium insiliebant: cum primis autem adolescentuli mater, cùm

μεραμίδ, ἐπεὶ τὸ αἷμα εἶδε, καὶ ἡ νύμφη δὲ ἀνεπήδησε, φοβηθεῖσα περὶ αὐτοῦ. ἐν τοσούτῳ δὲ ὁ Ἀλκιδάμας ἐπεισῆλθε, καὶ Ζηνοθέμιδι συμμαχῶν, καὶ παράξας τῇ βακτηρίᾳ, τὸν Κλεοδήμου μὲν τὸ ὑραγίον, καὶ Ἑρμωνος δὲ τὴν σιαγόνα ἐπέτριψε, καὶ τῶν οἰκετῶν τινὲς βοηθεῖν αὐτοῖς ἐπιχειροῦντας κατέῤῥωσεν· ὁ μὲν ἀπειρηκότες ἐκεῖνοι, ἀλλ' ὁ μὲν Κλεόδημος, ὀρθῷ τῷ δακτύλῳ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Ζηνοθέμιδος ἐξώρυξε, καὶ τὴν ῥῖνα πεσοῦς ἀπέπραγε, ὁ δὲ Ἑρμων τὸν Δίφιλον, ἐπὶ ξυμμαχίαν ἥκοντα τῷ Ζηνοθέμιδι, ἀφῆκε ἐπὶ λιφαιλίῳ ἀφ' τοῦ λιπαρτῦρος. ἐπρώθη δὲ καὶ Ἰσιαῖος ὁ γραμματικὸς, διαλύειν αὐτοὺς ἐπιχειρῶν, λάξ, οἶμαι, ἐς τοὺς ὀδόντας, ἀπὸ τοῦ Κλεοδήμου, Δίφιλον εἶναι οἰηθείς. ἔκειτο οὖν ἄθλιος κατὰ τὸν αὐτοῦ Ὅμηρον, Αἷμ' ἐμέων. πολὺ τραχήλου γε, καὶ δακρύων μέσα πάντα. καὶ αἱ γυναῖκες ἐκώκυον, καὶ Χαρίτη

iam sanguinem eius aspexisset: præterea & sponsa metu territa prosiliit. Inter hæc Alcidamas strenuum virum præstitit, cùm Zenothemidi ferret opem, & illiso suo baculo, Cleodemi quidem cal-uariam, Hermonis verò maxillam cõminuit; adhæc è famulis aliquot opitulari putantes vulnerauit: quãquã illi nihil his rebus territi cesserũt: verùm Cleodemus intentato digito Zenothemidi oculum effodit: tum admotus narem mordicus auulsit. Porrò Hermon Diphilum Zenothemidi suppetias ferre conatũ, è spõda in terram præcipitem dedit. Sauciatus est & Istiæus grammaticus, dum interuentu suo studet eos dirimere: calice videlicet in dentes illius illiso, idq; à Cleodemo, cùm hunc Diphilum esse credidisset, non Istiæũ. Iacebat igitur miser ille iuxta suum ipsius Homerum, sanguinem ab ore vomens. Præterea tumultus atq; lachrymarũ plena vndique erant omnia: dum & mulieres eiularent Charitæ

ρίᾳ περιχυθῆσαι, οἱ δ' ἄλλοι κατέπαυον. μέγιστον δὲ τῶν ἀπάντων κακῶν ὁ Ἀλκιδάμας, ἐπεὶ ἅπαξ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐτρίψατο, παίων τὸν προσιόντα, καὶ πολλοὶ ἄν, εἴ τις ἔθελε, ἔπεσον, εἰ μὴ καταιδεσθεὶς τὴν βακτηρίαν· ἐγὼ δὲ παρὰ τὸν τοῖχον ὀρθὸς ἑστὼς, ἑώρων ἕκαστα, οὐκ ἀναμιγνύς ἐμαυτὸν, ἅτε τὰ Ἰσιάδι διδαχθεὶς ὡς ἔστιν ἐπισφαλὲς διαλύειν τὰ τοιαῦτα. Λαπίθας οὖν καὶ Κενταύρους ἑώρων, πρατῆρας ἀνατρεπομένους, καὶ αἷμα ἐκκεχυμένον, καὶ σκύφους ῥιπτουμένους. τέλος δὲ ὁ Ἀλκιδάμας ἀνατρέψας τὸ λυχνίον, σκότος μέγα ἐποίησε, καὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς τὸ εἰκὸς, μακρῷ χαλεπώτερον ἐγεγένητο. καὶ γὰρ ῥᾳδίως ἐνόησαν φωτὸς ἄπου, ἅμα πολλὰ ἐπράχθη καὶ δεινὰ ἐν τῷ σκότῳ· καὶ ἐπεί πως λύχνον ποτὲ νομίζω, κατελήφθη Ἀλκιδάμας μέν, τὴν αὐλητρίδα ἁρπάσας, καὶ πρὸς βίαν σωτ-

reæ ſpõſæ circũfuſæ, dumq; alij has ſtudent compeſcere. Porrò maxima malorum omnium pars erat Alcidamas, poſteaquam ſemel ad ſuũ redîſſet ingenium, feriẽs quicunq; fortè in ipſum incidiſſet. Neque verò pauci in eo prælio cecidiſſent, ſcito, nĩ baculum is fregiſſet. Ego porrò iuxta parietem erectus aſsiſtens, ſpectabam omnia, neque me ei negocio admiſcebam, nimirum Iſtiæi iam doctus exemplo, quàm eſſet periculoſum eiuſmodi conflictus velle dirimere. Lapithas itaque Centaurosq; vidiſſes, euerti menſas, effundi ſanguinem, proïci ſcyphos. Demum Alcidamas ſubmerſa lucerna magnas induxit tenebras. Iamq; res, vt eſt coniectu facile, atrocior etiam multò eſſe cœpit, præſertim cùm haud eſſet procliue luminis copiã alicunde recuperare: ſed multa interim ac ſæua patrata ſunt in tenebris. Pòſt vbi accederet neſcio, quis, lucernã tandẽ apportans, Alcidamas quidẽ repertus eſt tibicinæ veſtẽ ſuſtollẽs, viq;

σωμαχήθῶαι αὐτῷ σπουδάζοντα· Διονυσόδωρος δέ, ἀπό τινος γελοίου ἐφωράθη ποιήσας· σκύφος γὰρ ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πόλεως, ἐξαναστάντος αὐτοῦ, ἔτ' ἀπολογουμένου, ἵνα ἴφη ἀνειλόμενον ἐν τῇ ταραχῇ, δόξαι αὐτῷ, ὅπως μὴ ἀπόλοιτο· ἡ δὲ Ἰωνὶς κηδεμονικῶς ἔλεγε τοῦτο ποιήσειν· ἐπὶ τέλει δὲ λιπαρούντων τὸ συμπάσιον, τιμωρῆσαν ἐκ τῶν δακρύων αὖθις ἀστεῖα, ἐπὶ τῷ Ἀλκιδάμαντι καὶ τῷ Διονυσοδώρῳ καὶ Ἰωνὶ καὶ οἵτινες τραυματίαι φοράδην ἐξεκομίζοντο, πονήρως ἔχοντες, καὶ μάλιστα ὁ πρεσβύτης Ζηνόθεμις ἀμφοτέραις· τῇ μὲν τῆς ῥινὸς, τῇ δὲ τὸ ὀφθαλμοῦ ἐπεπληγμένῳ, βοῶν ἀπόλωλα ὑπ' ἀλγηδόνων, ὥς τις καὶ Βρέμωνα, καὶ ὡς ἐκ κακοῖς ἕκαστα (δύο γὰρ ὀδόντας ἐξεκέκοπτο) ἀντιμαρτύρεσθαι λέγοντα, μεμνήσομέν σοι, ὦ Ζηνόθεμι, ὡς ἐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πόνον. καὶ ὁ νυμφίος ἦν, ἀπεσαμένου τὸ πρᾶγμα τῆς Διονύσης, ἀπήγετο εἰς τὴν οἰκίαν, τανίαις κατειλημμένος τὴν κεφαλήν,

cum illa congredi pugnans. Dionysodorus autem in alia quodā ridiculo facinore deprehensus est. Nam vt surrexerat, scyphus è sinu illius elapsus in solū decidit: postea excusans aiebat Ionem in tumultu calicem sublatum sibi tradidisse, ne periret. Id ita factū, Ion admodū solicitè quasi patronū agens assequebatur. His rebus dimissū est cōuiuiū, à lachrymis denuò in ridiculū exitū conuersum, idq; Alcidamātis, Dionysodori, atq; Ionis gratia. Porrò qui erāt sauciī, sublati sarcinæ ritu forās deportabantur miseris affecti modis, maximè senex ille Zenothemis, pariter tū oculo tū nare mutilatus, enecari se præcruciatu clamitans: adeò vt Heymon, quanquā ne ipse quidē expers malorū (nā huic duo dentes fuerāt excussi) palàm attestaretur: Memineris, inquiens, ô Zenothemis, ne post hac dolorē in mediis habēdū ducas. At sponsus iā vulnere à Dionico curato, domū reuectus est fasciis reuincto capite,

eidem

ἐπὶ τὸ ζεῦγος ἀναπηδᾶς, ἐφ' ὃ πρὸ νύμφιον ἀπάξων ἔμελλον, πικρὸς ἄθλιος τὸν γάμον ἑορτάσας. καὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁ Διόνικος ἐπεμελεῖτο δὴ τὰ δεύτερα, καὶ καθευδήσαντος ἀπέγνωσαν, ἐμοιγὲ τοῦ οἱ πολλοὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὁ μὲν δὴ Ἀλκιδάμας αὐτοῦ ἔμενεν· οὐ γὰρ ἐδυνήθησαν ἐκβαλεῖν τὸν ἄνδρα, ἐπεὶ ἅπαξ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην, πλαγίως ἐκάθευδε. τοιοῦτοί σοι τέλος, ὦ καὶ σὺ Φίλων, ἐγχωρεῖ τῷ συμποσίῳ, ἢ ἄμεινον τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο εἰπεῖν· πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων. πολλὰ δ' ἀέλπτως ἤρανναι θεοί· καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη· ἀπροσδόκητα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπέβη καὶ ταῦτα. ἐκεῖνό τι μεμάθηκα ἤδη, ὡς οὐκ ἀσφαλές, ἀπράγμονα ὄντα σωφρονεῖσθαι τοιούτοις φιλοσόφοις.

eidem impositus vehiculo, quo sponsam fuerat abducturus. Atque ita miser ille nuptias acerbas celebrârat. Deinde & alijs item Dionicus pro sua virili remedium adhibuerat. Postremò postquâ iam dormierant, asportati sunt plerique medijs in vijs vomentes. Cæterùm Alcidamas inibi remanebat. Neq; enim valebãt hominem extrudere, posteaquam semel sese in spondã abiecerat, atq; ibi transuersus accubuisset. Hic erat, ô bone Philon, eius exitus conuiuij, de quo rectissimè illud dici posit, quod in fine Tragœdiarum non nunquam accinitur:

Sunt fortunæ varij casus.
Plurima quæ haud speraueris vnquam,
Ea conficiunt numina diuûm.

Rursum quæ certò speraris,
Ea frustratò non contingunt.

Siquidem & hæc planè præter expectationem atq; inopinatò exierunt. Prætereà & illud iam didici, non esse tutum, cui non sit opus, cum eiusmodi philosophis agitare conuiuium.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a NOVAM quandam.] *Exordium ab admiratione & rei nouitate. b* Proinde nunquam.] *Petitio. c* Extraq; teli.] *Hoc est, in tuto, citraq; periculum. d* A' mero.] *Excusatio. e* Odi memorem.] *Innuit poëta, non oportere meminisse eorum quæ in conuiuijs vel fiunt vel dicuntur. Ex institutione autem Lycurgi, qui natu maximus erat, stabat ad ostium, & ad publica conuiuia ingredientibus ostendebat fores, dicens: Per has nullus egreditur sermo: admonens, nihil effutiendum si quid liberius dictum esset in conuiuio. Horatius hoc quoque inter iucundi conuiuij commoditates commemorat:*

—ne fidos inter amicos
Sit, qui dicta foràs eliminet.

Huc pertinet ille Græcorum Senarius:

Τὸν δ' γυναικὸς ὅρκον εἰς οἶνον γράφω:
Inscribo vino, si quæ iurat fœmina:

Innuens, irrita esse solere quæcunque in compotationibus effutiuntur. Huc ascribendum, maiores Baccho simul & ferulam & obliuionem consecrâsse: nimirum hoc innuentes, non oportere meminisse quid in conuiuio peccatum sit, aut certè leuem admodum ac puerilem reprehensionem sufficere. Nam ferula pueros cædi solitos, vel Iuuenalis indicat:

Et nos ergo manum ferulæ subduximus—.

f Verùm Agamemnoniæ.] Ἀλλ' ἐκ ἀγαθέα, *id est,*

At non Atridæ sic est Agamemnoni visum.

Carmen est ex Iliados Homericæ libro primo sumptum: quod ceu prouerbialiter vsurpatur, cùm quis tyrannico more, sequitur non quod dictet æquitas, sed quod animo collubitum sit. g Aristænetus.] γελωτοιός. *h* Melitæum.] *Melitæus catellus dicitur is qui habetur in delicijs, ac lautiùs in ocio alitur ad voluptatem, non ad vsum. i* Opiparam.] *Olim cœnam summo apparatu & omnigenis lautitijs affatim instructam, opiparam vocabant. k* Syllogismus cornutus.] *Dialectici cornutum appellant Syllogismum, dilemma, velut inexpugnabilem. l* Optabam vt terra.] παροιμία, *sumpta ex hoc*

hemistichio

hemistichio Homericæ Iliad. 4. τότε μοι χανοι εὐρεῖα χθών, id est, *Tellus ipsa mihi tunc ampla dehiscat.* m Cæterùm admirandùs.] *Hoc fortasse turpe & inuerecundum, petulans & obscœnum tunc etiam, sicut & hodie: quia in loco publico & in conspectu aliorum aut præsentium, aut prætereuntium fieret.*

ΕΤΑΙΡΙΚΟΙ ΔΙΑ-
λογοι.

DIALOGI ME-
retricij.

Iacobo Micyllo interprete.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

VT in superioribus dialogis, breuioribus quidem illis, Lucianus cùm superorum tum inferorum res irridet, sumpta, vt videtur, occasione partim ex Homero, & cęteris epicis, partim ex Tragœdiarum quoq; scriptoribus: ita in hisce meretricum colloquijs, mulierum quoque vitia, amores, variamque lasciuiam persequitur, idque accepta eius rei occasione atque materia ex Menandro, & eius ętatis comœdis. Eadem enim & illic argumenta tractata esse, ex Latinorum, Terentij ac Plauti conuersionibus coniecturam facere licet. Quòd si autem in re non vsque adeò graui aut periculosa etiam diuinare licet, videtur Lucianus exercitandi quoque gratia huiusmodi lusitasse, quippe qui ijs quibus aliquando rhetoricam tum alibi, tum in Gallia quoque professus est, huiusmodi quasi exempla quędam proposita voluerit. Ita enim accuratè hic vbique Atticam elegantiam ac proprietatem custodiuit, vt prorsus ad imitationem hęc composuisse videatur. Neque verò hoc loco crimini nobis verterit quispiam, quasi meretricia hęc, & infanda etiam nonnulla, Latina facta iuuentuti legenda proponamus. Nam prętерquam quòd suscepto operi seruiendum fuit, etiam illud defendere nos debet, quòd ex sapientioribus quoq; dixisse quidam fertur: Mala cognoscenda esse, non vt faciamus, sed vt facilius euitemus.

ΓΑΥ-

GLYCERA.

Ὀρ σχατιώτιν Θαΐ, τ' Ἀκαρνᾶνα, ὃς πάλαι μὲν Ἀβρότονον εἶχε, μετὰ ταῦτα δ' ἠράσθη ἐμοῦ, τὸν ὑπάρυφον λέγω, τ' ἐν τῇ χλαμύδι, οἶσθα αὐτὸν, ἢ ἐπιλέλησαι τὸν ἄνθρωπον; Θα. οὐκ, ἀλλὰ οἶδα, ὦ Γλυκέριον, ἡ συνέπιε μεθ' ἡμῶν πέρυσιν ἐν τοῖς ἄλλοις. τι δὲ τοῦτο; ἰδοὺ γάρ τι περὶ αὐτῦ διηγεῖσθαι. Γλυ. Γοργόνα αὐτὸν, ἡ παμπόνηρ' & φίλην λοκοῦσα εἶν, ἀπέσπασεν ἀπ' ἐμοῦ ἀπαγαγοῦσα. Θα. νῦν νῶν σοι μὲν ἐκεῖνος ὁ πρόσθεν, Γοργόναν δὲ ἑτέραν ποιεῖται; Γλυ. ναὶ ὦ Θαΐ, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐ μετρίως μου ἅπτεται. Θα. πονηρὸν μὲν ὦ Γλυκέριον, ἐκ ἀδόκητον δὲ, ἀλλὰ εἰωθὸς γίγνεσθαι ὑφ' ἡμῶν τῶν ἑταιρῶν. ἔπρεπε γὰρ ἔτι ἀνιᾶσθαι

Ilitem istum, Thais, Acarnanē, qui dudum quidem Abrotanum habebat; pòst autem me amauit, purpuratū istum dico, nostine ipsum, an oblita es hominis? TH. Quid ni nossem, Glyceriū? nam & potauit nobiscum superiori anno in festis Aualibus. Sed quid istud? videris enim nescio quid de illo narratura esse. GL. Gorgona ipsum, scelestissima ista, quæ se amicā esse meam simulabat, subductum verbis à me abstraxit. THA. Et nunc tibi quidem ille amplius non conuersatur, Gorgonam autem amicam sibi parauit? GLY. Ita est, ô Thais: atq; hæc res non mediocriter dolore me afficit. THA. Malum quidem hoc est, Glycerium: haudquaquam nouum aut mirum tamen, sed consuetum adeò, ac fieri à nobis meretricibus solitum. Proinde neque mœrore affici

ἄγαν, ὅτι μέμφεσθαι τῇ Γορ-
γόνῃ· οὐδὲ γὰρ σὲ Ἀβρότονον ἐπ'
ἐκείνῃ πρότερον ἐμέμψατο, καί
σοι φίλαι ἦτε. ἀτὰρ ἐκεῖνο θαυ-
μάζω, τί ἂν ἐπήνεγκε αὐτῇ ὁ σ-
ρατιώτης οὗτος, εἰ τὸς μὲν
παντάπασι τυφλός ἐστιν, ὃς
οὐχ ἑωράκει τὰς μὲν τρίχας αὐ-
τοῦ ἀρρᾳδεῖς ἐχούσας καὶ ἐπιπο-
λὺ τοῦ μετώπου ἀπηγμένας τὰ
χείλη δέ, πελιδνὰ καὶ νεκρικά·
καὶ πρόχηλος καὶ λιπὸς, καὶ ἐνί
ἑκάστῳ ἐν αὐτῷ αἱ φλέβες, καὶ
ῥὶς μακρὰ ἐν μόνον, ὡμύκης
ἐστὶ καὶ ὀρθή, καὶ μεδιᾷ πάν-
υ ἐπαχθῶς. Γλυ. οἶσθα γάρ,
ὦ Θαΐ, ὃν κάλλει ἡρῆσθαι τὸν
Ἀκαρνᾶνα; ἴσθ' οἷα, ὡς φαρ-
μακίς ἐ Χρυσάριον, ἡ μήτηρ
αὐτοῦ, Θετταλάς τινας ᾠδὰς
ἐπισαμένη, καὶ τῷ σελήνῃ
κατάγουσα; φασὶ δ' αὐτὴν καὶ
πέτεσθαι τὴν νύκτος. ἐκείνη ἐξέ-
μηνε τὸν ἄνθρωπον, πιεῖν
τῶν φαρμάκων ἐγχέασα, καὶ
νῦν τρυγῶσιν αὐτόν. Θα.
ἀλλὰ σύ, ὦ Γλυκέριον, ἄλλον τρυ-
γήσεις, τοῦτον δὲ χαίρειν ἔα.

affici nimium decet, neque accusare Gorgonam. Neque enim tibi Abrotanum ob hoc prius succensuit, quanquam amicæ inter vos eratis. Cæterum illud miror, quidnam adeò laudet in ea miles iste, nisi si omnino cæcus est, qui non viderit capillitium illam rarum habere, & in multam usque frontem deductum: deinde & labia liuida, atque emortua, collum autem exile, & extantes in eo venas, longumq; nasum. Vnum solum habet, quòd procera est, & recta, & ridet admodum illecebrosum quiddam. GL. An tu putas, ô Thais, propter pulchritudinem amâsse illam Acarnanem? an nescis quòd venefica est Chrysarium, mater illius, [a] Thessalas nescio quas incãtationes sciens, ac lunã deducens? Aiunt autẽ ipsam volare quoq; noctu. Illa igitur in insaniam vertit hominem, pharmaco quodam ei temperato, ac bibere dato: & nunc vindemiant ipsum. THA. Tu quoq; Glycerium, alium aliquem vindemiabis, istum autem valere sine.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a THESSALAS incantationes.] *Theſſala gens præter cæteras veneficij nomine notata eſt: id quod ex innumeris ſcriptoribus liquet. Theſſala quoque veneficam & præſtigiatricem ſignificat plerunque. vnde Menander Theſſalam cognominauit fabulam complexam, ambages fœminarum, lunam detrahentiũ. Eidem Luciano Θεσσάλαι φάλαι, & Horatio vox Theſſala, & Theſſala portenta, magicum murmur & cantiones ſunt. Eam ſuperſtitionem in Theſſalos à Medea profectam exiſtimant, quæ illàc cùm fugeret, ſcriniolum magicis herbis plenum deiecit: eaq; ſperſa ſuppullulaſſe, Suidas in vocabulo Θετταλὴ γυνὴ annotat. Lucanus in Theſſaliæ ſolum, venenorum ferax, herbasq; nocentes procreans, id confert.*

MYRTION, ΠΑΜΦΙΛΟΣ ΚΑΙ ΔΩΡΙΣ.

MYRTIVM, PAMphilus, & Doris.

MYRTIVM.

ΓΑμᾶς, ὦ Πάμφιλε, τὴν Φίλωνος τοῦ ναυκλήρου θυγατέρα; καὶ ἤδη σε γεγαμηκέναι φασίν. οἱ τοσοῦτοι δὲ ὅρκοι, οὓς ὤμοσας, καὶ τὰ δάκρυα ἐν ἀκαρεῖ πάντα οἴχεται, καὶ ἐπιλέλησαι Μυρτίου νεῶν, καὶ ταῦτα, ὦ Πάμφιλε, ὁπότε νυμφίλλιον ὄγδοον ἤδη· τοῦτο γοῦν καὶ μόνον ἐπιάμην τοῦ ἔρωτος, ὅτι μου τὴν λιπαρὰν τὴν στεφάνην τὴν γαστέρα, καὶ

DVcisne, Pamphile, Philonis naucleri iſtius filiam? Iam enim vxorem duxiſſe te aiunt. Tot autem iuramenta quæ iurâſti, & lachrymæ iſtæ, breui adeò momento omnia euanuerunt? nunc Myrtij oblitus prorſum es? idq; etiã Pamphile, cùm octauũ iam mẽnſem ex te prægnans ſim? Quippe hoc vel ſolùm ex tuo amore conſecuta ſum, & mihi tantũ impleuiſti vterũ,

&

καὶ μετὰ μικρὸν παιδοτρο-
φῶν δώσει, πρᾶγμα ἑταίρᾳ
βαρύταλον· οὐ γὰρ ἐκθύσω τὸ
τιχθὲν, καὶ μάλιστα, ἂν ἄρρην
γένοιτο, ἀπὸ Πάμφιλον ὀνο-
μάσασα, ἐγὼ μὲν ἔξω παρα-
μύθιον τῆς ἔρωτος, σοὶ δ' ὀνει-
δίσει ποτὲ προσελθὼν ἐκεῖνος,
ὡς ἄπιστος γεγένησαι περὶ τὴν
ἀδελφὴν αὐτοῦ μητέρα γαμῆσ-
δ' οὐ καλὴν παρθένον· εἶδον
γὰρ αὐτὴν ἐναγχος ἐν ταῖς θεσ-
μοφορίοις μετὰ τῆς μητρὸς,
οὐδέπω εἰδυῖα, ὅτι δι' αὐτὴν
οὐκ ἔτι ὄψομαι Πάμφιλον. ἀλ-
λ' οὐ δ' οὗ πρότερον ἴδου αὐ-
τὴν, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἴδε, μή σε ἀνιά-
τω, ἢ πάνυ γλαυκοὺς ἔχει αὐ-
τὸς, μηδ' ὅτι διάστροφοί εἰσι,
μὴ ἐν ἀμάλαις ὁρῶσι μᾶλλον
δὲ τὸν Φίλωνα ἑώρακας τὸν πα-
τέρα τῆς νύμφης, τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ οἶδα, ὥστε οὐδὲν ἔτι δεῖ
σε τὴν θυγατέρα ἰδεῖν. Πάμ-
φιλε σου λυπήσης, ὦ Μύρτιον,
ἀκούσομαι, παρθένων καὶ γά-
μων ναυτιώσης διεξιούσης

& me non ita multò pòst liberos alere oportebit, rem meretrici grauissimam. Neque enim exponã infantem, & maximè si masculus nascatur, sed Pamphilo ei nomine impositò, ego quidem solamen quoddã amoris habebo: tibi verò exprobrabit aliquando accedens ad te ille, quòd perfidus fueris in miseram ipsius matrem. Cæterùm Pamphile, haudquaquam formosam virginem ducis. Vidi enim nuper ipsã [a] in Thesmophoriis vnà cum matre, nondum etiam sciens quòd propter ipsam Pamphilum visura ampliùs non essem. Proin tu quoq; antea ipsam contemplare, faciemq; & oculos ipsius vide, ne te postea discruciet, quòd cæsios eos admodum habet: neque etium quòd distorti sunt & se mutuò aspiciunt. Imò verò Philonem vidisti, patrem puellæ. faciem igitur illius nosti: quare nihil ampliùs opus erit filiam quoque videre. PAM. Adhuc, Myrtium, nuganteme audio, virgines, ac nuptias nescio quas nauitas commemorantem?

ἐγὼ δὲ σιμήν τινα ἢ καλὴν νύμφην οἶδα, ἢ ὅτι φίλων ὁ Ἀλωπεκῆθεν, οἶμαι γὰρ ἐκεῖνον λέγειν σε, θυγατέρα ὅλως ἔχων ὡραίαν ἤδη γάμου ἀπ' οὐδενὸς εἰσὶν οὔτε τῷ πατρί. μέμνημαι γὰρ ὡς πρόπαλαι διακάσαι πρὸς συμβολαίου ναυτικοῦ. τάλαντον γάρ, οἶμαι, ὀφείλων τῷ πατρὶ οὐκ ἤθελεν ἐκτίνειν, ὁ δὲ πατὴρ τοὺς ναυτοδίκας ἀπήγαγεν αὐτόν, καὶ μόλις ἐξέτισεν αὐτό, ὅλον, ὡς ὁ πατὴρ ἔφασκεν. εἰ δὲ καὶ γαμεῖν ἐδόκει μοι, τίνα τὴν Δημοκύδους θυγατέρα τὴν τῆς πρώτης ἐκείνης γυναικὸς ἀφεὶς, καὶ ταῦτα πρὸς μητρὸς ἀνεψιὰν οὖσαν, τὴν Φίλωνος ἔγημεν ἄρα; σὺ δὲ πόθεν ταῦτα ἤκουσας, ἢ συνετέθεικας αὐτὰ, ὦ Μύρτιον, καινάς τινας ζηλοτυπίας σκιαμαχοῦσα; Μύρ. οὐκοῦν ὁ γαμεῖς, ὦ Πάμφιλε; Πάμ. μέμηνας, ὦ Μύρτιον, ἢ καραπαλᾶς. καὶ

Egón' autem simam aliquam, aut formosam sponsam noui? aut omnino quòd Philon Alopecensis (illum enim opinor te dicere) filiam habet nubilem? At neque patri amicus ille est. Memini enim de pacto nautico non multo antè iudicio illum cum illo contendere. Nam talentum, opinor, debens patri, exoluere nolebat. Pater autem apud eos qui controuersias nauticas disceptant, accusauit illum: adeoq; ægrè tum exoluit illud, imò neque totum, vt pater dicebat. Quòd si autem vxorem ducere etiam decretum mihi esset, Demeæ scilicet filia relicta, eius qui superiore anno exercitum duxit, idq; etiam cum consobrina ea mihi sit, Philonis istam nescio quam vxorem ducerem? Tu verò vnde ista audîsti? an fortè ipsa hoc effinxisti, nouas quasdam zelotypias meditando, & cum ijs perinde vt cum vmbris nequicquam digladiando? MYR. *Proinde vxorem, Pamphile, non duces?* PA. *Insanis, Myrtiũ, aut certè temulenta es. Atqui*

καί τοι χθὲς οὐ πάνυ ἐμεθύσθημεν. Μυρ. Δωρὶς αὕτη λύπησόν με· συμφθᾶσα γὰρ ὡς ἔρια ἀνύσαιτό μοι ἐπὶ τῷ γάμῳ, καὶ ἔδεετο τῆ λοχείᾳ ὡς ἦκεν ἐμοὶ, Λεσβία μοι, ἔφη, ἐντυχοῦσαν αὐτῇ μᾶλλον ἢ σὺ αὐτῇ, ὦ Δωρὶ, λέγε, ἅπερ ἀκήκοας, εἴτε μὴ ἐλάσω αὐτά. Δω. ἀλλ' ἐπιτρέπω, ὦ δέσποινα, ἅπερ ἐψεύσω· ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὸ πρυτανεῖον ἐγγύς μου, ἐντυχεῖν μοι ἡ Λεσβία μέλλοῦσα, καὶ φησὶν, ὑπερασὺς. ὑμῶν ὁ Πάμφιλος γαμεῖ τὴν Φίλωνος θυγατέρα. ἐγὼ ἀπιστοῦν, ἔξιον με παρακύψαι εἰς τὸν σφωιτέρων, ἰδεῖν πάντα κατεστεμμένα, καὶ αὐλητρίδας, καὶ θόρυβον, καὶ ὑμέναιον ᾄδοντάς τινας. Πά. τί δῆτα, παρέκυψας, ὦ Δωρί. Δω. καὶ μάλα, καὶ εἶδον ἅπαντα ὡς ἔφη. Πά. μανθάνω τὴν ἀπάτην. ἔστι πάντα ἃ Λεσβία, Δωρὶ, πέπεισαι, καὶ οὐ τἀληθῆ ἀπήγγειλας Μυρτίῳ· πλὴν μάτην γε ἐταράχθητε οὗτοι

Atqui heri non ita multùm inebriati fuimus. MYRT. *Doris hæc mœrore isto affecit me. Nam cùm fortè missa esset vt lanas coëmeret mihi ad venirem, & vota pro me faceret, Lesbiã ait fortè conuenisse se. Quin potiùs ipsa huic, Dori narra quæ audieris, nisi tuta finxisti ea.* DOR. *At malè dispeream, hera, si quicquam mẽtita fui. Nam postquam eò loci vbi curia est, veneram obuiam fit mihi fortè Lesbia, subridens atq; ait: Amator vester Pamphilus vxorem ducit, Philonis filiam. Ac si credere nollem, iussit vt in angiportum vestrũ intrò aspicerem, vbi omnia corollis & sertis ornata essent: præterea & tibicinæ, & tumultus, & qui Hymenæũ canerent, non nulli.* PAM. *Quid igitur? aspexisti intrò?* DOR. *Atque admodum, vidiq; omnia quæ illa dixit.* PAM. *Intelligo errorem, neque omnia tibi Dori, mentita Lesbia est, & tu vera Myrtio quoque renunciasti, nisi quòd metu frustra ambæ territæ estis.*

οὔτε γὰρ παρ' ἡμῖν οἱ γάμοι. ἀπὸ νεῶ ἀνεμνήσθην ἀκούσας τῆς μητρὸς, ὁπότε χθὲς ἀνῆα ψιλὰ παρ' ὑμῶν· ἔφη γάρ, ὦ Πάμφιλε, ὁ μὲν ἡλικιώτης σοι Χαρμίδης, ὁ τὸ γείτονος Ἀρισταινέτου υἱὸς, γαμεῖ ἤδη, καὶ σωφρονεῖ, σὺ δὲ μίχει τινὶ ἑταίρᾳ σοῖ; τοιαῦτα παραχέων αὐτῇ, ἐς ὕπνον κατωιχόμην, εἶτα ἑωθινὸν πεζὸς ἐξῆλθον ἀπὸ τῆς οἰκίας, ὥστε οὐδὲν εἶδον αὐτῶν ἡ Δωρὶς ὕστερον εἶδεν ἢ ἐγώ. ἀπιστεῖς, αὖθις ἀπιοῦσα, ὦ Δωρὶ ἀκριβῶς ἴδε, μὴ τὸν στενωπὸν, ἀπὸ τῆς θύρας, ποτέρα εἰσὶν ἡ ἑταιρικὴ συμφυὴς· ὑπερόησας γὰρ τῶν γειτόνων. Μύρ. ἀπέσωσας, ὦ Πάμφιλε· ἀπηγξάμην γὰρ ἄν, εἴ τι τοιοῦτο ἐγένετο. Πάμ. ἀπ' οὐκ ἄν ἐγένετο, μὰ Δί' ὅτῳ μανείλῳ, ὡς ἐκλαθέσθαι Μυρτίου, καὶ ταῦτα, ἤδη μοι κυούσης παιδίον.

Neq; enim nuptiæ illæ apud nos fiunt sed in mentem nunc venit mihi quod ex matre audiui quando à vobis heri domum reuersus fui. Nam illa mihi, Pamphile, inquit tũ, æqualis hic quidem tuus Charmides, vicini huius Aristæneti filius, vxorem iam ducit, & resipiscit. Tu verò quousq; tandem cum amica consuetudinem habebis? Talia ego tum audiens, per negligentiam transmittebam, atq; in somnum prolabebar. Deinde manè exurgens, domo statim exiui, vt nihil eorum sciam quæ Doris postea vidit. Quòd si autem mihi non credis, denuò abiẽs hinc Dori diligenter inspice, non porticũ, sed ianuam ipsam, vtra coronis ac sertis exornata sit. deprehendes enim non nostram illam, sed vicinæ esse. MY. *Seruâsti me, Pamphile. Strangulâssem equidẽ me, si quicquam tale factum fuisset.* PA. *At factum non est, neque ita insaniero ego, vt Myrtij oblitus esse videar, præsertim iam vterum ex me ferentis.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a IN Theſmophorijs.] *Theſmophoria, ſacra Cereris, Cerealia à Latinis dicta. Cererem enim Græci Θεσμοφόρον appellant, quaſi legiferam: quo etiam epitheto à poetis inſignitur. Virg. 4. Aen.*

—mactant lectas de more bidentes
Legiferæ Cereri—*Ouid. 5. Metam.*
Prima dedit leges: Cereris ſunt omnia munus,

eo die captiui ſoluebantur vinculis. Hermog.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Φίλιννα. *MATER ET Philimna.*

MATER.

ΕΜανης, ὦ Φίλιννα, ἤτί ἐπαθὸν ἐν τῷ ξυμποσίῳ χθὲς, ἦκε γὰρ παρ' ἐμὲ Δίφιλος ἔωθεν δακρύων, καὶ διηγήσατό μοι, ἃ ἔπαθεν ὑπὸ σοῦ. μεμεθύσθαι γάρ σε, καὶ ἐς τὸ μέσον ἀναπαῦσαν ὀρχήσασθαι, αὐτῆ διακωλύοντος, καὶ μετὰ ταῦτα, φιλῆσαι Λαμπρίαν τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, καὶ ἐπεὶ ἐχαλέπηνέ σοι, καταλιποῦσαν αὐτὸν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸν Λαμπρίαν, καὶ περιβαλεῖν ἐκεῖνον· ἑαυτὸν δὲ ἀπανίστασθαι, τούτων γιγνομένων. ἀλλ' οὐδὲ τῆς νυκτὸς, οἶμαι, σαυτὴν ἀθανδὴς,

NSanáne fuiſti, Philmna, aut quid tibi accidit tandem in conuiuio heri? Venit enim ad me Diphilus manè lachrumans, & narrauit mihi ea quæ indignè à te paſſus fuerit. Ebriam enim fuiſſe te, & in medium progreſſam ſaltaſſe ait, ipſo prohibente, poſtea autem etiam oſculatam fuiſſe Lampriam ſodalem ſuum: ac poſtquam ſuccenſuerit tibi, relicto ipſo ad Lampriam tranſiiſſe, illumq; amplexatam eſſe. Seſe verò diſperiiſſe cùm hæc fierant. Sed neque noctu opinor concubuiſti cum eo,

καταλιποῦσα δὲ δακρύοντα, μόνη, ἐπὶ τοῦ πλησίον σκίμποδος κατέκεισο ἀδύσα, καὶ λυπῶσα ἐκεῖνον. Φέ τὰ γὰρ αὐτῇ σοι, ὦ μῆτερ, ἐδιηγήσαο· οὐ γάρ ἂν σωφρόνουσα αὐτὴν, ὑβριστῇ γε ὄντι, ὃς ἐμοῦ γε ἀφίκετο ἐκοινολογεῖτο Θαΐδι, τῇ Λαμπρίᾳ ἑταίρᾳ, μηδέπω ἐκείνου παρόντος. ἐπεὶ δὲ χαλεπαίνουσαν εἶδέ με, καὶ διῃσθημένη ἃ αὐτῷ, οἷα ποιεῖ, τὰ αὐτὰ ἄχθη ἐφαψάμενος, ἀναπλάσας τὴν αὐχένα ἡ Θαΐδιον, ἐρίσηνον ὄντα πάσχουσιν, ὥστε μόλις ἀπέσπασε τὰ χείλη, εἶτ' ἐγὼ μὲν ἐδάκρυον, ὁ δὲ ἐγέλα, καὶ πρὸς τὴν Θαΐδα ποκὰ πρὸς τὸ δὴ ἔλεγε, καθ' ἐμοῦ δηλαδή. καὶ ἡ Θαὶς ἐμειδία, βλέπουσα πρὸς ἐμέ. ὡς δὲ πρόϊόντα ἤδοντο τὴν Λαμπρίαν, καὶ ἐκορέσθησάν ποτε φιλοῦντες ἀλλήλους· ἐγὼ μὲν ὅμως παρ' αὐτὴν κατεκλίθην, ἵνα μὴ καὶ τοῦτο προφασίζοιτο ὕστερον. ἡ Θαὶς δὲ ἀναστᾶσα, ἤρξατο πρώτη, ἀρχνυμ-

relicto autem lachrumante sola in proximo grabatulo iacuisti, cantillans, atq; ægrè faciens illi. PHIL. *At ea quæ ipse fecit, mater, haudquaquam narrauit tibi: neq; enim patrocinareris ipsi, contumelioso adeò existenti, qui me quidem dimissa, sermones subinde conferebat cum Thaide Lãpriæ amica, cùm illa nõdum adesset. Postquã autem videbat indignè ferre me atque ego nutu admonebam hominem eorum quæ faciebat, ille summa auricula apprehensam, & ceruice ad se reclinatam Thaidem etiam osculatus est, ita impresso ore, vt vix inde labia retraheret. Proinde ego quidem lachrumabar, ille verò ridebat, ac Thaidi multa in aurem clàm susurrabat, de me videlicet. Et Thais quoq; ad me aspiciens, subridebat. Vbi autem aduenire Lampriam animaduertebant, ac tandem mutuis osculationibus explêrant sese: ego quidem cum ipso tamen accubui, vt ne in posterum etiam hoc caussari posset. Thais autem exurgens, salutauit prima,*

vndatis

ἐπεγυμνῶσα ἐπιπολὺ τὰ σφυρά, ὡς μόνη καλὰ ἔχουσα· καὶ πεδὰ ἐπαύσατο, ὁ Λαμπρίας μὲν ἐσίγα, οὐδὲ ἕπεφθέγγετο· Δίφιλος δὲ ὑπερεπῄνει τὸ ῥυθμὸν καὶ τὸ ἁρμονικὸν ἡμῶν, καὶ ὅτι οὐδὲν πρὸς τὴν κιθάραν ὀπὰς, καὶ τὸ σφυρὸν, ὡς καλὸν, καὶ ἅμα μυεία, καθάπερ τῇ Καλαμίδος Σωσάνδραν ἐπαινῶν ἀπ' ἐκείνη Θαίδα, ἣν καὶ σὺ οἶσθα συμπομπεύουσαν ἡμῖν, οἵα ἐστί. Θαὶς δὲ οἷα δὲ ἔσκωψεν εὐθὺς εἰς ἐμέ; ἐγὼ γάρ τις, ἔφη, μὴ αἰσχύνεται καλὰ ἔχουσα τὰ σκέλη, ὀρχήσεται καὶ αὐτὴ ἐξαναστᾶσα. τί ἂν λέγοιμι, ὦ μῆτερ· ἀνέστην γὰρ καὶ ὠρχησάμην. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἀναστὰς, καὶ ἐπαληθεύειν τὸ σκῶμμα, καὶ τῇ Θαίδᾳ ἐᾶν γυρανεῖν τὸ συμπόσιον; Μά, φι λτάτη μῆτερ, ὦ θύγατερ. ὀκ φρονεῖν γὰρ ἐκέλευ, λέγει δ' ὅμως τὰ μετὰ ταῦτα. Φί. οἱ μὴν ἄμοιγε ἐπῄνουν, ὁ Δίφιλος δὲ

nudatis in multum vsq; talis, perinde ac si sola pulchros eos haberet: ac posteaquam desijt, Lamprias quidem tacebat, neque quicquam verbis addidit: Diphilus autem supra modum laudabat concinnitatem, ac gestus æquabilitatem, eò quòd in nullo adeò defecissent, quodq; aptè ad citharā & motus & plantā respondissent, & alia infinita, perinde ac si Calamidis Sosandram laudaret, & non Thaidem, quam tu quoq; satis nosti, cū nobiscum lauaret nuper, qualis sit. Ipsa autem Thais qualia in me statim probrosè dixit? Si quam enim, inquit, non pudet gracilium crurum quæ habet, exurgens saltet etiam ipsa. Hîc tibi quid dicam, mater? surrexi equidem, atq; saltaui. Quid enim facere conueniebat? perferre scilicet, & silentia scomma illud tacitè confiteri? ac Thaidem permittere ita in conuiuio regnare? MAT. Æmulatio hæc quidem, filia, grauior paulò fuit. Nam ne curare quidem ista oportebat: sed tamen dic quæ post hæc consecuta sunt. PHIL. Cæteri quidem igitur laudabant, Diphilus autem

μόν & ὕπλιον καταβαλὼν ἐμαυτὴ, ἐς τὸ ὀροφιὼ ἀνέβλεπον, ἄχρι δὺ καμοῦσα ἐπαυσάμην. Μή τὸ φιλῆσαι δὲ τὸν Λαμπρίαν ἀληθὲς ἦν, καὶ τὸ μεταβάσαν περιπλέκεσθαι αὐτῷ; τί σιγᾷς; οὐκέτι γὰρ τοῦτα συγγνώμης ἄξια. Φί. ἀντιλυπεῖν ἐβουλόμην αὐτόν. Μή. ἔτα οὐδὲ σωφρόνως, ἀπὸ τῆ ἡδονῆ, ἐκείνου διακρυομένου, οὐκ ἀσθένη, ὦ θύγατερ, ὅτι πολλαχοῦ ἐσμεν, οὐδὲ μέμνησαι, ὅσα παρ' αὐτῦ ἐλάβομεν, ἢ οἷον δὺ τὸν πέρυσι χειμῶνα λιμῷ ἀπολούμεθ' ἄν, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῖν ἡ Ἀφροδίτη ἔπεμψεν. Φί. τί οὖν, ἀνέχομαι δῆτα τοῦτο, ὑβριζομένη ὑπ' αὐτῦ; Μή. ὀργίζου μὲν, μὴ ἀνθύβριζε δὲ ἂν οἶδα, ὅτι ὑβριζόμενοι παύονται οἱ ἐρῶντες, ἢ ἐπιτιμῶσιν ἑαυτοῖς, οὐ δὲ πάνυ χαλεπὴ ἀεὶ τῷ ἀνθρώπῳ γενέσθαι. καὶ ὅρα, μὴ κατὰ τὸν παροιμίαν, ἀκριβύζωμεν πάνυ τείνουσα τὸ ἰαλέμιον.

solus, supinus in tergũ iacens, ad lacunar sursum aspiciebat scilicet, donec saltando defessa ego quieui. MAT. Quid autẽ quòd Lampriam osculata esse diceris, verúmne istud fuit? quid taces? Non enim hoc quoq; venia dignũ est. PH. Atqui vicissim illi ægrè facere volebam. MA. Deinde neq; concubuisti vnà cum illo, sed etiam cantillâsti lachrumante illo, Annón intelligis filia, quòd mendicæ atq; mopes sumus? neque meministi quàm multa ab illo accepimus, aut quo pacto superiore hyeme viuendum nobis fuisset, nisi hunc nobis ipsa adeò Venus obtulisset? PHI. Quid tum igitur? an ob id tolerarem hæc, & contumelia ab ipso afficerer? MAT. Irascere quidem, ne autem vicissim contumeliosa fueris. An nescis quòd contumelia affecti amatores, amare desinunt, & se ipsos obiurgant? Tu verò omnino difficilis semper erga hominem fuisti. Ac vide, ne iuxta prouerbium, funiculum nimis intendendo, abrumpamus aliquando.

MERETR.

ΜΕΛΙΤΤΑ ΚΑΙ Βακχίς.

Εἴ τινα οἶσθα, Βακχί, γραῦν οἵαι ποτὰ Θετταλαὶ λέγουσαι ἐπᾴδουσαι, καὶ ἱμασμένη ποιοῦσαι, ἃ καὶ πάλιν μισουμένη γυνὴ τυγχάνοι, ὅτως ὄνασο, παραλαβοῦσα ἥκέ μοι. θοιμάτια γὰρ ὅλα, καὶ τὰ χρυσία ταυτὶ πρὸς ἔμε μᾶλλον ἁδίως, ἀμόνον ἴδοιμι ἔτι ἐμὲ αὖθις ἀναστίψαντα Χαρῖνον, μισήσαντα Σιμμίχλω, ὡς νυῶ ἐμέ. Βακ. τί φῄς; οὐκ ἔτι σωίσιν, ἀπὰ παρὰ τοῦ Σιμμίχλου, ὦ Μέλιττα, οἴχεται Χαρῖνος, δι' ὃν τοσαύτας ὀργὰς τῶν γονέων ἠνέσχετο, ὁ βουληθεὶς τοῦ πλουσίαν ἐκείνην γῆμαι, πρότερον πρὸς τάλαντα, ὡς ἔλεγον, ἐπιφερομένου; μέμνημαι γὰρ ταῦτά σου ἀκούσασα. Μέλ. ἅπαντα ἐκεῖνα οἴχεται, ὦ Βακχί, καὶ πέμπτην ταύτην ἡμέραν ἤδη ἑώρακα ὅλως αὐτόν· ἀπὰ πίνουσι παρὰ τῷ σωφρόνῳ

ΜΕΛΙΣΣΑ ΚΑΙ Bacchis.

SI quam forte noſti, Bacchi, anum quales multæ a Theſſalæ perhibentur eſſe incantatrices, & amabiles videri facientes, etiamſi qua prorſum odio digna mulier exiſtat, eam acceptam ad me adducas quæſo. ita tibi rebus tuis optatò frui liceat. Nam ego veſtes omnes, atque omne aurum hoc libenter amiſerim, ſi ſolùm videam iterum ad me reuerti Charinum, odio Smimichen perinde habentem, atque me nunc habet. BAC. Quid ais, Meliſſa? nõ amplius tecum conſuetudinem habet, ſed ad Simmichē diuertit Charinus, cuius gratia tantas iras parentum ſuſtinuit, cùm diuitem illam vxorem ducere negaret, quæquinque in dotem talenta, vt dicebatur, illi allatura erat? memini enim me iſta ex te audire. MELIS. Cuncta hæc euanuerunt, Bacchi, & iam quintus dies eſt, ex quo illum prorſus ne vidi quidem: ſed potant apud aqua-

φύβῳ Παμμένη αὐτός τι καὶ Σιμμίχῃ. Βακ. δεινὰ, ὦ Μέλιττα ταῦτα πονθας, ἀλλὰ τί καὶ ὑμᾶς διέστησεν; ἔοικε γὰρ οὐ μικρὸν τοῦτ' εἶναι. Μελ. τὸ μὲν ὅλον οὐδ' ἐμοὶ ἔχω, πρόσθεν δὲ ἀνιλθὼν ἐκ Πειραιῶς· καταπεπλῶσθαι γὰρ, οἶμαι, καὶ τί ἀπαιτήσων, πέμψαντος αὐτὸν πατρὸς, ἔτι μοι προσίβλεψεν ἀνιλθὼν, ὅτι πρόσθεν, ὡς εἰθὺς προσφιλῶς. ἀσπασάμενος δὲ πειπλακεῖν φίλουσαν ἄπιθι, φησὶ, πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον, ἢ τὰ ἐπὶ τῶν τοίχων γεγραμμένα ἐν τῷ περιπάτῳ ἀνάγνωθι, ὅπου κατεσκλίτωσαν ὑμῶν τὰ ὀνόματα, τίνα Ἑρμότιμον, τίνα κίονα ἢ ποίαν σήλην λέγεις; ὁ δὲ οὐδὲν ἀποκριναμένου, οὐδὲ διανύσας, ἐκάθευδεν ἀπεστραμμένος. πόσα οἴει ἐπὶ τούτου μεμηχανῆσθαί με πρεσβύτουσαν, ἐπισείουσαν, φιλοῦσαν ἀπεστραμμένου τὸ

lem Pammenem ipſe, & Simmiche. BAC. Acerba ſanè haec, Meliſſa, tibi accidunt. Sed quid adeò diſſidiũ hoc inter vos conciliauit? Videtur enim haudquaquam exiguũ iſtud eſſe. MEL. Quod ad ſummam rei attinet, prorſum ne dicere quidem poſſum. Paulò autem antè, cùm ex Piræo rediret (deſcenderat enim opinor eò, vt debitum quoddam exigeret, à patre miſſus videlicet) neque me aſpicere volebat ingreſſus, neque etiam recipiebat accurrentem me, vti conſuetum inter nos erat, ſed repellens à ſe, amplexari volentem: Abi, inquit, ad nauclerum Hermotimum, aut ea quæ in parietibus in [b] Ceramico ſcripta ſunt, lege, vbi nomina veſtra columnis inciſa ſunt. Tũ ego: Quémnam, inquam, quem mihi Hermotimum narras? aut quas columnas dicis? Ille autem nihil reſpondens, atq; etiam incœnatus dormiebat, auerſus à me iacens. Quàm multa hîc me putas machinatã fuiſſe, amplectendo, conuertendo, atq; etiam oſculando auerſi illius

ceruicem

τὸ μετάφρενον; ὁ δ' οὐδ' ὅπως τιοῦν ἐπεμαλάχθη· ἀλλ' ἔμοι, φησίν, ἐπὶ πλέον ὀχλήσας, ἄπαμι ἤδη, εἰ καὶ μέσαν νύκτα ἴοιμι. Βακ. ὅμως ἤδεις τὸν Ερμότιμον; Μελ. ἀλλὰ μὲ ὁρᾷς, ὦ Βακχὶ ἀθλιώτερον διάγοντα, ἢ ἐγὼ ἔχω, εἴ τινα ἐγὼ ναύκληρον Ερμότιμον οἶδα. πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν ἔωθεν ἀπηλλάχθη, ζῷ ἀλεκτρυόνων ἀᾴδων ἔσαντα ἀνιερόμενον. ἐμὲ δ' ἐμεμνήμην, ὅτι κατά τοίχου τινὸς ἔλεγε κατεγεγράφθαι τάνομα ἐν Κεραμεικῷ, ἔπεμψε δὲ Ακίδα κατασκεψομένην. ἣ δ' ἄπεμψε μὲν οὐδὲν εὗρε, ταῦτο δὲ μόνον ἐπεγεγραμμένον ἐν σιόντων ἐπὶ τὰ δεξιὰ, πρὸς τῷ Διπύλῳ Μέλιττα φιλεῖ Ερμότιμον· καὶ μικρὸν αὖθις ὑποκάτω, ὁ ναύκληρος Ερμότιμος φιλεῖ Μέλιτταν. Βακ. ὦ τῶν πεπειρασμένων νεανίσκων, σωίημι γὰρ λελῦσθαί τινα θέλοντα τὸν Χαρῖνον, ἐπιγράψαι, ζηλότυπον ἄντα αὐτὸν. ὁ δ' οὐ-

ceruicem? At ille ne vllo quidem pacto se deliniri passus est: sed si mihi, inquit, plus satis molesta fueris, abibo hinc, etiam si nox intempesta sit. BAC. Attamen nôras Hermotimum? MEL. At me videas, ô Bacchi, miseriorem multò quàm nunc sum, degere, si vllum ego nauclerum Hermotimũ vsquam noui: nisi quòd ille quidem summo mane à me abijt, statim ad galli cantum experrectus, ego verò memineram, quòd in pariete quodam in Ceramico scriptum aiebat nomen istud esse, atque ob id misi statim Acidem, quæ illud videret. Illa verò aliud quidem nihil reperit, nisi hoc solum inscriptũ ad dexteram ab ingressu supra Dipyluum. Meliſſa amat Hermotiimum. & rursum inferiùs paulò: Nauclerus Hermotimus amat Meliſſam. BAC. O adolescentes curiosos ac petulantes. Intelligo enim. Aegrè facere quispiam Charino volens inscripsit hæc, zelotypum videlicet ipsum esse sciens. Ille autem

αὐτίκα ἐπίσευσεν. ἐὰν δέ που ἴδοιμι αὐτὴν, ἁλιέξομαι, ἄπειρός ὅτι μὴ πᾶσι ἔτι. Μέλ. πῶς δ' ἂν ἴδοις ἐκείνην, ὃς ἐγκαλησάμενος αὐτὴν, σωίσι τῇ Σιμμίχῃ. οἱ γονεῖς δέ τι παρ' ἐμοὶ ζητοῦσιν αὐτόν. ἀλλ' ἔστινα εὑρομι ὦ Βακχί, γραῦν, ὡς ἔφλω, ἀφανῆ. Βακ. ἔσην ὦ φιλτάτη, ὅτι χρὴ δίκην φαρμακίδι, Σύρα τὸ γένος, ὠμὴ ἔτι, μὴ συμπεπυγυῖα, ἔμοι ποτὲ Φανίαν καλοπαίγνιον λαχεῖνον ἐκεῖ, ὥστορ Χαρίνου, λίθακι μετὰ μέρας ὅλους τέσσαρας, ὅτι ἐγὼ μὴ ἤδη ἀπηγχόμην. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν ἐπῳδῶν ἦκεν αὖτις ἐπ' ἐμέ. Μέλ. τί δ' ἔπραξεν ἡ γραῦς, εἰπέρ ἔτι μέμνησαι; Βακ. λαμβάνει μὲν ὀβολὸν, ὦ Μέλιττα, ἢ μισθόν· ἀλλὰ ῥαχμὴν καὶ ἄρτον, καὶ ἐπικεῖσθαι δεῖ μετὰ τῶν ἁλῶν καὶ ὀβολὸς ἁλᾶ, καὶ θύον καὶ λαμπάδα, ταῦτα δὲ ἡ γραῦς λαμβάνει, καὶ κρατῆρα κεκρᾶσθαι δεῖ, καὶ

autem ſtatim vt legit credidit. Quòd ſicubi igitur ipſum viderem, dicerem: Imperitus rerũ eſt, ac puer adhuc. MEL. Vbi verò videas illum, qui cũ Simmiche conuerſatur, ſe ipſum cum illa concludens? Parentes autem etiamnum apud me quærunt ipſum. Sed ſi quam anum habere, Bacchi, vt dixi, poſſim. ea apparẽs fors ſeruaret me. BAC. Eſt quædam veneficа, meatu ad hanc rem maximè idonea, Syra natione, cruda adhuc, & bene compacta, quæ mihi aliquando Phaniam, cùm & ille mihi temerè ita ſuccenſeret, reconciliauit. idque poſt totos menſes quatuor, cum ego iã planè deſperâſſem. Ille autem incantationibus compulſus, rurſum ad me rediit. MEL. Quid igitur poſcebat anus ea, ſi modò adhuc meminiſti? BAC. Non magnã accipit mercedem, Meliſſa, ſed drachmam, & panem: & impoſitos prætereà oportet cum ſale obolos ſeptem, & thyum, & facem. Iſta verò anus accipit, & cratérem quoque miſceri illi oportet,

καὶ

bibere&c

καὶ πίνειν ἐκείνῳ μόνῳ. ΔΙΑ. σὺ δὲ τι αὐτοῦ τ' ἀνδρὸς εἶναι, οἷον ἱμάτια, ἢ ψελλίδας, ἢ ὀλίγας τριχῶν, ἢ τι τῶν τοιούτων. ΜΕΛ. ἔχω τὰς ψελλίδας αὐτοῦ. ΒΑΚ. ταύτας ἁρμάσασα ἐκ παλάτης, ὑποθυμιᾷ τοῦ θύου πάλουσα καὶ τῶν ἁλῶν ἐπὶ τὸ πῦρ, ἐπιλιτανεύει ἀμφοῖν τὰ ὀνόματα, καὶ τοῦ ἐκείνου καὶ τὸ σόν. εἶτα ἐκ τοῦ κόλπου πομίσασα ῥόμβον, ἐπιστρέφει ἐπωδήν τινα, λέγουσα ἐπιτρόχῳ τῇ γλώσσῃ βαρβαρικὰ καὶ φρικώδη ὀνόματα. ταῦτα ἐποίησε τότε, καὶ μετ' οὐ πολὺ Φανίας ἅμα καὶ τῶν ἄλλων φίλων ἐπιτιμησάντων αὐτῇ, καὶ τῆς Φοιβίδος, ἦ συνῆν, ὅτι ἀπὸ αὐτόματος, ἔφη μοι, τὸ ψιλίον ἀπὸ τῆς ἐπωδῆς ἀγόμενον. ἔτι δὲ καὶ τοῦτό μου σφόδρα κατὰ τῆς Φοιβίδος τὸ μίσημα ἐδιδάξατο, τηρήσασαν τὸ ἴχνος, ἐπὰν ἀπολίποι, ἀμαυρώσασαν ἐπιβῆναι μου τῷ δεξιῷ ἐκείνης τῷ ἐμοῦ ἀριστερῷ καὶ τῷ ἐμῷ ἀριστερῷ τὸν δεξιόν.

bibereque illam inde ſolam. Oportebit autem & ipſius viri aliquid adeſſe, vti veſtē, aut crepidas, aùt paucŭlos crines, aut id genus aliud quippiam. MEL. Habeo crepidas illius. BAC. Hiſce igitur ex palo ſuſpenſis, infrà ſuffitum thyro facit, aſpergens igni ſalem quoque. Pronunciat autem amborum nomina ad hæc, & illius videlicet, & tuum. Deinde è ſimu proferens rhombum, huc illuc conuertit, incantationē quandā dicens volubili lingua, barbara videlicet atque horrenda nomina. Hæc illa tum fecit, ac non multò pòſt Phanias, cùm illum pariter & æquales ob hoc reprehenderent, & ipſa Phœbis, qui cum rem habebat tum, multum poſtularet, venit mihi incantatione iſta prorſum attractus. Præterea autem etiam odÿ conciliandi medicamentum hoc contra Phœbidem docuit me, vt videlicet veſtigium ab illa impreſſum obſeruarem, & in ſiniſtrū illius, pede meo dextro inſiſterē, contrà autem in dexterū illius, ſiniſtro

ἀειτρὸν ἐμπάλιν, καὶ λίγειαν, ἐπιβίβηκαί σοι, καὶ ὑπεράνω ἐμοῦ. καὶ ἐποίησα, ὡς προσέταξε. Μύρ. μὴ μέλλε, μὴ μέλλε, ὦ Βακχίδα, ἀλλὰ κάλει ἤδη τὴν Σύραν, σὺ δέ, ὦ Ακί, τὸν Αρτον καὶ τὸ ὄνον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς τὴν ἐπῳδὴν ἀνάπιμπλα.

sinistro meo, atque ita dicerem: Conscendite, ac superior sum. feci, ita vt illa tum præcepit. MYR. *Ne morare, Bacchi, ne morare, sed voca iam Syriam illam. Tu verò, Aci, panem & verbenas, & cætera omnia ad incantationem quæ pertinent, appara.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a THESSALAE incantatrices.] *Suprà in Glycera & Thaide iam annotauimus, Thessalam gentem præter cæteras veneficij nomine notatam esse. Strepsiades apud Aristophanem in Nubibus consulit Socratem, an adhibenda sit Thessala incantatrix, quæ Lunam cœlo detrahat, quò minùs in Neomenia cogatur æs alienum reddere. Horatius Carminum libro primo, Ode vigesimaseptima:*

Quæ saga, quis te soluere Thessalis
Magus venenis: quis poterit Deus?

b Ceramico.] *Locus fuit Athenis, vbi meretrices habitabant: & alter, vbi bello cæsi sepeliebantur. Suidas & idem Lucianus in Scytha & Piscatore.*

ΚΛΩΝΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΛΑΙΝΑ. CLONARIVM ET LAENA.

ΚΑινά τινα περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὦ Λαΐνα, τὴν Λεσβίαν Μύρινναν, τὴν πλουσίαν ἐρᾷν σου, ὥσπερ ἄνδρα, καὶ συνιέναι, ὑμᾶς, οὐκ οἶδ'

NOua quædam de te audimus, Laena, Lesbiam videlicet Myrinnam, illam diuitem amare te perinde vt virum: & coire vos, nescio quid mutuò vobis

οἶδ', ὅτι, ποιήσας μετ' ἀλλήλων. τί τοῦτο, ἠρυθρίασας; ἀπ' ἀπὲ, ἢ ἀληθῆ ταῦτα ἐστιν. Λέαν. ἀληθῆ, ὦ Κλωνάριον· αἰσχύνομαι δέ, ἀποκρίνεσθαι γὰρ τί ἄλλο. Κλων. πῶς δ' ἀγροικότατε, τί τὸ πρᾶγμα, ἢ τί βούλεται ἡ γυνή; τί δὴ ποτ' ἐστὶν ὅταν σοῦ τύχῃ; ὁρᾷς, ἢ φιλεῖ μὲ· ἢ γὰρ ἂν ἀπεκρύπτετο τὰ τοιαῦτα. Λέ. φιλῶ μὲν, ἢ μὰ τὴν ἄλλην. ἡ γυνὴ δὲ ἀνδρικὴ ὑπέρ. Κλων. ἢ μανθάνω, ὃ, τι λέγεις, ἢ μή τις ἑταιρίστρια τυγχάνει ὄσα τοιαῦτας γὰρ ἐν Λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας. ἀπὸ ἀνδρῶν μὲν οὐκ ἐθελούσας αὐτὸ ποιεῖν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιάζουσας, ὥσπερ ἄνδρας. Λέ. τοιοῦτόν τι. Κλων. ὑποπτεύω· ὦ Λέαινα, τοῦτο αὐτὸ ἡμῖν λέγεσον, ὅπως ἦν ἐπείρα τὸ πρῶτον, ὅπως δὲ καὶ συνεπάθης, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα. Λέ. πόθεν τινὰ συγκροτοῦσα αὐτὴ, καὶ

vobis facientes. Quid istud! erubuisti? Sed dic mihi, verane ista sunt? LEAN. Vera, Clonarium: pudet autem dicere. Alienum enim quiddam est. CLON. At per Cererem, quid hoc negotij? aut quid sibi vult mulier? Quid autem etiam agitis, quando coitis? Vides, haud quaquam amas me: neque enim celares me talia. LEAN. Amo equidem te, quantum vllam aliam. Mulier autem illa, virilis supra modū est. CLON. Non intelligo quidnam etiā dicas, nisi si Tribas quæpiam est. Tales enim in [a] Lesbo perhibent mulieres esse, quæ à viris quidem pati illud nolint, cum mulieribus autem ipsæ perinde ac viri solent, cogrediantur. LEAN. Tale quippiam est. CLON. Prome me Leæna, istud ipsum etiam expone, quo pacto videlicet ab initio solicitauerit te, quoque modo etiam adduci te vt illi motem gereres, passa fueris, & quæ deinceps conserta sunt. LEAN. Comperatiunculam quandam instituerant ipsa & Demonassa

καὶ Δημάνασσα ἡ Κορινθία, πλουσία δὲ καὶ αὐτὴ, καὶ ὁμότεχνος τῇ Μεγίλλῃ, παρεκάλεσέ με διαθεῖναι αὐτοῖς. ἐπεὶ δὲ ἐπιθάσασα, καὶ ἀφρὶ λίαν, καὶ ἤδη βαθὺ ἦν, καὶ ἐμεθύομεν, ἄγε δή, ἔφη, ὦ Λέαινα, ἡ Μεγίλλα, κοιμᾶσθαι γὰρ ἤδη καλὸν ἐνταῦθα μεθ' ἡμῶν, μέσαι ἀμφοτέρων. Κλών. ἐκάθευδον, τὸ μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο; Λέ. ἐφίλησαν μὲ τὸ πρῶτον, ὥσπερ οἱ ἄνδρες, οὐκ αὐτὰ μόνον προσερμόζουσαι τὰ χείλη, ἀπ' ὑπανοίγουσαι τὸ στόμα, καὶ περιέβαλον, καὶ τοὺς μαστοὺς ἔθλιβον. ἡ Δημώναττα δὲ καὶ ἔδακνε μεταξὺ καταφιλοῦσα· ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχων ἀπάσασθαι ὅ, τι τὸ πρᾶγμα εἴη, χόνδρο δὲ ἡ Μεγίλλα ὑποθρομβοῦσα, τῷ μὲν πολλῷ πλείω ἀφείλετο τῆς περιφαλῆς· ἐπέκειτο δὲ παλύν ὁμοία καὶ προσφυής, καὶ ἐν χρῷ ὡς φθὴ αὐτὴ, διαβάπερ οἱ σφόδρα

Demonassa Corinthia ista, diues ipsa quoque, & in eadem arte cum Megilla exercitata, assumpserantq; me, vt cithara ipsis canerem. Postquam autem satis cecimerã, & iam intempesta nox erat, cubitumq; ire conueniebat, ipsæ autem iam ebriæ erant: tum Megilla: Age, inquit, Leæna, iam enim dormire æquum est, hîc nobiscum vna cuba, media inter vtramque. CLON. *Concubuistîne? Quid tum postea factum est?* LEÆN. *Osculabantur me primò, perinde atque viri solent, non ipsa modò labia applicantes, sed os subaperientes quoque. Deinde & amplexabantur, & papillas atterebant mihi. Demonassa autem etiam mordebat inter deosculandum. Ego verò quidnam rei esset, haudquaquam etiam coniectura consequi poteram. Cæterùm parua iniecta mora, Megilla cùm iam incaluisset, comam, vt illam quidem ficticiam habebat, à capite reiecit, ipsa autem iacebat omninò similis atq; æquiparanda* [b] *gladiatori alicui vehementer virili*

ὥρα ἀνδρώδας τῶν ἀθλητῶν, ἀκριπαρμένας. καὶ ἐγὼ ἐτα-
ράχθην ἰδοῦσα· ἡ δὲ, ὦ Λέαι-
να, φησὶν, ἑώρακας ἤδη οὕτω
καλὸν νεανίσκον; ἀλλ' οὐχ ὁ-
ρῶ, φημὶ, ἐνταῦθα νεανίσκον,
ὦ Μεγίλλα, μὴ καταθήλυνέ
με, φησί. Μεγίλλα δὲ ἐγὼ λέ-
γομαι, καὶ γεγάμηκα πρόπαλαι
ταύτην Δημώνασσαν, καὶ ἔστι
μοι γυνή. ἐγέλασα, ὦ Κλωνάρι-
ον, ἐπὶ τούτῳ, καὶ φημι· οὐκοῦν
σὺ, ὦ Μεγίλλα, ἀνὴρ τις ὢν ἐλη-
λύθεις ἡμᾶς, καθάπερ τὸν Α-
χιλέα φασὶ κρυπτόμενον ἐν
ταῖς παρθένοις, καὶ τὸ ἀν-
δρεῖον ἐκεῖνο ἔχεις, καὶ ποιεῖς
τοῦτο Δημώνασσαν, ὅπερ οἱ ἄν-
δρες; ἐκεῖνο μέν, ἔφη ὦ Λέαι-
να, ὅτι ἔχω, δέομαι· οὐ δὲ πάν-
νυ αὐτοῦ· ἴδιον δέ τινα τρό-
πον καὶ ἁπαλὸν ὁμιλοῦσα
λαθεῖν με ἀπὸ μὲν Ἑρμαφρό-
διτος εἶ, ἔφην, οἵους ποτὲ ἐν
λέγουσι, ἀμφότερα ἔχουσιν; ἔ-
τι γὰρ ἠγνόουν, ὦ Κλωνάριον, τὸ
πρᾶγμα, φησὶν, ἀπὸ τοῦ πάν-

virili atque robusto, ad vi-
uum vsque cute detonsa. Ac
ego quidem vbi aspexi, per-
territa sum. Illa verò, Leæ-
na, inquit, ecquem adolescē-
tem vnquam vidisti ita pul-
chrum? At non video, in-
quam ego, vllum hîc ado-
lescentem, Megilla. Tum il-
la, Ne me, inquit, effœmines,
aut mulierem facias: Megil-
lus enim vocor ego, & iam
olim Demonassam hanc vx-
orem duxi, estque ea vxor
mea. Risi equidem ad hæc,
Clonarium, atque, proinde
Megilla, latuisti, inquam, tu
nos, vir existens, quemad-
modum Achillem aiunt in-
ter virgines absconditum la-
tuisse: habesque virile illud,
ac Demonassæ facis idem
quod viri solent? Idem ego
Leæna, inquit, non habeo,
sed neque opus eo admodum
habeo. Peculiari autem mo-
do suauius aliquanto con-
uersari me videbis. At num
Hermaphroditus es, inquam ego, quales multi perhibentur es-
se vtrunque membrum habentes? (Adhuc enim, Clonarium, i-
psam rem ignorabam) Neque hoc, inquit illa, sed per omnia

ἀνὴρ

ἀνὴρ ἄμι. ἤκουσα, ἔφην ἐγὼ, ἀ Βοιωτίας αὐλητρίδος Ἰσμηνοδώρας, διηγουμένης τὰ ἐφέσια παρ' αὐτοῖς, ὡς γένοιτό τις ἐν Θήβαις ἐκ γυναικὸς ἀνήρ· ὁ δ' αὐτὸς καὶ μάντις ἄριστος, οἶμαι, Τειρεσίας ζώνομα. μὴ δή τι καὶ σὺ τοιοῦτο πέπονθας, ἔκφρων, ὦ Λέαινα, ἔφη, ἀπὸ ἐγχανέθλω ὁμοία τοῖς ἄλλοις ὑμῖν, ἀγνώμων δὴ, καὶ ἡ ἐπιθυμία, καὶ τἆλλα πάντα, ἀνδρὸς ἐοί μοι. καὶ ἱκανὰ γοῦν σοι, ἔφην, ἐπιθυμία, πάρεχε γοῦν, ὦ Λέαινα, εἰ ἀπίσας, ἔφη, καὶ γνώσῃ οὐδὲν ἐνδεεσάν μιν τ' ἀνδρῶν. ἔχω γάρ τι ἀντὶ τοῦ ἀνδρείου. ἄμα πάρεχε, ὄψει γάρ. παρέσχον, ὦ Κλωνάριον, ἐπιτανύσας πολλὰ, καὶ ὅρμόν τινά μοι δόντος τῶν πολυτελῶν, καὶ ὀθόνας τῶν λεπτῶν. ἔτα ἐγὼ μὲν ὥσπερ ἄνδρα ἀνειλάμβανον. ἡ δὲ ἐποίει τι, καὶ ἐφίλει, καὶ ἤθμαζεν, καὶ ἐδόκει μοι ὑπερβολὴν ἥδεσθαι. Κλο. τί ἐποίει, ὦ Λέαινα

vir sum. Tum ego: Audiui, inquam, ex Bœotia tibicina quadam Ismenodora nomine, cùm illa quæ Ephestria apud ipsos dicuntur, enarraret, fuisse Thebis quendam ex muliere virum factum, qui idem & vates optimus fuerit. Num igitur & tibi tale aliquid accidit? Haud quaquam Leæna, inquit, sed nata equidem sum similis vobis aliis: sententia autem & lubido, cæteraq; omnia virilia mihi sunt. Proinde sufficiens tibi, inquam, lubido est? Tum illa: Præbe igitur, Leæna, inquit, & cognosces me nihilo inferiorem viris esse. Habeo enim quiddam aliud pro virili illo. Sed præbe: videbis enim. Præbui itaque, Clonarium, cùm illa diu multumq; supplicaret, atque etiã monile daret ex preciosioribus illis quoddã, & vestamina aliquot tenuiora. Atque exinde ego quidẽ illa pinde ac virũ cõplectebar. Illa autem & faciebat, & osculabatur, & anhelabat, videbaturq; mihi supra modũ adeò voluptate affici. CL. Quid faciebat, Leæna?

Λεαινα, ἢ τίνα τρόπον; τὸ γὰρ μάλιστα ἀῶϊ. Λε. μὴ ἀνάκαιν ἀκριβῶς· αἰσχρὰ γὰρ ὄντα μὰ τὴν Οὐρανίαν οὐκ ἂν ῥᾳδίως εἴποιμι.

Leæna? aut quo modo? hoc enim quæso vt maximè dicat. LEÆN. *Ne quære accuratiùs omnia, turpia enim sunt. quare equidem, per Vraniam, haud facilè dixero.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a IN Lesbo.] *Lesbos in mari Aegæo insula, in qua Mytilena: vnde postea tota insula denominata. Strabo libro 13.*

b Gladiatori.] *Lucianus hic ostendit, inter Athletas (qui in promouenda corporis firmitudine studium omne ponebant) qui viriliores erant, ad cutem vsque totondisse capillos. Visebatur inquit Leæna, cute tenus attonso capite, more athletarum, qui cæteros robore anteëunt.* c Quemadmodum Achillem aiunt.] *Quum Thetis mater Achillis ab oraculis audisset, perituruum filium in expeditione Troiana, si eò cum cæteris Græcis profisceretur: iam adultum illum inter filias Licomedis (qui tum in Scyro insula imperitabat) furtim occuluit. & ne factum proderetur, eum muliebri habitu indutum in puellam transformauit. Vbi cum aliquandiu delituisset ignotus, vnam earum quibus cum virgunculæ more versabatur, puellam, Deianiram nomine, Regis filiam, clàm inter sacra Bacchi corrupit, feciṕque grauidam: ex qua postea Pyrrhum suscepit. Qui, quod non rarò solet vsu venire, imitator patriæ virtutis euasit admodum bellicosus. Græcis demùm vehementi desiderio, vbinam esset Achilles requirentibus, negocium Vlyssi & Diomedi datum est, vt quàm maxima possent diligentia, de absente perquirerent. Audierant enim, Troiam expugnari non posse, nisi ipse adesset. Itaque Achilles ab Vlysse astu compertus est, in Scyro, muliebriter indutus: atque adeò ab eodem persuasus, vt reiectis mollibus & viro indecoris vestibus, vnà cum cæteris Græcis in bellum iret. Cæterùm cùm ipsi necesse esset muliebrem cultum exuere, & se virum fateri, volens interim consultum Deianiræ (quæ iam ex se conceperat) Lyco-*

medi rem omnem aperuit. Primùm ille grauatim, sed tandem liberali oratione ipsius Achillis, precibusq; Vlyssis victus, coniugium firmauit, & Achilli Deianiram latissimo hymenæo collocauit. Sub hæc in bellum profectus est, data tandem priùs fide, firmoque iureiurando, se nullam aliam nec ducturum vnquam, nec amaturum.

ΚΡΩΒΥΛΗ ΚΑΙ Κόρινna.

Ω Κόρινna, ὡς μὲν οὐ πάνυ πάλαι ταῦτα γινώσκεις, ὃ νομίζεις, τὸ παῖδα γενέσθαι ἐκ παρθένου. μεμάθηκας ἤδη, μετὰ μειρακίου μὲν ὡραίου γενομένην· μνᾶν δὲ τὸ πρῶτον μίσθωμα λομισαμένην· ἐξ ἧς ὅρμον αὐτίκα ὠνήσομαί σοι. Κό. ναὶ μαννάλιον, ἐχέτω δὲ καὶ ψήφους τινὰς διαυγάς, οἵαπερ ὁ Φιλαίνιδός ἐστιν. Κρω. ἔσται τοιοῦτον. ἄκουε δὲ καὶ τἆλλα παρ' ἐμοῦ, ἃ σε χρὴ ποιεῖν, καὶ ὅπως πρέσφέρεσθαι τοῖς ἀνθρώποις· ἄλλη μὲν γὰρ ἡμῖν ἀφορμὴ τοῦ βίου οὐκ ἔστιν, ὦ θύγατερ, ἀλλὰ δι' ἄλλου τινὸς ταῦτα, ἐξ οὗ τέθνηκεν ὁ μακαρίτης σου πατήρ, οὐκ οἶσθα, ὅπως

CROBYLE ET Corinna.

QVod igitur, Corinna mea, haudquaquam ita graue fuerit, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri. id iam didicisti videlicet, quippe quæ cum adolescente quidem formoso fueris: minam autem pro prima mercede abstuleris, pro qua statim monile comparabo tibi. CORIN. Ita amabo. Habeat autem & lapillos aliquos pellucidos, quale Philænidii est. CRO. Erit sanè tale. Sed audi etiam cætera ex me, quæ te oportet facere, & quo pacto accommodare te viris. Nam alia nobis victus ratio nulla est, filia, sed per duos hosce annos, ex quo pa-

ter

ἔπως ἀπεξῆλθεν; ὅτι δ' ἐκεῖνος ἔζη, πάντα τῶν ἡμῖν ἐπαρκεῖ ἐχάλκευεν γάρ, καὶ μέγα τῶν ὄνομα αὐτοῦ ἐν Πειραιεῖ. καὶ πάντων ἂν ἀκούσαι διομνυμένων, ἢ μετὰ Φιλίνον μηκέτι ἔσεσθαι ἄμεινον χαλκέα. μετὰ δὲ τοῦτον τοῦτον, τὰ μὲν πρῶτα ἐργαζόμενος πυράγρας, καὶ ἄκμονα καὶ σφῦραν ἀλλὰ μυῶν, ἀφ' τούτων διετράφημεν. ἔπειτα νεωτέραν μὲν ὑφαίνουσα, νεῶν δὲ ἱμάτιον καταγνοῦσα, ἢ σήμονα λαθοῦσα, ἐπορίζομεν τὰ σιτία μόλις. ἔβδομον δέ σε, ὦ θύγατερ, τοῦτον ἐλαφρὰ πειρωμένους. Κό. τοῦτο μυᾶν λέγεις; Κρω. ὄπα, ἀπὸ ἐλογιζόμεν, ὡς τηλικαύτη γενομένη, θρέψας μὲν ἐμὲ, σαυτὴν δὲ καταπορίσασα ῥᾳδίως, καὶ πλουσίους, καὶ ἐθέλοντας ἔξεις ἀλουργάς, καὶ θεραπαίνας. Κό. πῶς ἔφης μῆτερ, ἢ τί λέγεις; Κρω. σωθεῖσα μὲν τοῖς νεανί-

ter tuus, piæ memoriæ, defunctus est an nescis quo pacto vitam egerimus? At quàdo ille adhuc viuebat, abundè nobis omnia suppetebant. Artem enim ferrariam exercebat, magnúmque adeò nomen eius erat in Pyræo: ac plerosque audire licet deierantes, quòd post Philinum ferrarius talis opifex alius ampliùs non sit futurus. Post mortem autem eius, principiò quidem diuenditis forcipibus, & incude, & malleo, duabus minis, ex illis tum vitam sustentauimus. Postea autem, aliàs quidem texendo, aliàs autem tramam deducendo, interdum etiam stamina nendo, agrè victum parabam. Te verò, filia, enutriebam, spem expectans. CORIN. Minam istam dicis? CRO. Non, verùm ita rationem inibam, quòd cùm ad istam ætatem peruenisses, & me facilè alere postea, & te ipsam exornare posses, diues videlicet ipsa futura, & vestes habiturapurpureas, & ancillas pedisequas. CORIN. Quomodo hoc, mater? aut quid dicis? CRO. Si cum

νεανίσκοις, καὶ συμπίνουσα μετ' αὐτῶν, καὶ συγκαθεύδειν ἐπὶ μισθῷ. Κό. καθάπερ ἡ Δάφνιδος θυγάτηρ, Λύρα; Κρω. ναί. Κό. ἀπὸ ἐκείνης ἑταίρα ἦν. Κρω. ὅλην τοῦτο λεπτόν· καὶ σὺ γὰρ πλουτήσεις, ὡς ἐκείνη, καὶ πολλοὺς ἐρασὰς ἕξεις. τί δακρύσας, ὦ Κόρινν᾽; οὐχ ὁρᾷς, ὁπόσαι, καὶ ὡς πεισπάσασθαί εἰσιν αἱ ἑταῖραι, καὶ ὅσα χρήματα λαμβάνουσι; πρὸς Δάφνιδα γοῦν ἐγὼ εἶδα, ὦ φίλη Ἀδράστεια, ῥάκη περὶ αὐτὴν ἀκμάσαι πρὸ ὥρας, περιβλημένην ἀπὸ μιᾶς ὁρᾷς, οἷα πόδες, χρυσὸς, καὶ ἐσθὴς ὑπανθὴς, καὶ θεράπαινα τριάκοντα. Κό. πῶς δὲ ταῦτα ἐκτήσατο ἡ Λύρα; Κρω. τὸ μὲν πρῶτον, κατακοσμοῦσα ἑαυτὴν ὑπερφυῶς, καὶ ὑσταλὴς ὅσα, καὶ φαιδρὰ πρὸς ἅπαντας, οὐκ ἄχρι τοῦ καχάσαι ῥᾳδίως, καθάπερ σὺ ἄρτι, ἀπὸ μειδιάσαι δὲ μόνον καὶ ἀναγωγὸν, ἔτα πρὸς ὀμι-

adoleſcentibus rem haberes, & vnà potaras cum ipſis, & pro mercede concumberes. COR. Quemadmodum Daphnidis filia Lyra? CRO. Ita. CORINN. At illa meretrix eſt. CRO. Nihil graue hoc. Nam & tu perinde vt illa opulenta eris, multosq; amatores habebis. Quid lachrumaris, Corinna? An non vides quàm multiæ ſint, & vt ab omnibus magno ſtudio ambiantur meretrices? Deinde & quantum pecuniæ accipiãt? Daphnidem igitur, ô chara Adraſtia, noui ego, cùm pãnoſa ac laceraincederet, priuſquam videlicet illa ad adultam ætatem peruenisſet. At nunc vides qualis prodeat, vt illi aurum, & veſtes floridæ, & ancillæ quatuor. COR. Quo pacto autem hæc acquiſiuit Lyra? CRO. Principiò quidem exornando ſeipſam eleganter, deinde facilem atque hilarem gerendo ſe erga cunctos, non eò quidem vſque vt in cachinnum facilè ſolueretur, quemadmodum tu ſoles, ſed arridendo ſuaue

σομιλοῦσα ἀξιῶς. καὶ μήτε φθαρεῖσα, εἴ τις προσέλθοι, ἢ προσίμψαι, μήτε αὐτὴ ἐπιλαμβανομένη τ ἀνδρῶν. ἀλλ' ἅ ποτε καὶ ἀπέλθῃ ἐπὶ δεῖπνον, λαμβάνει μίσθωμα, ὅτι μὴ θύσειέ γε μαλακίλασιν γε, καὶ μισοῦσιν οἱ ἄνδρες τοιούτας, ὅτι ὑπερμφορῶνται τ ὄψε ἀπεροκάλως, ἀπὰ προσπλίνται μὴ ἄκροις τοῖς δακτύλοις, σιωπῇ δὲ τὰς ἐνθύσεις ὑπ' ἀμφοτέρας παραβύνται τὰς γνάθους πίνει δὲ ἥρεμα, εὐχαρδὸν, ἀπ' ἀναπανομένη. Κόμμιξόν γε δὴ ψῶν, ὦ μῆτερ, τί χοι; Κρω. τότε μάλιστα, ὦ Κόρινν, καὶ οὔτε πλέον τοῦ δέοντος φθέγγεται, ὅτι ἀκροσκόπλεται τινα τ παρόντων, ἐς μόνον δὲ τὸν μισθωσάμενον βλέπει καὶ δι' αὐτοῦ. καὶ ἐπὰν δὲ κοιμᾶσθαι δέοι, ἀσπάζεται ἄκρον, οὐδὲ ἁπτεται ἐκείνου ἄν τι ἐργάσαιτο, ἀπὰ ἐξ ἄπαντος ἐν τῷ θηρᾶται, ὡς ὑπαγάγοιτο, καὶ

do ſuaue ac blandum quiddam. Poſtea autem & conuerſando ſapienter ac dextrè, neq; decipiens ſi quis eam accedit, aut accerſit, neq; etiam obiurgans atq; increpans viros. Ac ſi quando ad cœnam quoq; abit accepta mercede, neq; inebriatur (ridiculũ enim hoc, & oderũt viri tales) neq; ineptè ac ruſticè opplentur obſonio, ſed attingit quidem ſummis digitis: tacitè autem edendo non obturat vtranque maxillam ingeſtis buccellis. Prætereà autem & bibit modeſtè, non affatim, & velut ore dehiſcente, ſed remiſsè ac placidè. COR. Etiamſi fortè ſiti afficiatur, mater? CRO. Imò præcipuè tum, Corinna: & neque plus æquo loquitur, neque acerbè vllum ex ijs qui vnà adſunt, perſtringit. Ad ſolum autem eum à quo conducta eſt, reſpicit. Et ob hoc illi amant ipſam. Ac poſtquam cubitum eundum eſt, nihil neque petulans nimis, neque inepium & incompoſitum facilè admittit, ſed ex cunctis vnum hoc maximè obſeruat, vt illum alliciat ad ſeſe,

καὶ ἱρασλὼ ποιήσεσθαι ἐπαίνου· ταῦτα γὰρ αὐτλὼ ἅπαντες ἐπαινοῦσιν. εἰ δὲ καὶ σὺ ταῦτα ἐκμάθοις, μακαρία καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα. ἐπεὶ τάχι ἅμα παραπολὺ αὐτῆς ἄμεινον ἔσῃ, ὦ φίλη Ἀδράστεια, φημί, ζῶσι μόνον. Κό. ἀλλ' ἐπί μοι, ὦ μῆτερ, οἱ μισθάμενοί σε ταῦτα τοιοῦτοί εἰσιν, οἷόν ὁ Εὔκριτος, μεθ' οὗ χθὲς ἐκάθευδον Κρω. ἆ πάντες, ἀλλ' ἔνιοι μὲν ἀμείνους, οἱ δὲ καὶ ἤδη ἀνδρώδεις, οἱ δὲ καὶ οὐ πάνυ μορφῆς εὐφυοῦς ἔχοντες. Κό. καὶ τούτοις συγκαθεύδειν δεήσει; Κρω. μάλιστα ὦ θύγατερ. οὗτοι μέν τοι καὶ πλέονα διδόασιν· οἱ καλοὶ δέ, αὐτὸ μόνον, καλοὶ θέλουσιν εἶναι καὶ σοὶ δὲ μελήτω ἀεὶ τοῦ πλείονος, ἐὰν θέλῃς ἐν βραχεῖ λόγῳ ἀπάσας, ἐνδείξασθαι σὺ τῶν Λακτυλῶ, ἦ οὐχ ὁρᾷς τλὼ Κόρινναν, τλὼ τῆς Κρωβύλης θυγατέρα, ὡς ὑπερπλουτεῖ, καὶ πρόσευδαίμονα πεποίηκε τλὼ μητέρα; τί φῄς; ποιήσεις ταῦ-

& amatorem ſui faciat. Hoc enim nomine cuncti ipſam laudant. Quòd ſi igitur & tu eadem hæc didiceris, beatæ nos quoque erimus. Nam cætera quidem multò ipſa. Sed nihil, ô chara Adraſtia, addam amplius: viuas modò. COR. At dic mihi mater, ij qui mercede nos conducunt, omnésne tales ſunt, qualis eſt hic Eucritus, cum quo heri concubui? CRO. Non omnes, ſed alij quidem meliores, alij autem etiam duriores, magisq; viriles: nonnulli verò nã adeò liberali forma quoque præditi. COR. Et cum hiſce igitur conſumbere oportebit? CRO. Maximè verò, filia. Nam hi quidem plura quoq; dant: formoſi autem, hoc ipſum ſolùm formoſi videri volunt. Tu verò eius quod plus eſt, rationem ſemper habeas, ſi breui cupis cunctas demonſtrare digito, ac dicere: An non vides Corinnam Crobylæ filiam, vt excellenter diues eſt, & ter & quater beatam matrem ſuam reddidit? Quid ais? faciésne

ταῦτα; ποιήσεις, οἶδα ἐγώ, καὶ πείσας ἀπαυδῶν ῥᾳδίως. νῦν δ' ἄπιθι λαβόμενος, ἃ ἀφίκοιο καὶ τύμβον τὸ μαρσιππίον ὁ Εὔκριτος· ὑπισχνεῖτο γάρ.

faciésne ista? Faciet, noui ego, facileq; adeò cunctis anteibis. Nunc autem abi vt laues, si fortè veniat etiam hodie adolescens ille Eucritus. ita enim pollicitus est.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Μυσάριον.

MATER ET Musarium.

ΑΝἔτι τοιοῦτον ἴρας εὑρήσομεν, ὦ Μυσάριον, οἵα ὁ Χαιρέας ἐστί; θῦσαι μὲν τῇ μὲν οὐρανίᾳ δεῖ καὶ τῇ ἐν κήποις, ἀλφιτηρίᾳ ἑκατέρᾳ, στεφανῶσαι δὲ καὶ τὴν πλουτοδότειραν, καὶ ὅλως, μακάριαι καὶ τρισολβίαι ἐσόμεθα. νικᾷ ἐρᾷς γοῦν, παρὰ τοῦ νεανίσκου ἐλπίδα λαμβάνομεν; ὃς ἀβολὸν μὲν οὐδέ ποτέ σοι δέδωκεν, οὐχ ἱμάτιον, οὐχ ὑποδήματα, οὐχ ἁλίσματα οὐ μύρον, ἀλλὰ προφάσεις δὲ καὶ ὑποσχέσεις, καὶ μακρὰ λῆρον, καὶ πολὺ τὸ, ἦρ

ERgo si talem amatorem posthac inueniamus, Musarium, qualis Chærea hic est. immolare oportebit nos, [a] Publicæ quidem Veneri capram candidam, Cœlesti autem, & ei quæ in hortiis est, iuuencam vtrique; sertis præterea coronare etiam opum largitricem: & in summa, beatæ ac ter felices erimus. Quippe vides nunc ab adolescente isto quàm multa accipiamus, qui obolum quidem nunquam vllum tibi dedit, neque vestem, neque soleas, neq; vnguentum, sed excusationes apud illum semper, & pollicitationes, & spes longæ, & illud crebrum:

ἐὰν ὁ πατὴρ, καὶ ἐὰν δεσπότης γένωμαι τῶν πατρώων, καὶ πάντα σά. σὺ δὲ καὶ ὀμωμοκέναι αὐτὸν φῂς, ὅτι νόμῳ σε γαμετὴν ποιήσεται. ΜΥ. ὤμοσε γάρ, ὦ μῆτερ, καὶ τὰ τῶν θεῶν καὶ τὴν Περσεφόνην. ΜΑ. καὶ πιστεύεις ταῦτα, καὶ δὴ τοῦτο, πρόσθεν οὐκ ἔχοντι ὅτῳ καταπέμψαι συμβολήν, τὸ λαμπρότερον λίθωνας, ἀγνοοῦντος ἐμοῦ· ὁ δὲ ἀπέδοτο, κατέπιε. καὶ πάλιν τὰ δύο περιδέραια τὰ ἰωνικὰ, ἑκκαίδεκα ἑκάτερον δύο Δαρεικοὺς, ἅσσοι ὁ Χῖος Πραξίας ὁ ναύκληρος ἐκόμισε, ποικιλίαν ἐν Ἐφέσῳ. ἐδεῖτο γὰρ Χαρίας ἔρανον σοὶ ἐφ' ἥβοις ἀφικέσθαι· ὀθόνας γὰρ καὶ χιτωνίσκους τί ἂν λέγοιμι καὶ ὅλως. Ἑρμαιόν τι ἦν μῖν, καὶ μέγα ὄφελος συμπέπλωκεν οὕτως. ΜΟΥ. ἀπὸ καλὸς καὶ ἀγένειος, καὶ φιλεῖ ἐρᾶν, καὶ λαμβάνει, καὶ Δεινομάχης καὶ Λάχητος ὑός ἐστι τοῦ Ἀριοπαγίτου. καὶ φησὶν ἡμᾶς

Si pater, &, si dominus fiam paternarum possessionum, & omnia tua. Tu autem etiam iusiurandum dedisse ipsum ais, quòd legibus vxorem te sibi facturus sit. MV. *Iurauit enim, mater, per Cererem & Proserpinam, & Mineruam.* MAT. *Et credis illi scilicet? & ob hoc paulò antè, cùm non haberet vnde daret symbolum, annulũ dedisti illi, me ignorante: ille verò vendito eo, potando absorbuit. Et rursum duo monilia ista Ionica, quorum vtrunque pendebat duos Daricos, quæ tibi Chius ille nauclerus Praxia attulerat, Ephesi commercatus. Debebat enim tum Charea cœnam collatitiam vnà cum adolescentibus æqualibus dependere. Nam vela & tunicas quid attinet dicere? Et in summa, lucrum adeò quoddam nobis, & magna vtilitas iste obueni scilicet.* MVSA. *At pulcher est & imberbis, & amare se ait, & lachrymatur. Præterea & Dinomaches, Lachetisque filius est Areopagitæ illius*

ἡμᾶς γαμήσειν· καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτοῦ, ἢν ὁ γέρων μόνον καταμύσῃ. Μή. ἀκούω, ὦ Μυσάριον, ἐὰν ἐπιδήσῃ δίκῃ, καὶ ὁ σκυτοτόμος ἀπῄτει τὸ δίδραχμον, ἐροῦμεν πρὸς αὐτὸν, ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχομεν, σὺ δὲ τῶν ἐλπίδων ὀλίγας παρ' ἡμῶν λάβε· καὶ πρὸς τὸν ἀλφιτοπώλιν τὰ αὐτά. καὶ γὰρ τὸ ἐνοίκιον ἀπωμόμεθα, περιμένον, φάσκομεν, ἕως ἂν Λάχης ὁ Κολυτιεὺς ἀποθάνῃ. ἀποδώσομεν γάρ σοι μετὰ τοὺς γάμους. οὐκ ἀσχολήσῃ, μόνῃ τῶν ἑταιρῶν οὐκ ἐπιβούλιον, οὐχ ὅρμον, οὐ ταραντινίδιον ἔχουσα; Μου. τί οὖν, ὦ μῆτερ, ἐκεῖναι εὐτυχέστεραί μου, καὶ καλλίους εἰσίν; Μή. οὐκ, ἀλλὰ σωφρονέστεραι, καὶ ἴσασιν ἑταιρίσαι· οὐδὲ πείσονται ῥᾳθύμοις, καὶ νεανίσκοις, ἐπ' ἄκρᾳ τῇ χείλει τοὺς ὅρκους ἔχουσι. σὺ δὲ ἔτι πιστὴ καὶ φίλανδρος, οὐδὲ πρόῃ ἄνδρα τινὰ, ὅτι μὴ

illius, dicitque vxorem me ducere velle se: denique magnæ spes ab ipso nobis factæ sunt, si senex ille solùm oculos clausisset. MAT. Proinde Musarium, vbi soleis aut crepidis opus erit, & sutor didrachmam poposcerit, dicemus & nos illi: Argentum quidem non habemus, tu autem spes quasdam modicas à nobis aceipe. Et rursum ad pistorem eadem hæc. Et cùm pensionem domus deposcemur: expecta dicemus, videlicet dum Laches Colytensis moriatur. Exoluemus enim tibi tum post nuptias. An non pudet te, quòd sola meretricum neque inaureis habes, neque monile aliquod, neque vestem Tarentinam? MVS. Quid igitur mater, fortunatiores ne illæ me, & pulchriores sunt? MAT. Non, sed prouidentiores, noruntque meritricari, neque credunt verbis modò, & adolescentulis, [b] in summis labris iusiurandum gerentibus. Tu verò fidelis es, & amans viri, neque admittis alium quenquam, præterquam

μὴ μόνον Χαρίαν. νὴ πρώλω, ὅτι ὁ γεωργὸς ὁ Ἀκαρνανὶς ἦκε, δύο μνᾶς ἀμείψων, ἀγέρωχος καὶ αὐτὸς, οἶνον δὲ τιμιὸν ἀπενήνοχε, τοῦ πατρὸς πέμψαντος. σὺ δὲ ἐκεῖνον μὲν ἀπωθήσας, καθεύδεις δὲ μετὰ τῆς Ἀδώνιδος, Χαρίεν. Μυ. τί οὖν; ἐχέτω Χαρίαν καταλείψασαν, παραδέξασθαι τὸν ἀγρόκωλον ἐκεῖνον, κινάβρας ἀπόζουσαν; πάνυ μοι, φασὶ, Χαρίεις, καὶ χοιρίσκος Ἀκαρνάνιος. Μή. ἔσω ἐκεῖνος ἀγροῖκος, καὶ σκορπιὸν ὀσφραίνεται τι καὶ Ἀντιφῶντα τὸν Μενεκράτους, μνᾶν ὑπισχνούμενον, ἤδη τοῦτον ἐθέλεις; οὐ καλὸς ἦν καὶ ἁβρός; πλουσιώτερος Χαρίωνος; Μου. ἀλλ' ἠπείλησε Χαρίας ἀφαγέσθαι ἀμφοτέρους, εἰ λάβοι μετ' αὐτοῦ. Μή. πόθεν δὲ καὶ ἄλλοι ταῦτα ἀπειλοῦσιν; ἐμοὶ μὲν ἄνδρας οὐ μνᾶς δεῖ τοῦτο, καὶ σωφρονοῦντας. καθεύδειν οὐκ ἐκεῖνα, τῆς δὲ Θεσμοφόρου ἱερεάτις οὖσα. ἰὼ τάλλα,

quam solùm hūc Chæream. Ac nuper quando agricola ille Acarnensis veniebat duas minas ad te afferens, imberbis ipse quoq; (vini autē precium hoc retulerat, à patre ad id missus) tu verò etiam subsannâsti hominem: dormis autem cum Adonide scilicet isto tuo Chærea. MVSA. Quid igitur? An decebat relicto Chærea recipere me operarium istum fœtidum, atq; hircum olentem? Leuis mihi, vt aiunt, Chærea, & porcellus Acarnanius. MAT. At ego sanè ille agrestis, & malè oleat, quid autem? Cur neq; Antiphontem Menecratis filium, minam tibi pollicentem, recipere voluisti? An non formosus erat & vrbanus, æqualis Chæreæ? MVS. At interminatus fuerat Chærea, ambos nos iugulaturum esse se, si me cū illo vnquā deprehenderet. MA. Quàm multi autem & alij eadem hæc minātur. An tu igitur sine amatorib ob hoc manebis? & pudicè eges, perinde ac si non meretrix, sed Cereris sacerdos quæpiā foret?

λά, σὺ μέρον ἀλῶα δῆ, τί δῆτ' οὖν δώσεις τῇ ἑορτῇ; Μυ. ἔα ἴχθ, ὦ μαννάεμον. Μή. μόνον γ' οὕτω τὸ τίχνιν εὕρηκεν ἐπὶ τὸν πατέρα, οὐκ οἶκ' ἐγὼ λαβεῖν ἐξαπατήσοντα, ἢ κἀγὼ τὸ μήτηρ ἔτυχον, ἅπαντα λύσας ἀφαιρουσάθαι πρᾶτον μόν γ', ἃ μὴ λάβοι, ἀλλὰ λάβοντα, ἡμᾶς ἐπιτρίβων, μήτε αὐτὸς διδοὺς, μήτε παρὰ τῶν διδόντων ἐῶν λαμβάνειν. σὺ δ' οἶσθ', ὦ Μουσάριον, ὅτι τοσαῦτα ἔτη τὸν ἀεὶ ἔσεσθαι, ἢ τὰ αὐτὰ φρονήσειν Χαιρίαν, ὅταν πλουτῇ μὲν αὐτὸς, ἡ δὲ μήτηρ γάμον πολυτάλαντον ἐξεύρῃ αὐτῷ; μνησθήσεται, οἶμαι, ὅτε τὰ δακρύων ἦν τὰ φιλημάτων, ἢ τῶν ὅρκων, πότερα ἴσως τάλαντα πλείονος βλέπων. Μυ. μνησθήσεται μέντοι δέκα μνᾶς, ὡς ἐμὲ νῦν γυναῖκα λαβεῖν, ἀλλὰ καταναγκαζόμενος μὴ βιαζόμενος

fore? Ac cætera omitto, hodie verò Aloa sunt: quid tibi igitur dedit, quin celebritatem hanc peragere? MVSA. Ah non habet, mater mea. MAT. Quid? an solus iste artem nullam aduersus patrem inuenire potest? non seruum immittere, qui illum decipiat? non à matre ipse postulare, minitando se in militiam hinc nauigaturum esse, nisi accipiat? Verùm sedet nos atterens, ac vana spe producens, neque ipse quicquam dans, neque à dantibus accipere sinens. Tu verò, ô Musarium, an putas te octodecim annorum semper fore, aut eodem animo futurum Chæream? Quando ipse quidem diues erit, mater autem opimas aliquas ac bene dotatas nuptias ipsi inueniet, an ille tum, putas, meminerit lachrymarum istarum? aut suauiorum, aut etiam iurisiurandi alicuius, cùm dotem quinque fortassis talentorum aspiciet? MVS. Meminerit ille: cuius rei argumentum illud vtique, quòd neque nunc vxorem duxit, sed cùm à patre cogeretur, ac vim propè pateretur, tamen

negauit

νῦν ἠρνήσατο. Μά. γνοίς μὴ ψεύδεσθαι, ἀναμνήσω σε νῦν, ὦ Μουσάριον, τότε.

negauit ducere. MAT. Vtinam non decipiaris: sed tamen admonebo te, Musarium, aliquando horum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PVBLICAE quidem.] τῇ πανδήμῳ, ἢ τῇ ἐρυκίνῃ, ἢ τῇ ἐν κήποις. *Cognomenta autem Veneris sunt, Pandemus, Vrania, & Hortensis. priorum etymon reddit Pausanias cùm alibi, tum præcipuè in Bœoticis & Atticis. Apollodorus in lib. de Deis, Athenis ait* πάνδημον *vocatam, quòd ad forum antiquum posita esset, in quo soleret* πᾶν δῆμος, hoc est, *vniuersus populus ad cõciones confluere, quas* ἀγορὰς *vocant. Nicander in tertio Colophoniacôn apud Athenæum ait, Solonem* πάνδημον ἱερὸν, id est, *ædem deæ Veneris constituisse ex prostitutarum pecunia. qua de re legunt ur carmina comici Philemonis.* ἐρυκίνη *quidam sic appellari autumant, ab* ἔρυξις, id est, *cœlo, quòd de cœlo semen igneum cecidisse in mare dicitur, ac natam è spumis Venerem, coniunctione ignis & humoris. Alij potiùs ex puri & sinceri amoris, quasi cœlestis, & à corporis illecebris alieni significatione dictam volunt. Theocritus in epigrammate simul meminit huius Pandemi & Vraniæ, de Chrysogonæ oblatione* ἡ κύπρις ἡ πάνδημος, ἵλαται τὼ μὲν ἀπὸ ἐρυκίνω, ἀγνὰς αὖ ἥκας χρυσογόνας: id est, *Hæc Venus haud Pandemus dicito placans Vraniam, castæ oblatio Chrysogonæ. Pausanias in Atticis ait, Venerem de loco qui dicitur Horti, Hortensem cognominatam:* hoc est (*vt ipse loquitur*) ἐν κήποις Ἀφροδίτην: *eiusque apud scriptores frequentem mentionem fieri, sed sibi huius nominis causam non constare. Ego putauerim ideo Venerem eam habuisse cognominis rationem, quòd (vt ait in primo de Re rustica Varro) Venus sit hortis præposita, propter generationem. Quin & Næuius, vt est apud Festum, Venerem pro oleribus posuit, vt Cererem pro pane, Neptunum pro piscibus, dicens coquus, Edi Neptunum, Cererem, Venerem.* b In summis

ſummis labris iuſiurandum gerentibus.] *De amatoribus loquitur, qui Venereum iurant iuſiurandum, nõ ex animo. Idem in Rhetorum præceptore:* Ἐ ὄρκῳ ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι. *id eſt, Et ſemper in labijs ſummis periurium.*

ΑΜΠΕΛΙΣ ΚΑΙ Χρυσίς.

Εἴ τις ἦ, ὦ Χρυσί, μήτε ζηλοτυπεῖ, μήτε ὀργίζεται, μήτε ῥάπισέ ποτε, ἢ πτερίπεφε, ἢ τὰ ἱμάτια ῥήξειεν, ἔτι ἱερὸς ἐκεῖνός ἐστιν; Χρυ. οὐκοῦν ταῦτα μόνα ἐρῶντος, ὦ Ἀμπελί, δείγματα; Αμ. ναὶ, ταῦτ' ἀνδρὸς θερμοῦ. ἐπεὶ τἄλλα, φιλήματα καὶ δάκρυα καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχομένου ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένου ἔτι. τὸ δὲ πῦρ ὅλον ἐκ τῆς ζηλοτυπίας ἐστίν. ὥστε, εἰ καὶ σὺ, ὡς φῂς, ὁ Γοργίας ῥαπίζει, καὶ ζηλοτυπεῖ, χαίρειν ἔλπιζε, καὶ εὔχου ἀεὶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν. Χρυ. τὰ αὐτά; τί λέγεις; ἀεὶ ῥαπίζειν με; Αμ. οὐχί, ἀλλ' ἀνιᾶσθαι, εἰ μὴ πρὸς μόνον αὐτὸν βλέποις. ἐπεὶ εἰ μὴ ἐρᾷ

AMPELIS ET Chryſis.

SI quis, ô Chryſi, neque zelotypus eſt, neque iraſcitur, neque alapas inflixit aliquando, aut capillos conſcidit, aut veſtes laceravit, pro amatore ne adhuc habendus videtur? CH. Proinde iſta ſola amantis, Ampeli, indicia? AMPE. Maximè: ſiquidem hæc viri feruentis ſunt. Nam cætera illa, oſcula, & lachrymæ, & iuſiurandum, & crebrò ventitare, incipientis & adhuc creſcentis amoris ſigna. Cæterùm totus hic ignis zelotypia conſtat. Quare ſi te, quemadmodum dicis, Gorgias alapis cædit, & zelotypus eſt, bene ſperes licet, optesq; vt eadē ſemper faciat. CHR. Eadem autem? quid ais? vt ille me ſemper percutiat alapis? AM. Non, ſed vt ſemper illi ægrè ſit ſi non ad ſolum ipſum aſpicias: quoniam certè niſi

ἱρᾷ γε, τί ἄρ' ἔτι ὀργίζοιο, εἰ σὺ τινα ἕτερον ἱρασεῖ ἔχοις; Χρυ. ἀπ' ἐμοῦ ἔχω ἔγωγε, ὅτι μάτην ὑπέλαβε τὸν πλούσιόν με ἱρᾶν, διότι ἄπαξ ἐμνημόνευσά ποτε αὐτοῦ. Αμ. καὶ τοῦτο ἡδύ, τὸ ὑπὸ πλουσίων οἴεσθαι σπουδάζεσθαί σε· ἔτω γὰρ ἀνιάσεται μᾶλλον, καὶ φιλοτιμήσεται, ὡς μὴ ὑπερβάλοιντο αὐτὸν οἱ ἀντιρασαί. Χρυ. καὶ μὴν οὗτός γε μόνον ὀργίζεται, καὶ ῥαπίζει, δίδωσι δὲ οὐδέν. Αμ. ἀπὸ δόσεως· ζηλότυποι γὰρ καὶ μάλιστα λυπηθήσονται. Χρυ. οὐκ οἶδ', ὅπως ῥαπίσματα λαμβάνειν βούλει μοι, ὦ Ἀμπελίδιον. Αμ. οὐκ, ἀλλ', ὡς οἶμαι, μεγάλοι ἔρωτες γίγνονται, καὶ ἀ πλουσίοις ἁμαρτάνεσθαι· ἀδικεῖσθαι μόνον ἔχειν, ἀφροδαίνεται πως ἡ ἐπιθυμία. Ταῦτα λέγω πρὸς σὲ, ἅπασιν ὅλοις ἔτεσιν ἑταιρεύσασαν, οὐδὲ ὀκτωκαιδεκαέτης, οἶμαι,

nisi amaret te, cur quæso iraſceretur etiam ſi quem alium amatorem habeas tu? CHR. *At equidem non habeo, ille verò nequicquam ſuſpicatus eſt diuitem iſtum me amare, ex eò quòd mentionem eius fortè aliquando feci.* AMP. *Atque hoc ſuaue ſanè eſt, putare illum à diuitibus obſeruari ac coli te. Ita enim maiori dolore afficietur, magisq; æmulabitur & contendet, ne potiores ipſo apud te ſint riuales.* CHR. *At verò ille quidem ſolùm iraſcitur, & alapis cædit, nihil autem dat.* AMP. *At dabit poſtea. Nam zelotypi vel maximè dolore, afficiuntur.* CHR. *Neſcio quo pacto alapas accipere me vis, ô mea Ampeli.* AM. *Haudquaquam ego: ſed, vt arbitror, maximi amores inde naſcuntur, etiam ſi audiat ſe negligi. Quòd ſi autem perſuaſum illi fuerit, ſe ſolùm habere te, elangueſcet neſcio quomodo lubido illa. Atque hæc tibi dico, quæ iam annos viginti totos meretricium quæſtum exercui. Tu verò annos, vt arbitror, decem*

μοι, ἢ ἐλαφρὸν ὃς τυγχάνεις. ἢ βάλε δὴ καὶ λιγάδωμαι, ἃ ἔπαθόν ποτε, οὐ πάνυ πρὸ πολλῶν ἐτῶν. ἦρα μὲ Δημόφαντος ὁ λανοκὺς, ὁ μετάτοκος οἰκῶν ἐν Ποικίλῃ, οὗτος ὑπώποτε πλέον ἢ δραχμῶν ὀλίγων, καὶ ἄξιον διπλόης ἕνεκα. ἦρα δῆτα, ὦ Χρυσί, ἐπιπόλαιόν τινα ἔρωτα, ὅτι κόσσυφον οὔτε λαμπρόν, ὅτι ἀφροδισιαζόμενος ἐπὶ τὰς θύρας, ἀλλ' αὐτὸ μόνον, συνεκάθευδέ μοι ἐνίοτε, καὶ τοῦτο δὴ μακρὸν ἐπιδὴ δὲ ἐλθόντα ποτὲ ἀπέκλαεν. Καλλιάδης γὰρ ὁ γραφεὺς ἔνδον ἦν, ἅτε δραχμὰς πεπομφὼς, τὸ πρῶτον ἀπῆλθέ μοι λοιδορηθείς. ἐπὰν δὲ πολλαὶ μὲν διῆλθον ἡμέραι, ἐγὼ δὲ οὐ πέμπω, ὁ δὲ Καλλιάδης δὴ ἔνδον ἦν αὖθις, ἐκθερμαινόμην ἤδη τότε ὁ Δημόφαντος, καὶ αὐτὸς ἀναφλεγόμενος εἰς τὸ πρᾶγμα. καὶ ἐπειδή ποτε, ἀνεῳγμένην τυχὸν τὴν θύραν, ἔκλαγγε ἐντυχών, ἀπειλοῦσα, ὡς ἀποκτενοῦσα εἴη, ἔρρηγνυ τὴν ἐσθῆτα, ἄπαν-

decem & octo natales, aut pauciores etiam. Quòd si autem vis, narrabo etiam quæ mihi acciderunt aliquando, non adeò multos ante annos. Amabat me Demophantus, fœnerator ille, momentaneo ac leui quodam amore, neq; ingemiscens, neque lachrumans, neq; etiam intempestiuè ac sera nocte ad fores ventitans, sed illud solum, interdum dormiens mecum, idq; etiam post longum interuallum. Posteaquam autem venientem aliquando excluſi (nam tum Calliades pictor intus erat, datis decem drachmis) principiò quidem abijt, verbis me infectatus. Postquam autem multæ dies iam transiissent, neque ego ad illum mitterem (rursus autem tum Calliades intus erat) incalescens tum tandē Demophantus, etiam ipse ad rem inflammatur. Atq; adstans aliquando, cùm ianuam obseruâsset apertam, flebat, peracuiebat, minabatur se occisurum esse, lacerabat vestem,

ἅπαντα ἐποίει· καὶ τάλαντον δοὺς, μόνος ἔσχε τὸν ὄλεθρον μῆνας. ἡ γυνὴ δὲ αὐτοῦ πρὸς ἅπαντας ἔλεγε, ὡς ὑπὸ φαρμάκων ἐμαίνετο αὐτός· τὸ δὲ ἦν ἄρα ζηλοτυπία, τὸ φάρμακον. ὥστε, ὦ Χρυσὲ, καὶ σὺ χρῶ ἐπὶ Γοργίαν τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. πλούσιος δὲ ὁ μειράκιον ἔσται, ἂν τι ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάθῃ.

omniáq; faciebat. Et postremum talento dato habebat me solus totos octo menses. Vxor autem ipsius cunctis dicebat, medicamentis à me ipsum ad insaniam redigi. At hoc igitur medicamentum zelotypia erat. Quare, ô Chrysi, & tu vtere contra Gorgiam eodem medicamento. Porrò diues adolescentulus hic erit, si quando patrem ipsius mori contingat.

ΔΟΡΚΑΣ, ΠΑΝΥΧΙΣ, Φιλόστρατος, Πολέμων.

DORCAS, PANYchis, Philostratus, Polemon.

Ἀπολωλαμεν, ὦ δέσποτα τυμένη, ἀπολώλαμεν. ὁ Πολέμων ἀπὸ τῆς στρατείας ἀνέστρεψε πλούτων, ὡς φασιν· ἑώρακα γὰρ αὐτὸν, ἐφεστῶτα περιπόρφυρον ἱμάτιον περιπεπορπημένον, καὶ ἀπολύθυς ἅμα πολλὰ, καὶ οἱ φίλοι, ὡς εἰκὸς, συνέθεον ἐπ' αὐτὸν, ἀσπασόμενοι. ἐν τούτῳ δὲ τὸν θεράποντα ἐξόπισθεν ἰδοῦσα, κατόπιν ἑπόμενον, ὃς συναποδεδημήκει μετ'

Perijmus, ô hera, perijmus. Polemon ex militia reuersus est, diuitijs onustus, vt aiunt. Vidi autem & ego ipsum sago purpura prætexto & fibulato indutum, & seruos pedisequos vnà cum eo multos. Ac amici vt aspexerunt, concurrebant ad ipsum, salutaturi videlicet. Interea autem seruum conspicata à tergo sequentem, eum qui cum ipso profectus fuerat,

μετ' αὐτοῦ, πρόμιλε, ἠσύχιον ἄγον μοι, ἔφην, ὦ Παρμένων, ἀσπασάμενος πρότερον αὐτὸν, ὡς ἐμοὶ ἐπράξατε, καὶ εἴ τι ἄξιον τῶν πολέμων ἔσχετε ἐπανελήλυθατε. Παν. οὐκ ἐδέησε τοῦτο ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐκεῖνα, ὅτι μὲν ἐσώθητε, πολλὰ χάρις τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα τῷ ξενίῳ Διΐ, καὶ Ἀθηνᾷ στρατείᾳ. ἃ δὲ σποινα δ' ἐπωθάνιτο ἀεί τι πράττοντι, καὶ ἔνθα εἴητε. εἰ δὲ καὶ τοῦτο προσέθηκας, ὡς καὶ ἀλάκρυτον ἀεὶ ἐμέμνητο Πολέμωνος, ἄμεινον ἦν ταῦτα πολύ. Δορ. πρᾶγμα οὐθὲν ἐν ἀρχῇ ἅπαντα, πρὸς δὲ σὲ οὐκ ἂν ἔπρα, ἀλλὰ ἅπαντα ἐβουλόμην εἰπεῖν. ἐπὶ πρόσχαρι Παρμένοντα ἔτως ἠρξάμην, ἦ τοι, ὦ Παρμένων, ἐβόμβει τὰ ὦτα ὑμῖν· ἀεὶ γὰρ ἐμέμνητο ἡμῶν κλαιομένη μετὰ δακρύων, καὶ μάλιστα, εἴ τις ἐληλύθει ἐκ τῆς μάχης, καὶ πόσοι τεθνᾶσιν ἐλέγοντο, ἐσπάραττε τότε τὰς τρίχας, καὶ τὰ στέρνα ἐτύπτετο, καὶ

fuerat, interrogabam, ait, Die mihi Parmeno, inquiebam, salutato priùs ipse, quo pacto nobis egestis? & nũquod operæpretium bellorum consecuti, huc reuersi estis? PAN Non decebat hoc statim, sed illa primùm, Quòd quidem seruati estis, multa dijs gratia, & in primis Ioui hospitali, & Mineruæ militari. Cæterum hæra semper rogitare solebat quidnã ageretis, & vbi essetis Quòd si autem etiam hoc addidisses, quòd & lachrumaretur, & mentionem Polemonis faceret semper, satiùs id fuerat multò DOR. Præfata equidem sum statim à principio cuncta hæc: ad te autem non putaui opus esse, verùm illa dicere volui, quæ audiui. Nam ad Parmenonem certè ita incepi: Eccubi, Parmeno, tinnierunt vobis aures? Semper enim reminiscebatur vestri hera cũ lachrymis, & maximè siquando ex pugna venerat quispiam, multíq; mortui esse dicebantur, euellebat sum crines, & pectus percutiebat, & lugebat

καὶ ἐπῄνθη πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἐκάστην. Παν. εὖγε, ὦ Δορκὰς, οὕτως ἐχρῆν. Δορ. ἔπειτα ἐξῆς, μετ' ὀλίγον ἐρόμην ἐκείνην, ὁ δὲ, πάνυ λαμπρῶς, φησὶν, ἀνεστρέψαμεν. Παν. οὕτω μὲν ἐκεῖνος, οὐδὲν προειπὼν, ὡς ἐμέμνητό μου ὁ Πολέμων, ἢ ἐπόθει, ἢ ἤνυσέ τι τῶν ἐφ' ἁλιάδι βάρει; Δορ. καὶ μάλα πολλὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὸ γοῦν κεφάλαιον ἐξήγγελε, πλοῦτον πολὺν, χρυσὸν, ἐσθῆτα, ἀπολέσθαι, ἐλέφαντα· τὸ μὲν γὰρ ἀργύριον μὴ ἐν ἀριθμῷ ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνοις, ἀριθμησίμου πολλοὺς μεδίμνους. ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς Παρμένων δακτύλιον ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ, μέγιστον, πολύγωνον, καὶ ψῆφον ἐνειλημένην τετραχόθεν, ἐρυθρά τις λίθος ἐπιπολῆς. ἅπαντα δ' οὖν αὐτὸν ἐθέλοντά μοι διηγεῖσθαι, ὡς τὸν Ἄλυν διέβησαν, καὶ ὡς ἀπέκτειναν Τυριδάτην τινὰ, καὶ ὡς διέτρι-

ψεν

ad vnumquodque nuncium PAN. Rectè Dorcas. ita decebat. DOR. Deinde non multò pòst interrogabam illa quoque ordine. Ille autem: Admodum splendidè, inquit, reuersi sumus. PAN. Ita autem etiam ille, nihil præfatus quòd meminerit mei Polemon, aut desiderio affectus fuerit, aut optauerit saluam atque incolumem me iterum deprehendere? DOR. Atque adeò multa huiusce modi dicebat. Quod igitur caput rei est, narrauit diuitias multas, aurum, vestes, seruos, ebur. Nam argentum quidem afferre ipsum dicebat non ad numerum, sed ad mensuram, multos videlicet medimnos plenos. Habebat autem & ipse Parmeno annulum in digito paruo maximum, ac multangulum, lapillusq; incrustatus in eo erat ex tricoloribus illis quidam, rubebatq; supernè. Reliqui autem ipsum, cùm adhuc pararet mihi dicere quo pacto Alyn transiissent, & vt occidissent Tiridatem quendam, & quomodo versatus ipse

Polemon

ψεν ὁ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Πισίδας μάχῃ, καὶ ἀπέδραμόν σοι ταῦτα προαγγείλασα, ὡς περὶ τῶν παόντων σκέψαιο. εἰ γὰρ ἐλθὼν ὁ Πολέμων, ἅξει γὰρ πάντως, ἀσπασάμενός τε τοὺς γνωρίμους, ἀναπυθόμενός, εὑρὼν Φιλόστρατον ἔνδον παρ' ἡμῖν, τί οἴει ποιήσειν αὐτόν; Παν. ἐξανείσκωμεν, ὦ Δορκὰς, ἐκ τῶν παρόντων σωτήριον ὄτι γὰρ τοῦτον ἀφαιμψαι, καλόν; ἆλλα νῦν χρὴ διανοεῖσθαι, καὶ τάλλα ἔμπορον ὄντα, καὶ πολλὰ ὑπισχνούμενον. ὅτι Πολέμωνα τοιοῦτον ἐπανήκοντα, χρήσιμον, μὴ παραδέχεσθαι· πρόσεστι γὰρ καὶ ζηλότυπος ὤν, ὃς καὶ πρωΐμνυσι ἔτι πολὺ ἀφέρητος ἐκείνου νυνὶ τί ἂν ἄρ' ἐκεῖνος ποιήσειεν; Δορ. ἀλλὰ καὶ πρόσεστι. Παν. ἐκλύομαι, ὦ Δορκὰς, ὑπὸ τῆς ἀπορίας, καὶ τρέμω. Δορ. ἀλλὰ καὶ Φιλόστρατος πρόσεστι. Παν. τίς γένωμαι; πῶς ἄρ μὴ γῆ κατάπιοι; Φι.

Polemon in pugna contra Piſidas eſſet: accurriſque domum, vt hæc tibi renunciarem, vt quid de omnibus rebus faceres, deliberares ipſa tecum. Nam ſi veniens Polemon (veniet enim haud dubiè poſtquam à ſe notos ac ſalutantes illos amouerit) ac reſciſcens, deprehenderit Philoſtratum apud nos intus, quid putas quæſo facturum ipſum eſſe? PAN. Inuertamus Dorcas ex re præſenti tuum conſilium, atque ſalutem aliquam. Nam neque hunc ablegare honeſtum fuerit, vt qui talentum nuper dederit, & prætereà mercator quoque eſt, & multa pollicitus: neque rurſum vtile, Polemon talem ac tantum redeuntem non recipere. Nam præter hæc etiam zelotypus eſt: & cùm pauper adhuc intolerabilis adeò fuerit, quid nunc non putes illum facturum?

DOR. At etiam accedit. PAN. Deficio, ô Dorcas, conſilij inopia, ac tremo. DOR. Sed & Philoſtratus accedit. PA. Quæ igitur fiam? quomodo me autem terra abſorbeat?

Φι. τί οὐ πίνομεν, ὦ Παννυχί; Παν. ἄνθρωπε, ἀπολώλεκάς μου τὸν ἥρωα Πολέμωνα χρόνου φανείς. Πο οὕτω τις ὄναιτο ὁ πεσὼν ὑμῖν; σιωπᾷς; οὐκ οἶσθα, ὦ Παννυχί, ἐγὼ δὲ πομπῇ ἐκ Πύλου διέπλευσα ἐπειγόμενος ἐπὶ τοιαύτην γυναῖκα μηδὲ πόνους μοι δόκησιν εἶναι τοὺς χάριν ἔχω· ἐπεὶ τί γὰρ ἀφανισθήσομαι πρὸ σοῦ. Φι. οὐ δὲ τίς ἐ, ὦ βέλτιστε; Πο. ὅτι Πολέμωνα, τὸν Στειριῆα Πανδίονος φυλῆς, ἀνέρα, χιλιαρχήσαντα τὸ πρῶτον, νεωστὶ δὲ ἐξανασήσαντα πεντακοσιοχιλίαν ἀσπίδα ἱρασσὴς Παννυχίδος, ὅτι ὤμην ἔτι ἀνθρώπινα φρονεῖν αὐτόν. Φι. ἀλλὰ τὰ νῦν, ὦ ξύναγε, Παννυχὶς ἐμοὶ ὅδε, καὶ τάλαντον ἔλαφρον λύψεται δὲ ἄλλην ἕτερον, ἐπειδὰν τὰ φορτία διαθώμεθα. καὶ νῦν ἀκολούθει μοι, ὦ Παννυχί, τὸν δὲ παῖδ' Ὀδρύσαις χιλιαρχεῖν ἔα.

Δορ.

PHIL. Quid? cur non potamus, Pannychi? PAN. Perdidisti me, ô homo. Tu verò salue Polemon, post longum adeò oculis oblatus iterum meis. POL. Hicce igitur quisnam est, qui huc ad nos accedit? taces? Euge abi, ô Pannychi. Ego verò ex Pylis mira quantum diem huc aduolaui, apprqperans videlicet ad talem mulierem. Ac meritò sanè hæc mihi accidunt, tibique adeò gratiam habeo: neque enim posthac amplius abstediuiar. PHIL. Tu verò qui nomines, bone vir? POLEM. Nimirum audis, quòd Polemon ego, Steriensis ille, ex tribu Pandionis, qui Tribunus militum à principio fui, nunc autem totius dur legionis, amator Pannychidis, cùm eam adhuc humana sapere putarem. PHI. At nūc Tribune, Pannychis hæc mea est, talentumque à me accepit. Accipiet autem & alterum iam, vbi onera seu merces distraxerimus. Ac nunc Pannychi, sequere me, istum autem apud Odrysas Tribunatum gerere sine.

DOR.

Δορ. ἐλευθέρα μέν ὅδι, καὶ ἀκολουθήσει, ἢν ἐθέλῃ, Παν. τί-νοιῶ Δορκάς; Δορ. ἴσιμεν ἄμεινον, ὀργιζομένῳ γὰρ οἷόν τι πρᾶναι Πολέμωνι, καὶ μᾶλλον ἐπιταθήσεται ζηλοτυπῶν. Παν. ἐθέλεις, ἀσίωμεν. Πο. ἀλλά πολέγω ὑμῖν, ὅτι τὸ ὕστατον πίεσθε τήμερον, ἢ μάτην ἐγὼ τοσούτοις φόνοις ἐγγυμνασομένῳ πάρειμι. τὸς Θρᾷκας, ὦ Παρμένων. Παν. ὡπλισμένοι ἥκομ, ἐμφράξαντο τὸν στρωπὸν τῇ φάλαγγι. Πο. ἐπὶ μετώπου μὲν τὸ ὁπλιτικὸν, παρ' ἑκάτερα δὲ οἱ ἀφενδονῆται καὶ τοξόται, οἱ δ' ἄλλοι κατόπιν. Φι. ὡς βριφυλλίοις ἔοικατα, ὦ μισθοφόρε, ὑμῖν δείδις, καὶ μορμολύττῃ. σὺ γὰρ ἀλεκτρυόνα πώποτε ἀπέκτεινας, ἢ πόλεμον ἄλλον ἑρυμάτιον ἐφόρεις, τοιαῦτα δειμοιείτης ὤν, ἵνα μὴ τῶδ' ἔτι ἀχαείσωμαί σοι. Πο. μὴ μὲν ἔστι μεῖ' ὀλίγον ἐπαθὰν πεσιόντας ἡμᾶς

DOR. *Libera hæc quidem est, sequeturq; non, nisi volet.* PAN. *Quid faciam Dorcas?* DOR. *Intrò ire melius. Nam Polemoni adesse irato, haudquaquam facile aut tutum est, & magis incendetur æmulando.* PAN. *Si placet, eamus intrò.* PO. *At prædico vobis, quòd hodie postremùm potabitis, aut ego frustra adsum, tantis cædibus exercitatus. Thracas huc Parmeno.* PAR. *Armati adsunt, cingentes angiportum phalange. Ac in fronte quidem, qui grauis armaturæ sunt, in vtroque autem latere funditores & sagittarij, cæteri à tergo locati.* PHIL. *Tanquam infantibus nobis hæc, ô stipendiarie, minitaris, ac laruis nequicquam nos territas. An tu verò vnquam gallum aliquem gallinaceum occidisti? aut etiã bellum vidisti? Castellũ, vt multũ, præsidio tenuisti, fortasse dum manipularis quispiam, vt tibi hoc interim gratificando concedam.* PO L. *At verò scies paulò pòst, vbi nos acie in dextrum conuersa aduentare spectabis, armis*

ἡμᾶς ἐπὶ λόφου θεάσῃ, σὺν ὅπλοις τας ζῶσας ὅπλοις. Φι. Ἄκμὴν μόνον συσκευασάμενοι· ἐγὼ δέ, καὶ Τίβυς οὗτος, μόνος γὰρ οὗτος ἕπεταί μοι, βάλλοντες ἡμᾶς λίθοις τε καὶ ὀστράκοις, οὕτω διασκεδάσομεν, ὡς μὴ ἴδοι οἴχεσθε, ἔχοντε ἐφ' ὑμᾶς.

reſplendentes. PHIL. Aduentate modò conferti atq; inſtructi. Ego verò & Tibyſ iſte (nam hic ſolus me ſequitur) iaciendo cùm ſaxis, tum teſtis oſtraceis, ita diſpergemus, vos, vt neq; quò vertamini, ſcire tum poſſitis.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ ἢ Δροσή.

Οὐκ ἔτι φοιτᾷς παρὰ σὲ, ὦ Δροσὴ, τὸ μειράκιον ὁ Κλεινίας; οὐ γὰρ ἑώρακα πολὺς ἤδη χρόνος αὐτὸν παρ' ὑμῖν. Δρο. οὐκ ἔτι, ὦ Χελιδόνιον· ὁ γὰρ διδάσκαλος αὐτὸν ἔρξε μηκέτι μοι πελάζειν. Χε. τίς οὗτος; μή τι τὸν παιδοτρίβην Διότιμον λέγεις, ἐπεὶ ἐκεῖνός γε φίλος μοι. Δρο. οὐκ, ἀλλ' ὁ λάσιος ἐκεῖνος φιλοσόφων ἀπολωλὼς Ἀριστάνετος. Χε. τὸ σκυθρωπὸν λέγεις, τὸν βλοσυρὸν, τὸν βαθυπώγωνα, ὃς ἔωθε μετὰ τῶν μειρακίων περιπατεῖν ἐν τῇ ποικίλῃ. Δρο. ἐκεῖνόν φημι τὸν

CHELIDONIVM ſive Droſen.

NOn amplius venitat ad te, Droſe adoleſcentulus ille Clinias? Non enim vidi longo iam tempore apud vos ipſum. DRO. Non amplius, Chelidonium. Nam præceptor prohibuit ipſum amplius ad me accedere. CHE. Quinam iſte? num exercitorem iſtum puerorum Diotimum dicis? Nam is certè amicus mihi eſt. DRO. Non, ſed perditiſſimus iſte philoſophorum Ariſtænetus. CHELID. Tetricum iſtum dicis & hirſutum, profunda barba, qui cum adoleſcentibus conſueuit deambulare in porticu picta? DRO. Illum

τὸν ἀλαζόνα, ὃ λάκιστα ἐπί λοιμι ἀρλεμψον, ἐλκόμψον τ πώγωνος ὑπὸ λημίε. Χε. τί παθὼν ἀπεῶν Θ, ζαῦτα ἐπαισε τὸν Κλειείαν; Δρο. οὐκ οἶδα, ὦ Χελιδόνιον, ἀλλὰ μηδέποτε ἀπόκοιτός μο γενόμενος, ἀφ' οὗ γυναικὶ ὁμιλεῖν ἤρξαλο, πρῶτον μὲν ὠμίλησέ μοι, πρὸ τούτων τῶν ἐξῆς ἡμερῶν, ἐπὶ πρόσθι τῷ ἐσπερῷ. ἐπεὶ δὲ ἐνέβαλεν, οὐκ οἶδα μὲ, ὅπως τί ἔπαθεν ἐπ' αὐτῷ, ἔπεμψα τὴν Νευρίδα, σκεψομένην αὐτὸν, ἢ ἐν ἀγορᾷ διατρίβοντα, ἢ ἐν παιδικῇ. ἡ δὲ σκεψαλένη, ἔφη ἰδοῦσα, μετὰ τ Αἰσχύνε, γύναι πορρῶ, ἐκεῖνον μὲν ἐρυθριάσαντα, κατὰ τὸ ὁρᾶν, καὶ μηκέτι παρσχεῖν τ ὀφθαλμόν· ἔπ' ἐβάδιζον ἅμα εἰς τὴν πόλιν. ἡ δὲ ἄχρι τὸ Διπύλου ἀκολουθήσασα, ἐπεὶ μάλ' ὅλως ἐπεσρώφη, ἐς πανῦκτα, οὐδὲν σαφὲς ἀπαγγεῖ-

lum equidem, vanum iactatorem, quem vtinam pessimè perire videam, barba tractũ à carnifice. CHE. Quid autem accidit illi, cur talia persuaderet Climæ? DRO. Nescio, Chelidonium. Sed cùm antea nunquam vllam noctem intermiserit quin mecum dormiret, ex quo rem cum muliere habere cœpit (primùm autem mecum habere cœpit) tribus istis diebus proximis ad angiportum hoc ne vnquam accessit quidem. Postquam autem ex eò contristari cœpi (nam nescio quo pacto mihi ægrè quiddam ob illum accidit) Neuridem misi, quæ illum circumspiceret, aut in foro commorantem alicubi, aut in palæstra. Ea autem rediens, deambulantem vidisse se ait eum Aristæneto, atque innuisse illi à longè. Illum autem erubuisse, deiectis in terram oculis, neque aspicere ampliùs ad ipsam voluisse. Atque exinde ambos ad vrbem iisse. Ipsa verò ad Dipylum vsque secuta, cùm ille prorsus neq; conuerteret sese, domum rediit, nihil planum aut certum habens

παγγέλαα ἔχουσα. πῶς μοι οἴει διάγαν τὸ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔχουσαν ἀκοῦσαι, ὅ, τι μοι πέπονθεν ὁ μαραπίας; ἀπὰ μὲν ἐλυπησά τι αὐτὸν, ἔλεγον· ἢ τινὸς ἄλλης ἐρᾷ, μισήσας ἐμὲ, ἀπ' ὀ πατὴρ ἀπεκόλυσεν αὐτόν. πολλὰ τοιαῦτα ἐσκόπουν. ἤδη δὲ περὶ δείλην ὀψίαν ἦκεν ὁ Δρόμων, τὸ γραμμάτιον τοῦτι παρ' αὐτῦ κομίζων. ἀνάγνωθι λαβοῦσα, ὦ Χελιδόνιον· οἶσθα γὰρ ἄλλου γράμματα. Χε. φέρ' ἴδωμεν τὰ γράμματα, οὐ πάνυ σαφῆ, ἀπ' ἐπισταυρμένα, ἀνοήτως ἐπεξείρ τινα τὸν γεγραφότ' οἶμαι, πῶς μὲν ἐφίλησάσι, ὦ Δροσὶ, τὰς θεὰς ποιοῦμαι μάρτυρας. Δρο. αἰ, αἰ, τάλαν, οὐδὲ τὸ χαίρειν προσέγραψε. Χε. καίνιῶ δὲ ὁ ἰατὰ μῖσος, ἀπὰ ἰατὰ ἀνάγκην ἀφίεμαί σου· ὁ πατὴρ γὰρ Ἀρισταίνετῳ παρέδωκέ με φιλοσοφῆν

quod renunciaret. Quo me igitur pacto post illa tum affectam putas? quæ coniecturam facere nusquam poteram, quidnam esset quod adolescenti huic accidisset: sed ita mecum dicebam: Nûmnam ægrè illi aliquid feci? aut num quam aliam amat, me prorsus? aut num pater vetuit ipsum? Multa adeò huiusmodi mecum ipsa voluebam. Porrò autem circa multam vesperam venit Dromo, literas has ab alio afferens. Accipe Chelidonium, ac lege. Scis enim literas videlicet. CHE. Age videamus. Ac literæ quidem ipse non admodum planè scriptæ, sed incompositæ, & malè coagmentatæ, properantiam quandam scribentis indicant. Sic autem sonant: Quo quidem pacto amârim te, mea Drose, testes facio deos. DRO. Væ væ miseræ mihi, neque salutationem à principio adscribit. CHE. Et nunc autem non odio aliquo, sed necessitate coactus deseo te. Nam me pater Aristæneto tradidit, vt philosophiæ

φὴν αὐτῷ. μανθάνω γὰρ τὰ καθ' ὑμᾶς ἅπαντα, πολλὰ πρὸς ἀτιμήσας μοι ἀπρεπῆ ἐμὲ λέγων ἑταιρεῖν οἰωνῆναι, Ἀρχιτέλους καὶ Βρασικλείας ὄντα· πολὺ γὰρ ἄμεινον εἶναι, τὴν ἀρετὴν τοῦ τιμᾶν τὴν ἡδονήν. ΔΡΟ. μὴ ὥραισιν ἴσως οἱ λῆρ' οὗτος, ἀλλ' ἀπαίδευτος τὸ παράπαν. ΧΕ. ὡς ἀνάγκη πείθεσθαι αὐτῷ· παρακολουθεῖ γὰρ ἀκριβῶς παρακελεύσασθαι. μὴ ὅλως, ἀλλὰ προσέχειν ἄνω ἀλλήλοις ἔξεστιν, ὅτι μὴ ἐκείνῳ. ἀλλὰ σωφρονοῦμαι, καὶ πάντα πανταχοῦ ἀλλήλοις ἐπισκοπεῖσθαι μέ, καὶ ἀναγκάζομαι τοῖς πόνοις προγυμνασαμένην. ταῦτά σοι μόλις ἔγραψα, παρακλέψας ἐμαυτόν· σὺ δέ μοι εὐτύχει, καὶ μέμνησο Κλεινίου. ΔΡΟ. τί σοι δοκεῖ ἐπιστολή, ὦ Χελιδόνιον; ΧΕΛ. τὰ μὲν ἄλλα, ὦ δέσποτα Σκυθι-

sophiæ dem apud illum operam. Atque ille (cognouit enim cuncta quæ ad nos pertinent) multis admodum obiurgauit me, inhoneſtum eſſe dictitans, cum meretrice rem habere me, Architelis & Eraſicleæ filium. Longè enim melius eſſe, virtutem anteponere voluptati. DRO. *Vi nunquam ad maturitatem perueniat nugator ille, qui talibus adoleſcentem inſtituit.* CHE. *Quamobrem neceſſe mihi eſt parêre illi. Aſſequitur enim me, diligenter vbique obſeruans: & in ſumma, ne aſpicere quidem alium quenquam præter ipſum ſolum mihi licet. Quòd ſi verò temperanter & pudicè viuam, ipſiſque per omnia obtemperem, pollicetur profuſus beatum fore, præclarúmque ac fortem me redditurum eſſe, laboribus ad hoc antè præexercitatum. Hæc tibi vix adeò ſcripſi, me ipſum ſuffuratus paululúm. Tu verò feliciter mihi vale, & memineris Clmiæ.* DRO. *Quid igitur videtur tibi epiſtola hæc, Chelidonium?* CHE. *Quod ad cætera quidem attinet,*

[a] *Scythi-*

Σκυθῶν ῥῆσις, τὸ Κλινίου μέμνησο Κλεινίου, ἔχει τινὰ ὑπόλοιπον ἐλπίδα. Δρο. καὶμοὶ οὕτως ἔδοξεν· ἀπόμνυμι δ' οὖν ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος. ἐ μὲν τοίνυν Δρόμων ἔφασκε παιδάριόν τινα. εἶναι τὸν Ἀριστάνετον, καὶ ἐν τῇ προφάσει τῶν μαθημάτων, συνεῖναι τοῖς ὡραιοτάτοις τῶν νέων, καὶ ἰδίᾳ λογοποιεῖσθαι πρὸς τὸν Κλεινίαν, ὑποσχέσεις τινὰς ὑποισχνούμενον, ὡς ἰσόθεον ἀφῆσον αὐτόν. ἀπὰ καὶ ἀναμιχνώσκειν μετ' αὐτοῦ ἐρωτικούς τινας λόγους τῶν παλαιῶν φιλοσόφων πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ ὅλως, περὶ τὸ μειρακιῶδες ὅλον, ἐπεὶλεῖ καὶ τῷ πατρὶ τοῦ Κλεινίου διατρίβειν ταῦτα Χε. ἐχέτω, ὦ Δροσὶ, γαστίσαι τὸν Δρόμωνα. Δρο. ἐγάστρι, καὶ ἄνου δὲ τοῦτο ἡμῖν ἔστι· λέλυπεσο γὰρ καὶ αὐτὸς τῆς Ναυείδος. Χε. θάῤῥει, πάντα ἔσται καλῶς. ἐγὼ δὲ καὶ ἐπιγράψω μοι λοιπὸν ἐπὶ

[a] *Scythica, vt aiunt oratio: illud autem, memineris Cliniæ, ſpem quandam adhuc reliquam præſefert.* DR. *Etiam mihi ita videtur. Proinde pereo amore. Cæterùm Dromo dicebat etiam pæderaſtem quendam eſſe Ariſtænetum, & prætextu doctrinæ conſuetudinem habere cum pueris venuſtiſſimis, & priuatim orationem habere cum Clinia, pollicitationes quaſdam faciendo, quòd videlicet dijs ſimilem illum redditurus ſit. Quin & amatorios quaſdam ſermones philoſophorum veterum ad diſcipulos ſuos idem, inquit, cum illo legit, & inſumma, totus circa adoleſcentem eſt. Interminatus autem etiam eſt, patri Cliniæ iſta ſe dicturum eſſe.* CHE. *Oportebat, Droſe, Dromanem ipſum ineſcare, ac lautiùs paulò accipere.* DRO. *Ineſcaui hominem, & præter hoc autem etiam meus eſt. Nam & ille guſtauit Nauridem.* CH. *Bonum animum habe: omnia rectè fient. Ego verò etiam inſcribere in*

pariete

ἐπὶ ζῦ τοίχε ἐν Κεραμεικῷ, ἔνθα ὁ Ἀρχιτέλης ἔωθε περιπατεῖν, Αεσαίνετ' ἀλαζονείαν Κλειναίαν· ὥστε καὶ ἐκ τούτου τι σωφρανεῖν τὸ παρὰ ζῦ Δρόμωνος διαβολῆ. Δρο. πῶς δ' ἂν λάθοις ἐπιγράψασα; Χε. τῆς νυκτὸς, ὦ Δρο σὴ, ἄνθρακα ποθὲν λαβοῦσα. Δρο. εὖγε, συσκότου μόνον, ὦ Χελιδόνιον, κατὰ κράτος ἀλαζόνος Αεσαίνετος.

pariete volo in Ceramico, vbi Architeles deambulare solet: Aristænetus corrumpit Cliniam, vt ex hoc quoque aliquid concurrat ac faciat ad delationem Dromonis. DRO. *At quomodo id clàm facies, ne deprehendaris?* CHE. *Noctu, Drose, carbone alicunde sumpto.* DRO. *Rectè sanè. Commilita modò, atq; auxiliare, mea Chelodonium, aduersus arrogantem ac vanum istum Aristænetum.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

à SCYTHICA vtaiunt.] ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις, id est, *Scytharum oratio. eo autem prouerbij vice vtitur Lucianus, tum hic tum alijs aliquot locis: & Aelianus in epistolis. Græci autem quicquid agreste, quicquid barbarum ac sæuum intelligi volunt, id Scythicum appellant. Diogenes Laërtius in Vitis philosophorum, putat hoc prouerbium natum esse ab Anacharsidis asperitate. Nam is Scytha natus, inter celebres philosophos habitus est Athenis. Sentit autem Lucianus hic in calce literarum, fuisse quiddam mitius dictum, reliqua nihil præ se ferre humanitatis.*

TPY-

Ἐτάραν δέ τις παραλαβὼν, ψυχὴ φαίη μὰς τὸ μίσθωμα δὸς καθεύδα ἀσφαφὲς, λαπρὸν καὶ σχύων; ἀπ' οὔτε ποπωκὰς ἡδέως, οἶμαι, οὔτε λαπυῶσα μόνος ἠθέλησθς. ἔπλωσθ δ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον, ἑώρων γὰρ. καὶ ναῦ δ οὐ διαλιλοιπας ὁλοσυλλωμ, ὥσπερ βρίφος ταῦτα σωῖ, ὦ Χαρμίδη, τίνος ἕνεκα ποιεῖς; μὴ δῆτα λυπήσῃς με, ὡς ἂν τοῦτό γε περιποιήσω τῆς νυκτὸς, ἀγρυπνήσασα μετὰ σου. Χαρ. ἔρως μ' ἀπόλωσιν, ὦ Τρύφαινα, καὶ οὐκέτ' ἀντέχω πρὸς τὸ λυπόν. Τρύ. ἀπ' ὅτι μὲν οὐκ ἐμοῦ ἐρᾷς, δῆλον· οὐ γὰρ ἂν ἔχων μ' ἀπέλεις, καὶ ἀπώθου μ', ἐπεὶ πολλάκις θέλουσά σε, καὶ τέλος, διατέχιζόν τὸ μεταξὺ ἱμῶν

AMica autem quispiam accepta, & quumque arachnarum mercede data, auersus dormit, lachrumans ac gemens? Sed neque potásti lubenti animo, opinor neque cœnare solus voluisti. Flebas autem etiam inter cœnandum. aspiciebam enim. & nunc autem non desinis viulare, perinde atque infans aliquis. Ista igitur, ô Charmide, cuius gratia facis? Ne quaeso me cedes, vt vel hac parte consequar aliquid ex nocte hac, quam totam hucusque tecum vigilaui. CHARMID. Amor me perdit, Tryphæna, neque malum hoc amplius sustinere possum. TRYPH. At quòd me quidem non ames, manifestum est: neque enim ita negligeres me, cùm probè habeas, atque abs te repelleres, quoties amplexari te volo: denique etiam quasi quodam sepio interposita veste inter-

μῶν τῷ ἱματίῳ, δεδιὼς μὴ ψαύσαμί σου. τίς δ' ὁ μως ἐκείνη ὅτιν', ἔφη. τάχα γὰρ ἄν τι καὶ σωτηλίσαιμι πρὸς τὸν ἔρωτα· οἶδα γὰρ ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα διοικονομεῖσθαι. Χαρ. καὶ μὰν οἶσθα καὶ πάνυ ἀκριβῶς αὐτὴν, μᾶλλον δὲ ἐκείνη σέ· οὐ γὰρ ἀφανὴς ἐστὶν ἐκεῖνα ὅτιν'. Τρυφ. ἀνὶ ὄνομα, ὦ Χαρμίδη. Χα. Φιλημάτιον, ὦ Τρυφαινα. Τρυφ. ὁποτέραν λέγεις; δύο γάρ ἐστι, τὴν ἐκ Πειραιῶς, τὴν ἄρτι διοικουμένην, ἣν ἐρᾷ Δάμυλλος, ὁ νῦν στρατηγοῦντος υἱός· ἢ τὴν ἑταίραν, ἣν παιδίσκην ἐπικαλοῦσιν; Χαρ. ἐκείνην, ἣν ἐώρακα ὁ ταλαίπωρος, καὶ σωτήλιμμα πρὸς αὐτῆς. Τρυφ. οὐκοῦν διὰ ἐκείνην ἔκλαες; Χαρ. καὶ μάλα. Τρυφ. πολὺς δὲ χρόνος ἐστὶ σοὶ ἐρῶντι, ἢ νεοτελὴς τις ἔτι; Χαρ. νεοτελὴς, ἀπὸ μιᾶς δὲ ἐμοὶ σχεδὸν ἀφ' Διονυσίων, ὅτε

intercluderes, metuens videlicet ne te tangam. Sed tamen quænam illa est, dic mihi. Fortasis enim etiam ipsa nonnihil ad amarem istum tibi contulero. Scio enim quo pacto conueniat huiusmodi res administrare. CHAR. At verò nosti atque admodum probè ipsam, & rursum illa te quoque: neq; enim obscura adeò meretrix est. TRYPH. At nomen mihi cedo, Charmide. CHARMID. Philematium, ô Tryphæna. TRYPH. Vitam dicis? duæ siquidem sunt. Illámne ex Piræo, quæ nuper adeò mulier facta est, quam Damyllus amat, eius qui nunc exercitum ducit, filius: an alteram, quam cognomento decipulam vocant? CHA. Illam equidem, atque adeò raptus ab ea & comprehensus miser sum. TRYP. Ob illam itaque plorabas? CHAR. Atque admodum. TRYPH. Multum autem temporis amásti illam, an nuper adeò cœpisti? CHA. Haud nuper adeò, sed menses propè septem sunt, à Dionysiis vsque

ὅτι πρῶτον εἶδον αὐτήν. Τρ. εἶδον δὲ ὅλην ἀκριβῶς, ἢ τὸ πρόσωπον μόνον, καὶ ὅσα ἔξω σώματος φανερά, ἃ ἔδοξε φιλημάτιά, καὶ ὡς ἐγὼ γνώσομαι πάντα καὶ παραλλάττοντα ἔτη γεγονυῖαν ἤδη. Χαρ. καὶ μὴν ὀμνύναι, δύο καὶ εἴκοσιν εἰς τὸν ἐσόμενον ἐναφυβολιῶνα τελέσαν. Τρ. οὐ δὲ ποτὲ οἷς ἐπισύσσεις ἂν, ἔξ ἐπαίνοις ὅρκοις, ἢ τοῖς σαυτῆ ὀφθαλμοῖς; ἐπίσκεψαι γὰρ ἀκριβῶς, εἰ μὴ βλέψας ποτὲ τὸν προτάφους αὐτῆς, ἵνα μόνον τὰς αὐτῆς τείχας ἴδῃ, τὰ δὲ ἄλλα, φρυαλλὴ βαθεῖα. περὶ δὲ τοὺς προτάφους, ὁπόταν ἀσθενήσῃ τὸ φαρμακον, ᾧ βάπτεται, ἐπολυκάπνιται τὰ τρόπαια. καί τοι τί τοῦτο, λιάσαι ποτὲ καὶ γυμνὴν ἰδεῖν. Χάρ. οὐδὲ πώποτέ μοι πρὸς τοῦτο ἐνένευκεν. Τρ. εἰκότως· ἤπίστατο γὰρ μυσαχθησόμενόν σε τὰς αὐτῆς λευκὰς, *vsque videlicet, ex quo primùm illam vidi.* TRYP. *Vidistine autē totam ipsam diligenter, ac faciem solùm, easq; corporis partes quæ in aperto sunt? & quæ vidisti, Philematij ne erant, atque ita vti conueniebat esse mulierem quinque & quadraginta annos iam natam?* CHAR. *At verò deierat illa, secundum supra vigesimum modò ad proximum Decembrem completurā esse.* TRYP. *Tu verò verum credis iurijurando illius, an proprijs oculis? Contemplare enim diligenter, suspiciens aliquando ad tempora illius, quo loco solo suos crines habet: nam cæterà, impostura mera. Circa tempora autem quoties medicamentum quo infici solet, languescit, ac vim suam remittit, albescit plerunque. Quanquam quid hoc attinet? Coge aliquando vt mutandam quoque spectandam se tibi exhibeat.* CHARMID. *At nunquam mihi in hoc consentire voluit.* TRYP. *Meritò sanè. Sciebat enim abominaturum esse te canos ipsius capillos*

πᾶς, ὅλη δ' ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἐς τὰ γόνατα παρδάλεως ἔοικεν, ἀπὸ σὺ ἰδιάκρυσον, τοιαύτην μὴ σωφρονῇς, ἢ σε τάχα μὴ ἐλύπησεν, μὴ σπερμόρρα; Χα. ναὶ, ὦ Τρύφαινα, καί τι τοσοῦτον παρ' ἐμοῦ λαμβάνουσα, καὶ νῦν ἐπιδοὺς χιλίας αὐτοῦ σε ἔχον. διδόναι ῥᾴδιος, ἅτε ὑπὸ πατρὶ φειδομένῳ τρεφόμενος, Μοσχίωνα ἐσδεξαμένης, ἀπέκλεισε μὲ, ἀνθ' ὧν λυπῆσαι μὴ αὐτὸς θέλων αὐτῷ, σὲ παρείλημφα. Τρυ. μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἂν ἦκον, εἴ μοι πεσπέτις, ὡς ἐπὶ τούτοις παραλαμβανοίμην λυπῆσαι ἄλλον, μὴ ταῦτα, Φιλημάτιον τὸν φορῶ· ἀπ' ἄπαμι· καὶ γὰρ ἤδη τρίτον τοῦτον ἤκουσα ἀλεκτρυόνος. Χαρ. μὴ σύ γε ὅτῳ ταχέως, ὦ Τρύφαινα· ἐγὼ γὰρ ἀληθῆ ὄντα, ἃ φῂς περὶ Φιληματίου, τὸν φιλάκλων, καὶ ὅτι βάπλεται, μὴ τὸ τῶν ἀλφῶν, οὐδὲ πεσβλέπειν ἂν ἔτι δυναίμην αὐτῇ. Τρύ.

capillos. Cæterùm tota à collo ad genua vsque Pardali similis est. At tu lachrumabaris, quòd cum tali non coires? Fortassis autẽ etiam ægrè tibi faciebat, & superbẽ gerebat sese. CHAR. Sanè verò, Tryphæna: & hoc quamuis tam multa à me acciperet. Ac nunc quidem postquam mille petenti, facilè ac statim dare non potui, vtpote qui patrem habeam parcum & tenacem, Moschione intrò ad se recepto, me excluſit. Ob quæ, dum illi vicissim ægrè facere volo, te assumpsi. TRYP. At ego, per Venerem, haudquaquã veniſſem, si quis prædixisset mihi, ob id solum assumptam esse me, vt alteri ægrè facerem, præsertim Philematio huic, capulo videlicet. Verùm abeo. Iam enim tertium hoc cecinit gallus. CHAR. Ne tu vatique tam statim, mea Tryphæna. Nam si vera ista sunt quæ de Philematio dicis, coma videlicet supposititia, & quòd fingitur, & vitiligines illæ, ne aspicere quidem amplius illam potuero.

Τρύ. ἐρῶ τὴν μητέρα, εἴ ποτε λούεται μετ' αὐτῆς· περὶ γὰρ τῶν ἐτῶν ἴσως ὁ πάππος διηγήσεταί σοι, εἰ ζῇ ἔτι. Χαρ. οὐκοῦν ἐπειδὴ διάθες ἐκείνη, ἀφῃρήσθω μὲν ἤδη τὸ διατείχισμα, περιβάλωμεν δ' ἀλλήλους, καὶ φιλῶμεν, καὶ ἀληθῶς σωθῶμεν, Φιλημάτιον δὲ πόρρω χαίρέτω.

TRYP. *Interroga matrem, siquando cum illa lauit fortè. Nam de annis etiam anus narrare tibi poterit, si modò viuit etiamnum.* CHAR. *Proinde postquam talis illa est, auferatur quidem iam à medio septum hoc, amplexemur autem mutuò, atque osculemur nos, ac tandem vere coëamus, Philematium autem longè valeat.*

ΙΟΕΣΣΑ, ΠΥΘΙΑΣ Ϛ Λυσίας.

IOESSA, PYthias, & Lysias.

Θρυπῇ, ὦ Λυσία, πρὸς ἐμέ; καὶ καλῶς, ὅτι μήτι ἀργύριον πώποτε ἤτησά σε, μήτ' ἀπιόντα ἐλθόντα, ἔνδον ἕτερον, ἐπῆσαν μήτι παραλογισάμενον τὸν πατέρα, ἢ ὑφελόμενον τῆς μητρὸς, ἀνάγκασαν ἐμοί τι δομῆσαι, ὁποῖα οἱ ἄλλαι ποιοῦσιν· ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἄμισθον, ἀξύμβολον ἐσεδεξάμην. οἶδα, ὅσους ἐρατὰς παρῃτησάμην; Ηθοκλέα τὸν πυτα-

INsolescis igitur, ô Lysia, aduersum me? Et rectè sanè, quandoquidem neque argentum vnquam abs te popoſci: neque venientem exclusi, alterum intus esse dictitans, neq; decepto patre, aut ex matris rebus aliquo subtracto, coëgi te mihi affetre quippiam, perinde atque aliæ facere solent: sed statim ab initio inde, nulla data mercede, atq; asymbolum recepi te intrò. Nostine quàm multos amatores reiecerim? Ethoclem videlicet,

νῦν σὺ ταῦτα νεῦω, καὶ Πασίωνα τὸν ναύκληρον, καὶ τὸν σὸν ἑηβόν σου Μέλιτταν, καὶ σοὶ ἴσως καὶ ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ πατρὸς, καὶ λίαν ὄντα τῆς οὐσίας. ἐγὼ δὲ σὲ, τὸν Φάωνα μόνον ἔχον, ὅτι τινὰ προσβλέπουσα ἕτερον, ὅτι προσιμένη, ὅτι μὴ σὲ. ὥμην γὰρ ἀνόητος ἀληθῆ εἶναι, ἃ ὤμνυσθ᾽, καὶ διὰ τοῦτό σοι προσέχουσα, ὥσπερ ἡ Πηνελόπη, σωφρόνουν, ἐπιβουμένης τῆς μητρὸς, καὶ πρὸς τὰς φίλας ἐγκαλούσης. σὺ δ᾽ ἐπεὶ πρῶτον ἔμαθες, ὑποχείριον ἔχων με, τετυχηκέναι ἐπὶ σοὶ, ἄρτι μὲν Λυκαίνῃ προσέπαιζες, ἐμοῦ ὁρῶσης, ὡς λυποῦντί με· ἄρτι δὲ σοὶ ἐμοὶ κατακείμενον, ἐπῄνεις Μαγίδιον τὸν ψάλτριαν. ἐγὼ δ᾽ ἐπὶ τούτοις ἀπορῶ, καὶ συνίημι ὑβριζομένη. πρώην δὲ, ὁπότε συνεπίνετε, Θρᾴσσα καὶ σὺ καὶ Δίφιλε, παρῆσθα καὶ ἡ αὐλητρὶς Κυμβάλιον, καὶ Πυραλ-

licet, eum qui nunc inter senatores est, Passionem nauclerum, & coæqualem tuum Melissum: quanquam etiam naper adeò pater eius mortuus esset, ac dominus ipse factus bonorum omnium. Ego verò te, Phaonem scilicet meum, solum habebam, neq; aspiciens neque admittens alium quenquam præter te. Arbitrabar enim stulta ac demens, vera illa esse quæ iurabas: & ob hoc animum tibi aduertens, perinde ac Penelope illa, pudicè ac castè agebam, clamante atq; increpante ob hoc matre, & apud amicas accusante me. Tu verò posteaquã intellexisti me obnoxiam habere te, vti quæ iam ex te perissem, nunc quidem ad Lycænam alludebas intuente me, nimirum vt ægrè mihi faceres: nunc autem iuxta me accumbens, Magidium laudabas, psaltriam istam videlicet. Ego verò ob hæc lachrymor, & sentio contumeliam. Paulò autem antè, quando compotabatis Thrasò & tu & Diphilus, aderant & tibicina Cymbalium, &

Πυραμὶς, ἐχθρὰ ὅσα ἐμοί. σὺ δὲ τῦτ' ἀδὼς, τὸν Κυμβάλιον μὲν, ὅ μοι πάνυ ἐμέλησεν, ὅτι πεντάκις ἐφίλησας· σεαυτὸν γὰρ ὕβριζον, τοιαῦτα φιλῶν. Πυραμίδα δ' ὅσον ἔνευες, καὶ πιὸν ἄρα, ἐκείνῃ μὲν ὑπέδεξας τὸ ποτήριον, ἀρρίδος δὲ ὡς παιδὶ, πρὸς τὸ ὦς ἐκέλευον, ἃ μὴ Πυραμὶς ἀτήσει, μὴ ἄρα ἄλλῳ ἐγχέαι. τέλος δ', τὸ μῆλον ἀρπάσαν, ὁπότε ἡ Δίφιλον ἄλλο τι ἀσχολούμενον, ἐλάλει γὰρ Θράσωνι, πεινύσας πως, οὐσύχως προσκύψασα εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, οὐ λαθεῖν γε πειρωμένῳ σοι ἐμὲ· ἃ δὲ φιλήσασα, μεταξὺ τῶν μαστῶν ὑπὸ τὸν ἀρρίχωμον παρεβύσω. ταῦτα οὖν τίνος ἕνεκα ποιεῖς; τί σε ἢ μέγα ἢ μικρὸν ἠδίκησα, ἢ λελύπηκα ἐγώ; τίνα ἕτερον εἶδον, οὐ πρὸς μόνον σὲ ζῶ; ὃ μέγα, ὦ Λυσία, τὸ ποιεῖς, γύναιον ἄθλιον λυπῶν, μεμηνὸς

Pyrallis, ea quæ inimica mihi eſt. Tu verò cùm hoc ſcires, Cymbalium quidem quinquies oſculatus es : id quod non admodum curæ mihi erat, (teipſum enim afficiebas contumelia, talem oſculando) Pyrallidi autem quàm multa innuebas, ac bibens illi quidem poculum commonſtrabas, puero autem reddens, in aurem iubebas, vt nihil Pyrallis id poſtularet, alteri nemini infunderet. Poſtremò autem etiam demorſo malo, quando Diphilum alias res agere videbas (loquebatur enim cum Thraſone tum) inclinans te quodammodò, collimaiè adeò iaculabaris illud in ſinũ ipſius, ne latêre quidem me cupiens. Illa autem exoſculata, inter mamillas ſub faſcia inſertabat illud. Iſta igitur cuius gratia facis ? Qua te autem ſiue magna ſiue parua iniuria affeci, aut etiam offendi ego ? quem alium cunque intuita ſum ? ánnon ad vnius ingenium & morem tuum viuo ? Haud ſanè præclarum aut magnum hoc, Lyſia, facis, miſeram mulierculam, & in te inſanientem, mœrore impli-

μιμνὸς ἐπὶ σοί. ἴσι τις θεὸς, ἣ Ἀδράστα, καὶ τὰ τοιαῦτα ὁρᾷ. σὺ δὲ ποτὲ λυπήσῃ, τάχα ἂν ἀκούσῃς τι περὶ ἐμοῦ, ἀθυμήσω μὲν, ἴσως βραχὺ ἐμαυτὴν ἀπάγξασαν, ἢ εἰς τὸ φρέαρ ἐπὶ λιφαλῆν ἐμπεσοῦσαν, ἢ ἵνα γέ τινα πρόφασιν εὑρήσω θανάτου, ὡς μηκέτι ἐνοχλοίην βλεπομένη, πομπεύσεις τότε, ὡς μέγα, καὶ λαμπρὸν ἔργον ἐργασάμενος. τί με ὑποβλέπεις, καὶ πρίη τὸς ὀδόντας; ἐὰν γάρ τι ἐγκαλεῖς, εἰπέ. Πυθιὰς ἡμῖν αὕτη διακρινάτω. τί τοῦτο, ὅτι ἀπειλεῖν μοι δοκεῖς, καὶ ἀπέρχῃ καταλιπὼν μὴ ὁρᾷς, ὦ Πυθιὰς, οἷα πάσχω ὑπὸ Λυσίου; Πυ. ὦ τῆς ἀγελότητος, τὸ δὲ μὴ ἐπικλαυσθῆναι δακρυούσης, λίθος, ὅτι ἄνθρωπός γε πολλοῦ δεῖ· καίτοι ἀληθῆ εἰπεῖν, σὺ ὦ λώστη, διέφθαρας αὐτὸν ὑπεραγαπῶσα, καὶ τοῦτο ἐμφαίνουσα. ἐχρῆν δὲ μὴ πάνυ αὐτὸν ἐκποιεῖν ὑπερόπλως· οἱ γὰρ ἀθανάμβοι γίγνονται.

implicans. Est dea vtiq; aliqua Adrastîa, ac talia videt. Tu verò aliquando mœrore afficieris, vbi fortasse audieris de me aliquid, quòd iaceam videlicet aut laqueo à me ipsa suffocata, aut in puteum præcipitata, aut quemcunque tandem mortis modum inuenero, dum ne ampliùs ita coràm & ob aliorum oculos molestiùs afficiar. Ac tum pompam vtique duces tu, perinde ac re magna splendidáq; peracta. Quid me toruè aspectas, ac dentibus infrendis? Nam si quicquam est cur me accuses, dicas licet. Pythias hæc inter nos iudicet. Quid hoc? ne respõso quidem dato abis hinc, me relicta? Vides, mea Pythias, qualia patiar à Lysia. PYT. O feritatem. Nã quòd nullis neq; lachrymis flectitur, lapis sanè, non homo est. Quanquam si vtique veritatem conuenit dicere, tute Ioëssa perdidisti ipsum, quæ supra modum amâsti hominem, idq; etiam palàm feci sti illi. Oportebat autem non nimis æmulari ipsum. Insolentes enim fiunt cùm hoc sentiunt.

παύου ὦ τάλαινα δακρύουσα, καὶ λίαν μοι πείθῃ, ἄπαξ ἢ δὶς ἀπόπεμψον ἰκθόντα· ὄψει γὰρ ἀναφλεγόμενον αὐτὸν πάντυ, καὶ ἀντιμιμνόμενα ἀληθῶς. Ιό. ἀλλὰ μηδ' εἴπῃς, ἄπαγε, ἀφικέσθω Λυσίας; εἴθε μὴ αὐτὸς ἀφεκαφθάμας. Πυ. ἀπ' ἰπανέρχεται αὖθις. Ιό. ἀφλόλικας ἡμᾶς, ὦ Πυθιὰς, ἠκρόατό σου ἴσως, ἀπόπεμψον λιγούσης. Λυ. ἀχὶ ταύτης ἕνικεν, ὦ Πυθιὰς, ἐπανιέλυθα, λίαν οὐδὲ πεφροντίκαμι ἔτι τοιούτῳ οὔσαν, ἀλλὰ δέομαί σου, ὡς μὴ καταγιγνώσκῃς ἐμοῦ, καὶ λέγῃς ἄν, ἔγκοτος ὁ Λυσίας ἦν. Πυ. ἀμέλει καὶ ἐλέγομεν, ὦ Λυσία. Λυ. φέρε νυν ἵνα ἐπίλῃς, ὦ Πυθιὰς, Ιόνδραν τινὰ νῦν δακρύουσαν, αὐτὸν ἐπισάντα αὐτῇ, ποτὲ μετὰ μειρακίου καθυβρίσαι, ἐμοῦ ἀφέντος; Πυ. Λυσία, τὸ μὲν ὅλον, ἐταίρα ὄν, ποτὲ δ' οὖν καταλαβὼν αὐτὸς συγκαθύδοντας; Λυ. ἔκτιν σχεδὸν

Ah desine lacrymari miſera: & ſi me audies, ſemel atque iterum exclude venientem. Videbis enim inflammari ipſum denuò prorſus, & viciſſim inſanire vero pacto. IOES. *At ne dixeris quidem, apage. Vt ego excludam Lyſiam? Vtinam ne ipſe à me deficiat modò.* PYT. *At rurſus huc reuertitur.* IOES. *Perdidiſti nos, Pythias: fortaſsis audiit te de excluſione verba facientem.* LY. *Non huius cauſa, Pythias, huc reuerſus ſum, vt quam ne aſpexero quidem amplius, talis cùm ſit: ſed tua gratia, vt ne damnares me, ac diceres fortè, Irrecõciliabilis hic Lyſias eſt.* PYT. *Atq; equidẽ dixiſſem, Lyſia.* LY. *Ferre igitur me vis Pythias Ioëſſam hanc, quæ nunc lachrymatur, cùm ipſe ſuperuenerim ei aliquando cum adoleſcente concumbenti, & à me deſciſcenti?* PYTH. *Lyſia, in vniuerſum quidem meretrix eſt. Cæterùm quando verò deprehendiſti ipſos concumbentes?* LYS. *Sextus,*

ἕκτην ταύτην ἡμέραν, νὴ Δί', ἕκτην γε δήπουθεν, τὸ τέμπτον γὰρ ἐβδόμη ἐστίν. ὁ πατὴρ οὖν, ὡς πάλαι ἐρῶντι ταυτησὶ τῆς γυναικός, ἐνέκλεισέ με, παραγγείλας τῷ θυρωρῷ μὴ ἀνοίγειν· ἐγὼ δέ, οὐ γὰρ ἐφερόμην μὴ οὐχὶ σωθῆναι αὐτήν, τὸν Δρόμωνα κελεύσας παραχύψαντα τοῦ θυρωροῦ τῆς αὐλῆς, ἣ ταπεινότατόν ἐστιν, ἀναβιβάσασθαί με ἐπὶ τῶν νώτων· ῥᾴδιον γὰρ ἔτως ἀναβήσεσθαι ἔμελλον. τί ἂν μακρὰ λέγοιμι; διορύττω, ἦκον τοῦ αὐλίου εὗρον ἀκριβεστάτῳ ἐπιμελῶς. μέσαι γὰρ νύκτες ἦσαν· οὐκ ἔκοψα δ' οὐδέν, ἀλλ' ἐπάρας ἀρίστα τὴν θύραν, ἤδη δέ ποτε καὶ ἐπεποιήκειν αὐτὸ. παραγαγὼν τὸν σροφέα, παρῆλθον ἀψοφητί, ἐκάθευδον δὲ πάντες ἔτι ἐπαφώμην δὲ τοῦ τοίχου, ἐφίσταμαι τῇ κλίνῃ. ἰό. τί ἐρᾷς, ὦ Δάμαλις; ἀγωνιῶ γάρ. Λυ. ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἑώρων τὸ ἔνθημα ἐν τῷ

tus, ni fallor, dies hic est, per Iouem, sextus vtique. fuit enim secunda mensis meipientis, hodie verò eiusdem septima est. Pater igitur cùm sciret me iam olim amare, probam hanc scilicet, concluſit me domi, dato ianitori mandato, ne aperiret. Ego verò (non enim ferebam ab huius congreſſu prohiberi me) Dromonem iuſsi, acclinantem muro atrij, qua parte humillimus erat, in tergũ recipere me. Nam hoc pacto minore negocio aſcenſurus eram quid multis opus est? transcendi, veni. atrium offendi occluſum diligenter. Iam enim nox erat media. Itaque neq; pulſaui tum, ſed attollẽs ſenſim ianuam (iam autem & antea idem aliquoties feceram) tranſuerſum acto cardine, tacitè ac ſine tumultu ingreſſus ſum. Dormiebant autem omnes, atque ego exinde contrecta-

to pariete (vt fit in tenebris) ſuper lectum adſtiti. IOH. Quid narras, ô Ceres? prope enim deficio. LYS Poſtquam autem animaduertebam non vnum eſſe anhelitum:

τὸ μὲν πρῶτον ὤμην τὸν Λυ-
δὸν αὐτῇ συγκαθεύδειν. τόδ'
ἐκ τοῦ, ὦ Πυθιὰς, ἀπ' ἐφαψά-
μενος εὗρον ἀγένειόν τινα,
πάνυ ἁπαλὸν, ἐν χρῷ κεκαρ-
μένον, μύρων καὶ αὐτὸν ἀφε-
πνέοντα. ἔδοξα ἰδὼν, εἰ μὴ ξί-
φος ἔχων κλοπεὺς, δεῖ ἄρ' ὤκνη-
σα, εἴ τι γελᾶτε, ὦ Πυθιάς;
γέλωτος ἄξια δοκῶ σοι διη-
γεῖσθαι; Ιό. τοῦτό σε, ὦ Λυσία,
ἐλύπησεν; ἡ Πυθιὰς αὕτη
μοι συνεκάθευδεν. Πυ. μὴ λέγε
Ἰόεσσα, πρὸς αὐτόν. Ιό. τί μὴ
λέγω; Πυθιὰς τοῦ φίλτατε με-
τακληθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ, ὡς ἅμα
καθεύδοιμεν· ἐλυπούμην γὰρ,
εἰ μὴ ἔχοιμι. Λυ. Πυθιὰς, ἡ
ἐν χρῷ κεκαρμένη, εἶτα δι'
ἕκτης ἡμέρας ἀνεκόμησε τοι-
αύτην κόμην; Ιό. ἀλλ' ἐνόσει
ἐξυρήσασα, ὦ Λυσία· ὑπερρέον
γὰρ αὐτῇ ἀπ' ἐκείνου, νυνὶ δὲ
καὶ τὴν πλοκὴν ἐπέθετο. δεῖ-
ξον, ὦ Πυθιὰς, δεῖξον ὅτως
ἔχει, ψεῦσον αὐτόν. ἰδού, τὸ με-

principiò quidem putabam Lyden cum ipsa vnà dormire, cæterùm aliter multò res erat, Pythias. Nam vbi contrectare cœpi, deprehendi imberbem quendam, admodum tenerum, ad cutem vsque detonsum, vnguenta etiam ipsum olentem. Hoc vbi sensi, si quidem & gladium veniens mecum attulissem, non ita quiêssem tum, sat scitote. Quid ridetis Pythias? an verò risu digna dicere vobis videor? IOES. Hôccine igitur, Lysia, acerbum adeò tibi fuit? Pythias hæc mecũ dormiebat. PYT. Ne dicas illi, Ioëssa. IOES. Cur non dicam? Pythias erat, ô charissime, à me accersita tum, vt vnà mecum dormiret. Aegrè enim erat mihi, quòd te non habebam. LY. Pythias autem? ille ad cutem vsque detonsus? atque exinde intra sex dies hosce tantam iterum produxit comam? IO. Ex eo cùm morbo laborauit, tonsa est, Lysia, defluxerant enim illi tum crines, nunc autem fictitiam comam imposuit. Ostende Pythias, ostende ita rem habere se, ac fidem illi fac. Ecce tibi adulescentulum

istum

ράκιον, ὁ μοιχὸς, ὃν ἐξηλοτύπεις. Λυ. ἀκήκοα γοῦν, ὦ Ἰόσοσα, καὶ ταῦτα, ἐρῶντα, ἐφαψάμενον αὐτόν; Ιό. ἀκούω σὺ μὲν ἤδη πίστεσαι. βούλει δ', ἀντιλυπήσω σε καὶ αὐτὴ, ὀργιζομένη δικαίως ἐν ὧν μέρει; Λυ. μηδαμῶς, ἀπὸ σπονδῶν ἤδη, καὶ Πυθιὰς μεθ' ἡμῶν· ἄξιον γὰρ αὐτῷ παρεῖναι τὰς σπονδάς. Ιό. παρέσται οἷα πέπονθα δι' σὲ, ὦ γενναιότατε νεανίσκων, Πυθιάς; Πυ. ἀπὸ καὶ διήλλαξα ὑμᾶς ὁ αὐτὸς, ὥστε μή μοι χαλέπαινε, ἀλλὰ τὸ δεῦρο ὅρα, ὦ Λυσία, μή τινι εἴπῃς τὸ περὶ τῆς κόμης.

istum mœchum, quem zelotypia prosequebaris. Ly. Quid igitur? annon conueniebat hoc? præsertim amantem, & qui ipse contrectauerat? Io. Proinde tu quidem iam persuasus es vt credas. Vis autem & ipsa vicissim tibi ægrè faciam, vt quæ meritò vicissim irascar tibi? Ly. Nequaquam, sed bibamus iam, Pythiasq; hæc vnà nobiscum. Æquum enim est adesse ipsam reconciliationi faciundæ. Io. Aderit. Qualia autem propter te passa sum, ô generosissime adulescentum Pythias? Pyt. At idem ipse reconciliaui quoq; vos: quare non est cur mihi succenseas, ni istud quæso vide, Lysia, ne cui de coma quicquam dixeris.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ, Χηνίδας & Ὑμνίς.

ΕΝ δὲ τῇ πρὸς τοὺς Γαλάτας μάχῃ, ἐφὶ, ὦ Χηνίδα, ὅπως μὲν πρεσβεύσασα τῶν ἄλλων ἱππέων ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ, ὅπως δὲ οἱ Γαλάται, καίτοι ἄλλιμοι ὄντες, ἔφυγον εὐθὺς, ὡς

LEONTICHVS, Chenidas, & Hymnis.

IN pugna autem contra Galatas, die Chenida, quo pacto ipse quidē ante cæteros equites cursu præstitus fuerim, equo insidēs cādido: Galatæ autē, tametsi fortes alioqui bellatores, trepidārint cōtinuò ô vbi aspiciebāt

ὃς ἄδόν μι, καὶ ὐδεὶς ἔτι ὑπέ-
σχ. τότε τοίνυν ἐγὼ, τὴν μὲν λόγ
χην ἀκοντίσας, διέπειρα τὸν
ἔπαρχον αὐτῶν, καὶ τὸν ἵπ-
πον. ἐπὶ δὲ τοῖς σωζομένοις ἔτι
αὐτῶν (ἦσαν γάρ τινες. οἱ
δὲ μένον, ἀναλυσαντες μὲν τὴν
φάλαγγα, εἰς πλαίσιον δὲ συ-
ναγαγόντες αὐτὰς) ἐπὶ τούτους
ἐγὼ σπασάμενος τὴν σπά-
θην, ἅπαντι τῷ θυμῷ ἐπιπλά-
σας, ἀναπίπω, μὴ ὄνον ἐπὶ,
τοὺς πεισθέντας αὐτῶν τῇ ἐμ
βολῇ τοῦ ἵππου. ὡς ξιφα δὲ
κατεγνωκὼν, διέτεμον τῶν
λοχαγῶν ἑνὸς εἰς δύο τὴν
κεφαλὴν αὐτῶν κράνει ὑμεῖς
δέ, ὦ Χεωνίδα, μετ' ὀλίγον ἐ-
πέστητε, ἤδη φευγόντων Χη.
ὅτι γὰρ ὦ Λεόντιχε, περὶ Πα
φλαγονίαν ἐμονομάχησας
τῷ σατράπῃ, οὐ μικρὰ ἐπι-
δείξω καὶ τοῦτο. Λε. καλῶς
ὑπέμνησας, οὐ κακοῦς οὐδ' ἀ-
φανοῦς τῆς πράξεως· ὁ γὰρ
σατράπης μέγιστος ἦν, ὁ-
πλομάχων ἄριστος δοκῶν εἶ-
ναι,

me, neq; quisquam amplius subsistere sustinuerit. Ibi igitur tum ego lancea quidem emissa transfixi præfectum alæ ipsorum, vnà cum equo. Contra eos autem qui conferti adhuc resistebant (erāt enim nonnulli qui persistebant, phalange quidem soluta, in quadrangulam autem aciem aggregatis ipsis) progressus, arrepto gladio, ac iotis animis facto in illos impetu, in fugam quidē conuerto circà septem eorum qui in prima acie pugnabant, equi incursu: gladio autē impacto, manipulatij vnius ducis caput in duas partes disseco, vnà cum ipsa galea. Vos autem, Chemida, paulò pòst superueniſtis, fugientibus iam illis. CHE. Nam cum, Leontiche circa Paphlagoniā singulari prælio cum satrapa illo congressus es, ánnon tum quoq; præclarum facinus ac magnum edidisti? LEO. Pulchrè commonuisti facinoris, haudquaquā etiam illius ingenerosi. Nam satrapa ipse cum corpore quidem esset maximus, inter

ψω, καὶ καταφρονήσας τῶν Βασιλικῶν, προπηδήσας εἰς τὸ μέσον, πρόκαλεῖτο, εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ μονομαχῆσαι, οἱ μὲν ἄρ' ἄλλοι ἐκαπεπλήγδαν, οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι, καὶ ὁ χιλίαρχος αὐτὸς, καί τοι ὄντα ἀγχινῆ ἄνθρωπον ὤν. Ἀρίσταρχος μὲν γὰρ χιλίαρχος, Αἰτωλὸς, ἀκοντιστὴς ἄριστος. ἐγὼ δὲ χιλιάρχουν ἔτι. ἐλπίσας δ' ὅμως, καὶ τοὺς ἑταίρους ἐπιλαμβανομένους ἀκροδοάμων· ἐδεδοίκεσαν γὰρ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὁρῶντες ἀρεσίλεοντα μὲν τὸν βάρβαρον ἐπιχρύσοις ὅπλοις, μέγαν τινὰ, καὶ φοβερὸν ὄντα τὸν δόρυ, καὶ παραδάνουλα τῷ δόγχῃ. Χη. καίγε ἔδεισα τότε, ὦ Λεόντιχε, καὶ οἶδα ὡς ἀχόμην σου, δεόμενος μὴ κινδυνεύειν. ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι, σοῦ ἀφθαρέντος. Λε. ἀλλ' ἐγὼ τολμήσας,

inter grauis autem armaturæ milites pugnator haberetur optimus, contemptis videlicet Græcis, in medium prosiliebat, ac prouocabat siquis cũ ipso singulari prælio decertare vellet. Ibi igitur tum cæteri quidem perculsi atque perterriti erant, Manipularij videlicet, Præfecti, & Centuriones, & ipse etiam Imperator, quanquam homo esset minimè alioqui ingenerosus aut ignauus. nam Aristarchus tum imperator exercitum ducebat, Aetolus, idemq; iaculator optimus. Ego verò tribunatum adhuc tum gerebam: sed tamen nihilominus fidens animo, & dimotis à me socijs, qui me increpando retinebant: metuebant enim mihi, aspicientes Barbarum quidem ipsum resplendentè armis inauratis, magnã autẽ atque terribilem indutum galeam, & præterea lanceam quoque vi multa librantem. CHE. Nimirum ego quoque tum metui, Leontiche, & scis quo pacto instabam tibi precando, ne præ alijs periculo committere te velles. Nam mihi vita hæc ingrata futura erat, te morte amisso. LE. At ego

tum

μέσας, παρῆλθον ἐς τὸ μέσον, ἐχάρην τῷ Παφλαγόνῳ ὁ πεισμένῳ, ἀπὸ πάγχυ καὶ αὐτός. ὥστε βοὴ ἀνέβη, ἐγένετο ἡ παρ' ἡμῶν, καὶ παρὰ τῶν βαρβάρων· ἐγνώρισάν με γὰρ καὶ ἐκεῖνοι ἐφόρτου. ἀπ' εὐωνύμου μάλιστα, καὶ τῶν φαλάρων, καὶ τοῦ λόφου. εἶπε, ὦ Χλωίδια τίνι με πάντων τότε ἐκάλεσε; Χε. τίνι δ' ἄλλῳ, ἢ Ἀχιλλεῖ, νὴ Δία, τῷ Θέτιδος καὶ Πηλέως; ἔτως ἔφριττε μὲν σοι ἡ κόρυς, ἡ φοινικὶς δ' ἐπελάμπετο, καὶ ἡ λόγχη ἠμάρμαρεν. Λε. ἐπεὶ δ' ἀνέστημεν, ὁ βάρβαρος πρότερον τιτρώσκει με, ὀλίγον ὅσον ἐπιψαύσας τοῦ δόρατι, μικρὸν ὑπὲρ τὸ γόνυ. ἐγὼ δ' ἀνελάσας τὴν ἀσπίδα τῇ σαυρώτῃ, πλάγιος ἐμπὰξ ἐς τὸ σίφνον ἐπ' ἐπισφαμῷ, ἀπερειδόμενος τῇ σπάθῃ ῥᾳδίως καὶ τὰ ὅπλα ἔχων, ἐπαγόμενος, ἅμα καὶ τὴν λευκὴν ἐπὶ δ' σαυρώτης πεπηγυῖαν λόφου, λιλαιόμενος τοῦ φόνου. Υμ. ἄπαγε, ὦ Λεόντιχε, μιαρὰ

tum præ cæteris ausus, pro
cessi in medium, non peiu
neque ipse Paphlagone illi
armatus, sed totus adeò au
ro collucens. Quare clamo
statim coortus est & à no
stra parte, & à barbaris
Agnoscebant enim etiam ill
me videntes, & maximè e
pelta, & phaleris, & cri
stis. Dic quæso Chenida, cui
nam me tum omnes asimi
labant? CHE. Cui aue
alteri, quàm Achilli, per Io
uem, Thetidis & Pelei filio
Ita decebat quidem te ga
lea, efflorebat autem pur
pura: pelta verò etiam fulgu
ris modo coruscabat. LE
Postquam autem ad manu
ventum est, Barbarus illi
prior vulnerat me modicè
quasi perstringens hasta pau
lùm supra genu. Ego verò
adacta per clypeū lācea, to
tum vtrinq; pectus illius trā
uerbero: atq; exinde accur
rens, ceruicem quoq; gladi
amputo facilè, armaq; illiu

referens inde redeo, caput quoq; vnà summa fixū lancea por
tans, cæde videlicet lotus ac madens. HY. Apage, Leontiche

fœ

ἀ ταῦτα ἢ φοβερὰ περὶ σαυ
ῦ λιγῆ, καὶ ὃν ἄρ ἔτι σι ὀδ
ϐουλήψαι τις, ὅτω χαίροντα
ϛ λύθρῳ, ὐχ ὅπως συμπίοι, ἢ
υγκοιμηθοίη. ἴγωγι οὖν ἄπ
αμι. Λε. ἁπλάσιον ἀπόλα
ι τὸ μίσθωμα. Υμ. ὃν ἄρ
πομείναμι ἀνδροφόνῳ συγ
αθεύδαν. Λε. μὴ λίσθι, ὦ
μνί, ἐν Παφλαγόσιν ἐκεῖνα
ἐπραχται, νυνὶ δὲ ἀρμόλω
ίγω. Υμ. ἀλλ' ἐναγὴς ἄνδρω
ϖ ἔᾶ, καὶ τὸ αἷμα κατέσταί
του ἀπὸ τῆς λιφαλῆς τὸ βαρ
βάρε, ὡς ἔφερϐ ἐπὶ τῇ σαεί
ῃ. ἔτ' ἐγὼ δοῖϐον ἄνδρα πε
ϐαλῶ, καὶ φιλήσω; μὴ, ὦ
Κάεστϐ, γένοιτο· ἀλλ γὰρ οὖ
ϖ ἀμείνων τοῦ Δημίου.
Λε. καὶ μὰν ἔμι ἄλλϐ ἐν
ϐοις ὅπλοις. εὖ οἶδα, ἠράσθης
ἄν. Υμ. ἀπόσσα μόνον, ὦ
Λεόντιχι, ναυτιῶ, καὶ φείδω,
καὶ τὰς σκιὰς μοι δοκῶ ὁ-
ᾶν, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν τε-
θνεωμένων, καὶ μάλιστα, τὸ
ἀθλίε λοχαγοῦ, ἐς δύο τλὴν λι-
φαλῆν

fœda scelerataq; hæc, atque adeò horribilia de te ipso narras: neque verò te amplius ne aspexerit quidem aliquis, cruore ac tabo ita gaudentem, nedum bibat tecum, aut concumbat. Ego certè igitur hinc abeo. LEO. Quin duplam accipe mercedem. HYM. Non potero cum viro cædibus polluto concumbere. LEO. Ne metuas, Hymni. Nam illa tum in Paphlagonia gesta sunt, nunc autem pacem hîc ago. HYM. At homo devotus & execrabilis es, & cruor ex capite Barbari illius quod in lanceâ fixum portabas, in te destillabat. Egóne igitur vt talem virum amplectar & osculer? absit, ô Charites. neque enim iste talis carnifice melior. LEON. At verò si me vidisses in armis, sat scio, amâsses, Hymni. HYM. Audiês solùm hæc, Leôtiche, nauseo, aique horreo, ipsasq; illas vmbras videre mihi videor & simulachra occisorum, & præcipuè miseri illius manipularij præfecti, cuius tu caput

φαλὸν διηγημάτιον. τί οἶσθα, τὸ ἔργον αὐτὸ, καὶ τὸ αἷμα ἐκθλασσόμενον, καὶ διαμιγνύμενον τοῖς νεκροῖς; ἐπθανεῖν γάρ μοι δοκῶ, ἢν ἀληθινόν τι φονικὸν ἴδω. Λε. ὅτως ἀγεννὴς, ὦ Υμνί, καὶ μικρόψυχος εἶ; ἐγὼ δ' ἤδη καὶ ἀλεκτρυόνα ἔθυσα. Υμ. ἀπὸ τίνος τοῖς διηγήμασι τούτοις, ἢ Λημνιάδας ἢ Δαναΐδας ἥρως; ἐγὼ δ' ἀπέρχομαι παρὰ τὴν μητέρα, ἕως ἔτι ἡμέρα ἐστίν. ἵπου καὶ σὺ, ὦ Γραμμὴ, σὺν ἧ ἤρξω χιλιάρχων ἄνευ, καὶ φονεῦ, ὁπόσων ἂν ἐθέλῃς. Λε. μένον; ὦ Υμνὶ, μένον. ἀπολέλυσθε. Χη. σὺν θεῷ, ὦ Λεόντιχε, ἀφιεῖς παιδίσκην λατρεύουσαν, ἱπποκόμων λύφους, καὶ ἀπιθάνους ἀνοσίας διηγησάμενον. ἐγὼ δ' ἤδειν ὅθεν, ὅπως ταῦτα ἐγένετο, ἔτι σε τὰ περὶ τὸν λοχαγὸν ἐκεῖνα διηγεῖσθαι τὸ πρόσωπον, καὶ σκυθρωπάζειν, ἐπεὶ καὶ

caput in duas partes diffecuisti. Quid putas igitur si ipsum opus aspicerem, & cruorem manantem, & iacentium cadauera? Emoritura certè mihi videor, vt quæ nunquam ne gallũ quidem gallinaceum occidi viderim. LEON. Adeónè autem ingenerosa Hymnies, & pusillanimus? Ego verò oblectatum iri te putabam audiendis istis. HYM. At huiusmodi narrationibus oblecta, si quas Lemniades inueneris, aut Danaides. Ego autem hinc ad matrem curriculò abibo, dum adhuc dies est. Sequere & tu Grãme. Tu verò vale, Tribunorũ optimè, & occisor, quot quot etiam volueris. LEO. Mane quæso, Hymni, mane. Abijt. CHEN. Nempe Leontiche, puellam simpliceem territãsti, concutiendocrisias, & incredibilia quædam præclarè facta commemorando. Ego verò statim videbam quo pacto expallescebat, cum tu adhuc illa quæ circa manipularium facta essent, narrares: contrahebatq; vultum, & exhorrebat aliquantum

σὴ ἀμελήσα τῷ Παφλαγόνι φῆς. Λε. ὥμην ἐραστοτέρ- ῳ σοῦ αὐτὴ φανεῖσθαι καὶ ἧττον ἀπολεῖσθαι, ὦ Χαρίδα, τὸ μονομάχιον ἐπόθα- νον. Χη. ἦ δὲ ἴδη γέ σοι ψεύδεσθαί σοι, ὀργῆς τῷ ἀντίας τῆς ἀλαζονείας; οὐ δεινὸν φοβερὸν αὐτὸ ἐποίη- σας. ἴσως γέ, ἀπίτιμος τῆ κα- κοδαίμονος Παφλαγόνος τῷ Παφλαγόνι, τί γὰρ κατέπηξας αὐτῷ ἐπὶ τῆς σαγίδος, ὥστε σε καταῤῥεῖν τὸ αἷμα; Λε. τὸ- δ' μὲν ὡς ἀληθῶς, ὦ Χαρίδα, ἐπεὶ τά γε ἄλλα οὐ καλῶς ἐψεύσμεθα. ἄπιθι δ' οὖν καὶ πεῖσον αὐτὸν συγκαθεύδε- σουσαν. Χη. λέγω οὖν, ὡς ἐ- ψεύσω ἅπαντα, γνοὺς δ' αὐτὴ δόξαι βελόμη; Λε. ἀλ- λὰ σὺ, ὦ Χαρίδα. Χη. καὶ μὲν δὴ ἄλλως ἀφικοῖο. ἐπεὶ δίνων θάτερον, ἢ μισεῖσθαι ἀγα- θὸς ἐν λόγων, ἢ καθεύ- δων μετὰ Ὑμνίδος ἐψεῦσθαι ὑμᾶς.

tum, poſtquam etiam diſſe- cuiſſe te caput illius dice- bas. LEON. At ego me illi amabiliorē eò viſum iri pu- tabam. Sed & tu me perdi- diſti, Chemida, qui vltra hæc etiam de ſingulari certami- ne Jubmonuiſti. CHEN. An non decebat me quoque mentiri tecum, quando cau- ſam arrogantiæ iſtius vide- bam? Tu verò longè terri- biliora omnia feciſti Eſto enim amputaris infelicis i- ſtius Paphlagonis caput, cui idem etiam lanceæ affixiſti, ita vt cruor in te deſtillaret? LEON. Vnū hoc impurum ac deteſtabile re vera, Che- nida. Nam cætera quidem non omnino malè conficta fuerant. Abi igitur, ac per- ſuade illi vt redeat, mecumq; dormiat. CHEN. Quid ig- gitur? dicámne quòd omnia iſta mentitus fueris, dum ge- neroſus ipſi videri affectas? LE. Turpe hoc, Chenida. CH. At verò alio pacto non redibit facilè. Proinde alterum ex his elige, vt vel odio habearis, dum præclarus bellator vi- deri cupis: vel mentitū eſſe te iſta confitearis, & cū Hymnide dormias.

ὁμολογῶμεν. Λε. χαλεπὰ μὲν ἄμφω. αἱρετώτερον δ' ὅμως τὴν Ὑμνίδα. ἄπιθι οὖν, καὶ λέγε, ὦ Χλωίδα, ἐψεῦσθαι μὲν μὴ πάντα δέ.

dormias. LEON. Difficile sanè vtrunque est, sed tamen Hymnidem habere malo. Abi itaque, ac dic illi, Chenida, mentitum quidem esse me, non tamen omnia.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DANAIDES.] *Danaus, cùm essent ei quinquaginta filiæ, & Aegypto totidē mares responsum accepit, se à genero interfectum iri. quapropter vt nuptias recusaret fratris, secessit Argos. Tandem cùm ad hoc cogeretur, filiæ monitis patris coniuges noctu omnes interfecerunt, præterquam Hypermnestra, quæ Lino viro pepercit : à quo Danaus, postquam annos regnâsset quinquaginta, interfectus est. Danaides verò dare criminis pœnas apud inferos dicuntur, aquis implere fracta dolia coactæ. De quibus Bologninus ex 4. Metamorph. Ouid.*

Implebuntq; suas nequicquam Belides vrnas,
Imperio patris, quæ secuêre viros.

ΔΩΡΙΩΝ ΚΑΙ Μυρτάλης.

ΝΥν μὲ ἀποκλείεις, ὦ Μυρτάλη; νυνὶ, ὅτε ἄπορος ἐγὼ δοκῶ σοι; ὅτε δὲ σοὶ τὰ τοσαῦτα ἐκόμιζον, ἐρῶμέν σ', ἀνὴρ, δεσπότης, πάντ' ἦν ἐγώ. ἐπεὶ δ' ἐγὼ μὲν αὖ ἤδη ἀκείβως, σὺ δὲ τὸν Βιθυνὸν ἔμπορον εὗρες

DORIO ET Myrtale.

NVnc me excludis sci licet Myrtale? nunc quando ad inopiam perueni propter te? At quādo tam multa ad te afferebā: amator, vir, dominus, denique nihil non erā. Posteaquā igitur ego quidem exhaustus ac siccus planè iam, tu verò Bithynū ipsum mercatorē inueniſti, qui

ἐρασθῶ, ἀφαλείομαι μὴ ἐγὼ, μὴ πρὸ τ θυρῶν ἑστὼς δακρύων, ὁ δὲ τ νυκτῶν φιλεῖται, μόνος ἔνδοθεν ὄν, μὴ μὴ παννυχίζῃ, καὶ λυθῇς φῆς ἀπ' αὐτοῦ. Μυρ. ταῦτά μ' ἀφανίζει Δωρίων καὶ μάλιστα, ὁπόταν λέγῃς, ὡς πολλὰ ἔδωκας, καὶ πλούσιος γεγένησαι δι' ἐμέ. λόγισαι γὰρ ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς, ὁπόσα μοι ἐκόμισας. Δωρ. ἴθι δή, ὦ Μυρτάλη, λογισώμεθα. ὑπόδημα τε ἐκ Σικυῶνος τὸ πρῶτον δύο δραχμῶν τίθει δύο δραχμάς. Μυρ. ἀλλ' ἐκοιμήθης νύκτας δύο. Δωρ. καὶ ὁπότε ἦκον ἐκ Συρίας, ἀλάβαστρον μύρου ἐκ Φοινίκης, δύο καὶ τοῦτο δραχμῶν, νὴ τὸν Ποσειδῶ. Μυρ. ἐγὼ δέ σοι ἐκπλέοντι τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χιτώνιον, τὸ μέχρι τ μηρῶν, ὡς ἔχοις ἐρέσσειν, Ἐπίκουρος τὸ πρωΐ ὡς ἐκλαθόμενός αὐτὸ παρ' ἡμῖν, ὁπότε ἐκάθευδε παρ' ἐμοί. Δωρ. ἀπολαβὼν αὐτὸ γνωρίσας ὁ Ἐπίκουρος πρώην

qui te amet, ego quidem excludor, & ante fores sto lachrmians: ille autẽ tota nocte osculatur, & solus meus est, & quasi quoddam sacrũ pervigilium tecum peragit, iamq; etiam prægnantem ex eo esse te ais. MYR. *Ista me enecant, Dorio, & maximè quando dicis quòd multa dederis mihi, & ad inopiam propter me redactus sis. Rationem igitur subduc quæso omnium eorum quæ iam inde à principio ad me attulisti.* DOR. *Rectè sanè, Myrtale, subducamus rationem. Primipiò igitur calceos attuli tibi Sicyonios, duarum drachmarum precio. pone duas drachmas.* MYR. *At concubuisti quoque noctes duas.* DOR. *Et quando ex Syria veniebam, alabastrum unguenti ex Phœnicia, duarum etiam drachmarum, ita me ferant Neptunus.* MYR. *At ego tibi, cùm hinc navigares, paruam illam tunicam dedi ad femora vsque demissam, quo remigando vteretis, quam Epiurus proreta, quando dormierat mecum, per oblivionem hîc meus reliquerat.* DOR. *Verùm cognitam illam*

ἐν Σάμῳ, μετὰ πολλῆς γε, ὦ θεοί, τῆς μάχης. ἀρόμενά μοι ἐκ Κύπρου, καὶ Ἐπίκουρος πλέων, καὶ πέρδικας τέσσαρας, ὁπότε κατὰ πλόον ἐν Βοσπόρῳ, ἐκόμισα καὶ σοὶ τί δῆτα; καὶ ἄρτους ὀκτὼ ναυτικοὺς, ἐν γυρχάθῳ ξηρούς, καὶ ἰσχάδων βίκον ἐκ Καρίας, καὶ ὕστερον ἐκ Πατάρων σανδάλια ἐπίχρυσα, ὦ ἀχάριστε, καὶ τυρόν ποτε μίμνημαι μικρὸν γάρ ἐκ Γυθίου. Μυρ. πῶς γάρ, ἕως δραχμῶν, ὦ Δωρίων, ταῦτα πάντα. Δωρ. Μυρτάλη, ὅσα ναύτης ἄνθρωπος ἐμισθωσάμην, μισθοῦ ἐπιπλέων. νῦν γὰρ ἤδη τοίχου ἄρχω τοῦ δεξιοῦ, καὶ σὺ ἡμῶν ὑπερορᾷς; πρώην δὲ ὁπότε Ἀφροδίσια ἦν, ὀκτὼ δραχμὰς ἔθηκα πρὸς τὸν ποδεῶνα Ἀφροδίτης, τοῦ ἐνικήσω, ἀργυρᾶς; καὶ πάλιν τῇ μητρὶ ἀντὶ ὑποδήματα δύο δραχμὰς, καὶ Λυδῇ τῇ παιδίσκῃ ἐς τὴν χεῖρα, νυνὶ μὲν δύο, νυνὶ δὲ τέσσαρας ὀβολούς; ταῦτα πάντα συντεθέντα, ἴσως ναύτου ἀνδρός ἐστιν. Μυρ.

in Samo nuper à me rursum abstulit Epiurus, nõ sine multo (prò dij) certamine. Cepas autè ex Cypro, & superedas quinque, & perdicas quatuor, quando ex Bosporo nauigauimus, attuli tibi quoq. Quid ergo? etiam panes octo nautic os in canistro, ficos, & corimam caricis plenã ex [a] *Caria, & postea* [b] *ex Patatis sandalia inaurata, ô ingrata. Etiam caseum aliquando metuni afferre me tibi ex Gythio.* MYRT. *Quinq; fortassis drachmarum, Dorio, omnia hæc.* DOR. *O Myrtale, quantũ equidem potui, homo nauta, & mercede operam nauibus locans. Nunc enim etiam lateri præfectus sum dextro, & tu nos contemnis? Nuper autem quando Aphrodisia celebrabãtur, ánnon drachmã quoq; ante pedes Veneris pro te posui aureã? & rursum matri pro calceamentis drachmas numeraui duas, et Lydæ huic in manũ aliquoties nunc duos, nunc quatuor obolos. Hæc omnia in vnum cõpacta, substantia certè viri nautæ fuerũt.*

MYR.

Μυρ. τὰ κρόμμυα, καὶ οἱ Θ-
ρίδακες, ὦ Δωρίων; Δωρ. ναὶ, ὦ
Μυρτάλη· ἔχον γὰρ πλείω κομίσαι· οὐ γὰρ
ἂν ἤριστον, εἰ μὴ πλατῶν ἐτύγ-
χανον. τῇ μητρὶ δὲ οὐδὲ λιφαλί-
δα μίαν σκορόδου ἐκόμισα
πώποτε. ἥδέως δ' ἂν ἐμαθον,
εἴ τινα σοι παρὰ τοῦ βιθυνοῦ τὰ
δῶρα. Μυρ. τοῦτί πρῶτον ὁρᾷς
τὸ χιτώνιον; ἐκεῖνος δὲ ἐπρίατο,
καὶ τὸν ὅρμον τὸν παχύτερον.
Δωρ. ἐκεῖνος; οὐδὲν γάρ σε
πάλαι ἔχοσαν. Μυρ. ἀλλ' ὁρᾷς,
πολὺ λιπαρώτερος καὶ ὑ-
μαράγδους ἔχει, καὶ ἐκπό-
βια ταυτί, καὶ δάπιδα. καὶ
πρώην δυὸ μνᾶς, καὶ τὸ ἐνοί-
κιον ἐκτίβαλεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὁ
σάνδαλα Πατταικὰ, καὶ τυρὸν
Γυθιακὸν, καὶ φλαυάφας. Δω.
ἀλλὰ ἐκεῖνο ὀλίγας, οἵῳ ὄντι
συγκαθεύδεις αὐτῷ; ἔγημεν
ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα, πάντως,
ἀναφαλαντίας, καὶ τλῶ χοιάρῳ
οἵῳ καράβῳ, οὐδὲ τὸν ὀδόν-
τας αὐτοῦ ὁρᾷς; ἢ μὴ γὰρ Χά-
ειτον, ὦ Διοσκόρω, πομαὶ, καὶ
μάλιστα ὁπόταν ᾄδῃ, καὶ ἁ-
βρὸν

MYR. Cepæ illæ videlicet, & ſaperdæ, Dorio? DOR. Ita certè. Neque enim plura aut maiora ferre potui. Non enim remis locarem operā, ſi diues forem. Cæterùm matri meæ ne caput quidem vnum ally vnquam attuli. Libenter autem ſcirem, quænā tibi à Bithyno iſto dona dareniur. MYR. Principiò tunicam hanc vides? eam ille emit, & monile hoc craſſius. DOR. Illene? Annon ego te iam olim habere noram? MYR. At quod tu noras, multò tenuius erat, neq; vllos ſmaragdos habebat. Deinde & maruei has, & tapetem. Nuper autem etiā duas minas. Et penſionem domus quoq; pro nobis exoluit, non ſandalia Patarica, & caſeū Gythiacum, & id genus nugas. DOR. At illud non dicis, cū quali ipſo cōcumbas; q annos omninò ſupra quinquaginta natus vxorem duxit, caluus videlicet, & colore ſimilis carabo. Neq etiā dētes illius vides? Nā gratiæ quidē, ô Dioſcuri, illius multæ, & præcipuè quoties cantat, & de-

βρὸς ἐὰν θέλῃς, ὃν & αὐτὸν εἰσορᾷς, φασίν. ἀπὰ ὄναιο αὐτῆς, ἀξία γε οὖσα, καὶ γνοίης ὑμῖν παιδίον ὅμοιον τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς εὑρήσω Δελφίδα, ἢ Κυμβάλιόν τινα τῶν ἐμῶν, ἢ τὴν γείτονα ὑμῶν τὴν αὐλητρίδα, ἢ πάντως τινά. λαπίδας δὲ καὶ ὅρμους, καὶ μυνᾶ μιθώματα ὁ πάντ]ως ἔχομεν. Μυρ. ὦ μακαρία ἐκείνη, ἥ]τις ἐρασθῇ σοῦ, ὦ Δωρίων. ἔξει. ὑρέμματα γὰρ αὐτὴ οἴσεις ἐκ Κύπρου, καὶ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλεύσῃς.

licatior paulò esse cupit, as nus ad lyram, vt dici sole Sed tu fruere eo, digna vi existens, ac puer vobis na scatur patri similis. Ego ve rò etiam ipse inueniam Del phidem, aut Cymbalium a liquam, meæ conditionis, au etiam vicinam vestram han tibicinam, aut omninò vllan aliquam. Tapetas autem, & monilia, & duarũ minarum mercedem non omnes habe mus. MYR. Beatam igitu illam, quæ te amorem ha bebit, Dorio. Cepas siquidem illi feras ex Cypro, & caseum scilicet quando ex Gythio nauigabis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CARIA.] *Asiæ minoris regio inter Lyciam & Ioniam Dicta est autem Caria à Chara rege, qui primus, vt fertur, a uium Auguria inuenit. Populi Cariæ meminit Virgil.* 8. *Aen*

Hic Lelegas Carasq; sagittiferosq; Gelones.

b Ex Pataris.] *Vrbs Lyciæ, vbi sex hyemalibus mensibu Apollo responsa dabat. Dicta à Pataro Apollinis filio ex Lyci Xanthi filia: vel ab alio Pataro Lapeonis filio. Hinc Patareu adiectiuum.* 1. *Ouid.* 1. *Metam.*

—mihi Delphica tellus,
Et Claros & Tenedos, Patareaque regia seruit.

KOXAI

ΚΟΧΛΙΣ ΚΑΙ Παρθενίς.

Τί δακρύεις, ὦ Παρθενί; ἢ πόθεν ἀγαγόντας τὰς αὐλὰς φέρεις; Παρ. ὁ στρατιώτης ὁ Αἰτωλὸς, ὁ μέγας, ὁ Κροκάλης ἐρῶν, ἐράπισέ με, αὐλήσαντα παρὰ τῇ Κροκάλῃ, καὶ τὴν ἀντρικὴν αὐτοῦ Γόργιν μεμισθωμένον, καὶ τὰς τε αὐλὰς μου συνέτριψε, καὶ τὴν τράπεζαν μεταξὺ δειπνούντων ἀνέτρεψε, καὶ τὴν κρατῆρα ἐξέχεεν ἐπεσπάσας. καὶ τὸν μὲν ἀγροῖκον ἐκεῖνον τὸν Γόργον, ἀπὸ συμποσίου τὰς τρίχας ἀποσπάσας τῶν παρόντων, ἔπαιον περιστάντες. αὐτός τε ὁ στρατιώτης, Δανόμαχος (οἶμαι) καλεῖται, καὶ ὁ συστρατιώτης αὐτοῦ. ὥστε οὐκ οἶδα, εἰ βιώσεται ὁ ἄνθρωπος, ὦ Κοχλί. αἵμά τε γὰρ ἐρρύη πολὺ ἀπὸ τῶν ῥινῶν, καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον ἐξώδηκεν αὐτοῦ, καὶ πελιδνόν ἐστιν. Κοχ. μανίη ὁ ἄνθρωπος, ἢ μέθη τις ἰσχυρὰ καὶ παροινία, τὸ πρᾶγμα; Παρ. ζηλοτυπία τις, ὦ Κοχλί, καὶ ἔρως ἐκεῖνος, ἡ Κροκάλη

COCHLIS ET Parthenis.

QVid ploras, Parthenis? aut vnde fractas hasce tibias affers? PAR. Miles Aetolus iste magnus, qui Crocalen amat, alapis cecidit me, cũ deprehendisset canentem apud Crocalen, à riuale suo Gorgo cõductam: idemq; tibias hasce fregit mihi, ac mensam inter cœnandũ euertit, cratereḿq; effudit quoq; irrumpens: ipsum autem agrestem illum Gorgũ ex symposio capillis abstractum verberârunt circumstantes, ipse miles (Dinomacho, opinor, nomen illi est) & commilitonum ipsius alter quidam. Quare equidem nescio an superuicturus etiam homo sit. Nam illi pariter & cruor multus è naribus manabat, & tota facies eius intumuerat, ac liuida erat. COCH. Quid? insaniitne homo, an hæc temulentia quædam fuit, & ex ebrietate insolentia? PAR. Zelotypia quædam, Cochli, fuit, amórque adeò enormis.

Κροκάλην δ', οἶμαι, δύο τάλαντα αὐτήσας, εἰ βούλοιτο μόνος ἔχειν αὐτὴν, ἐπεὶ μὴ ἐδίδου ὁ Δεινόμαχος, ἐκεῖνον μὲν ἀπέπλησσεν ἥκοντα, προαράξας καὶ τὰς αὐτῷ τὰ θύρας, ὡς ἐλήλυθε. τὸν Γόργον δὲ Οἰνόης, τινὰ γεωργὸν εὔπορον, ἐκ παλαιᾶς ἐρῶντα, καὶ χρηστὸν ἄνθρωπον προσιέμενή ἔπινε μετ' αὐτῆς, ἐμὲ δὲ παρελάβετο αὐλήσαι παρ' αὐτοῖς. ἤδη δὲ προχωρούσης τῆς πότου, ἐγὼ μὲν ἁπλοῦν τι τῆς Λυδίους, ὁ γεωργὸς δὲ ἤδη ἀνίστατο ὀρχησόμενος. ἡ Κροκάλη δ' ἐκέκρότει, καὶ πάντα ἦν ἡδέα. ἐν τούτῳ δὲ λύρα τις ἠκούετο, καὶ βοὴ, καὶ αὐλὸς πρᾴως· καὶ μετὰ μικρὸν ἐπεσείσθη ὅσον ὀκτὼ νεανίσκοι μάλα ἁρπτροὶ, καὶ ὁ Μεγαρεὺς ἐν αὐτοῖς. ἅπαντες δὲν ἀνετίναττο πάντα, καὶ ὁ Γόργος, ὥσπερ ἔφην, ἐπαίετο, καὶ ἐπατεῖτο, χαμαὶ κείμενος. ἡ Κρο-

Crocale autem duo, opinor, talenta popoſceratab eo, ſi ſe ſolam habere vellet. Ea igitur poſtquam Dinomachus non dabat, ipſum quidem venientem excluſit, illi ſa illi etiam ianua, quemadmodum ferebatur: Gorgum autē, Oenoënſem quendam agricolam prædiuitem, iam diu ipſam amantem, hominem videlicet facilem, ac probum, intromittens, potabat cum eo: me quoque aſſumpta, vt tibia canerem apud ipſos. Cæterùm cùm iam procederet conuiuium, ego quidem perſonare cœpi carmen quoddam [a] Lydij generis ac toni: ruſticus autem ille ſurgebat iam vt ſaltaret, & Crocale autem etiam manibus applaudebat, omniáque adeò iucunda ac ſuauia erant. Interea verò ſtrepitus exauditur, & clamor quidā, iamiâque domus exterior efſringitur. Nec multò pòſt irruerunt adoleſcentes quaſi octo, admodū robuſti ac validi, & Megarenſis ille vnà inter ipſos. Illicò igitur euertebantur omnia: & Gorgus, quemadmodū dixi, verberabatur, humiſq; iacens etiā pedibus proculcabatur.

Crocale

ἡ Κροκάλη δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκφθὰν ὑπεκφυγοῦσα παρὰ τὴν γέτονα Θεσπιάδα. ἐμὲ δ' ἐραπίσας ὁ Δανόμαχος, ἐκφθείρε, φησὶ, ἀντιλαγόντας μοι τὰς αὐλὰς προείψας. καὶ νῦν ἀπέρχομαι φράσων ταῦτα τῷ δεσπότῃ. ἀπέρχεται δὲ καὶ ὁ γεωργὸς, ὀψόμενός τινας φίλους τῶν ἀστικῶν, οἳ παραδώσουσι τοῖς πρυτανεῦσι τὴν Μεγαρία. Κοκ. ταῦτ' ἔστιν ἀπολαῦσαι τῶν στρατιωτικῶν τούτων ἑρώτων, πληγὰς καὶ λοιδορίας. τὰ δὲ ἄλλα, ἀγαθοὶ μόνον εἶναι καὶ χιλίαρχοι λέγοντο. νῦν τι δεῖ λέγειν, πειόμενον, φασὶ, τὴν συνταξιν, ἵν' ἂν ἀπολαύω δ' μισθοφορᾶς, καὶ ποιήσω πάντα. ἐπιτεῖλαι δ' ἔστιν, ἀπολούντων οὗτοι ἔγωγ' ὅ τι ἂν ποιῶ, μὴ προσιμένειν αὐτὰς τὸ παράπαν ἀλιούς τις ἐμοὶ γείτων, ἢ ναύτης ἢ γεωργὸς ἐσόμενος, κολακεύειν ἄλλως μικρὰ καὶ λογίζεσθαι πολλά. οἱ δὲ τὰς λόφους ἐπισείοντες οὗτοι, καὶ μάχας διηγούμενοι, ψόφοι, ὦ Παρθενί.

Crocale autẽ neſcio quo pacto clàm ſubduxerat ſeſe, & ad vicinam Theſpiadem effugerat. Mihi verò Dnomachus inflictis alapis, Diſpereas, inquit: & ſimul tibias cõfractas abiecit. Et nunc currens abeo, vt hæc dicam heeromeo. Abit autem & agricola, circũſpecturus amicos quoſpiam in vrbe, qui Megarenſem illum magiſtratibus tradant. COC Hoc nimirũ eſt frui militaribus iſtis amoribus, plagas & actiones ſuſtinere: cæterà verò, Duces eſſe ſe & Tribunos iactitant: & ſi quid dandum ſit: Expecta, aiunt, dum tributum conferatur, dumq; ipſe ſtipendiũ accipiam, atque omnia tibi conficiam. Pereant itaq; arrogãtes iſti iactatores. Nam ego certè rectè facio, quæ ipſos penitùs nõ admitto. Piſcator mihi quiſpiam obueniat, aut nauita, aut agricola, æqualis conditionis, qui adulari ſciat parum, & afferat multum. Criſtas autem concutientes iſti, prælia commemorantes, nihil aliud, Parthenai, quàm imanes crepitus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a LYDII generis.] *Inter tonos & modos muſices, Lydius in primis eſt. Lydia enim gens eam harmoniam maximè vſurpauit, quæ ex ſexta diapaſon ſpecie naſcitur. Noſtra ætas penè omnem Lydij cantum in Ionicum mutat. ita cognita ſunt naturâ horum modorum ſyſtemata. Huic furorem tribuit idem Lucianus in Harmonide, de quatuor modis & Harmoniæ proprietate agens.*

NOTHI DIALOGI.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ, Η Διδασκόμενος. PHILOPATRIS, ſeu qui docetur,

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

LVcianíne ſit Dialogus hic, an alterius cuiuſpiam, dubitari poteſt. Nam quod ad argumentum attinet, non abhorret ab illius ingenio & dicacitate, pariter enim & gentilium deos, & Chriſtianorum religionem, vt ſæpè aliàs inceſſere videtur. Phraſis autem & tota adeò compoſitio, cæteris illis ſcriptis haudquaquam ſimilis eſt. Nam quorſum pertinet excurſus iſte, reliquo propè toto corpore longior? aut quid adeò grande & affectuoſum ſequitur, quod tragico iſti exordio reſpondeat? Sed de his doctiores iudicent. Cæterùm cuiuſcunque ſcriptum hoc fuit, videtur is Traiano Cæſari ob victoriam in Oriente partam potiſſimùm gratulari voluiſſe, contra eos qui per id tempus ſiue ipſi vrbi, ſiue alteri alicui loco (nam patriam ſolùm vocat) pericula & clades præſagiebant: quos ipſe à principio ſophiſtas appellat: ad finem tamẽ ita deſcribit, vt propemodum Chriſtianos intelligere videatur. Eò ẽm pertinet quod in fine de Perſico ſupercilio, de Suſis, de tota Arabum regione meminit. Omnia ẽm illa à Traiano deuicta, in pop. Rom. pot eſtatem illis tum temporibus redière, vt apud Dionem

nem & Eutropium & cæteros, qui eius ætatis historiam scripserunt, videre est. Et hinc alterius tituli causa est, quo Philopatris dialogus hic inscribitur. Quòd aũt ad didascomenũ pertinet, fingitur is, qui patriæ fortunæ ac prosperitati tantopere studet, tum ab eo qui cum sermonẽ habet, de deo vero & religione recta informari: tum ab iis qui patriæ malè ominabantur, eiusdem institutionis causa in communem cœtũ ac societatem introductus fuisse, vnde & catechumenus in ipso dialogo infrà vocatur: quo nomine Christiani vocare soliti aliquando fuëre eos, quos pietate & religione sua informare nuper cœpisset. Porrò scribit in quadam epistola Ponticus Virunius, Lucianum etiam Euangelium Ioannis insectatum alibi fuisse: quod si est, non immeritò de hoc Dialogo intelligi potest. Ita enim hic de luce, de verbo, & cęteris quibusdam meminit, vt ex principio Euangelij illis sumpta videri queant. Nisi si quod aliud eius generis scriptum ab hoc editum fuit, quod ad nostram ætatem non peruenit. Quod autem ad versionem attinet, quanquam fortasis referret huiusmodi di scripta, quæ vel contemptum religionis aliquem párere possent, vel alioqui impietatem præ se ferunt, omnino non verti: tamen quia argumento operis seruiendum fuit, rursus hic lectorem oratum volo, vt si quid minùs perspicuè, aut aliter quàm debuit, conuersum deprehendet, veniam hanc exemplari nostro det, quod in quibusdam locis ita deprauatum fuit, vt nescias vtrum de industria obscurata quædam fuerint, an librariorum vitio alia corrupta aliaq; omissa.

ΤΡΙΕΦΩΝΤΟΣ, ΚΡΙτίου & Κλεολάου.

Ι τῦτο, ὦ Κριτία, ὅλον σεαυτὸν ἠλλοίωσας, καὶ τὰς ὀ-

TRIEPHON, CRItias, Cleolaus.

Vid, hoc, ô Critia! totum te ipsum immutâsti, & su-

φρῦς μᾶτω σιωφύκας, μύχιον δ' βυσσοδομῶντας, ἄνω κὴ μᾶτω στεπολῶν, κερδαλεόφρονι ἴοικὰς, καὶ ἀτὰρ τὸν ποιητὴν, ὄχθος τί σοι ἶλιξ παρᾴας; μή πω πικάρλωον τιθέασαι, ἢ Βράτλω ἐξ Ἀΐδαο ἐληλυθυῖαν, ἢ καί τινι θεῶν ἐκ προνοίας σιωλύτηκας; οὐπω γάρ σοι ταῦτα ἀκὸς παθεῖν, ἐὰ κὴ αὐτὸν ἐκηκόεις, οἶμαι, τὸν κόσμον ἐληλυθῶτα, ὥσπερ ἐπὶ τῦ Δευκαλίωνος. σοὶ λέγω, ὦ καὶ Κριτία, οὐκ ἀΐεις ἐμοῦ ἐπιβοωμένου τὰ πρῶτα, κὴ ἐς βραχὺ γαυριάσαντος; δυσχεράνεις καθ' ὑμῶν, ἢ ἐκπικρώσεσθαι, ἢ κὴ τῆς χαρὰς σαλευόμενα ἐπιμένεις; Κρ. ὦ Τριφῶν, μέγάν τινα, καὶ ἐπορυμένον λόγον ἀκήκοα, κὴ σοβαρᾶς ὁδῶς διηγλημμένον κὴ ἔτι ἀναπεμπάζω τὰς ὕβρεις, κὴ τὰς ἀκοὰς ἀρρᾴθω, μή πω ἔτι ἀκέσαιμι ταῦτα, κὴ ἀφύξω ἐκμανεὶς, κὴ μῦθος ζῆς ποιητῶν γένωμαι, ὡς κὴ Νιόβη τὸ

percilia deorsum contraxisti: profundum autem quippiã & quasi in intimo pectoris recessu tecum ipse cogitas, sursum atq; deorsum inambulans, astutias & vaframenta meditanti similis, quẽadmodũ poëta ait: pallorq; genas tibi cepit. Num alicui bi Cerberum aspexisti, aut Hecatẽ ab inferis huc egressam? aut etiam deorũ alicui ex prouidentia quadam occurristi? Nondum enim talia tibi accidere conueniebat, etiamsi ipsum audiuisses mundũ aquis obrutum iri, quemadmodũ Deucalionis tẽpore factum est. Tibi dico, heus optime Critia, ánnõ audis me tantopere inclamãte, & breui adeò appropinquante? vtrũ indignatione aliqua aduersum nos percitus es, an obsurduisti, an verò etiam expectas dum te elata manu impellam? CRI. O Triephon, magnum quendam & admirabilem audiui sermonem, multisq; vijs tractatum. Ac nugas istas adhuc memoria repeto, auresq; obturo, necubi etiam ampliùs audiam talia, & insania nimia dirigeam, fiamq; poëtis fabula, perinde vt Niobe olim,

πρὸς ἀπὸ κατὰ κρυμνὸν ὠσθήμεν ἂν ἐπὶ κεφαλῆς σκοδινήσας, εἰ μὴ ἐπεπράξάς μοι ὦ τᾶν, καὶ τὸ τῦ Κλεομβρότυ πάθημα ἢ Ἀμβρακιώτυ ἐμυθεύθη ἐπ' ἐμοί. Τρ. Ἡράκλεες τ θαυμασίων ἐκείνων φασμάτων, ἢ ἀπασμάτων, ἅπερ Κεκίαν ἐξέπληξαν. πόσοι γὰρ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ, καὶ τερατολογίαι φιλοσόφων ὅλ ἐξεπλήξάν σε τὼ διάνοιαν. ἀλλὰ λῆρος πάντα γέγονεν ἐπὶ σοί; Κρ. πίπαυσο ἐς μικρὸν, καὶ μηκέτι παρεμποδίσῃς, ὦ Τριφῶν· ὀ γὰρ παρὼν ἢ ἀμελήσεος γνώσῃ παρ' ἐμοῦ. Τρ. οἶδ' ὅτι ὀ μικρὸν οὐδὲ ἀνακαταφρόνητον πρᾶγμα ἀνακυκλεῖς, ἀπὰ κεφαλᾶν τ ἀπορρήτων. ὀ γὰρ χὼς, καὶ τὸ ταυρηδὸν ἐπιβλέπειν, καὶ τὸ ἄσταθμον τ βάσεως, τὸ ἄνω τε καὶ κάτω περιπολεῖν, ἀείγνωτόν σε καθίστασιν· ἀπ' ἀμπνεύσεως τῦ δεινῦ, ἐξέμεσον τὰς ὕβρεις μή τι καλὸν παθῇς. Κρ. οὐ μὴν, ὦ Τριφῶν, ὅσον πίλεθρον ἀνάσπα-

olim. Quin per præcipitium in caput deuoluere alicubi, veluti vertigine quadam actus, nisi, ô amice, me lamásses mihi, adeóq; & Cleombrati saltus, Ambraciotæ, illius, de me fabula ferretur. TRI. Papæ, quàm mirabiles istæ apparitiones siue aufugationes fuêre, scilicet quæ Critiam adeò perculêre? Quot enim attoniti poëtæ, & præstigiatores philosophi, percellere mentem tuam non potuêre, sed nugæ tibi fuêre omnia? CRI. Desine paulisper, ô Triephon, neque molestus amplius sis. Neque enim contemnendus aut negligendus mihi eris. TRI. Scio equidē, quòd neq; paruam, neq; cōtemptu facilem rem apud te voluis, sed admodum etiam arcanā. Nam & color, quòd taurinū quiddam tueris, quodq; pedibus consistere nequis, sed rursum atq; deorsum inambulas, cōspicuū te facit. Verùm enim respira aliquantulū à malis & nugas istas euome, ne quia fors patiare mali. CRI. Tu quidē, ô Triephō, quantū iugeri spa-

cium

δραμὼ ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ τὸ πνεῦ
μα ἐξάρῃ σε, καὶ σὺν ἀρσι τοῖς
σοφοῖς ἀναφανῇς, καὶ
που καταπτὰς Τριτωνίδος
πέλαγος καταπονήσῃς, ὡς
καὶ Ἰκαρος τὸ πρίν. ἀγὰρ ἀ-
κούω τήμερον παρὰ τ πρε-
σβυτάρων ἐκείνων σοφι-
στῶν, μεγάλως ἐξώγκωσέ μου
τὴν γαστέρα. Τρ. ἐγὼ μὲν ἀνα-
δραμοῦμαι, ὁπόσον καὶ βέλ-
τιον ἄμπνευσον τὰ λεπτὰ Κυ.
φῦ, φῦ, φῦ, φῦ, τ ὕδατος ἐκεί-
νου. ἰὲ, ἰὲ, ἰὲ, ἰὲ, τ λόγων βε-
βυσμάτων, αἰ, αἰ, αἰ, αἰ, τ κε-
νῶν ἐλπίδων. Τρ. βαβαὶ τοῦ
ἀναφυσήματος, ὡς τὰς φρέ-
νας διέσχισε. μέγα γὰρ ἐ-
πιπνεύσας πάθος, καὶ ζῆς λύ-
πασιν ἐπαθίζουσι. βορέου
ἄρα ἀνὰ τὴν Προποντίδα κε-
κίνηκας, ὡς δοκῶ πάλαι σὺ ὀλ-
κάδος ; Εὔξεινον πόντον οἰ-
χήσονται, τῶν κυμάτων ἐπι-
κυλινδουμένων σε τ φυσήμα-
τι. ὅσον οἴδημα ζῆς ἐγκα-
ζεις ἐνέπλησε, πόσος κορκορυγ-
μὸς καὶ κλόνος τὴν γαστέρα
σου σεσείκασι ; πολύω-

cium extenditur, tãtum à me
hinc curriculò abi, ne te spi-
ritus in sublime attollat, &
supra terrã elatus pleriſque
appareas, atq; alicubi etiam
decidés Triophoniéum pela-
gus de te nominari facias,
quèadmodum Icarus de se Ica-
riũ olim. Nam quæ audiui
hodie à ter execrabilib. iſtis
ſophiſtis, maximopere mihi
ſtomachũ cõmouerunt. TR.
At ego quidem retrò curſu
abibo, quantum etiam voles.
Tu verò reſpira à malis iſtis.
CRI. Phy, Phy, Phy Phy,
nugas illas. Heu, heu, heu,
heu, conſultationes malas.
Væ, væ, væ, væ, ſpei inani.
TR. Papæ, qualis euapora-
tio, quãtus tumor in teſtinis
latuit? Quãtus aũt tumultus,
quãtáq; agitatio ventrem cõ-
cuſsit tibi? Auritum ſanè
quàm teipſum oſtẽdis fuiſſe,
qui tam multa audieris, adeò
vt etiã iuxta monſtroſum il
lud, per vngues exaudîſſe vi-
dearis. CRI. Atqui mira-
tor σεαυτὸν ἀναπίμπλης, τοσαῦτα ἀκηκοὼς, ὡς καὶ κατὰ τὸ
τραπῶδες, καὶ δοκῶ τῶν ἐνύχων ἠκηκόας. Κρ. οὐ παρά-

λοξόν

δοξόν τι ὦ Τριφῶν, ἀκηκοέναι καὶ ἐξ ὀνύχων· καὶ γὰρ μικρὰν γαστέρα τεθῆναι, καὶ κεφαλὴν λύσσαν, καὶ ἀνθρώπου φύσιν εἰς γυναικείαν ἐνεργοβατῆσαι, καὶ ἐκ γυναικῶν ὄρνια μεταβαμόμενα. καὶ ὅλως, τραγῳδὸς ὁ βίος, εἰς βάλε πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς. ἀπ' ἐμέθεν πρῶτον λιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, ἀπίωμεν, ἔνθα κε πλάτανοι ἅλιον ἔρχοιεν, ἀηδόνες δὲ καὶ χελιδόνες ὄμφακα καλαδεῖσιν, ἵν' ἡ μιλῳδία τῶν ὀρνίθων τὰς ἀκοὰς ἐνηδύνουσα τό, τε ὕδωρ ῥέεμα λιγυαρὸν, τὰς ψυχὰς καταθέλξει. Τρ. ἴωμεν, ὦ Κατιά. ἀλλὰ δέδιά, μή σου ἐπῳδὴ τὸ ἄκουσμά ἐστι, καί μοι ὕστερον ἢ θόρυβόν, ἢ ἄλλό τι τῶν ἀψύχων ἀπεργάσηται ἡ θαυμασία σου αὕτη καλλάπυξις. Κρ. νὴ τὸν Δία τὸν ἀθάνατον, ἐποίησάς με ἐπίορκον, ἐξορκώσαντα σε. Τρ. ἔτι μὲν ἐξεφόβησας, τὸν Δία ἐπομοσάμενος. τί γὰρ ἂν δυνήσεταί σοι ἀμύνασθαί σε, εἰ παραβαίης τὸν ὅρκον; οἶδα γὰρ καὶ

bile non est, ô Triephon, pernngues auoîsse, quãdo & tibiam ventrem speciáslisse, & caput párere: & virilem naturam in muliebrem effectu trãsire, deinde & ex mulieribus ales transformari: & in summa, prodigiosa vita ipsa est, si poëtis credere voles. Sed quia te primũ offendi hocce loco abeamus, si vis, eò vbi platani Solem abarcent, luscinia autem & hirundines canora perstrepunt, quò videlicet auium contentus aures exhilarans, & aqua leniter susurrans, animos demulceat. TRI. Eamus sanè, Critia. Verùm illud metuò, ne fors incantatio quædam sit id quòd audisti, & me pistillũ, aut portarum obicem aliquem, aut simile quiddam rerum inanimatarum efficiat præclara ista tua cõsternatio. CR. Ita me amet cœlestis Iupiter, vt nihil tale in te fiet. TR. Ampliùs etiam terrefeciſti me, cùm Ioue deierãsti. Quid enim ille poterit vlcisci te, etiam si fidem iusiurandi transgrediaris? Arbitror enim

neque

σὲ μὴ ἀγνοεῖν περὶ τοῦ Διός σε. Κε. τί λέγεις; ὁ λωποδύτης ὁ Ζεὺς εἰς Τάρταρον ἀφεῖναί με; ἢ ἀγνοεῖς, ὡς τοὺς θεοὺς πάντας ἀπέῤῥιψεν ἀφ' τοῦ θείου βηλοῦ, καὶ [a] Σαλμωνέα ἀντιβροντῶντα πρόλαι κατεπράϋνεν, καὶ τοὺς ἀσεβεστάτους ἔτι καὶ νῦν; παρὰ δὲ [b] ποιητῶν Τιτανοκράτωρ καὶ γιγαντολέτης ἀνυμνεῖται ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ. Τε. σὺ μὲν ὦ Κριτία, πάντα παρίθραμες τὰ τοῦ Διός· ἀλλ' εἴ σοι φίλον, ἄκουε. οὐχὶ κύκνος ἦν ἐκεῖνος, καὶ Σάτυρος δι' ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ ταῦρος; καὶ εἰ μὴ τὸ πορνίδιον ἐκεῖνο ταχέως ἐπωμόσατο, καὶ διέφυγε δεῖ [c] πελάγους; τάχ' ἂν ἦν ἀροτρία, ἐντυχὼν γεωπόνῳ, ὁ βροντοποιὸς καὶ κεραυνοβόλος σου Ζεύς, καὶ ἀντὶ τοῦ κεραυνοβολεῖν, τῷ βουπλήγι κατεκεντάνυτο. τὸ δὲ καὶ Αἰθίοψι συνεστιᾶσθαι, ἀνδράσι μελανδέρμοις, καὶ πλὴν ὄψιν ἰσοφωμένοις

neque te de Ioue isto tuo ignorare. CRI. *Quid ais? annon poterit Iupiter in tartarum præcipitare me? An ignoras quòd deos omnes deiecit à diuino illo ætheris pauimento? & [a] Salmoneum, qui contrà tonare ausus fuerat, paulò antè fulmine præcipitauit, & vt petulantissimus quisque est, etiam nunc? A poëtis autem & Titanum victor, & Gigantum interfector, carminibus celebratur, quemadmodum & apud Homerum.* TRI. *Tu quidem Critia, omnia ea percurristi quæ Ioui tribuuntur: sed si tibi ingratum non est, ausculta. Annón Cygnus ille fuit, & Satyrus, ob petulantiam, imò & Taurus? Ac nisi scortillum illud celeriter in humeros sustuliſſet, & per pelagus effugiſſet, fortasſis araret etiam nunc, vbi in agricolam aliquem fortè incidiſſet iſte tuus tonitrua faciens, & fulmina iactans Iupiter: & pro eo quòd nùc fulmina iaculari dicitur, stumulo impelleretur. Illud autè quòd cum Aethiopibus conuiuatur, hominibus nigricantibus, & vultum obscu-*

μηδὲν, καὶ ἐς Ἰδαῖαν ἀλιόντας μὴ ἀφίστασθαι, ἀλλ' ἐποινοβρυχᾶσθαι παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, οὐκ αἰσχύνης ἄξια; τὰ δὲ τοῦ ἀετοῦ καὶ τῆς Ἴδης, καὶ τὸ λυφορᾶν καθ' ὅλου τοῦ σώματος, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν. ΚΡΙ. μῶν τὸν Ἀπόλλω νάγε ἐπομοσόμενθα ὃς πρόμαντις ἄριστος, καὶ ἱππικὸς, ὦ ξένε θεῖ; ΤΡΙ. τὸν ψευδόμαντιν λέγεις, τὸν Κροῖσον πρώτως διολωλεκότα, καὶ μετ' αὐτὸν Σαλαμινίους, καὶ ἑτέρους μυρίους, ἀμφίλοξα πᾶσι μαντευόμενον. ΚΡΙ. τὸν Ποσειδῶνα δὲ τί, ὃς πρίαινον ἐν τῶν χεροῖν ἔχει, καὶ διάκτορόν τι καὶ καταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅσον ἐννιάχιλοι ἄνδρες δεκάχιλοι, ἀπὸ καὶ σεισίχθων, ὦ Τριφῶν, ἐπονομάζεται; ΤΡΙ. τὸν μοιχὸν λέγεις, ὃς τὴν τ' Σαλμωνέως παῖδα, τὴν Τυρὼ, πρώην διέφθαρκε, καὶ ἔτι ἐπιμοιχεύει, καὶ φεύγει

obscuratis, & in duodecimum usq; solem ab illis non discedit, sed apud ipsos vino madefactus desidet, idq; cùm barbam tantam habeat an' non quæso pudore dignum fuerit? Quod autè ad aquilam attinet, & ad Idam, & quòd impregnari per totum adeò corpus solet, etiam dicere erubesco. CRI. Quid igitur? num Apollinem deierabimus, vt qui vates optimus sit, & prætereà medicus quoque? TRI. Vanum atq; mendacem istum vaticinatorem dicis, qui Crœsum paulò antè perdidit, & post ipsum etiam Salaminios, aliosq; innumeros, obliqua atque ambigua omnibus illis respondendo? CR. Neptunum autem quid? qui & tridentem manu tenet, & in bellis immensum atque terribile quiddam clamat, quantum alij viri mille, aut etiam decies mille: prætereà & Sisichthon, hoc est, terræ tremefactor, ô Triephon, appellatur? TRI. Adulterum istum dicis, qui Salmonei filiam[b] Tyro paulò antè vitiauit, & adhuc etiam mœchatur,

σης καὶ λυμεωγὸς τῶν τοιούτων εἰσί; τὸν γὰρ Ἄρεα ἐπὶ τῷ δεσμοῦ πιεζόμενον, καὶ δεσμοῖς ἀλύτοις μετὰ τῆς Ἀφροδίτης συνδούμενον, πάντων τε τῶν θεῶν, καὶ τῆς μοιχίας, ὑπ' αἰσχύνης σιωπώντων, ὁ ἵππιος Ποσειδῶν ἔκλυσε δακρυρροῶν, ὥσπερ τὰ βρεφύλλια τοὺς διδασκάλους ἢ διότε ἢ ὥσπερ αὐγρᾶδν μόρας ἐξαπατῆσαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἡφαιστος λῦσαι τὸν Ἄρεα. τὸ δὲ ἀμφίχολον τοῦτο δακμόνιον, οἰκτείραν τὸν πρεσβύτην θεὸν, τὸν Ἄρη ἀπηλευθέρωσεν· ὡς τι καὶ μοιχὸς ἦν, ὡς μοιχὸς διασώζων. Κρι. Ἑρμείαν δέ τι; Τει. μή μοι τὸν κακόδουλον τοῦ ἀσυλλήπτου Διὸς, καὶ τὸν ἀσυλλογιστοῦντα ἐν μοιχοῖς μοιχικοῖς. Κρι. Ἄρια δὲ καὶ Ἀφροδίτην οἶδα μὲν παραδεδιχθαί σε, διὰ τὸ πεδιαβληθῆναι πρώην παρά σου. ὡς τι ἐάσομεν τούτους; τῆς Ἀθηνᾶς ἔτι ἐπιμνησθήσομαι, τῆς παρθένου, δεινόπλου καὶ δαταπλη-

tur, liberatorq; & patronus hniusceмodi vitiorum est? Nam Martem, cùm vinculis premeretur, & nodis quibusdam insolubilibus arctaretur, cæteris dijs omnibus præ pudore silentibus, equestris iste Neptunus exoluit, in lachrymas profusus scilicet, perinde vt pueruli magistros formidãtes, aut quèadmodum aniculæ puellas decipientes. Instabat autem precibus Vulcano, vt solueret Martem. Ac claudicans iste deus, misertus videlicet dei senioris & vetusti, liberauit Martem: quare & mœchus est, vt qui mœchos conseruet. CRIT. Quid igitur? Mercurium? TRIE. Apage mihi ᶜ veteratorem istum, improbum Iouis libidinosissimi seruum, ipsum quoque libidine insanientem in adulteria. CRIT. Proinde neq; Martem, aut Venerem, recepturũ esse te scio, v qui iam antea abs te calũni impetiti fuerint. Quapropter missos & hos faciamus. Minerua aũt adhuc mẽtionem faciã, virginis videlicet armatæ, c

terr

πλητικῆς θεᾶς, ἣ καὶ τὴν τῆς Γοργόνος κεφαλὴν ἐν ᾧ στέθει περιάπλυται, τὴν Γιγαντολέτιρα θεόν· οὐ γὰρ ἔχεις τι λέγειν περὶ αὐτῆς. Τρι. ἐρῶ σοι καὶ περὶ ταύτης, ἢν μοι ἀποκρίνῃ. Κρ. λέγε ὅ, τι γε βούλει. Τρι. ἔπι μοι, ὦ Κριτία, τί τὸ χρήσιμον τῆς Γοργόνος, καὶ τί ᾧ στέθει τοῦτο ἡ θεὰ ἐπιφέρεται; Κρ. ὡς φοβερόν τι θέαμα, καὶ ἀποτρεπτικὸν τῶν δεινῶν. ἀλλὰ καὶ καταπλήσσει τοὺς πολεμίους, καὶ ἐτεραλκὲς τὴν νίκην ποιεῖ, ὅπουγε βούληται. Τρ. μῶν οὖν διὰ τοῦτο ἡ γλαυκῶπις ἀκαταμάχητός; Κρ. καὶ μάλα. Τρ. καὶ διὰ τι οὐ τοῖς σῴζειν δυναμένοις, ἀλλὰ τοῖς σῳζομένοις μηρία καίομεν ταύρων, ἠδ' ἀγῶν, ὡς ἡμᾶς ἀκαταμαχήτους ἐργάσωνται, ὥσπερ τὴν Ἀθηνᾶν; Κρι. ἀλλ' οὐ οἱ δυνάμεις γε πόῤῥωθεν ἐπιβοηθᾶν, ὥσπερ ταῖς θεοῖς, ἀλλ' ἤ τις αὐτὴν ἐπιφέρηται. Τρι.

terribilis deæ, quæ & Gorgonis caput pectori applicatum habet, deam Gigantum interfectricem. Non enim, opinor, habes quod de ipsa dicas. TRIEPH. At dicam tibi etiam de ista, si mihi respondere poles. CRIT. Dic quicquid volueris. TRIEP. Dic mihi igitur Critia, quæ Gorgonis huius vtilitas est? & cur pectori gestamen hoc dea applicatum habet? CRIT. Vti terribile quoddam spectaculum, & quod mala auertere possit. Sed & hostes perterrefacit, & victoriam vtroque inclinantem, quocunque ipsa vult, aduertit. TRIEP. Num ob hoc ipsa quoq; Glaucopis inuicta atque insuperabilis est? CR. Atque admodum. TRIE. Cur igitur non illis potius qui seruare possunt, quàm qui seruantur, femora adolemus taurorum atq; caprarum, vt nos quoq; insuperabiles atq; inuictos reddant, perinde atq; Mineruam? CRI. Atqui ipsi potestas non est à longè auxiliari, perinde vt dixi: sed solum si quis ipsam gestat.

Τρι. καὶ τί τόδ' ἐστιν; ἐθέλω γὰρ κἀμοὶ σοῦ ἀδύναι, ὡς ἐξευρημένα τὰ διαῦτα, καὶ εἰς μάλιστα διατεθρυλλημένα. ἀγνοῶ γὰρ πάντα τὰ κατ' αὐτὴν, πλὴν γε τοῦ ὀνόματος. Κρ. αὕτη μόρη ἐγένετο ὑπερφυὴς καὶ ἐπέρασον. Περσεὺς δὲ ταύτῃ δόλῳ ἀποθαρρυνόμενος, ἀνδρὸς γενναίου, καὶ εἰς μαγικὴν ὑφηγημένος, ἐπαοιδαῖς ταύτην περιῳδήσαντος, ἄλλαι τε θεοὶ ταύτην ἰσχύπασι. Τρ. τυτί μ' ἐλάνθανέ ποτε τὸ καλὸν, ὡς ἀνθρώπων θεοὶ ἐνδεεῖς εἰσὶ, βοσκῆς δέ τι τὸ χρήσιμον; προσεπαιδεύετο εἰς πανδοχεῖον, ἢ κρυφίως σωφρονίζετο, καὶ κόρην αὐτὴν ἐπωνόμαζεν; Κρ. οὐ τὸ ἄγνωστον ἦν Ἀθηναίοις, παρθένος δὲ μέμενε μέχρι τῆς ἀποδομῆς. Τρ. καὶ εἴ τις παρθένον καραδοκήσει, ἆρα τὸ γένος φόβητρον τοῖς πολλοῖς οἶδα γὰρ μυρίας ἑξαμελεῖ τμηθείσας ὑπὸ τὴν ἀμφιρύτην, Κρήτῃ δὲ μῆν καλῆσαι.

TRI. *Et quidnã hoc ipsum est? Volo enim ex te scire, vti qui inueneris talia, & quã maximè perfectè assecutus sis. Ignoro enim omnia quæ de ipsa feruntur, præterquã nomen.* CRI. *Ipsa quidem puella fuit elegans & amabilis. Perseus autẽ cùm huic dolo caput amputâsset, vtpote vir generosus, & qui in arte magica laudatus carminibus illam quibusdam incantâsset, in præsidium & quasi quoddam propugnaculum dij sibi ipsam retinuerunt.* TRI. *Hoc igitur præclarum tandem me latuit, quòd dij hominũ quoq; indigent. Quæ autem viuẽtis vtilitas fuit? meretricabatur nimirum per cauponas, aut latenter vitiabatur, deinde se ipsam virginem appellabat.* CRI. *Non per ignotum Athenis: sed virgo permansit vsque ad decollationem.* TRI. *Ergo si quis virgini caput amputauerit, terriculamentum hoc ipsum erit multitudini? Noui enim innumeras membratim & per partes dissectas insula in circumflua, Cretam illam nomine*

λῆσθαι. καὶ ἐ τοῦτο ἐγίνωσκον, ὦ μακαρία Κριτία, πόσας Γοργόνας σοι ἀνήγαγον ἐκ Κρήτης, καὶ ὅτι σφαλῆναι ἀναλαμάχητον ἀποκατέστησας ποιητὰὶ δὲ καὶ ῥήτορες κατὰ πολύ μου Περσέως ἀπέκειναν, ὡς πλείονας γοργόνας ἐφευρηκότα. ἀπ' ἔτι ἀναμνήσθητι τὰ τῶν Κρητ, οἱ τάφον ἐπιδείκνυτό μοι τοῦ Διός σου, καὶ τὰ τοῦ μητέρα θρέψαντα ἄλση, ὡς ἀσφαλεῖς ἂν λόγμαι αὐτὴν ἀμφίσαι. Κρ. ἀπ' οὐκ ἐγίνωσκον τὸν ἐπῳδὸν καὶ τὰ ὄργια. Τρ. ἃ ταῦτα, ὦ Κριτία, ἐξ ἐπῳδῆς ἐγίνετο, τάχ' ἂν καὶ ἐκ νεκύων ἐξάγαγεν ἄν, καὶ ἐς τὸ γλυκύτατον φάος ἀνήγαγεν. ἀπὰ ἀπορίας, φάγνιά τι καὶ μῦθοι, παρὰ τῶν ποιητῶν τεραστολογούμενα· ὥστε ἴσως καὶ ταῦτα. Κρ. Ἥραν δὲ, τὴν Διὸς γαμετὴν καὶ κασίγνητον, ἀ παραδέχῃ; Τρ. σίγα, ὦ ἀσυλλογιστότης ἔνεκα αἰδοῦς, καὶ

mine dicunt. Quòd si igitur cognouissem hoc, ô optimè Critia, quàm multas tibi Gorgonas ex Creta huc attulissem, teq; ducem inuictum & insuperabilem reddidissem. Poëtæ autem & oratores multò me Perseo anteposuissent, vt qui plures Gorgonas inueniissem. Verùm quoniam in Cretæ mentionem incidi, adhuc meminī qui mihi sepulchrum Iouis tui istius demonstrabant, & occultas valles, quæ matrem eius enutrierant, quanquam adhuc viridia ipsa ea arbusta essent. CRI. At nescibas incantationem & sacrificia quibus vtēdum fuisset. TRIT. Si hæc, ô Critia, per incantationes facta sunt, fortassis etiam ab inferis excitässet illam, & in lucem dulcissimam reduxisset. Sed nugæ ista, ac ludicra & fabulæ sunt, à poëtis præstigiosè cōficta. Quapropter & hanc omitte. CRI. Iunonem autem, vxorem Iouis, & sororem eandem, annón recipis? TRIT. Tace obsecro, propter intemperantissimum concubi-

καὶ τὼ ἐκ ποδοῖν καὶ χειροῖν ἐκτεταμένω παράβαμι.
Κρ. καὶ τίνα ἐπομόσομαί γε; Τρ. ὑψιμέδοντα θεὸν, μέγαν, ἄμβροτον, οὐρανίωνα, ἠὲν πατρὸς, πνεῦμα ἐκ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ἓν ἐκ τριῶν, καὶ ἐξ ἑνὸς τρία ταῦτα νόμιζε, ζεῦξα τόν δ' ἀγοῦ θεόν. Κρ. ἀριθμεῖσθαι μὲ διδάσκεις, καὶ ὅρκον ἀριθμητικὸν καὶ γὰρ ἀριθμεῖς, ὡς Νικόμαχος ὁ Γερασηνός. οὐκ οἶδα γὰρ τί λέγεις, ἓν τρία, τρία ἕν. μὴ τὼ τετρακτὼ φῂς τὼ Πυθαγόρου, ἢ τὼ ὀγδοάδα καὶ πρὸς πάδα; Τρ. σίγα τὰ ἄῤῥητα, καὶ τὰ σιγῆς ἄξια. οὐκ ἔσθ' ὁσίως μετρεῖν τὰ ὑμῶν ἴχνη· ἐγὼ γάρ σε διδάξω τί τὸ πᾶν, καὶ τίς ὁ πρόσθεν πάντων, καὶ τί τὸ σύστημα τοῦ παντός. καὶ γὰρ πρόσθεν μ' ἀγὼ ταῦτα ἔπασχον, ἄπιρ οὗ, λοιπὸν δέ μοι Γαλιλαῖος ἐντύχῃ, ἀναφαλαντίας, ἐπιῤῥινὴς, ὃς πρίτον οὐρανὸν ἀεροβατήσας, καὶ τὰ λάμιστα

tum, & istam ex manibus pedibusque extentam, cursu præteruehe. CRIEPH. Quémnam igitur tibi iurabo? TRIT. Deum alitè regnantem, magnum, ætherium, atq; æternum, Filium Patris, Spiritum ex Patre procedentem, vnum ex tribus, & ex vno tria. Hæc tu Iouem puta, hunc existima Deum. CRI. Numerare me doces; & iusiurandum arithmetica tibi est. Nam & numeras, perinde vt Nicomachus ille Gerasenus. Neque enim intelligo quid dicas: Vnũ tria, tria vnum: num quaternionem dicis Pythagoricum illum, an octernionem, an numerum ex triginta constantem? TRIT. Tace ea quæ infrà sunt, quæque silentio digna. Non licet hoc pacto metiri pulicum vestigia. Ego enim docebo te quid sit vniuersum, & quis fuerit ante omnia, & quæ item constitutio, quôdve corpus vniuersi. Quando autem me Galilæus ille conuenit, recaluaster, naso aquilo, qui in tertium vsq; cœlum per aërem ingressus est, quæq; optima

atque

μάλιστα ἐκμεμαθηκὼς, ἀλλ' ὕδατος ἡμᾶς ἀνεκαίνισεν, εἰς τὰ τῶν μακάρων ἴχνια παρεσκεύασε, καὶ ἐκ τῶν ἀσεβῶν χώρων ἡμᾶς ἐλυτρώσατο. καί σε ποιήσω, λέγε μοι ἀκέλευστος, ἵνα ἀληθείας ἄνθρωπον. Κρ. λέγω, ὦ πολυμαθέστατε Τριφῶν· δέδια φόβῳ γὰρ ἔρχομαι. Τρ. ἀνέγνωκάς ποτε τὰ τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ βραδυποιοῦ ὄρνιθας, ποικιλίαν; Κρ. καὶ μάλα. Τρ. ἐγκεχάραξαι παρ' αὐτῷ τι ὅμοιον· Χάος ἦν καὶ νὺξ, ἔρεβός τι μέλαν πρῶτον, καὶ Τάρταρος ὑπὸ γῆς, γῆ δ', οὐδ' οὐρανὸς ἦν. Κρ. εὖ λέγεις. ἔπειτα τί ἦν; Τρ. ἦν φῶς ἄφθιτον, ἀόρατον, ἀκατανόητον, ὃ λύσε τὸ σκότος, καὶ τὴν ἀπασμίαν ταύτην ἀπέλασε, λόγῳ μόνῳ ῥηθέντι ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὁ βραδύγλωσσος ἀπεγράψατο· γῆν ἔπηξεν ἐφ' ὕδασιν, οὐρανὸν ἐτάνυσεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν ἀπλανεῖς, δρόμον διέταξε, θεοὺς οὓς σὺ σέβῃ θεός. γῆν δὲ οἷς ἄνθρωποις

atque pulcherrima sunt, inde didicit, per aquam nos renouauit, in beatorum vestigia insistere fecit, & ex impiorum regionibus nos redemit. Ac te faciam, si me audieris, verè hominem. CRI. Dic quaeso, doctissime Triephon: timore enim quodam iam correptus sum. TRI. Legistine aliquando Aristophanis Comici poëtæ fabulam, Aues? CRI. Atque admodum. TRI. Scriptū ab eo tale quippiam ibi est:

A principio chaos, & nox,
& tenebræ nigræ erant,
& tartarus alius,
Nulla autem terra, nec aër,
aut polo vllus adhuc, &c.

CRI. Rectè dicis: quid autem postea? TRIT. Erat lux incorruptibilis, inuisibilis, incomprehensibilis, quæ dissoluit tenebras, & informitatem istam abegit, verbo solo dicto ab ipsa, quemadmodum tardilinguis iste descripsit: Terram firmauit suæ per aquas, cœlum explanauit, stellas formauit fixas, cursum ordinauit, quas tu veneraris vt deos. Terram autem

ἄνθρωπον ἐκ παντὸς ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παρήγαγε. καὶ ἔστιν ἐν οὐρανῷ βλέπων δικαίους τε καὶ ἀδίκους, καὶ ἐν βίβλοις τὰς πράξεις ἀπογραφόμενος. ἀνταποδώσει δὲ πᾶσιν, ὧν ἡμέραν αὐτὸς ἐνέτειλατο. Κρ. τὰ δὲ τῶν μοιρῶν ἐπιγνησόμενα εἰς ἅπαντας, ἐγχαράττουσί γε καὶ ταῦτα; Τρ. τὰ ποῖα; Κρ. τὰ τῆς ἑμαρμένης. Τρ. λέγε, ὦ ἑταῖρε Κριτία, περὶ τῶν Μοιρῶν· ἐγὼ δὲ μαθητιῶν ἀκούσομαί σου. Κρ. ἦ Ὅμηρος ὃ ἀοίδιμος ποιητὴς ἔφησε·

Μοῖραν δ' ὅ τινά φημι μιν φυγμένων ἔμμεναι ἀνδρῶν.

ἐπὶ δὲ τῷ μεγάλῳ Ἡρακλεῖ·

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλέη φύγε κῆρα,

Ὅς περ φίλτατος ἦεν Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι,

Ἀλλά ἑ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ ἄργαλέος χόλος Ἥρης.

ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθαμάρθαι, καὶ τὰς ἐν τούτῳ μεταβολὰς, ἅσπερ δὲ ἔπεται.

Πάσιται,

& floribus exornauit, hominem ex nihilo ad essentiam produxit. Estq; in cœlo aspiciens iustos pariter & iniustos, & in libris describens cuiusq; res & actiones. Rependet autem omnibus, *quam diem ipse præcepit. CRIT. Quæ autem à Parcis agglomerata cūctis sunt, etiámne illa inscribunt? TRI. Qualiánam? CRI. Ea quæ ad fatum pertinent. TRIT. Dic mihi, ô optime Critia, de Parcis. Ego verò discere gestiens, de te libenter audierim. CRI. An non Homerus poëta celebris ait:

At fatum effugit nemo (mihi crede) virorum.

*De magno autem Hercule idem ait:

Nec vis Herculea Parcā vitauit amoram,

Quanquā dijs charus foret, & Iouis inclyta proles:

Sed fato, atque ira domitus Iunonis iniquæ est.

*Quin & totam vitam, omnesq; in ea mutationes, fato constitutas atque ordinatas esse idem innuit, cùm ait:

—vbi

Πάσιτα, ὅσσα οἱ αἶσα,
καὶ ἀκλῶθές τε βαρεῖαι
Γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ,
ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
καὶ τὰς ἐν ξένῃ ἐποχὰς ἀπ' ἐκείνης γίνεσθαι,
Ἠΰτ' ὡς Αἴολον ἐκόμισθ',
ἅς μι πρόφρων ἀπέδεκτο,
Καὶ πεμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλῳ ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι.
ὡς τε πάντα τὰ τῶν μοιρῶν γίγνεσθαι ὁ ποιητὴς μεμαρτύρηκε, τὸν μὲν Δία μὴ θελῆσαι τὸν ἰὸν Θανάτου διοσχίσαι καὶ ἐξαναλῦσαι, ἀλλὰ μᾶλλον
Αἱματόεσσας ψιάδας κατέχευεν ἔραξε,
Παῖδα φίλον τιμῶν, τὸν οἱ Πάτροκλον ἔμμεν
Φθίσειν ἐν Τροίῃ.
ὥς τι, ὦ Τειφῶν, δοκεῖ τοῦτο μικρὸν προσθῆναι περὶ τῶν μοιρῶν εἰδέναι, καὶ τάχα περιδάρσιος ἐγένου μετὰ τοῦ διδασκάλου, καὶ τὰ ἀπόῤῥητα ἐμυήθης. Τρ. καὶ πῶς ὁ αὐτὸς ποιητὴς, ὦ καλὲ Κριτία, διττὰ ἐπιλέγει τὰ εἱμαρμένα καὶ ἀμφίβολον, ὡς τόδε

——ubi ille deinde
Illa ferat, quæcunque Deus, Parcæq; malignæ
Neuerunt genito, cũ matris prodẽt aluo.
Etiam in peregrino solo retentiones ab eadem illa fieri, vt cùm Vlysses ait:
Atque vti susceptum placida rex Aeolus ore,
Miserit in patriam, sed nondum fata sinebant.
Quare omnia à Parcis fieri poëta testatus est: Iouem autem neq; filium voluisse ab infanda defendere morte, sed potiùs
Sanguineas cœlo guttas diffudit ac alto
Ob natum, quem Patroclus prope mœnia Troiæ
Occisurus erat ——.
Quamobrem, Triephan, ob hæc nihil amplius addere de Parcis volueris, etiam si fortasis in sublime sublatus fuisses vnà cum præceptore, & arcanis illis initiatus. FRI. Et quomodo ipse ille poëta, ô optime Critia, duplex allegat fatum, & ambiguum,

δὲ μέμφεται πράξαντι, τοιῷδε τέλει συγχώρησαι, δίον ἐποίησαντι, ἑτέρῳ τέλει ἐντυχεῖν, ὡς ἐπ' Ἀχιλλέως·

Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάδοιο τέλοσδε.

Εἰ μὲν γ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,

Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται.

Εἰ δέ κεν οἶκαδ' ἵκωμαι,

Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν ἔσσεται.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Εὐχήνορι·

Ὃς ῥ' ἤδη ἀδόκητον ἦρ' ὀλοὸν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε.

Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,

Ἠέ νυ πὰρ' ἀργαλέῃ φθῖσθαι οἰζυρῇ μεγάροισιν,

Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν, ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.

Οὐχὶ παρ' Ὁμήρῳ ταῦτα γέγραπται; ἢ ἀμφίβολα αὖτα, καὶ ἀμφίρρημα ἀπάτης; ἀλλὰ βούλει καὶ τὸν Διὸς ἐπιθήσω σοι τὸν λόγον, οὐχὶ μᾶλλον Αἰγίσθῳ εἰρημένον,

vt qui hoc quidem fecerit, talem exitiū ſortiatur: aliud autem faciens, in alium euētum incidat: vt de Achille, cùm dicit:

Nam me mater ait, niueis Thetis inclyta plantis,
Sortitum geminas obeūda adfunera leges:
Nam ſi hîc perſiſtam, pugnemq; ad mœnia Troiæ,
Eripitur reditus mihi, at inclyta fama ſequetur.
Sin autem patriam repetam, charosq; penates,
Fama perit, verùm in lōgum mihi ducitur ætas.

Sed & de Euchenore ait:

Qui non ignarus fati, conſcenderat æquor.
Nanque huic ſæpe ſenex Polyidus dixerat antè,
Aut morbo in patria periturum, atque inter amicos,
Aut manibus Teucrorū, atque inter Dorica caſtra.

Annón apud Homerū hæc ſcripta ſunt? aut non ambigua hæc, atque adeò anceps deceptio? Quòd ſi placet, etiam Iouis orationem tibi addam. Annón Aegiſtho dixit quòd

φῆ, ὡς ἀπεχομένῳ μὴ τῆς μοιχείας, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονος ἐπιβουλῆς, ζῆν λαβεῖν μακρὸν πολλοῦ χρόνον, ἐπιβαλομένῳ ταῦτα πράξαι, ἢ καθυπερθεν θανάτου; Τρ. τοῦτο κἀγὼ πολλάκις προμαντευσάμην, ἐὰν κτάνῃς τὸν πλησίον, θανάτῳ θάσσω παρὰ τῆς δίκης· ἃ δὲ γε μὴ ζῶντο πράξῃς, βίῳ καλῷς, ἐδ' ὅσ' ὤκα θέμις τέλος θανάτοιο λιχέειν. οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀδιόρθωτα τὰ τῶν ποιητῶν, καὶ ἀμφίλοξα, καὶ μηδέπω ὑφασμένα; ὥς τι ἔασον ἄπαυστα, ὡς καὶ σὺ ἐν τοῖς ἑτεραυλοῖς βίβλοις τῶν ἀγαθῶν ἀγγράφαυστα. Κατ. οὐ πάντα ἀνακυκλεῖς, ὦ Τειφῶν, ἀλλά μοι τόδε ἀπὸ, εἰ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἐγχαράττονται. Τρ. πάντα, εἰ τύχοι γε χρησὰς καὶ ἐν ἔθνεσι. Κρ. πολλὰς γεγραφίας φὴς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἅπαυστα ἀγγράφεσθαι. Τειτ. οὐσόμεθα καὶ μηδὲν ἅπτης

quòd si ab adulterio & insidijs Agamemnonis sese contineret, fato illi constitutum esse vt in longum tempus viueret: si verò in animum induceret facere ista, mortem effugere non posse? Atque ad eum modum ego quoque vaticinatus sæpè sum: Si occideris proximum, morti condemnaberis iudicio. si verò hoc non feceris, viues rectè;

Nec te fas adeò festinam incurrere mortem.

An non vides quàm minimè correcta aut emendata sunt quæ à poëtis dicuntur? quanquam item ambigua & obliqua, neque vnquam certa aliqua sede stabilita? Quare omnia isthæc missa fac, vt & te in cœlestibus bonorũ libris inscribant. CRIT. Benè omnia reuoluis ac repetis, Triephon, sed mihi illud responde: Virum & Scytharum res in cœlo describuntur? TRIE. Omnes, si quidem & inter gentes Chrestus fuerit. CRIT. Multos sanè scribas in cœlo narras, quando cuncta describuntur. TRIE. Bona verba, Critia, neque quicquam contemptum

φλαῦρον θεοῦ λέξιον, ἀλλὰ κατηχούμενος πείθου παρ' ἐμοῦ, ἅπερ ἔμελλες εἰς τὸν ἔπειτα· οὐρανὸν ὡς λείαν ἐξέπλωσα, γῆν δὲ ἐφ' ὕδατος ἔπηξα, ἀστέρας ἐμόρφωσα, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντος παρήγαγον, τί παράλογον, καὶ τὰς πράξεις πάντων ἐναπογράφεσθαι; καὶ γὰρ σοὶ οἰκίδιον κατασκευάσαντι, οἰκέτιδας καὶ οἰκέτας ἐμοὶ σωναγαγόντι, οὐκ ἄν ποτέ σε λάθοι τούτων πρᾶξις ἀπόβλητος, πόσῳ μᾶλλον τὸν πάντα ποιοῦντα θεὸν, οὐκ ἄπαντα ἐν ὀλίγῳ διαθραμεῖν ἑκάστου πρᾶξιν καὶ ἔννοιαν; οἱ γάρ σου θεοὶ, λόγιοι καὶ ὅσοις ἐν φρονοῦσιν ἐγένοντο. Κριτ. πάνυ εὖ λέγεις, καί μοι ἀντιτρόπως τῆς Νιόβης παθεῖν. ἐκ πέτρας γὰρ ἄνθρωπος ἀναπέφηνα. ὥστε τοῦτον τὸν θεὸν ἔπειθώ σοι, μὴ κακόν τι παθεῖν παρ' ἐμοῦ.

Τετ.

aut vile de Deo dextero loquaris, sed Catechumenus existens, persuaderi à me tibi sine, si modò viuere cupis in æuum. Nam si cælum explanauit vt pellem, terram autem firmauit super aquas, stellas formauit, hominémque ex nihilo, vt esset, in lucem produxit: quid mirum adeò, si res quoque omnium ibi describantur? Nã & tu si domunculam aliquam ædificâsses, ancillas autem & seruos in ea multos congregâsses, nunquã te lateret quicquam eorum quæ ab illis gererentur, quamuis abiectum & vile. quantò igitur magis probabile est, eum qui omnia creauit, Deum, cuncta expeditè ac facilè percurrere, & vniuscuiusque consilia & actiones animaduertere? Nam tui diij pro Cottabis, ab ijs qui rectè sapiunt, habentur.

CRIT. *Rectè omninò dicis, & mihi nunc diuersum accidit, atque Niobæ olim. ex statua enim in hominem conuersus sum. Quare iam deum istum tibi appono, & iuro quòd mali à me nihil patiere.*

TRI-

Τετ. ἄπιρ ἐκ καρδίας μ' ὄντως φιλᾶς, μὴ ἕτερόν τι ποιήσῃς ἐν ἐμοὶ, καὶ ἕτερον μὴν λούσῃς ἐκὶ φρενοῖν, ἄπιθι κ' ἄπιε. ἀλλ' ἄγε δὴ, τὴν θαυμάσιον ἐκείνην ἀκουσμάτιον ἄπιθι, ὅπως, καγὼ καταχριάσω, καὶ ὅλως ἀποιωθῶ, καὶ οὐκ ὡς ἡ Νιόβη ἀποσιγήσω, ἀλλ' ὡς ἀηδὼν ὄρνιον γνήσομαι, καὶ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ἔκπληξιν κατ' ἀνθρώπων καμῶνα ἐκ πραχθήσω. Κρ. νὴ τὸν ἐμὸν τὸν ἐκ πατρὸς, ἐξ οὗτος γνήσεται. Τετ. λέγε, πάρες πνεῦμα] & ἁμάρμιν τῷ λόγῳ λαβών; Ἐγὼ κ' καθιδοῦμαι, Δίκην & Ἰακχίδιν, ὁπότε λήξειεν ἀείδων. Κετ. ἀπίεναι ἐπὶ τὴν λεωφόρον, ὡκνοῦμέν γε τὰ χρειωδέστατα. καὶ δὴ ὁρῶ πολὺ & πάμπολυ, ἐς τὸ οὖς ψιθυρίζοντας, ἐπὶ κ τῇ ἀκοῇ ἐφιῶτο ζῆλος χέλλιον. ἐγὼ κ περιβλέπων ἐς ἅπαντας, καὶ τὴν χεῖρα τοῖς βλεφά-

TRIT. *Si modò ex corde me diligis, ne quid alienum aut nouum in me facias:*

Néve aliud celes animis, aliudq; loquaris.

Verùm age mirabilem illam auscultationem tuam tandem profer nobis, vt & ego expallescam, & prorsus immuter, & non quemadmodum Niobe, obmutescam, sed vti Philomela in auiculam conuertar, & mirabilem istam consternationem tuam in prato viridi tragico quodam modo decantem. CRI. *Ita per filium ex patre haudquaquā istud fiet.* TRIT. *Dic modò, à spiritu potestatem ac vim dicendi accipiens. Ego verò sedebo:*

Aeacidem expectans, dū cantum finiat ille.

CRI. *Abieram in viam publicam, empturus videlicet ea, quibus maximè opus habebam: atque ibi video multitudinem admodum magnam in aurem mutuò susurrantes: audiendi autem studio etiam labijs inhærebant. Ego verò oculos per cunctos circumferens, & manum*

βλεφάροις ὑπεπάμψας, ἐς σκοπίαλον ὀξυδερκέσ-τατα ἐνέβλεπον, εἴ που τινα τῶν φίλων θεάσοιμαι. ὁρῶ γὰρ Κράτωνα τὸν πολιτικὸν, παιδόθεν φίλον ὄντα, καὶ συμποτικόν. Τριτ. ἀλλὰ γνωρίζω τοῦτον, τὸν ἐξισωθέντα γάρ ἔρημας. ἔπειτα τί; Κριτ. καὶ δὴ πολλοὺς παραγκωνισάμενος, ἦκον ἐς τὰ πρόσω, καὶ τὸ ἑωθινὸν χαῖρε ἀπὸν, ἐς χόρους ὡς αὐτόν. ἀνθρωπίσκος δέ τις, τὄνομα Χαρίκλεος, σισυμμένος γεγόνειν, ἔλεγεν τῇ ὑπάρχῃ μύθιον, ἐκέκμηκτο ὑπεσταλμένον. ὁ δὲ πάνυ ἀνανάτερος θανάτου, ἔπειτα ἤρξατο ἐπιφθέγγεσθαι διατεχνημένον. οὗτος, ὡς πάππαν, τοὺς τῶν ἐξισωτῶν καταλέπει ἐλεπασμούς, καὶ τὰ χρέα τοῖς δανεισταῖς ἀποδίδωσι, καὶ τοὶ τι ὀνοίατα πάντα, καὶ τὰ δημόσια καὶ τὰς ἀραμάγγας δέξεται, μὲ ἐξετάζων ἢ τέχνης, καὶ διατ-

φλυάρα

manum supercilijs incuruam supernè obducens, inspectabam quamacutissimè sicubi amicorum aliquem contemplarer. Video autem Cratonem Politicum illum, qui mihi à puero vsque amicus fuit, & in conuiuijs vnà consuetus. TRIT. Intelligo quem dicis, inspectorem videlicet illum. sed quid postea? CRIT. Multis itaque oppositò cubito dimotis, in anteriorem partem penetraui, & matutinum illud Aue præfatus, accedebam ad ipsum. Cæterùm homuncio quidam nomine Charicenus, vetulus, emarcidus, & naso stridens, tussiebat primò intimum quiddam, excreabatq; languidum & inconditum. Erat autem sputum morte ipsa liuidum magis. Deinde cœpit loqui voce attenuata & exili admodum. Hic, vt antè dixi, inspectorum relinquit elapasmos, & debita fœneratoribus reddet, & pensiones omnes tam priuatas quàm publicas: prætereà & aramangas capiet, non inquirens aut perpendens cuiusque artem. Atque etiam

amatiora

ἡλυάρα ἔτι πικρότερα, οἱ περὶ αὐτὸν δὲ ἥδοντο τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ τῶν ἀκουσμάτων προσκαίειν ἕτερός τις τὸνομα Χλευόχαρμος, τεβέννιον ἔχων πολύσαθρον, ἀνυπόδητός τε καὶ ἄσκεπος, μετέπαιτι, ταῖς ὀδοῦσιν ἐπικρότων, ὡς ἐπεδείξατό μοι τις κακοείμων, ἐξ ὀρέων παραγνόμος, λευκαρμένος τὴν κόμην, ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναγιγράμμενον ὄνομα ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν, ὡς οὕτος τῷ χρυσῷ ἐπικλύσει τὴν λιθοφόρον. ἐγὼ δ' ἐγὼ, κατὰ μὲν τὰ Ἀριστάνδρου καὶ Ἀρτεμιδώρου, ὃ καλῶς ἀκροάσασθε. ταῦτά γε τὰ ἐνύπνια ἐν ὑμῖν, ἐμοὶ δὲ μὴ τὰ χρέα πολλαπλασιάσασθαι ἀναλόγως τῆς ἀκροάσεως, οὕτω δὲ ἐπὶ πολὺ τοῦ ὀβολοῦ γε στερήσασθαι, ὡς πολλοῦ χρυσοῦ ἀπορήσας. καὶ ἐμοί γε δοκεῖτε, ἐπὶ Λευκάδα πέτραν, καὶ δῆμον ὀνείρων καταθαρρύτου, τοσαῦτα ἐνυπνιολογῶν ἐν ἀκαρεῖ τῆς νυκτὸς

amariora his nugabatur. Illi autem qui circa ipsum erãt, delectabantur verbis hisce, & nouitati eorum quæ audiebant aduertebant animum. Alius autem quidam, cui nomen Chleuocharmus, pallium habens admodũ putre, sine calceis & tegmine capitis incedens, interloquebatur, dentibus applaudens: vt demonstrauit mihi malè vestitus quidam, qui ex montibus aduenerat, detonsa coma, in theatro perscriptum nomen literis hieroglyphicis (hoc est, sacris & arcanis notis) quòd iste auro inũdaturus esset viam publicam. Ego verò inquam: At iuxta & Aristandri & Artemidori præcepta non ita bonum euentum habebunt hæc inter vos somnia, sed tibi quidem debita multiplicabuntur secundùm proportionem pensionis: iste aũt quamplurimùm obolo etiam carebit, tanquam qui multo auro tam diues fuerit. Ac mihi quidem videmini super Leucadem petram & somniorũ populum cõsopiti, tam multa somniare,

nocte

νυκτὸς ὄσης. οἱ δ' ἀνεκάγχασαν ἅπαντες, ὡς ἀκρατεῖς ὑπὸ τοῦ γέλωτος καὶ τῆς ἀμαθίας μου διαφθαρῆναι. ἐγὼ δ' ἐπὶ Κράτωνα, μῶν κακῶς πάντα ἐξεῤῥίνισα, ἵν' εἴπω τι κωμικῶτερον, καὶ μὴ κατὰ Αἰσχύνδρον τὸν Τελμισέα, καὶ Ἀρτεμίδωρον τὸν Ἐφέσιον ἐξιχνεύσας τοῖς ὀνείρασιν; ἀλλ' ὅσον, σίγα, ὦ Κτησία, καὶ ἐκμυθεῖς, μυσταγωγήσω σε τὰ κάλλιστα, καὶ τὰ νῦν γενησόμενα. οὐ γὰρ ὀνείροις τάδε ἔοικεν, ἀλλ' ἀληθῆ, ἐνθύσουσα δὲ εἰς μεῖζον μανεύσει. ταῦτα ἀκηκοὼς παρὰ τοῦ Κράτωνος, καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν κατιδὼν ἀκριβέστερον, καὶ ἐρυθριάσας, καὶ ἀνυβρωπάζων ἐπορούμην, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ Κράτωνος ἐπιμεμφόμενος. εἷς δέ τις καὶ Τιτανῶδες ἐνιδὼν, ἁρπάξαντός μου τὸ λώπους, ἐσπάραξε, ῥᾴδιον ποιήσασθαι πεδόμενός τε, καὶ παρανυστόμενος παρὰ τοῦ πεπαλαιωμένου ἐκείνου δαιμονίου. ἐς λόγους δὲ ταῦτα παρακτείνασθαι,

nocte quasi in puncto existente. Illi verò cachinnos sustulerunt vniuersi, ita vt risu propè suffocarentur, néque ignorantiæ condemnarunt. At ego ad Cratonem conuersus inquam: Num perperam omnia ἐξερρίνισα, vt comico modo dicam aliquid, & non iuxta Aristandrum Telmissensem, & Artemidorum Ephesiũ inuestigaui somnia? Tum ille: Tace, inquit, Ctisia. Si enim silentium ages, edocebo te sacrorum pulcherrima, & quæ nunc futura sunt. Non somnia hæc sunt, sed res ipsa. Euentum autem capient in mensem qui dicitur Mesori. Hæc postquam audîssem à Cratone, & lubricam ipsorum mentem cognouissem, erubui, & tristitiam præ me ferẽs abij, multis Cratonem incusando. Vnus autem illorũ acerbum & Titanicum quiddam obtuens, arreptum me veste vellicabat, conuentionem fecisse & credẽs, & ab inuetetato illo numine instigatus. verbis autẽ hæc extendendo, persuadet

πείθει μὲ τὸ δαιμόνια ἀνθρώπους παραγενέσθαι τῇ θύρᾳ, τὸ δὴ λεγόμενον, ἡμέρᾳ συγκυρῆσαι· ἔφασκε γὰρ πάντα ἐξ αὐτῶν μυσταγωγηθῆναι, καὶ δὴ διὰ λίαν θεμένου Σιδηρέας τὰς πύλας, καὶ χαλκοῦς οὐδοὺς, ἀναβάθρας τε πλείστας περικυκλωσάμενοι, εἰς χρυσόροφον οἶκον ἀνήλθομεν, οἷον Ὅμηρος τὸν Μενελάου φησί. καὶ δὴ ἅπαντα ἰσοπαίζομεν, ὅσα ὁ νησιώτης ἐκεῖνος καὶ ναυτικὸς. ὁρῶ δὲ οὐχ Ἕλληνα, μὰ Δί', ἀλλ' ἄνδρας ἐπικυφότας καὶ κατῳκειωμένους. οἱ δὲ ἰδόντες ἐχάρησαν, καὶ ἐξαυτίας παρεγένοντο. ἔφασαν γάρ, ὡσά τινα λυγρὰν ἀγγελίαν ἀγάγοιμεν ἐφάνουτο γὰρ οὗτοι, ὡς τὰ μάλιστα ἀσχόμενοι, καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τοῖς λυγροῖς, ὥς περ ἂν ποιοῦσιν ἐπὶ θεάτρῳ τὰς μιαρὰς ἀγχιστόντες, ἐψευδόμην. μετὰ δὲ τὰ ῥηθέντα με, Τίς, πόθεν εἶς ἀνθρώπων, πόθι τοκῆες, ἠδὲ πόλις, ἠδὲ τοκῆες; ἔπειτα δὲ

suadet mihi infelici, vt ad præstigiatores istos homines accederē, & in diem atram, quod dici solet, incurrerem. Dicebat enim se omnia ex ipsis, quæ ad sacra & arcana pertinerent, edoctum esse. Atque ita pertransiuimus ferreásque portas, & ærea limina. Multis autem superatis scalis, in domum aurato fastigio insignem ascendimus, qualem Homerus Menelai fingit esse. Atque ipse quidem omnia illa contemplabar, quæ insularis ille adolescens. Video autem non Hellenen mehercle, sed viros in faciem inclinatos, & pallescentes. Illi autem vbi me cōspexerunt, gauisi sunt, & exaduerso ad nos accesserunt. Dicebant enim, num quod triste nuncium afferremus? Nam videbantur isti quàm pessima optare, gaudebantq; tristibus & malis, perinde atque in theatro furiæ. Capita autem inter se iuncta tenentes consusurrabant. Postea interrogabant me:

Quinam hominū, aut vnde es, quæ patria, quiq; parentes

Sint

γὰρ ἂν ἕνα ἀπὸγε τοῦ σχήματος. ὦ δ' ἐγώ, ὀλίγοι γε χρηστοί, ὥσπερ βλέπω πανταχοῦ. Κριτίας δὲ ὄνομα, πόλις δέ μοι ἔνθεν ὅθεν καὶ ὑμῖν. ὡς δ' ἀπροβατοειδῶς ἐπωθάνουσι, πῶς τὰ τῆς πόλεως, καὶ τὰ ζῷ διόμεν. ὦ δ' ἐγώ, χαίρουσί γε πάντως, καὶ ἔτι γε, χαρήσονται. οἱ δὲ ἀνένευον τοῖς ὀφρύσιν, οὐχ ὕτω· δυσκόλως γὰρ ἡ πόλις. ὦ δ' ἐγὼ κατὰ τὸν αὐτῶν γνώμην· ὑμᾶς πολλάρσιοι ὄντος, καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλοῦ ἅπαντα καθορῶντος, ὀξυδερκέστατα καὶ τάδε νενοήκατε. πῶς δὲ τὰ ζῷ ἀθέρι; μῶν ἐκλείψει ὁ ἥλιος. ἢ δὲ σελήνη κατὰ κάθετον γήσεται; ὁ Ἄρης ἀτραγωνήσει τὸν Δία, καὶ ὁ Κρόνος διαμετρήσει τὸν Ἥλιον; ἡ Ἀφροδίτη ἀμὰ τοῦ Ἑρμοῦ σωδάσα, καὶ Ἑρμαφρόδιτους ἀποκυήσουσιν, ἐφ' οἷς ὑμᾶς κόλπος; ἀγα-

Sunt tibi? Nam Chrêstus quidem esse apparet, vtique ex habitu. Tum ego: Pauci, inquam, Chresti, hoc est, frugi sunt, quemadmodum vbique video. Critiae autem nomen mihi est: ciuitas verò inde, vnde & vobis. Vt autem sublimes illi & in aëre gradientes interrogârunt, quo pacto se res ciuitatis, & mundus adeò totus haberet, respondens ego: Benè, inquam, habent, & insuper etiam habebunt. Illi autem abnuentes supercilijs: Haud ita, inquiunt, malè enim parturit ciuitas. Tum ego secundùm ipsorum mentem: Vos, inquam, supra terrâ & in sublimè sublati, & ceu ex alto cuncta intuentes, acutissimè & haec intellectu assecuti estis scilicet: sed quo pacto ea quae in æthere sunt, habent sese? Num deficiet Sol, & ad perpendiculum Luna interponetur? Num Mars quadrangulo aspectu Solem aspiciet, & Saturnus ex diametro eundem? Num Venus cum Mercurio congredietur, & Hermaphroditos procreabunt, quibus vos delectamini? num plu-

uia

ῥαγδαίας ὑετὸς ἐκπέμψουσιν, ἢ νιφετὸν πολὺν ἐπισφυγγοῦσι τῇ γῇ χάλαζαν δὲ καὶ ἐρυσίβην ἢ καταξύσι, λοιμὸν καὶ λιμὸν ἢ ἐπιπέμψουσιν; ἢ τὸ μεγαυχενόβολον ἀγγεῖον ἀπογεμίσθη, καὶ τὸ βρονταῖον δοχεῖον ἀνεπλήσθη; οἱ δὲ, ὡς ἅπαντα καλὰ ἐρεθισμοῦ, καὶ ἱλαρὰν τὴν αὐτῶν ἐρασμίαν, ὡς μεταπεσοῦσι τὰ πράγματα, ἀταξίαν δὲ καὶ ταραχὴν τῇ πόλει καταλείψουσι, τὰ στρατόπεδα ἥδιστα τῶν ἐναντίων γνώσονται τὸ δὲ ἐκταραχθὲν, καὶ ὥσπερ πρὶν καὶ ὁμῶ καὶ οἰδηθὲν διάδρομον ἀνεβόησα, ὦ ἄλλοι μόνοι ἀνθρώπων, μὴ μεγάλα λίαν λέγητε, θύεσθον τοῦ ὀδόντας καθ' ἀνθρώπων θυμολεόντων, πνεόντων δόρυ καὶ λόγχας, καὶ λοφολόφους πρίαλείας ἀπὸ ταῦθ' ὑμῖν ἐπὶ κεφαλῆς καταβήσεται, ὡς τὴν πατρίδα ὑμῶν καταρρίψετε· οὐ γὰρ ἀθρόα βαίνοντες ταῦτα ἀκηκόητε, ἀ τὴν πολυάσχολον μαθη

uias impetuosas ac vehementes demittent? num densa nive terram insternent, grandinem autem & rubiginem deuoluent? Num pestem ac famem immittent? num vas illud fulmniferum exundat, & tonitruficum receptaculum repleiū est? At illi, quasi cunctis præclarè gestis, deblaterabant sua ista amabilia, quòd videlicet res statim immutandæ essent, perturbationes autem & tumultus ciuitatem inuasuræ, & exercitus ab honestibus mox superandi. Ob hæc itaque animo conturbatus, & quemadmodum ilex incensa, intumescens, magna voce exclamaui: O' miseri hominum, ne vana adeò loquacitate efferamini, acuentes dentes aduersus viros leonum animos præ se ferentes, spirantes hastam & lanceas, & candicantes cristis galeas: sed ista in vestrum caput conuertantur, quando ita patriam vestram deprimitis. Non enim in aëre gradientes ista audiuistis, neque negociosam

μαθηματικὴν κατωρθώκατε. ἀλλ' ἢ μαντείαν ἢ γοητείαν ὑμᾶς παρίστασθαι, διπλοῦν τὸ τῆς ἀμαθίας ὄνομα ὑφίστασθε. γυναικῶν γὰρ εὑρέματα ταῦτα γραϊδίων, ἢ πάνυ γε. ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ τοιαῦτα αἱ τῶν γυναικῶν ἐπίνοιαι μετέρχονται. Τρ. τί δὲ πρὸς ταῦτα ἔφητε, ὦ βέλτιστε Κριτία, οἱ κεκαρμένοι τὴν γνάθον ἢ τὴν διάνοιαν; Κρ. ἅπαντα ταῦτα παρίδραμον, εἰς ἐπίνοιαν τετυχνασμένην κατασφαγότα. ἔλεγον γάρ, ἁλίσκεσθαι ἄοσι δεδιότες, ἢν ἐπὶ πανυχίδας ὑμνῳδίας ἀναπνεύσωμεν, ὀναφαλλόμενα τὰ τοιαῦτα. Τρ. σὺ δέ τί πρὸς αὐτοὺς εἶπας; μέγα γάρ τι ἔφητε καὶ διηπορημένον. Κρ. θαῤῥεῖτε· οὐκ ἀγνοεῖς· ἀντέπορον γὰρ τὰ καλλίστα. τὰ γὰρ παρὰ τῶν ἀστρονόμων ἔφην περὶ ὑμῶν, ὁπόταν ὀναροπολῆτε, τὰ τοιαῦτα πρὸς παρασάγοντα. οἱ δὲ σοφοὶ ἐμειδίων τε, ἔξω πρὸς

mathematicam perfectè adeò assecuti estis, Quòd si verò vaticina vos & præstigiæ huc induxerunt, duplex ignorantiæ nomen sustinetis. Nam hæc mulierum atq; anicularum inuèta sunt, & ludicra. plerunque enim huiuscemodi res muliebres curæ prosequuntur. TRIT. *Quid autem ad hæc respondèrunt, ô optime Critia, istimente pariter & sententijs detonsi?* CRIT. *Cuncta hæc præterierunt, ad cogitationes illas à se inuentas & exercitatas confugientes. Dicebant enim Soles decem ieiuni & absque cibo perseuerabimus, & ad hymnos tota nocte decantandos vigilantes, talia somniamus.* TRIT. *Tu verò quid ad ipsos dixisti? Magnum enim & attonitum quiddam responderant.* CRIT. *Confide, nihil ignauum. Contrà enim respondit pulcherrimè. Nam quæ vulgò ab vrbanis, inquam, de vobis iactantur, quando somniatis, huiuscemodi scilicet proferuntur. Illi autem quasi quiddam caninum subridentes, extra*

lectulum

ὡς προέρχονται ἐπὶ πλεῖον. ἐγὼ δ' ἐγώ, εἰ ἀληθῆ ἐστι ταῦτα, ὦ ἄθεοι, οὐκ ἄν ποτε ἀσφαλῶς τὰ μέλλοντα ἴδοιτε, ἀλλὰ καταπεπωκότες ὑπ' αὐτῶν, πλανᾶσθε τὰ μὴ ὄντα, μηδὲ γενησόμενα. ἀλλὰ ταῦτα μέν, οὐκ οἶδ', ὅπως πλανᾶσθε, ὀνείροις πιστεύοντες, καὶ τὰ λῷστα βδελυττόμενοι· τοῖς δὲ πονηροῖς ἥδεσθε, μηδὲν ἀνόμοιοι τῷ βδελύγματι, ὅστις ἐστὶ τὰς ἀποκρύφους ταύτας φαντασίας, καὶ τὰ πονηρὰ βουλεύματα, καὶ μαντεύματα, μή πως θεὸς ὑμᾶς εἰς μόρους βάλοι, ἢ τὸ καρδίᾳ παρᾴδειν, καὶ λόγοις διβόλοις ἐπιφημίζειν. οὗτοι δὲ ἅπαντες ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ἐμοὶ πολλὰ κατεμέμφοντο. καὶ ἐβόα, καὶ τάχ' ἂν πεισθῶσι, καί τινά με καὶ ὡς σήλινον ἀνέστησαν ἔθηκαν, μέχρις ἂν ἐκείνη σου λαλιὰ λιθόμορον ἀνέλυσε, καὶ ἄνθρωπον ἀπεκατέστησε. Τρ. βίᾳ, ὦ Κριτία, καὶ μὴ

lectulum aliquantum progrediuntur. Ego verò, si vera sunt, inquam, talia, ô aetherij, haud vnquam sanè tuta ea quæ futura sunt, inuestigabitis, sed persuasi ab ipsis nugabimini quæ neque sunt, neque futura sunt. Verùm hæc quidem nescio quo pacto nugamini, somnijs credentes, & quæ optima sunt, abominamini: malis autem delectamini, haudsanè quicquā abominatione ista prouocantes. Quamobrem missas facite alienas istas imaginationes, & praua consilia vaticiniaq; necubi deus vos in malam rem hinc eijciat, eò quòd patriæ malá imprecamini, & verbis adulterinis ac perditis illam afflamini. At isti vnum eundemq; omnes animū habentes, me multùm increpabant. At, si placet, ista quoque tibi addam, quæ me etiam perinde vt statuam, elinguē ac mutum reddiderunt, donec me frugi ista tua loquela, cùm iam propè in lapidem conuersus essem, resoluit, & in hominem rursus restituit. TRIT. Tace Critia, neque mugas istas

μὴ ὑπερεκτείνῃς τὰς ὕθλους. ὁρᾷς γάρ, ὡς ἐξώγκωταί μου ἡ νηδύς, καὶ ὥσπερ ἐνοφορῷ ἐλήλυθα γὰρ ἔτι παρὰ σοῦ λόγοις, ὡς ἂν ἐλαφὸς τυπεῖσα, καὶ ἂν μὲν φαρμακον λήθοδάνον ἐμπιὼν ἀρημάσω, αὖθις ἡ μνήμη οἰκεροῦσα ἐν ἐμοὶ, μέγα κακὸν ἐργάσεται. ὥς τι ἆρα τούτους; τί δὴ χλὼ ἀπὸ πατρὸς ἀρξάμενος, καὶ τὸ πολυώνυμον ᾠδεῖόν σε ἐπιθείς. ἀπὸ τίνος ἔτι, ἦ Κλεόλαος οὗτός ἐστιν, ὁ ἔτι ποσὶ μακρὰ βιβάς; σπουδῇ ἦλθε, καὶ κατέρχεται, μῶν ἐπιφωνήσωμεν αὐτῷ; Κρ. καὶ μάλα. Τρ. Κλεόλαε μή τι παραθράμῃς γε ποσὶ, μηδὲ παρέλθῃς, ἀλλ' ἐλθὲ χαίρων, εἴ γε καὶ μῦθον φέρεις. Κλ. χαίρετ' ἄμφω, ὦ καλὼ ξυναείς. Τρ. τίς ἡ σπουδή, ἀθυμάνεις γὰρ ἐπιπολύ, μῶν τι καινὸν πέπραται; Κλ. πέπλωκεν ὀφρὺς ἡ πάλαι βουμηνή

Περ

longiùs extenderis. Videsenim quomodo intumuerit mihi venter, & quasi imprægnatus eam. morsus enim sum verbis à te modò dictis, perinde vt à cane rabiosa: ac nisi medicamentum aliquod ὀβλιουιονem inducens hausero, atque ità conquiescam, memoria hæc mecum cohabitans, & quasi domi apud me residens, magnum aliquod malum procreabit. Quamobrem missos istos facito, precationem à patre incipiens, & celebre illud carmen ad finem apponens. Sed quid hoc? annon Cleolaus hic est, is qui pedibus longum adeò incedit? seriò autem venit & accedit. Num alloquemur ipsum? CRI. atque admodum. TRI. Cleolaë, ne quid cursu præteruehare, neque prætereas nos: sed accede lætus, si quidem nuncium aliquod affers. CLE. Saluete ambo, ô præclarum per amicorum. TRI. Quæ autem est festinatio ista? permultum enim anhelatis num nouum aliquid gestum? CLE.

Cecidit supercilium illud olim Persidis

Fama

Περσῶν, καὶ Σοῦσα, κλεινὸν ἄστυ· φησὶ δ' ἔτι γε πᾶσα χθὼν Ἀραβίας, χὠρὶ κρατύνοις ἀνθρωπάτῳ κράτει. Κρ. Τοῦτ' ἐκεῖνο, ὡς ἀεὶ τὸ θεῖον οὐκ ἀμελεῖ τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' αὔξει, ἄγων ἐπὶ τὰ κρείττονα ἡμᾶς δή, ὦ Τριφῶν, τὰ κάλλιστα εὑρηκότες ἐσμέν· εὐσχήμονον γὰρ ἐν τῷ ἀποβιῶναι, τοῖς τέκνοις καταλιπεῖν ἐπὶ τοῖς δικαίοις· οἶδας γὰρ τὴν ἐμὴν πενίαν, ὡς ἐγὼ τὰ σά. ἔδοξα δὴ καὶ τοῖς παισὶν αὐτοῖς ἡμέρᾳ τῇ αὐτοκράτορος. πᾶσι γὰρ ἡμῖν οὐκ ἐκλείψει, καὶ ἔνθους ἡμᾶς ὁ καταπλοῦς. Τρι. Καλῶς γε, ὦ Κριτία, ταῦτα καταλείπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωσι Βαβυλῶνα ὀλωλυῖαν, Αἴγυπτον δεδουλωμένην, τὰ τῶν Περσῶν τέκνα δίκαιον ἤδη ἄγουσα, τὰς ἐκδρομὰς τῶν Σκυθῶν παυομένας· ἢ τί γὰρ οὐκ ἀνακαλούμενοι ἡμεῖς τὸν Ἀθηναῖον ἄγνωστον ἐφευρόντες καὶ προσκυνήσαντες χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τούτῳ εὐχαριστήσομεν, ὡς καταξιω-

Fama celebratum, atque Susa vrbs inclyta:

Cadet auctē & omnis terra nobilis Arabum,

Valida imperantis dextera, & viri roboris.

CRIT. *Hoc illud est, vt semper deus non negligit bonos, sed auget, prouehens in melius. Nos autem, ô Triephon, pulcherrima inuenimus. Solicitus enim mecum ipse eram, quidnam in morte liberis meis testamento relicturus essem. Nosti enim paupertatem meam, quemadmodum ego tuas res quoque. Hoc igitur sufficit liberis, dies videlicet imperatoris. Neque enim diuitiæ nos deficient, neque nos populus perterrebit.* TRI. *Et ego, ô Critia, hæc relinquam liberis, vt videant Babylonem perditam, Aegyptum in seruitutem redactam, Persarum liberos seruilem ætatē agentes, excursiones Scytharum sedatas, vtinam igitur & prorsus propulsatas. Nos autem illum Athenis ignotum inuentum adorantes, manus in cœlum tendentes, gratias illi agemus, vt qui*

ξιωθέντες τοιούτου κράτους ὑπάρχοι γενέσθαι· τοὺς δὲ λοιποὺς ἀμελῆσαι ἐάσομεν, ἀρκεσθέντες εἰπεῖν περὶ αὐτῶν ἅπερ, τὸ, Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ, καὶ τὸ τῷ παροιμίαν.

digni facti fuerimus huiusmodi potestati atque virtuti subiecti esse. Reliquos autem istos negligi sinamus, contenti pro ipsis dicere notum illud, quod prouerbio dici solet: Nō est curæ Hippoclidi.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SALMONEVM.] *Salmoneus Elidis rex, quum Iouis fulmen mentiretur, ac propterea crederetur Deus, ab ipso Ioue fulminatus est. Mantuanus:*

Sic quoq; delusus curru Iouis æmulus alto,
Flammiferumq; rotans Alphea per oppida fulmẽ
Occidit, & casu Elæam perterruit vrbem.

De eo Lucianus in Timone & in Tragopodagra. Item Virgil. Aeneid. 6. b TYRO.] *Tyro formosissima fuit nympha, Salmonei filia, ab Enipeo Thessaliæ fluuio adamata, & à Neptuno compressa, peperit Peliam & Neleum, teste Hom. Odyss. 12. de qua superiùs in dialogis Deorum, & libro 2. Histor. verarum.*

c Veneratorem istum.] *Is creditur fures, excubitores, exploratores, omnesq; id genus homines adiuuare, quirem quãpiam latenter atq; occultò aggredi moliuntur,* πομπαῖος καὶ ἡγεμόνιος *& cognominatus. Aristoph. in Pluto.* d Victoriam vtroq; inclinantem.] *Homerus locis aliquot appellat* ἐπαλλάξιον νίκην: id est, *victoriam alternatim nunc his, nunc illis obtingentem. Est enim dubia victoria & incerta. Hinc Homerus idem alibi* ἀμφίδηριν νίκην *etiam vocat. Dicitur & eadem ratione* ἀμφιδόλιος καὶ ἐπίρρητος. *Aristoteles lib. Rheto. 2.* νῦν δ' ἐπαμφίσβητος αὖθις: id est, *Nunc, his, nunc illis contingit vincere. Seruius lib. 11. Aen. super ea verba,*

In mediosq; focos, & dis communibus aras:

Dei, inquit, communes sunt Mars, Bellona, Victoria: quòd ij in bello veriq; possint parti fauere. Arist. eod. lib. & Lucianus noster.

noſter in libello de calumnia ex Homeric. Iliad σ. hanc ſententiam prouerbialem citant:

Ἕλωὸς ὀλέθρῳ, καί τε κλυτὸν κατέκτα. id eſt,

Communis Mars, inq; vicem perimit perimentum. Quod carmen incertum ac varium belli euentum notat. e Atque Niobe.] Niobe Tantali filia, vxor Amphionis, regis Thebanorum, ſex filias, totidemque filios peperit: ideo animo elato Latonæ ſeſe perferre non dubitauit. Quamobrem indignata dea, Apollinis & Dianæ ſagittis liberos eius ad vnum omnes interficiendos curauit, Niobenque ipſam turbine vente in Aſiam rapuit, & in ſaxum transformauit. f Philomela in auiculam.] Luſciniam: de qua eſt fabula in Metamorph. Ouid. Queritur autem maximè, quando incubat ouis: tunc enim totam noctem canere fertur. g Ariſtandri.] Ariſtander & Artemidorus ὀνειροπόλοι, id eſt, ſomniorum coniectores.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ ἢ περὶ κάλλους

CHARIDEMVS, ſiue de Pulchritudine

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

NEq; hic dialogus Luciani videtur eſſe: id quod Aldus quoque annotauit, & cùm ex ſtylo, quanquam is multò ſimplicior hic, quàm in ſuperiore eſt, tum ex reliquo totius corporis cõtextu apparet. Continet autem encomium pulchritudinis ſeu formæ, tribus orationibus diuiſum, vtpote à tribus perſonis in conuiuio tractatum, quarum priores duæ præſtantiam ac dignitatem pulchritudinis commendant, multis ad hoc deorum pariter & hominum adhibitis exemplis. Poſtrema autem etiam vim & effectum illius ex mutua collatione reliquarum virtutem, & eorum quæ vulgò inter bona recenſentur. Cætera plana ſunt.

ΕΡΜΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Χαριδήμ.

Εμπατος ἔτυχον χθὲς, ὦ Χαρίδημε, ποιούμενός τε ἐν τῷ πλατείᾳ, ἅμα μὲν καὶ τῆς παρὰ τῶν ἀγρῶν χάριν βλέψων, ἅμα δ' ἔτυχον γάρ τι μελετῶν, καὶ διόμενος ἡσυχίας. ἐντυγχάνω δὴ Προξένῳ τῷ Ἐπικράτους. προσεπῶν δέ, ὡς μοι εἰώθειν ἐρώτων, ὅθεν εἴη πορεύοιτο, καὶ ὅποι βαδίζοι. ὁ δ' ἔφη καὶ αὐτὸς ἐκεῖ παραμυθίας χάριν, ἅτε εἰωθὼς πρὸς τὸ ὑψηλὸν γίνεσθαι τῶν ἀγρῶν, ἀπαλαύσων δὴ καὶ τούτου ἐπιπνεύσης ἁπαλῆς καὶ λιγυρᾶς αὔρας, ἀπὸ συμποσίου μέγιστου καὶ κάλλιστου γεγονότος ἐν Πειραιεῖ, ἐν Ἀνδροκλέους τοῦ Ἐπιχάρους, τὰ ἐπινίκια θυσάντος Ἑρμῇ. ὅτι δὲ βιβλίον ἀναγνοὺς, ἐνίκησεν ἐν Διασίοις, ἔφασκεν

HERMIPPVS ET Charidemus.

Deambulabam fortè heri in suburbio, Charideme, simul vt ex agrorum aspectu me aliquantulum reficerem, simul etiam quietis & otij gratia: fortè enim tum meditabar quippiam. Obuiam igitur mihi fit Proxenus, Epicratis filius. Alloquutus autem ipsum, quemadmodum consueueram, interrogabam vnde veniret scilicet, & quò iturus esset. Tum ille, venire se quidem etiam ipsum respõdit huc oblectationis gratia, quam ex agrorum aspectu percipere consueuisset: reficí autem velle etiam temperata ac leni aura quæ illos afflaret. Cæterùm redire se à conuiuio, quod pulcherrimũ peractũ fuisset in Piræeo apud Androclẽ Epicharis filium, qui ob paratam victoriam Mercurio sacrificeãsset. Vicisse autem ipsum[a] in Diastis, libro quodam recitato. Commemorabat autem cùm alia multa quæ ibi acta essent vrbana & fe-

φησὶ δὴ ἀπό τι ποιὰ γενέσθαι ἄξια μὲν χαρίεντα, καὶ διὰ καὶ λόγους ἐγκώμια ἐρῆσθαι ζῶσι ἀνδράσιν, ἃ ἐκεῖνον μὲν μὴ διώκεσθαι ἀπεῖρ, ὑπὸ γήρως ἐπιλελησμένον, ἄλως τε ἴσως ἐν ἀνδράσι πολὺ λόγων μετεσχηκότα· σὲ δ' ἂν ῥᾳδίως ἐπεῖν, ἅτε καὶ αὐτὸν ἐγκεκωμιακότα, καὶ τοῖς ἄλλοις παρ' ὅλον τὸ συμπόσιον προσεσχηκότα τὸν νοῦν. Χα. λέγοις ταῦτα, ὦ Ερμίππε. ἐμοὶ γοῦν δὴ ἐμοὶ ῥᾴδιον ἐπ' ἀκριβείας ἅπαντα διεξελθεῖν. ὅ γε οἶδα τοῖς πάντων ἀνόδυ, βορύβου ποιᾶ γινομένου, τῶν διακονουμένων, τῶν τε ἐσκωμένων. ἄλως τε καὶ τῶν διακεκριμένων ὄν, μνημονεῦσαι λόγους ἐν συμποσίῳ γενομένους. οἶσθα γὰρ ὡς ἐπιλύσμονας ποιεῖ, καὶ τὸς λίαν μνημονικωτάτους. πολλὰ μὲν ἀπὸ σοῦ χαρίεν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, πρῶτα διηγήσειν παράσομαι ποιεῖσθαι, μηδὲν παραλείπων, ὧν ἂν ἐνθυμηθῶ. Ερ. τούτων μὲν δὴ ἕνεκα οἶδά

& festiua, tum verò & pulchritudinis encomia à viris dicta aiebat, quæ ipsum quidem non posse referre, oblitum eorum præ senectute videlicet: deinde etiam alioqui non ita multùm circa orationes dicendas versatum. Te verò facilè commemoraturum, vt qui & ipse encomium dixisses, & cæteris per totum conuiuium animum aduertisses. CHA. Facta sunt hæc, Hermippe, vt dicis. Veruntamen neque mihi facile fuerit, accuratè cuncta persequi. Neque enim possibile erat omnia exaudire multo adeò tumultu excitato & ab ijs qui ministrabant, & ab ijs qui conuiuabãtur, & alioqui etiam ex difficilioribus, hoc est, meminisse eorũ verborum quæ in conuiuijs fiunt. Nosti enim quàm obliuiosos reddant etiam eos qui alioqui plurimũ memoria valet. Sed tamẽ tui gratia, quoad potero, cõmemorare tibi illa conabor, nihil eorũ prætermittens, quæcunque memoria consequi potuero. HER. Proinde ob hanc rem

ἰδά σοι χάριν. ἀλλ' εἴ μοι τὸν πάντα λόγον ἐξ ἀρχῆς ἀπαλοίης, ὅ,τι τε ἦν, ὅπερ ἀνέγνω βιβλίον Ἀνδροκλῆς, τίνα τε νενίκηκεν, καὶ τίνας ὑμᾶς εἰς τὸ συμπόσιον εἰκλήκεν, οὕτως ἂν ἱκανὴν καταθοῖτο τὴν χάριν. Χα. τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ἦν ἐγκώμιον Ἡρακλέους, ἔκ τινος ὀνείρατος, ὡς ἔλεγε, πεποιημένον αὐτῷ. νενίκηκε δὲ Διότιμον Μεγαρέα, ἀνταγωνιστὴν ἄμεμπτον αὐτῷ περὶ τῶν ἀπαγόντων, μᾶλλον δὲ περὶ τῆς λόξης. Ερ. τί δ' ἦν, ὦ ἱκανὲ ἀνέγνω, βιβλίον; Χα. ἐγκώμιον τοῦ Διοσκούροιν· ἔφασκε δὴ καὶ αὐτὸς ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπ' ἐκείνων σεσῶσθαι, ταύτην αὐτοῖς καταθεῖναι τὴν χάριν, ἅπαντά τε καὶ ὑπ' ἐκείνων πραγματευθείς, ἐπ' ἄκρων ἤδη τῶν ἱστίων τοῖς ἱστοῖς ἐμπεσόντων. πρῶτον μὲν τοίνυν τῷ συμποσίῳ καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἱ μὲν συγγενεῖς αὐτῷ, οἱ δὲ καὶ ἄλλως σπουδῆς· οἱ δὲ λόγου τε ἄξιοι,

gratiam tibi habeo. Verùm enim si mihi totam à principio narrationem repetiueris, puta & quis liber fuerit quem recitauerat Androcles & quem recitato eo superauerit, postremò & quósnam vos ad conuiuium vocârit ita demum plenam apud me gratiam inibis. CHAR. Ipse quidem liber [b] encomii Herculis erat, ex somnio quodam, ceu dicebat, ab ipso compositum. Vicit autem Diotimum Megarensem illum, prospicis, imò verò pro gloria cum eo certans. HERM. Quid autem libri erat quod ille recitauit? CHAR. Encomium [c] Castoris & Pollucis. Dicebat autem se quoque ex magnis periculis ab illis seruatum hanc illis quasi quandā gratiam persoluisse: præsertim cùm ab illis etiam confirmatus fuisse, de summis nauium velis in extremo discrimine ipsi apparentibus. Adsunt autem in conuiuio & alij multi, partim cognati ipsius, partim aliàs familiaritate iuncti: qui verò memoratu digni

sunt

ξιοι, τὸ, τι συμπόσιον ὅλον
νικοσμηκότων, καὶ λάθοις ἐγ-
κώμια διηλθόντων, Φίλων τὶ
ὢν ὁ Δανίου, καὶ Ἀρίστιππος ὁ
Ἀγαθήνους, καὶ τέτταρτος αὐτός,
συνκατέκλινε δ' ἡμῖν καὶ Κλεώ-
νυμος ὁ καλὸς, ὁ τοῦ Ἀνδροκλέους
ἀδελφιδοῦς, μειράκιον ἁπα-
λόν τι καὶ τεθρυμμένον. νοῦν
μὲν δὴ γε εἰδόκει ἔχειν· πάνυ
γοῦν προσεῖχε τὸν νόον τοῖς λό-
γοις. πρῶτος δὲ ὁ Φίλων πε-
ρὶ τοῦ λάθοις ἤρξατο λέγειν,
παιμισάμην δ' ἔτω. Ερ. μηδα-
μῶς, ὦ ἑταῖρε, μὴ πρὶν τῶν
ἐγκωμίων ἄρξῃ, πρὶν ἂν μοι
καὶ τὴν αἰτίαν ἀφελῇς, ὑφ'
ἧς εἰς τοῦτον πεύχθητε τὸν
λόγον. Χα. ἀκῇ δηαβλέπεις
ἡμᾶς ὦ γαθὲ, πάνυ δὴ δεῶα-
μένους τὸν ἅπαντα λόγον
διηλθόντας ἀπαπαγλῶσα.
πάλιν ἀπὸ τί τις ἂν χρή-
ζοι, ὁπότε φίλος τὶ ὢν βιά-
ζοιτο· ἀνάγκη γὰρ ὑπέσθαι
τἂν ὁτιοῦν. ἵν' δὲ ζητῇς αἰ-
τίαν τ λόγων, αὐτὸς ἐγὼ Κλεώ-
νυμος

sunt, quiq; totum conuiuium cohoneſtârunt, laudesq; pulchritudinis verbis perſecuti ſunt, Philo erat Diniæ filius, & Ariſtippus Agaſthenis, tertiusq; ipſe. Accumbebat autem nobiſcum & Cleonymus formoſus ille, Androclis nepos, adoleſcentulus tener & delicatus, qui mentem tum habere vtiq; videbatur. Admodum enim attentè aſcultabat quæ dicebantur. Primus itaque Philo de pulchritudine incipiebat dicere, facto in hunc modum exordio. HERM. *Nequaquam, amice, ne mihi priùs ipſa encomia exordiare, quàm cauſam quoque expoſueris, qua adducti ad hoc argumentum tractandũ proceſſeritis.* CHAR. *Præter rem moraris nos, ô optime, qui tibi iamdudum potuiſſemus vniuerſa oratione expoſita iterum hinc abire. Verumtamen quid agas quando quiſpiam amicus exiſtens tantopere vrgeat? Neceſſe enim eſt quiduis etiam amici cauſa perpeti. Cauſa igitur, quam quæris, qua ad hoc argumentum compulſi ſumus, ipſe Cleonymus*

formo-

ψυμ& ὁ καλὸς. καθημένῳ γὰρ
αὐτ῀ μεταξὺ ἐμοῦ τε, καὶ Ἀνδρο-
κλέους τοῦ θείου, πολὺς ἐγίνετο
λόγ& περὶ τοῦ ἰδιώτου περὶ αὐ-
τ῀, ἀφορμὴν τινα εἰς αὐτὸν, καὶ
ὑπερεκπεπληγμένοις τὸ κάλ-
λ&. σχεδὸν γὰρ πάντων ὀλι-
γωρούντων, καθ' ὅλου διεξιόν-
των ἐγκώμια τῆς μειρακίου. ἀ-
γασθέντος δὲ ἡμᾶς τῶν ἀν-
θρώπων τοῦ φιλοκαλίας, καὶ ἅμα
ἐπαινέσαντες αὐτὰς, ἀργίας
τινὰ ποιεῖσθαι δόξαντες,
λόγοις ἀφελέσθαι τῶν. ἰδιω-
τῶν, περὶ τῶν καλλίστων, ὧν
μόνων τούτων οἰόμεθα πρέπειν,
καὶ δὴ ἁπτόμεθα τῶν περὶ
καλλους λόγων. ἔδοξεν οὖν ἡ-
μῖν, οὐκ ὀνομαστὶ λέγειν ἔπαι-
νον τοῦ παιδός· ἐγγὺς ἂν ἔχειν
καλῶς ἐμβαλεῖν γὰρ ἂν αὐτὸν
εἰς πλέω πτῶσιν, ἀλλ' οὐδὲ
μὴν, ὥσπερ ἐκείνους, ὅτ& ἀ-
τάκτως ὅπως ἕκας& τύχοι
λέγειν, ἀλλ' ἕκαστον ἐπαῖν ἰδίᾳ,
ὅσ' ἂν ἀρμόττοι περὶ ἕ-
καστου. καὶ δὴ ἀρχάμε& ὁ Φί-

formosus ille fuit. Cùm e
nim medius inter me & An
droclem, cuius nepos erat,
sederet, multus ab idioti
sermo de eo fiebat, qui e
respicientant ad ipsum, & a
formam eius plus quàm ob
stupescebant. Propemodum
igitur cæteris omnibus post
positis, sedebant encomia a
dolescentis persequètes. No
autem admirati illorum er
ga pulchritudinem amorem
ac studium, & simul col
laudatis ipsis, segnitiem
quandam arbitrati sumu
esse verbis ob idiotis supe
rari, præcipuè de pulcher
rimis dicendo, quo sol
nos illis præstare putare
mus. Atque ita de pulchri
tudine verba facere cœpi
mus. Visum igitur nobis e
haud nominatim dicere lau
des pueri (neque enim hone
stum fore: nam hoc pacto
præcipitaturos nos ipsum in
maiorem insolentiam esse
sed tamen neque illas incom
positè adeò, & vt cuique fortè succurrisset, sed seorsim sin-
gulos quæcunque de re proposita commeminisset. Atque ita

Philo

Φίλων πρῶτος, οὕτωσι τὸν λόγον ἐποιεῖτο. Ὡς ἦν δεινὸν, ἅπαντ' ὄντα πρὸ ἡμέρας, ὡς περὶ καλῶν ποιούμεθα τὴν σπουδὴν, αὐτῶν δὴ τῶν καλῶν ἀδολεσχίαν ποιησόμεθα λόγον, ἀλλ' οὕτω καθεζόμεθα σιγῇ, ὥσπερ ἀνδριάντων μὴ λάθωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, ὑπὲρ οὗ σπουδάσομεν ἢ ἅπαντα χρόνον ἐπόντα. καίτοι πῶς τις ἂν χρήσαιτο πρεπόντως τοῖς λόγοις, ἃ περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων σπουδάζων, περὶ ἔτι καλλίστου ἢ τῶν ὄντων; ἢ πῶς ἂν τὸ ἐν λόγοις καλὸν σώφροσι καὶ πιθανὸν μάθοι, ἢ πάντα τἆλλα πρᾴττοντας, περὶ αὐτοῦ λέγειν τοῦτο τὸν ἡμᾶς τῶν ἐνάστοτε πραττομένων; ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω λέγειν ὡς χρὴ περὶ τοῦ δεκτέον ἐστὶν ἄνευ δὲ μηδὲν ἐπίστασθαι περὶ αὐτοῦ, ὡς οἷόν τε, βραχέα περὶ τούτου πειράσομαι διελθεῖν. κάλλος γὰρ ἅπαντες μὲν ἐπι-

Philo primus exorsus, in hunc modum verba fecit. Quam indignum verò est, quòd cùm quæcunque in singulos dies agimus, pro ijs tanquam pulchris omnem operam ac diligentiam adhibeamus, de ipso pulchro sermonem nullum habeamus, sed perinde silentes ac taciti sedemus, ac si metuamus, ne fortè verbum aliquod de ijs pro quibus tantopere laboramus, vel imprudentibus nobis excidat? Atqui vtinam aliquis oratione meritò vtatur, si, cùm de illis quæ nullius precij sunt, tantopere contendat, de eo quod omnium pulcherrimum est planè conticescat? Aut quomodo id quod in verbis pulchrum est, rectius quàm omnia alia sermari poterit, si de ipso fine eorum quæ quotidie aguntur, dicere prætermittamus? Verùm ne videar monere quidem scire quo pacto oporteat nos circa pulchrum affectos esse, dicere autem ipse de eo nihil posse: quo ad fieri potest, de eo breuiter commemorare conabor. Nam pulchritudine omnes quidem

cupierunt

ἐπιθυμῆσαι τυχεῖν, πάνυ δ' ὀλίγοι τινὲς. οἱ δὲ ταύτης ἔτυχον τῆς ὡραιότητος, ὑπερμακαρίσαι πάντων ἔδοξαν γενέσθαι, καὶ παρὰ θεῶν, καὶ παρ' ἀνθρώποις τὰ ἐπὶ τούτοις τετιμημένοι. τεκμήριον δ', τῶν γὰρ θεῶν ἐξαίρετόν γε νομιζόντων, Ἡρακλῆς τί ὄντι ὁ Διὸς, καὶ Διόσκουροι, καὶ Ἑλένη, ὧν ὁ μὲν, ἀνδρείας ἕνεκα ταύτης λέγεται τυχεῖν τῆς τιμῆς, Ἑλένη δ', ἧς κάλλους χάριν, ἀντιλαβεῖν αὐτὴν θεὸν, καὶ τοῖς Διοσκούροις αἰτία γενέσθαι, πρὶν αὐτὴν εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν, τοῖς ἀπὸ γῆς σωθεῖσιν ἀπὸ μιᾶς ὅς τις ἀνθρώπων ἀξιώθη ζῆν θεοῖς ὁμιλεῖν, οὐκ ἴσην εὑρεῖν, πλὴν ὅσοι μετέσχηκασι κάλλους. Πέλοπι τε γοῦν χάριν ζῆν θεοῖς ἀμβροσίας μετέσχε, καὶ Γανυμήδης ὁ τοῦ Δαρδάνου οὕτω κεκραται νέκταρ λέγεται τοῖς πολλοῖς

cupierunt potiri: pauci autem omnino fuerunt qui illam assecuti fuissent. Qui verò donum hoc fortè adepti fuêre, illi omnium beatissimi fuisse visi sunt, & apud deos & apud homines meritò honore affecti. Atque huius rei argumentum tale fuerit. [d] Nam eorum qui ex Heroibus in numerum deorum recepti sunt, Hercules, & Dioscuri, [e] & Helena, Iouis filij sunt: quorum illequidem fortitudinis causa honorem hunc consecutus esse dicitur, Helena autem pulchritudinis gratia cùm ipsam in deam mutâsset, tum fratribus Dioscuris causa fuisse vt ante ipsam in cœlum ascenderent, ijs quibus cæteri vita functi sub terra obnoxij premuntur, exoluti. Quanquam etiam qui cunq; hominum dignus visus quam iudicatus fuit, vt deorum consuetudine frueretur, alium reperire non licet, quàm qui pulchritudinis particeps fuisset. Nam & Pelopi tadem hac causa cum dijs Ambrosiæ particeps fuit, & Ganymedes ille Dardani hoc pacto miscuisse nectar dicitur om-

mu

νων ἁπάντα θεῶν, ὥς τ' αὐτὸν ἐκ ἀνασχέσθαι συμμετασχεῖν αὐτῶν τινὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ θήρας τῶν παιδικῶν· ἀλλ' αὐτῷ μόνῳ πρέπειν ἡγεμόνα εἶναι, εἰς Γάργαρον καταπλάντα τῆς Ἴδης, ἀναγαγεῖν ἐκεῖσε τὰ παιδικά, ὅπου συνήθως αὐτὸν ἅπαντα ἐμπλέκεσθαι χρόνον. ἑαυτῷ δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ ποιήσασθαι τῶν καλῶν, ὡς τ' οὐ μόνον αὐτὸς ἀξίωσε τῶν ἐραστῶν, ἀναγαγὼν ἐκεῖσε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ ἄξιος ὤν, τιτύχοι γενόμενος, σωλῶν ἐκάστοτε τοῖς ἐρωμένοις. καὶ τοῦτο μὲν γὰρ κύκνος, σωλῶν ἐκάστοτε Λήδᾳ· τοῦτο δ' ἐν ἄλλοις ταύρου τῷ Εὐρώπῃ ἁρπάσας, ἐκάθησε δ' Ἀμφιτρύωνι, γενόμενος τὸν Ἡρακλέα. καὶ πολλά τις ἂν ἔχοι λέγειν τοιαῦτα τοῦ Διός, ὅπως ἄν, οἷς ἐπιθυμεῖ, συγγένοιτο μηχανώμενον. τὸ δὲ μέγιστον, καὶ οἷον ἄν τις θαυμάσαι· ὁμιλῶν γὲ τοῖς θεοῖς

nium ſummo deorum, quare etiam ipſum neque vllum deorum cæterorum alium voluiſſe ſecum venationis huius, amorum ſuorum videlicet participem fieri: ſed ſibi ſoli decorum arbitrari eſſe in Gargarum Idæ deuolare, atque inde amaſium ſuum in eum locum vbi per omne tempus cum illo conſuetudinem haberet, ſubducere. Tantam autem curam ille ſemper habuit pulchrorum, vt non ſolùm cœlo dignatus eos fuerit, illuc ipſos attollens: ſed & ipſe in terram, quocunq; ſors tulit, deſcenderit, vt cum amatis ſingulis locis congrederetur. Ac eam quidem ob rem in cygnum conuerſus, cum Leda rem habuit: ob eandem autem & tauri facie Europam rapuit. Aſiæ milatus autem f Amphitryoni, procreauit Herculem. multaq; alia Iouis vaframenta enumerare quiſpiam poſſit, quibus ille eorum congreſſu quorum deſiderio tenebatur, potius fuit. Quod autem maximum eſt, quodq; meritò aliquis admirari poſſit, cùm ille

cum

θᾶ & (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε ὀφθῆναι, πολλοῦ ἐ μὴ τοῖς καλοῖς) ἐν δ' ὄρει τούτοις ἀμυμονεύων, ὅτω ποιήσαι βροτὸς τῷ λοιπῷ τῶν Ἑλλήνων ποιητῇ, καὶ θρασὺς καὶ καταπληκτικὸς, ὡς τ' ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἀμυμονείᾳ τὴν Ἥραν, καίτοι πρότερον πάντ' ἐωθυῖαν ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, ὅμως δ' αὐτὴν οὕτω ἐφόβησεν, ὥστ' ἄρρητον ὡς τὸ μηδὲν παθεῖν, ἀλλὰ μέχρι λόγων στῆναι τὴν ὀργὴν τοῦ Διί· τὸν δ' ἅπαντας θεοὺς ἐν τῇ ὑστέρᾳ πάλιν οὐχ ἧττον καταισχύναι φοβηθῆναι, γῆν ἀναστάσεσθαι αὐτοῖς ἀνθρώποις καὶ θαλάττης ἀπειλήσας. μίαν δὲ σωτῆρα λαλοῖς, οὕτω γίγνεται πρᾶος καὶ ἥμερος, τὴν τοῖς πᾶσιν ἐπιεικὴς, ὡς τι πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐτὸ τὸ Διὸς εἶναι καταλιπὼν, ὅπως μὴ φαίνοιτο τοῖς παιδικοῖς ἀηδὴς, ἑτέρου τινὸς ὑποκρίνεται σχῆμα, καὶ ζώνην λαμβάνει, καὶ οἷον

cum dijs versaretur (neque enim hominum vlli conuersatus est præterquam pulchris) quoties inter illos concionem aliquam habuit, ita austerus fingitur à communi Græcorum poëta, vt in priore quidem oratione Iunonem, quanquam illa antea vbique increpare ipsum consueuisset, nihilo minus tamen ita perterruerit, vt ea satis habuerit quòd nihil grauius pateretur, & intra verba duntaxat, illius ira consisteret. In posteriore autem deos vniuersos non minore terrore affecerit, terram vnà cum ipsis hominibus, & mare quoque in sublime sublaturum sese minatus. At verò quoties cum pulchris congressurus esset, ita mansuetus & blandus, omnibúsque æquabilis redditur, vt apud omnes alios etiam ipso eo quòd Iupiter est depositò, videlicet ne molestus aut ingratus cuiquam eorum quos amat, videatur, alienam aliquam formam induat, eámque pulcherrimam, & quæ

τοῦ τὸν ὁρῶντα πρὸς αγαλ-
μα ζοσδὸν ἀσδοῦς καὶ τιμῆς
παρίχεται ὡς κάλλει. καὶ ὐχ
ὁ μὴ Ζεὺς οὕτω μόνος ἑαλω
κάλλει, τῶν δ' ἄλλων οὐδεὶς
θεῶν, ἵνα μᾶλλον ἔχειν δοκῇ
ταῦτα κατηγορίαν Διὸς ὐχ
ὑπὲρ τ κάλλους ἁρπασθαι, ἀλλ'
εἴ τις ἀκριβῶς ἐθελήσει σκο
πεῖν, πάντας ἂν εὕροι θεοὺς
ταυτὰ πεπονθότας δὴ, οἷον
τὸν μὲν Ποσειδῶ, τῷ Πέλοπ
ἁλισκόμενον, Υακίνθου δ', τὸν
Ἀπόλλω, τὸν Ἑρμῆν τ, τ Κάδ-
μον. καὶ διὰ δ' ἐλάττους ἂν ἀ-
σχημόνητα φανόμενα τούτου,
ἀλλ' ὡσπερ φιλοτιμίαν αὐ-
τοῖς ἔχειν δοκεῖ, τὸ δᾶνι συν-
γνωμονεῖν καλῷ δεηγᾶσθαι,
παρισχῆσθαι τοῖς ἀνθρώποις.
ἔτι δ', τ μὲν ἄλλων ἑαλωτῶν
ἁλῶσι πρόσεστι δόξα, ὐχ ἑτέρᾳ
ἀμφισβητεῖ, περὶ ὧν ἄρχει,
ἀλλ' Ἀθηνᾶ δ', τοῖς ἀνθρώποις
συναμύνει τοῖς πολέμοις, πρὸς

Ἀρτε-

& qua maximè putat mi-
tuentem allici posse. Tan-
tum reuerentiæ & honoris
pulchritudini exhibet. Ac
non solùm ipse quidem Iu-
piter ita pulchritudine ca-
ptus est, cæterorum autem
deorum nullus, vt hæc ma-
gis accusationem Iouis con-
tinere videantur, quàm pro
pulchritudine dicta esse. Sed
si quis diligenter considera-
re volet, omnibus etiam diis
eadem hæc accidisse vide-
licet. deprehendet: vt ver-
bi gratia Neptunum Pelo-
pis formâ captum fuisse,
Hyacinthi autem Apollo-
nem, & Mercurium & Cad-
mi. Præterea neque deas pu-
det pulchritudine superatas
ac captas videri, sed hanc
quasi æmulationem quan-
dam honoris inter se ha-
bent: puta eam quæ cum
pulchro aliquo rem habuit,
narrare posse, hominibus
sese dedisse. Iam verò cùm ex cæteris omnibus vnaquæque
suæ ac certæ rei præses sit, de ijs quibus quæque præest,
nulla cum altera contendit, h sed Minerua quidem cum ho-
minibus ad bella gerenda præit, haudquaquam i cum Diana

Αρτεμιν οὐ διαμάχεται περὶ θήρας, ὡς δ' αὖτως Αθηνᾶ κἀκείνη παραχωρεῖ τῶν πολεμικῶν τῶν δὲ γαμων Ἡρᾳ Αφροδίτη, οὐδ' αὐτὴ πρὸς αὐτῆς ἐνοχλουμένη, περὶ ὧν ἐφορᾷ. ἑκάστη δ' ἐπὶ κάλλει ἑαυτὴν φρονεῖ, καὶ πάσας ὑπερβάλλεσθαι δοκεῖ, ὥς τι καὶ ἔρις αὐτὰς ἀλλήλας ἐκπολεμῶσαι βουλομένη, οὐδὲν ἄλλο προὔβαλεν αὐτῖς, ἢ καλόν, οὕτως οἰομένη ῥᾳδίως, ὅπερ ἤθελε, διατεύξεσθαι, ὀρθῶς καὶ φρονίμως τὸ λογισομένη. σπέψατο δ' ἄρ τις ἐντεῦθεν τὸν τρόπον τὸ κάλλος πειρουσίαν· ὡς γὰρ ἐλάβομεν τὸ μῆλον, καὶ τὸν ἐπιγραφὸν ἀνελίξαντες, ἑκάστην αὐτῶν ὑπολαβοῦσαν εἶναι τὸ μῆλον. μυθρμιᾶς δὲ ζημιώσης τὸν ψῆφον καθ' αὑτῆ ἐνεγκεῖν, ὡς ἄρ' αὐτῇ κρείττονα τῆς ἑτέρας ἔχει τὸν ὄψιν, ἀνέρχονται παρὰ τὸν πατέρα, ὃν δ' ἀδελφόν τε καὶ σύνοικον, Δία, ἐπιτρέψασαι τὸν δίκην αὐτῷ. ἔχων

de venatione pugnat: eodémque modo & illa Mineruæ de re militari concedit: de nuptijs autem Iuno Veneri, neq; hæc illi molesta est ob ea quibus illa præsidet. At contrà singulæ ob formam & pulchritudinem eò vsque animo efferuntur, omnésque alias excellere sibi videntur, vt cum [k] Eris ipsas inter se mutuò discordes & inimicas reddere vellet, nihil aliud obiecerit illis, quàm pulchritudinem: rata hoc pacto facillimè sese hoc quod volebat, effecturam esse. Ac prudenter sanè hoc excogitauit: animaduerterit q; vel inde aliquis pulchritudinis potestatem. Nam postquam pomum illud accepissent, & inscriptionem legissent, cùm vnaquæque sum illud esse censeret, neque tamen vlla contra seipsam suffragium ferre sustineret, quòd videlicet altera turpior esset, ad Iouem, harum quidem patrem, illius autem etiam fratrem & coniugem, deuoluunt, litem hanc illi disceptandam committentes. Ille autem

χωρ δ' ἡ αὐτὸς, ἢ τὺς ὅτιμ, ἀπο-
φλίνασθαι, καλλίστη, ἡ πολ-
λῶν ἀνδρέων ὄντων, καὶ σο-
φῶν καὶ φρονίμων, ἔν τε Ελ-
λάδι καὶ τῇ βαρβάρῳ, ὅθ' ἐπι
πρέπει τῶν λείστην Πάριδι τῷ
Πριάμε, ψῆφον ἐναργῆ καὶ κα-
θαρὰν ἐξενεγκῶν, ὅτι καὶ φρο
νήσεως καὶ σοφίας καὶ ῥώμης
ὑπερέχει τὸ κάλλος. τοσούτ-
τῳ δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ ποιοίλω
τοι καὶ σπουδῇ ἀκέραν ἔνοι
καλόν, ὥστε καὶ τὸν ἡρώων τὲ
κοσμήτορα, καὶ θεῶν ποικτῶν
ὑπ' ἄλλου τινὸς, ἢ παρὰ τὸ
κάλλος πεπείκασιν ὀνομά-
ζεσθαι κάλλιον ἂν ἢ ἀκοῦσαι, λῶ.
κάλλιος ἡ Ἥρα, ἢ πρόσθα θεὰ,
θυγάτηρ μεγάλε Κρόνε· Α-
θηνᾶ δ' ὑπ' ἂν βουληθείη Τρι-
τωγένεα πὸ τὸ γλαυκῶπις κα-
λεῖσθαι. Ἀφροδίτη τε τιμήσα
τ' ἂν τὸ παντὸς, καλεῖσθαι
χρυσῆ ἅπερ ἅπαντ' εἰς κάλ-
λος τείνει. καὶ τοῖς ταῦτα οὐ μόνον
ἀπό-

autem cùm & per se ipse sententiam, quænam earum pulcherrima foret, proferre posset, & multi fortes & sapientes & prudentes cùm in Græcia tum inter Barbaros essent, quibus eadem causa delegari potuisset: iudicium hoc Paridi Priami filio commisit, manifestum adeò calculum ferens, quòd & prudentiam & sapientiam & vires pulchritudo anteiret. Porrò tanto semper studio tantáque curâ formosæ audire expetiuêre, vt & heroum pariter & deorum [l] exornatorã poëtæ persuaserint, non aliunde magis quàm à pulchritudine sese appellare. Proinde libentiùs audierit [m] λωκώλῳ & (hoc est, niueis lacertis) Iuno, quàm πρόσθα θεὰ, & θυγατὴρ μεγάλε κρόνε (hoc est, antiqua dea, & Saturni magni filia) [n] Minerua autem nec Tritogenia, quàm Glaucopis vocari maluerit. Et Venus vniuerso etiam redemerit nominari χρυσῆ, hoc est, aurea. Quæ cuncta ad pulchritudinem pertinent. Atqui hæc non modò argumento atq; indicio sunt;

ἀπόδειξιν ἔχει, πῶς οἱ ἐραστὰς ἔχουσι πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ μαρτυρίαν οὐκ ἀψευδῆ, τὴν κρείττω εἶναι πάντων τῶν ἄλλων. ἅμα Ἀθηνᾶ μὴ ἀνδρείας ἅμα καὶ φρονήσεως πείθειν ἐπιψηφίζει· ἀμφοτέρων γὰρ ποιεῖται τούτων. Ἥρα δ' ἁπάσης ἀρχῆς καὶ δυναστείας ἀριστεῖον ἀξιοῖ φαίνεσθαι, συναγορεύντ' αὐτῇ καὶ τὴν Διὸς παραλαβοῦσα. ἐ τοίνυν οὕτω μὴ θεῖον καὶ συμφορὰν τὸ καλὸν ὄντα, οὕτω δ' ἐξισοῦσθαι τοῖς θεοῖς, ὡς ἂν ἡμῖν ἔχοι καλῶς, μὴ καὶ αὐτοὺς μιμούμενοι τοὺς θεούς, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ πᾶν ὅ,τι ἔχομεν, σπουδάζωμεν τοῦ κάλλους; ταῦτα μὲν ὁ Φίλων περὶ τοῦ κάλλους εἶπεν, ἐπιθεὶς τέλος τῇ τελευτῇ, ὡς καὶ πλείω δὴ ἂν τούτων ἐρεῖν, εἰ μὴ τὸ μακρολογεῖν ἐπίσατο τῶν ἀδοκίμων ἐν συμποσίοις. μετ' ἐκεῖνον δ' εὐθὺς Ἀρίστιππος ἤρξατο τῶν λόγων ποιεῖσθαι πρότερον παραλαβὼν τὸν Ἀν-

δρο-

quo pacto illi qui potiores habentur, circa hanc se gerant: sed & testimoniū perhibent neutiquam falsum, quòd cæteris omnibus præstantior eadem sit. Proinde Minerua quidem fortitudine pariter & prudentia præstare illam suffragatur: vtrique enim harum præsidet ipsa. Iuno autē vniuersa dominatione atq; potentia expetendam magis esse, sententia sua declarat, in partem etiam Ioue tanquam patrono aduocato. Quòd si igitur diuina adeò res & veneranda pulchritudo est, deinde & dijs tantopere ambita & affectata: quomodò tandem honestum nobis fuerit, si non & ipsi deos imitantes, cùm rebus tum verbis, quibuscunq; modis poterimus, pulchritudini patrocinemur? Atque hæc quidem Philo de pulchritudine perorauit, hoc quoq; ad finē addens, quòd etiam plura hic dicturus fuisset, nisi sciret verbositatem in conuiuijs longiorem improbari. Cæterùm post illū statim Aristippus verba facere cœpit, multis antea ab Androcle

προπλίσας· ὃ γὰρ ἐβούλετο λέγειν, τὸ μετὰ Φίλωνα· ὑπολαβόμενος δὲ λέγειν. ἤρξατο ἐνθένδε· Πολλοὶ πολλάκις ἄνθρωποι τὸ περὶ τῶν βελτίστων, καὶ ἡμῖν συμφερόντων ἀφέντες λέγειν, ἐφ' ἑτέρας τινὰς ὥρμηκέναι δοκοῦσι, ἀφ' ὧν αὐτοῖς μὲν δοκοῦσι δόξαν περάνασθαι, τοῖς δ' ἀκροαταῖς τὰς λόγους ἀκάρπους ποιεῖσθαι, καὶ διαπαντὸς βασιλικοὶ μὲν περὶ τῶν ἐλέγχουσιν ἀλλήλοις, οἱ δὲ διαγόμενοι τὰ ὄντα, ἕτεροι δὲ, περὶ τοῦ ὁπωσοῦν ἀναγκαίων λογοποιοῦντες, ὃς ἐγὼ νῦν ταῦτα πάντα καταλιπόντας, ὅπως τὸ βέλτιον τύχωσιν ἐπόντος, σκοπεῖν ὃς νυνὶ ἐγὼ περὶ τῶν ὄντων οὐδὲν ὑγιὲς ἐγνωκέναι νομίζων, ἅπως τις καὶ τοῦτων ἀγνοίας τὸ βέλτιστον καταγορεύσας τοῖς αὐτοῖς περιπέσῃ, τοῦ ἀνθρώπου μόνος ἄνοια πάντη, τὼ αὐτὼ νυνὶ πλημμελήσω, καὶ διαπλ-

σω

droclem inuitatus. Neque enim volebat primò, veritus proximo post Philonē loco dicere. Exorsus autē inde est: Multi sæpe homines (inquit) omittentes de rebus optimis & nobis conducentibus dicere, ad alia nescio quæ argumenta abripi consueuêre, ex quibus sibi quidem famam comparaturos se putant, auditores autem verbis nihil conferentibus obtundunt. Ac dicere solent alij quidem de ijsdem rebus inter se verbis contendentes: alij autem ea quæ non existunt, commemorantes, alij etiam de ijs de quibus minimè necesse est, verba facientes. Quos sanè decebat omnibus hisce relictis quo pacto conducibile aliquid dicere fortè possint, apud animum cogitare. Hos igitur quando nunc ego de ijs quæ existunt, nihil sani cognouisse existimo, & alioqui autem etiam aliorum ignorantiam de rebus optimis, reprehendentem, in eadem vitia incurrere, omnino stultitiæ cuiusdam esse puto: idem argumentum orationis vtilissimum atque pulcherrimum

σιν τοῖς ἀκούσιν ὑπόθεσιν ποιήσομαι τῶν λόγων, καὶ ἢ πᾶς, ὁσισοῦν ἂν, φαίη κάλλιστ' ἂν ἔχειν ἀκόσμων καλλιστῶν. ἐμοὶ μὲν οὖν περί τινος ἑτέρου τοὺς λόγους ἐποιούμεθα νυνί, ἀπὸ μὲν περὶ ἑκάστου, ἤρκεσεν ἂν ἡμῖν ἀκόσασιν ἑνὸς εἰπόντος, ἀπηλλάχθαι περὶ αὐτοῦ. τοῦτο δ' ἄρα τοσαύτην ἀφθονίαν παρέχεται τοῖς βουλομένοις ἅπασιν ἢ περὶ τούτου λόγων, ὥστ' οὐκ, εἰ μὴ κατ' ἀξίαν τις ἐφικοιτο τῷ λόγῳ, νομίζειν δυσχερῶς, ἀλλ' εἰ καὶ πολλοῖς ἄλλοις κἀκείνος τι δυνηθῇ συμβαλέσθαι πρὸς τοὺς ἐπαίνους τῆς ἀρετῆς, εὐτυχεῖν. τὸ γὰρ ὅτῳ μὲν περφανῶς ἐπὶ πρόσθεν τετιμημένον, ὅτῳ δὲ τοῖς ἀνθρώποις θεῖον καὶ πρεσβεύεσθαι, πᾶσι δὲ τοῖς ζῶσιν οἰκεῖόν τε νόμον, καὶ οἷς μὲν ἂν πάρῃ, παρὰ πάντων σπεύδομένων, ὧν δ' ἀφίσταται, μισουμένων, καὶ οὐ δὲ θεσ-

auditoribus proponã, quòd que omnis quicunque etiam fuerit, fatebitur scio, dignissimum esse quod pulcherrimum quoque pocetur. Quòd si igitur de alia aliqua re verba faceremus, & non de pulchritudine, satis fuisset vnum aliquem dicentem audisse, & exinde argumento eo relicto ad alia transisse: nunc autem præsens hoc tãtam dicendi copiam præbet ijs qui de eo orationem instituunt, vt haudquaquam si quis pro dignitate ipsum non tractarit, ob id infeliciter sibi succesisse rem arbitrari debeat: sed si post multos alios nonnihil ad priores laudes etiam ipse conferre potuerit, benigniorem fortunam experiri putetur. Nam quod manifestè adeò à superioribus in honore habitum semper est, ab hominibus autem ita pro re diuina & operæ precio digna existimatum, omnibusq; quicunque viuunt, peculiare ornamentum existit: prætereà & eos quibus adest, ab omnibus amari & coli, illos autem quibus abest, odio haberi, neque di-

gnos

προσθείπαν ἀξιωμάτων, τίς ἂν ἔτι τοσοῦτον λόγων μετασχηκὼς, ὥς τ' ἐπαινέσαι πρὸς ἀξίαν ἀρκέσαι; οὐ μὴν, ἀλλ' ἐπειδήπερ οὕτω πολλῶν αὐτῶν δεῖ τῶν ἐπαινούντων, ὥς τι μόνις ἂν τῆς ἀξίας τυχεῖν, οὐδὲν ἀπεικὸς, καὶ ἡμᾶς ἐπιχειρεῖν τι λέγειν περὶ αὐτῆς, μέλλοντάς γε μετὰ Φίλωνα ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. οὕτω δὴ ἀναγκαίως καὶ θεάτατόν τ' ὄντων ἁπάντων, ὡς τι τὴν, ὃ δὴ θεοῖς μάλιστα τιμᾶται, παραλείπω· ἀλλ' οὗ ἐν ἐκείνοις ἄνω χρόνοις, ἐπὶ Διὸς Ἑλένη γεγομένη οὕτως ἐθαυμάσθη παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὥστ' ἔτι τῆς ἡλικίας ὄσης ἐντὸς, κατά τινα χρείαν ἐν Πελοποννήσῳ γενόμενος ὁ Θησεὺς, οὕτω τῆς ὥρας ἐκείνου ἠγάσθη, ὥστ' οὐκ αὐτῷ γε βασιλείας ἀφαιρετὸν, καὶ δόξης ὑπὲρ τῆς τυχούσης, ὅμως οὐκ ἄνετο βιωτὸν αὐτῷ,

gnos adeò quos aspicias, videri facit: quisnam dicendi facultate præditus tanta fuerit, vt id pro eo ac dignum est, laudare sufficiat? Verumtamen quoniam ita multis ipsi opus est laudatoribus, vt vix vnquam pro dignitate tractari queat, nihil alienum aut indecorum fuerit etiam nos aliquid de eo dicere conari, quanquam verentes nonnihil verba facere post Philonem. Adeò autem omnium quæ sunt, veneratione dignissima, maximéque diuina res pulchritudo est, vt etiam si omittamus dicere quibus honoribus Dij pulchros affecêre: superioribus certè temporibus illis Helena ex Ioue nata, in tanta apud omnes homines admiratione fuit, vt cùm adhuc intra ætatem esset, Theseus ob aliam quandam rem in Peloponnesum profectus, conspecta illius forma, in tantam admirationem ipsius venerit, vt cùm & regnum haberet maximè tutum, & gloria excelleret, nequaquam vulgari, nihilominus tamen putârit sibi vitam vitalem, vt

αὐτῷ, ταύτης ἐστερημένῳ, παρελθεῖν δὲ πάντας εὐδαιμονίᾳ, εἰ ταύτην αὐτῷ γήμοις ζυνοικεῖν. οὕτω δὲ διανοηθεὶς, τὸ μὴ παρὰ τοῦ πατρὸς λαβεῖν ἀπεπόνει· μὴ γὰρ ἂν αὐτὸν αὐτῷ ἐκδῶναι μήπω ἡλικίας ἐμμένειν, τὸν δ' ἀρχὴν ὑπερφρονήσας ἐκεῖνος, καὶ παεὶς ὢν, ὀλιγωρήσας δὲ καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πάντων δεινῶν, κοινωνοῦντ' αὐτῷ τῆς ἁρπαγῆς καὶ Πειρίθοον παραλαβὼν, βίᾳ λαβὼν αὐτὸν τοῦ πατρὸς, εἰς Ἀφιδναν ἐκόμισε τῆς Ἀττικῆς. καὶ τοσαύτην ἔσχε χάριν αὐτῷ τῆς συμμαχίας ταυτησὶ, ὥσθ' ὕστερος ἐφίλησε τοῦ ἅπαντα χρόνον, ὥστε καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις παράδειγμα γενέσθαι, τὸν Θησέως καὶ Πειρίθου φιλίαν. ἐπειδὴ δὲ ἔδει καὶ κεῖνον ἐν Ἅιδου γενέσθαι, τὸν Δημήτρος μνηστευόμενον κόρην, ἐπειδὴ πολλὰ παρῃνῶν, οὐκ ἀπανέστη ταύτης αὐτὸν τῆς πείρας ἀφέξεσθαι κατὰ πᾶσαν,

ille ait, non esse, si illa eò rere deberet: rursum autem se omnes alios felicitate supergressurum esse, si secum illam cohabitare contingeret. Atque hoc modo cùm apud sese animatus esset, à patre quidem ipsius accipere illam desperauit. neque enim elocaturum ipsum illâ, cùm nondum ad iustam ætatem peruenisset. cæterùm imperio illius contempto atque despecto, spretisq; insuper etiam omnibus qui tum in Peloponneso agebant potentibus, assumpto Pirithoo, qui ipsi in raptu adesset, à patre vi abreptam in Aphidnam Atticæ regionis oppidum asportauit. Tantam autem gratiam habuit Pirithoo pro hoc auxilio præstito, vt ipsum per omne deinde tempus ita amârit, vt etiam posteris in exemplum abierit Thesei & Pirithoi amicitia. At postquam etiam illum oportebat ad Plutonis proficisci regnum, ambientem filiam Cereris Proserpinam, postquam multis ipsum dehortatus à proposito ne quid tale tenta-

πᾶσα, συμπολέμησειν αὐτῷ, ταύτην πρίπουσαν οἰόμενος αὐτῷ καταβήσεσθαι τὴν χαλεπὴν περὶ τῆς ψυχῆς, ὑπὲρ αὐτῆς κινδυνεύσασαν. ἐπανιὼν δὲ εἰς Ἄργος, αὖθις ἀφικνεῖται πρὸς αὐτήν, καὶ χρόνῳ ὕστερον γάμους, καὶ ζηλωτὸν παντὶ τῷ γήμαντι, καὶ ἐξ γενομένας ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἀφίσιν αὐτοῖς ἄγειν θυγατέρας, οἱ δὲ Ἑλλάδος βασιλέας. οἱ δὲ συμπολέμησαν ἐμνησθέντες ταύτην, τὰς ἄλλας ἁπάσας ὑπεριδόντες ὡς φαυλοτέρας. γνόντες δὲ, ὅτι πρεσβεύσαι, καὶ δείσαντες, μὴ πόλεμος γένηται τῇ Ἑλλάδι, μαχομένων πρὸς ἀλλήλους, ὀμωμόκασιν ὅρκοις τοιοῖδε ψηφισαμένοις κοινῇ, ἢ μὲν ἐπικρύσαι τὸν ταύτης ἀξιωθέντι, μήθ' ἑπιτρέψειν, μή τις ἀδικεῖν ἐγχειρῇ· ἕνας δὲ οἰόμενος ταύτην αὐτῷ τὴν συμμαχίαν παρασκευάζειν. τὴν μὲν οὖν ἐλπίδας γνώμης ἀπέτυχον πάντες,

tentaret, auertere non potuit vnà cum ipso profectus est, arbitratus debere se hanc illi referre gratiam, vt pro eo etiam animam in periculum poneret. Cæterùm vbi hoc profecto peregrè, illa Argos mox redijsset, postquam ætate nubilis facta est, quamquam principes Græciæ & formosas alias, & ex parentibus præclaris natas, ex tota ea terra ducere vxores sibi possent: nihilominus tamen conuenientes, huius procifacti sunt, cæteris omnibus perinde vt viliori-bus contemptis. Scientes autem quòd non absque certamine ab vno aliquo ducenda esset, metuentesq; ne pugnantibus inter se aliquibus, bellum inde toti Græciæ oriretur, de communi sententia in hæc verba iurârunt, quòd omnes auxilium ferre vellent ei, quicunque vxorem hanc ducere dignatus fuisset: neque cuiquam concedere, qui iniuria aliqua afficere illum aggressus esset: existimantes videlicet quisque sibi auxilium & societatem hanc parari. Propria quidem igitur sententia frustrati omnes

του, πλὴν Μενελάου, τὸ κοινὸν δὲ ἐπειράθησαν αὐτίκα. ὀλίγῳ γὰρ ὕστερον ἔριδος γενομένης τῆς θεᾶς περὶ καλλους, ἐπιτρέπουσι τῷ κρίνειν Πάριδι τῷ Πριάμου. ὁ δὲ τῶν μὴ σωμάτων τῶν θεῶν ἥττηθείς, τὸ δωρεῶν δὲ ἀναγκασθεὶς γενέσθαι κριτὴς, καὶ διδόντος Ἥρας μὲν τὴν τῆς Ἀσίας ἀρχὴν, τόδ' ἐν πολέμοις ἀθλωσᾶς κρά τος, Ἀφροδίτης δὲ τὸν τῆ Ἑλένης γάμον, καὶ φαύλοις ἂν ἀνθρώποις γενέσθαι ἄν τοτινοῦν ἂν ἐλάττω βασιλείαν, Ἑλένης δὲ οὐδένα τὸ ἐπιγινομένων ἀξιωθῆναι, πρεῖττον τὸν ταύτης γάμον. γενομένης δὲ καὶ ὑμνουμένης ἐκείνης στρατείας κατὰ τῶν Τρώων, καὶ τῆς Εὐρώπης τότε πρῶτον, καὶ τῆς Ἀσίας ἀλούσης, ἔχοντάς τι Τρῶας, ἀφαιρουμένους τὴν Ἑλένην, ἀδεῶς οἰκεῖν τὴν αὐτῆ, εἴθ' Ἕλληνας ταύτην αὐτοὺς κάκεν-

sunt ° praeter Menelaum: communis autem pacti experimentum statim adeò dederunt. Non enim multò pòst, cùm contentio inter deas de pulchritudine orta esset, discrepantio eius litis Paridi Priami filio delegata fuit. Qui cùm iudicio inferior esset, quàm ut inter corpora deorum cognoscere posset, donorum autem cogeretur iudex fieri, ac Iuno quidem offerret illi totius Asiæ imperium, Minerua robur & vires ad bella, Venus autem Helenæ huius nuptias: ipse verò contrà secum ita cogitaret, quòd imperia quidem etiam vilibus & contemptis hominibus obuenire possent, Helena autem non statim vllus posterorum dignus futurus esset: nuptias huius cæteris rebus omnibus anteposuit. Postea verò exorta celebri illa expeditione contra Troianos, & Europa tunc primùm contra Asiam bello concitata, cùm Troiani possent, Helena reddita, sine periculo ac metu terram suam retinere, Græci autem hanc illis habendam permi-

ἐαυτοῦ ἔχειν, ἀπαλλαγῆναι τῶν ἐν πολέμῳ, καὶ στρατείας ἀναχωρῆσαι, οἵ δ' ἂν ἀβουλήθησαν ἀμφότεροι, ἐν ἄν ποτε νομίσωσιν εὑρεῖν ἀφορμὴν καλλίω πολέμου, περὶ ἧς ἀποθανοῦνται. καὶ θεοὶ δὲ τοὺς αὐτῶν παῖδας σαφῶς ἐξ ὅτου ἀποθανουμένους ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἀπέτρεψαν μᾶλλον, ἀλλ' ἐνύησαν ἐπὶ τοῦτο, ἐν ἐλάττω δόξαν αὐτοῖς οἰόμενοι φέρειν, ἢ θεῶν παῖδας γενέσθαι, τὸ μαχουμένους ὑπὲρ Ἑλένης ἀποθανεῖν. καὶ τί λέγω τοὺς αὐτῶν παῖδας; αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς μείζω, καὶ δεινότερον ἐνίσταντο τοῦ πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομένου πολέμου· ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ μετ' ἀλλήλων, ἐν ταύτῃ δὲ μάχονται πρὸς ἀλλήλους. ᾧτινι γνοίης ἂν ἐναργέστερον δεῖγμα, ὅσῳ τ' ἀνθρωπίνων ἁπάντων ὑπερέχει τὸ κάλλος παρ' ἀθανάτοις κείμενον; ὅταν γὲ

permittentes, omnibus illis difficultatibus quæ ex bello & expeditionibus percipiuntur, liberari: neutri consulere sibi ipsi voluerunt, rati non aliam pulchriorem belli causam ob quam morerentur, inuenire se posse. Iam verò & diij cùm certò scirent liberos suos in eodem bello perituros esse, haudquaquam illos ab eo absteruerunt, sed ad id vltrò proficisci fecerunt: rati non minorem illi gloriam consecuturos eos esse si pro Helena mortem obijssent, quàm quòd deorum filij procreati essent. Et quid attinet de filijs deorum dicere, cùm ipsi diij maiore grauioréq; certamine inter se eodem bello congressi fuerint, quàm tunc cùm contra Gigantes bellum gessêre? Nam in illo contra Gigantes communibus ac mutuis auxilijs dimicârunt: hic autem ipsi contra seipsos arma tulerunt. Quo sanè argumento, quódnam aliud manifestius aut clarius esse potest, quanto & iam ipsis diijs iudicibus, cæteras mortalium res omnes antecellat pulchritudo? Nam cùm

pro

γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἄλλων οὐδέποτε ἅπαντες οὐδαμοῦ τὸ παράπαν φαίνονται διενεχθέντες, ὑπὲρ δὲ κάλλους, οὐ μόνον τοὺς υἱεῖς ἀποθανεῖν, ἀλλ' ἤδη καὶ ἀλλήλοις ἐναντία πεπολεμηκότας, ἔνιοι δὲ καὶ τρωθέντας, πῶς οὐχ ἁπάσας ψήφῳ τιμῶσιν ἀπάντων τὸ κάλλος; ἀλλ' ἵνα μὴ δόξωμεν ἀκριβείᾳ τῶν περὶ κάλλους λόγων, περὶ ταῦτα διατρίβειν ἀεί, ἐφ' ἕτερον βούλομαι μεταβῆναι, οὐδαμοῦ ἔλαττον ὄν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, τοῦ κάλλους ἀξίαν, τῶν πρότερον εἰρημένων, τὴν Ἀρκάδα Ἱπποδάμειαν Οἰνομάου θυγατέρα· τοσούτους γὰρ ταύτης μανέντας ἐρασθέντας μᾶλλον αἱρεῖται ἀποθανεῖν ἢ ταύτης διαχρισθῆναι, τὸν ἥλιον περιορᾶν. ὡς γὲ ἐλάβετο τῆς ἡλικίας ἡ παῖς, καὶ τὰς ἄλλας ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ τῷ μέσῳ παρωχηκὼς ἑώρα, τῆς δὲ ὥρας αὐτῆς ἐλάσσω· τοσοῦτον γὰρ αὖ[ξη]σις

pro aliarum quidem rerum nunquam vlla vllo modo inter sese discordes fuerint, pro pulchritudine autẽ non solùm filios suos in mortem obtulerint, sed ipsi inter se dimicârint, nonnulli autem etiam vulnerati fuerint: an non omnibus adeò calculis censuerunt pulchritudinem cæteris rebus vniuersis anteponendam esse? Atenim ne penuria quadam de pulchritudine dicendi, circa hunc locum commorari diutius videamur, ad alium hinc transire volo, haudquaquam his quæ antè dicta sunt, ad comprobandam pulchritudinis dignitatem, inferiorem, nempe ad Hippodamiam Arcadis illius Oenomai filiam. Quàm multos enim ille pulchritudine huius captos ostendit mortem subire voluisse potiùs, quàm ab hac dissocitatos, lucem intueri? Nam postquam adultam ætatem attigit puella, illamque pater non paruo interuallo cæteras omnes anteire conspexit, ipse quoque forma illius captus est. Tanta enim hæc

in illa

θειλὼ, ὥστε καὶ τὸν γιγνη-
κότ' ἀπηλάγητο παρὰ φύσιν.
καὶ δὴ τοῦτ' ἀξιῶν αὐτὴν ἔ-
χειν παρ' ἑαυτῷ, βούλεσθαι δ'
ἐκείνην μὲν ἀπόμνυσθαι καὶ αὐ-
τὴν ὧν τοιούτης ἀξίαν, τὰς παρὰ
ἀνθρώπων φύσεων αἰτίας,
μηχανήν τινα μηχανᾶται ἡ
ἐπιθυμίας ἀδικωτέραν, ᾗ ἑαυ-
τὸν ῥᾳδίως, ὅπερ ἐβούλετο, κα-
τασώσειν· ἐπὶ γὰρ ἅρματι, ὡς
οἶόν τε μάλιστα ἑαυτῷ, εἰς τὸ-
χον ἐπὶ τῆς τέχνης ἐξεργασ-
μένῳ, τοὺς ἐν Ἀρκαδίᾳ ζεύ-
ξας ἐν τῷ τότε ταχίστους ἵπ-
πους, ἐμηχανᾶτο πρὸς τὸν μνη-
στῆρας ἡ διώξις, ἆθλον δ' νίκης
παρακαθέντας, αὐτοῖς αὐτὴν
προτιθεὶς, ἢ στέρεσθαι τῆς διώξε-
ως ἡττηθέντας. ᾗ ἀξίει δ' αὐ-
τὴν αὐτῆς συναναβαίνειν τὸ
ἅρμα, ὅπως ἀπεσχολημένοι περὶ
τοῦτο, ἀμελοῖεν τῆς ἵππου.
οἱ δ', ἀτυχήσας τὸ πρῶτος
ἀφαμένου τοῦ ἁρμοῦ, ᾗ δ' διώξις
ἐπισόντος μετὰ τοῦ ξίφους, τὸ
μὴ

in illa excellebat, vt etiam eum à quo nata fuerat, præter naturam illexerit. Proinde cùm ipse quidem illam apud sese retinere cuperet, elocare autem velle ei qui dignus illa ferret, simularet, vt hominum accusationem puta euitaret: technam quãdam machinatur cupiditate sua multò iniustiorem, per quam putabat, id quod animo intendebat, facillimè sese conficere posse. Nam currui, quem quoad fieri maximè potuerat, ad celeritatem arte comparârat, equis, qui ea tum ætate in Arcadia omnium velocissimi erãt, iunctis, cum procis puellæ aurigatione certabat, ei videlicet qui certamine superâsset, sponsam illam proponens: qui verò victus esset, illum capite priuandum edicens. Iubebat autem etiam ipsam vnà cõscendere currũ, quò videlicet illi dũ vultu in illam defixi hærerent, interea aurigandi currus obliuiscerentur. Cæterùm cùm qui primus certamen hoc inijsset, successu caruisset, & præterquam quòd à puella, etiã à vita excidisset,

reliqui

μὴ ἀρκυῆσαι πρὸς τὸν ἀγῶνα, ἢ μεταθέσθαι τι τῶν βεβουλευμένων, μεραπιῶδές τι ἂν δόξαι καταβάντος, τὸν δ' ὠμότητα μισήσαντος Οἰνομάου, καὶ ἄμορον ἐφήσειν θανάτου· ὥσπερ ἀλλοιπὼς, μὴ τὸ τεθνάναι περὶ τῆς κόρης ἁμάρτῃ, καὶ πρόθυμός γε μέχρι τεσσαράκοντα νέων ὁ φόνος, βιοὶ δ' ἐκείνου τῆς μονομαχίας μισήσαντος ταχέως, τοὺς μὲν τεθνεῶτας ἅμα καὶ τὸν κόρον ἐλεήσαντος, τοὺς μὲν, ὅτι ἀτυχήματος ἀπεστέρωτο τοιούτου, τὸν κόρον δ', ὅτι τῆς ὥρας οὐ κατὰ καιρὸν ἀρπασθείη, καθόμενοί τε τὸν νικητὴν ἕξειν (Πέλοψ δ' ἦν οὗτος) ἀγωνιῶσι, ἅρμα τε χαλκεύσαντα τοῦτο, κάλλιον τέχνης ποιήσαντος, ἵππους τε ἀθανάτους, δι' ὧν ἔμελλε κόρης κρατήσειν εἰ μὴ γέγονέ γε, τὰ μάλιστα τὸν ἐπὶ τέρμασι τῆς νίκης ἀγκυλώσ. ὅτω δὲ τὰ κάλλος χεῖρον,

reliqui cùm ad certamen obeundum cunctari, & eorum quæ semel decreuissent, quicquam detrectare, futile ac iuuenile quiddam esse censerent, rursum autem crudelitatem Oenomai detestarentur, alius alium præuertit moriendo, perinde ac si metuerent ne non puella illa mori possent. Ac processit cædes ea, donec tredecim eorum iuuenum interficerentur. At dij cùm illum ob prauitatem hanc odio haberent, pariter autem & eos qui mortui fuerant, & puellam miserarentur: alteros videlicet quòd tantæ rei possessione priuati essent: puellam autem, quòd forma sua per ætatem frui non posset: pro iuuene eo quicunq; mox certaturus esset (erat autem is Pelops) curam aduertentes, & currum illi donant pulchriorem arte factum, & equos immortales, quorum ope puella potiturus, ac dominus illius futurus esset. Et sanè factus quoq; est, socero ad metam & terminos victoriæ peruiso. Adeò pulchritudo ipsa cum homini

μα, ἀνθρώποις τι θεῖον εἶναι δοκεῖ, καὶ τιμώμενον ὑπ' πάντων, καὶ θεοῖς ἐοικέναι πολλαχόσε, διὸ δὴ καὶ ἡμῖν οὐκ ἂν ἔχοι τις μέμφεσθαι δικαίως, πρόθυμος ὑπάρχων κομιζόμενος τὸ τοιοῦτο περὶ καλοῦ διεξελθεῖν. ἔστω μὲν δὴ καὶ Αἰσίππῳ διεξελθεῖν τὸν λόγον. Ερ. σὺ δὲ λοιπὸν ἤδη Χαρίδημε, ὅπως ἂν ὥσπερ κορωνίδα τῷ καλῷ καλῶν ἐπιθήσῃ τὸν λόγον. Χα. μηδαμῶς, ὦ πρὸς θεῶν, σπεύδωμεν πρόσω διελθεῖν μὲν βιάσῃ· ἱκανὰ γὰρ δεδηλῶσθαι νῷ σωφροσύνην τε καὶ τὰ ἄλλα ἃ ἐμνήσθη, ἄλλως τε οὐδὲ ὅσα εἶπον, ἀπομνημονεύοντα ῥᾴδιον γὰρ ἄντις μνημονεύοι τῶν ἑτέροις εἰρημένων, ἢ τῶν αὐτῷ. Ερ. ταῦτα μὲν δὴ ὄντως, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμοῦμεν ἐπιτυχεῖν. οὐ γὰρ δὴ τοσοῦτόν γε ἡμῖν τῶν λόγων ἐκείνων, ὅσον ἐμέλησε τῶν σῶν ἀκοῦσαι, ὡς ἂν

hominibus diuinum quiddam esse videtur, & ab omnibus coli consueuit, tum à dijs quoque sæpenumerò cum summo studio obseruata est. Quam ob rem neque nos quispiam reprehendere meritò poterit, quòd quasi quoddam operæpretium putamus hæc de pulchritudine disseruisse. Atque ad hunc modum & Aristippus orationem suam peregit. HER. At tu iam restas Charideme: quare fac vt quasi quandam coronidem imponas oratione tua pulchris hisce de pulchritudine dictis. CHAR. Nequaquam, per deos quæso, vlteriùs progredi me cogas. Satis enim sit indicâsse tibi, & quo pacto conuersati fuerimus, & hæc quæ modò dixi: præsertim cùm ne illa quidem satis adhuc meminerim, quæ modò commemoraui. Multò enim facilius ea memoria repetiueris, quæ ab alijs dicta sunt, quàm quæ ipse dixisti. HER. Hoc igitur illud videlicet quod ab initio consequi me cupiebam. Neque enim mihi tantopere orationes aliorum ac tuam audire, cura fuit. Quare si me

ἢν τούτων ἀφεσιμήσῃς, μὰ κᾶ-
να μάτην ἴσῃ πεπονηκώς. ἀλ-
λὰ πρὸς Ἑρμ. τὸν ἅπαντα λό-
γον, ὥσπερ ἤκουσας ἐξ ἀρχῆς,
ἀπόδου. Χα. βέλτιον μὲν ἦν,
τούτοις ἀπαμάξαντα με, τῶν
δυσχερῶν ἀπαλλαττόμενον. ἐπεὶ δ'
οὕτω πεθυμεῖς καὶ τῶν ἀμεινόνων
ἀκοῦσαι λόγων, καὶ τοῦτ' ἀναγκη,
ὦ δαίμων ἀνάγκη, ὑπομεῖναι καὶ
αὐτὸς ἐποιησάμην τὸν λόγον. Εἰ μὲν πρῶτος αὐτὸς ἦρ-
χον περὶ τοῦ κάλλους λέγειν,
πεοιμίων ἂν ἐδεόμην συν-
ηνῶν. ἐπεὶ δ' ἐπὶ πολλοῖς ἤρχο
μαι πρότερον ἐρημόσιν ἐρῶν,
ἴσως ἀπόκνος, τοῖς ἐκείνων δι-
ηγημένον ὡς πεοιμίοις, ἐπι-
φέρειν ἐξῆς τὸν λόγον; ἅπαξ
τ' ἐπ' ἐπέρωσι τῶν λόγων γι-
νομένων, ἀπ' ἐνταῦθα, καὶ
τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὡς ἐνῆν
καὶ τοὺς παρόντας λαθεῖν,
ὡς ἄρ' οὐχ ἑκὰς ἰδίᾳ λογο-
ποιοῦσιν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἑκα-
στος ἐπὶ μέρους διεξέρχονται
λόγον.

si me hac priuaueris, etiam, illa frustra laborásse te scias. Sed per Mercurium quæso, totam adeò orationẽ quemadmodum à principio exorsus fueris, mihi recita. CH. *Satius quidem fuerat, contentum his quæ dixi, à difficilioribus abstinere me: attamen quando ista cupis & nostram audire orationem, in hoc quoque morem tibi gerere necesse est. Proinde hoc pacto ipse quoque verba feci. Si primus ipse cœpissem de pulchritudine dicere, procœmijs fortasse frequentibus & dẽsis opus haberem: nunc autem quando post multos alios qui ante mè verba fecerunt, dicturus sum, nihil alienum puto fuerit, si illorum antè dictis, perinde ac procœmijs quibusdam vsus, sequentem orationem subiungam, præsertim cùm non alio loco, sed hoc in conuiuio, eodemq; die, orationes istæ habeantur, ita vt liceat & præsentes latêre nos, perinde ac si non quisque priuatim verba faceret, sed eandem singuli per vices prosequantur oratio.*

λόγον. ἑτέρῳ μὲν ὃν ἄρκεσ' ἂν εἰς ἀφορμίαν, ἅπερ ὑμῶν ἕκαστος ἴσως ἔτυχεν ἀκούων περὶ τοῦ κάλλους ἰδίᾳ, τοῦτο δὲ τοσοῦτον περίεστιν, ὥστε καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἔξω τοῦ νῦν ἀρημένου, ἃ δεῖ ἐπαινεῖν τε καὶ αὐτόν· πλεῖστα γὰρ πολλαχόθεν, αὐτὰ πρῶτα δεῖν λέγειν ἕκαστα, δόξαν παρέσεσθαι, ὥσπερ ἀνθέων ἐντυχοῦσι λειμῶνι, ἀεὶ τὰ φαινόμενα ἄρτι, πεσαγομένοις τὰς ῥιπομένας. ἐγὼ δ' ἐκ πολλῶν ἐκλέξας, ὅσα μοι δοκεῖ μὴ βέλτιον ἔμπροσθεν παραλιπεῖν, λέξω δὲ βραχέως, ὅπως ὤν τι κάλλιον τὰ γιγνόμενα ἀκροάσωσι, ὑμῖν τε τὸ μακρολογεῖν παραλιπὼν, ἥδιον ἐπιχαρισάμενος. τοῖς μὲν ὃν ἢ δι' ἀνδρίαν, ἢ καθ' ἑτέραν τινὰ τῶν ἀρετῶν ἡμῶν πρέπειν δοκοῦσιν, ἂν μὲ τῷ καθ' ἡμέραν ποιεῖν εὖ, ἀναγκάσωσιν ἡμᾶς εὖ αὐτοῖς δρᾶν, βασκάνομεν

orationem. Proinde alterī quidem sufficerent ad laudem vtique comparandam, ea quæ vestrûm vnusquisque seorsim de pulchritudine dixit. At verò hîc adhuc tantum supereſt, vt & ijs qui post nos venturi sunt, extra ea quæ nũc dicta sunt, satis laudum ad prædicandam illam suppetat. Plurima enim vndique circumstant, quæ & ipsa eam de se opinionem præbent, quasi singula eorum primo loco dici debeant, non aliter atq; in prato aliquo floribus fœcundo, vbi semper ea quæ nouissimè apparent, carpentes potissimùm alliciunt. Ego verò ex omnibus illis delectis, quæ mihi videbuntur minimè prætereunda fuisse, quàm breuissimè potero dicam, vt & pulchritudini debitum suum reddã, & vobis omissa verborum prolixitate morem geram. Proinde illi quidem quĩ vel ob fortitudinem, vel ob aliam aliquam virtutem præstare nobis videntur, si non quotidie honestis actionibus beneuolentiam sibi concilient, & nos quodammodo ad amandũ

νομὴν μᾶλλον, ἐξ ὧν τ' ἂν ὑμᾶς καλῶς ἀκούσειε, τὰ πράγματα πράττομεν, σχολῇ· καλὸς δ' ἐμοὶ μόνον ὁ φθονεῖν ἐμοὶ τῆς ὥρας, ἀλλ' ἀνδρός τι καὶ ἰδιώτου καλιεσθόμεθα, ὑπερχαιρόμεν τε, οὐδ' ἀρκούμεθ', ὥσπερ ἐραστοῖς ὅσον ἂν ἡμῖν ἐξῇ, δουλεύοντες ἀκούσεσθαι, κἄδιον ἂν ὄν ὑπακοῦσαι τῆς ὥρας ἀντυχηκότι, ἢ πεῖσαι ὦν μὴ δεῖται. καὶ πλέον χάριν ἂν ἀδεὴς ὢν τῷ πειθομένῳ μᾶλλον, ἢ ὢν μηδ' ὁτιοῦν ἐπαγγέλλοντι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἀγαθῶν, ὧν ἂν ἐνδεεῖς ὦμεν, οὐ περιπτέρω σπουδάζομεν τοῦ τυχεῖν· κάλλους δ' ἡμῖν οὐδεὶς ἀκόρεστος γέγονε πώποτε. ἀλλ' ἴσμεν μὲν Αἰγλαΐης, ἢ ἐς Ἰλιον ποτὲ σὺν ἀναβάντα δεῦρο τοῖς Ἀχαιοῖς, ἴσμεν δ' Ὑάκινθον τὸν καλὸν, ἢ τὸν Λακεδαιμόνιον Νάρκισσον κάλλει νικῶμεν, οὐκ ἀρκεῖ ἡμῖν δοκεῖμεν, ἀλλὰ δεδοίκαμεν, μὴ λάθωμεν τοῖς ἐπιγιγνομένοις

se cogant, inuidemus illis magis: vndecunque etiam eis negotia quæ geruntur, minùs bene procedùt. Pulchritudinem autem non modò non inuidemus formam suam, sed statim etiam vbi aspeximus tantum, capimur, & plus quàm amamus eos, neq; grauamur, tanquam superioribus, quantum nobis licitum fuerit, & seruire quoq; illis. Libentiùs igitur quispiam obedierit formoso alicui, quàm imperauerit ei qui talis non est: maioremq; gratiam habuerit formoso multa iubenti, quàm si nihil quic quam præcipiat. Ac cæterorum quidem bonorũ quibuscunque curemus, vlteriorem assequendi curam nullam gerimus: at pulchritudinis nulla vnquam nobis satietas oboritur: sed siue Aglaiæ filium illum, qui cum Achiuis ad Troiam profectus fuit siue Hyacinthum formosum illum, siue etiam Lacedæmonium Narcissum pulchritudine superemus, tamen nobis ipsi minimè satis facimus, sed semper timemus ne fortè videamur apud posteros

ῥοις ἄν, καταλιπόντου ἕτερο
βουλῶ σχολὴν ἄ, ὡς ἐπεῖν,
πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις
πραγμάτων, ὥσπερ κοινὸν
παράδειγμα, τὸ κάλλος ἐστί.
καὶ ὅτι στρατηγοῖς οὐκ ἀκόλου
μέλησε τὰ στρατόπεδα σκευ
άσασθαι, ὅτι ῥήτορες τοὺς λό
γους σκευοποιεῖσθαι, ὅτι μὴν γρα
φεῦσι τὰς εἰκόνας γεγραφέ
ναι. ἀλλὰ τί ταῦτα λέγω, ὧν
τὸ κάλλος τέλος ἐστίν; ὧν γὰρ
οὐ χρείαν ἔκομεν ἀναγκαίως,
οὐκ ἐπιτρέπομεν οὐδὲν σπουδῆς,
οὐ ὅσον ἔξεστι κάλλιστα κατα
σκευάζειν. ὥστε γὰρ Μενελάῳ οὐ
τοσοῦτον ἐμέλησε τῆς χρείας
τὸ νίκαν, ἢ ὅσον τοὺς εἰσερχομέ
νους ἐκπλῆξαι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ
πολυτελεστάτους ἅμα κατα
σκευάσαι καὶ κάλλιστα, καὶ τῆς
νόμης οὐκ ἁμαρτών· ὁ γὰρ Ο-
δυσσεὺς ὅτως ἀγαθῶν λέγε
ται τότε, κατὰ νοῦν τοῦ
παρὸς εἰς αὐτὸν ἀφιγμέ
νου,

steros ab aliis superati fuisse. Propemodum autem omnium eorum quæ inter homines gerantur, vt ita dicam, quasi quoddam commune exemplum pulchritudo proposita est. Nam neque duces negligunt ad pulchritudinem exercitus suos instruere, atque oratores ad eandem orationes suas componere, neque etiam picto res imagines ac tabulas suas secundum illam depingere. Et quid attinet ista recensere, quorum finis quoque pulchritudo est? Quin illa quoque quibus necessario vtimur, haudquaquam prætermittimus quin omnia quammaximè fieri potest, cum summo studio quam pulcherrimè apparemus. Nã Menelaus quidem non tantum curauit, vsum & necessitatem ædium, quantum vt pulchritudine earum ingredientes quasi attonitos redderet: & ob hoc sumptuosissimas pariter & pulcherrimas eas ædificauit. Neque etiam sententia falsus est. Nam Vlyssis filius ita admiratus eas fertur, cùm ad percontandum de patre eò loci ve-

νῦ, ὥστ' ἀπᾶν Πασιφάτω τῷ Νισοάδη, ζλωός τε ζιάδε γ' Ολυμπίε ἔνδοθεν αὐλή. αὐτός θ' ὁ τὸ μειρακίε πατὴρ ὁπ ἄπτα τῶ χέειν μιλζοπαρήος ἔτι τὰς ναῦς. συστρατεύομαι δὲ τοῖς Ελλησιν ἐπὶ Τροίαν, ἢ ὅπως ὁρῶν ἔτας ἐκπλήξειεν ἔχη. καὶ σχεδὸν, εἴ τις ἑκάστω ἐξετάζειν βούλοιτο τῶν τεχνῶν, εὑρήσει πάσας ἐς τὸ κάλλος ὁρώσας, καὶ τοῦτο τυγχάνειν τοῦ παντὸς τιθεμένας. τοσοῦτον δὲ τὸ κάλλος τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπερέχειν δοκεῖ, ὥστε τῶν μὴ δικαιοσύνης ἢ σοφίας ἢ ἀνδρείας μετεχόντων, πολλά τις ἂν εὕροι τιμιώτερα κάλλος, τῶν δὲ ταύτης τῆς ἰδέας μετοικοδομημάτων βέλτιόν ὅτου εὑρεῖν ἀδύνατον ἂν εἴη καὶ τὸς μὴ μετεσχηκότας ἀτιμότερον νομίζειν. μόνους γοῦν τὸς μὴ καλὸς ὀνομάζομεν ἀσχεῖς, ὡς ἀδύνατον,

miſſet, vt ad Piſiſtratum Neſtoridem in hunc modum dixerit:

Talis & ætherij forſan Iouis aula remidet.

Et ipſe adoleſcentis pater non aliam ob cauſam minio infectas duxit naues, cùm vnà cum Græcis ad Troiã proficiſceretur, quàm vt aſpicientes earum aſpectu obſtupefacere poſſet. Et fermè ſiquis ſingulas artes perpendere volet, reperiet omnes eas ad pulchritudinem tendere, eamq; conſequi, pro ſummo ducere. Adeò autem pulchritudo cæteras res cunctas excellere videtur, vt ijs quæ vel cum iuſtitia, vel ſapientia, vel fortitudine aliqua ſunt, multa alia inuenias maiori precio vel exiſtimatione digna cenſeri: at verò quæ cum hac ſpecie commune aliquid habent, ijs nihil quicquam melius inuenire licet: vt rurſum & illis quibus hæc cõiuncta non eſt, nihil quicquã inhoneſtius atq; indignius. Quippe ſolos eos qui pulchri non ſunt, turpes vocamus: perinde quaſi pro nihilo habendum ſit, quicquid tandem aliquis habuerit

ἄν, ἔτι τὶς ἔχων τύχοι πλέον ἐπίτηδες τοῦ ἄστεως, καλὰς ἱερόμενος. τοὺς μὲν οὖν ἐν μοναρχουμένοις τὰ κοινὰ διοικοῦντας, ἢ τυράννοις ὑποτεταγμένους, τοὺς μὲν ἀνθρώπους, τοὺς δὲ κόλακας καλοῦμεν. μόνους δὲ τοὺς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δυνάμει γιγνομένους θαυμάζομέν τε, φιλοπόνους τε καὶ φιλοκάλους ἀνομάζομεν, καὶ κοινὰς νομίζομεν ἀνεργέτας, τοὺς τῶν καλῶν ἐπιμελητάς. ὅτι δ' οἷόν ἐστιν μὴ σεμνὸν τὸ κάλλος ὄντως, οὕτω δὲ τοῖς πᾶσιν ἐν ὀλίγῃ μέρει τυχεῖν, κἀγὼ τί νομίζοιμι τὸ τούτῳ τὶ διαπονῆσαι δυνηθῆναι πῶς ἡμᾶς εἰκότως ἄν τις ἐμέμψαιτο, εἰ τοσοῦτον ἔχοντος κέρδους κέρδαινεν. ἴσως δ' ἴσως τοιοῦτόν τι πείσομεθα, μὴ αὐτὸ τοῦτο ἀνηθῆναι δυνηθῶμεν, ὅτι ζημιούμεθα; τοσοῦτον μὲν δὴ καὶ ἐγὼ τὸν λόγον ἐποιησάμην, πολλὰ τῶν ἐνόντων μοι περὶ κάλλους

buerit in quo cæteros antecellat, si idem pulchritudine careat. Proinde & eos quidem qui vel in reipublica de gentibus Imperio præsunt, vel tyrannorum potestati subiecti viuunt, alteros quidem populares vocare solemus, alteros autem adulatores. Solos autẽ eo qui huic potestati subiecti sunt, & admiramur videlicet, & cùm philoponostum philocalos nominamus, adeoq; cõmunes benefactores censemus esse eos, qui pulchrorum quasi quidam procuratores sunt. Quando igitur ita venerabilis res pulchritudo est, ita autem ab omnibus etiam votis expetitur, & quasi pro lucro putatur huic ministrare saltem aliquid potuisse: quomodo non meritò reprehenderit nos quispiam, quòd cùm tantũ lucrum lucrifacere possimus, vltrò illud prodamus, ne hoc ipsum quidem verentes damnum, videlicet quod mox accipiemus? Ac tantam quidem ego quoque orationem habui, multis quæ mihi de pulchritudine

ἀεὶ ἀτὰρ ἀφιλῶν, ἐπαδὴ τὴν ὁμιλίαν ἐπιπολὺ παρατεινομένην ἐώρων. Ερ. εὐδαίμονες γε, οἱ ζηλωτὴν ἀφιλαδὰ τὴν ὁμιλίαν ὑμῶν ἔσχηκα δὴ σε.

ampliùs dicere licebat, omissis, postquam conuersationem hanc ni longum adeò progressam videbam. HER. Felices sanè vos, quibus tali conuersatione frui licuit. Fermè autem iam etiam ego non minus voluptatis quàm vos, per te videlicet, accepi.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AVthor huius Dialogi quisquis fuit, postremam partem Isocraticæ orationis de Helenes encomio æmulatus est, conatu maiore, si doctis credimus ꝙ successu.

a IN Diasijs.] *Festa Iouis Milichy fuêre Athenis, Diasia, ἀπὸ τῆς Διὶ φυγεῖν αὐτὸς δίκας τὰς ἄσας, vt Suidas ait, appellata. Meminit & Aristophanes & Hesychius. b* Encomium Herculis.] *Cùm Sophista quispiam appararet, recitare librum, & Antalcidæ percontanti quod esset argumentum, respondisset, Herculis encomium: Quis, inquit, illum vituperat? supervacaneum existimans, in eo laudando sumere operam, quē uno ore prædicarent omnes. Hercules autem apud Spartanos religiosissimè colebatur. c* Castoris & Pollucis.] *Extat Theocriti eidyllion & hymnus de laudibus Dioscurorum*, id est, *geminorum, Castoris & Pollucis, quo beneficia illorum commemorat in pestatibus maris & certaminibus equestribus. Is est in genere Demonstratiuo encomiastico. Ac primùm pugnam inter Pollucem & Amycum Bebryciorum principem cōmemorat, deinde alteram pugnā inter Castorem & Pollucē & Lynceā, de quibus prolixiùs egimus in dialogo Apollinis & Mercurij Deorum. d* Nam eorum qui ex Heroibus.] *Lucianus in Menippo, Amphilocho & Trophonio, definit Heroëm ex deo & homine compositū. Heroum autem cultū sacrosanctū fuisse, legimus apud Philostratū. Athenæus in vndecimo, eorum vim declarat terribilem: sed magis noctis, quàm interdiu. Plutarchus in*

chus in Romanis dicit Græcos in nouilunio diis supplicasse primo, loco secundas preces concepisse heroibus & dæmonibus: item primũ poculum fuisse deorum, secundũ heroum. De origine vocis. Grammatici variè tradunt. alij ἀπὸ τῆς ἐρᾶς, id est, γῆς, à terra, κατ' ἐξοχὴν: quia excellentiores aliis aut à terra: quia supra eam degerint: Alij ἀπὸ τοῦ ἀείρω: quia ipsorũ animæ in meliores spiritus transformarentur. Alij ἀπὸ τῆς ἐρώσεως. alij ἀπὸ τῆς ἀρετῆς & amore eius qua excellant. Vnde ἡρωϊκὴ huiusmodi virtus, excellentior, quàm pro conditione & natura communi hominum: de qua Aristot. lib. 7. Ethicorum. Heroës igitur vocãtur virtute præstãtes, & ea super conditionẽ humanã proximè accedentes ad diuinitatis excellentiam. οἱοῦ ἀρετῆς ὑπερεχὴν θεῖον.

e Et Helena.] *Helenæ pulchritudinis mirũ encomium. Filia fuit Iouis ex Leda, Tyndari Laconiæ regis vxore, quæ à Ioue in cygni formã transmutato cõpressa, duo perperit ouа: ex quorum altero Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnestra exclusi fuerunt. Ex his Helena, cũ cæteris suæ ætatis fœminis formæ elegantia præstaret, à Theseo rapta est, adhuc virguncula: non multum tamen pòst, Castori & Polluci fratribus, eam repetentibus citra iniuriam restituta est.* f Amphitryoni.] *Alcmenæ Herculis matris coniugi, cuius imagine sumpta, Ioue trinoctio cũ ea concubuit, quæ quamuis antea ex viro grauida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemq; tempore Iouі Herculẽ, Amphitryoni Iphyclum peperit: Amphitryonẽ interfecturus erat Hercules, nisi Minerua prohibuisset: quæ lapide quẽ Sophronestera vocabant, eum percussit: à qua plaga sopitus est, & per somnum statim resipuit, atq; ad sese rediit. Hæc sunt apud Pausaniam in Bœoticis.* g Cadmi.] *Thebarum conditoris, qui Martis & Veneris filiam in vxorem duxit. Vnde illud Ouidij:*

Iam stabant Thebæ, poteras iam Cadme videri
Exilio fœlix: soceri tibi Marsq; Venusq;
Contingerat, &c.

h Sed Minerua quidẽ cum.] *Minerua & Mars militari disciplinæ præsunt, illa etiam sapientiæ & disciplinis: Diana, venationi & virginitati: Iuno, nuptijs atq; diuitijs.* i Diana de venatione.] *Diana Iouis filia, ex Latona eodem partu cum Apolline nata dicitur, quæ virginitatis studio hominum*

consortia fugiens, sylvas incolebat, venationi intenta: quare cum arcu & pharetra illam incessisse, poëtæ scribunt. Virg.

—illa pharetram Fert humero—.

k Eris.] *Rixarum Dea in Thetidis & Pelei nuptijs elegantissimum pomum in mensam discumbentium proiecit, cum hac inscriptione: Detur pulchriori. Vide suprà in dialogis Deorum, Marinorum & Lapithis: item poëma illud De raptu Helenes, quod Colutho Lycopolitæ Thebano ascribitur.* *l* Exornatori poëtæ.] *Homerum intelligit, qui regibus gloriam peperit, vt inquit, Theocritus in Dioscuribus, carmine celebrans vrbẽ Priami, & naues Græcorum, & prælia Iliaca, & Achillem, turrim belli.* *m* λευκώλενος.] λευκώλενος ἥρη, *Iuno cognominata quòd albas vlnas, & albos haberet lacertos. quo epitheto vsus est etiam Hesiodus in Theogonia.* *n* Minerua autem τριτογένεια.] *Mineruæ epitheton, eò quòd Ogygis temporibus, circa Tritonidem Africæ paludem virginali facie dicatur apparuisse: vel quòd è Iouis capite prognata fuerit.* τρίτος *enim Boëtorum lingua, caput notat. Eadem ab Homero peculiari epitheto* γλαυκῶπις *dicitur, à glauco oculorum colore, vnde & Cæsiam nostri cognominant.* o Præter Menelaum.] *Menelaus, rex Spartæ, Helenam vxorem habuit, cui & Hermionem filiam peperit, posthac forma pulchritudinis eius illectus Paris, contractis aliquot nauibus, in Græciam sese contulit. vbi à Menelao hospitio susceptus, clàm se in amorem Helenæ insinuauit: tandemque absente, hospite, Helenam rapuit, & in patriam abduxit. Qua tam insigni iniuria commoti Græcorum principes, de bello Troianis inferendo coniurârunt.* *p* Hyacinthum formatum.] *Nereum intelligit, quem Charopus ex Aglaia suscepit: quo pulchrior alter non venit ad Troiam, vt Homerus ait Iliad. 2. De Hyacintho, annotauimus superiùs in Dialogis deorum. vbi etiam de Narcisso aliquid, qui Cesiphi fluminis ex Lyriope nympha filius fuit, admodum formosus, qui cùm à multis nymphis amaretur, & omnes contemneret, tandem cùm se in fonte conspicatus esset, sua ipsius formâ captabuit, & in florem purpureum sui nominis mutatus est.* *q* Vlyssis filius.] *Telemachus ex Penelope.*

NE-

ΝΕΡΩΝ, Η ΠΕΡΙ τῆς ὀρυχῆς τοῦ Ἰσθμοῦ.

NERO, SIVE DE fossione Isthmi.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

TOtus hic dialogus, cuiuscunq; tandem est (nam Luciani esse neq; afferi puto posse, neque prorsus negari) quasi quædam in Neronem inuectiua est, qua potissimùm dementia illius exagitatur, quã cum in Isthmo fodiendo, à quo & tituli ratio sumpta est, tum in obeundis scenicis certaminibus imperator Romanus exercuit. Estq; veluti perpetua facti commemoratio, paucis quibusdam & cæterorũ ipsius facinorum exemplis amplificandi causa adiectis, quæ tota Musonio philosopho tribuitur, qui Tuscus genere, vt Tacitus ait, cùm studia iuuenum præceptis sapientiæ foueret, à Nerone postremò, cùm in omnes bonos & claros æquè grassaretur, ob linguæ libertatem, & Suidas addit, interfectus fuit. Huius & alij meminêre, & Gell. lib. 16. cap. 1. Cæterùm fuerunt & in hoc dialõgo multa ex coniectura magis quàm ex fide, ob exemplaris, velut apparebat, vitiositatem vertenda: quam rem, vt in postremo operis, eam saltem à lectoribus veniam postulo, quæ cæteris hactenus in claris & manifestis etiam impingentibus, data fuit; præsertim cùm in nullo hactenus, quod equidem sciam, legentium fidem fefellerim, vbique cùm hoc loco, tum in superioribus, eo circa quod vel ignorantia, quam & ipsam agnosco, vel alia aliqua de causa hæsitâssem, aut asteriscò, aut annotatiuncula aliqua signato. Qui si nihil aliud, illud certè tamen existimo, occasionem, & quasi quandàm ansam ad vlteriora ac veriora indagãda alijs me tradidisse.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ καὶ Μουσωνίου.

Ὁρυχὴ τῦ Ἰσθμῦ καὶ σοὶ Μουσώνιε δοκῶ χαρὸς, ὥς φασι, γιγονέναι τῶν τυράννων, νοῦν ἔχειν Ἑλληνα. Μου. ἴσθι δὲ Μενεκράτους καὶ βελτίω ἐνθυμεῖσθαι Νέρωνα· τὰς γὰρ περιβολὰς τῆς Πελοποννήσου, τὰς ὑπὲρ Μαλέαν, ξυνάρειν τοῖς θαλάττου μέλλουσι ἔτι πλοῦν τῦ Ἰσθμῦ ῥύγματι. Με. τοῦτο δ' ἂν καὶ τὰς ἐμπορίας ὄνησε, καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις, καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐκείνας ἀρχέων ἂ οἰκοι καρπὸς, ἂν τὰ ἐπιθαλάττια εὖ πράττῃ. ταῦτα δὴ διέξιθι Μουσωνίῳ βουλομένοις ἡμῖν ἀκροάσασθαι πᾶσιν, εἰ μή τι σπουδάσαι ἄξιον ἕτερον. Μου. ἀλλὰ βουλομένοις· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι χαριζοίμεθ' ἂν μά-

MENECRATES & Muſonius.

AT Iſthmi foſſio, quæ in manu adeò, vt aiunt, tyranno fuit, & tibi Muſoni mentem habere Græcam videbatur. MVSO. Scito Menecrates, etiam meliora cogitâſſe Neronem. Nam & circuitus Peloponneſi illos ſupra Maleam, tollere nauigantibus volebat, Iſthmo ad viginti ſtadia interrupto. MENEC. Hoc autem & emporijs profuturum erat videlicet, & ciuitatibus eùm maritimis, tum etiam illis quæ in mediterraneis ſitæ ſunt. Nam ſi maritima loca bene haberent, etiam illis quæ interiora ſunt, domeſticus agrorum prouentus ſufficiet. Sed hæc narra quæſo Muſoni nobis: omnes enim audiendi cupidi ſumus, niſi ſi quid aliud ſeriæ rei fortè eſt cui tu nunc incumbere cogitas. MVSO. Narrabo, quandoquidem vultis. Nam

ſa-

μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀγῶνας ἔτω φροντιστήριον ἐπὶ τῷ σοφίσασθαι. Νέρωνα δὲ ἐγὼ ἐς Ἀχαΐαν ὡδοῦ ἄγον, καὶ τὸ σφόδρα αὐτὸν πεπεικέναι, μὴ δ' ἂν τὰς Μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον, ἐβούλετο δὲ καὶ τὰ Ὀλύμπια, τὸν γυμνικώτατον ἁπάντων ἀγώνων, στεφανοῦσθαι ᾄδων· τὰ γὰρ Πύθια τούτων μὲν ἑαυτῷ μετέναι μᾶλλον, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι· μὴ γὰρ ἂν μηδ' ἐκεῖνον ἐναντίαν αὐτῷ λιθάραν τε καὶ ᾠδὴν θέσθαι. ὁ δὲ Ἰσθμὸς ἐκ τῶν ἄποθεν αὐτῷ βεβουλευμένων· ἀπ' εὐλογοῦ γὰρ τῇ φύσει τὸ τόπου, μεγάλης ἐρᾴδιος ἐπίνοιαν, τόν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐνθυμηθεὶς, ὡς τὴν Εὔβοιαν τῆς Βοιωτίας ἀπέτεμεν Εὐρίπῳ, ὡς περὶ τὴν Χαλκίδα. ἔτι γε μὴν καὶ τὸν Δαρεῖον, ὡς ὁ Βόσπορος ἐζεύχθη

sat scio quòd plus etiam gratificabor, ijs vtique qui ad iniucundam adeò curarum (vt ita dicam) officinam hanc studendi causa venerunt.[a] Neronem igitur in Achaiam via ducebat, & illud item, quòd sibi ipsi vehementer persuaserat ne Musas quidem dulciùs modulari. Volebat autem & Olympijs (quod certamen omnium maximè exercitijs frequentatur) cantando coronari. Nam quæ in Pythijs aguntur eorum pleraque ad se magis quàm ad Apollinem pertinere putabat. Neque enim neque illum aduersus se citharam aut carmen aliquod mouere audere. Cæterùm Isthmus haudquaquam ex illis erat de quibus hic diu aut longè antè cogitâsset, sed cùm fortè naturam loci conspexisse, magnificum opus hoc animo concepit, Achiuorum videlicet regem, eorum qui ad Troiam olim profecti fuêre, animo proponens, qui ipse Euboeam quoq; à Bœotia resecuit, medio circa Chalcidem Euripo imisso. Deinde autem & Darium: vt à quo & Bosporus ponte

φυρόθη αὖθις ἐπὶ τὰς Σκύθας. τὰ δὲ Ξέρξου καὶ πρὸ τούτων ἴσως ἐνθυμίου, μέγιστα τῶν μεγάλων ἔργων ὄντα καὶ πρὸς τούτοις, τὸ δὲ ὀλίγου ἀπάλοις ἐπιμίξαι σαλπιγξὶ τὴν Ἑλλάδα, λαμπρῶς ἐστάθαι ζῆλον ἔχοντα· αὐτὰ γὰρ τύραννοι φύσεως μεθύσοι μέν, ψαύουσι δὲ πῃ καὶ ἀκοῦσαι τοῦδε φθέγματος. πρὶν ἐλθεῖν δὲ τῆς σκηνῆς, ὕμνον μὲν Ἀμφιτρίτης τε καὶ Ποσειδῶνος ᾖσαι, καὶ ἆσμα οὐ μέγα, Μελικέρτῃ καὶ Λευκοθέᾳ. ὀρύξαντος δὲ αὐτοῦ χρυσοῦν λίκνον, καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπιπροπέμψαντο, ἐπὶ τὴν ὀρυχὴν ἧξε, μυρτοῦντά τι καὶ ᾀδόμενος, καὶ διαβυσσόμενος τῆς γῆς, πρὶς οἶμαι. τοῖς τε τὴν ἀργὴν ἐπισεσυμφώνοις παρακελευσάμενος ξυμπόνως ἅπτεσθαι τοῦ ἔργου, ἀνίει ἐς τὴν Κόρινθον, τὰ Ἡρακλέους ἄθλων ἐπιβεβλῆσθαι πάντα. οἱ μὲν δὴ

ponte iunctus fuerit cùm is contra Scythas proficisceretur. Nam Xerxis factum etiam ante ista fortassis animo cogitârat, quod magnificentissimum operum magnificorum omnium fuit. Supra omnia autem hæc etiã illud putabat, Græciam per hoc quòd breui adeò omnes inter se misceri possent, contra exteros splendidè adeò stabilitum iri. Nam tyrannorum ingenia ebria quidem sunt, tanguntur autem alicubi vbi vocem hanc audiunt. Porrò progressus in scenam, hymnum quidem Amphitrites & Neptuni cecinit, & canticum quoddam non magnum Melicertæ & Leucotheæ. Cùm autẽ aureum ipsi ligonẽ porrexissent, Græciamq; tanquam in tutelam commendássent, ad fodiendum profectus est, plausu cantuq; prosequentibus illũ tum omnibus. Atq; vbi terram ter, opinor, tetigisset, deinde & quibus præfecturæ atq; imperia credita erãt, opus vnà capessere iussisset, Corinthum redijt, Herculis adeò res gestas omnes sibi visus fu-

peraſſe

ἀλλ' ἐκ τῶν δεσμωτηρίων, τὰ πετρώδη τε καὶ δύσεργα ἐξεπόνουν, ἐκ πρατιᾶς δὲ τὰ γεώδη τε καὶ ἐπίπεδα. ἐβδόμῳ δὲ που καὶ πέμπτῳ ἡμέραν πεσεῖσθαι μέλλοντες ἡμῶν ὥσπερ ἰσθμῷ, ματίβη τις ἐκ Κορίνθου λόγος ἔπεσε σαφὴς, ὡς ἀλλὰ τὸν Νέρωνα μετανοοῖεν τὸν τομόν. ἔφασαν δέ τινες Αἰγυπτίους γεωμετροῦντας τῆς ἑκατέρας θαλάττης τὰς φύσεις, ἐκ ἰσοπέδοις αὐτὰς εὑρηκέναι, ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγεμονεύειν τὴν ἐκ τοῦ Λιχαίου πρὸς τὴν Αἴγιναν διδοικυῖαν· πιπάσσειν γὰρ ταύτῃ νῦν ἐπιχυθέντα, καὶ ὑπορύχιον ἀπενεχθῆναι τὴν Αἴγιναν. Νέρωνα δὲ τῆς μὲν τοῦ ἰσθμοῦ τομῆς οὐδ' ἂν θαλῆς μετέσχεν, ὁ σοφώτατός τε καὶ φυσικώτατος· τοῦ γὰρ τεμεῖν αὐτὸν ἦρα μᾶλλον, ἢ τοῦ δημοσίᾳ ἕνεκεν. ἀλλὰ τῶν Ἑσπερίων ἐθνῶν κίνησις, καὶ ὀξύτατος, ὡς

perasse. Illi igitur qui in vinculis fuerant, petricioſis atq; difficilibus conficiendis exercebantur: exercitus autem ea quæ terrea ac plana erant, fodiebat. At vbi iam ſeptimum & quintum diem quaſi alligati Iſthmo fuiſſemus, rumor quidam è Corintho venit, non ita tamen manifeſtus aut planus, quòd Neronem pœnituiſſet Iſthmi inciſi. Dicebant autem Aegyptios geometras altitudinem metientes, haudquaquā eandem atque æqualem vtriuſq; maris ſuperficiem deprehendiſſe: ſed cùm eam partem quæ Lechæum aſpicit, altiorem iudicarent, de Aegina in timorem veniſſe. Nam ſi tantum pelagus contra inſulam effunderetur, periculum eſſe ne illa aquis obruta in profundum demergeretur. At Neronem à fodiendo Iſthmo ne Thales quidem abſterriturus fuerat, quanquam ſapientiſſimus, & naturalium rerum peritiſſimus. Nam incidendi illius maiore ſtudio tenebatur, quàm publicè emendi. Sed motus occidentalium gentium, & aſperrimus

qui

ὡς τ' ἐκείνης νῦν ἁπλόμφ, ὄ-
νομα δ' αὐτῷ βίνδαξ, ἀπάγα-
γεν Ἑλλάδος τε καὶ ἰσθμοῦ Νέ-
ρωνα, ψυχρῶς γε μεμηρίσαν-
τα· τὰς γὰρ θαλάττας ἰσο-
γαίους τε καὶ ἰσοπεδους οἶδα.
φασὶ δ' αὐτῷ καὶ τὰ ὑπὸ τῆ Ῥώ
μης ὀλιγωρεῖσθαι ἤδη, καὶ ὑπο-
λιθάνειν, τουτί καὶ αὐτοὶ χθὲς ἀ-
κούσατε τὸν πεπαιδαγω]γὸν χι-
λιάρχου. Μν. ἀ φωνὴ δέ, Μουσω-
νίου, δι' ἣν μεθύομαι τε, καὶ τῶν
Ὀλυμπιάδων τε καὶ Πυθιά-
δων ἐρᾶς, πῶς ἔχει τῷ τυράν-
νῳ; τ γὰρ λήμνῳ πεπλεόν]των
οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ καὶ κα-
τεγέλων. Μν. ἀλλ' ἐκεῖνός γε, ὦ
Μυρίκρατες, ὅτι θαυμασίως
ἔχει τὸ φθέγματος, ὅτ' οὖν γε
λοίως. ἡ γὰρ φύσις αὐτὸν ἀμέμ
πτως τε καὶ μέσως ἁρμοκε.
φθέγγεται δὲ λοιπόν, μὴ φύ-
σει, καὶ βαρύ, ἐγκαμψάμενος ἀπ-
ὸ τῆς φάρυγγος, μέλη δ' ὅτῳ
λα]ρυγγαδομένῳ βομβεῖ ὡσε:
οἱ δέ γε τόνοι τῶν φθόγγων
ἐπιπαίνουσι τοῦτον, ἐπὶ μὲ
θαρρεῖ

qui illas nunc excitat & in-
cendit (Vindex autem no-
men ipsi est) reuocauit ex
Græcia & ab Isthmo Ne-
ronem, frigidè adeò maria
dimensum. Nam æquè alibi
à terra vtrunque assurgere,
eandemq́ superficiem ha-
bere scio. Aiunt autem ipsi
& Romanas res paulatim
iam labi & declinare. id
quod & ipsi ex Tribuno he-
ri, qui impegerat, audîstis.
MEN. *At vox, Musoni,*
propter quâ in Musas ita de-
perit, & Olympiadas pari-
ter & Pythiadas amat, qua-
lisnam tyranno est? Nam eo-
rum qui ad Lemnũ nauibus
veniebant alij quidem admi-
rabantur ipsum, alij autem
etiam deridebant. MVS.
At ille, quod ad vocem attî-
net, neque admiratione di-
gnus, neq́ risu est. Nam ip-
sum natura inculpabilem,
atq́ adeò mediocrẽ forma-
uit. Sonat aũt concauũ quid-
dam, non natura tamẽ, & graue, impendente atq́ vrgente hoc
gutture: ac carmina quidem hoc pacto accurata quodammo-
do etiã personat. Voculationes autem sonorũ leuigant hunc,

post-

ἀρρᾶ αὐτῷ, χρωμάτων δὲ ω-
ανθρωπίᾳ, καὶ μελοποιΐᾳ ὑπα-
ῶτο μὲν δὴ, καὶ κιθαρῳδίᾳ
ὐσαλῆ, καὶ οὗ καιρὸς βαδίσ-
αι, καὶ στῆναι καὶ μεταστῆναι, καὶ
τὸ νεῦμα ἐξομοιῶσαι τοῖς μι-
σιν, ἀσχαλᾶν ἔχοντ' ἂν μό-
ν τὸν βασιλέα λοιπὸν, ἀκρι-
βῶν ταῦτα. ἃ δὲ μιμοῖτο τοὺς
ρᾶττονας, ψευδῆ γίνοιτ' ἄν, ὡς
σοὺς τ' θεωμένων ἐκπίπτει,
καί τι μυείων φόβων ἐπιφ-
ημένων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γε
ῶν ἕνα νοῦν μὴ ἔχ τὸ μετρίως
πλέον, ξυνάγων τὸ πνεῦμα,
π' ἄκρων διϊσατον τῶν πο-
ῶν ἀναπλώμενον, ὥσπερ
ὶ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ. φύσει δ' ἐ-
υθρὸς ὤν, ἐρυθρᾶ μᾶλλον,
μπιπραμένου αὐτῷ τὸ πρόσ-
ν. τὸ δὲ πνεῦμα, ὀλίγον, καὶ
ὴ ἀφορῶν ὡς δύ. Μι οἱ δ'
ν ἀγῶνι πρὸς αὐτὸν ὅπως
ρίσεται, ὦ Μουσώνιε; τί-
ένη γάρ που χαρίσονται. Μον.
ίχνη μὲν, ὥσπερ οἱ ἐμπει-
ούντων, ἀπ' εὐθυμίᾳ τι

ὦ Μνή-

postquam sibi ipsi non confidit: Chromatum vero humanitate & modulatione facili quidem illa, & ad citharæ cantum accommodata, & vbi tempus est, ire & stare, & de loco transire, deinde & motum cum membris exæquare, hæc accurate facere eius est qui pudore solo eo afficitur, quòd ridiculus videtur. At rursum si imitetur superiores, hui quàm multis spectatoribus risus excidit quanquam infinito adeò metu impedente, si quis ipsius causa rideat. Nutat enim plus æquo, & cùm spiritum attrahit, stat summis pedibus distentus & refractus, perinde vt ij qui rotam circumagunt. Iam verò natura rubicundus existens, multò magis etiam rubescit cùm ipsi facies incenditur. Spiritus autem modicus, & ægrè alicubi sufficiens.

MEN. *Qui verò certamine*

rum ipso conferuntur, Musoni, quo pacto se gerunt? Nam rti gratificantur scilicet. MVSO. *Arti quidem Muso-i, quemadmodum & qui luctando subseruiunt: sed cogita-*

Mene-

ὦ Μενέκρατες, τὸν δ' τραγῳδίας ὑποκριτὴν, ὡς Ἰσθμοῖ ἀπόθανεν. ἴσοι γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ἂν ἐπιτείνωσιν οἱ τεχνάζοντες. ΜΕ. καὶ τί τοῦτο Μουσώνιε; σφόδρα γὰρ ἀγνοῶ τὸν λόγον. ΜΟ. ἄκουε δὴ λόγου ἀτόπου μέν, ἐν ὀφθαλμοῖς δὲ Ἑλλήνων πραγμένου. Ἰσθμοῖ γὰρ νόμον κειμένου, μήτε κωμῳδίαν ἀγωνίζεσθαι μήτε τραγῳδίαν, ἐδόκει Νέρωνι τραγῳδοὺς νικᾶν. καὶ παρῆν. θορυβὸς οὖν ἐπὶ τοῦτον τὸν ἀγῶνα ταύτην πλεῖος μέν, ὁ δ' Ἠπειρώτης, ἄειστα φωνῆς ἔχων, εὐδοκιμεῖν μὲν δ' ἐπ' αὐτῷ, καὶ θαυμάζεσθαι ὑπὸ τῶν, λαμπρότερα τῆς εὐθέτου ἐπιπάλλειν, καὶ τοῦ στεφάνου ἐρᾶν, καὶ μηδ' ἀνῆσαι πρότερον, ἢ δόξαι τάλαντα δοῦναι οἱ Νέρωνα ὑπὲρ τῆς νίκης. ὁ δ' ἀγανακτεῖ τε, καὶ μανικῶς ἔχει· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀκροᾶται ὑπὸ τῇ σκηνῇ, ἐπ' αὐτῷ δὴ τῷ ἀγῶνι. βοώντων δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Ἠπειρώτῃ,

Menecrates, tragicum hi-
strionem illum, quo pacto in
Isthmijs perierit. Paria enim
pericula & circa artes sunt,
si qui in ijs ostentandis im-
pendiò elaborant. ME. *Quid hoc autem Musoni? admodum enim ignarus eius sum quod dicis.* MVSO. *Audi igitur rem absurdam quidem & insolentem, at tamen in conspectu Græcorum actam. Nam cùm in Isthmijs lex esset, vt neq; comœdia certaret quispiam, neq; tragœdia: Neroni placuit tragœdos superare. Ac prodierunt ad hoc certamen plures quidem: Epirota autem ille, vt qui voce optimè valeret, & ob eam artem etiam celebraretur, & in admiratione esset, clariùs solito fingebat & coronam amare se, & nihil de studio remittere velle priusquam a Nerone decem talenta pro victoria acciperet. At illi exasperabatur, simul & insani more ferebatur: nam & auditus iam sub scena fuerat in ipso videlicet certamine. Acclamantibus autem Græcis*

Epirotæ

φόντι, πέμπει γραμματέα, κελεύων ὑφεῖναι αὐτῷ τοῦτον αὐτὸν ὑπεραίροντος τὸ φθέγμα, καὶ δημοτικῶς ἐείσοντος, πέμπει Νέρων ἐπ' ὀκείβαντων τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκριτάς, οἷον προσήκοντάς τι τῷ πράγματι. καὶ γὰρ δὴ καὶ βιβλίους ἐλεφαντίνους ἐμβεβλημένους αὐτοῖς, ὥσπερ ἐγχειρίδια, ἐν τῷ Ἑπειρώτῃ ἀναστάσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα, κατέαξαν αὐτοῦ τὸν φάρυγγα, παίοντες ὀρθοῖς τοῖς βιβλίοις. Μεν. τραγῳδίαν δὲ νίκην Μουσώνιε, μιαρὸν ὄντα πάθος ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐργασάμενον; Μυσ. σὺ δὲ τοῦτο νεανίᾳ τῷ μητροκτονήσαντι. Μεν. ἢ δὲ τραγῳδίας ἀποκτείνας ἀπίησιν, ἐκτυμὼν αὐτοῦ τὸ φθέγμα, τί χὴ θαυμάζεμεν; καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ Πυθικὸν στόμιον, πάρ' οὗ αἱ ὁμφαὶ ἐνίεντο, ἀπορράπτειν ὤρμηντο, ὡς μηδὲ τῷ Ἀπόλλωνι φωνὴ ἄλλη λείποι τοῦ Πυθίου καταλείψαντος αὐτὸν εἰς τοὺς Ὀρέστας

Epirotæ mittit scribam, qui iuberet hunc submittere sibi sese. Sed pergente eo, & supra modum attollente vocem, populariterq; ac libere cum ipso contendente, immittit Nero in pulpita suos histriones, tanquam qui ad hoc negotium pertinerent. Nam & libellos elephantinos & duplices habebant, quibus præ se intentis, veluti pugionibus vtebantur. Atq; hi Epirotam ad proximam columnam erigentes, guttur ipsius fregerunt, cædentes obuersis in rectum libellis. MEN. Tragœdia autem vicit, Musoni, sceleratum adeò facinus in oculis Græcorum ausus? MVS. Quid putas? ludus hic adolescentii fuit, qui matrem occidit quoque. MEN. Si verò inter tragœdias histrionem occidit. excecta illius voce, quid adeò attinet demirari, quando & Pythicum os, vnde voces inspirare solebant, obturare conatus fuerit, vt videlicet neque Apollini vox aliqua esset? quanquam ipso Pythio recensente eum inter

Ορέστας τε καὶ Ἀλκμαίωνας, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι, καί λόγον τινὰ ἀνδρείας ἔδωκεν, ἐπειδὴ πᾶσιν ἐτιμώρησαν. Μυσ. ὁ δὲ μηδαμῶς ἀπεῖν ἔχων ὅτῳ ἐτιμώρησεν, ὑβρίσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ᾤετο, πρᾴτερα τῆς ἀληθοῦς ἀκούων. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίς ἂ πεισθεὶς ναῦς; ὡς ἐπάγειν τὶ ἀγαθὸν ἔοικεν· ἐστεφάνωνται γὰρ τὰς κεφαλὰς, ὥσπερ χορὸς ὄψημα, καί τις πρῴρας πρτείνει τῷ χέρα, παρακελεύεται ἡμῖν θαρρεῖν τε καὶ χαίρειν, βοᾷ τις, ἐμὲ παρακούω, Νέρωνα οἴχεσθαι· Μεν. βοᾷ γὰρ, Μυσώνιε, μὴ σαφέστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἄπωτι. Μυσ. εὖγε, ὦ θεοί. Μεν. ἀλλὰ μὴ ἐπευχώμεθα· ἐπὶ γὰρ ζῶσι καμφόροις. ἔφασαν δεῖν.

Oreſtas & Alcmæones, quibus id quòd matres occidêre, etiam laudis aliquam famam præbuit, poſtquam id in vltionem patrum fecerãt. MVS. Hic autem cũ nullo modo dicere poſſet, quémnam vltus eſſet, contumeliâ à Deo affectum ſeſe putabat, cùm tamẽ mitiora quàm veritas exigebat, audiſſet. Sed interea dum ſermones cedimus, qúænam nauis iſta eſt quæ huc propinquat? Vt autem boni aliquid afferre videtur? Nam coronati capitibus omnes ſunt, perinde vt chorus quiſpiam, qui faſtum aliquid nunciaturus ingreditur. Et quidam ex prora manum protendit quoque, iubens & confidere nos, & gaudere: clamatq́, niſi non ſatis rectè percipio, Neronem periſſe. MEN. Clamat enim Muſoni, & manifeſtius vtique, quo propiùs terram contigit. MVS. Euge, ô dij.

MEN. Sed ne gloriemur. [b] Nam mortuis, vt aiunt, non decet conuitiari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NERONEM igitur.] *Neronem in primis musicæ studiosum fuisse testis Tranquillus, adeò vt præ se Apollinem contemneret, quem vt citharœdum pingebant pictores. Talis in theatro sæpè visus est Nero: qui etiam statuas suas citharœdico cultu posuit. Cuius natiuitatem poëticè describit Seneca in ludo de Claudij Cæsaris morte.* *b* Nàm mortuis non decet.] *Sunt enim iam interfecti nullis omninò conuitijs aspergendi, nec insectandi: ne cum laruis iuxta prouerbium, pugnare videamur. Vnde Chilon ille Lacedæmonius vetabat de mortuis etiam malè loqui, quòd nihil ingenuo viro indignius crederet, quàm eos incessere lingua, qui respondere non possent, ac turpe esset cum vmbris luctari. Huc præterea & illud Aristotelis referendum est, qui in Rhetoricis citat Platonem ex Politia, qui scripserit, eos qui mortuos allatrarent, videri similes catellis, qui lapides iactos morderent, ipsos autem qui læsissent non attingerent.*

PALINVRVS.

ARGVMENTVM.

DVo hi Dialogi sequentes, Luciani non sunt, neque Græcè scripti etiam: sed quia à doctis Italiæ cum Lucianicis eodem titulo coniunctos accepimus: nec horum quidem lectione fraudare quenquam voluimus, præsertim cùm ad exemplum Lucianicorũ aliquo modo efficti & ipsi essent.

PALINVRVS, CHARON.

OBsecro te, ô Charon, sine me vt iam nauim conscendam. CHAR. Quis me appellas? PAL. Ego nauita quondam illius, quem nuper viuentem transuectasti, Aeneæ Troiani. CHA. Túne ille es, qui apud portus Velinos inhumatus iacebas? PAL. Ille ipse sum. Sed crede cœlestium nutu fieri vt

transuehar, quorum prodigijs longè lateq; actæ finitimæ gen-
tes, & ossa mea iam expiauerunt, & tumulum mihi, tumuloq;
insuper solennia statuerunt. Quare te orò, ô iustissime Cha-
ron, patere tandem vt ingrediar. sic prospera semper sit naui-
gatio tua, sit solida nauis tua atque ineoncussa. CHA. Rem
iustam petis, Palinure, ingredere vt libet. Vos verò tam con-
fertæ vmbræ, quid fatigatis me precibus? quid fatigatis? quæ-
nam hæc vis desiderij? Expectate tantisper, dum trans flumen
hunc porto: regrediar quamprimùm. PAL. Habeo tibi, Cha-
ron, immortales gratias, qui me his tandem eripuisti è malis,
qui me dira hac tandem qua detinebar transfretandi cupidi-
ne liberâsti. CHA. Amo te equidem, Palinure, tum propter
Aeneam regem, quem mihi nominâsti, qui & super omnes
quos vnquam viderim mortales, visus est mihi singulari qua-
dam præditus pietate: tum propter meum etiam, quod olim
commune fuit tibi, magisterium. par enim sibi quisque parem
affectat, delectatq; magis quæ inter pares sit vel cõfabulatio,
vel vitæ actio. Afficiebar porrò non modicò dolore, quum
videbam iamdudum te in a citeriore hac ripa errãtem, incer-
tumq; sedis tuæ. Neq; licebat mihi succurrere, propter legem
mihi datam, ne quenquam nisi humato prius corpore trans-
portem. Sum enim ego minimus inter infernos habitatores,
subiectusq; alienæ potestati, cui parêre non tam pulchrum
mihi, quàm aliàs necesse sit. Gaudeo autem nunc & lætor,
quòd ea aliquando se fors tibi obtulerit, qua & tuum implere
desiderium, & meum reuelare dolorem salua lege officij mei
possum. PAL. Imò ego non minùs propter te dolebam, ô
Charon, quia perspiciebam tot te graues assiduosq; labores
perferentem, sine vlla relaxatione. Neque enim te latet,
quot quantisq; vexari malis solent nauium gubernatores, qui
nihil aliud in vita quàm nauigationem exercui: atque ita

exercui,

exercui, vt nihil illa grauius, nihil perielitatius contingere mortalibus putem: propter quod credibile magis tibi videri potest, si angebat me vtique fatigatio tua, repetentem animo antiquas, quas iuuenis etiam sustinebam, natutiças fatigationes meas: quarum experientia iam edoctus sciebam probè pari malo tuo condolere. CHA. Frustra propter me dolebas, Palinure: nam nihil molesta mihi est ars mea. PAL. Quid ais? CHA. Aio gratam me habere & iucundam artem meam. Vides vt cruda viridisque senectus est mihi? Memini haud vnquam ab ipsa, quæ iam omnium annos supero, longæua ætate mea pertæsum me esse laboris mei, qui quotidie instо alacrior atque valentior. Sed intelligo cur tu aliter tibi persuadeas. Est enim communis hic morbus mortalium, vt sortis suæ quenque distædeat semper, viuátque contentus nemo studijs suis, laudent verò longè, ac beatiores existiment omnes qui diuersas à se artes atque actiones sequuntur: verùm falluntur maximè opinione sua. Nam si recte intueri velint, cognoscent perspicuè nullum esse in vita eorum statum qui non magnis scateat miserijs, quem non magnæ grauésque perturbent vndique molestiæ & vexationes. Et si detur aliquando vt alter in alterius studia transferatur, quàm videas tunc sua cuique leuia videri, qua priùs præ grauitate accusabat: contrâque ea grauiora, quæ priùs leuia videbantur? Itaque si benè consideres, Palinure, non est ita grauis mea conditio, vt censes, neque propterea quòd nauclerus sim, sum eo miserabilior. Sed tu (vt video) sequeris vanos errores mortalium, ego verò integritatem tantum, iudicijq; veri lucem secutus, dego contentus ac lætus sorte mea, neque adscribo mihi calamitatem, quòd desudem quotidie nauigando, & defatiger. Neque ob hoc arbitror quempiam horum, qui mecum simul vltimas

ſedes colunt, me eſſe beatiorem, non ipſos iudices, Minoëm, Rhadamanthum & Aeacum, quanquam magna omnes emineant poteſtate: non ipſum Ditem, quanquam ſceptro potens ſit, atque regna iſta moderetur. Sunt namque & illis ſui labores, ſuæq; moleſtiæ, & maiores fortè, quo & maiore regiminis ſarcina premuntur. PAL. *Potes de te tibi, Charon, perſuadere vt libet: mihi enim de me nunquam perſuadere poteris, quin ars noſtra ſine vlla comparatione cæteras laboribus & periculis excedat. quod liquidò tibi probarem, niſi quòd vereor ne tædio te afficeret fortaſsè longior narratio noſtra.* CHA. *Imò ſumma me afficeret recreatione. Nam & delectat me tecum ſermocinari, & nauigantibus etiam magnam animorum refocillationem afferre ſolent huiuſmodi confabulationes.* PAL. *Quando igitur non eſt tibi iniucundum, proſequar ſuſcepti ſermonis noſtri rationem, vt intelligamus, non eſſe duriorem vllam, quàm nautarum ſortem: quod tibi facilè perſuadebo, ſi animaduertas, quos æſtus & frigora tolerare eos, quos perhorreſcere tonitrus & fulgura, quibus perfundi imbribus, qua ventorum rabie agitari quotidie neceſſe ſit. Si cognoſcas quoties eos torqueri fame & ſiti, quoties ſqualore etiam teterrimo conſumi contingat, ſi attendas habitationem eorum inſtar carceris, ſuppellectilem vel nullam, vel ſordidiſsimam, ſtrata dura, cibaria aſpera, potum immundiſsimum, indumenta ſpurca, incommoditatem rerum omnium, noctes inſomnes, & ſub diuo ſemper, & inquietas. taceo perpetuum alioqui quoddam eorum exilium. quos patriæ eorum exteros, profugos, vagos, palantes, ignaros quietis, priuatos omni (quo nihil eſt in vita dulcius) coniugis, ſoboliſq; fructu ac iucunditate, quis non abiectiſsimos, longéque omnium mortalium miſerrimos eſſe iudicabit. Prætereo Scyllam,*

lam, Charybdim, Syrtes, Symplegades, tot infesta nauigantibus maris pericula. Omitto tempestates, quibus nec visu quicquam est tristius, nec horribilius, quibus & ad summum vitæ vsque discrimen quotidie iactantur, quatiuntur, & (quod sæpè accidit) submersi tandem obruuntur. In qua re nemo est qui idoneus magis quàm ego, testis adhiberi queat: qui cùm multis fuerim quassatus tempestatibus, tum ea maximè, quæ me ex Sicilia in Italiam nauigantem inuasit, tam sæua atque horrens, vt horrori sit adhuc mihi eius recordatio. Non possum certè vt par esset, explicare tibi acerbitatē illius tempestatis, sed quanta extiterit, ex hoc facilè coniecturam facere potes, quòd Aeneam ducem, cuius summa constantia & animi fortitudo vbique decantatur, vidi ego contrementem grauiter, atque ingementem, extentísque ad cœlum manibus, beatos longè inclamantem eos, quibus ad Troiam oppetere contigisset, lamentantémque pari ab eorum morte, ac fortissima, à Diomedis gladio se ereptum extitisse. crudelem equidem diem illuxisse omnibus vltimum: néque ex numero nostro quenquam putaui euasurum, non ipsum Aeneam, non Ilioneum, non Achatem, non Abantem, grandæuúmve Alethem, quorum naues longè disiectas, ad summumq; penè exitium adductas, nescio quæ vis illa nisi diuina liberauit. CHAR. Non incognita mihi narras: hæc ea ipsa die resciui. PAL. Quo id modo? CHAR. Quo id modo, rogas? An acrem illum fidumq; Orontem ignoras, ductorem Lyciæ nauis? Is quidem tunc submersus concessit ad me illicò, exponens mihi ex ordine omnia quæ tu dissimulasti, implorans deinde opem, rogitansq; multùm vt se vlteriore in ripa sisterem: quod nunquam passus fui, quū interfluctus adhuc corpus suum sine sepulchri honore iactaretur. Nunc agit sese circum hæc stagna mœstus atque errabun-

dus vidisti illum? PALIN. *Et tum vidi, & vnicum meorum solatium habui, dum tantisper in ripa moratus, pari cum eo detinebar infelicitate. Nec enim falsa de tristi eius interitu retulisti, cuius adhuc imago subit mihi, dum excussum è puppi, contortúmque ter eum atque circumactum (horrendum) à fluctu, rapidus tandem æquore vortex absorpsit. Sanè quod ad me pertinet, nihil edisseram: qui licet eam euaserim tempestatem, amarum tandem aliquando etiam vitæ meæ finem inueni, excussus & ipse pariter atque iactatus inter vndas: quod deerat, insuper ferro pratereà obtruncatus. Ex quo nec tantum mihi timui, quàm Aeneæ meo, ne tantis vndis surgentibus spoliata magistro nauis deficeret. Hæccine eorum deliciæ, opes, tranquillitas? sic illis viuitur, sic moritur. Tui nunc & aliorum defende studia & artes, contendéque, si libet, maiorem esse etiam eorum miseriam & calamitatem, qui patrias incolentes suas, vxorumq; ac filiorum societate beati quiescunt, gaudent, ludunt, hortantur, amicitias colunt, exercentur commodè, habitant magnificè, vestiuntur cultè, conuiuantur latè, cubant molliter, iucundos suos ac geniales agunt dies. Adde, qui in vrbibus optimates & primarij magnum sibi vendicant authoritatem, habentúrque summo in precio atque honore, qui ius dicunt, qui causas agunt aliorum, qui fasces gerunt, qui ducunt exercitus, qui vel assistunt principibus, vel principes ipsi magni illustréq; sunt: quibus nec optabilius quicquam in vita esse video, neque beatius.* CHAR. *Falleris longè, Palinure: nam quos beatiores esse arbitraris, miseriores illi sunt vlla sine dubitatione. Neque enim negauerim sortem subiectam esse nautarum magnis malis: sed ita subiectam, vt comparatione aliarum, quæ maioribus etiam grauantur incommodis, minus certè misera iudicanda sit. Quid*

enim

nim triſtius, vt ad tuos veniam qui patrias ſuas colunt, quid miſerabilius, quàm domi ſuæ agere, & ita agere, vt iucũdiorem aliquando quàm vitam mortem optes? Quæ vlla maior calamitas, quàm circundari vrbem hoſtibus, ingruere bellum, volitare tela, ſtringi enſes, perfodi muros, fremere tormentis, ſaxo dirui, domos tremefieri & concuti? quemque fame ſitiq; deficere, corrumpi aërem, occupari mœnia, ſpoliari templa, diripi patrimonia, publicari bona, incendia parari, malos exultare, bonos torqueri, affici conuitijs, expelli domibus, vulnerari, carcerari, relegari, deportari, trucidari filios ante parẽtum ora, vim pati vxores, ſtuprari gnatas? Videntur an hæc tibi mala, Palinure, & an hîs quæ tu meminiſti, vlla ex parte comparanda? PAL. Quàm vera narras, ô Charon, quàm nunc vel audiens iſta perhorreſco? Venit enim mihi in mentem grauis illa & deploranda patriæ meæ [b] deſolatio: Troiæ inquam, tam præpotentis olim atque prædiuitis, cuius euerſione nihil credo referri poſſe crudelius aut lachrymabilius: tantaq; fuit calamitatis eius magnitudo, vt longè plura etiam atq; triſtiora quàm tu ſuprà memoraueris, ſibi contigerint: quæ ſi velis, omnia tibi, vt rem certiùs agnoſcas, explicabo. CHA. Haud opus eſt, Palinure, quoniam & tempus non patitur, & ego hæc omnia non ſecus ac tu nota atq; comperta habeo. Nam & mihi renunciauerunt vt quæq; aduentabant animæ ex illo bello profectæ. Nihil certè, vt nunc tu dixiſti, peruenit ad aures meas crudelius aut lachrymabilius. PAL. Paxo vt iubeas: ſed aduertas, Charon, grauiſſima licet hæc ſint, rariora tamen contingere, quàm ea nauiarum quæ ſuprà expoſui. CHA. Referam ergo alia frequentiora, & ex ipſis quidem met ciuitatibus, quarum relatio augebit etiam earum miſeriam. Vade oro, & per ciuitatem, plateas, porticuſq; diſcur-

re : quid aliud offendes, quàm oblatrantium maledicta, insimulationes pestilentissimas, optimi cuiusque dilacerationem, quid non? exploratorum insidias, inuidentium q venena. Diuerte modò gressum, & artificum mercatorumq tabernas ac conuentus pete: quid aliud deprehendes, quàm sermonum nebulas, fucos, mendacia, deceptionesq manifestas? Transfer dehinc te in fora publica, sedesq iudiciarias: quid aliud audis quàm vndique omnia magno strepitu ac clamore misceri? Quid intelliges aliud, quàm cædes, hominum compilationes, furta, grassationes, conspirationes, proditiones? Quæ alia occurrent tibi, nisi litigatorum iurgia & contentiones, testium periurationes, causidicorum præuaricationes, iudicum corruptiones, præsidum ambitiones ac rapinæ? Quos ibi alios obuiam tibi habebis, quàm exultantes improbos, lugentes bonos, oppressas viduas, proculcatos pupillos, egentes prostratos? Attolle postea altiùs oculos, & atria principum perscrutare, quam non videbis ibi assentatorum exaltationem, speculatorum acceptionem, militum audaciam, fœneratorum voracitatem, quæstorum improbitatem, quam non potentum hominum in tenuiores vim atque insolentiam? Quas non concussiones? quas non populationes? quos non innocentes accusari, criminari, carcerari, proscribi? PAL. Grauia hæc nimis ac miserabilia. CHA. At restant alia, quæ non minùs tibi grauiora & miserabiliora videbuntur. PAL. Perge. CHA. Quæ fortassis etiam grauiora & miserabiliora iudicabis, quoniam domestica ac frequens magna est eorum pestis. PAL. Fare. CHA. Nolo tibi, Palinure, afferre in medium graues longosq artificum & negociatorum labores: non eos quibus afficiuntur agrorum cultores, non quibus milites, non quibus causidici, cæterarumq disciplinarum sectatores, æstus, algores,

algores, inediam, peregrinationes, anxietates vel pericula, vulnera, cædes, districtas habitationes, infinitáq; agendi, cubandi, vescendi incommoda vel fastidia, lassitudines, vigilias, solicitudines, odia, & infamationes. Nam si complecti cuncta sermone meo atque exequi voluerim, tot tantáq; dicenda se offerent, vt præ longitudine malorum ac mole, citiùs nauigatio nostra quàm oratio finem posit inuenire. Omittam itaque, & commemorabo tantùm quas inter domesticos parietes, tum seruorum, tum vxorum ac filiorum molestias ac turbationes pessimas perferre solent, qui gubernationi præsunt rei familiaris. Quam si ita vt naualem expertus esses, facilè quicquid dicturus sum, me etiam tacente & intelligeres & approbares. Nam seruorum primò in dominos semper prompta maledicta, furta, impositiones, fugas, arrogantiam, negligentiam rerum dominorum, temulentiã, edacitatem, somnolentiam, tarditatem, ignauiam, nemo est qui non videat magnam afferre his qui patiuntur, infelicitatem. Deinde filios, quorum amore nihil dulcius esse fertur, quanta animi cum amaritudine aspiciant parentes vel aegrotare, vel mortem obire, quod frequenter admodum fit; satis existimo etiam te intelligere. Quàm verò grauem & anxiam credis esse eorum vel parturitionem, vel educationem, vel institutionem? Quoties pro eis bonos parentes gemere, suspirare, dolere, torqueri? Quanta etiam putas perturbatione affici, dum quos progenuerunt, immensáq; adeò cura aluerunt, vel parùm sibi audientes, vel rebelles ac infestos postea habere contingat? quàm dolenter eos ferre arbitraris dum insani & vecordes sunt, dum hebetis & crassi ingenij, dum effœminati & molles, dum dilapidant & euertunt patrimonia, dum nulli bono operi & studio intendunt, dum per præcipitia vitiorum omnium vitam ducunt suam?

Quid

Quid de vxoribus loquar, quas dos tumidas, genus insolen
tes, forma suspectas, deformitas reddit inuisas? quarum lin
gua nihil perniciosius, quarum audacia nihil prodigiosius
quarum improbitate nihil execrabilius. Quæ iurgijs sempe
& contentionibus obtundunt viros, quæ semper conquerun
tur, semper exprobrant, semper insidiantur. Quibus quum
desint cætera, nunquam tamen lachrymæ, gemitus & suspi
ria. Quæ cæca sua (qua tantum ardent) ornamentorũ am
bitione exhauriunt opes, labefactant domos, cogunt marito
in malos quæstus, in dira scelera. Non refero turpissima ad
ulteria, quibus nec punitur minus, nec peccatur magis quic
quam. Ea quanto dolore afficiant bonos coniuges, nem
satis vnquam meo iudicio enarrare posset: sed magnum do
loris argumentum præstant, & grauissimas cædes, & ingen
tia quæ sæpe propter corruptas vxores bella exarserun
PAL. Hoc plus quàm vellem, scio; nam arduũ illud quo
ego vidi Græcorum & Troianorum bellum[b] propter He
lenæ raptum, in eam excreuit rabiem, quam nulla mundi re
gio ignorauit. CHA. Quæ toti Mundo manifesta sunt, e
tantum nosti, Palinure: at si singula, quorum nihil me late
intelligeres, adducereris in tantum stuporem, vt stupescen
etiam præ miseratione coniugalem vitam lachrymares
PAL. Hui quid narras? CHA. Narro quæ quotidi
video & pertracto PAL. Ergo connubia putas pollut
& coinquinata? CHA. Minimè: id nunquam dixerim
PAL. Atqui multas memini me vidisse ea præditas hone
state, ea religione, ac vitæ integritate, vt diuinum quiddam
magis quàm humanũ redolere viderentur. CHA. Et mul
tas vtique eiuscemodi esse confiteor, sed eas quidem, quæ opti
mis honestissimisq; ortæ parentibus, ebiberunt à primis ann
sobrios & castos mores: quæ sanctis parentũ suorũ exempl
educati

ducatæ, vitam instituerunt, peccare castigatæ, sapienter ad
nansuetudinem edoctæ, ad pietatem, ad fidem, ad diuinum
ultum, ad reclū compositumq; regimen rei familiaris. Quæ
e à thyasis, saltibus, iocis: quæ se à spectaculis, ab immode-
stiore cultu, ab licentiore colloquio abdicârunt. Cæterum
quæ contra sanctitatem, quæ malis institutis, peruersisq; pa-
rentum exemplis imbutæ, molliter vixerint, assuefactæ deli-
ijs atque turpi ocio, quæ nihil nisi saltare, canere, fides pul-
sare didicerunt, quæ præterea oculis suis hauserunt, matrum
præsertim obscœnitates & immunditias: hasce qua fide &
integritate esse putas erga maritos? Illabuntur siquidem tan-
quam venena tenellis mentibus parentum exempla: inde ra-
rior etiam quàm reris, est hymenalis honestas, quo quicas
vel emendatis instituant moribus, vel sancto inuitent exem-
plo, parentes simul rariores habeantur. Prodeunt postea in
publicum quæque etiam procaciores, aperta fronte, directo
gressu, quasi pudicitiam ipsæ consecrasse videantur. Et quæ
secretum intra cubile probra gesserunt, cùm vestem indue-
rint, illa contexisse atque occultasse existimant. Vosq; ea,
vanum vulgus, ita vt cernitis, vera ducentes esse arbitrami-
ni. At ego nihil quàm quod res habet, de eis iudico. nudae e-
nim hîc omnia atque aperta sunt. Non veste hîc teguntur
matulæ, non pallio obnubuntur scelera. exertos omnes ac
nudatos, rerumq; omnium vacuos prorsus huc ingredi opor-
tet. Quicquid in vita malè tentatum, maleq; actum est, hîc
fronte coram ipsa demum gestatur, despoliatur, ostentatur.
Quare non mirum tibi videatur, si quorumcunque nota hâ-
beo crimina, qui quorumcunque etiam nudas, ita vt prædixi,
transuecho vmbras. Quàm proinde ingentem video earum
turbam, quæ cùm impudicitiam longè apertam ostendant
suam, pudicissimæ tamen in vita habeantur? Quantas secum

in ma-

in maritos fraudes gerunt, quot simulationes, quot proditiõ
nes, quantam hypocrisim, quot aliorum obscœnos amores,
quot pollutiones, quot supposititios partus, quot mentitas e-
nutritiones, quot alieni seminis susceptas messes? At, quod
ridiculum magis est, lugent postea ignari mariti hasce sibi
extinctas vxores. Laudant inter cœtus & prædicant quasi
pudicitiæ principes: statuunt mausolea: plurimi quoque epi-
grammata condi, orationes scribi & pronunciari curant, in
laudem ac memoriam castitatis fideiq; earum sempiternam:
An hæc tristia & amara esse censes, Palinure? Et an com-
parationem vllam habere putas cum his nautarum, quæ ea
seueritate & acrimonia recensuisti, vt cætera læta, fausta,
deliciarumq; plena (si tibi fides daretur) existimanda es-
sent? PAL. Haud equidem tanta in ciuitatibus priuatisq;
domibus, quanta modò enumerasti, mala regnare credidis-
sem. CHA. Ita proficit, inexpertos sermonem aliquan-
do inire cum his qui multarum rerum vsum atque experien-
tiam habent. PAL. Ita fit. CHA. Quòd si animad-
uertas, labores quos perferunt nautæ, corpori magis quàm
animo infensos ire, concedes amplius etiam sententiam meã:
Nam huiusmodi res duræ assiduo quodam vsu & assuefa-
ctione mitiores fiunt, & quodammodo domantur: quas verò
ego memorauí, cùm animum magis affligunt, non ita vsus
& assuefactio mitigare atque edomare potest. PAL. Con-
sentio tibi iam, gaudeoq; in eam lucem te illustrante perue-
nisse, vt intelligam tum magnam aliorum & maiorem etiam
quàm nautarum miseriam. Sed illud non possim intelli-
gere: quin principes saltem ac magni viri, non dicam nau-
tis, sed cæteris insuper quibuscunque mortalibus beatiores
sint. CHA. Cur? PAL. Quoniam omnibus abun-
dent atque affluant bonis. CHA. Quibus? PAL. Ho-

nore

ore, gloria, opibus, delicijs, amicis, potentatu, imperio. CHA. Hiſce? PAL. Hiſce, & multò pluribus. CHA. Errás. PAL. Errorem hunc optáſſem in vita mihi. CHA. Deliras. PAL. Maluiſſem ita delirare, quàm tua cum ſententia ſapere. CHA. Quid ſi nihil illis miſerius? PAL. Quid ſi nihil beatius? CHA. Haud vnquam hoc mihi demonſtrabis. PAL. Non tibi ij beati videntur, qui quicquid ad explendas voluptates optari poteſt, aſſequuntur? quibus omniuandi, cubandi, vnguendi, lauandi, ludendi, venandi, aucupandi, ad omnem nitorem atque ſatietatem ſemper facultas ſit? Quibus quotquot velint concubitus fœminarum, quotquot velint arua, equi, canes: quibus tot ſunt ſerui, tot exculta palatia, tot munitæ arces, oppida? Qui tantum poſſideant auri, gemmarũ, veſtium, ſupellectilis? Quibus audiant omnes, aſſurgant, inclinent? Quos populi vereantur, timeant, audent, decantent? Qui leges dicant, mandent, exerceant, proſcribant, puniant, extollant amicos, vindicent inimicos, trucident rebelles? CHA. [d] Non eſt tam magna vt exiſtimas, Palinure, eorum beatitudo. Nam parit certè faſtidium tanta bonorum continuatio, tantáq; affluentia, neq; ſapit tantum, quæ non aliquando intermittitur voluptas. Præterea quomodo eos tu beatos iudicare potes, qui tantis opibus atque delicijs ſuis nunquam fruuntur cum iucunditate, tanquã cum gaudio? qui in tanta rerum copia nunquã exhilarent ſe, nunquam releuent animũ, nunquã exultent? Qui tanta licet bonorum vbertate redundantes, triſtitia tamen ſemper obduantur, ſolicitudine premantur, anxietate torqueantur? Non ibi multò optabilior videtur priuatorum conditio, quorũ & vita ſecurior, & voluptates etiam, ſi mentem intendes, maiores ſunt? quos ſumma ſemper condit hilaritas, mulcet feſtiuitas, explet alacritas? Quantã putas afferre delectationem,

quæ

quæ communis cum vxoribus & filijs vita exigitur, dum eũ
bant tutè, vescuntur lætè, iocantur modestè? [e] Quàm dul
cem esse arbitraris amicorum inter se & æqualium pare
vitam, domesticum vsum, frequentem conuentum? Qui
eorum amore suauius, confabulatione gratius, curis meliu
atque commodius? Quantum credis lætitiæ & exultatio
nis habeant eorum conuiuia, ludi, cantus, saltationes? quan
tum dilatent animos & permulceant? quantum emanet mel
lis? cuius nec stillam principum aliquis degestauit. PAL.
Haud intelligo, Charon, hanc quam refers regum tristitiam
atque anxietatem, qui inter risus tantùm, blanditias iocosq;
versentur, quibus semper psallatur, canatur, plaudatur, &
quicquid ad transigendam hilarem vitam excogitari potest
exhibeatur. CHA. Etiam, vt video, iudicas, Palinure, qua
oculis tantùm patent: quo errore decepti mortales, plurimum
seduci solent: sed quod certum afferrè possunt iudicium ex
teriora corporis, quæ velamenta quædam magis sunt verita
tis? At quid certi promittere & ostentare potest [f] frons ho
minum, quæ plures quàm Proteus species mentiri, atq; in plu
res mutari queat? Considerandæ sunt secretæ animi fibræ
perscrutandæ sunt interiores mentis latebræ: quas si perui
dere ita vt frontem posses, proh dolor, quantam ibi malorum
turbam, quantam formidinum atq; strepitationum aciem in
trospiceres, quot angores, solicitudines, suspiciones? quot pe
stilentes morbos & perturbationes? quanta aperirentur vlce
ra, quot plagæ & cædes, quot insidiæ, quot enses, & telorum
infinita genera? quæ nec somnos eorũ quietos, nec cibos pla
cidos, nec opulentiam dulcem, nec imperium iucundum, ne
delicias iocosq; lætos esse permittant. PAL. Nesciebam ad
huc hæc eorum qui dominantur mala: sed cur illis contin
gant tanta, non capio. CHA. Contingunt tanta propter
graue

graues intmicitias, acerbaq; odia quæ continuè cum finiti-mis ciuitatibus, cum subditis sibi populis, cum semet ipsis etiã gerunt: quo fit vt in graueſcentibus odijs, increſcentibusq; iniurijs, quibus quotidie afficiunt quemque neceſſe ſit illos torqueri & affligi grauiter, confidere neminem, ſuſpicari omnia. Poſſunt extimere muſcas etiam (vt aiunt) volantes, gaudere & lætari nunquam, triſtitia & mœrore detineri ſemper PAL. Adducis me facilè vt credam ſuſpectas eos habere finitimas ciuitates, cum quibus & infenſa odia confiteor, propter continua quæ exercentur bella, & dominandi libidinem, qua plurimùm incenduntur. Cum ſuis verò quibus imperunt populis, nihil accipere poſſum niſi amorem, & dulciſſimam pacem. Porrò ſi cum finitimis ſint inimicitiæ, ſi oriantur bella, ſic demum etiam augentur imperia, ſubducuntur oppida, profligantur acies, ſpoliantur & captiuantur hoſtes, populationes fiunt, trophæis decoratur patria, victoriis celebratur, triumphis extollitur. Ob quæ & principum gloria & vrbium ornatus, & inimicorum timor, & populorum inter ſe lætitia, atque erga principes fides & amor creſcit. CHA. At tantum narras quæ proſpera ſunt & læta, ac quæ frequentiùs accidunt aduerſa & triſtia prætermittis, quaſi ſemper eos putes debellare hoſtes, potiri victoria, triumphis exultare, nunquam verò vinci, proſterni, agros ſuos populari, bona ſua diripi, & è ſuis ſe oppidis deijci. Sed maiora hæc prætereamus, de minoribus tantùm dicatur. Quippe ſi conferas quas ſtrages ſuorum & cædes ſuſtinent, comperies longè maiore dam. o quàm lucro partas eorũ victorias conſtare, diſcuſſaq; ratione deceſiſſe plus illis, quàm acceſiſſe. His adijcias, vt populorum etiam ſuorum odia, nedum finitimorum intelligas, quòd ad inferenda bella & perſequendos hoſtes opus illis eſt ingenti & munito exercitu, multo nauigio,

gio, longa armorum & machinarum præparatione: quæ quum magno & inæstimabili consistent sumptu, nec proprij suppeditent redditus, necesse est nouis vectigalibus vexare populos, nouas indicere præstationes, nouas angarias: augere tributa, multiplicare onera, exhaurire æs omnium, eradere marsupia, imò viscera pauperum, paruos atq; magnos diripere, spoliare, conculcare. Inde fit, vt quum inuisos manifestè se cunctis intelligant, suspectum tum sibi incipiant habere quemque: nullius fidei, nullius amicitiæ credere connectere omnia in malam partem. Habet enim hoc in se pessimum malefactorum conscientia, vt quos iniuria affecit, nunquam reuocari in amicitiam, nunquam mitigari, & ad veniam moueri posse putet: proinde magis insurgitur; grauiores itur in iniurias. hunc proscribunt, illum carcere includunt: quorundam patrimonia publicant, alios iugulari aut strangulari iubent. Voluntate pro ratione vtuntur. Eorum quoq; quos tantis læserunt malis, cognatos, affines, amicos socios, seruos, quasi fidei suæ diffidentes, persequuntur. Tum cæteri qui chariores etiam videbantur, exempla aliorum proponunt sibi, ac iuniq; ipsi non minùs odia. Nam non minùs rebus suis ac saluti suæ timent. Ita pedetentim ciuitas omnis indignatur, obmurmurat, rapitur ira, odijs incenditur, coquit nouas cogitationes, noua consilia molitur. Mox eò deueniunt, vt hæc intelligentes videant quantæ ruinæ quantoq; præcipitio subiaceant, quàm tenuissimo quasi quodam filo pendeant imperia sua. Tunc cernas eos pallere, tristari, consumi, expauere omnia, torqueri scelerum suorum conscientia (quæ prima est pœnarum omnium) timere hostium insidias, ciuium conspirationes, domesticorum proditiones, oppressorum vindictas. Tunc securum nihil existimare, nisi quod vi ac ferro tueantur. Propterea non credunt se tutò cuiquam, non ministris,

liis, non neceſſarijs, non germanis, quorum maiorem etiam quàm aliorum authoritatem magis formidant. Arcent ſe ab ſpectu & præſentia omnium, cingunt ſe foſſis & aggeribus, claudunt ſe arcibus, quaſi ad perpetuos damnati carceres. Cuſtodibus etiam tanquam ad expeditionem belli paratis, vt obſideri eos putes, circumuallantur. Nihil illis dulce, nihil ſpertum, nihil iucundum. Dormiunt cum magna inquietudine, cum maiore etiam vigilant. Terret illos conuentus hominum, angit ſolitudo: timent colloquia, timent ſalutationes, timent dona. Suſpecti illis aditus, ſuſpectæ ſellæ, ſuſpecti cibus & potus, qui nec etiam niſi præguſtati ſumuntur. Suſpecti pellicum & item vxorum tori: quibus mirum eſt cur ſine cuiuſquam præguſtatione congrediantur. Ipſos vero quorum ſe cuſtodiæ commiſerunt non minùs extimeſcunt, quibus quum carere nequeant ob tutelam ſuam, eò magis augetur eorum timor & miſeria, quò armatos pro firmiore illos præſidio eſſe neceſſe ſit. Quare alieni genas & barbaros homines, atque abiectiſſimos quoſq; ſibi deligunt, eoſq; frequentiùs comitantur. Deijciunt ſæpiùs ac exterminant, quò ſaluti ſuæ; ſi non alia, ac ſaltem hac via conſulere poſſint. Quid fœdius & ignauius dici queat, quàm hominibus immanibus ac flagitioſis ſe committere: ſuos verò, prudentes, ſobrios, iuſtos ſpernere atque deuitare? Quanta iſta tyrannorum felicitas, quos continuus & ingens ſemper angore afficit metus, quo non modò animi grauiter excruciantur, ſed cũcta inſuper dulcia mundi dona fugantur & diſſipantur? Quanæ iſtæ eorũ deliciæ: quanta gaudia, qui tranquillitatem nũquam & pacem ſibi, nec dicam populis ſuis aut hoſtibus conteſſerint, expertes omnino tam ſanctiſſimi atq; omnium dulciſſimi boni? Quæ nam vbertas iſta bonorum, quæ diſtracti aliunde, neque ſciant, neque viſant, neque pertractent, neque

guſtent vnquam? Quanta iſta imperij bona, quæ quum ipſ
videre & attrectare non poſsint, committant neceſſe eſt a
liorum curæ & gubernationi? ignari rerum ſuarum, neſci
omnium fermè quæ ſub ſe geruntur, fraudati quotidie & de
cepti, ab his præſertim, quos præ cæteris auxerunt: quibu
tamen quum ſe credant, quot innocentium criminationes
quot facinoroſorum falſas commendationes audiunt? Quo
ties eorum fidem ſequuti, bonos pro malis malos pro boni
ducunt, atque hos beneficijs, illos pœnis afficiunt? Quodq
grauius eſt, quoties ipſis etiam videntibus, hi quos tantum
extulerunt, pro ſententia ſua in foro quoſque lædunt, con
cutiunt, opprimunt, atque dilaniant? Quid mirum ſi exar
deſcunt poſtea populorum odia? ſi labefactatur poſtea eo
rum ſtatus atque deſolatur? Quanta iſta, quamq; optanda
imperia, cum quibus & ſeruitute peſsimam degant? ſubiect
tantis perturbationibus, tantis inſidijs: ſubiecti ipſis etiã quo
ſibi ſubiecerunt: conſtricti quaſi quibuſdam regni compedi
bus: clauſi intra arces, quaſi magni alicuius criminis rei: co
arctati inſtar ferarum: excluſi ab omni quæ foris capitur re
creatione, & priuati libertate: quod eſt tam dulce & omnibu
optabile bonum, non hominibus modò, ſed cæteris inſupe
quibuſcunque animantibus: cuius priuatione quid eſt quo
triſtius aut infelicius contingere poſsit? PAL. Non credi
Charon bonos aliquos, mitisq; & moderatæ naturæ Tyran
nos eſſe? CHA. Imò multos credo: ſed tanta eſt dominan
di libido, tantus ardor, tanta neſcio quæ peſtis ingenita, t
quos ſemel inuaſerit, ſint ſumma quamuis bonitate præſtan
tes, adeò illiciat eos, illicienſq; deprauet, vt vita potiùs quàm
imperio quod iam occupauerunt, carere poſsint. Vel ad con
ſeruandũ, vel ad amplificandum contendunt vnguibus den
tibusq: ac propterea nemo eſt tam bonus tyrannus, cui no

conſci

conſeruationis amplificationiſq; ſuæ gratia multis magnas inferre iniurias, atque ob eas illatas non plurimùm timere, plurimásve pati anxietates contingat. PAL. Miror cur tantis in malis, quæ planè ita vt narrâſti, vera eſſe puto, appetant tantoperè mortales imperium, niſi id fortaſſe faciunt cupidine honoris & gloriæ: quod nimirum tam præſtans atque excellens bonum, tolerabiliores reddit tantas quas modò expoſuiſti miſerias. Dulce quippe eſt mandare alijs, præferri omnibus, eminere, præcellere, venerari, timeri, ſupplicitèr exorari, aſſurgi ſibi, via decedi, inclinari ceruicem, flecti genua, audire laudes ſuas, & rerum bene geſtarum decantationes. Quæ cum & diuina numina plurimum capiant, facilè intelligi poteſt, quantum & his quoque mortalium mentes capiantur. CHA. Quæ tanta capere poteſt Tyrannos vllos honoris aut gloriæ exhibitio, qui ſe certò inuiſos omnibus eſſe ſciunt? A quibus ſi laudentur, ſi audiantur, ſi ſibi aſſurgatur atque incuruetur, intelligunt palàm vel aſſentationis vel timoris cauſa id fieri. Quare non eſt ita dulcis vt putas, huiuſmodi honoris & gloriæ exterſio magis quàm exhibitio. At verò dulcior is eſt qui in priuatos homines ab amicis & beneuolis honor exhibetur propter aliquod eorū egregium facinus, aut excellentem virtutem. Vera iſta gloria, vetus iſte honor, ac dignus quidem quo & diuina numina capiantur. PAL. Nullam ergo video cauſam cur tantopere imperia deſiderentur, deſideratáq; conſeruentur: niſi quòd habendi cupido, qua tantum trahitur humanum genus, in his maximè expletur. Quò enim quiſque plus auri, agrorum, ædificiorum, oppidorum acquirere poſsit, nullo parcit labori, quantumuis magno & intolerabili: neque vllus tam amarus labor, quin propter quæſtum & maiorem rerum cumulationem dulceſcat. Ita quum tyranni ſuper omnes plus

posſideant, ſemper omnes etiam beatiores videntur, licet cæ-
terà eis triſtia ſint atque peracerba. CHA. *Neq; iſtud quidem*
affert vllam beatitudinem. Nam in primis non efficit diui-
tem maior abundantia, ſed minor cupiditas. Qui enim par-
uo contentus eſt, id tantum cupit, quod neceſsitati vitæ ſuf-
ficiat. Is abundè eſt locuples, propter honeſtum, quod facilius
implere poteſt, deſiderium: quod quum & impleuerit, libera-
tus eſt ab omni qua alij rapiuntur habendi anxietate. Qui
verò quantumlibet diues plura concupiſcit, pluribus indiget:
quia perſeuerante acquirendi inſatietate efficitur minus vo-
ti compos. Quò enim magis creſcit multarum rerum poſ-
ſeſsio, magis etiam cupiditas: neque finem vnquam habet
vorago illa cupiditatis. Deinde non eſt iudicandus quiſque
vel locuples multitudine, vel pauper paucitate diuitiarum:
ſed vel rerũ magis implementa, vel neceſsitate. Nam ſi mul-
titudinem excedunt ſumptus, quomodo poteſt is credi diues,
qui minus habet quàm neceſſe eſſet? Quare quum neceſsi-
tatem ſapiùs magnam patiantur qui tantam imperij molem
adminiſtrant, indigentiores etiam putandi ſunt priuatis ho-
minibus. quibus licet tenues ſint opes, an neceſsitatibus ſalt
ſuis vel pares ſunt, vel ſuperiores. Taceamus graues qua
quotidie expilationes vel rapinas perferunt à quæſtoribu
ſuis, & ab his maximè quorum fidei magis credunt: qui qu
maiora etiam nacti ſunt imperia, eò maiora vtiq; furta, ma
ioremq; proinde rerum ſuarum diminutionem patiuntur
à quibus priuatos ſaltem homines liberos eſſe conſtat, qu
& diligentiùs patrimonia ſua ipſi per ſe curare, & attentiù
omnia intueri poſſunt. Dicamus verò curas & labores quo
in adminiſtrandis tantis opibus, gubernandoq; tanto poten
tatu tolerare eos oportet, quorum fortiores quàm Herculi
humeros eſſe neceſſe eſt ad ſuſtentandam tantam molem

plur

plures etiam quàm Argi oculos ad tantam rerum varietatem peruidendam atque distribuendam: plura quoq; quàm Iani aut Vertummi capita, ad intelligenda examinandaque tot ac tanta cùm hostium tum populorum suorum quæ illis negocia deferuntur. Quæ tanti animi vis, quæ non debilitetur? quæ tanta soliditas, quæ non concutiatur? quæ tanta promptitudo, quæ non remittatur? Cuius est tanta valetudo tantum robur, qui se tam vasto curarum ponderi parem audeat polliceri? Cuius est adeò æquabilis & moderatus animus, adeò perseuerans, quin tam multis tamq; continuis laboribus non defatigari, non quassari, nunquam quoque confringi possit? Omittamus mortales: de nobis tantùm, qui hæc vltima loca colimus, loquamur. Vtrum putas, Palmure, beatiorem esse, vel me, qui pauperrimus sum omnium, qui nihil præter hanc quam cernis pusillam lintrem possideo: vel Plutonem, tam lati tamque immensi regni tyrannum? Intelligo, etsi taceas, quale de hoc sis iudicium prolaturus. Crede mihi, minimè meum cum suo statu commutarem. PAL. Quare? CHA Quia lætus ago, & summa cum quiete. Non vllius rei vllam gero, nisi transuehendi hasce huc descendentes animas, & conseruandi incolumem hunc faselum meum, solicitudinem: in quo dicam tibi quicquid est quod me grauet. Quum enim propter vetustatem fatiscat aliquando rimis, curare me oportet vt restituatur integritati suæ. quare eum consuo sæpiùs & obstruo si quid rimarum est. hæc omnis mea cura est, hic omnis labor. At Pluto cum tantis diuitijs suis, ac regno tanto nunquam lætatur, nunquam quiescit: tot curis carpitur, quot repletur hic vmbris locus. Implicatum semper habet vbique animum hinc fertur, illinc rapitur, omnibus intentus locis, omnibus occupatus ministris. huic mandat, illum terret, alios acciri iubet. Metum illi om-

nia incutiunt: nunc terræ hiatus, nunc motus formidat. Sæpe illum trepidare cogit lampas Phœbi, ne vlla ex parte irradiet regno suo. Sæpe & fulmen magni fratris, ne penetret Auerna atq; labefactet. Quoties vidi ego illum, dum rebus suis timet, inuectum summo curru peragrare omnem hanc regionem, lustrare fines, scrutari omnia diligenter, ascendere etiam in superum orbem, circumire terras, perueſtigare quodcunqne periculum perferre posset, nihil omnino incauti & inexploratirelinquere: quæ quum multis in locis, tum maximè ea solet efficere in terris Siciliæ, quæ magis etiam eum terrent propter magnas reluctationes Typhœi gigantis, quibus totam conquassat illam patriam. Nam postquam ipse ausus fuit bella inferre cœlo, iniecêre superi eius corpori Trinacriam, sub qua ab omnibus vndique montibus pressus & grauatus conatur sæpe se attollere, impositaq; sibi reiçere: promdeq; magnos concitat motus, ac tantos quidem, vt hæc loca nostra concutiat grauiter & tremefaciat. Cogita nunc quàm læta & optanda sit sors huius inferni tyranni, cuius tot diuiditur animus curis, tot propellitur tumultuationibus: quem tot oporteat præcauere pericula, tot dispensare ministeria, omnia percensere, omnia corrigere, omnia vel ipsum gubernare, vel alijs gubernanda committere. Attende rogo, & vel ex hoc vno collige eius felicitatem. Nam si me deficere contingeret huic nauiculario ministerio, quod ita necessarium est vt vides, necesse esse eum vices meas subire: ne alioquin deficiente portitore, regno suo malè succederet. PAL. *Hoc profectò non modò verum esse video: sed manibus etiam ipsis (vt aiunt) tango. Nam ea nocte qua aliàs somno grauatus è puppi in mare excussus fui, id continuò sensit Aeneas meus, qui errantem sine magistro nauem intelligens, gubernauit eam tota ipsa nocte, non indignatus quòd quæ*

sceptrum

ſceptrum geſtare ſolebant, remum etiam manus attrectarent. CHAR. *De magno eius germano nihil loquor. non me latet, quantos & ille labores ac curas ſuſtinet: ſed id præcipuè ſcio, quum temeritate Phaëthontis totus penè orbis conflagrãſſet, quantum tunc regno ſuo timuit, quantum tota cœli mœnia circuit, & ne quid labefactatum viribus ignis corrueret, exploraui. Prætereo tertium fratrem, moderatorem vndarum, cuius plurimæ etiam ac maximæ curæ non facilè explicari poſſent, ſed præſertim quæ ſub illa quoque Phaëthontea conflagratione ad ſummum penè vſque exitium cum toto regno ſuo eum affecerunt.* PALIN. *De hoc poſſum, quod oculis meis vidi, afferre teſtimonium. Vidi equidem tempore illius quam ſuprà retulit, horrendæ apud Siciliam tempeſtatis, commotum grauiter Neptunum, & ex alto proſpicientem vocaſſe ad ſe Eurum & Zephyrum, & increpatis acriter eis pro tanta ſuſcitata tempeſtate, placaſſe ocyùs omnia, atque tranquilla reddidiſſe. Quod argumentum præſtat mihi euidens plurimarum, vt inquis, ac maximarum, quòd omnia in latiſsimo imperio ſuo paria ſint, curarum ſuarum.* CHAR. *Dic oro, Palinure, putásne iam beatam eſſe tyrannorum vitam?* PALIN. *Minimé.* CHA. *Optarésne viuens eorum ſortem?* PALIN. *Vt quid optarem, in quo nihil omninò optandum eſſe manifeſtè intelligo?* CHAR. *Ergo certè eos arbitraris miſeros?* PALIN. *Non miſeros modò, ſed omnium etiam miſerrimos.* CHAR. *Mirũ quòd modò eos tanta frui beatitudine prædicabas.* PAL. *Quid mirum, ſi cæcus laudet tenebras, quas poſteà luci reſtitutus damnet?* CHAR. *Vis vt & alia eorum mala tibi referam?* PALIN. *Reſtant item alia?* CHAR. *Et alia, & grauiora.* PAL. *Quid audio grauiora? haud vnquam iſtud credam, poſſe his quæ modò dixiſti, grauius aliquid*

eddi. CHAR. Credes quum audieris. PAL. Dic ergo CHAR. Vides vt appropinquamus iam ripæ. non possum longiora tecum iam facere verba. PAL. Rogo te, mi Charon, ne fallas auidissimam expectationem meam. CHAR. an cæteraram vmbrarum quas in littore relīqui, auidissimam etiam expectationem vis vt fallam? PALIN. Non diu moraberis, perge, ô mi Charon. CHAR. Imò diutiùs quàm soleo, demoratus sum: sed lentus etiam nauigaui propter te, cuius confabulatione delectabar. PALIN. Age, ergo, vt facis, lentiorem protrahe nauigationem, vt quæ reliqua sunt dicenda, prosequi possis. CHAR. Ea tandem est tibi audiendi cupiditas? PALIN. Tanta. CHAR. Morem tibi geram: qua in re illud te scire velim, quòd h plurimùm miseram reddit mortalium vitam instabilitas scilicet, & ruina rerum. Nam certum nihil & permanens in vita quisquam sibi polliceri queat. Quomodo is beatus censebitur, cuius summam quantumuis & plenā beatitudinem minima omnis disturbatio violare & auferre potest? Sanè quum omnia apud mortales infirma atque mutabilia sint, nulla tamen infirmior fors est atque mutabilior, quàm tyrannorum, quorum etiam quò maior sit exaltatio, & sublimata magis status altitudo, magis est proinde, quum mutari eos contingit, casus & ruina. Inde tantæ tyrannorum proditiones, euersiones, trucidationes, vt nemo eorum ferè vnquam euaserit, qui non vel regno depulsus, vel veneno necatus, vel cruenta aliqua & pessima morte casus vel peremptus sit. Quis talem eorum vitam optārit, quæ pro modici temporis felicitate (si tamen illa felicitas appellanda sit) tam tristi posteà tamq; amaro fine consummatur? Horret animus dicere. Nam ne credas ijs tantùm mortales subiectos malis esse, sensimus & horum magnam partem aliquando nos inferri, licet tam valida nobis & munit

munita sit ciuitas, tam firma & præpotens, atque omnibus vndique præsidijs circumsepta. Non possum sine dolore meminisse illius diei, qua Hercules heros ille fortissimus hæc regna penetrauit: perfregit fores, inuasit regem, exterruit reginam, quàm & antè socij eius rapere adorti erant, abstraxit Cerberum, vinctumq; eum catena tum magna vi in ordem duxit, concussit loca omnia trepidare omnes vmbras atque ipsos iudices fecit: me quoque non modicum læsit, quem erepta cymba conto hoc meo percussit, impulsumq; grauiter in mediam paludem exturbauit. Timui equidem tunc desolatum iri barathrum totum. Credidi tunc supremum Plutoni finem adueniſſe regni sui: neque minùs illum cum coniuge in prædam duci ad superos, quàm tartareum canem: sed paulò humaniùs tum eo actum est, quàm opinabar. Nam tandem sibi ac regno sub benè consultum est: neque tamen ita consulitum est, quin tricipiti custode suo, qui tam perneceſſarius erat, spoliaretur. Quòd si opinionem meam, quæ communis erat fata coæquassent: tunc cernere fuisset, vtrum beatior vel meus vel Plutonis tanti regis status esset. Ego quidem nihil ambigo, priuatus fuissem hac nauicula: hoc enim habeo tantum quod adimi mihi possit. priuatus etiam fuissem rege meo: sed quotquot alios voluissem reges, proculdubiò inuenissem, qui ministerio meo indigentes, seruitium meum perlibenter sibi delegissent: & fortasse hoc lucri feciſſem, quòd pro vetusto & attrito qualem hunc intueris, nouum mihi & magis solidum lembum acquisiſſem. At Plato quantas opes, quantos honores, quantum regnum amisisset? quantam in egestatem, quantam in calamitatem decidisset? Qui neque par aliud regnum, vti parem ego vel meliorem nauim: neq; parem alium famulum, vti parem ego vel meliorem dominum inuenisset. Excedo iam modum dicendi: sed si tempus si-

pus ſineret, narrarem & quibus olim curis vextus, quantoq; que timore perculſus propter bella Gigantum fuit ſummus Olympi rector: cuius narratio maiorem etiam augeret eorum quæ ſuprà dixi, malorum confirmationem. PALIN. Haud opus eſt exemplis mihi Nam nemo mortalium fuit, qui maiora quàm ego vnquam viderit eorum malorum exempla. Quid enim extitit his temporibus Troiano rege maius? quid opibus ſuis cumulatius? quid operibus mirabilius & pulchrius? & quid demùm exitu tantorum bonorum triſtius? quid crudelius? quid flebilius? Vidit infelix pater tam arduũ & longum bellum, tot cruentas mortes natorũ ſuorum. Vidit euerſam funditùs & incenſam vrbem. Vidit latrantem coniugem, captiuatas nurus & filias, populationem tantarum diuitiarum: ipſe quoque, quod vltimum reſtabat illi ſenectutis ſuæ ſolatium, Pyrrhi enſe confoſſus, & crudeliſsima morte conſumptus eſt. CHAR. Quis meliùs me hæc nouit, qui cunctos hac ſcapha tranſuexi? A quibus & omnem calamitatem ſuam ſeriatim perdidici. Notus eſt mihi abundè Priamus, cuius cognito acerbo caſu non potui non dolore. Notus eſt Troilus, noti Hector & Deiphobus, nota eſt cætera tot filiorum ac nepotum turba: noti innumerabiles qui illo bello perierunt Troiani pariter & Graij duces. Nota eſt infinita quæ tunc occidit populorum manus. Nullo memini tempore longiorem interfectorũ multitudinem huc deſcendiſſe, quàm illo: quo ita laſſatus fui, & præ multitudine omnibus tranſuehendis minimè hæc cymba ſufficeret planè. Quid opus eſt tibi monitore ad aperiendas eorum miſerias, quas tu ſubiectas oculis tuis habuiſti? Quòd ſi pro anguſtia temporis liceret (iam enim video propiùs nos applicare ripæ) narrarem & millia aliorum tyrannorum, ex quibus creſceret etiam magis tibi opinio eorum calamitatis. Nam illud poſſum quod certò

certò scio, tibi verum confirmare, nullum ferè me vidisse vnquam tyrannorũ huc descendentium (descendunt porrò omnes) qui non vel alicuius veneni infectionem, vel magnas vlcerum cicatrices, & sanguinolentæ alicuius mortis horrida signa præ se ferret. Ita mirum est videre tot ac tantos necatos, confossos, cruentatos, trucidatos. PAL. Quis nunc se tantis in malis tyrannum vnquam esse optabit? quis imperia assequi quæret, quæ iam certius certo cognosco magis fugienda esse, quàm Medusæum caput? CHAR. Audîsti quibus apud superos tyranni malis torquentur: sed si intelligeres quæ hîc apud inferos grauiora etiam illis parantur, perhorresceres & longè magis eorum sortem. PAL. Ergo & alia hîc tyrannis parantur? CHAR. Credis, Palinure, scelera quæ patrant mortales, hic aliquando impunita esse? PAL. Hoc modò animaduertebam. CHAR. Animaduertendum est igitur tibi, quodcunq; in vita peccatur, pari demùm post mortem & respondente peccatis pœna puniri. Nã vt capias quod dico: si tu, Palinure, artem tuam nauiculariam viuens malè exercueris, si in dominum tuum mali quicquam vel cogitaueris, vel commiseris, si maudiens dicto suo extiteris, inuenies hic tibi præparatas his quæ deliqueris, similes pœnas. PAL. Nihil profectò, Charon, scio quod malè egerim, vel in dominum meum peccauerim, nisi somnolentam illam dormitationem meam, qua negligentiùs certò quàm debebam, me gessi. Nam magno in periculo nauim simul & dominum quem vehebat meum reliqui, nisi vigilantior ipse & cautior meliùs sibi consuluisset: sed pœnarum satis tum ob hoc crassum peccatum meum etiam in vita recepi. CHAR. Recipies etiam in morte. Ibis enim quum è naui te dimisero, ad seueros iudices nostros, qui examinant & censent delicta omnium. Ducent quoque te in examinationem, scrutabunturque crimina

tua.

tua. Videor verò videre quali te iudicabunt pœnæ subijciendum. PAL. Quali? CHAR. Parem peccato tuo tibi pœnam statuent. Nam quum somno peccaueris, æterno etiam te somno damnabunt. PALIN. Dormiam ergo in æternum? CHAR. Ita puto: nisi grauius sit aliud peccatū tibi. PAL. Sic mites habeam iudices, vt non sit grauius aliud mihi. CHAR. Nullam ergo nisi somni pœnam patieris. PAL. Non hæc grauis pœna mihi videtur. CHAR. Neque asinis etiam & bobus: at magnis & excellenti aliqua virtute præditis viris grauissima existimatur. PAL. Quas verò, dic pœnas perferent tyranni? CHAR. Audis tot clamantes & lamentantes voces? tot horrificos planctus? tantum stridorem ferri? tot tractus catenarum? PAL. Delectabat me adeò sermocinatio tua, vt his minimè animum intenderem. Sed quid audio tam triste atque horrendum, quod præ horrore pœnæ aures meæ sustinere non possunt? CHAR. Sunt hæc quæ audis, tormenta tyrannorum. Nam quum illi inuita carcere quenquam incluserint, spoliauerint, flagellauerint, trucidauerint, in summum luctum, in summam egestatem & calamitatem deduxerint, damnati sunt etiam ab incorruptis iudicibus ad perferendas pares pœnas. Ideò teterrimis quoque carceribus inclusi, spoliati, flagellati, rotati, cæsi membratim, ac mille atrocissimis mortibus cruentati, tantos edunt quantos audis gemitus, tantum luctum, tot ac tantos reboatus, clamores atque eiulatus. PAL. Dic etiam mihi, Charon, an his pœnis plectuntur qui magni atque primarij tyrannis assistunt? CHAR. Prorsus ijsdem: nam suasu & consilio eorum maximè committunt tyranni scelera sua. PAL. An & in vita illi beati? CHAR. Non secus ac tyranni quibus assistūt: nam ijsdem quoque malis subiecti sunt. eadem enim sunt in eos populorum odia, maiora etiam inter se, eædem curæ, eadem po-

em pericula: & quod miſerabilius eſt, deïciuntur ſæpè à ty-
annis ſuis, & vel carcere, vel morte aliquando peſsima affi-
iuntur. PAL. Tanta eſt ergo, tamq; generalis omnium ca-
amitas. Vllam verò prorſus eſſe putas hominũ ſortem, quæ
eata duci poſsit? CHAR. Imò beatos aliquos non nego
uiſſe mortales, ſed perraros tamen. PAL. Quos perraros?
CHAR. Qui amore virtutis & literarum contempſerunt
æteraMundi bona: qui ſe innocuos, puros, caſtos, integros,
ncorruptos conſeruantes, extulerunt animum altiùs ad gu-
landam diuinam excellentiam, humana quaſi ſordida &
biecta relinquentes. Nam virtus per ſe tam dulcis tamq; iu-
unda res eſt, vt incredibiles amatoribus ſuis afferat volu-
tates. Tam nobilis & præſtans eſt eius poſſeſsio, vt ſummâ
uadam vbertate ditet poſſeſſores ſuos. quam qui verè eſt aſ-
équutus, nihil præter literarum ſtudia dulce, nihil præter
Dei cognitionem habet amabile. Quæ tantùm prædulcia ſi-
i bona ſtabilia, perpetua, incorrupta præeligit, cuſtodit, am
lectitur. Reliqua verò mundi, ſupremo tandem guſtu ama-
a, infirma, momentanea, corruptibiliora fuco, mendaciora
ilo, inamœna bila, ieiuniora papis volantibus, fugit, con-
emnit, abïicit, conculcat: contentuiq; ſeipſo, ac honeſtiſsimis
auiſsimisq; ſtudijs ſuis, totum nihili mundum ducit, ruen-
em etiam non formidat. In his recreatur, refocillitatur, læ-
am & iucundam agit vitam, ridet tantas hominum, tamq;
lulas, & vltrò ſibi quæſitas anxietas, tot ineptias, tot
aſſos labores, tot inanes curas. Nemini nocet, nemini mo-
eſtus eſt. Laudant eum omnes prædicant, admirantur, be-
euolentia complectuntur, fauore proſequuntur. Quàm ve-
è hic beatus eſt, qui conſcientiæ ſuæ innocentia & integrita-
e fruitur? Quod primum eſt, & dulcibus omnibus, bonus ſe-
urusq; ſui, nullo timore angitur, nulla anguſtia torquetur,

non

non timet largas (quibus caret, quasq; nihil facit) diuitias sibi à potentioribus eripi. Non timet à quocunq; se lædi, qui nec quenquam se læsisse certò intelligat. Quàm verè hic felix est, qui tot tantisq; semotus curis & periculis, tantarum vacuus perturbationum, sibi semper alijsq; iucundus, lætetur semper, & omnibus quotquot sunt mundi honestis, & his etiam quæ cælibum communes sunt, perfruatur voluptatibus: qui humanioribus sanctioribusq; deditus studijs, contemnat omnia, contemnensq; omnia possideat. Nam is possidere omnia videtur, non qui omnibus abundet, sed cui nihil deficiat. Porrò illi nihil deficit, qui nihil concupiscit. Concupiscens autem nihil, contemnit omnia: contemnensque ita id assequitur quod desiderat. Desiderio verò suo frui, ea demum vera & sola beatitudo, beatorumq; omnium plenitudo est. PAL. Hi ergo quum nihil mali egerint, pœnarum etiam nihil patiuntur. CHAR. Nihil prorsus, imò propter transactam benè vitam, meritum magnum assequuntur. PAL. Quod? CHAR. Vel cœli fiunt incolæ communicantq; æternùm illis cœlestibus bonis: vel si hunc descendunt, mittuntur in Elysium: qui locus est quietis ac deliciarum, vbi sedes fortunatæ, campi aperti, læti, omnium omninò pœnarum expertes. PAL. O si mihi ad mortales redire aliquando contingeret, inclamarem quàm magna possem voce, admonerem de suo quemque officio & dignitate, accusarem tantam laborum frustrationem, tantam curarum vanitatem, tot corruptas opiniones, peruersaq; iudicia: sed quàm maximè increparem, qui vel magistratu quopiam magno vel imperio cæteros antecedunt; ostenderem tanta quæ anteà ignorabam sed te docente nunc intelligo, mala eorum grauissima, dictu horribilia: reuocarem omnes à vitijs, ab inferendis iniurijs, ad meliorem victum, à superflua agendarum rerum cura: incen-

deret

derem desiderio virtutis, laudarem innocentiam, prædicarem frugalitatem, exhortarer cunctos ad bene, grauiter, castigate & viuendum, ad se cognoscendum, ad contemnendum tot caduca, & somni cuiusdam vel vmbræ magis similia munda bona: inuitarem ad honestas artes, ad ingenuas exercitationes, ad studia literarum, ad spem ac contemplationem diuinæ bonitatis. CHA. *Et rectè sanè: sed vides nos ripam attigisse, egredere iam.* PA. *Et iam egressus sum. Ad iudices eo. Placidam opto tibi semper nauigationem. Salue, ô Charon, & vale.* CH. *Et ego ad reliquas vmbras redeo. Placidos opto tibi semper iudices. Salue Palinure, & vale.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CITERIORE hac ripa errantem.] *Secus inferno-rum amnium ripas eos vagari alibi docuimus, qui sepultura carerent.* *b* Desolatio: Troiæ.] *De ipsa Troia atq; eius excidio annotauimus quædam in libro de Sacrificijs.* *c* Propter Helenæ raptum.] *Helena publica pestis Asiæ & Græciæ, vt cuius gratia tam atrox & diuturnum bellum cum tanta hominum & rerum impensa pugnatum sit.* *d* Non est tam magna vt existimas, Palinure, eorum beatitudo.] *Commendationem vitæ priuatæ ac mediocris, quæ omnium maximè tuta est, cùm regum & diuitum vita sit contrà plena miseriarum, metus, timoris, curarum & insidiarum hic habes, tum apud Euripidem in Iphigenia, & in Aulide. Multi enim ex principibus foris ac intrinsecùs beati apparent, sed reuera non sunt, imò miserius ætatem agunt, quàm etiam infimi quiq;.* *e* Quàm dulcem esse arbitraris amicorum inter se, & æqualium parem vitam.] *Cicero 1. Officiorum: Nihil amabilius, nec copulatius, quàm morum similitudo bonorum. in quibus enim eadem studia sunt, eædem voluntates, in his fit, vt æquè quisque altero delectetur, ac seipso, efficiturque id, quod Pythagoras vltimum in amicitia putauit, vt vnus æquè fiat ex pluribus. Hæ autem*

necessitudines sunt communes eorum vtriq;, quibus vterq; cum altero æquè deuincitur. Idem Cicero in lib. de Amicitia Lælius: Recordatione nostræ amicitiæ sic fruor, vt beatè vixisse videar, quia cum Scipione vixerim, quo cum mihi coniuncta cura de rep. & de priuata fuit, quo cum domus fuit & militia communis, & id in quo est omnis vis amicitiæ, voluntatum, ac studiorum summa consensio. f Frons hominum.] *Monemur hic, non temerè fidem habendam, nec fronti, nec blandiloquentiæ. Sæpe enim hæc duo fraudis & insidiarum tegumenta, & incircumspectis ac nimiùm credulis grauium malorum causæ existunt. g* Priuati libertate.] *Quamuis innatum sit omnibus hominibus libertatis desiderium, tamen adeò libertas dulcis est, vt olim legati Spartanorum præfecto Persarum dederint hoc responsum dignissimum memoratu: Seruus tu quidem esse nosti, libertatem autem nondum experius es, vtrum sit dulcis, an non: quæ si tibi experta foret, non vt hastis, sed vt securibus pro ea dimicaremus, nobis suaderes. Veteres Romani coluerunt deam Libertatem, vt Cicero lib. 2. de Natura deorum scribit; & authore Liuio lib. 24. Sempronius Gracchus pater in Auentino ex mulctantitia pecunia ædē Libertatis faciendam curauit, dicauitq;. Lucianus noster in Encomio Demosthenis, sub finem: Seruitutē accipiens abiecta libertate, in qua mori est honestissimū. Idem in Gymnasiis: Quæ in se comprehensim vniuersam hominum felicitatem complectatur, nempe libertatem dico. Idem de Mercede conductis: Voluptas quæ ex libertate percipitur, multò suauior est. Erasmus noster in ea declamatione qua Lucianicæ respondet: Quid tam dulce, quid iam exoptatum, quàm libertas? h* Plurimùm miseram reddit mortalium vitam instabilitas.] *De instabilitate rerum humanarum, iterum Lucianus in Icaromenippo, circa initium. Hospitalius in epist. ad Franciscum Lotaringum:*

Annibal, & Pompeius item, duo lumina, gentis
Quisq; suæ, multas bello retulêre coronas,
Collatis ausi toties decernere signis:
Victus vterq; fuit documento, quàm nihil vsquam
Perpetuum solet in terris fixumq; manere,
Humanis quàm nulla subest constantia rebus.

i Deipho-

¶ Deiphobus.] *Priami filius ex Hecuba: hic, Paride interempto, Helenam duxit vxorem: cuius dolo & proditione à Græcis, quos illa in cubiculum dormientis intromisit, fuit interfectus. de quo Virg. 6. Aen.*

Atq; hîc Priamidem laniatum corpore toto
Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora:
Ora, manusq; ambas, *&c.*

VIRTVS DEA

ARGVMENTVM.

Hîc Virtus à Fortuna malè habita describitur, lacera & mœrens, & quę nec ad Iouis aspectum admitteretur: quę profectò virtutis species nostrę ętati conuenire videtur, vt etiam hi ferendi sunt, qui peregrino eam habitu effinxêre. Et apud Mercurium queritur, atquè ait: Quum pro me dicere vellet Plato, expulsus est. Ciceroni prò me dicere incipienti, M. Antonius grauissimum colaphum in os intulit: destituor itaq; ab omnibus amicis, armatorum vim impetumq; timescentibus: atq; ita relicta, pugnis cæsa, calcibusq; tum conculcata: atq; vt vides, à Fortuna dilacerata. Adij Iouem, vt iniurias apud eum exponerem: mense toto non sum admissa, rogitanti mihi deos exeuntes, causam dixerunt, Iouem vacare vt tempore cucurbitę floreścant, aut papilionibus alę concinnè sint pictę. Rogatq; tandem Mercurium, vt causam suscipiat. nam sibi despectę nudęquè latitandum esse.

Interlocutores.

MERCVRIVS. VIRTVS.

VIRTVS *dea per epistolas orauit modò, vt ad se irem. Eo, vt perconter quidnam me velit, illicò ad Iouem redibo.* VIR. *Salue, Mercuri: ago tibi gratias, quandoquidem tua*

in me pietas atque benignitas, efficit vt non penitùs despecta ab omni cœtu deorum sim. MER. *Expecto quid narres: tu modò perbreues narrationes facito. nam edixit, vt confestim ad se redirem, Iupiter.* VIR. *Etiámne tecum nobis non licebit nostras ærumnas exponere? Quos igitur habebo vltores iniuriarum, si non modò apud ipsum maximum Iouem, verùm & apud te, quem semper in fratris locum habui, colui, obseruaui, condolendi facultas negatur? O me miseram, ad quos confugiam? vnde auxilium petam? Me quidem, cùm ita despiciat, malo esse truncum aliquem, quàm deam.* MER. *Tandem effare, dum præbeo operam.* VIR. *Viden' quàm sim nuda & fœda? Hoc ita vt sim, efficit Fortunæ deæ impietas atque iniuria. At eram sanè ornata apud Elysios campos, inter veteres illos amicos, Platonem scilicet, Socratem, Demosthenem, Ciceronem, Archimedem, Polycratem, Praxitelem, & eiusmodi viros doctos, qui me, dum vitam agebant, pijssimè atque religiosissimè coluere. Interea loci cum iam non pauci salutatum ad nos aduolâssent, eueſtigiò Fortuna dea insolens, audax, temulenta, procax, maxima armatorum turbâ consepta atque stipata, properans ad nos, iactabunda: En, inquit, plebeia, túne maioribus dijs aduentantibus non vlrò cedis? Dolui iniuriam nobis immeritis eo pacto fieri: ac nonnihil ira concitata, inquam: Neque tu maxima dea his verbis me plebeiam efficies: neque si maioribus cedendum est, tibi turpiter cedendum censeo. Illa verò illicò in conuitium sese effert aduersum me. Prætereo hîc, quas contumelias in me primùm dum hæc inter nos geruntur, effuderit: idcirco Plato philosophus cœpit contra eam, nonnulla de deorũ officijs disputare. Illa excandescens: Apagite hinc verbosi, inquit. Non enim decet seruos deorum causam suscipere.*

Cœperat

Cæperat & Cicero orator plura velle ſuadere. at ex turba armatorum erupit, Mercuri, Antonius præpotens, latera illa ſua gladiatorid oſtendens, grauiſsimúmque pugnum in os Ciceronis iniecit. hinc cæteri mei amici perculſi metu, fuga ſibi properè conſuluêre. neque enim Polycletus periculo, aut Phidias ſcalpro, aut Archimedes horoſcopo, aut cæteri inermes aduerſus audaciſsimos armatos, eoſq; prædis atque homicidijs ſuetos, bello ad ſeſe tuendos valebant. Ergo me infeliciſsimam ab ipſis dijs omnibus qui tum aderant, atq; hominibus deſertam, pugnis ac calcibus totam confregêre, veſtes meas diripuêre, in lutum proſtratam reliquêre, demum abiere ouantes. Ego verò ita confecta, cum primùm licuit, conſcendi huc vt Iouem opt. max. his de rebus facerem certiorem. Iam quidem mihi vt intromittar expectanti, menſis elapſus eſt: dumq; id vt impetrem, omnes deos exeuntes atque redeuntes precor, nouas ſemper aliquas excuſationes audio. Aut enim deos aiunt vacare vt in tempore cucurbitæ floreſcant, aut curare vt papilionibus alæ perpulchrè pictæ adſint. Quid? igitúrne verò aliquid ſemper habebunt negocij, quo nos excluſas teneant ac floccipendant? Tum etiam & villicus ſuſcepit curam dudum, ne cucurbitæ ſiti perrant: nos tamen neq; dijs neq; hominibus cordi ſumus. Has ob res te iterum atq; iterum precor obteſtorq;, Mercuri, qui ſemper apud deos ipſos interpres extitiſti, vt cauſam hanc meam iuſtiſsimam atq; piſsimam ſuſcipias. Ad te confugio, te ſupplex oro. In te omnis mea ſita eſt ſpes atque expectatio. Da quæſo operã, ne dum à vobis excludor, ipſis quoq; mortalibus ſim ludibrio. Nam erit quidem dedecus deorum ordini, vbi homunculi me tametſi infirmam deam floccipendant. MER. Audiui: doleo. verùm pro vetere noſtra amicitia vnũ admoneo, duram nimis atque difficilem cauſam te aduerſus Fortunã ſuſcepiſſe.

ſcepiſſe. Nam & Iupiter ipſe, vt cæteros omittam deos, cùm ſe ob accepta beneficia nimiùm Fortunæ debere ſentiat, illius vires atque potentiam veretur. Ea enim ad cœlum diis aſcenſum præſtitit: atq; vbi velit, valens ſua armatorum manu eiiciet. Quæ de re, ſi ſapis, inter plebeios deos ignota, quoad Fortunæ odium extinctum ſit, latebis. VIR. *Aeternum latitandum eſt. Ego & nuda & deſpecta abeo.*

EPIGRAMMATA LVCIANI.

Λουκιανοῦ εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον.

Λουκιανὸς τάδ' ἔγραψε, παλαιάτατ' ἀμφὶ τι ἀλῶς,
Μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά·
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι δόξαν ἀψευδὲς νόημα.
Ἀλλ' ὃ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ' ἑτέροισι γέλως.

Lucianus in ſuum ipſius librum.

Iacobus Micyllus.

Lucianus ſcripſit hæc, antiquáq; ſtultáq; doctus:
Id quoq; enim ſtultum eſt, quod tibi valde ſapit.
Nil homini certum eſt, nec voto viuitur vno:
Sed ridens, eadem, hic eleuat, ille probat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a παλαιά.] *Non ſolùm antiqua ſignificat, ſed etiam fabuloſa, fatua, leuia, qualia ſunt quæ nimis vetuſtate obſoleta ſunt, quo ſenſu hîc accipitur hæc vox: ſic & apud Ariſtotelem ſæpe. Hoc epigramma ſic vertit Alciatus:*

Stulta quidem in ſpeciem luſi, ſapientia quando
Nil humana aliud quàm mera ſtultitia eſt.
Haud quaquam eſt homini certę perfectio mentis:
Approbet hęc aliquis, rideat hęc alius.

εἰς ἀσώτους τὸν αὐτὸν.

Τὸν πατρικὸν πλοῦτον νέος ὧν [a] θήρων ὁ μενίππου,
Αἰσχρῶς εἰς ἀπρατὰς ἐξέχεεν λαπάγας.
Ἀλλά μιν ἀκτήμων πατρικὸς φίλος ὡς ἐνόησεν
Ἤδη λαρφαλέῃ τρηχόμενον πενίῃ,
Καί μιν λαπρυχίων ἀνελάμβανε, καὶ πόσιν αὐτὸν
Θῆκε θυγατρὸς [b] ἑῆος, πόλλ' ἐπιμειλιάσας.
Αὐτὰρ ἐπεὶ θήρωνι παρ' ἐλπίδας ἦλυθε πλοῦτος
Αὐτίκα τοῖς αὐτοῖς πρέφετ' ἐν λαπάλναις,
Γαστρὶ χαριζόμενος πᾶσαν χάριν ὃ κατὰ κόσμον.
Τῇ θ' ἅπο πλὼ μιαρὰν γαστέρα [c] μαργοσύνῃ,
Οὕτω μὲν θήρωνα τὸ λοῦτρον ἀμφεκάλυψεν,
Οὐλομένης [d] πενίης κῦμα παλιρρόθιον.
Εὐκτήμων δ' ἐλάκρυε τὸ λοῦτρον ἐκ ἔτι λαῖνον,
Ἀλλὰ θυγατρὸς ἑῆς ποῖνά τε καὶ θάλαμον.
Ἐγνω δ' ὡς ἐκ ἔστι κακῶς λιχνευμένον ἄνδρα
Τοῖς [e] ἰδίοις, ἢν πιστὸς ἐν ἀλλοτρίοις.

In Theronem prodigum. Eiuſdem.

Luſcinius.

Quum iuuenis Theron bona, filius ille Menippi,
Patria inexhauſta perderet ingluuie:
Diues opum quidam dolet hinc accedere duram
Pauperiem, patri iunctus amicitia.
Et miſerum lachrymis ſic conſolatur obortis:
Sume animum, dos eſt en tibi ſumma gener.
Ille vbi iam præter ſpem partas, ſorte nouata,
Senſit opes, priſcum concipit ingenium.
Omnis in hoc labor eſt, ventri vt famuletur inerti,
Per phas atq; nephas, ſic periſſe iuuat.
Hinc inopem rurſus ſocer arguit, omnia retrò
Dum fluitare videt, forteq; lapſa ſimul.

Iamq; madent genæ, & luctu miſer omnia complet,
Nec Theron, ſed dos iam dolet, & ſoboles.
Heu nimiùm ſerò didiciſſe iuuat, alijs non
Eſſe bonum, quiſquis non fuit ipſe ſibi

ANNOTATIONES.

Dementem eſſe, qui frugi ſibi eum futurum ſpondet, à quo res familiaris per ſummum dedecus iam olim profuſa eſt. Veluti cum innumeris, tum maximè hoc præſenti exemplo diſcamus licebit diuitis, qui filiam eum ampliſſima dote, perdito iuueni elocauerat. Magno nimirum ſuo malo diſcens, quanto periculo perfido fidamus.

a Θήρων.] *Thero, Menippi filius.* b ἑῆς.] *Suæ.* c μαργοσύνῃ.] *venereæ libidini, quæ gula turpior ac fœdior eſt.* d πενίης κῦμα,] *à naufragijs translatum.* e ἰδίοις.] *bonis.*

εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, μὴ πάντα [a] παρίρχεται ἡμᾶς,
ἢν μή, ἀπ' ἡμέων αὐτὰ παρέρχόμεθα.

In vitam humanam.

Venatorius.

Omnia nos fugiunt, nil non mortale tenemus:
Et ſi non fugiunt, nos tamen hæc fugimus.

ANNOTATIONES.

Indicat parum cordatos eſſe, qui ſe credant caducis ijs rebus, quę nobis ſenſim, nolentibus aliquando eripiuntur, ſicut nos tandem mors viciſſim illis ſubducit.

a παρίρχεται.] *cùm mortales omnes ſimus.*

εἰς αὐταρκείαν.

Ὡς τιθυμξόμθ', τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσι.
ὡς ζ βιωσόμθ', φείλετο σῶν κτεάνων.
Εἰ δ' ἀνὴρ σοφὸς οὕτ', ὀς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
φθονεῖ μὴ λαπάνῃ μέτρον ἐφαρμόζετο.

In

In ſufficientiam.

Venatorius.

Vtere diuitijs, veluti iamiam moriturus:
Ceu ſis victurus, tu quoq; parce tuis.
Ille ſapit verè, qui res perpendit vtraſque:
Parcus erit certo tempore, largus erit.

ANNOTATIONES.

Huius epigrammatis priores duos verſus vertit Auſonius, apud quem Menandro adſcribitur. Quo docemur, in diſpenſandis opibus, & mortis certiſſimæ futuræ, & vitæ incertum producendæ habendam eſſe rationem: ne videlicet tenacius conſeruemus, aliquando poſt mortẽ relinquenda: aut inconſulto profundamus, futuris vſibus conſeruanda. Nam id poſterius etiã Paulus proſpiciendum admonet 2. Corinth. cap. 8. dum ait: Benefaciendum eſſe alijs, non vt illis ſit relaxatio, dantibus autem anguſtia. Iſocrates ad Dominicum: *δεῖ τὸν πλοῦτον παρεσκευάσθαι ἡδέπα, ἀλλ' ἡπίλαως μὲν σῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητὸς, ἐπιμελέισθαι δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθανάτος:* id eſt, neq; immodica diuitiarũ cupiditate tenebatur, ſed præſentibus fruebatur, vt mortalis: parta verò conſeruabat, vt immortalis. Φείδεσθαι flexũ habet Ionicũ imperatiui in voce paſſiua, loco cuius cõmunis lingua habet φείδεσθε.

Τοῖσι μὲν εὖ πράσσουσιν, πᾶς ὁ βίος βραχύς ἐσι.
Τοῖς δὲ κακῶς, μία νὺξ ἄπλετός ἐσι χρόνος.

Vitus Amerp.

Felici breuis eſt etiam longiſſima vita,
Nox ingens miſeris temporis vna mora eſt.

ANNOTATIONES.

Verſiculi apti & veriſſimi. Qui vitæ huius delicijs ita fruũtur, vt nulla intercidat calamitas, breuiſſimè omniũ viuunt. Rurſus qui in ærumnis degunt, diutiſſimè, vt verũ ſit quod ait ille: *O nox quàm longa es, quæ facis vna ſenem.* Et Comicus ſenex, quem morę impatientia plurimùm torquebat: *Dum moliuntur*, inquit, *dum comũtur, annus eſt.*

Οὐχ ὁ ἵμερος ἀλιτὰ μιρόπων γνόφ, ἀπ' ἀκολάσιας
Ψυχᾶς ἀνθρώπων ἐστ' ὁ ἵμερος πρόφασις.

Venatorius.

Non amor innodat mentes hominum, sed amorem
Criminis accusant, mens quibus est misera.

Distichon clarum, nihilq; habens difficultatis.

Ὦ πᾶσα χάρις, χλυκερώτερα. ἢν ἐν βραδύῃ,
Πᾶσα χάρις λυγρὴ, μὴ ἐν λιγοις χάρις.

Ausonius in Epigrammatis expressit.

Luscinius.

Munificus gratare citò, quò dulcior adsit
Gratia: nam longa mox perit illa mora.

ANNOTATIONES.

Erasmus meus in adagio, Bis dat qui citò dat, disti
chum planum facit.

Gratissimum est officium, quod præstatur in tempo
re. Contrà intempestiuum officium plerumq; moleste
esse solet. Igitur qui gratificari volet amico, ne differa
beneficium. Non enim de nihilo dicitur, Bis dat qui ci
tò dat. Est enim (authore Seneca) ingratum beneficium
quod diu inter manus dantis hęsit. Plautus:

Nihil differt ab inimicitia, intempestiua beneuolentia.

De cessatoribus amicis extat elegantissimus apologu
Æsopi apud Gel. lib. 2. cap. 29.

Φαῦλος ἀνὴρ, πίθος ὅς τις τετρημένος, ἂς ὄν ἀπάσῃς
Αὐτῶν τὰς χάριτας, εἰς κενὸν ἐξέχυας.

Luscinius.

Rimarum plenus perdit tua dona sceleſtus:
Si sapis, integro vina reconde cado.

ANNOTATIONES.

Innuit hoc distichō, non aliter perire omne beneficiū
quod in hominē improbum & ingratum confertur, atq
si in vas perforatum effunderes. Planū fit ab Erasmo i
Prouerbijs, cribro aquam haurire, & inexplebile dolii

A'ιθε

Ἀνθρώπους μὲν ἴσως λήσεις ἄδικόν τι ποιοῦσα,
Οὐ λήσεις δὲ θεὸς ὃν λογιζόμενος.

Bergius.

Improbe mortales quamuis tua crimina celes,
Fallere cœlestes non potes ipse deos.

ANNOTATIONES.

Quamlibet tandem homines improbè & sceleratè agendo fefellerimus, Deos tamen ne cogitatione quidē fallere possumus.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον ἔργῳ
Ἀνθρώπου, καθαρὰν, ψαυόμενον φιλίαν.
Οὐ γὰρ ἔθ' ὡς ἐχθρὸν πεφυλάξαμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον, ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

Obsopœus.

Nil homine inuenit natura nocentius illo,
Quàm qui synceram fingit amicitiam.
Non hostis vobis vltrà, sed habetur amicus,
Talis: & hac ista lædimur arte crebrô.

ANNOTATIONES.

Fucato amico, & amicitiam simulante, nihil est vsquam pestilentius ac nocentius. Alia enim mala, priusquam lędant, nonnihil minantur, veluti prognostica illa vulgaria tempestatum. Domus culturę, crepitu futuram prænunciant eladem. Canes prius latratum edunt quàm mordeant. Sagittę per aëra strident antequàm feriant. Scorpiones ante ictum lambunt. Serpentes sibilant. Ab aperto inimico caueri potest, at mentiens amicitiam caueri non potest.

a ψαυόμενον.] *simulantis.* b ἐν τούτῳ.] *hoc pacto.*

εἰς μυστήριον.

Ἀῤῥήτων ἐπέων γλῶσσαν σφρηγῖδι ἐπικείσθω,
Κρείσσων γὰρ μύθων, ἢ πλειόνων φυλακή.

Obso-

Obſopœus.

Fac arcana premat tacitæ cuſtodia linguæ,
Sermonum cuſtos eſt mihi maior opum.

ANNOTATIONES.

Linguæ petulantia non parùm multis certum attuli exitium, proinde moderanda eſt, & audienda nobis Minerua apud Sophoclem Vlyſſem ſapienter & ſalubriter admonens. Silendo nemo peccat, loquendo perſępe Xenocrates interrogatus, quur ſolus linguam ſuam cohiberet? Quia dixiſſe me, inquit, aliquando pœnituit, tacuiſſe nunquam. Ab hoc epigrammate non diſcrepat Heſiodi ſententia:

Γλώσσης τοι, θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος.
Φειδωλῆς πλείστη ἦχάρις· καὶ μέτρον ἰδέσθαι. id eſt,
Optimus eſt homini linguæ theſaurus, & ingens
Gratia quæ parcis menſurat ſingula verbis.

Πλοῦτος ἥ τοι ψυχῆς, πλοῦτος μόνος ὃν ἀνὴρ ἀληθὴς,
Τ' ἄλλα δ' [a] ἴσχει αὐτῷ [b] πλείονα τῶν ἑτάρων.
Τόνδε πολυκτήανον, καὶ πλησίον ὄντα δίκαιον
Κλέπτων, ὃς χρῆται τοῖς ἀγαθοῖς δολίοις.
Εἴ δέ τις [c] τῷ ψεύδεσι κατατέτυκται, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Σωρεύων ἀεὶ πλοῦτον ἐπαγόμενος.
Οὗτος [d] ὁποῖα μέλισσα πολυπτόλοις ἐνὶ σύμβλοις
Μοχθέουσα, [e] ἑτέρων ἁρπομένων τὸ μέλι.

Sleidanus.

Nobilis eſt animi theſaurus, nobilis ille
Poſtrema quiſquis parte locabit opes.
Diues erit verè, qui fidos inter amicos
Largiter effundit parta labore bona.
Sed genium quiſquis defraudat, opeſq; tenacem
Congerit in teſtam, quo numerare queat,

Quali

Qualis apes, frustra studio complebit auaro
Vascula, mox fuco diripiente fauos.

ANNOTATIONES.

Animi diuitias veras esse: & eum rectè dici diuitem, qui verum diuitiarum vsum norit, hoc epigramma innuit.

a ἔχει αὐτίω.] *virtutes, præcipuè αὐτάρκεια & frugalitas.* b πλείονα τῶν κτεάνων.] *quæ possessionibus & facultatibus copiosiores potioresq; sunt.* c δι' ψήφοις.] *calculis, rationibus.* d ἀποῖα.] *velut.* e ἑτέρων.] *hæredum, furtim plerumq;, & eorum qui testamenta subijciunt.*

Ἀγρὸς ἀχαιμενίδου γενόμην ποτὲ, νυνὶ δ' ἐμεῖο Μένιππος.
Καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου, βάσομαι ἐς ἕτερον,
Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔχειν με τότ' [a] ᾤετο, καὶ πάλιν οὗτος
Οἴεται· ἀμὶ δ' [b] ὅλως οὐδενός, ἀπὸ τύχης.

Vrsinus Velius.

Fundus Achæmenidæ fueram, nunc cedo Menippo,
Mox alium rursus, mox aliumq; sequar.
Vicq; suum hic credit, sic me prius ille putauit:
Sed me, fortunæ sum, quia nullus habet.

ANNOTATIONES.

Nulli certam esse vllius rei possessionem, sed omnia esse fortunæ, probat agello quodam Achæmenidis, cuius subinde alius atq; alius erat possessor. Ager, inquit, fui quondam Achæmenidis, nunc me possidet Menippus. Mox hoc relicto, alium quæram dominum. Achæmenides me suũ esse putabat, idem credebat & Menippus, proprietatem nemo vendicabit, nam pro fortunæ arbitrio nunc hunc nunc alium sortior dominum.

a ᾤετο.] *putabat.* b ὅλως οὐδενός.] *Naturam quidem nulli patriam esse, nec domum, nec agrum, ostendit Plutarchus in commentario de Exilio.*

Μὴ πλάνῳ, φίλῳ δ' ἔσθυμοῖς, φίλῳ δ' ἔσ μακάρεσσι,
Καί σου ῥᾳδίως [a] ἔκλυον εὐξαμένου.
[b] Ἢν πλάσῃς, εὐδὲς ἔτι σοι φίλοι, ἄμμι, ἅμα πάντα
Ἐχθρὰ, [c] τύχης τὶ ῥοπῆς συμπεσάβαπόμενα.

Vitus Amerpach.

Si non delinques, tibi diῦq; homines q; fauebunt:
Præstabunt faciles, quæq; præcatus eris:
Aſt vbi peccaris, ceſſat fauor, omnia plena.
Sunt odiῦ facta & ſors aliena tibi eſt.

ANNOTATIONES.

Felicib. amicos eſſe innuit & deos & homines: contrà infelicibus, & impingētib. in aliq; infortuniū ſeu dāmnū, nullos. Hoc n. eſt πταίειν, labi & impingere in dānū aliq;

a ἔκλυον] *audiunt diῦ.* b ἂν πταίσῃς.] *Theognis:* εἰ μὲ ἔχοιτ' ἐμὲ πολλοὶ φίλοι. *Ouidius:* Si feceris fœlix. τύχης ῥοπῆς.] *huc aut illuc inclinantis.*

Ἡβραδύπους βουλὴ μετ' ἀμείνων, ἢ ἦ ταχέα.
Ἀεὶρ [a] ἐφιλομαθὴς τὴν μετάνοιαν ἔχει.

Sleidanus.

Sit mora conſilijs. Nam ſi moderamine tractes,
Proſunt: vt ſtultè præcipitata nocent.

ANNOTATIONES.

Meditatū & lentū conſiliū, celeri & præcipitata in cogitantia eſſe præſtabilius: hāc comes ſequitur pœnitudo

a ἐφιλομαθὴς.] *eam ſtatim à tergo ſequentem.*

Ἓξ ὧραι μόχθοις ἱκανώταται αἱ δὲ μετ' αὐτὰς
Γράμμασι δηλοῦμεν. ζῆθι λέγουσι βροτοῖς.

Volaterranus.

Sex horæ tantùm rebus tribuuntur agendis,
Viueq; poſt illas, litera ζῆθι monet.

ANNOTATIONES.

Luciano hoc diſtichon in Græco Epigrammatū co dice vetuſtiſſimo tribuitur, quod ita Max. Planudes ex ponit. Ad ſextam, inquit, diei horam operari & labora re de

re decet, post hanc ad cibum procedere, quod etiã manifestatur per notas & literas horologij. Nam si Græcas literas, quę septimam, octauam, nonam & decimam horam significant, *hoc est*, ζ, η, θ, ι coniungas, verbum ζῆθι exprimis, quod viue significat Latinè; ac si dicas, edas vt viuas, hoc est, vt ille ait, φάγε ἵνα ζῇῶ ἴσχῃς. Vel id potiùs innuit, ad sextam vsq; horam laborandum, quæ & propterea melior diei pars esse videtur. Vnde & Paulus Iureconsultus lib. 1. ad edictum scribit, cuiusq; diei maior pars horarum est septem, primarum diei non suprematum, quæ verba habentur in Pandectis, titulo de verborum & rerum significatione. Iuxta hanc sententiam & quidam Virgilianum illud esse existimant:

Nunc adeò melior quoniam pars acta diei est. Martialis de his vulgaribus horis loquens, prima diei parte, quæ melior à Virgilio dicitur, solitos Romanos seriis rebus vacare ostendit: *Sexta*, inquit, *quies lassis, septima finis erit.*

Εἰ ταχὺς ἂς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς δρόμον ἀμβλὺς ὑπάρχεις,
Τοῖς ποσὶ σὺ πρωΐ, μὴ πέτει τῷ σώματι.

Luscinius.

Dum pedibus piger es, cursu superabere: si non
Bucca vorax tibi iam currat, edanti q; pedes.

ANNOTATIONES.

Cursorem citò comedentem, & tardè currentem hortatur, vt deinceps pedibus edat, & ore currat, vt in Olympico certamine victor esse possit.

εἰς ἀδυνάτου

Εἰς τί μάτην νίπτεις Αἰμας ἐνδικὸν, ἴσχυε τέχνης,
Οὐ δυνάσαι ἀνοφθῶ νύκτα καθηλιάσαι.

Sleidanus.

Aethiopem quid stulte lauas? Nam splendida nunqnam
Nox fuerit, lumen Sole negante suum.

ANNOTATIONES.

In frustra laborantem, & impossibilia aggredientem. Quicquid enim natiuum, id haud facilè mutatur. Cæterum καθηλιάσαι, ppriè significat, sole illustrare. ἀσ

εἰς Λυσῴδεις

Οὔτι χίμαιρα ζιβδὸν ἔπνει μακὸν ἀ καθ' ὅμιλον,
Οὐκ ἀχίλλη ταύρων, ὡς ὁ λόγ@ πυείπνους,
Οὐ [a] λῆμν@ σύμπασ' [b] ἐχ ἁρπυῶν τὰ πεισσά,
Οὐδ' ὁ φιλοκτήτ@ πὸς ἀφοσπόμβ@,
Ὡς τί σι [c] ταμψήφει νικᾷν τηλίσιμα χιμαίρας,
Σκηπιδόνας, ταύρους, ὄρνια, λημνιάδας.

Baptista Pius.

Mæonides non tale malum ſpiraſſe chimæram
Trigeminam, aut tauros credidit ignuomos:
Non omnem Lemnon, volucrum excrementa ſororum,
Aut Philoctetæ vulnera dira pedis.
Indicio quare populi Teleſilla chimæram
Vincе, boues, ſanies, Lemniadas volucres:

ANNOTATIONES.

Nec chimæram Homericã, nec tauros igniuomos (d
quibus Apoll. in 3. Arg.) nec totã Lemnũ, nec Harpyias
nec putridum pedem Philoctetæ ita malè olere dicit, a
Teleſillam. De Chimæra vide Homerum Iliad. ζ & η.

a ἀ λῆμν@ σύμπασα.] *non Lemniarum oris fator.* b ἐ
ἁρπυῶν τὰ πεισσά.] *Palephatus in Phineo, Harpyiæ in Phi
nei menſam inuolantes, cibos partim corripiebant, partim cùm
ingluuiem ſagináſſent, fœda contrectatione inquinabant, viru
lentoque afflatu polluebant.* c ταμψήφει.] id eſt, *omniu
calculis, vel iudicio.*

Ποτὰ τὸ δαιμόνιον δύναται, κἠν ἀ παράλογα:
Τὸς μικρὸς ἀγάγα, τὸς μεγάλους κατάγα.
Κἄν σὺ τὸν ὄφρυν, κἀγὼ τὸν τῦφον καταπαύσα,
Κἄν ποταμὸς χυσᾶ νάματά σοι παρίχη.
Οὐ θρῦλον, ὁ μακάχλευ ἄνεμ@ ποτὲ, τὰς ἀ μεγίστας
ἀ θρύλας, ἀ πλατάνους, οἶδε χαμαὶ κατάγαν.

Io. Sleidanus.

Multa poteſt Fortuna, vel inſperata, potentes
Deiicit, ac tenues ſubuehit illa viros.

I

Illa supercilium tibi protinus auferet, & si
Aurifero madeat flumine tota domus.
Ventus enim malua, limosaq; abstinet vlua,
Sed veteres ornos exagitare solet.

ANNOTATIONES.

Hoc epigrammate perquàm venusto, minatur superbis & arrogantibus, ne fortunę indulgentia abutantur, ne, quod plerunque vsuuenire solet, in altum sublati, ab eadem grauiore casu delapsi præcipitentur. Multa, inquit, fortuna potest, tametsi sint inusitata & inaudita: Paruos sursum ducit, magnos autem deorsum trahit. Etiam tuum supercilium & fastum sedabit: *id est*, compescet, etsi fluuius auri fluenta tibi exhibeat: non iuncum, non maluam ventus vnquam, maximas autem aut quercus, aut platanos nouit in terram prosternere.

εἰς Βρέφη.

Παῖδά μι πρωταίτυρον ἀνηδία θημὼν ἔχουσα,
Νηλεὴς ἅδης ἥρπασε Καλλίμαχον.
Ἀλλά μι μὴ λλαύοις. καὶ γὰρ βιότοιο μετέσχον
Παύρου, καὶ παύρων τῶν βιότοιο λαπάων.

Vrs. Velius.

Quinquennem rapuit puerum immiserabilis Orcus,
Curarum vacuum nomine Callimachum.
Sed meflere caue. nam paucos, vt breuis, annos
Vixi, sic vitæ pauca sinistra tuli.

ANNOTATIONES.

Vitam humanā plenā esse lachrymis & calamitatibus, quotidianis experimentis verū esse discimus. Benè igitur actum videri cū ijs, q̄ præmaturo in iuuēta subducuntur fato. Nulla enim gustauerunt vitæ incommoda.

εἰς ναυάγων.

Γλαύκῳ, καὶ Μυρᾷ, καὶ Ἰνοῖ, καὶ Μελικέρτῃ,
[a] Καὶ βυθίῳ Ἀφροδίτῃ [b] καὶ Σαμοθρᾳκίοις θεοῖς,

Σοὶ δὲς ἐπ πιλάγυς Λεκίμι Θ, ὦδε λίπαρμα
Τὰς τρίχας ἐπ λιφαλῆς: ἄπο γὰρ ὄλεθρ ἔχω.

Vrſ. Velius.

Glauce, tibi & Nereo, Inoq; tibi & Melicertæ,
Et Neptune tibi, & quos Samothraces habent:
Seruatus pelago Lucillius, hanc ego tonſus,
Nil aliud quùm ſit, dedico cæſariem.

ANNOTATIONES.

a κῷ βυθίῳ.] *Neptuno Saturni filio maris deo* b Ἐ Σαμοθρηξὶ θεοῖς. *Cabiris. Horum meminit Herodot. in Euterp. Varro. lib. de Ling. 4. Pauſanias in Bœticis.*

Ἀπὸ γυναικῶν.

Ἐκτάδα νικήσασ᾽ ἁπέρβιον [a] ἀσπίδα μάλωρ,
Λαΐς θῆκεν ἐῷ δάμαλι, [b] λαιδίλῳ.
Μήνῳ ἐνικείθη κἀν γήραϊ, κἠ τὸν ἔλεγχον
Ἄνθετό οἱ παφίῃ, τὸν νεότητι φίλον.
Ἦς γὰρ ἰδὲν τύχῃ τοιῆδε παναληθέα μορφὴν,
Τῆς [c] δὲ σωιχθαίρει κἠ σκιόεντα τύπον.

Ad huius imitationem confinxit Latinum tetraſtichon Auſonius.

Lais anus Veneri ſpeculum dico, dignum habeat ſe
Aeterna aeternum forma miniſterium.
At mihi nullus in hoc vſus: quia cernere talem
Qualis ſum, nolo: qualis eram, nequeo.

a ἀσπίδα μάλωρ.] *apud Salaminã inſulã, & Plateas Bœotiæ vrbem.* b λαιδίλῳ.] *in prædã.* c Ἐ σκιόεντα τύπον.] *imaginẽ.*

εἰς ἄγαλμα ἀφροδίτης, τ᾽ ἐν κνίδῳ.

Τὴν Παφίην γυμνὴν ἰδέειν ἔθελεν, ἢ δέ τις ἔδῃ,
Οὕτω ὁ τὴν γυμνὴν ποιήσᾳ & Παφίην.

Cornarius.

Nemo vnquam Venerem vidit: ſi quis tamen vnquam
Vidit, erit nudam hic qui Venerem ſtatuit.

ἀς τὴ

εἰς τὸ αὐτὸ.

Σοὶ μορφῆς ἀνέθηκα τιμὴν πυριπαμὶς ἄγαλμα
Κύπρι, τιμᾶς μορφᾶς φίρτερον οὐδὲν ἔχων.

Cornarius.

Ipse decus formæ posui tibi pulchra Dione
Hac cum nil sola gratius ipse habeam.

εἰς ἄγαλμα ἠχοῦς παρὰ τὸ ὦπον.

Ἠχὼ πυρήσομαι ὀρῆς φίλη πάνος ἑταίρη,
Ἀντίτυπον φθογγῶν ἔμπαλιν ἀσομένη.
Παντοίων σωμάτων λάλον εἰκόνα ποιμέσιν ὕλης
Παίγνιον, ὅσσα λέγεις, ταῦτα λιλυομένη.

Cornarius.

En Echo in petris habitans ego, Panos amica,
Comparibusq; sonis omnia quæ recino.
Oris imago loquens cuiusuis, agricolis sum
Deliciæ, audis quæ tu loqueris abiens.

εἰς ἀγωνίσας.

Οἱ σὺν ἀγωνισθὲν τὸν πυγμάχον ἐνθάδ' [a] ἔθηκαν
Ἄπιν, [b] ἀδῆ γὰρ πώποτ' ἐπαυμάτισεν.

De Apide Pygmacho, qui neminem aduersariorum vnquam vulnerauit.

a ἔθηκαν.] *Statuam posuerunt.* b ἀδῆ.] *Imbellem Apim mordet.*

εἰς τὸ αὐτό.

Πᾶσαν ὅσην ἴδον ἴδων ἐπὶ σοὶ ἀγωνοθετοῦσιν ἄμιππαν
Πυγμᾶς, ἀνθρώπους πᾶσαν ἀγωνισάμην.
[a] Ἔσχον δ' [b] ἐν πίσσῃ μὲν ἐν ὠτίον, ἐν δὲ πλατανιστῇ
Ἐν βλέφαρον, πυθοῖ δ' ἄπνοος ἐκφέρομαι.
Ἀμφοτέρης τῆ ὁ πατὴρ ἐκορύσσετο σοὶ πολίτας,
Ἄρα μ' ἐν παλίῃ ἢ νικρὸν, ἢ κολοβόν.

Oooo 2 Andro-

Androleus de se loquitur. Omne certamen, inquit, quodcunque Græci constituunt, pugillatus, ego Androleos decertaui. Retinui in Pisa vnam auriculam. In Plateis autem (quæ est ciuitas Bœotiæ, vbi sunt sepulchra & trophea virorũ fortium, qui Græciam liberauerunt) vnum supercilium. A Pythico autem, scilicet certamine, ἄπνοον, exanimis efferebat. Damoteles itaque pater cum ciuibus armauit, *id est*, instruxit se, vt me tollat è statio, aut mortuum, aut mutilum.

a ἔσχον.] *Vix retinui.* b ἐν Πίσῃ.] *Olympiæ.* c ἐκφέρεται.] *Ad hoc*

εἰς γραμματικήν.

Πλαθι γραμματικὴ [a] φυσίζοι, πλαθι μῦσα,
[b] Φάρμακον ἐυρομένῳ [c] μείλιον ἄεθλ' ἐτάῃ.
Ἐχθιὸν οἱ πτερίκαμπὶς ἀμύσσεσθαι,
Καὶ βωμὸν [d] θυέων μήποτε λευόμενον·
[e] Καὶ γὰρ Ζεῦ μισεῖ μὲν ὁδοὶ, μισεῖ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες πάντων λίτρια γραμματικά.

ANNOTATIONES.

Hic precatur Grammaticam, vt ei sit propitia, dignamque putat cui templum condatur, & ara, &c.

a φυσίζοι.] *Victui hodie omnibus necessaria suppeditans.* b φάρμακον.] *Inopiæ.* c μείλιον ἄεθλ' ἑτάῃ.] *Homeri prælectionem.* d θυέων.] *Sacrificiorum.* e καὶ γὰρ Ζεῦ μισεῖ.] *Alluſit his verbis ad illud quod est in principio Arati de Ioue:* μεστοὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραὶ, μεστὴ δὲ θάλασσα καὶ λιμένες. *Quod imitatus Virgilius dixit:* —Iouis omnia plena. *Porrò in vltimo carmine pro* λίτρια *dicax, melius legitur* λίκτρια *susceptrix. Sic enim in vetustis legitur exemplaribus.*

εἰς δυσῳδεῖς.

[a] Δαίμονα ποτὲ λαλῶν [b] ἰόσμυον ἐξορκίσας,
Ἐξέβαλ' ἐκ ὄρκων, ἀπὸ λύπων δὲ ἐώσατο.

a δαίμονα.] *De quodam exorcista, os fœtidum habente, qui dæmonem eiecit, non coniuratis ibus, sed oris fœtidi putulentia, quũ sine fine multa garriret.* b ἰόσμυον.] *Os fœtidũ habens.*

ἀπὸ τῶ-

εἰς τύχλιν.

Θιῦ μὴ ἰκτὸς, ὐδ' ἀς ἀτυχᾶ βροτός.

εἰς λεπ[ῖνᾶς.

Τλὺ μικρλὺ παίζαν ἰρῦτιον, ἅρπασι λάνωψ,
Η Κ, τί φησιν; λὼ ξὶν πάτιρ, ἅμ' ἰθίλης.
Τῷ παρὶ θυμωθὰς διονύσιι μάρκ@ ὁ μικρὸς,
Πυρῥλῶ σύσας, αὐτὸν ἀπηχόνισι.
Εν λαάμφ πύξας ἀθίρα στρατόνικ@ ὁ λαπλὸς,
Καὶ πριχὸς ἰκδύσας αὐτὸν, ἰπηχόνισι.
Καὶ τί γὰρ ἐχὶ λάτω βρῖσφ βαρὺς, ἀπ' ὑπὶν αὐτῶν
Νλῶιμίας ὅσης, νικρὸς ἄνω πίταλαι.
Γάϊ@ ἰκπνώσας τὸ παυλπλὸν ἰχθὶς ὁ λιπλὸς,
Εἰς πλὼ ἰκκομιδλὺ ὐδὶν ἀφῆκφ ὅλως.
Καὶ πίρας ἐς αἰδλιν καταβὰς οἶ@ πιρ' ὅτ' ἦν,
Τῶν ἰκὸ γλὺ σκιλιτῶν λικλάτιρ@ πίταλαι.
Τλὺ δ' ιφλὺ κλίνλω οἱ φράτορις ἅραν ἰπ' ἄμων,
Εγγράψαντὸ ἄνω Γάϊ@ ἰκφιρίλαι.
Τῶν ἰπικούρων ἀτόμων ποτι μάρκ@ ὁ μικρὸς,
Τῇ λιφαλῇ πρόσας, ἐς τὸ μίσον θίβη.
Εἰς σάλπιγ' ἰνίπνωσφ ὅσον βραχὺ μάρκ@ ὁ λικλὸς
Καὶ κατὰ τῆς λιφαλῆς ὀθὺς ἀπῆλθι κάτω.

ἔρως δραπέτης Λυκιανῷ.

Ανύωρις τὸν ἔρωτά τὸν ὑῖα μακρὸν ἰδώρη,
Εἴ τις ἰνὶ τριόδοισι πλανώμφον ἄδφ Ερωλα,
[a] Δραπιτίδας ἰμός ὄνομ. [b] ὁ μανυτὰς, χίρας ἰξᾶ
Μισθός]οι τὸ φίλαμα τὸ κύπριό@. λῶ δ' ἀγάπης [c] νίν,
[d] Οὐ γυμνὸν τὸ φίλαμα δοῖ [e] λῶ ξφύι, [f] καὶ πλίον ἰξᾶς.
Επ δ' ὁ παῖς 8 πιείσαμ@ ἰν [h] ἐπόσι πᾶσι μάθοις νίν.
Χρῶτα μὴ ὁ λαμπὸς, πυξὶ δ' ἄπιλ@ ὄμμαλα δ' αὐδῶν

Δειμάλεα, καὶ φιλόφηλα, μακρὰ φρυάσσω, ἀδὺ λάλημα.
Οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται, ὡς μέλι φωνᾷ.
Ἦν δέ τις χωλῶν, νόος ἐστὶν ἀνάμερος, ἠπεροπευτής.
Οὐδὲν ἀλαθεύων. δόλιον βλέπος, ἄγεια παίσδει.
Εὐπλόκαμον τὸ μέτωπον, ἴδοις δ' ἐτανὸν τὸ πρόσωπον.
Μικκύλα μὲν τεύχει τὰ χειρίδια, μακρὰ δὲ βάδει,
Βάδει δ' ἐς ἀχίροντα, καὶ ἐς δίφρον βασιλῆα.
Γυμνὸς μὲν τόγε σῶμα, νόος δ' οἱ κἠμπεπύκασται
Καὶ πτερόεις ὅσον ὄρνις ἐπέπλατο ἄμμε τ' ἐπ' ἄνδρας,
Ἀνέρας, ἠδὲ γυναῖκας, ἐπὶ σπλάγχνοις δὲ λάθηται.
Τόξον ἔχει μαλαβαθρὸν, ὑπὲρ τόξου δὲ βέλεμνον.
Τυτθὸν ἐὸν τὸ βέλεμνον, ἐς αὐθέρα δ' ἀχρὶ φορεῖται.
Καὶ χρύσεον πτερύεσσα, φαρέτριον ἔνδοθι δ' ἐντί
Τοὶ πικροὶ λάλαμοι, τοῖς πολλάκι κἠμὲ τιτρώσκει.
Πάντα μὲν ἄγεια, παίζοντα. πολὺ πλέον δ' οἱ αὐτῷ
Βαιὰ λαμπὰς ἐοῖσα, τὸν ἅλιον αὐτὸν ἐναίθει.
Ἦν τόγ' ἔδῃς πῆνον, λαμάσας ἄχρι μέν δ' ἐλύσῃς
Κλῶ σοι' ἴδῃς λαλάουλα, φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ.
Κἢν γελάσῃ, τεύχει ἕλκει. καὶ ἢν ἐθέλῃ σε φιλῆσαι,
Φεῦγε. λαιὸν τὸ φίλαμα, τὰ χείλια φάρμακον ἐντί.
Ἢν δὲ λέγῃ λάβε ταῦτα, χαείσομαι ὅσσ' ἐμοὶ ὅπλα,
Μή τι θίγῃς πλάνα δῶρα, τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

Amor fugitiuus Luciani.
incerto interprete.

Perdiderat natum genitrix Citherea vagantem,
Anxia sollicito quem dum per compita passu
Quærit ab excelso tales canit aggere voces:
Errabunda meus vestigia fortè Cupido
Quà fugiens tulerit, quisquis monstrârit aperto,
Indicio, huic merces Veneris libanda ferenius.

Oscula:

Oscula: captiuum si quisquam adduxerit, illi
Mox aliquid gaudens vltrà dabit oscula mater.
Quòd reperire queas puerum, bis dena dabuntur.
Signa tibi, cautus memori quæ mente recondes.
Huic non candor inest: rubor igneus inficit omne
Corpus, & ardescunt acri contenta nitore
Lumina, nec dulces sequitur mens subdola voces.
Quippe Hyblea sonus vincit dulcedine mella.
Sed malè fallaci respondent pectore sensus.
Feruidus accensa si quando exæstuat ira,
Indomitos gerit immansuetaq; corda
Seducit verbis, nec vera fatebitur vnquam.
Est puer ille quidem, magno sed prouidus æstu:
Ludit & interdum, sed ludens seria tentat.
Dependent humeris crispi certo ordine crines,
Nec pudor audaci, nec inest reuerentia vultu.
Sunt illi paruæq; manus, peruiq; lacerti.
Sed tamen exiguo longos de corpore iactus
Dirigit: ima ferum telo sub tartara Ditem
Perculit, & regem manes sensêre subactum.
Candida cum stygio rapta est Proserpina curru,
Corpora nuda gerit, nullo velamine tectus:
At verùm animus vario prudens ornatur amictu.
Præterea aligero suspendens membra volatu.
Hinc Nymphas petit, inde viros, vltroq; receptus,
Visceribus sedem sibi ponit, & ossibus imis.
Est breuis huic arcus, sed quo fatali arundo
Vsque sub astra suum seruat propulsa tenorem.
Auratam cernes humero pendere pharetram.
Pestiferosq; intus calamos, quibus impius ille
Ipsi sæpè mihi lethalia vulnera fecit.

Omnia ſæua quidem, ſed cunctis ſæuius illud:
Dextra facem vibrat, miſeraſq; inuecta medullas
Paſcitur: hæc ipſum ſolem ſuccenderet æſtu.
Hunc ſi nexilibus poteris conſtringere nodis,
Duc arctè vinctum, neu tu miſerare precantis:
Quamuis aſpicias manantia lumina fletu,
Decipiãre caue: neu ſi ridentia cernas
Ora, γ graui iubeas laxari vincula nexu.
Quòd ſi te blandis inuitet ad oſcula verbis
Effuge: nam labris certum eſt habitare venenum.
Si verò facili promittet vulnera vultu,
Telaq;, Gnoſiacoſq; arcus, pictamq; pharetram,
Noxia dona time: quicquid tetigêre, perurunt.

ANNOTATIONES.

Angulus Politianus elegãtiſſimè tranſtulit hoc longè elegantiſſimum carmẽ, quod Moſcho bucolicorum ſcriptori tribuit.

a Δραπετίδας.] *Doricè, pro* δραπετίδης. i. *fugitiuus, ſicut* μαυτὰς *pro* μαντὶς, *index vnde ſunt* μαντεῖα *&* μαντεῖος, *præmium quæ dantur indici, ſeu delatori.* b ὁ μαυτὰς.] *Index.* c νὶν.] *ipſum.* d ἐ γμενόν.] i. *non ſolùm.* e δῶ. i. *dedero.* f ἐ ωλίον.] *concubitum.* g ἀδείσιμον.] ἀδείσημον, *inſignis.* h ἐικόσι.] *Obſopœus legit* ἐν ἐικόσι, *inter viginti. vt ſit ſenſus, poſito numero pro numero, non difficulter eum noſcere poteris, etiam inter multos. His omnibus ſignis.* i χολῷ.] χολᾷ. k ἐμπεπύκασθαι.] *Stricta, denſata eſt.* i. *mens ei ſapit, & prudens eſt.* l ἐπὶ σπλάγχνοις.] *hominũ.* m ἰσὶ.] *pro* ἐσὶ *Doricè,* i. *ſunt.* n τὸν ἄλιον.] *Apollinem, qui Branchi & Daphnes pulchritudine arſit.*

α VERVM animus.] *Multis delicijs inuolutus, ac veluti cataphractus.* β Duc arctè vinctum.] *Coherce eum, ne tibi dominetur.* γ Graui.] *Arctiùs vincula adſtringito.*

QVARTI TOMI FINIS.

TOMI QVARTI
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ACamas 122
Acarnates miles 382
Achilles cur mortem Patrocli gemuerit 240. cur inter filias Lycomedis delituerit 403. Thetidis & Pelei filius 444. in expeditione Troiana illum periturum oraculo prædictum 403
Actæon à canibus diſcerptus 269
Admetus Thſſaliæ rex 265
Adraſtia 406
Adraſtus Argiuorum rex ibid
Adulterium Veneris 242. Iouis 9
Æacus 38. inferorum iudex 534
Æaci rerum apud inferos exiſtentium commemoratio 41
Æacum cæcutientes ſuſcipere 306
Æmilij Probi de ſaltatione locus 153
Ænigma quid 36
Æolus rex 471
Æoli in ventos imperium 126
Æthiopem leuare, prouerb. 575
Æthiopum in bellũ ingreſſus 106
Ætoles miles Crocalis amator 453
Agenor Europæ pater 25. rex Phœnicum 27. 28
Alabaſtrum vnguenti Phaoni à Venere per ſuaſione datũ 36
Alceſtis Proteſilai co

gnata 49
Alcibiades 202. eius amator Socrates 233. 234
Alcidamus catulus melitæus appellatus 355. cynicus, & conuitiator egregius 348
Alcidamantis cum Morione cõcertatio 355. in conuiuio immodestia 349
ἀπ' ἀκρέης, &c. Homeri versus explicatio 380
Amatores contumelia affecti amare desinũt 392. inæquales 408. qui dicendi 415
Amatoria amicitia 231
Ambitionis descriptio
Ambrosia 56 (267
Amicitia inter Pyladem & Orestem 232
Amicitiæ affectus 213
Amicitiæ amor 230
Amici ficti 67
Amor deus vetustissimus 98
Amor duplex de 219. erga senes orbos divites frequens 34
Amor in iuuenes peruersus 201. in mulieres 170. in pueros 170. 171. masculus commune virtutis & voluptatis opus 211. militaris 455. mortuorum 47. in pueris qualis requiratur 234
Amoris gradus 238. 239. nimij incõmoda 437. vis 430
Amorem geminos efflare spiritus 220
de Amore puerorũ doctrina Socratis 233
Amyci & Pollucis pugna 518
Anacharsis Scytha 429
Ancora nouissima nauigantibus sacra dicta 319
Ancoram nouissimam soluere, prouerbij explicatio 336. 337
Ancyle 156
Androcles Epicharis F 488
Animum non posse sustinere continua studia 171

Animalia nulla māris congressum appetere 199 200
in Animātibus peruersa affectatione carentibus, naturę salua legislatura 199
Antigonus rex vnoculus 157
Antiochiæ ciues saltationē omnibus alijs exercitijs antepone re 142
ab Antiochensibus saltatores qui reprehēsi ibid.
Antisthenes diligens Socratis auditor 335. Cynicæ sectę author ibid. Protei præceptor 271
Antrum Dictæum 27
Anus Thessalæ incantatrices 393
Aphidna opp. 504
Apollo & vates, & medicus 463. Zephyri rivalis 125. eius aduersus Crœsum simultas 258. eius ambigua responsa 463. Hyacinthi forma captus 497
Aqua Lethea 48
in Aqua scribere, prouerbium 79
Ara Iouis in Gargaro 4
Arbiter intra patrem & Herculem acceptus 336
Arcadia fabularum plena 126. 127
Argonautas ad cantum Orphei remigasse 331
Aristænetus 337. 338. Cliniæ præceptor 424. pęderastes 428
ab Aristæneto philosophi ad cœnam & nuptiarum celebritatē vocati 337
Aristander ὀνειροπόλος 476. 477 478.
Aristippus Agasthenis F. 491
Aristippi de pulchritudine oratio 500
Aristarchus Imperator 443 (469
Aristophanis locus 155.
Aristotelis locus 519
in Armis saltandi consuetudo 99

Artemi-

Artemidorus ὀνειροκό-
ρος 477.478.487
Arx sophistarum male-
dicentia 321
Arualia festa 382
in Asia fabularum co-
pia 128
Asiana mensa 36
Asiaticis quibusdam o-
nia communia 277
Asinus Cumanus Æ-
sopi 319
Astnus ad lyram, pro-
uerb. 452
Aspasia meretrix 111
Milesia pellex 156
Periclis Athenienſis
scortum 242
ex Aspectu nasci amo-
rem 332
ἄθυρμα Lucian. cur dictus
244
Attica paupertas, pro-
uerb. 327
in Aues mulieres trans-
formatæ 53
Augeias 326
Augię fimum repurga-
re, prouerb. ibid.
Auro non indigere sa-
pientes 331
Aureæ virgæ Mercurij
effectus 151
Ausonij tetrastichon
578.

B

BAcchanalia 341
Bacchica saltatio 108
144. Satyra dicta ibid
Baccho ferula & obli-
uio cur simul conse-
cratæ 380
à Baccho saltandi arte
qui subiugati 109
Bacidis oraculum de
Proteo 293
Bagoas enuchus 162
170. eius cum Diocle
philosopho concer-
tatio ibid.
Barbam non facere phi
losophum 166
Barbari à Nerone peti-
tio 134
Barbari primùm à phi-
losophia instituti 314
Barbari super saltatore
testimonium 133
135
Basiatio tertius gradus
in amore 239
Beatorum insulæ 262

Bithynia 37
Boni in hac vita infinitis malis impliciti 261
Boni honore, mali supplicia afficiendi 263
Bonos facilè bona iudicare 30
Bonum inuitus faciēs, an honore dignus 263
Bos arator Herculi immolatus 242
Bosphorus 505. 523
Bouimanduco Hercules cognominatus ibid.
Brachmanes 289
Brachmanes felix hominum genus 314. Nechrēis & Oxydracis finitimi ibid.
Βοϐοίνας 242

C

CAcozelia 90
Cadmus Europæ frater 28. 519
Cædes à Mēgapenthe perpetratæ 85
Cęlij Rhodigini de saltatione locus 153
Calchas 119
Calliades pictor 417
Callicratides Athenien, sis 181. eius insana exclamatio 187. eius serui imberbes 182
Gallimachi versus 234. 241
Calui apūd inferos, itē simi 44
Calydonius aper 364
Candorem sinè rubore in puellis non cōmendari 21
Canes domus custodes 321
Canum erga heros amor ibid.
Cantus Lydius 456
Cantare & saltare Romæ turpe 153
Capillorum in mulieribus curiosa textura 22. 223
Caria 36. 37
à Carione Glycerium Megapentis pellex subacta 68
à Carione Megapenthes mortuus quomodo tractatus ibid.
Carmina salaria q̄ 153

Caryatissare 101
Castoris & Pollucis encomium 490
Casus fortunæ varij 379
Catechumeni Christiani appellati 457
Catellus melitæus 380
Centauri à Lipithis in nuptijs Pyrrhoi & Hippodames cur pfligati 337. sine Cera inutilia verba audire
Cerberus 41 (97
Certamen decimũtertium Herculi impositum 356
Charicles Corinthius adolescẽs formę studiosus 181. 216
Chariclis domus mulieribus referta 182. insana & furibũda exclamatio 189. 192
Charon minimis inter infernos habitatores 532
Charops Æginetes mascula Venere infamis 266. matrem fame necauit 261
Chio 36
Chirisophi 137
Chleuocharmus 477
Chrestus 473
Christus à Luciano impostor appellatꝰ 277. in Palæstina crucifixus 257 (383
Chrysarium venefica
Chorea siderum 98
Chorea Romanorum cum veterum comparatio 153
Chrysippus 363
Ciceronis locus 37
Circes dictum 151
ad Cicutam bibendam philosophi à sophistis cur traditi 317
Claudiani versus 89. 157
Cleanthes 363
Cleocritus 65. 98
Cleodemus Peripateticus, argutus, & dicax 344. 363
Cleodemi & Pocillatoris in cõuiuio philosophico contentio 351. 352
inter Cleodemũ & Zenothe-

nothemim contetio 365.366
Cleodemo Soſtrati vxor ſtuprata 365
Cleonymus Androclis nepos 491
Codri in patriam pietas 37. mors, genus ibid.
Cœna opipara q̃ 380
nte Cognitionem non eſſe reprehendendũ 95
Cognomenta veneris 414
Colias promontorium Atticæ 243
Comaſtæ, ſeu Comeſſatores apud Græcos qui dicti 241
Comburi ſacro in loco, res grauis & præclara 286
Comicorum & Tragicorum fabulæ deſaltandæ oblatæ 152
e Comœdiarũ & Tragœdiarum palmario, certamina poëtis proposita 92
a Comœdijs & Tragœdijs plures fœminas, quã viros introduci 114
Concubitus Veneris cum Marte 17
Confabulationes naui-gantibus gratæ 534
Cõgreſſus cum mulieribus 206
Coniugio omnibus eſſe vacandum 236
de Coniugio malo Menandri verſus 226
Contentio in conuiuio philoſophico vnde orta 368 (220
Contentionum genera de conuerſatione cum mulieribus Prouidẽtiæ lex 199
Conuiuiũ philoſophicum initiò tacitum & quietum 347
Conuiuij philoſophici finis 378
in Conuiuium philoſophicũ cur accerſitus Morio 356
in Conuiuio philoſophico confabulationes 350

ad bibendum inuitationes 350
in Conuiuio quę fiunt, non diuulganda 380
in Cõuiuijs longa verbositas molesta 500
Cordaca saltationis genus 112
Cornices ad sepulchrũ Hesiodi aduolasse 303
Cornices nec inter columbas, nec inter coruos numerari 165
Corybãtes 14. 98. Cybeles sacerdotes 154
Corybantũ insania 14
Crates Thebanus, Diogenis Cynici discipulus 336. cur θυρανοπάτης appellatus ibid.
Creta 155
Cretam multa habere ad saltationem pertinentia 127
Cretenses saltatores pstantissimi 99
Crœsus 41
Cumanus asinus leonina pelle indutus 320
Cupido arcanorum sacerdos 212. amicitiæ fautor ibid. etiam leonibus. familiaris 15. Ganymedis colusor 6
Cupido Thespiensis 184
Cupidinis in mortales & deos improbitas 13. pictura 16. in solem & lunam vis 14
Curetæ 98
Cursor citò comedere, & tardè currere debet 575
Cybesteteræ Hom. qui dicti 103
Cynisçus in Beatorum insulis inter optimos locatus 83
Cynisçus philosophus 77. 81
Cynisci cicatrices ob literatæ 82
Cynisci contra Megapethem accusatio 84. eius in deos impietas 253. qualis mors ei decreta 62. maculas animi sapientiæ studio eũ absterssisse 85

Cyrus 40.41.

D

DÆdalus 103. 127
Δαιμόνιον quid apud Hebræos significet 155
Danaus à Lino interfectus 448
Danaides, & Danaidũ pœnæ apud inferos ibid.
Dearum de aureo Eridis pomo contentio 29
δίκηρια pro λίκηρια, sufceptrix 580
Deiphobus 563
Deliciæ Siculorum 36
in Delo sine saltatione nulla sacra peracta 105
Deianira ab Achille stu prata 403.404
Demetrius artificiosa saltatione exhilaratus 133
Demetrius Cynicus ib. eius exclamatio ibid.
Democriti risus 306
Demophatus fœnerator 417
Detur pulchriori, inscriptio pomi Eridis 520
Deucalion 337
Deus καρδιογνώστης 474
Deum bonos non negligere 485
Diana venationis & virginitatis pses 519
Iouis filia ibid.
Diasia festa Iouis Milichij 518. vnde dicta ibid.
Dij æquè ac homines Parcarũ imperio subiecti 251
Dij Parcarum famuli 255.256
Dij sororum fatalium asciæ & terebra 256. hominũ cõserui 251
Deorũ marinorũ princeps Neptunus 23
Dijs ab hominibus cur sacra fiant 251
Dijs omnibus nõ parẽ esse felicitatem 252
de Dioscuris Theocriti Eidyllion 518
Deos non decere irasci 258

Deos ob oracula etiam & diuinationem esse colendos 257
Deos olim apud homines seruos extitisse 253
Dialogꝰ Philopatris in Traiani Cæsaris gratiam conscriptus 456
Dialogi meretricij cur Latini facti 381
Dictæum antrum 27
Dies prior posterioris magister 215
in Diem atram incurrere, prouerb. 479
Dilemma 380
Diocles senex contentiosus 162
Diogenes 280
Diogenis dolium 325
Dionicus medicꝰ philosophorum conuiua 339. 356. à Polypreponte tibicine vulneratus 356
Dionysiaca 108
Dionysidorus Rhetor 344
Diphilus cognomine Labyrinthus 343. 371. 372. 373.
Disciplinas omnes perdiscere, nec eas ad vitæ rationes accõmodare, nullum esse operæ precium 338
Diuitiarũ sectatores vitam pessimam agere 54. morte grauissimo animo pati ibid.
Docti apud inferos 42
Doctori turpe cũ culpa redarguit ipsum 367
Dodonæa fagus, puerorum amores prædicat 211. 243
Dodonęũ, prouerb. 242
Dormire cum pulchris suaue 7
Draco aurei fructus custos 129

E

ECho garrula 22
Elementa mũdi quæ 195
Eleusinia sacra 80
Elidis pars magna fimo bubulo cõpleta 336
Elysius campus 564
ἐμμέλεια saltationis genus 112. 156

Empedocles à monte Ætna semicoctus 43
Empedoclis interitus 268
Empedoclem in Sicilia in crateras insilijsse 311
Empusa in varias rerũ formas mutata 107
Empusa spectrum 155
de Empusa Aristophanis versus ibid.
Encomiũ Hercules, itẽ Castoris & Pollucis 490. Polyphemi 20
Epaphroditus Neroni familiaris 308. Romæ seruiuit ibid.
Ephebi curamãdi 229
Ephesiæ Dianæ templum cur igne deletũ 787
Epictetus ex Hierapoli Phrygiæ vrbe oriundus 308
Epigrammata Luciani 566
Epithalamiũ in conuiuio philosophico ab Istiço Grãmatico recitatum 372. 373.
Epiurus proreta 449. 450
Eras. Roterod. ad Iohãnem Eutychiuin epistola 336. 337
Eridis aureũ pomũ. 29 eiusdem inscriptio 30
Eridis deæ pomũ 368 488. 498. 520
Erinnys 81
Ethocles Ioẽssæ amator 434. cõuiuio philosophorum exclusus 358
Etœmocles Stoicus 357
Etœmocles ad Aristænetum epistola per puerũ trãsmissa 357
Etœmoclis epistola Eridis pomo assimilata 368
Eucritus 408. numularius 343
Eumenidibus templũ ab Atheniẽsibus cõstructum 265
Eumolpus cuncta diuina à philosophia edoctus 316. cur à philosophia in Græciam missus ibid.

Eumolpi & Orphei cũ philoſophia congreſſus 316
Eunuchus animal varium & anceps 165. vtrũ debeat aut poſſit philoſophum agere 158. 163. 165 neq; virum eſſe, neq; mulierem 163. monſtrũ ab hominum natura ſpecieque alienum ibid.
Eunuchorum conditio quàm ſpadonum vilior 165
Eunuchos adoleſcentibus erudiendis eſſe idoneos 166
Europa Agenoris filia 24. à Ioue in antrum Dictæũ abducta 25. 27. Cadmi ſoror 28
Europa tertia mundi pars ibid.
Europa Theocriti ibid.
Europa vnde dicta ibi.
Europæ raptus 25. ex Europa Ioui qui nati filij 28
ἀπατρίδαι 37
Euridice Orphei vxor 49
Euripidis Medea 51
Euripidis locus 360 379
Exercitia vetera neceſſaria 217
Expoſtulatio Ganymedis cum Ioue 4
Expoſtulatio Iunonis cum Ioue propter adulterium 9.

F

FAbula quot conſtet partibus 135
à Fabis abſtinuiſſe Pythagoram 42
Fabuloſæ formarũ tráſformationes 129
Facinoroſis maculæ inuſtæ 89
Fagus Dodonea 243
Familiaritas Cupidinis cum leonibus 15
Fatum duplex 471
Fati & fortunæ potentia 247
Fati neceſsitas 244
de Fato & Parcis Homeri & Heſiodi ſententia 245. 246
Felici

Felicitas humana quæ 74
Fœmina genitalis seminis receptaculum 196
Fœminis etiam cũ philosophia cõmerciũ 164
Femur aureum Pythagoræ 42
Ferula & obliuio Baccho simul cur consecratæ 380
Festa Arualia 382
ad Formam genus nihil prodesse 19
Formæ Iouis variæ 16
Formositatem sine virtute non esse laudandam 201
Fortuna dea 564
Fortunæ varij casus 379
Fortuna & Fato nihil vspiam esse potentius 247
Fructus ex inuocatione deorum & sacrificandi studio quis requiratur 249
Funiculus nimium intendendo frangitur, prouerb. 392
Furiæ 41.

G

GAlatæ ab Leonticho in fugam conuersi 442
Galatæ fortes bellatores 441
Galatea Polyphemo amata 20. cur 21
Ganymedes condormiẽti patri molestꝰ 7
Ganymedes Cupidinis coætaneus 6. colusor ibid.
Ganymedes cur à Ioue in cœlum perlatus 8
Ganymedes effœminatus 11. in forma aquilę à Ioue raptus 3 inter deos relatus 5
Ganymedes Trois regis Dardanorũ fil. 8
Ganymedis officium 6
Ganymedis osculatio Ioui omni nectare suauior 10
in Gargara Iouis ara 4
Genetyllis 243
Genus nihil prodesse ad formàm 19

Genere proximos lege in hæreditatẽ vocari 75
Gloria, labore & sudore paranda 307
Gloriæ sitim magnis viris plerũq; inhærere 300
Glyceriũ meretrix 383 à Carione Megapenthis famulo subacta 68 in Gnido Veneris templum 183
Gniphofœnerator 75
Gorgus pedibus proculcatur 455
Gradus in amore qui 238.
Græci plorare quos iusserint 36
Græcorum dij ab Asiaticis abnegati, contẽpti 277. ab ijsdẽ crucifixus adoratur ibid.
Gymnosophistæ 315.

H

HÆdera Baccho sacra 180. 242. laurus Phœbo sacra 242
Hæmus mons Thraciæ 327. 334
Hæres Polystrati Phrygius adolescens 35 in Hæreditatem qui vocentur 75
Halys fluv. 266
Hebe deorũ pincerna 8 cur à Ioue ab officio amota ibid. Iunonis filia 8. 13
Hebrus Thraciæ fl. 328
Hector 48. 50.
Helena Asiæ & Græciæ, publica pestis 561 adhuc virgunculà à Theseo rapta 519. Menelai vxor 520. à Paride rapta ibid.
Helenæ pulchritudo 519
Hecates cœna 62
Heptaphonus porticus 302
Hercules Archegeta 352. Βοηδρόμος & 175. cur Βουβόιναs cognominatus 242. cur inter deos relatus 494
Hercules malorum depulsor 334. Bouimanduco vocatur 242. heros fortissimo 555. apud

apud Spartanos cultus 518
Herculis encomium 518. pictura 349
Herculi bos arator immolatus 242. decimumtertiũ certamẽ impositum 326
Herculi quę placuerint sacrificia 175
Herculem bis integrũ bouem deuorâsse 241
Herculem etiam postquam inter deos relatus fuisset, inexplebilis edacitatis fuisse 242
Hermaphroditus 401 480
Hermeas eunuchus 166
Hermione Menelai fil. 520
Hermon Castoris & Pollucis sacerdos 345
Hermon Epicureus 344 345
Hermoni duo dẽtes in conuiuio excusi 378
Heroës vnde dicti 519. ex deo & homine cõpositi 518
Heroës in numerum deorum recepti 494
Heroica vita 197
ad Hesiodi sepulchrum corniçes aduolâsse 303
ἡτραλκία νίκη 486
Hieroglyphicæ literæ 477
Hippodamia 508
Hircus calcatus Pani sacrificatus 4 triennis precium redemptionis pro Ganymede 5
Hircũ olens, prouerb. 23
Hircum, si prolixa barba faceret philosophum, cæteros omnes antecellere 166
Histriones in Comœdijs 113
Homerus vates Chius dictus 36
Homerus veritatis interpres 201
Homeri & Hesiodi de Fato & Parcis sentẽtia 246

Homeri locus de Fato 94.103.110.169.170. 246. 360. 380. 381. 470.471.472 487
Homerica fabula 132
Homo vile & malum animal 200
Homini ingenuo quæ fugienda 92. nihil certum 567
Hominem ingenuũ nõ decere turpi incumbere ſpectaculo 153
Homines cur dijs potiores habendi 252. cur dijs ſacrificent 251. ex lapidibus pgnati 121.337
Homines piſci & nobiliores apud inferos qui 41
Homines qui primùm philoſophari cœperint 310
Hominum vita rudis & indocta 213
Hominibus felicia quæ videantur 74
Homines impios malefactorum pœnas dare 286
Horatij locus 153. 335. 337
Hormus ſaltandi genus 102
Hortenſis Venus cur dicta 414
Hymenæũ canere 387
Hypermneſtra Danai filia 448
Hyporchemata 105.

I

ICarus 127.460
Icarium pelagus 460
ab Idiotis philoſophia cur cõtemnatur 325
Idomeneus 41.46
igne ignem non extingui 173
Iliaca hiſtoria copioſa & multiplex 125
Imperij amici, ac tempori ſeruiẽtes qui 67
Incantatione Phanias Bacchidi reconciliatus 397
Indi, gens maxima 314
Indorum mane & veſperi cũ ſaltatione ſolem ſalutandi conſuetudo 156
Indorum precatio 105.

chori, sacrificiũ ibid.
Inferorum iudices 67
apud Inferos homines nobiliores qui 41. omnes calui & simi 44
apud Inferos paria omnia & eiusdem coloris 80. rerum existentiũ commemoratio 41
Ingenuum hominẽ nõ decere turpi incumbere spectaculo 153
Initiandi cum rhythmo & saltatione consuetudo 104
Inscribo vino, &c. Senarij explicatio 380
Inscriptio pomi Eridis 29
Interrogationes labyrintheę sophistarum 317
Inutilibus non studendum 90
Iocasta Creontis Thebani filia 265
Ioẽssa meretrix 435
Ion Platonicus Regula cur dictus 344
Ioni quid Poẽtæ tribuant 265.266
ab Ione argumenta de nuptijs ꝓposita 370
Ionicus cantus 456
Iupiter à Cynisco mendax reprehensus 254
Iupiter amatorius 25
Iupiter cõtentioni deorum seipsum interponit 30. cur taurus factus 25. 462. frater Neptuni 26. hospitalis 178
Iupiter in cygnum cõuersus 495
Iupiter ὄμβριος à Græcis veneratus 8. omnium deorum rex 3. Saturni fil. 157
Iupiter volucris quando apparuerit 3. vxore legitima relicta, in terra adulteria exercet 9
Iouis ara in Gargaro 4
Iouis & Titanum bellum 157
Iouis formæ variæ 16. petulantia 462. rostrũ aduncum, vngues acuti,

cuti,& alæ 3. transformatio ibid. vaframenta innumerabilia 495.
à Ioue in forma aquilæ raptus Ganymedes 3
Iphiclus pater Protesilai 47
Ismenodora tibicina 402
Isthmi fossio 522
Istiæus Grammaticus 344. 353. 372.
Istiæus in conuiuio sauciatus 376
ab Italis saltatores vocari Pantomimos 135
Iudex formarum Paris 30
Iudices infernales qui 89. 266.
Iudicium super duobus philosophis contendentibus 170.
Iuno Iouis soror & cõiunx 467. 498
Iunonis cum Ioue propter adulterium expostulatio 9. 10
Iuno zelotypa 31
Iuuenalis locus 380.

L

LAbdacus rex Thebarum 265
Labyrintheæ sophistarum interrogationes 317. absurdę responsiones ibid.
Lacedæmonij Græcorũ pręstantissimi habiti 101
Lacedæmoniorũ præliandi mos ibid. eorundem victoria ibid.
Laius à filio secundum oraculum interfectus 257. 258
λαὸς λανίθης 337
ex Lapidibus homines prognati 121. 337
Lapithæ Thessaliæ populi 337. vnde sic dicti ibid.
à Lapithis Cẽtauri cur profligati ibid.
λας, λίθος ibid.
cum Laruis pugnare, prouerb. 531
Laus in saltatorib⁹ pręcipua 140. nimia nocens 492
in Lemnores gestę 128
inter

Inter Leontichum & satrapá singulare prælium 442
ab Leonticho Galatæ in fugá conuersi ibid.
Lesbonax Mitylenæus Timocratis discipulus 137
Lesbos insula 403
Lethæa aqua 48
Liberratis ędes ex mulctatitia pecunia conficitur 562
Libidinis incontinentia 84. 197. 309
Liburni, gens ad Ioniũ sinum habitans 178. quibus vsi nauigijs ibid.
Licium conuoluere, prouerb. 318
Lindorum ritus & consuetudo 242
Lis inter duos eiusdem sectæ philosophos 159
Lotophagi 93
Lucianus arrogátiæ insectator 266. cur ἄθεος vocatus 244 philosophorum osor 306. Euangelij Ioannis insectator 457
Lucianus in dialogis Meretricijs quid tractet 381. professor Rhetorices ibid. rerum turpium spectator 91
Lucianus sapientior ex theatro regressus 94. turpium laudator ibidem
Luna Protei necis spectatrix 310
Lycaonis filię transformatio 52
Lycia 453
Lydia 36
Lydius cantus 456
Lynceus 50.

M

MAcrobij locus de saltatione 153
Maledicentia sophistarum arx 321
Malum inuitus faciés, an puniendus 263
Mala cur cognoscenda 381
Mali in hac vita felices 261

Mali supplicio, boni honore remunerandi 263
Manuarius artifex 255
Mantuani versus 486
ex Mari effigiem nullâ posse reddi, Seruij sententia 23
Marinorũ deorũ princeps Neptunus ibid.
Mars cũ Venere quomodo à Vulcano deprehensus 17
Mars deus bellicosissimus 107
Martis & Veneris concubitus 19
Martialis versus 242
Masculus amor cõmune virtutis ac voluptatis opus 211
Masculum non posse præbere delectationem muliebrẽ 207
Mastiche 36
Medea Euripidis 51
Medicamentũ odij cõciliandi 397
Medij inter philosophantes & multitudinem qui dicti 312
Megades Megapenthis consobrinus 64
Megapenthes à Cynisco accusatus 84. Lacydæ fil. 63. malo adstrictus 70 qua pœna à Rhadamantho affectus 88
Megapenthis statuæ eruta 67. stupra & adulteria 86
Megapenthis vxor à Mida stuprata 66
Megapenthi fons obliuionis interdictus 88
à Megapenthe noua supplicia inuenta 85
Megillæ meretricis coma fictitia 400
Megillus 80. 401
Meleager 364
Meletus Socratis accusator capitis damnatus 266
Melissa amat Hermotimum inscriptum parieti in Ceramico 395
Melitæus catellus 389
Memoriam promptam & expeditam in saltatore

tore requiri 119
Menandri fabula cur Theſſala inſcripta 384
Menandri verſus 226
Menelaus belli Troiani cauſa 38
Menelao à Paride rapta coniunx ibid.
Menippi pera 42
Menſa Aſiana 36
Menſæ Siculorum 32. Syracuſanæ 36
Mercurius captus forma Cadini 497
Mercurius ὀξύχαρ 89. furum præſes ibid.
Mercurius præco 81. 328 vmbrarum dux 55. 60. artis furandi profeſſor 55. pœnæ exactor 326
Mercurij lamẽtatio 78. virgæ aureę effectus 151
Mercurium quoque inter diſciplinas verſari 326
Meretrix quibus moribus debeat eſſe prædita 407
Meretricum amor inſtabilis 448
Meretricum dolus 382
Meretricij dialogi cur Latini facti 381
Merion ſaltator clarus 99
Micylli promptus è vita diſceſſus 74
Midas 41
à Mida vxor Megapenthis ſtuprata 66
Mileſij ſermones 172
Militaris amor 455
Mimis & hiſtrionibus priora ſecula floruiſſe 152
Minerua bellatrix 497
Minerua Glaucopis 465. 499. è Iouis capite prognata 520
Minerua πρόμαχος cur dicta ibid.
Minos Cretenſis inferorum iudex 89. 262. 266
Mollicies omnis mali magiſtra 198. 199
Monetàm ab ipſis notis facilè agnoſci 84
Morio in conuiuium philoſophicũ cur accerſitus

cersitus 354
Morionis cum Alcidamante pugna 355
Mors omnibus communis 305
Mors per ignem illata cur velocior & properantior 286
Mortis contemptores qui 54
Mortem vltrò aduenire 305
Mortalibus breue tempus viuendi fato prę stitutum 196
Mortuorum amor 47
Mortuos ex obliuionis fonte bibere 88. qui allatrant, quibus similes 531
Mortuis non esse conuitiandum 530
Morum dexteritas doctrina præstatior 162
Mulierem fallere, non magna gloria 436
Mulieres cur & quando amandę 204
Mulieres, genus scelestum 226
Mulieres gulosæ 225. plerunque manè deformes 201. 221. quædã in aues transformatæ 52
Mulierum aliena atque ascititia impostura 221
Mulierum curiosa capillorũ textura 222. ornatus exquisitus 224
Mulierum cũ viris conuersatio 196. encomium 205
Mulierum status cur optimus 50
Mulieres viris dominari 51
Mulieribus perfectã & solidam virtutem nõ innasci 236
de Mulieribus lex Platonica 323
à Mulieribus Orpheus dilaniatus 128
Mundi elementa quæ 195
Musęus & Orpheus optimi saltatores 104
Musarum encomium 110. saltatio ibid.

Musicam

Muſicam in homine commendari 97
Myrtus Veneri ſacra 242
Myſia 37.

N

NAtura duplex in vnoquoque genere 196
Nauium gubernatores grauibus laboribus ſubiecti 532
Nazianzeni locus 242
Nectar, potus deorum 613. 56
Neoptolemus Achillis fil. 100
Neoptolemus admodum adoleſcens ad bellum Troianum adductus 154. ob ſaltandi peritiam Pyrrhichie dictus 100
Neoptolemus Pyrrhici tripudij generis inuentor 154
Neptunus deorum marinorum princeps 23. frater Iouis 26. Peloris forma captus 497
Neptunus Siſichthon appellatus 463. mœchus ibid. pro piſcibus ponitur 414
Nero Muſicæ ſtudioſiſsimus 531
Nireus Græcorum ad Troiam nauigantium excepto Hercule formoſiſs. 37. debilis ibid.
νίκη ἐπιφορλίνη 446
Niobes liberi ad vnum omnes interfecti 487
Niobe Amphionis vxor in ſaxum tranſformata ibid.
Nomen venerabile in turpibus perſonis hærere indignum 338
Nō eſt curæ Hippoclidi, prouerb. 486
Noſce teipſum, verbum Delphicum 147
Nuptiæ res vtilis & beata 236
in Nuptijs nemo perturbandus 361

O

OBscura allegoria 36. ante Obitum beatum dicendum esse neminem 74
Odi memorem cõpotorem, prouerb. 341
Odij cõciliandi medicamentum 397
Officium Ganymedis 6. quod gratissimum 570
Olea Mineruæ sacra 242
Olympiarum primi athletæ 126
in Olympijs circa Proteum quę acciderint 309
Oedipus Laium patrẽ interficit 265. matrẽ in vxorem ducit ibid.
Onesicritus classis Alexandrinæ gubernator 289
Opes Polystrato vnde prouenerint 33
Orestes furijs exagitatus 231
Oracula deorum obliqua & ambigua 258
Orationẽ singula per sequendo extendere absurdum 118
Orchestice 157. orgia 104. 341.
Orpheus Argonautarũ iucundissimus 331. à mulieribus dilaniatus 128. à philosophia cur in Græciam missus 316. Argos nauigat 330. 331
Orpheus Calliopes fil 331
Orpheus & Eumolpus cũ philosophis congressi 316
Orpheus & Musæus optimi saltatores 102
Orphei caput loquens 128
Osculatio Ganymedis Ioui ipso nectare suauior 1
Ouidij versus 170. 519

P

PAlinurus 53
Paphylius sinus 17
Panos descriptio 3.
Pani oleatus hircus sacrificatus

Panope 31
Pantomimi ab Italis saltatores dicti 135
Parca omnium rerum causa 264
Parcæ Noctis filiæ secundum Hesiodum 247. tres ibid. rerum dominæ 251. ab Athenienſibus Eumenides appellatæ 265
Parcas parûm fauente & propitio fato in lucem esse editas 264
Paris arbiter trium dearum constitutus 30. author belli Troiani 38. 520. elegãtię studioſus Priami fil. 30.
Patroclus 471. ab Achile cur amatꝰ 240
Patrocli cadauer 374
Pauperum & regũ vitá perpẽdiculo inter se distare 71
Pauperum quàm diuitum mors facilior 71. 73
Paupertatem artes exigere 214
Pecunias in tertio bonorum genere esse ponendas, Peripateticorum decretũ 261
Pelopis elephantinus humerus 128. carnea depastio ibid.
Pella Thracica 156
Penelope 435
Pentheus Actęonis cõsobrinus à Bacchis discerptus 269
Per has nullus egrediatur sermo, Lycurgi institutio 380
Peregrinus à principio Christianus cur in Olympijs seipsum in ignem cõiecerit 267. nouus Socrates dictus 276. philoſophus Stoicus 267. quo tempore vixerit ibid. quãdo & à quo liber dimissus 278
Peregrini ambitio 296. cum Musonio, Dione & Epicteto consuetudo 282. 283
Peregrini in Græciam profectio ibid. in Itaſiam profectio 283.

eiusdem in Ægyptum peregrinatio ad Agathobulum 281. ne se in ignem conijceret, dolus irritus 296
Peregrini in Elienses probrosa dicta 283
Peregrini vltima vox 299
Peregrino cur nullæ opes missæ 277
in Peregrino Luciani sapientiæ simulatæ imago 306
Persæ circa Salaminem nauali prælio superati 237
Persæ cur in crucē sub acti 261
Perseus magus 466
Personis in scenam ꝓductis quæ seruanda 134
in Personis turpibus venerabile nomen hærere turpe 338
Phæaci saltatione oblectati 103
Phalaridis taurus 246
Phanareta obstetrix Socratis mater 335
Phanias Bacchidi quo modo reconciliatus 396
Phaon à Venere iuuentuti restitutus 36. cur Venerem è Chio transuexerit 33
Phaon Ioëssæ amator 435. quomodo formosus effectus 36
Phaoni à Venere vnguenti alabastrū ꝓ. transuectione datū ibid.
φιλαυτία 306
Phileus Augeię fil. 336
Philippi Thraciæ ciuitas 328
Philo Alopecēsis 386. Diniæ fil. 491
Philonis de pulchritudine encomium ibid.
Philomela in auem mutata 52
Philopatris dialogus cur compositus 456
Philosophia à Ioue nū in terras demissa 309. 318
Philosophia à Sophistis iniuria affecta 312.

312. 317. cur ab Idiotis cõtempta 325.
Iouis filia 313.314
Philosophię septem discipuli 316. viatica 319
Philosophię nullum cũ Sophistis cõsortium 328 329
ad Philosophiam eunuchus an admittatur 165
ad Philosophiam quidam à seruis progressi 309
Philosophi cur à Sophistis ad cicutam bibẽdam traditi 317. plerunque arrogãtes & gloriæ cupidi 268
Philosophi saucij è conuiuio asportati 338
Philosophorum conuiuium 339. mores 337
Philosophorum recentiorũ vitia & mores 309
Philosophis ab Imperatore cõstitutum salarium 160
Philosophos litigare, ridiculum 159
inter Philosophos contentio exorta 339
Phocion vir sanctus & iustus 260
Phœnix auis Indica 291
Phrygia minoris Asiæ regio 36.36
Phrygius adolescentulus Polystrati hæres constitutus 55
Phryne 80. famosum scortum 156
Phryx plagis fit melior, prouerb. 37
Phryges pro barbaris habiti ibid.
Pictura Cupidinis 16
Pindari versus 158
Plagiarius 48
Platanus arbor Socraticorum sermonum auscultator 211
Platonis lex de mulieribus 323
Platonis locus de saltatione 89.118
Plorare iussi, phrasis explicatio 34

Plutarchi locus 519
Pœnæ impijs deſtinatæ 262
Polemō zelotypus 421. tribunus militū 422. Pannychidis amator ibid.
Pollucis & Caſt. encomium 490
inter Pollucē & Amycum Bebriciorū pugna 518
Polycletus nobilis ſtatuarius 158
Polyphemus canendi peritus 21. hoſpitū mactator 23. Neptuni pater 19. Galateæ amator 20. vnoculus 19. hiſpidus atq; agreſtis 20
Polyphemi vox aſinina 21. lyra ibid.
Polypi ingenium 157
Polyprepō tibicē phreneſi correptus 356
Polyſtratus in ſumma ſenectute ab optimatibus amatus 33
Polyſtrati ætas ibid.
ad Polyſtrati fores munera deportata 33
Polyſtrati hæres Phrygius adoleſcens 35
Pomum aureum Eridis 29
Pomi Erides inſcriptio 520
Populus alba Herculi ſacra 242
Porticus Heptaphon 302
Poſsifundi, Poſsidonij, &c. ſophiſtę cur appellati 329
Poſterior dies prioris diſcipulus 215
Præconis munus 81
Præſtigiæ mulierum & annicularum iuuenta 482
Praxitelis induſtria 189
Precatio de oſculata manu qualis 105
Precium redemptionis pro Ganymede rapto hircus triennis 5
Priapus 156. deus belicoſus 108. ſaltator ibid.
Prometheus in crucē actus

actus 252. mulierum fabricator 226
Proserpina cum stygio curru rapta 583
Protheſilaus Iphidi fil. 47 primus Græcorũ interfectus 40
Proteus Ægyptius eximius saltator 106. in varias rerum facies trãsmutatus ibid. in carcerem coniectus 275. 270. ex vrbe Roma eiectus ibid.
Protei fabula 106. 154.
vita imprudenter instituta 300
Proteum omnia propter gloriam & hominum laudem aucupandam & feciſſe & dixiſſe 303. 304
de Proteo narratio 270
Prouidentiæ lex de cõuerſatione cum mulieribus 199
ſiue Prouidẽtia res humanas adminiſtrari, ſophiſtarum garrulitas 250 (488
Proxenus Epicratis F.
Pueri concinnati 325
Puerorum amatores à Lacedæmonibus infames habiti 243
Pueros amare quomodo conueniat 234. amare, ſolis philoſophis relinquendum 236
in Pueris animus non corpus amãdus 243
Pugna inter Satyrionẽ Morionem & Alcidamantem, in conuiuio philoſophico 355
Pulchritudo ſine virtute contẽptibilis 201. 202
Pulchritudinis omnes cupidi 494
Pulchritudinis poteſtas 498
Pyladis & Oreſtis amicitia 231
Pyriphlegeton 41. 46
Pyrrhus patriæ virtutis imitator 403
Pythagoræ aureum femur 42
Pythag. à fabis abſtinuiſſe ibid.

Q

QVercus Ioui sacra 242
Quercuum fructus primorum hominum victus 214

R

RAptus Europæ 25. qualis ibid.
Reliqui terram, &c. vox vulturis 302
Reprehendere res incognitas turpe 90
Res humanæ ab Homero in duo tantùm diuisæ 109
Regum & pauperùm vitam perpendiculo inter se distare 71
Rhadamanthus à Cynisco accusatus 54 inferorũ iudex. 89. 534
Rhea 16. saltandi artificio oblectata 98
Risꝰ Democratico 273
Rhodope mons Thraciæ 327
Rhodus 179 180
Romanorũ saltatio 107
Rubor in mulieribꝰ cir ca genes fucatus 224

S

SAcra à Musæo & Orpheo instituta cum saltatione 156
Sacrificia hominum superuacanea 250
Sacrilegi & patricidæ cur cõburendi 288. 289
circa Salaminam Persæ nauali prælio superati 237
Salarium ab Imperatore philosophis cõstitutum 160
Salij Martis sacerdotes 107. 155. eorundem sacra 155. 156
Salmoneus 462. rex Elidis cur à Ioue fulminatus 486
Saltandi ars cõprehensu difficilis 118 à Luciano defenditur 89
Saltandi studium apud veteres ibid.
inter Saltandum canẽdi mos 102
Saltantibus cur succinatur 115

Saltandi in armis consuetudo 99
Saltatio ab Homero laudata 109. à Socrate laudata 111
Saltatio affecta 149. bacchica 144. in Ionia & Pōto celebris ibid. cū mūdi ac omniū rerum generatione nata 98. imitatrix 130
Saltatio inuentū vetus 98 multarū deliciarū extrema comes 153. quæ contineat 136. quantis de rebus homines admoneat 96. res friuola & mulie bris 90
Saltationis exercitium in Thessalia quale 104. habitus decens & modestus 114 vtilitas 90. 139. laus & origo 153
Saltationi & oculorum & aurium iudicium præstò esse 143
Saltationē bonum esse multiplicis ornatus & scientiæ 98
citra Saltationem veteres nullas celebrasse festiuitates 104
de Saltatione libelli cōscripti 116
in Saltatione præsentē & singularem requiri memoriam 119
Saltatione solē cōsalutare qui soliti 105
Saltationum cur nulla sint certamina 115. genera 108. species numero comprehensa 116
Saltator corpore & animo qualis esse debeat 119. 141. 146
Saltatoris laus p̄cipua quæ 120 (tarda 147
Saltatori cacozelia euita
Saltatori cuidam à Barbaro quale datum testimonium 133
Saltatores ab Atheniēsibus qui reprehensi 142. olim simul & canere & saltare soliti 114. Lesbonaci Mitylenæo chirisophi dicti 137. 158

in Saltatoribus vitia & virtutes sagaciter deprehensa 143
Sandalia varijs coloribꝰ tincta 223
Sapientes auro non indigere 331
Sapientiæ simulatæ imago in Peregrino Luciani ꝓpoſita 360, studium animi maculas abstergere 83
Sardanapalus mollis & effœminatus 42. 261 semiuir 42
Saturnus à Ioue rege expulsus 157
Saturnium seculũ 322
Satyri Bacchi ministri 108
Satyrion morio 355
Saxum voluere, prouerb. 266
Scarabeus Cynicꝰ 330. 333
Scelerati post mortem supplicio afficiendi 261
Scripta religioni nocẽtia non esse vertenda 457
Scytharum in cœnando ritus 349. oratio, prouerb. 429
Scythica oratio, prouerb. 428
Sempronius Gracchus 562
Sempronia à Salustio cur reprehensa 153
Senem assatum videre, iniucundum spectaculum 299 300
Senibꝰ vita molesta 32
Septem sapientes apud inferos 43 lætiores cæteris ibid. existentibus ibid.
Sermones inter pocula habiti nõ diuulgãdi 341
Seruij locus 486
à Seruis quidam ad philosophiam progressi 309
Serui vtriq; communes inditũ desideriũ 196
Sibyllæ versus de Proteo 292
Siculorum deliciæ 36. mensæ 32
Siderum chorea 98

Similis ſimili gaudet 452
Simile ſimili charum 532
Simi omnes apud infe-ros 44
Simulachrum Veneris artificioſè ex Pario marmore cõfectum 186
Simultas Apollinis ad-uerſus Crœſum 257
Sirenes nauigio præ-tereunti cera aues occludendæ 93
Siſichthon Neptunus appellatus 463
Siſyphus à Theſeo A-theniẽſium rege cur interfectus 266
Socrates adoleſcẽtum corruptor 166. So-phroniſci marmora-rij, & Phanaretæ F. 335
Socrates vndecimuiris traditus 261. eius de amore puerorum iudicium 233. in Al-cibiadem amor 240. peruerſa oratio 200. eius ſocij in carcere depicti 300. illum ſal-tationem diſcere non arubuiſſe 111. vnum hoc ſcire quòd nihil ſciret 45
de Socrate poſt mortẽ quæ exiſtimatio ibid.
Solon 43
σοφιστὴς ἀντιστροφομενός Chriſtus à Luciano dictus 207
Sophiſtæ 316. ab Iſo-crate perſtricti 335. cur Poſsidonij appel-lati 329. genus homi-num ſeruile ac mer-cennrium 318. philo-ſophorum redargu-tionum contempto-res ibid. puerorũ cor-ruptores. & mulierum 322. quibus dediti exercitijs 318. illorũ abſurdæ reſponſiones 317. labyrintheæ in-terrogationes ibi. arx, maledicẽtia 321. gar-rulitas, res humanas nulla prouidentia ad-miniſtrari 250. mo-

res in conuiuijs 323. ob res leuissima iræ vehementia 324. pertacitas ibid. persuasio 316. vita & mors 320. inde illorum vitam nō cum doctrina congruere 323
Sophistas ab extrà castos & seueros apparere 322. præter quæstum nihil curare 335
Sophocles & Æschyles tragœdiarum scriptores 270
Sophoclis locus 361
Sophroniscus marmorarius Socratis pater 335
Sorte sua nemo cōtemtus 533
Sostratus Cleodemi discipulus 365. eius vxor à Cleodemo stuprata ibid.
Spectaculorum vtilitas 94
Statua Veneris marmorea ab Charicle deosculata 187
Supplicia noua à Megapenthe inuenta 85
Syllogismus cornutus 359. acerualis, metens ibid.
Symposium 337
Syracusanæ mensæ 36
Syracusanos conuiuiorū luxui nimiùm indulsisse ibid.

T

TActus secundus gradus amoris 138. 139
Tantalus 238. 262
Tauriuorus Hercules 175
Telemachus 520
Telesilla 210. 242
Telesillæ teterrimus odor 576
Tempus nihil reinquere intentatum 216
Tempori seruientes, & imperij amici qui dicantur 67
Thaidis saltatio 390
Thales 525
Theagenes 271. Peregrini discipulus 288. præ

præ amoris impatiẽtia mortem ſibi conſciuit 61
Theano Pythagoricæ doctrinæ filia 210
Theocriti Europa 28
Theocriti locus 414
Therſites 332
Theſeus Athenienſium rex 266
Theſillam armatam cõtra Spartanos proceſsiſſe 210
Theſſala gens veneficij nomine notata 384. 393. 398
θεσσαλὸν ὠδὰν 384
Theſſalia ſaltationi quæ ſubminiſtret 128
Thetis mater Achillis 31. 403
θετταλὴ γυνὴ 384
in Thracia multa ſaltanti neceſſaria inueniri 127
Tibys 424
Timocrates Lesbonacis Mitylenæi præceptor 137
Tireſias vates Thebanus 52. in fœminam ex matre mutat. 51
viſu à Iunone priuatus ibid.
à Ioue vaticinandi arte donatus ibidem
Titani & Iouis bellum 157
Tragicorum & comicorum fabulæ deſaltandæ oblatæ 152
Tragœdia iniucundum ſpectaculum 114
Traiani victoria 456
Tramam vertere, prouerb. 318
Transformatio Iouis 3
τρίτων 520
τριτογένεια cur appellata ibid.
Transformationes formarum fabuloſæ 129.
Tribas 399
Triephon 463
Triephonteum pelagus 460
Troia prouincia 37
Troiam abſente Achille expugnari nõ potuiſſe 403

Troianum bellum vnde ortum 368.540
Typhœus gigas 552
Tyrannorum ingenia ebria 524. vita an beata 553
Tyro ab Enipeo Theſſaliæ fluuio adamata 486
Tyro Salmonei filia à Neptuno vitiata 463.

V

VAframenta Iouis innumerabilia 495
Vates plerunq; mendacia proferre 52.53
Venus amatoriorũ ſermonũ germana mater 195
Venus cum Marte in adulterio dijs exhibita 17. 18. 19. 242. cur à Phaone è Chio trãſuecta 33. è ſpuma maris nata 414. mulierũ patrona 195
Venus κυνεᾶ 499
pro oleribus ponitur 414
Venus pro Cupidine ſollicita 14. 15
Veneris cum fil. Cupidine expoſtulatio 14
Veneris cognomenta 414
Veneris ſimulachrum ab adoleſcente quodam adamatum 189. 190. ex Pario marmore confectum 189.
adulterium 242
Veneris templum in Cnido 183. 184. mitibus ac frugiferis arboribus fœcundum 184
Veneris iactus quis 242
Verboſitatem in conuiuijs improbari 500
Verecũdia ambigua & anceps dea 220
Victoria dubia & incerta 486
Virgilij loc9 157. 337. 520
Virum ex viro naſci nõ poſſe 197
Virorum cum mulieribus

bus conuersatio 196. 197
Viris dominari mulieres 51
Virtus formositate præstantior 201. voluptati anteponenda 427
Virtutis studiosos mortem contemnere 54
Visus primus gradus amoris 238
Vita Heroica 197
Vita hominum rudis & indocta 213
Vita mulierum cur potior habenda 50. 51
Vita senibus molesta 32
Vitium plantatio facta ab Icaro 122
Vlysses ab Homero qualis fingatur 37. laborum patientissimus ibid.
Vm Vmbris luctari turpe 531
Voluptas naturæ violatrix 197
Voluptatis audacia ibidem
Voluptatis superuacanei & suppositititij modi 198
ex Voluptate parua quanta mala proueniant ibid.
Voluptates quæ potiores habendæ 203
Voluptatum mutui atque alterni affectus 205
Vrania cur cognominata Venus 414
Vulcanus deorum faber 252. claudus ibid.
Vxoris animus amandus, non corpus 243.

Z

ZArmanochegas Indus cur seipsum cremârit 308
Zarmanochegæ epitaphium ibid.
Zenon Aristæneti fil. 343
Zenonis è conuiuio discessus 363
Zenothenis vxoris suæ leno 365. 368. oculo & nare in conuiuio mutila-

mutilatus 378. ſtoi-
cus 343. eius cum
Cleodemo conten-
tio 365. in
conuiuio immode-
ſtia 349
Zephyrus Apollinis ri-
ualis 27. 125
Zopyrus pædagogus
361.

QVARTI TOMI INDICIS
FINIS.

BASILEÆ,
PER SEBASTIANVM
HENRICPETRI:
Anno
M. DCXIX.
Menſe Septembri.